

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

آینه آثار

معرفی آثار منتشر شده در پژوهشکده حج و زیارت

(تا پایان سال ۱۴۰۲)

اباذر نصر اصفهانی

فهرست مطالب

مقدمه	۷
فصل اول: قرآن و حدیث	۱۱
فصل دوم: عرفان و فلسفه	۲۱
فصل سوم: اخلاق و آداب	۳۵
فصل چهارم: فقه و مناسک	۵۷
فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا	۸۷
فصل ششم: سفرنامه و خاطرات	۱۲۹
فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی	۱۴۵
فصل هشتم: راهنمای کارگزاران	۱۵۷
فصل نهم: حج‌گزاری	۱۶۹
فصل دهم: ادبیات و هنر	۱۸۱
فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات	۱۸۷
فصل دوازدهم: شیعه‌شناسی - امام‌شناسی	۲۹۱
فصل سیزدهم: شخصیت‌شناسی	۳۰۹

۶ آینه آثار

- ۳۳۵..... فصل چهاردهم: درس نامه
- ۳۴۳..... فصل پانزدهم: مرجع
- ۳۵۳..... فصل شانزدهم: مجموعه مقالات / گفت وگوها
- ۳۶۷..... فصل هفدهم: ویژه مخاطبان خارجی
- ۳۸۵..... فصل هیجدهم: راهنما، ادعیه، زیارتنامه
- ۳۹۵..... فصل نوزدهم: کودک و نوجوان
- ۳۹۹..... فصل بیستم: نشریات
- ۴۰۳..... فصل بیست و یکم: گزارش نشست های علمی
- ۴۲۱..... نمایه عناوین
- ۴۵۱..... نمایه پدید آورندگان

مقدمه

حج، اقیانوس بی کرانی از معارف دینی است که از دید اخلاقی، تاریخی، کلامی، سیاسی و اجتماعی، گوهرهای زیبا و ظریفی دارد. حضور در سرزمین وحی از سویی یادآور شخصیت‌ها و رویدادهای فراوان و گوناگون تاریخ اسلام است که هر یک در هویت بخشی دینی زائران بسی تأثیر می‌گذارد و از سویی هنگامه برگزاری کنگره عظیم حج در هر سال، فرصت گران‌سنگی برای جهان اسلام است تا از این خیل عظیم انسانی و انگیزه دینی حج‌گزاران برای تحقق اهداف عالی جهان اسلام بهره‌بربرد. جاذبه معنوی سرزمین وحی، شیفتگان بسیاری را برای اجرای مناسک عمره به سوی خود برمی‌کشد. زیارت نیز به ارتباط قلبی و معنوی آنان با انسان‌های کامل می‌انجامد که خود ارزشمند و انسان‌ساز است و از این رو، مسافران بسیاری رحل سفر می‌بندند تا از این سرچشمه‌های نور، فیض گیرند.

«مرکز تحقیقات حج» در قالب یکی از نهادهای تابع حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت با توجه به همین ظرفیت عظیم حج و زیارت، در سال ۱۳۷۰ شمسی تأسیس شد. این مرکز تا سال ۱۳۸۷ شمسی مرکزی وابسته

به معاونت پژوهشی بعثه مقام معظم رهبری بود، اما هم زمان با تغییر ساختار بعثه در همان سال، همه کارهای پژوهشی در زمینه حج و زیارت در حوزه نمایندگی ولی فقیه در حج و زیارت به این مرکز واگذار شد و پس از این در قالب یکی از معاونت‌ها و زیر نظر مستقیم نماینده محترم ولی فقیه کارهای تازه خود را آغاز کرد.

با توجه به گستردگی دامنه کارهای پژوهشی در سطح کلان و پژوهش‌های راهبردی (استراتژیک) در زمینه حج و زیارت و وهابیت‌شناسی، تبدیل وضعیت مرکز به «پژوهشکده حج و زیارت» در دستور کار قرار گرفت و درخواست تبدیل به وزارت علوم ارائه شد (خرداد ۱۳۸۹). وزارت علوم نیز با توجه به پیشینه و ظرفیت‌های پژوهشی این مرکز، در فروردین ماه ۱۳۹۰ موافقت خود را با تبدیل آن به «پژوهشکده حج و زیارت» با پنج گروه پژوهشی «اخلاق و اسرار»، «کلام و معارف»، «مطالعات اجتماعی»، «فقه و حقوق» و «تاریخ و سیره» اعلام کرد.

پژوهشکده برای بدل شدن به مرکزی پویا و کوشا در عرصه پژوهش و پشتیبانی کارشناسی از کارهای مرتبط به حوزه حج و زیارت تلاش می‌کند. پژوهشکده حج و زیارت در مدت فعالیت خود افزون بر کارهای کارشناسی لازم، اجرای طرح‌های تحقیقاتی و عرضه خدمات پژوهشی ارزشمند، در حوزه تولید آثار علمی تا پایان سال ۱۴۰۲ قریب به ۱۱۰۰ عنوان کتاب (۱۱۵۰ مجلد)، ۷۰ گزارش نشست علمی و ۲۵۵ شماره نشریه در موضوعات مرتبط با حج و زیارت منتشر کرده است. میقات حج (فارسی)، میقات الحج (عربی)، فرهنگ

زیارت، گاهنامه بینش و پژوهشنامه حج و زیارت نشریات پژوهشکده هستند. جدول زیر پراکندگی موضوعی این آثار را نشان می دهد:

تعداد	موضوع	تعداد	موضوع
۵۵	شیعه شناسی- امام شناسی	۲۹	قرآن و حدیث
۷۱	شخصیت شناسی	۴۰	عرفان و فلسفه
۱۹	درس نامه	۶۴	اخلاق و آداب
۲۴	مرجع (کتاب شناسی، فرهنگ نامه و...)	۹۱	فقه و مناسک
۳۱	مجموعه مقالات / گفت وگوها	۱۱۴	تاریخ و جغرافیا
۵۴	ویژه مخاطبان خارجی (اردو، انگلیسی، ترکی)	۴۲	سفرنامه و خاطرات
۳۱	راهنما، ادعیه، زیارتنامه	۳۳	مطالعات سیاسی- اجتماعی
۸	کودک و نوجوان	۳۳	راهنمای کارگزاران
۲۵۵ شماره	نشریات (۵ عنوان)	۲۶	حج گزاری
۷۰	گزارش نشست های علمی	۱۸	ادبیات و هنر
-	-	۳۱۹	اعتقادات و پاسخ به شبهات
۱۱۰۰	جمع کتاب ها (بدون مجلدات نشریات و گزارش نشست های علمی)		
۱۴۲۵	جمع (با احتساب مجلدات نشریات و گزارش نشست های علمی)		

با توجه به اهمیت و ضرورت اطلاع رسانی درباره این آثار و به انگیزه آگاهی پژوهشگران محترم از درون مایه آنها گزارشی در قالب کتاب شناسی فراهم آمد. این گزارش، اطلاعات منبع شناختی کتاب ها (عنوان، پدیدآورنده، سال نشر، تعداد صفحات و قطع) را با تفکیک موضوعات در بیست و یک فصل همراه

با توصیف کوتاهی از آنها در بردارد. هم چنین نمایه عنوان‌ها در پایان کتاب عرضه شده است. تمامی این آثار به همت نشر مشعر چاپ و توزیع شده است.

اباذر نصر اصفهانی

شهریور ۱۴۰۳

فصل اول: قرآن و حدیث

۱. آیات اماکن و معارف مکه و مدینه، گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت، ۱۴۰۰، ۶۸ ص، رقعی.

در این کتاب آیاتی از قرآن، که به نحوی به مکه و مدینه و حج ارتباط دارد، گردآوری و دسته بندی شده و توضیحات مختصری درباره هر آیه بیان شده است. این کتاب در دو بخش تنظیم شده است: بخش اول آیات اماکن و معارف مکه و بخش دوم آیات اماکن و معارف مدینه است.

۲. الاخوة الاسلامية في منظار ائمة اهل البيت (عليهم السلام)، باقر شریف قرشی، ۱۳۸۶، ۵۶ ص، جیبی.

به بررسی شاخص های برادری (واخوت) در اسلام از منظر امامان اهل بیت (علیهم السلام) می پردازد. نویسنده در آغاز هویت مسلمان را بیان کرده؛ آن گاه ویژگی های برادری را در اسلام بر شمرده است. حقوق مسلمانان بر یکدیگر، عوامل پیوستگی و دوستی و تفرقه مسلمانان، از دیگر بحث های این کتاب است.

۳. با قرآن در سرزمین وحی، محسن قرائتی، ۱۳۸۳، ۲۱۶ ص، جیبی.

به بررسی ویژگی های فردی و اجتماعی حج و سرزمین وحی بر اساس قرآن و تفاسیر می پردازد. مؤلف، که صاحب تفسیر نور است از آن اثر آیاتی را برای زائران و روحانیان کاروان های حج گزینش کرده و این اثر را سامان داده است. برخی از عناوین این کتاب چنین اند: قبل از سفر، اهمیت و

ضرورت حج، اخلاص، حکمت های حج، مدینه، اهل بیت علیهم السلام، مسجد النبی و مساجد دیگر، میقات و احرام، مکه، مسجد الحرام و کعبه، مقام ابراهیم، سعی و صفا و مروه، عرفات و مشعر، منا و قربانی و حلق، بازگشت به مکه، پایان حج.

۴ . پدیده قرآنی، مالک بن نبی، ترجمه و حواشی علی حجتی

کرمانی، ۱۳۷۱، ۴۱۶ص، وزیری.

ترجمه ای از متن عربی الظاهرة القرآنیة نوشته مالک بن نبی، نویسنده شهیر و عالم الجزایری است. این کتاب نخست به فرانسوی نوشته سپس به عربی ترجمه شد. ترجمه اخیر از متن عربی آن صورت گرفته است. این کتاب به بررسی پدیده قرآنی می پردازد. پژوهش نویسنده بر پایه روشی تطبیقی درباره مسیر ارتباط میان «پدیده اسلام» به طور خصوص، و «پدیده مذهب» به طور عموم و اعتبار پیامبر صلی الله علیه و آله آخرین حلقه سلسله حرکت های نبوی در تاریخ و «تشریح قرآنی»؛ یعنی آخرین نظریه و تبلور و تکامل روند اندیشه توحیدی در پهنه زمان، استوار است. او درباره قرآن از دیدگاه «پدیده شناسی» به پژوهش و ارزیابی می پردازد و می خواهد مقیاسی وثیق و معیاری اصیل در این باره استنباط کند و طریقی مطمئن برای شناخت آیین آسمانی و وحی شده اسلام، پیش نهد.

۵ . پرسمان قرآنی حج، رمضان محمدی، ۱۳۸۸، ۲۶۴ص، وزیری.

از منظر آیات قرآن به بررسی اهمیت و فلسفه اعمال و مناسک حج و زیارت، می پردازد. نویسنده در شش فصل، در قالب پرسش و پاسخ تفسیر خود را از قرآن درباره موضوعات مرتبط با حج عرضه کرده است. عناوین فصول آن، چنین اند: اهمیت حج از نگاه اسلام و دیگر ادیان (بررسی اهمیت حج و قدمت و حرمت خانه کعبه)؛ اعمال و مناسک حج؛ فلسفه حج؛ آداب سفر حج؛ اماکن حج؛ زیارت و اهمیت آن از منظر قرآن.

۶ . پیمان پارسیایی، ابوالفضل بهرام پور، ۱۳۸۷، ۲۱۵ص، پالتویی.

منتخبات و برگزیده ای از تفسیر قرآنی نسیم حیات از همین نویسنده

فصل اول: قرآن و حدیث ۱۳

است. مؤلف می‌کوشد با استفاده از آیات قرآنی مرتبط با حج، نکات زیبا و سودمند و گاه تازه‌ای را به خوانندگان عرضه کند. همه اعمال حج، پیمان خاصی با خداوند است و نام کتاب، بدین ویژگی‌ها اشاره می‌کند.

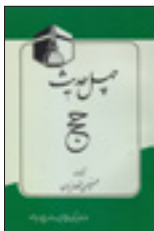
۷. تفسیر آیات الاحکام الحج، زین العابدین قربانی لاهیجی، ۱۳۹۰، ۳۴۸ ص، رقعی.

این نوشتار به بررسی و تفسیر آیات الأحکام درباره حج و واژه‌های مربوط به آن می‌پردازد و افزون بر توضیح این واژه‌ها به کمک روایات و منابع معتبر فقهی، آیات حج را از زاویه‌های گوناگون در چهار فصل «وجوب حج»، «افعال و انواع و پاره‌ای از احکام حج»، «احکام حج و توابع آن» و «گوشه‌ای از فواید و فلسفه حج» بررسی می‌کند.

۸. تفسیر آیات حج «ویژه جوانان»، محمدعلی رضایی اصفهانی، ۱۳۹۳، ۱۸۴ ص، رقعی.

در این نوشتار، آیات مستقیم حج و آیات غیرمستقیم که موضوعات مرتبط با حج را مثل کعبه، برائت و... بیان می‌کند، بررسی شده‌اند. همچنین برخی نکات عرفانی آیات حج از آثار امام خمینی علیه السلام بیان شده است. مطالب کتاب در چهار فصل تنظیم شده است. نویسنده، آیات مرتبط با «حج» را در سه بخش «عمره»، «حج» و «اماکن و ایام مقدس مرتبط با حج» تقسیم کرده است.

۹. چهل حدیث حج، حسین انصاریان، ۱۳۷۴، ۱۴۰ ص، رقعی.

به بررسی ویژگی‌های مختلف حج بر اساس چهل حدیث از معصومان علیهم السلام می‌پردازد. پیشوایان معصوم علیهم السلام و اولیای دین، راهنمایی‌ها و سفارش‌هایی را درباره مناسک، احکام اعمال و آثار این سفر معنوی، مطرح کرده‌اند که گزیده‌ای از آنها در قالب سنت حسنه گردآوری «چهل حدیث»، همراه با توضیحاتی ساده و روان در این کتاب آمده است. سرفصل‌های این کتاب چنین‌اند: وجوب حج، معنا و مفهوم حج، خلوص در حج، آثار حج، زیارت

کعبه معظمه، ختم قرآن در مکه، نیابت در حج، اخلاق زائر، آداب معنوی حج، طواف بیت، حج و امامت و رهبری، زیارت رسول خدا و نماز در مسجد النبی ﷺ.

۱۰. حج الأنبياء والأئمة ﷺ، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۳۷۴، ۵۴۴ص، وزیري.

به توضیح و ویژگی های حج انبیاء و ائمه ﷺ بر اساس احادیث می پردازد و ۹۷۳ حدیث را درباره شیوه اجرای مناسک حج با توجه به سنت هفده تن از پیامبران و ائمه اطهار ﷺ در بردارد.

۱۱. حج در قرآن، سید محمد علوی مقدم، ۱۳۸۱، ۱۸۳ص، رقی.

به بررسی آیات مربوط به حج می پردازد. نویسنده نخست آیات هر موضوع را گردآوری کرده؛ آن گاه نظریه بعضی از مفسران گذشته را در ذیل آنها آورده است.

۱۲. الحج في السنة، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۳۷۵، ۴۱۲ص، وزیري.

۱۰۰۸ حدیث را درباره حج از منابع حدیثی شیعی و سنی همراه با اسناد آنها در بردارد. کتاب در ۲۵ فصل سامان یافته است و تلاشی نو برای تنظیم موضوعی احادیث مربوط به حج به شمار می رود. عناوین این فصل ها چنین اند:

آداب سفر؛ خروج از منزل و اهمیت سفر حج؛ فضیلت و پاداش حج؛ مخارج در راه سفر حج؛ اثر حج در قیامت؛ عظمت و والایی حج؛ ابعاد گسترده این آیین الهی؛ چرایی لزوم حج گزاری؛ حج استحبابی و چگونگی آن؛ پاداش حج گزاری به نیابت از دیگران؛ فضیلت عمره و چگونگی انجام دادن آن، غسل های استحبابی و فضیلت و پاداش آن؛ احرام و چگونگی آن؛ رازها و رمزهای آن، چرایی «تلبیه» و فضیلت آن و استحباب بلند کردن صدا به هنگام تلبیه؛ مکه؛ حرم؛ حدود حرم؛ فضیلت اقامت در مکه؛ روزه در مکه، نام های

فصل اول: قرآن و حدیث ۱۵

مکه؛ فضیلت روزهای دهه اول ذی الحجّه؛ حج، طواف و فضیلت طواف؛ دعا در نزد رکن‌ها؛ سعی صفا و مروءه؛ چرایی وقوف به عرفات، سرزمین منّا؛ عظمت و اهمیت قربانی کردن و آداب و سنت‌های پس از حج.

۱۳ . الحج فی القرآن ، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه ، ۱۳۷۲ ،

۶۱۶ص ، وزیرى .

به بررسی و تفسیر موضوعی برپایه روایات در زمینه مناسک حج می‌پردازد. نویسنده همه آیات تاریخی، فقهی، معرفتی و عرفانی حج را یک جا گرد آورده و براساس احادیث و آثار، آنها را تفسیر کرده است. همه این نقل‌ها به منابع کهن فریقین مستندند و چگونگی استناد آنها در پایان کتاب آمده است. کتاب ۲۶ فصل دارد که براساس سوره‌های در بردارنده آیات حج، و نه چینش موضوعی آیات، سامان یافته‌اند.

۱۴ . الحج فی الكتاب والسنه ، محمدصادق آل اسحاق ، ۱۳۹۲ ،

۴۶۸ص ، وزیرى .

بررسی فلسفه و آداب حج و عمره بر اساس آیات قرآن و سیره معصومین علیهم‌السلام است. مؤلف کمتر به جنبه فقهی بحث نظر داشته و بیشتر به فلسفه اعمال و مناسک توجه کرده است. نویسنده در یازده فصل تلاش کرده است جایگاه این فریضه بزرگ و پرراز و رمز الهی را از منظر قرآن و روایات نشان دهد. موضوعات فصل‌ها عبارتند از: کعبه، مسجدالحرام، حرم و مکه، پیشینه و فلسفه حج، اهمیت حجگزاری، حج نیابتی، شروط قبل از حج، اعمال قبل از حج، آداب و مناسک حج، موافق، زیارت.

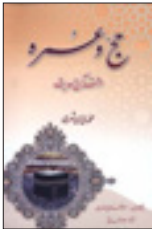

۱۵ . حج و حرمین شریفین در تفسیر نمونه ، سیدعلی قاضی عسکر ،

چاپ دوم ، ۱۳۸۴ ، ۷۲۸ص ، وزیرى .

در بردارنده آیات قرآنی مربوط به حج و حرمین شریفین مکه و مدینه است. نویسنده با تفحص در تفسیر نمونه، به تفسیر هر موضوع پرداخته

است. بیشتر این آیات درباره اعمال حج، طواف، سعی، وقوف، بنای کعبه به همت ابراهیم خلیل، قربانی فرزند و... سخن می‌گویند. تفسیر نمونه، این لطایف را پراکنده و در مجلدات مختلف آورده، اما نویسنده با گردآوری این مطالب، آنها را در یک مجلد عرضه کرده است. عناوین بخش‌های کتاب چنین‌اند: ۱. زندگانی حضرت ابراهیم بنیان‌گذار حج ابراهیمی؛ ۲. حج و مسائل مربوط به آن؛ ۳. مکه و رویدادها و موضوعات مرتبط با آن؛ ۴. مدینه، رویدادها، جنگ‌ها و حوادثی که در آن رخ داده است.

۱۶. حج و عمره در آینه عترت (خلاصه و بازنویسی کتاب حج و عمره در قرآن و حدیث)، محمد محمدی ری‌شهری، تلخیص و بازنویسی علی رسولی، ۱۳۹۱، ۱۶۴ص، رقعی.

این اثر چکیده حج و عمره در قرآن و حدیث، نوشته آیت‌الله ری‌شهری است که با دسته‌بندی جدیدی از کلمات قصار حضرات معصوم علیهم‌السلام، مختصری را در این باره برای استفاده روحانیان فراهم می‌کند. متن شماری از احادیث، از منابع اصلی نقل شده‌اند، اما بیشتر ترجمه‌ها بر پایه ترجمه کتاب آیت‌الله ری‌شهری صورت گرفته است. فصل‌های این کتاب چنین‌اند: آداب پیش از سفر حج، اهمیت عمره و حج، مناسک حج و عمره، اماکن مقدسه و مشاهد مشرفه و اخلاق در حج و امور متفرقه.

۱۷. حج و عمره در قرآن و حدیث، محمد محمدی ری‌شهری، با همکاری عبدالهادی مسعودی و دیگران، ترجمه جواد محدثی، ۱۳۸۶، ۴۰۸ص، وزیری.

به بررسی ویژگی‌های مختلف حج با بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و احادیث منقول محدثان شیعه و سنی می‌پردازد. این اثر ترجمه «الحج و العمرة في الكتاب والسنة» است که با شیوه‌ای تازه از مهم‌ترین مسائل حج یاد می‌کند. کتاب سه بخش و پانزده فصل دارد: بخش اول (مکه مکرمه): حرم، مسجد الحرام، خانه خدا، آیات و نشانه‌های کعبه. بخش دوم (حج و عمره): حج، تأخیر و ترک حج، واجبات

فصل اول: قرآن و حدیث ۱۷

حج، آداب حج، نوادر، حج اصغر. بخش سوم (مدینه منوره): فضیلت مدینه، زیارت پیامبر، زیارت فاطمه دختر پیامبر ﷺ، زیارت امامان، زیارت قبور شهدا.

۱۸ . حجر اسماعیل در نگاه قرآن، روایات، فقه و تاریخ، محمدا مین

پورامینی، ۱۳۸۸، ۱۴۸ص، رقعی.

دیواری قوسی شکل از سنگ مرمر سفید با ارتفاع ۱/۵ متر در قسمت شمالی کعبه، دیده می شود که از نزدیکی زاویه شمالی کعبه رکن عراقی تا نزدیکی رکن غربی (شامی) کشیده شده است. این دیوار را حجر اسماعیل می خوانند که هزاران سال یادآور خاطره فراموش ناشدنی اسماعیل علیه السلام و مادرش هاجر است. بی شک، این مکان از مصادیق بارز آیات و نشانه های روشن پروردگار به شمار می رود. این کتاب با تعریف لغوی واژه حجر بر پایه قرآن، روایات، فقه و تاریخ، به بازگویی نکاتی درباره حجر اسماعیل (خانه اسماعیل فرزند حضرت ابراهیم علیه السلام) در کعبه) می پردازد.

۱۹ . دعاهای قرآنی، جواد محدثی، ۱۳۸۹، ۹۵ص، پالتویی.

در بردارنده دعا و مناجات با پروردگار؛ یعنی زبان های پرواز آدمیان به سوی کمال مطلق و رسیدن به قرب الهی است. هر انسان برای دست یابی به معارف الهی و ارتباط با معبود خود و زمزمه های عارفانه، به دعا و نیایش و مناجات با حق تعالی نیاز دارد. از این رو، بخشی از منابع دینی به ویژه قرآن کریم در بردارنده نیایش است. این اثر به درج آیاتی از قرآن با مضمون دعا و استغاثه از پروردگار می پردازد و ترجمه ساده و روان این آیات را عرضه می کند.

۲۰ . رازها و رمزها: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات،

معاونت امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۷، ۷۵ص، جیبی.

در بردارنده برخی از اسرار و رمزهای اعمال و مناسک حج بر اساس روایات معصومان علیهم السلام است.

۲۱. المصيفة السجادية للإمام علي بن الحسين عليه السلام، به كوشش
نعمان النمري، ۱۳۷۶، ۳۱۹ص، جیبی.

در بردارنده متن صحیفه سجادیه حضرت امام زین العابدین عليه السلام و
مقدمه ای از شهید سید محمد باقر صدر درباره صحیفه سجادیه است.

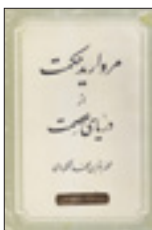
۲۲. كتاب الحج، تصنيف معاوية بن عمار الدهني، تحقيق محمد
عيسى آل مكباس، ۱۳۸۹ش، ۲۰۳ص، رقعی.

در بردارنده احادیثی از ائمه اهل بیت عليهم السلام درباره حج و ویژگی های
مختلف آن همچون مواقیف، إحرام، طواف، سعی، وقوف، رمی
جمرات، قربانی، حلق و تقصیر و... است.

۲۳. كلك معرفت: گل برگ هایی از معارف دینی، سیدحسین
اسحاقی، ۱۳۸۹، ۲۰۸ص، رقعی.

این کتاب با تکیه بر متون دینی، گوشه ای از معارف قرآن کریم و سیره
گفتاری و اخلاقی حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم و علی عليه السلام، نوشته شده است.

۲۴. مروارید حکمت از دریای عصمت، محمد باقر بن محمد کمره ای،
۱۳۷۲، ۱۷۱ص، رقعی.

در بردارنده سخنان و کلمات حکمت آمیز حضرت علی عليه السلام است که
در غایت بلاغت و فصاحت از ضمیر پاک ایشان سرچشمه می گیرد.
به منظور آشنایی فارسی زبانان با کلمات و حکمت های حضرت
امیر عليه السلام، گزیده کلمات قصار آن حضرت ترجمه شده و در قالب این
کتاب (۴۵۵ حکمت همراه با توضیح و تفسیر آنها) آمده است.

۲۵. مکه و مدینه در آینه آیات قرآن، مهدی رستم نژاد، محمدرضا
جباری، محمد فاکرمبیدی و عبدالله حاج علی، ۱۴۰۲، ۴۳۴ص، وزیري.

این کتاب در چهار بخش به بررسی آیات مربوط به حج در قرآن

فصل اول: قرآن و حدیث ۱۹

پرداخته است. بخشی از آیات حج درباره شخصیت شناسی حضرت ابراهیم علیه السلام است؛ کسی که تجدیدکننده بنای کعبه و به جا آورنده حج ابراهیمی است. آیات تاریخ اسلام و اماکن مکه و مدینه و مشاهد مشرفه، بخش دیگری از آیات مربوط به حج را تشکیل می دهند. آیات احکام حج هم به بیان مناسک حج و عمره می پردازد و در بخشی دیگر از آیات حج، به موضوعات اخلاقی اشاره شده است.

۲۶. منتخب احادیث حج، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۱، ۹۶ص، پالتویی.

به بررسی آموزه‌هایی از معصومان علیهم السلام به انگیزه راهنمایی زائران خانه خدا می پردازد. احادیث برگزیده به صورت موضوعی طبقه بندی شده اند. برخی از موضوعات این احادیث چنین اند: وجوب حج، فلسفه حج، ارزش حج، حق حج، نقش نیت در حج، حج و جهاد، حج آگاهانه، برکات حج، اقسام حج و فلسفه ارکان حج.

این کتاب در سال ۱۳۹۶ توسط پژوهشکده حج و زیارت با عنوان «منتخب کی حدیثین حج» به زبان اردو منتشر شده است.

۲۷. منتخب احادیث عمره، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۲، ۸۴ص، پالتویی.

گزیده‌ای از روایات درباره عمره است. روایات برگزیده، ذیل عنوان‌های پیشنهادی گزینش گرجنجانده شده اند. از جمله موضوعاتی که روایاتی درباره آنها بیان شده این موارد هستند: عمره حج اصغر، عمره و جهاد، بازارهای آخرت، طول عمر، میهمان خداوند، تأثیر سفر مکه، همنشینی با پیامبران، تواضع و آمرزش گناه، ریزش گناهان، عمره کفاره گناهان و پاداش بهشت.

۲۸. نماز جمعه، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۹۰، ۱۳۸ص، پالتویی.

گزیده‌ای از روایات شیعه و سنی در زمینه اهمیت نماز جمعه و ویژگی‌های آن از رسول خدا صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام است.

۲۹ . نهاية الدراية شرح الوجيزة للشيخ البهائي، سيدحسن صدر،

تحقيق ماجد الغرباوي، بی تا، ۷۱۲ص، وزیری.

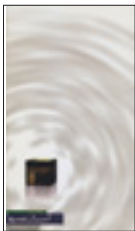
در بردارنده شرح سید حسن صدر برالوجیزه فی علم الدرايه نوشته
شیخ بهایی است. این کتاب از آثار عربی بسیار شهیر شیخ بهایی
و از اولین آثار در زمینه علم درایه به شمار می رود؛ چنان که پس از
شهید ثانی مهم ترین کتاب در این موضوع از آن شیخ بهایی و پدر وی است. اثر در این باره
چکیده گویی می کند.

فصل دوم: عرفان و فلسفه

۳۰. آداب و اسرار حج در آثار مکتوب شیعه، به کوشش داود حسینی، ۱۴۰۲، ۱۶۳ص، وزیری.

این کتاب گزیده‌هایی از نوشته‌های برخی از عالمان شیعی درباره اسرار حج است که از کتب افرادی همچون سیدحیدر آملی، قاضی سعید قمی، ملامحسن فیض کاشانی و ملامهدی نراقی استخراج شده است.

۳۱. آشنایی با اسرار عمره: ویژه دانشجویان، نجف نجفی روحانی؛ وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، ستاد عمره دانشجویی، ۱۳۸۱، ۹۶ص، پالتویی.

به بررسی تأثیرات اخلاقی و اجتماعی مناسک حج می‌پردازد و به سفارش ستاد عمره دانشجویی به انگیزه آشنایی دانشجویان عمره‌گزار با لطائف، اسرار، رمزهای عرفانی و معنوی عمره مفرد نوشته شده است.

۳۲. ابعاد اخلاقی و عرفانی حج در اندیشه امام خمینی، حافظ نجفی، ۱۳۹۸، ۱۱۹ص، رقعی.

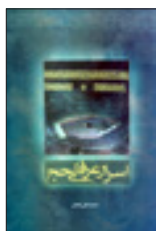
بررسی و تبیین ابعاد اخلاقی و عرفانی حج در آثار امام خمینی علیه السلام موضوع این نوشتار است. امام خمینی علیه السلام در پیام‌هایی که برای کنگره جهانی حج می‌فرستادند و سخنانی که در ملاقات‌های عمومی

و خصوصی برای دست اندرکاران حج ایراد می‌کردند، ابعاد حج، به ویژه بُعد اخلاقی و عرفانی آن را تشریح می‌کردند که مطالب مذکور در این کتاب جمع‌آوری شده است.

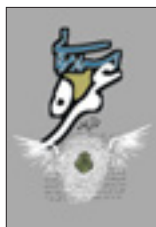
۳۳ . اسرار الحج فی حوار بین الإمامین الساجدین عليه السلام و الشبلی، جمعی از نویسندگان، بی تا، ۱۵ص، جیبی.

به بررسی اسرار حج در گفته‌ها و احادیث حضرت سید الساجدین عليه السلام، امام چهارم شیعیان می‌پردازد. امام سجاد عليه السلام با شخصی معروف به شبلی، درباره فلسفه اعمال و مناسک حج سخن می‌گوید. این حدیث در جلد دوم مستدرک الوسائل آمده است.

۳۴ . اسرار عرفانی حج، محمد تقی فعالی، ۱۳۸۶، ۵۳۶ص، وزیری.

در سه بخش به بررسی اسرار عرفانی اعمال و مناسک حج می‌پردازد: عناوین بخش‌ها چنین است: بخش اول: اسرار عرفانی حرم؛ بخش دوم: اسرار عرفانی مناسک و مواقف حج؛ بخش سوم: مدینه منوره.

۳۵ . اسرار عرفانی عمره، محمد تقی فعالی، ۱۳۸۸، ۲۲۴ص، رقی.

به بررسی اسرار و فلسفه و مناسک عمره می‌پردازد. تلخیصی از اسرار عرفانی حج از همین نویسنده است. او در نه فصل، اسرار عرفانی عمره را بررسی کرده است: عناوین فصول چنین است: جایگاه و اسرار عمره، اسرار عرفانی کعبه، اسرار عرفانی احرام، اسرار عرفانی طواف، اسرار عرفانی نماز طواف، اسرار عرفانی سعی و تقصیر، فضایل مدینه منوره، فضایل مسجد النبی و فضایل بقیع.

۳۶ . اسرار و معارف حج و زیارت، گروه اخلاق پژوهش‌کنده حج و زیارت، ۱۳۹۸، ۱۵۹ص، رقی.

در این کتاب با بهره‌گیری از منابع معتبر اسلامی گوشه‌هایی از اسرار و معارف عرفانی، سیاسی و اجتماعی حج بررسی شده است. در قرآن کریم و روایات معصومین عليهم السلام به بعضی اسرار و معارف نهفته در حج و

فصل دوم: عرفان و فلسفه ۲۳

مناسک آن و نیز اماکن و مشاهد مشرفه اشاره شده است و اندیشمندان مسلمان، با بهره‌گیری از این ذخایر ارزشمند به تألیف آثار متعددی در زمینه اسرار و معارف حج همت گماشته‌اند.

۳۷. بررسی اسرار حج در حدیث شبلی از منظر آیات و روایات، داود

حسینی، ۱۴۰۰، ۱۹۵، ص، رقعی.

در این کتاب «حدیث شبلی»، که یکی از روایات‌های شیعی درباره معارف و اسرار نهفته در مناسک حج است، بررسی شده است. نویسنده ابتدا به معرفی و اعتبارسنجی روایت می‌پردازد و در ادامه این حدیث را بر شیوه تهذیب اخلاقی اسلام تطبیق می‌دهد و در نهایت اسرار بیان شده در این روایت را به تفکیک توضیح می‌دهد.

۳۸. تأملی در معنای مناسک حج، محمد نقی زاده، ۱۳۸۶،

۲۳۲، ص، رقعی.

به بررسی فلسفه و آداب حج و هنجارهایی می‌پردازد که حجاج باید آنها را پاس دارند. این نوشتار چکیده‌ای از تجربه خود نویسنده در سفر حج است. مطالب کتاب به پنج بخش اصلی تقسیم شده‌اند: کلیاتی درباره مکان و زمان و سابقه هر موضوع، معرفی اجمالی مکان‌هایی که حاجی در آنها حاضر می‌شود؛ شناخت اجمالی مناسک حج، مختصری در مورد مدینه، ذکر ویژگی‌های پیامبر خدا ﷺ و زیبایی‌های آن حضرت.

۳۹. جرعه‌ای از بیکران زمزم: پژوهشی پیرامون اسرار حج، عبدالله

جوادی آملی، ترجمه و تحقیق از علی حجتی کرمانی، ۱۳۸۱، ۱۷۷، ص،

رقعی.

به بررسی اسرار و رمزهای حج بر اساس عرفان و اخلاق می‌پردازد. این نوشتار مقدمه کتاب الحج، تقریرات درس فقه مرحوم سید محمد محقق داماد است. هدف مؤلف بیان معارف مناسک حج و تکمیل «مباحث فقه اصغر» با «کرایم فقه اکبر» است که دین به آن کمال می‌یابد و نعمت با آن تمام می‌شود. وی

در بخشی از کتاب می نویسد: همه عبادات - نیز حج - را باطن و سرّی است؛ ظاهر حج را مردم می شناسند و می دانند، اما به باطن آن، تنها عارفان راه می یابند. انسان، ظاهر عبادات را با قالب خود می یابد و باطن آن را با قلب خویش. برای بحث از هر کدام، دانشی ویژه است. ظاهر را فقه درست می کند و باطن را عرفان. کتاب حاضر، گوشه ای از اسرار حج را نمایانده و قدری از لذایذ معنوی حج را به خوانندگان پیشکش کرده است.

۴۰. جرعه ای از صهبای حج، عبدالله جوادی آملی، چاپ ۴، ۱۳۸۷،

۲۸۸ص، وزیری.

تلخیصی از کتاب «صهبای حج» نویسنده است که آثار گفتاری و نوشتاری او را درباره حج و زیارت دربردارد. حقایق و اسرار و حکمت های فراوان حج در این کتاب تبیین شده اند. پرسش های برخی از خوانندگان صهبای حج، نویسنده را به تبیین بیشتر برخی از مطالب آن واداشت. این کتاب پاسخ های کتبی نویسنده را به آن پرسش ها و نکات جدیدی را در بازننگری نهایی برخی از مباحث تفسیری اش دربردارد. کتاب چهار بخش دارد:

بخش نخست با عنوان «ابعاد حج» جایگاه، اهمیت و نظام حج را در اسلام تبیین می کند. مباحث کلی این بخش، بردیگر مباحث کتاب پرتوافکن است. از این رو، در بخش های دیگر، گاه مصادیقی از این مباحث عرضه می شود. بخش های دوم و سوم با عنوان های «اماکن حج» و «مناسک حج» به برخی از معارف و اسرار و ویژگی های اماکن و مناسک حج و شروط و اوصاف و مراتب حج گزاران و زائران می پردازد. بخش چهارم با عنوان «زیارت» معارفی درباره زیارت دربردارد.

این کتاب با عنوان «الحج رموز و حکم» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۴۱. الحج رموز و حکم، عبدالله جوادی آملی، ترجمه حیدر حب الله،

۱۳۹۰، ۲۹۲ص، وزیری.

این کتاب ترجمه عربی «جرعه ای از صهبای حج» است

۴۲ . حاجی، تو چرا؟، جواد محدثی، ۱۳۸۹، ۶۴ص، پالتویی.

نویسنده در این اثر، به شیوه روان در قالب گفت وگو صحنه های روزمره زائران را در کاروان ها یا روند سفر و فضای مسجد الحرام و مسجد النبی و مواقف حج و عمره ترسیم می کند. برخی از عنوان های کتاب چنین اند: بار اضافی؛ غار حرا؛ کار عوامانه؛ ساده، اما با عظمت؛ کمبود خواب؛ مثل محشر؛ طواف وداع.

۴۳ . حج از میقات تا میعاد، احمد صادقی اردستانی، ۱۳۸۵، ۳۰۴ص، رقعی.

بر پایه کمابیش هفتاد آیه قرآن درباره حج و روایات معصومان علیهم السلام به بررسی اسرار و احکام و مسائل حج از نیت و احرام در میقات تا پایان اعمال می پردازد. عنوان فصول پانزده گانه آن چنین اند: نیت خالص؛ به کجا می رویم؟؛ با کاروان نور؛ احرام در میقات؛ در طواف یاز؛ این چنین باید بود؛ اماکن مقدّس مسجد الحرام؛ سعی صفا و مروه؛ عرفات؛ مشعر الحرام؛ منا؛ بازگشت به مکه؛ آموزه های حج؛ منافع و آثار حج؛ فلسفه حج.

۴۴ . حج برنامه تکامل، سید محمد ضیاء آبادی، ۱۳۸۴، ۲۹۲ص، وزیری.

به بررسی ویژگی های اخلاقی - تربیتی و نکته های عرفانی و روح معنوی مناسک معنوی حج می پردازد. کتاب در هفت بخش بدین نام ها تنظیم شده است: سرّ تشریح عبادت؛ آثار اجتماعی حج؛ اسرار روحی حج؛ طی مراحل؛ مواقف؛ تمام حج و نتایج آن. بخش پایانی، موضوع زیارت به ویژه زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه بقیع علیهم السلام را بررسی کرده است.

۴۵ . حج در آیین عرفان، حسین انصاریان، ۱۳۸۶، ۲۲۴ص، رقعی.

به بررسی سیر و تأثیر حج و ارکان آن از منظر عرفانی و اخلاقی و کلامی می پردازد. نویسنده مطالب خود را ذیل پنج بخش با این نام ها تنظیم کرده است: حقیقت حج؛ توشه حج؛ توبه خالص شرط سفر حج؛

میقات؛ طواف کعبه.

۴۶ . حج در اندیشه اسلامی، سیدعلی قاضی عسکر، چاپ ۲، ۱۳۸۱، ۳۷۶ص، رفقی.

به بررسی اسرار حج از شکوه مندترین عبادت های اسلامی و شناسایی اماکن و ویژگی های سرزمین وحی می پردازد. نویسنده از آیات، روایات و اشعار فارسی و عربی در تبیین اسرار حج استفاده کرده است. برخی از عنوان های مطرح شده در چهارده بخش کتاب چنین اند: جایگاه حج در اندیشه اسلامی، آداب سفر حج، معارف حج، پیشینه طواف، طواف در روایات، مقام ابراهیم علیه السلام، زمزم، صفا و مروه، عرفات، مزدلفه، شعب ابی طالب، جنة المعلاة و چگونگی نماز اهل سنت. این کتاب پیش تر به صورت مقالاتی در فصلنامه میقات حج منتشر شده بود.

۴۷ . حج در اندیشه اسلامی (ویراست جدید)، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۴۰۰، ۵۴۴ص، وزیری.

کتاب حج در اندیشه اسلامی مجموعه مقالات سیدعلی قاضی عسکر درباره حج و موضوعات مرتبط با آن است که در شماره های متعدد فصلنامه میقات حج در دهه هفتاد منتشر شده است. این مقالات را پس از تجمیع برای نخستین بار در سال ۱۳۸۱ نشر مشعر در کتابی با همین عنوان منتشر کرد. اخیراً محقق ارجمند، با تجدید نظر در برخی مطالب و نیز افزودن محتواهای جدید، ویراست جدیدی از این مجموعه تهیه کرده است. نویسنده در این مقالات اسرار و معارف حج و ویژگی های سرزمین وحی را بررسی کرده است.

۴۸ . حج گنجینه اسرار، محمداکبر محقق، ۱۳۹۰، ۲۴۰ص، وزیری.

بررسی حج از منظر قرآن و روایات، موضوع این نوشتار است. نویسنده در پنج بخش تلاش کرده است جایگاه این فریضه بزرگ و پراز و رمز الهی را از منظر قرآن و روایات نشان دهد: کلیات؛ فلسفه حج؛ ابعاد حج؛ آداب سفر حج؛ پاداش حج

۴۹ . حج ، نماز بزرگ ، غلامعلی حداد عادل ، ۱۳۸۵ ، ۱۱۲ص ، پالتویی .
سفرنامه‌ای در بردارنده فلسفه و اسرار مناسک حج است . نویسنده حج را به نمازی بزرگ تشبیه می‌کند که هر مسلمانی به شرط توانایی تشریف به خانه خدا ، در همه عمر ، دست‌کم یک بار باید آن را به پای دارد و به الگوی نمازهای روزانه خود بدل کند .

۵۰ . حج و مهدویت ، حسین الهی ثزاد ، ۱۳۹۱ ، ۱۶۷ص ، رقیی .

این کتاب ارتباط عقیده مهدویت را با موسم حج بررسی کرده است . بررسی این مسئله که تأثیر هر یک از این دو در دیگری چیست و در تقویت باورمندی به دیگری براساس کتاب و سنت چگونه تأثیر می‌گذارد و چیستی نقش حج و کعبه در رخداد ظهور از هدف های کتاب به شمار می‌رود . مطالب کتاب در چهار بخش کلیات ، حج و امامت ، حج در دوران غیبت و نقش مکه در رخداد ظهور عرضه شده است .

۵۱ . الحج و العمرة و معرفة الحرمين الشريفین ، علی افتخاری

کلیپایگانی ، مراجعه محسن الاسدی ، ۱۳۷۵ ، ۲۸۰ص ، وزیری .

به بررسی تأثیرات حج در جامعه و ویژگی های اخلاقی حج و عمره از دیدگاه های مختلف می پردازد . نویسنده احکام ، فضایل ، تاریخ ، اماکن و آثار و تأثیرات فردی و اجتماعی آن دو را تبیین کرده است .

۵۲ . دانستنی های جوانان در سرزمین قرآن ، محمدعلی قاسمی ،

۱۳۸۹ ، ۲۱۵ص ، رقیی .

در بردارنده اطلاعات گوناگون به زبانی ساده درباره سفر حج برای جوانان به صورت پرسش و پاسخ است . آداب قبل از سفر ، آداب بازگشتن ، عقاید مهم و هابی ها ، محرمات مخصوص مردان و زنان ، حجره و مرقد پیامبر ﷺ ، استوانه تهجد ، ستون های سجده ، مقام جبرئیل ، حرکت در

صف جماعت، غذا خوردن و زیارت دوره از مباحث کتاب است.

۵۳. در بارگاه نور، حسین انصاریان، ۱۳۸۲، ۱۴۴ص، پالتویی.

به بررسی ویژگی‌های معرفتی و تأثیرات حج می‌پردازد. این نوشتار در پاسخ به برخی از پرسش‌های بعثه مقام معظم رهبری درباره ابعاد مختلف حج فراهم شده است. برخی از عنوان‌های این کتاب چنین‌اند: پیشینه تاریخی مراسم حج، حکمت تشریح مناسک حج، چرا در تمام عمر یک بار؟، وجوه اشتراک حج با عبادت‌های دیگر، بُعد سیاسی و اجتماعی حج، برائت از مشرکین.

۵۴. در حریم کعبه، سید محمدباقر حجتی، ۱۳۸۰، ۲۲۴ص، رقععی.

در دو بخش به بررسی معارف و حقایق اعمال حج می‌پردازد. بخش نخست، هدف‌ها و حکمت‌های آیین حج را برمی‌رسد. نام برخی از موضوعات این بخش چنین‌اند: کعبه یا نخستین خانه امن برای مردم گیتی؛ نیت؛ حرم و قداست قطعاتی از زمان و مکان؛ طواف یا طلیعه مراسم عمره تمتع؛ ابراهیم و اسماعیل و بنای کعبه؛ سعی میان صفا و مروه؛ وقوف در عرفات؛ توضیح و قربانی. بخش دوم، سفرنامه حج نویسنده در سال ۱۳۷۳ ش/۱۴۱۴ق است.

۵۵. در ملکوت حج، اسماعیل منصور لاریجانی، ۱۳۹۰، ۱۹۶ص، رقععی.

این کتاب در روایتی گزارش گونه با تکیه بر آیات و احادیث ائمه معصوم علیهم‌السلام، اسرار و فلسفه حج، آداب و آثار معنوی آن را شرح می‌دهد و در پایان، نامه‌ای نیایش گونه از نویسنده همراه با اشعاری از شعرای ایرانی در وصف حج و عبادت خداوند، عرضه می‌کند.

۵۶. زیارت، جواد محدثی، ۱۳۷۱، ۱۴۸ص، وزیری.

به بررسی حج و زیارت از منظرهایی مانند پیوند حج و زیارت با رهبری جامعه اسلامی، فلسفه زیارت و مشروعیت آن، نقش تربیتی زیارت و نقش معنوی حج و زیارت و استفاده سیاسی از آن در

درازنای تاریخ می پردازد.

تلخیصی از این کتاب در ۸۳ صفحه و قطع پالتویی نیز منتشر شده است

۵۷. مهابای صفا، عبدالله جوادی آملی، ۱۳۷۱، ۲۴۳ص، رقعی.

به بررسی اسرار حج و سیره حاجیان عارف می پردازد. این اثر از دو مقاله نویسنده با عنوان های «نظام حج در اسلام» و «امنیت و قداست حرم» و چند گفتار او فراهم آمده است. ضرورت آگاهی از اسرار حج در گفتار اول تبیین می شود. تفسیر سؤالاتی در معارف و اسرار حج از حضرت امام زین العابدین علیه السلام، درون مایه سخن دوم است و سخن سوم و چهارم توجهی باریک بینانه و ژرف نگرانه به اسرار و معارف نهفته در عرفات، منا و مشعر. اسرار حج از دیدگاه امیرمؤمنان علی علیه السلام به دنبال این ها مطرح می شود. «ولایت، سربزرگ حج» در بخش دیگری آمده است. پس از آن «اسرار حج در روایات» می آید. گفتار دیگری با عنوان «عظمت حج در اسلام» جایگاه والای حج و پیوند آن را با جهاد و رهبری و چگونگی حج گزاری نشان می دهد. «نظام حج در اسلام»، عنوان مقاله بلندی است در این مجموعه که در آن، از «حج در میان اقوام و ملل»، «موقعیت والای کعبه» و «بنیان گذاران آن» سخن می رود. مقاله دیگر در این مجموعه با عنوان «قداست و امنیت حرم» به تبیین و توضیح اهمیت حرم، قداست کعبه و جایگاه والای آن در فرهنگ اسلامی می پردازد.

۵۸. عرفان حج، عبدالله جوادی آملی، به کوشش حسین رضوانی،

چاپ دوم، ۱۳۷۸، ۱۰۸ص، رقعی.

به بررسی حقیقت و اسرار اعمال و مناسک ظاهری حج، و رمزهای عرفانی آن می پردازد و با نگاهی محققانه به این ویژگی حج، راهیان این سفر را در رسیدن به آن هدف یاری می رساند. نویسنده با بیان اسرار عرفانی مربوط به کعبه مطالب را آغاز کرده و پس از تبیین رمزهای عرفانی دیگر ارکان حج از شروط قبول حج، سخن می گوید و روح و جان کعبه را ولایت و این را مهم ترین شرط قبول حج می شمرد.

۵۹ . عرفان زیارت و زیارت عارفانه، حسن رضائی مهر، ۱۴۰۱، ۳۳۳۴ ص، وزیری .

این کتاب با هدف تبیین حقیقت زیارت و نقش آن در کسب معرفت و تربیت انسان و نقد شبهات مطرح درباره زیارت نگاشته شده است. مطالب کتاب در سه بخش عرفان زیارت، زیارت عارفانه و پاسخ به پرسش‌ها و شبهات تنظیم شده است.

۶۰ . عرفان عمره، عبدالله جوادی آملی، تنظیم و ویرایش حسن واعظی محمدی، ۱۳۸۴، ۱۹۹ ص، رقعی .

به بررسی معارف و حقایق اعمال حج می پردازد. این کتاب برگرفته از جرعه‌ای از صهبای حج همین نویسنده است که با اصلاحات و اضافاتی در آن، برای سفر عمره تنظیم شده است؛ چنان که از آغاز تا انجام سفر عمره را در برمی گیرد و در آن جایگاه، فضیلت عمره، معارف، اسرار، شرایط، اوصاف و مراتب عمره‌گزاران بیان می شود.

۶۱ . عرفه و عرفات، سیدعباس اسلامی کاشانی، ۱۳۹۱، ۱۳۹ ص، رقعی .

موضوع این کتاب، شرح و تبیین اسرار و معارف دعای عرفه، با استناد به آیات و روایات و متون ادبی و عرفانی است. این اثر دو بخش اصلی دارد: ۱. «عرفه روز نیایش» با سه گفتار که به تبیین، تحلیل و بررسی نقلی و عقلی جایگاه روز عرفه، آیین نیایش و مهمترین نیایش‌های رسیده در این روز پرداخته است. ۲. «عرفات سرزمین عشق» با سه گفتار به نام‌های جایگاه سرزمین عرفات؛ فضیلت‌های عرفات در آئینه کتاب و سنت؛ صحرای عرفات، صحنه نیایش اولیای الهی.

۶۲ . فرهنگ زیارت: اهداف، آثار، تاریخچه، مشروعیت، سازندگی و آداب زیارت، جواد محدثی، ۱۳۸۶، ۳۶۰ ص، وزیری .

فصل دوم: عرفان و فلسفه ۳۱

به بررسی زیارت از ابعاد گوناگون مانند آداب آن می‌پردازد. بخش‌های بررسی شده آن چنین‌اند: زیارت و فلسفه تربیتی آن؛ ابعاد اجتماعی، سیاسی و تاریخی زیارت؛ محتوای فرهنگی و اعتقادی؛ زیارت و موقعیت زائر و مکان‌های زیارتی؛ و زیارت و آداب آن. بخشی از این مباحث به صورت سلسله مقالاتی در مجله پیام انقلاب و بخشی دیگر در قالب دو کتاب با عنوان‌های «زیارت» و «کربلا کعبه دل‌ها» پیشتر از این منتشر شده است.

۶۳ . فلسفه و اسرار حج ، محمد امامی خوانساری ، ۱۳۸۵ ، ۱۹۶ص ، پالتویی .

در ۲۴ فصل به بررسی نکات عرفانی و معارفی حج و تأثیرات اجتماعی و اخلاقی آن می‌پردازد. عنوان برخی از فصول آن چنین‌اند: اثر معنوی حج؛ حج راز زندگی؛ حج، تقویت ایمان؛ تلبیه و مقصود حقیقی از آن؛ آداب واقعی حج؛ حج وسیله تشکیل انجمن همگانی؛ حقیقت معنوی مناسک؛ انتظار از دولت‌های اسلامی.

۶۴ . فی ميثاقه الرحمن: تأملات و رؤی فی مناسک الحج و العمرة ، محمد مهدی آصفی ، ۱۳۸۸ ، ۲۴۴ص ، وزیر .

بررسی برخی از ابعاد فلسفه و اسرار مناسک حج و عمره، موضوع این نوشتار است.

۶۵ . فداست و امنیت حرم ، عبدالله جوادی آملی ، ۱۳۶۷ ، ۴۹ص ، رقی .

به بررسی دو ویژگی خانه خدا و حرم الهی مکه؛ یعنی مقدس و منزه بودن و امن بودن و جایز نبودن آزار و اذیت آن می‌پردازد. این کتاب در سال ۱۳۶۶ شمسی (۱۴۰۷ قمری)، هم‌زمان با شهادت شماری از حج‌اج بیت‌الله الحرام در کشتار خونین مکه سامان یافت و آخرین بخش‌های آن، بازتابنده

حال و هوای آن روزگار است. آیت الله جوادی آملی ذیل سرفصل‌هایی مانند فرق انسان با فرشته و حیوان؛ اساس وحدت؛ چگونگی وحدت؛ اوصاف موحدان وحدت طلب و اهتمام به حرم به بررسی قداست و امنیت حرم از منظر فقه و معارف اسلامی می‌پردازد. نتیجه کتاب این است که برپایه قواعد و موازین شریعت اسلامی همه جانداران در حرم آزادند و کسی در تعرض به آنها حقی ندارد. از سوی دیگر هر رفتار توهین آمیز به حرم، حرام و مستوجب توبیخ است.

این کتاب به زبان انگلیسی با مشخصات زیر منتشر شده است

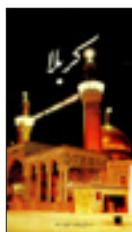
The Sanctity and Security of the Holy Shrin, 1989, 46p

و همچنین با عنوان «قدسیة الحرم وامنه» به زبان عربی ترجمه منتشر شده است

۶۶ . قدسیة الحرم وامنه، عبدالله جوادی آملی، ۱۳۶۷، ۴۴ ص،
رقعی.

این کتاب ترجمه عربی «قداست و امنیت حرم» است

۶۷ . کر بلا، جواد محدثی، ۱۳۷۸، ۱۲۰ ص، پالتویی.

به بررسی و شناخت جایگاه زیارت به ویژه زیارت قبر امام حسین (علیه السلام) و آثار سازنده آن می‌پردازد. نیز مطالبی درباره اماکن مقدس نجف، کربلا، کاظمین و سامرا و اهمیت زیارت آنها در بردارد.

۶۸ . منشور معنویت: پیام‌های حضرت آیت الله جوادی آملی به
حجاج بیت الله الحرام از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، تحقیق و پژوهش حسن
اردشیری لاجیمی، ۱۳۹۴، ۴۴ ص، پالتویی.

محقق در این کتاب به جمع‌آوری و تحقیق پیام‌های آیت الله جوادی

فصل دوم: عرفان و فلسفه ۳۳

آملی از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ هـ.ش به کنگره حج پرداخته است. همچنین جملات و اصطلاحاتی که به جهت صبغه عرفانی برای عموم حج گزاران و علاقه مندان به اسرار حج، نیاز به توضیح داشته است، توسط محقق با استفاده از آثار حضرت آیت الله جوادی آملی و دیگر متون عرفانی، توضیح و تفسیری برای آنها آمده است.

۶۹. نمادها و رموزهای حج، مجتبی شریفی، ۱۳۹۰، ۷۳۶ ص،

وزیری.

این کتاب در ۵۷ بخش به گوشه‌ای از اسرار و رمزهای حج برپایه آیات و روایات می‌پردازد. این کتاب، درباره اسرار حج نوشته شده نه مسائل فقهی آن، اما برای تبیین بهتر اعمال و مناسک حج پیش از بیان رموزها، مطالبی را با عنوان «از دیدگاه فقه شیعه» آورده؛ سپس به بیان اسرار آن، برپایه آیات قرآن و کلام پیشوایان معصوم پرداخته و در پایان هر بحث نیز رموزهاهایی را ذکر و اسرار آن را بیان کرده است.

فصل سوم: اخلاق و آداب

۷۰. آداب سخن و زبان در سفرهای زیارتی، شکبیا سادات جوهری،

۱۳۹۱، ۹۲ص، پالتویی.

در دو فصل به بیان برخی از آداب سخن گفتن در سفرهای زیارتی می‌پردازد. فصل نخست کارکردهای مثبت زبان را در سفرهای زیارتی در بردارد. برخی از زیبایی‌های زبان در این فصل چنین‌اند: ذکر، راست‌گویی، استغفار، قرائت قرآن، شکرگزاری، دعا و راز و نیاز با خدا. فصل دوم به کارکردهای منفی و زشت زبان در این زمینه اشاره می‌کند که شماری از آن‌ها چنین‌اند: عیب‌جویی، غیبت، دروغ، دشنام و نفرین، زخم‌زبان، چاپلوسی و تملق، تهمت، خودستایی، سخن‌چینی، رازکشایی، اهانت و تحقیر و بازگویی گناه.

۷۱. آداب سفر حج، سید علی قاضی عسکر، ۱۳۸۲، ۲۴۰ص، پالتویی.

آداب اخلاقی و آیین‌های اجتماعی را بازگویی می‌کند که حجاج باید به آنها پای‌بند باشند. این کتاب با استفاده از آیات و روایات، زائران بیت‌الله الحرام را در برخورداری از حجی مقبول یاری می‌رساند. اخلاق و آداب گردآمده در این اثر، برگرفته از آموزه‌های پیشوایان دینی شیعیان در زمینه اخلاق و آداب سفر به ویژه سفر معنوی حج است. نویسنده مطالبی در این زمینه از تعیین هدف و انگیزه در سفر حج تا بازگشت زائران و خوش‌آمدگویی و استقبال از زائران عرضه کرده است.

این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۳۷۴ با همین عنوان و در قطع جیبی منتشر شد و در سال ۲۰۱۲ م با عنوان HAC YOLCULUGU ÂDABI به ترکی استانبولی ترجمه و منتشر شده است همچنین با عنوان «آداب سفر الحج» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۷۲ . آداب سفر الحج، سید علی قاضی عسکر، ترجمه علاء الحسنون، ۱۳۹۱، ۱۵۶ص، رقعی.

این کتاب ترجمه عربی «آداب سفر حج» است.

۷۳ . آداب سفر و زیارت عتبات عالیات، سید علی قاضی عسکر، ۱۳۸۷، ۲۱۵ص، پالتویی.

آداب سفر و زیارت مرآة مطهراتمه علیه السلام را در کشور عراق برمی شمرد. مؤلف پیشتر از این کتابی با عنوان آداب سفر حج نوشته و اثر اخیر وی الهام گرفته از همان اثر و با استفاده از مشترکات آن تنظیم شده است. آداب زیارت امام حسین علیه السلام و دیگر پیشوایان مدفون در عراق، از افزوده های این کتاب است.

۷۴ . آداب گوی جانان: آداب زیارت حسینی، (علامه) عبدالحسین امینی، ترجمه، تحقیق و تعلیق محسن رجبی، ۱۳۸۷، ۱۵۱ص، رقعی.

به بررسی آداب زیارت مرآة مدفون در کربلا همراه با برخی از ادعیه مرتبط با آنها می پردازد. نویسنده در فصل اول با عنوان «جامی از صهبای غدیر» سیره نویسنده ادب الزائر را از دید عشق او به قرآن و اهل بیت و حضور سیاسی و اصلاحات دینی اش بررسی کرده است.

۷۵ . آسیب شناسی سفرهای زیارتی، حافظ نجفی، ۱۳۹۵، ۲۳۲ص، رقعی.

نویسنده در این کتاب به شناسایی برخی آسیب های موجود در عرصه حج و زیارت پرداخته و برای رفع آنها نیز راهکارهایی پیشنهاد داده

فصل سوم: اخلاق و آداب ۳۷

است. وی آسیب شناسی اعمال حج و زیارت را از مهمترین تکالیف دانسته است چراکه با نشناختن آسیب ها، اعمال زائران باطل و بی نتیجه می گردد. این کتاب در چهار فصل تنظیم شده است. فصل نخست به کلیات و مفاهیم اختصاص یافته و در فصل های دوم تا چهارم، به ترتیب آسیب شناسی پیش از سفر، هنگام انجام اعمال و پس از برگزاری حج و زیارت بررسی شده است.

۷۶. آموزه های تربیتی زیارت معصومین علیهم السلام، داود حسینی،

۱۳۹۷، ۲۶۴ص، رقعی.

موضوع این نوشتار، بررسی و تبیین نقش تربیتی زیارت است. در همین راستا نویسنده پس از بیان کلیات و مفاهیم در بخش های جداگانه، ارتباط زیارت را با تربیت اعتقادی، عبادی، اجتماعی، سیاسی و عاطفی بررسی کرده است.

۷۷. ابعاد اخلاقی حج در پیام ها و سخنان مقام معظم رهبری،

داود حسینی، ۱۳۹۳، ۱۶۸ص، رقعی.

مقام معظم رهبری هر سال در پیامی به کنگره جهانی حج و در دیدارهای عمومی و خصوصی با دست اندرکاران حج، به جنبه های گوناگون حج اشاره هایی دارند. در این کتاب ابعاد گوناگون اخلاقی حج از دیدگاه ایشان بررسی شده و با بهره گیری از آیات و روایات، این دیدگاه های رفیع، تبیین و تحلیل شده است.

۷۸. ادب و آداب زائر، حسین انصاریان، ۱۳۸۷، ۹۵ص، پالتویی.

به بررسی چگونگی پای بندی به اخلاق و ادب هنگام حج گزاری و زیارت مسجد نبوی شریف می پردازد. این رساله کوتاه با تکیه بر آیات قرآن و روایات تنظیم شده است و در سفر حج و عمره به کار زائران می آید. نویسنده در چهل عنوان، آداب اماکن مقدس مکه و مدینه را برمی شمرد.

۷۹. اخلاق در سفر، جواد محدثی، ۱۳۹۰، ۴۷ص، پالتویی.

نکاتی از اخلاق معاشرت در سفرهای زیارتی به ویژه سفر حج را در قالب گفت‌وگویی ترسیم صحنه و توصیف حالات و برخوردهای زائران در محل اقامت و اتوبوس و... در مکه و مدینه در بردارد و غیرمستقیم از شیوه درست برخورد با همسفران سخن می‌گوید. بخش اول این کتاب با عنوان «آداب زیارت»، به بیان اهمیت این سفر و ویژگی معنوی و معارفی آن و دیگر بخش هایش بیشتر به اخلاق در سفر می‌پردازد. نمونه‌های یاد شده در آن نیز از برخوردهای زائران با یک دیگر گرفته شده است.

۸۰. اخلاق نبوی: آشنایی با سیره اخلاق پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، جواد محدثی، ۱۳۸۶، ۹۶ص، پالتویی.

این کتاب در یازده بخش اخلاق و سیره پیامبرگرمی اسلام صلی الله علیه و آله را در ابعاد مختلف بررسی کرده و در هر بخش از منظرهای گوناگون از روش پیامبر گرمی اسلام صلی الله علیه و آله درس‌های اخلاقی و روش زندگی استخراج کرده است. این کتاب به رغم کوتاه بودنش خواننده و زائر مدینه را با اخلاق و روش پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله آشنا می‌کند.

۸۱. اخلاق و آداب در حج و زیارت، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۱، ۱۵۹ص، رقهی.

به بررسی مناسک و آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی حج می‌پردازد. نویسنده نخست به جایگاه تزکیه و اخلاق، ضعف‌های اخلاقی و عملی و مسئولیت اخلاقی انسان‌ها اشاره می‌کند؛ سپس به مقدمات سفر می‌پردازد و در این باره موضوعاتی چون توجه به عظمت حج، تجرید قلب و خلوص نیت را مطرح می‌کند. همچنین از مطالبی درباره مناسک و آداب حج، اصلاح مال و مسائل حقوقی، انتخاب هم‌سفر، لوازم سفر، آداب و اخلاق در سفر، شیوه شروع سفر، مراقبت اخلاقی در جمع، مصاحبت درست و آداب سخن و سکوت سخن می‌گوید و در

فصل سوم: اخلاق و آداب ۳۹

پایان به اخلاق و آداب لازم در حریمین و رفتار با زائران دیگر اشاره می‌کند و درباره استفاده از فرصت‌های معنوی حج، تودیع و ره‌آورد چنین سفر مهمی سخن می‌راند.

۸۲ . اصول و روش‌های تربیت در مناسک حج ، حافظ نجفی ، ۱۳۹۴ ، ۲۸۰ص ، وزیری .

این کتاب با هدف بیان بُعد تربیتی حج و نقش این فریضه الهی در سازندگی روح و جان انسان، در سه فصل نگاه‌شده شده است: فصل نخست: کلیات و مفاهیم؛ فصل دوم: مبانی و اصول تربیت دینی؛ فصل سوم: جایگاه تربیت در مناسک حج.

۸۳ . اماکن مکه: آموزه‌ها و بصیرت‌ها ، سیدحسین اسحاقی ، ۱۳۹۷ ، ۲۲۴ص ، رقعی .

این نوشتار در پی بینش‌افزایی زائران درباره اماکن مقدس مکه و آموزه‌ها و عبرت‌های مترتب بر آنهاست. نویسنده کوشیده است با بهره‌گیری از منابع و مآخذ و به‌گزینی و تجمیع ره‌آوردها از هر مکانی، افزون بر اطلاعات وافی از آن، با نوآوری، بصیرت‌ها و بینش‌ها و لایه‌های پنهان آن را بازنمایی و آن را توشه مسافران مکه مکرمه کند.

۸۴ . این گونه باشیم ، جواد محدثی ، ۱۳۹۰ ، ۵۹ص ، پالتویی .

نکاتی اخلاقی، اجتماعی و کاربردی برای زائران در سفر حج در بردار که پاس داشت آنها سفر شیرین، لذت بخش و سازنده‌ای را به دنبال خواهد آورد.

۸۵ . با مسافر کعبه: ره توشه معنوی مسافران حج ، سیدحسین اسحاقی ، ۱۳۹۳ ، ۲۰۰ص ، رقعی .

بیان گوشه‌هایی از اسرار و معارف حج، موضوع این کتاب است.

مخاطب اصلی این کتاب زائران بیت الله الحرام هستند. کتاب در سه فصل با این عناوین تنظیم شده است: فصل یکم: قبسی از آداب، اسرار و رموز حج؛ فصل دوم: بازشناسی اماکن و مناسک حج و برداشت های عرفانی از آن؛ فصل سوم: بایسته های سفر حج از منظر امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری.

۸۶. بایدها و نبایدها در سفر حج تمتع، محمد نظری، چاپ ۲، ۱۳۸۵،

۱۲۰ص، پالتویی.

برای آموزش زائران و راهنمایی آنها از آداب و احکام حج تمتع یاد می‌کند. مطالب روان و چکیده آن با هدف شناخت اوامر و نواهی شرع در ادای حج در سیزده بخش فراهم آمده است: مقدمات سفر، در شهرهای مدینه و مکه، بهداشت، در محل سکونت، بازار، احکام، مناسک، عرفات، منا، بایدها و نبایدها بعد از سفر. در پایان با اشاره به حدیثی از امام سجاد برخی از اسرار و حقایق باطنی حج بیان شده است.

۸۷. بایدها و نبایدهای مداحی، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۴۰۱،

۸۵ص، پالتویی.

در این کتاب با بهره‌گیری از معارف و اعتقادات شیعی، مقتل های موجود و توصیه های مقام معظم رهبری به مداحان، شاخص های مداحی صحیح، که می‌تواند در راستای جهاد تبیین باشد، معرفی شده است. مداحان گرامی دارای مسئولیت خطیری هستند که در عین بهره‌گیری از صوت و لحن زیبایی خود باید با انتخاب شعرها و سبک های مناسب، محتوای غنی شیعه را به مخاطبان خود ارائه دهند و در مداحی ها جهاد تبیین را سرلوحه کار خود قرار دهند.

۸۸. بررسی و تحلیل آداب زیارت معصومان علیهم السلام، داود حسینی،

۱۴۰۲، ۱۶۶ص، وزیری.

بررسی آداب زیارت معصومان علیهم السلام اهمیت خاصی برای انجام یک زیارت عارفانه و حضور با معرفت در محضر اولیای الهی دارد. اثر پیش رو آداب زیارت معصومان علیهم السلام را از منظر آیات و روایات واکاوی

فصل سوم: اخلاق و آداب ۴۱

می‌کند. در متون اسلامی آداب متعددی برای زیارت بیان شده که برخی درباره اقدامات پیش از انجام زیارت و شماری مربوط به آداب حین زیارت و برخی دیگر ناظر به اعمال پس از زیارت است. برخی از این آداب نیز مربوط به قبولی زیارت است.

۸۹ . بهترین اعمال در سرزمین وحی، داود حسینی، ۱۳۹۲، ۷۲ص، پالتویی.

مجموعه‌ای است در راستای راهنمایی زائران بیت الله الحرام جهت بهره‌مندی بهتر از اوقات خود است. نویسنده با رجوع به روایات معصومین علیهم‌السلام، بخشی از برترین اعمالی که مناسب است زائران در این سفر معنوی انجام دهند را معرفی کرده است.

۹۰ . تحلیل محتوایی زیارتنامه‌ها: با رویکرد اخلاقی- تربیتی، مجتبی حیدری، ۱۳۹۴، ۲۹۴ص، وزیری.

در زیارتنامه‌های امامان معصوم علیهم‌السلام، محورهایی وجود دارد که در بیشتر زیارتنامه‌ها مشترک است. البته محورهایی نیز وجود دارد که مخصوص زیارتگاه و امام خاص می‌باشد. نویسنده سعی کرده این محورها و مفاهیم غنی را در پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوایی زیارتنامه‌ها» شناسایی و با رویکرد اخلاقی- تربیتی تبیین کرده و نتیجه آن را پیش‌روی علاقه‌مندان به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام قرار داده است. این کتاب در هشت فصل سامان یافته است.

۹۱ . زیارت از نگاهی دیگر، ابراهیم امینی، ۱۳۹۴، ۸۴ ص، پالتویی.

اهمیت زیارت آنگاه بیشتر روشن می‌شود که زائر پس از زیارت با توبه به درگاه پروردگار از گذشته غلط خود فاصله می‌گیرد و با رویکردی جدید به زندگی و به دور از آلودگی به وطن بازمی‌گردد تا شرایط جدیدی را برزندگی خود و شعاع پیرامونی آن حاکم سازد. در این کتاب، حضرت آیت الله ابراهیم امینی زیارت را از این نگاه مورد بررسی قرار داده‌اند. ایشان بخشی از آداب، شرایط و ظرافت‌های حج و زیارت معصومین علیهم‌السلام را بررسی کرده‌اند.

۹۲ . جرعه های رسالت: ارمغان از دُرّواژه های نبوی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، سیدحسین

اسحاقی، ۱۳۸۵، ۲۰۰ص، رقعی.

سخنان گهربار پیامبر اکرم اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را درباره آداب و سنن الهی به صورت الفبایی و جامع در بردارد.

۹۳ . چگونه زیستن، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۶، ۱۹۲ص، رقعی.

حس کمال جویی و ویژگی الگوپذیری، فطری و ذاتی است و انسان برای رسیدن به سر منزل مقصود، در جست و جوی اسوه های مطلوب است. از این رو، مؤلف محترم، با نقل درس هایی از چشمه سار حکمت و دانایی امام علی عَلَيْهِ السَّلَام از منابع شیعه و سنی در معرفی الگویی بی بدیل برای خوانندگان محترم می کوشد.

۹۴ . حج (با تجدید نظر و اضافات)، محسن قرائتی، چاپ ۱۹، ۱۳۹۱،

۲۸۸ص، رقعی.

به بررسی اهمیت و ارزش حج و نکات اخلاقی اعمال حج و آداب مناسک آن می پردازد. کتاب به انگیزه ایجاد آمادگی معنوی و روحی در حجاج و معرفت بیشتر آنان به اعمال و مناسک حج تدوین شده است. مؤلف با بهره گیری از آیات، روایات و کتاب های فقهی، نخست ارزش حج را از دید روایات برمی رسد؛ سپس با بیان احکام حج، نکات اخلاقی اعمال حج را بیان می کند. برخی از آن چنین اند: مقدمات سفر حج، اعمال حج از میقات تا تقصیر، عرفات، مشعر، فلسفه قربانی، نماز طواف، قبرستان ابوطالب و بقیع، مکان و منزلت شهر مدینه، و استقبال از حجاج و ولیمه.

۹۵ . حج در سیره و سخنان امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام، داود حسینی، ۱۳۹۷،

۱۰۶ص، پالتویی.

از ائمه ای که حقیقت حج در گفتار و رفتارش تجلی یافت، حضرت

فصل سوم: اخلاق و آداب ۴۳

امام محمد باقر علیه السلام است. او که بارها همراه پدر، و پس از ایشان، خود به سفر حج مشرف شد، از آغاز تا انجام هر سفر، روح حج در جزء جزء گفتار و رفتارش - از احرام گرفته تا کمک به همسفران، از مناجات و طواف عاشقانه تا وقوف عارفان در مواقف شریف - جلوه گر بود. از این رو، در این کتاب سیره و سخنان ایشان در این باره بررسی شده است.

۹۶. حج در سیره و سخنان امام حسن و امام حسین علیهما السلام، داود حسینی، ۱۳۹۷، ۱۴۴ ص، پالتویی.

بررسی دفعات حج و عمره معصومین علیهم السلام و رفتار اخلاقی آنان در این سفرها، معرف حج ابراهیمی علیه السلام و حج محمدی صلی الله علیه و آله خواهد بود. از این رو در این اثر، با موضوع سیره رفتاری و اخلاقی حسنین علیهما السلام در حج و عمره، نویسنده به بررسی ابعاد اخلاقی و رفتاری آن دو بزرگوار در این باره پرداخته و کوشیده است الگویی از حج اسلامی در اختیار مخاطبان قرار دهد.

۹۷. حج عارفان، رحیم کارگر محمدیاری، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۱۹۹ ص، رقعی.

جُنگی از آداب عرفانی حج بر پایه دستورات العملها و ارشادات عارفان و پیشوایان دین است. نویسنده این اطلاعات را در قالبی عرفانی و دل‌پسند و آمیخته با آیات و روایات و اشعار عرضه کرده است. این کتاب شش بخش دارد: دره عشق؛ عزم کوی دوست؛ در میقات عشق؛ در مسجد الحرام؛ در مشاعر مقدس؛ و زیارت عارفان. نوشتارهای برخی از عارفان الهی بی هیچ دخل و تصرف ادبی در این مجموعه آمده است.

۹۸. حج مقبول، سید ابوالحسن حسینی ادیانی، ۱۳۸۱، ۲۱۵ ص، رقعی.

به بررسی و شناخت اسرار و شگفتی‌های حج و دعوت مردم به اهتمام به این فریضه بزرگ الهی با توجه به اسرار و آثار آن به ویژه اجرای اعمال و مناسک همراه با آداب و اخلاق می‌پردازد. نویسنده کوشیده است که گوشه‌ای از اسرار و فلسفه و رسالت این سفر معنوی به ویژه

اسرار آداب آن را تبیین کند. بخش های چهارگانه کتاب چنین اند: برخی از آثار و اسرار حج، مقدمات و آداب سفر، مواقف و مناسک حج و عمره، به سوی حرم رسول الله ﷺ. بخش پایانی کتاب با عنوان تذکرات و پیش نهادهای ضروری آمده است.

۹۹. حج و امنیت روانی حجاج، مجتبی حیدری، ۱۴۰۰، ۱۴۴ص،

وزیری.

در این کتاب راهکارهای بهره مندی زائران خانه خدا از امنیت روانی بررسی شده و وظایف مدیران و روحانیان کاروان ها در این زمینه به طور مختصر و مفید بیان شده است. بهره مندی حج گزاران از امنیت روانی، به آنان آرامش می دهد و نگرانی را از آنها دور می سازد. حاجیان برخوردار از امنیت روانی، می توانند در فضایی بدون دغدغه و نگرانی به اعمال خود بپردازند و توجه خود را به ذات اقدس خداوند معطوف کنند و بدین ترتیب، از این عبادت بزرگ لذت لازم را ببرند.

۱۰۰. حج و حق الناس، داود حسینی، ۱۳۹۳، ۱۶۰ص، رقی.

مسئله «حق الناس» در مناسک حج، اهمیت ویژه ای دارد. از اینرو بر زائران سرزمین وحی لازم است که در ادای حقوق دیگران و گرفتن رضایت صاحبان حق، توجه بیشتری داشته باشند. این کتاب به حقوقی می پردازد که ادای آنها برای هر فرد زائر، قبل از سفر حج ضروری است. عناوین فصول کتاب عبارتند از: مفهوم شناسی؛ اهمیت و جایگاه حق الناس؛ رابطه حج و حق الناس؛ انواع حق الناس؛ آثار حق الناس در حج؛ راهکارهای ادای حق الناس.

۱۰۱. حج و سبک زندگی اسلامی، مجتبی حیدری، ۱۳۹۶، ۱۵۹ص،

وزیری.

این نوشتار به بررسی سبک زندگی اسلامی، بر اساس آموزه های حج می پردازد و درصدد است تا با دقت کردن در آموزه های دینی مربوط به حج، شیوه زندگی اسلامی را برای زائران و علاقه مندان بنمایاند.

۱۰۲ . حکمت فاطمه علیها السلام؛ در سایه سار سخنان حکمت‌آموز حضرت

فاطمه، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۹۷، ۵۱۵ص، وزیری.

این کتاب در بردارنده شرحی متناسب بر سخنان و روایات حکیمانه حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در موضوعات اخلاص، ارجمندی شب قدر، اقرار به امامت ائمه، امر به معروف، ایثار و انفاق، بخل‌گریزی و سخاوت و رزق، تکلیف‌مداری انسان، حج‌گزاری، حقانیت امام علی علیه السلام، خانه‌داری و فرزندپروری و همسرمداری، خوف و رجا، زهد و وارستگی، ساده‌پوشی و ساده‌زیستی، مرگ‌باوری، معادباوری و... است.

۱۰۳ . خدمت‌گزاری به زائران در فرهنگ اسلامی، سیدعباس میری

خضری، ۱۳۹۱، ۱۲۴ص، رقی.

این کتاب یک دیباچه، یک مقدمه و شش فصل دارد: مبانی خدمت‌گزاری در اسلام، ارزش و اهمیت خدمت‌رسانی به زائران، اسوه‌های خدمت‌رسانی به زائران، انواع خدمت‌گزاری، آثار خدمت‌رسانی و راه‌کارهای نهادینه‌کردن فرهنگ خدمت‌رسانی.

۱۰۴ . در طواف دل، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم

رهبری، ۱۳۷۹، ۱۶۰ص، جیبی.

جُنُگی از زیارات مرتبط با مکه و مدینه و دعا‌های مرتبط با آنهاست که با قلمی شیوا و دل‌نشین، مطالبی متنوع و آموزنده درباره سازندگی‌ها و آداب زیارت و نکات لازم در زیارت خانه خدا و حرم حضرت رسول صلی الله علیه و آله و نمونه‌هایی از زیارت‌علماء و اسوه‌های دین بیان می‌کند.

۱۰۵ . درآمدی بر روان‌شناسی زیارت، مجتبی حیدری، ۱۳۹۷،

۲۱۴ص، وزیری.

نوشته حاضر به بررسی روان‌شناسی زیارت می‌پردازد و درصدد است تا با بهره‌گیری از آموزه‌های روان‌شناسی و نیز منابع دینی، زیارت را از

بعد روان شناختی مطالعه کند. روان شناسی زیارت را می توان شاخه ای از روان شناسی دین به حساب آورد که به صورت ویژه بر زیارت متمرکز می شود. در روان شناسی زیارت، این عمل از جنبه هایی مانند انگیزه های زیارت، عوامل روان شناختی تأثیرگذار بر کیفیت زیارت، آسیب های روان شناختی زیارت، حالات هیجانی و عاطفی زائران و... سخن به میان می آید.

۱۰۶. الدعاء اشراقته و معيائه، من ابحات آية الله المحقق السيد

کمال الحیدری، به کوشش طلال الحسن، ۱۳۹۱، ۲۷۶ص، وزیرى.

تقریرات درس آیت الله سید کمال حیدری درباره «دعا» است. دعا حلقه وصلی میان بنده و پروردگار متعال است و رسیدن به مراتب کمال الهی جز با دعا کردن محقق نمی شود. از این رو، این کتاب به بررسی فلسفه و اسرار و آداب «دعا» با استناد به آیات و روایات می پردازد. مطالب کتاب در هشت فصل تنظیم شده است: معنا و حقیقت دعا، شرایط و آداب دعا؛ جایگاه دعا نزد اهل بیت (علیهم السلام)؛ اسباب استجاب دعا؛ نمونه های استجاب دعا؛ گناهایی که مانع دعا می شوند؛ رابطه قانون علیت با دعا؛ اهمیت دعا نزد روایات.

۱۰۷. راه سعادت: روابط انسان با دیگران از منظر اخلاق اسلامی،

داود حسینی، ۱۳۹۳، ۳۴۰ص، وزیرى.

یکی از عرصه های اجتماعی که رعایت اخلاق و آداب اجتماعی اهمیت ویژه ای دارد، عرصه حج و زیارت است. از این رو این اثر در زمینه سبک زندگی زائرین نوشته شده است. توضیحات نویسنده در زمینه رعایت اخلاق و آداب اسلامی در سفرهای زیارتی ذیل پانزده عنوان آمده است. این عناوین عبارت اند از: حسن خلق، رعایت ادب، آراستگی، نشاط در عبادت، عفت، رعایت حقوق دیگران، عفو و گذشت، حفظ آبرو، آیین رازداری، انتقاد سازنده، مزاح و شوخی، صداقت و راستگویی، تغافل و چشم پوشی، رفق و مدارا، تعاون و همیاری.

۱۰۸. راه و راهنمای عتبات عالیات (۱): آداب و احکام سفرهای زیارتی، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۱۰۳ص، رقعی.

نخستین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به معرفی آداب و احکام سفرهای زیارتی اختصاص دارد. سفرهای زیارتی دارای آداب و احکام ویژه‌ای است که در منابع اسلامی و روایات معصومان علیهم‌السلام و آثار علمای اخلاق به رعایت آنها توصیه شده است.

۱۰۹. راه‌های تقویت فرهنگ حجاب، عباس رجبی، ۱۳۹۱، ۱۸۸ص، رقعی.

در بردارنده برخی از مباحث قرآنی و روایی و تاریخی برای نهادینه کردن فرهنگ حجاب در سفرهای زیارتی است. نویسنده مطالبش را به صورت داستانهای آموزنده در قالب یک مقدمه، یک دیباچه و چهار فصل با عنوان‌های «حجاب در اماکن مقدس»، «اهمیت حجاب و پوشش در قرآن و سیره امامان معصوم علیهم‌السلام»، «حجاب و تحول» و «راه‌کارهای گسترش حجاب» عرضه می‌کند.

۱۱۰. روح حج، جواد محدثی، ۱۳۸۳، ۱۲۶ص، رقعی.

در قالب نوشته‌ای ادبی، به چگونگی زیارت مدینه، حرم نبوی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و مزار امامان مدفون در بقیع و زیارت خانه خدا و اعمال حج و حضور در عرفات و مشعر و منا می‌پردازد.

۱۱۱. راه‌وردهای اخلاقی حج، ناصر علی محمدی، ۱۳۹۶، ۲۰۸ص، رقعی.

نویسنده در این اثر، با جست و جوی کارکردهای مختلف حج، اعم از فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، به کارکرد اخلاقی آن می‌پردازد و این عبادت بزرگ را از بُعد اخلاق فردی و اجتماعی بررسی می‌کند. به اعتقاد مؤلف، با بهره‌گیری از کارکردهای مختلف حج می‌توان بسیاری

از مشکلات سیاسی، اقتصادی و... ملت های مسلمان را برطرف کرد؛ می توان از این مراسم باشکوه، نهایت استفاده را برد و با همفکری و همیاری برای رفع این مشکلات، چاره اندیشید و از تجربه های یکدیگر استفاده کرد.

۱۱۲. زخم فطرت: پرهیزنامه ای از گناه، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۹،

۱۴۴ص، رقعی.

نویسنده در این کتاب با تکیه بر آیات و روایات، به بازگویی عوامل گناه و آثار آن و راه های پیش گیری و مبارزه با گناهان می پردازد.

۱۱۳. زینت و عفاف در حج، مریم معین الاسلام، ۱۳۹۰، ۱۱۴ص،

پالتویی.

متنی مختصر و کاربردی برای بانوان حج گزار ایرانی و دارای چهار فصل است: فصل اول، «مفاهیم و واژه ها»: زیبایی، زیباشناسی، زینت، آرایش و ارتباط مفهوم لغوی زیبایی، زینت و آرایش. فصل دوم، «زیبایی در اسلام»: زیبایی از منظر روایات، استفاده از زیور آلات، توجه توأمان به زیبایی های ظاهری و باطنی، مصادیق زیبایی در نگاه قرآن. نویسنده در فصل سوم به موضوع زینت، آرایش یا آراستگی پرداخته است. فصل چهارم نیز با موضوع حجاب، عفاف و زنان حج گزار چنین عنوان هایی دارد: زنان حج گزار و رسالت های سیاسی، مشکل بد حجابی زنان ایرانی در عربستان، چگونگی لباس پوشیدن زنان حج گزار، زنان حج گزار و مسئله زینت، راهکارهای اصلاح وضع بد حجابی زنان ایرانی در عربستان.

۱۱۴. سحرخیزی و شب زنده داری در سفرهای زیارتی، سیدعباس

میری خضری، ۱۳۹۱، ۱۵۲ص، رقعی.

این کتاب در پی بیان اهمیت و ارزش فرصت بی نظیر سحر برای زائران خانه خدا و پیشوایان معصوم: است. نویسنده مطالب خود را در هفت فصل برای آشنایی بیشتر زائران با نماز شب و تهجد های شبانه

فصل سوم: اخلاق و آداب ۴۹

در فضای معنوی مسجد الحرام، مسجد النبی و مکان های زیارتی بازگویی کند: کلیات، اهمیت سحرخیزی و شب زنده داری، ویژگی های سحر، سحرخیزی و شب زنده داری در حج و زیارت، آداب حضور و کسب فیض در سحرگاهان، آثار سحرخیزی و شب زنده داری و عوامل سلب توفیق سحرخیزی.

۱۱۵ . سرمه سعادت: جوان و باید و نبایدهای اخلاقی، سیدحسین

اسحاقی، ۱۳۸۹، ۱۸۷ص، رقعی.

نویسنده در این کتاب به توضیح بایدها و نبایدهای اخلاقی و مسائل اجتماعی می پردازد. نخست ویژگی های جوانی را برمی شمرد؛ سپس بایسته ها و ناشایسته های اخلاقی آنان را بیان می کند و اطلاعاتی درباره کار و تلا، عوامل معنوی رکود و توسعه در زندگی اقتصادی، قانون گریبی و شکوه تعب در سیره عبادی امام عرضه می دارد.

۱۱۶ . سیره امام سجاد (ع) در حج و عمره، محمد مهدی کافی، تهیه

شده در گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۵، ۱۴۰

ص، پالتویی.

نویسنده در این کتاب کوشیده، با بررسی گفتار و سیره امام سجاد (ع) الگوی زیبایی از حج برای حج گزاران ارائه دهد تا با اسوه قرار دادن آن حضرت در این سفر معنوی، در جهت کمال خود و همسفران تلاش کنند. کتاب در شش فصل با این عناوین سامان یافته است: حج و زندگانی پیشوای چهارم، شوق زیارت، امام سجاد (ع) در سفر حج و عمره، به سوی خانه دوست، مسجد الحرام و نشانه های الهی، حج و مسئولیت اجتماعی.

۱۱۷ . سیره اهل بیت (ع) در حج، محمد جواد جوادی، ۱۳۹۳،

۲۷۲ص، وزیری.

در این نوشتار سیره و روش معصومین (ع) در بهره برداری از ظرفیت عظیم حج برای نیل به اهداف بلند اسلام بررسی شده است. نویسنده

مطالبش را ذیل پنج فصل دسته بندی کرده است: سیره اهل بیت علیهم السلام در مقدمات و مناسک حج، اهل بیت علیهم السلام و بعد عبادی حج؛ اهل بیت علیهم السلام و بعد اجتماعی حج؛ اهل بیت علیهم السلام و بعد فرهنگی - تبلیغی حج؛ اهل بیت علیهم السلام و بعد سیاسی حج.

۱۱۸ . سیره رسول خدا صلی الله علیه و آله در حج و عمره، داود حسینی، ۱۳۹۵،

۱۱۵ص، رقعی.

در این کتاب ابعاد اخلاقی و رفتاری رسول خدا صلی الله علیه و آله در حج و عمره مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است. هدف نویسنده این بوده که الگوی کاملی از حج و عمره واقعی در اختیار مخاطبان قرار دهد.

۱۱۹ . سیمای تقوایپیشگان، حسین اوسطی، ۱۳۸۳، ۲۹۴ص، رقعی.

مؤلف در این کتاب، ۲۸ درس را از خطبه همام نهج البلاغه، درباره تقوای تبیین و بدین شیوه تقوای جوانان را در جهاد با نفس یاری کرده است.

۱۲۰ . محیفه مودت: شیوه های ارتباط با اهل بیت علیهم السلام، علی باقر

شیخانی، ۱۳۸۹، ۹۵ص، پالتویی.

نویسنده در چهار فصل به ارتباط عاطفی؛ ارتباط آرمانی؛ ارتباط استمدادی با امامان معصوم علیهم السلام؛ و رابطه عهد و پیمان با اهل بیت علیهم السلام، بررسی شیوه های ارتباط با اهل بیت علیهم السلام، نتایج آن و موانع و آسیب های این مسیر می پردازد.

۱۲۱ . مهمانه با زائر خانه خدا، ابوالفضل هدایتی فخر داود، ۱۳۸۸،

۱۴۳ص، پالتویی.

به زبان ساده، در بردارنده فلسفه و آداب حج است. نویسنده کتاب خود را گامی کوچک در آشنایی زائران بیت الله الحرام با وظیفه های فردی و اجتماعی شان می شمرد. برخی از بحث های مطرح در کتاب چنین اند:

فصل سوم: اخلاق و آداب ۵۱

در تهذیب نفس، درنگ روان نیست؛ از شوق زیارت بگو؛ در میقات چگونه ای؛ آیا انصار را می شناسی؛ در طواف چه می جویی؛ و این جا شهر پیامبر است؛ و بازگشت دشوار است.

۱۲۲ . عزاداری امام حسین (عليه السلام): کارکردها، شبها، آسیب ها، مجتبی حیدری، ۱۳۹۷، ۲۱۲ص، وزیری.

درباره عزاداری امام حسین (عليه السلام) همواره پرسش ها و شبهات بسیاری مطرح بوده و اندیشمندان شیعی در صدد پاسخ به آنها برآمده اند. همچنین این عزاداری ها پیوسته گرفتار آسیب ها و مشکلات متعددی بوده است که عدم اصلاح آنها می تواند عواقب جبران ناپذیری به دنبال داشته باشد. پژوهش حاضر به دنبال بررسی عزاداری امام حسین (عليه السلام) از این جنبه هاست.

۱۲۳ . فرهنگ مصرف در سفر حج، داود رجبی نیا و محمدحسن مظفری، ۱۳۸۸، ۵۹ص، پالتویی.

در بردارنده آداب و فرهنگ حج و نفی مصرف گرایی از نگاه اسلامی در موسم حج است. موضوع بهینه سازی مصرف، در هنگامه ویژه ای چون سفر معنوی حج، بسیار مهم می نماید؛ زیرا هر نوع مصرف زدگی، پی آمدهای ناگوار و زیان باری برای نظام اسلامی خواهد داشت. زائران باید بدانند که اسلام آنان را در نوع مصرف به میانه روی فرامی خواند و معتقد است که توجه به این آموزه ها، به صفای باطن و کمال روحی و معنوی زائر می انجامد. کتاب با بررسی مباحثی چون معنای اسراف و تبذیر؛ زمینه های اسراف و...، فرهنگ مصرف را در سفر حج تبیین می کند و آیات و روایاتی در نکوهش اسراف در حج و دیگر سفرهای زیارتی در بردارد.

۱۲۴ . گل واژه های حج و عمره، علیرضا بصیری، ۱۳۸۷، ۵۹ص، وزیری.

در بردارنده آداب زیارتی در ایام حج و عمره مفرده و وظایف اخلاقی حجاج است: خشوع قلبی حاجی هنگام زیارت خانه خدا، اهتمام به اعمال عبادی به جای بازار و خرید.

۱۲۵. مسافر قبله: آداب سفر عمره و حج از نگاه اهل بیت علیهم السلام،

سید جعفر صادقی فدکی، ۱۳۹۵، ۳۶۸ ص، وزیری.

این نوشتار در چهار فصل تنظیم شده است: فصل نخست، به مباحث کلی و مقدماتی این موضوع اختصاص یافته و در آن، اهمیت و جایگاه سفر عمره و حج و اهداف و مقاصد این سفر بیان شده است. سبب طرح این مباحث قبل از شروع آداب سفر، آن است تا حج گزاران و زائران این سرزمین، نخست به اهمیت و عظمت سفرشان و نیز با اهداف آن آشنا شوند؛ زیرا تا فرد شناخت کافی به جایگاه و اهداف سفر خود نداشته باشد، نمی تواند آن سفر را شایسته و نیکوانجام داده و بهره لازم را از آن سفر به دست آورد. در فصل دوم، برخی از آداب و مقدماتی که حج گزار لازم یا شایسته است قبل از حضور در سرزمین وحی انجام دهد، بیان شده است. در فصل سوم، آداب عمره و حج از زمان آغاز سفر تا پایان مناسک مطرح شده است و در فصل پایانی نیز آداب پس از مناسک عمره و حج و بازگشت به وطن، اشاره و بررسی شده است.

۱۲۶. مباهح الحرمین، عبد الجبار بن زین العابدین شکوئی، تصحیح

سید جواد طباطبایی، ۱۳۸۴، ۴۹۵ ص، وزیری.

مجموعه ای فقهی و اخلاقی در باب زیارت گاه های مکه و مدینه و آداب و اعمال حج بر مبنای روایات و متون فقهی است و سه بخش دارد: بخش اول درباره مکه و زیارت گاه ها و عبادت های ویژه آن، بخش دوم درباره مدینه و زیارت گاه های آن و مختصری از اماکن زیارتی شام و فلسطین و بخش سوم تطبیقی است میان مکه و اعمال حج با امام حسین و وقایع عاشورا. نویسنده با استناد به برخی از احادیث، به شرح ویژگی های قیام امام حسین و صفات یارانش می پردازد.

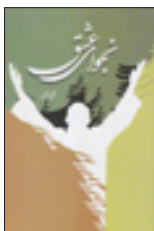
۱۲۷. ملکوت اخلاق، سید حسین اسحاقی، ۱۳۸۵، ۳۲۷ ص، رقعی.

این کتاب دو بخش دارد: رویدادهای مربوط به زندگانی پیامبر ﷺ و پاره ای از جلوه های رفتاری و گفتاری آن حضرت در زمینه اخلاق فردی، خانوادگی، و اجتماعی.

۱۲۸. مهارت های زندگی در حج، مسعود شکوهی، ۱۳۹۱، ۲۳۲ص،
رقعی.

زیارت و ارتباطات زائران با یک دیگر در سفرهای زیارتی از عرصه هایی است که زائران به دانستن مهارت های زندگی نیاز دارد. نویسنده در این کتاب کوشیده است که این مهارت ها را با توجه به منابعی همچون معارف اسلامی، دانش روان شناسی و یافته های مراکز جهانی سلامت تبیین کند. این نوشتار دو بخش دارد: بخش اول به کلیاتی مانند چستی مهارت های زندگی، اهداف آموزش مهارت های زندگی، هدف زندگی، تقسیم بندی کلی مهارت های زندگی و اصول کلی مسیر می پردازد و در بخش دوم با عنوان «مهارت ها» انواع مهارت هایی را شرح می دهد که انسان در زندگی و حاجی در سفر حج بدان ها نیاز دارد: خودآگاهی، گوش دادن، ارتباط مؤثر، هم دلی، مدیریت هیجانات، تصمیم گیری، مهارت های مقابله ای، حل مسئله و مدیریت زمان.

۱۲۹. نجوای عشق: مناجاتی با الهام از ادعیه ائمه اطهار علیهم السلام، علی
راجی، ۱۳۸۹، ۲۴۰ص، رقی.

مجموعه ای از راز و نیازها و واگویی هایی برپایه دعاها و مناجات ائمه اطهار؛ است که می توان نیایشی برگرفته از دعای عرفه امام حسین علیه السلام، مناجاتی برگرفته از مناجات خمس عشر، مناجات شاکرین، مناجات راغبین، مناجات محبین، و مناجات معتصمین را ذکر کرد.

۱۳۰. نسیم معرفت حج: سیره و سخن اخلاقی و عرفانی بزرگان در
مناسک حج، سید محمود طاهری، ۱۳۹۱، ۵۱۲ص، وزیر.

این اثر در پانزده فصل، سیره و سخن اخلاقی و عرفانی بزرگان را در مناسک حج برمی رسد: جایگاه حج، احرام، نیت، تلبیه، کعبه، طواف، نماز پشت مقام ابراهیم، ولایت در حج، زمزم، سعی، حلق و تقصیر، وقوف در عرفات، وقوف در مشعر، رمی جمرات و قربانی. نویسنده کوشیده است تا اسرار و ظرافت های مناسک حج را برپایه آثار، سخنان و سیره عملی بزرگان و اندیشه ورزان مسلمان بررسی کند.

۱۳۱ . هدیه و سوغات در سفرهای زیارتی، محمد احسانی، ۱۳۹۰، ۱۲۴ص، رقعی.

این کتاب، به بررسی موضوع هدیه و سوغات به ویژه در سفرهای زیارتی حج می پردازد تا پس از آشنایی خواننده با ابعاد مختلف آن، زمینه عمل بهتر و بدون آسیب به این سنت دینی و اجتماعی فراهم آید. برخی از افراد در عمل به این سنت به افراط و تفریط دچار می شوند که این از ناآشنایی آنان با سنت هدیه سرچشمه می گیرد. هدیه، سنت پسندیده ای است و در پیوندهای اجتماعی بسیار تأثیر می گذارد، اما از آسیب برکنار نیست و باید آن آسیب ها را بررسی کرد و به زائران شناساند. عنوان های فصول کتاب چنین اند: سفرهای زیارتی؛ هدیه و انواع آن؛ عوامل مؤثر بر هدیه؛ بایسته ها و آثار هدیه؛ آسیب های هدیه و راه کارهای پیش گیری.

۱۳۲ . همراه با زائران خانه خدا، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۰، ۱۸۰ص، پالتویی.

به بررسی اخلاق، آداب معاشرت، معیشت در حج، تحلیل اجمالی اسرار معنوی حج و اشاراتی درباره مناسک و اماکن زیارتی مکه و مدینه می پردازد. نویسنده تذکراتی ضروری برای زائران خانه خدا در این سرفصل ها آورده است: مقدمات سفر حج؛ آداب و اخلاق در حج؛ خلاصه ای از مناسک حج و عمره؛ آثار تاریخی و مذهبی مکه؛ مساجد و مشاهد بین مکه و مدینه؛ اسرار معنوی حج؛ اعمال مدینه منوره؛ مساجد و اماکن مقدسه مدینه منوره.

بخش «خلاصه ای از مناسک حج و عمره» با اقتباس از مناسک مصور حج و بخش «اعمال مدینه منوره» با اقتباس از ادعیه و آداب حرمین تدوین و «اماکن مکه و مدینه» از عرشیان نوشته سیدجعفر شهیدی همراه با تغییراتی گرفته شده است.

۱۳۳ . همراه زائران حج تمتع، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۲جلد.

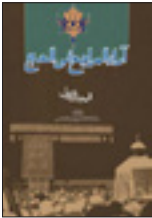
به بررسی وظایف فقهی و اخلاقی زائران و حجاج در هر مرحله از سفر حج و آداب آن می پردازد. این کتاب در سه بخش، تذکرات عبادی و

فصل سوم: اخلاق و آداب ۵۵

اخلاقی، اجرایی و بهداشتی در این باره مطرح کرده است که با رعایت این تذکرات می‌توان از این سفر معنوی در مدتی کوتاه، بیشترین و بهترین بهره را برد. در بخش نخست درباره وظایف عبادی و اخلاقی در حرمین شریفین، میقات، صفا و مروه و... مطالبی ضروری آورده شده است. بخش دوم به رفت و آمد در مکان‌ها، حلق و قربانی، رمی جمرات و آداب آنها می‌پردازد و بخش پایانی نیز توصیه‌های بهداشتی برای جلوگیری از بیمار شدن و یا انتقال بیماری‌ها در بردارد.

جلد دوم شامل، یادداشت‌ها و تذکراتی برای بهره‌برداری بهتر از ابعاد معنوی حج افزون بر توضیحاتی درباره عربستان (موقعیت عربستان، نواحی سه‌گانه، آب و هوا) در شانزده بخش با چنین عناوینی است: مقدمات سفر، در شهرهای مدینه و مکه، وقوف به مشعر الحرام و عرفات و منا، مناسک، برخی احکام حرمین و توصیه‌هایی برای پس از سفر.

فصل چهارم: فقه و مناسک

**۱۳۴ . آراء المراجع فی الحج علی ضوء فتاوی الامام الخمينی علیه السلام فی
تحریر الوسيلة، علی افتخاری گلپایگانی، ۱۳۸۵، ۲ جلد، وزیری.**

در بردارنده فتاوی مراجع شیعه و مقایسه آنها با فتاوی امام خمینی علیه السلام است. این اثر به انگیزه دسترسی به فروع و مسائل گوناگون مناسک عمره و حج و فتاوی مراجع عظام تقلید تدوین شده است. از ویژگی های این اثر، عنوان بندی گسترده و فراگیر آن درباره مسائل حج و مناسک عمره است. زبان بیشتر مسائل عربی است و هدف نویسنده از این کار وفاداری به اصل و متن فتاوا و استفتائات بوده است. متن اصلی مسائل بر اساس فتاوی امام خمینی در تحریر الوسيله است و در حواشی، فتاوی حضرات آیات عظام خوئی، گلپایگانی، سیستانی، خامنه ای، بهجت، شبیری زنجانی، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی و نوری همدانی آمده است.

**۱۳۵ . آسان ترین شیوه محاسبه خمس مطابق با فتاوی آیات عظام
امام خمینی، اراکی، بهجت، تبریزی، خویی،...، عباس ظهیری،
۱۳۹۱، ۹۰ص، رقعی.**

تعیین مبدأ سال خمس، لیست اموال پانزده گانه مکلف، مؤونه زندگی و حکم خمس آن و شیوه تخمیس اموال کسی که تاکنون سال خمس نداشته

است، چهار فصل این کتابند و نویسنده بر آن است تا آسان ترین شیوه محاسبه خمس اموال را با رعایت دقائق و ظرائف فتوایی براساس فتوای مراجع مشهور عرضه کند.

۱۳۶. ابعاد حقوقی فاجعه منا، جمعی از اعضای هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه قم، زیر نظر عزیزالله فهیمی، ۱۳۹۵، ۱۹۶ص، وزیر.

این کتاب شامل پنج فصل مجزا است که در آن فاجعه منا از منظر حقوق مدنی، کیفری، عمومی و حقوق بشر، بین الملل و حقوق گردشگران و مهاجران، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. عناوین فصول عبارتند از: فاجعه منا از منظر حقوق مسئولیت مدنی؛ فاجعه منا از منظر حقوق کیفری؛ حادثه منا از منظر حقوق عمومی و حقوق بشر؛ فاجعه منا از منظر حقوق بین الملل؛ فاجعه منا از منظر حقوق مهاجران و گردشگران.

۱۳۷. احکام دین: مطابق با فتاوی مراجع بزرگ تقلید، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۷۲، ۲۲۸ص، رقی.

مجموعه احکام و مسائل برای حجاج بیت الله الحرام است. مسائل مطرح در کتاب با فتاوی امام خمینی و در موارد اختلاف فتوا، فتاوی مراجع عظام اراکی، گلبایگانی و خوئی منطبق است.

۱۳۸. احکام فقهی - اجرایی حج، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۸۵، ۱۱۸ص، پالتویی.

مجموعه ای از دستورات العمل ها و وظایف و احکام اختصاصی کارگزاران حج همچون روحانیان و مدیران کاروان هاست. بخش اول، احکام فقهی - اجرایی حج ویژه روحانیان کاروان ها، بخش دوم، احکام فقهی - اجرایی حج ویژه عوامل اجرایی کاروان ها، بخش سوم، نکات فقهی عمره و حج و بخش چهارم، احکام کلی عمره و حج را در بردارد.

۱۳۹ . احکام فقهی سفر زیارتی عتبات، محمدحسین فلاحزاده،
۱۳۸۶، ۶۰ص، پالتویی.

احکام و مسائل فقهی زائرعتبات عالیات در این کتاب گردآوری شده است: نماز مسافر، نماز جماعت، احکام عزاداری، احکام مسجد و حرم.

۱۴۰ . احکام نموداری مناسک عمره و حج (طبق نظر ۱۵ نفر از مراجع
معظم تقلید)، منصور مظاهری، ۱۳۹۹، ۳۷۴ص، وزیری.

با توجه به گستردگی احکام فقهی با موضوع حج، همچنین برای پاسخ‌گویی به نیازها و خواسته‌های مخاطبان، به ویژه زائران و روحانیان محترم کاروان‌ها، از طریق بهره‌گیری از روش‌ها و قالب‌های پرجاذبه و برای ایجاد انگیزه برای یادگیری احکام، کتاب مناسک همراه طبق نظر پانزده تن از مراجع معظم تقلید در قالب نموداری تهیه و تدوین شده است.

۱۴۱ . احکام ویژه بانوان در حج: مطابق با فتاوی‌ای حضرت امام
خمینی، با حواشی حضرت آیات، به کوشش محمدحسین
فلاحزاده، ۱۳۷۱، ۸۶ص، رقعی.

گزیده‌ای از احکام و مناسک حج مربوط به بانوان است که ۱۶۵ مسئله را مطابق با فتاوی‌ای حضرت امام خمینی و حواشی آیات عظام خوئی، گلپایگانی، اراکی و فاضل لنکرانی را در بردارد و در پایان هر بخش به پرسش‌هایی پاسخ می‌گوید. فتاوی‌ای امام علیه السلام از مناسک و تحریر الوسیله ایشان نقل شده است.

۱۴۲ . استعمال عطر در حال احرام از دیدگاه فقه مذاهب اسلامی،
حمیدرضا کامل نواب، ۱۳۹۸، ۱۴۰ص، رقعی.

بررسی فقهی استعمال عطر در حال احرام از منظر فقه مذاهب موضوع این نوشتار است. در این کتاب حکم تکلیفی استعمال «طیب» در

حال احرام از جوانب مختلفی بررسی و بعضی از مصادیق مشکوک آن واکاوی شده است. همچنین حکم وضعی استعمال طیب، جنس کفاره و کفاره در فرض تکرار استعمال، بررسی شده است. نویسنده کوشیده آرای مذاهب خمس به طور کامل همراه با ادله آنان بیان شود تا مقارنه کاملی بین آنها صورت پذیرد.

**۱۴۳ . استفتائات جدید حج، جمعی از پژوهش‌گران، تهران، محراب
قلم، ۱۳۹۱، ۸۷ص، رقعی.**

مشمول بر نظرات مراجع عظام درباره موضوعات جدید حج است. برای هر استفتاء عنوان مناسبی ذکر شده و پس از آن متن سؤال و سپس پاسخ مراجع به تفکیک آمده است. فتاوی آیات عظام اراکی، اردبیلی، بهجت، تبریزی، خامنه‌ای، خویی، سبحانی، سیستانی، شاهرودی، شبیری، صافی، فاضل، گلپایگانی، مکارم و نوری همدانی در این کتاب آمده است.

**۱۴۴ . استفتائات ویژه حج، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، بی‌تا،
۳۴ص، پالتویی.**

مهم‌ترین مسائل و استفتائات را درباره عمره و حج از مراجع عظام در بردارد: حضرات آیات امام خمینی، گلپایگانی، خویی و اراکی.

**۱۴۵ . استفتائات ویژه حج، از محضر مراجع عظام تقلید: همراه با
۱۲۲ استفتاء از محضر مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی
خامنه‌ای، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۳۷۵، ۱۵۶ص،
رقعی.**

مجموعه استفتائات از مراجع تقلید: گلپایگانی و اراکی و فتاوی امام خمینی درباره حج است. هم چنین ۱۲۲ مسئله درباره حج از حضرت آیت الله خامنه‌ای در آغاز کتاب چاپ شده است.

این کتاب را مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام نیز در ۱۴۱۷ قمری چاپ کرده است.

۱۴۶ . اعادة البحث في اعمال مسجد الكوفة والسهلة، مهدى

ساجدی، ۱۳۹۸، ۴۴ص، رقعی.

این نوشتار به بررسی فقهی - حدیثی اعمال مسجد کوفه و سهله پرداخته و نحوه انجام دادن اعمال عبادی را در این دو مسجد شریف، به معنای دخیل بودن مکانی خاص از مسجد در صحت یا کمال عمل، بازپژوهی کرده است. تتبع در روایات مربوط به این دو مسجد نشان داده در خصوص مکان های معینی از مسجد کوفه، اعمال و ادعیه ای با نص صحیح یا معتبر وارد شده که بیانگر توجه و اهمیت عبادت در آن مکان نزد امام معصوم بوده و ارشاد به این مطلب است که انجام دادن عبادت در این مواضع، در کمال عمل عبادی و بهره مندی از ثواب کامل نقش دارد. اما دلیل روشنی بر خصوصیت داشتن قسمت های دیگر مسجد کوفه و تمامی مسجد سهله یافت نشد.

۱۴۷ . بحث هایی از فقه تطبیقی، مهدی پیشوایی و حسین

گودرزی، ۱۳۷۶، ۱۲۴ص، رقعی.

به بررسی اختلاف های فقهای مذاهب اسلامی در مسائل و مناسک فرعی و جزئی حج می پردازد که زمینه رنجش و سوء تفاهم پیروان مذاهب مختلف را فراهم می آورد. تبیین وجوه اختلاف و دیدگاه های فقهای علمای شیعه و سنی، به رفع کاهش این سوء تفاهم ها خواهد انجامید و این کتاب برای دست یابی به همین هدف سامان یافته است. بررسی مقایسه ای فتاوا و نگرش های مختلف علمای شیعه و سنی در مسائلی چون اذان و اقامه، نماز جماعت، گفتن آمین، قنوت، سلام نماز، طواف و رمی جمرات در بخش های گوناگون این کتاب آمده است.

۱۴۸ . برائت از مشرکان و جایگاه آن در فقه، حمید کمالی اردکانی،

۱۳۹۶، ۲۷۲ص، وزیری.

نویسنده در این اثر، کوشیده است تا ضمن بیان معنای دقیق برائت و همچنین تفاوت آن با واژه های همسویی چون لعن و سب، به حکم

کلی برائت از مشرکان بپردازد. سپس حکم اعلان برائت را به ویژه در موسم حج بررسی کند و ادله مشروعیت داشتن یا نداشتن آن، و همچنین ادله وجوب برائت در حج را به ویژه با نگاه حکومتی بیان کند.

۱۴۹. بررسی تطبیقی طواف نساء و طواف وداع، سیدحامدحسین

هاشمی، ۱۳۹۶، ۱۶۰ص، رقی.

برخی مناسک، از اختصاصات یک فرقه است که از آنها می توان به طواف نساء اشاره کرد. این طواف از احکام ویژه فقه امامیه است و در فقه اهل سنت، نامی از آن یافت نمی شود. در مقابل، اهل سنت طواف وداع را واجب می دانند؛ در حالی که در فقه امامیه، این طواف مستحب است. اهمیت ویژه این طواف، در اثر آن آشکار می شود؛ زیرا طواف نساء، تحلیل استمناعات از همسر را در پی دارد. با توجه به اینکه اهل سنت طواف نساء را مشروع نمی دانند، پرسش این است که چگونه استمناعات از همسر برای آنها حلال خواهد شد؟ تلاش هایی فقهی برای جایگزینی طواف وداع به جای طواف نساء و در نتیجه، سرایت حکم طواف نساء به طواف وداع صورت گرفته است تا به دنبال آن، بهره مندی های زناشویی برای اهل سنت نیز حلال باشد. از این رو، این پژوهش به بررسی تطبیقی طواف نساء و طواف وداع می پردازد.

۱۵۰. بررسی حکم فقهی ساخت بنا و کیفیت آن در اماکن حج، مهدی عبدی،

۱۴۰۰، ۱۴۸ص، وزیر

این نوشتار در صدد پاسخ به این سؤال است که از نظر فقهی ساخت و ساز و توسعه اماکن در مشاعر چه حکمی دارد و بنا بر قول به جواز ساخت بنا در این اماکن، چه شرایط و کیفیاتی در این ساختمان ها از نظر فقهی معتبر است. کشف پاسخ این سؤال می تواند به متولیان برگزاری مراسم حج کمک کند تا برای رفع مشکل ازدحام تصمیم مناسبی بگیرند و با تهیه امکانات مناسب، حجاج را در انجام هرچه بهتر این فریضه الهی یاری کنند.

۱۵۱. پژوهشی پیرامون اقتدای به عامه، حمید کمالی اردکانی،

۱۳۹۴، ۲۱۲ص، رقعی.

در این نوشتار، اقتدا به امام جماعت غیرشیعی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و فتاوا و دیدگاه‌های فقهای عظام در این باره آمده است. این کتاب از سه بخش تشکیل شده است. بخش اول به مفاهیم و کلیات اختصاص دارد. در بخش دوم حکم اولی اقتدا به عامه از نظر تکلیفی و وضعی مورد بررسی قرار گرفته است و بخش سوم که مهمترین بخش کتاب است، به بررسی حکم ثانوی اقتدای به عامه می‌پردازد. در این بخش دو قول عمده، یعنی صحت اقتدای حقیقی و دیگری بطلان اقتدای حقیقی و لزوم قرائت و اقتدای صوری مطرح و روایات هر یک به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

۱۵۲. پژوهشی فقهی پیرامون حج کودکان، مهدی عبدی، ۱۴۰۰،

۲۲۷ص، وزیری.

این نوشته پژوهشی برای شناسایی و تبیین چگونگی ادای مناسک حج کودکان است. نویسنده تلاش کرده تا با واکاوی ادله، حکم این دسته از حج‌گزاران و شیوه انجام مناسک آنان و نیز صحت و مشروعیت حج آنها را روشن و منقح کند.

۱۵۳. پژوهشی فقهی پیرامون نماز زیارت، رضا سلم آبادی، ۱۳۹۴،

۲۳۲ص، رقعی.

نماز زیارت، به عنوان یک عمل عبادی، موضوعی فقهی تلقی می‌شود که محل ابتلای هرزائری است. بنابراین پاسخ به مسائل آن راهگشای همه زائران مؤمن خواهد بود. سؤال اصلی درباره این موضوع که نگارنده در پی پاسخ آن بوده است، این است که آیا نماز زیارت، مشروعیت دارد؟ البته سؤالات متعدد دیگری نیز درباره این موضوع، مطرح است؛ از جمله: حکم نماز زیارت از ادله متقن استفاده می‌شود یا از باب «تسامح در ادله سنن» می‌باشد؟ نماز زیارت برای چه کسانی خوانده

می شود؟ معصوم یا غیرمعصوم؟! - زمان آن چه وقت است؟ قبل از زیارت یا بعد از آن؟ و...

۱۵۴ . تأثیر ازدحام در احکام حج و عمره از منظر فقه مذاهب

اسلامی، عبدالصمد علی آبادی، ۱۴۰۱، ۲۶۴ص، وزیری.

تحقیق حاضر درصدد است که با بررسی احکام و مناسک حج و عمره، نقش و تأثیر ازدحام را بر احکام حج بررسی کند و با بررسی ادله مذهب امامیه و تبیین حکم الهی، نگاهی به دیگر مذاهب اسلامی داشته باشد. نویسنده با بررسی ادله و روایات مذهب امامیه دریافته که معصومین علیهم السلام، احکام و مناسکی را در فرض ازدحام به اصحاب خود یاد داده اند که می توان آن را حکم ثانوی مسئله نامید.

۱۵۵ . تجلی وحدت؛ تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین

شریفین، محمد صادق نجمی، چاپ سوم، ۱۳۸۱، ۸۰ص، پالتویی.

حکم امام خمینی علیه السلام را درباره اهمیت و ضرورت حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین تبیین می کند و ویژگی های مختلف آن را توضیح می دهد. نویسنده پس از اشاره ای به اندیشه های امام متن آن حکم را درج کرده؛ سپس دلایل مذهبی، شرعی، سیاسی و اجتماعی آن را شرح کرده است.

۱۵۶ . تکفیر از منظر فقه اسلامی، محمود توکلیان اکبری، ۱۳۹۵،

۱۹۶ص، رقعی.

این تحقیق بر آن است با تبیین و بررسی آرای فقهای عظام، اعم از شیعه و سنی درباره تکفیر، گامی مثبت در ایجاد برقراری اتحاد بیشتر امت اسلامی، از راه کاهش و حذف تکفیرهای ناروای بین پیروان مذاهب اسلامی، بردارد. این کتاب، مشتمل بر مقدمه، چهار فصل و یک خاتمه است. فصل اول، در بررسی مفاهیم است. فصل دوم، به بررسی اندیشه تکفیر در تاریخ اسلام و ضابطه اسلام و کفر اختصاص دارد. در فصل سوم، تکفیر در آرای فقها بررسی می شود و در فصل چهارم، احکام فقهی کفر بحث می شود.

۱۵۷. تسهیل در مناسک حج و عمره بانوان، مهدی ساجدی،

۱۳۹۹، ۲۰۰ص، وزیری.

نویسنده در تحقیق حاضر در صدد برآمده است مصادیقی از احکام و مناسک حج و عمره را که شارع در انجام آنها برای بانوان تسهیل ایجاد کرده از جهت فقهی بررسی کند. طرح این مباحث سبب می شود زمینه برای اثبات رویکرد تسهیلی شارع در تشریح احکام حج برای بانوان فراهم شود؛ رویکردی که می تواند استنباطات فقیهان را در این عرصه جهت دهی کند.

۱۵۸. ثلاث رسائل فی الحج و العمرة، شهید ثانی، تحقیق رضا

مختاری، ۱۴۲۰ق/ ۱۳۷۸، ۸۷ص، رقعی.

در بردارنده سه رساله از شهید ثانی درباره احکام حج و بررسی ابعاد فقهی و عرفانی حج و عمره است. عنوان های سه رساله او چنین است: اقل مایجب معرفته من احکام الحج و العمرة؛ نيات الحج و العمرة؛ رساله مناسک الحج و العمرة.

۱۵۹. جامع الفتاوی: طرحی نو در زمینه مناسک حج مطابق با

فتاوی ده تن از مراجع، سیدمرتضی موسوی شاهرودی، ۱۳۸۴،

۲۳۶ص، وزیری.

در بردارنده احکام و فتاوی مراجع تقلید درباره مناسک حج است. بخش اول مباحثی چون، شرایط و جوب حج، استطاعت، نیابت، حج استحبابی، اقسام حج، بخش دوم مسائل میقات و واجبات و محرمات احرام، طواف و احکام آن، نماز طواف، سعی و تقصیر آمده و در بخش سوم، مسائل اعمال حج تمتع را در بردارد. عبارت متن با فتاوی ده تن از مراجع مطابق است و چنانچه هر یک از آنان به خلاف فتوا داده باشند، آن فتوا در پاورقی آمده است. فتوای حضرات آیات عظام امام خمینی، خوبی، گلپایگانی، بهجت، سیستانی، خامنه ای، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، و مکارم شیرازی، در این مجموعه دیده می شود.

۱۶۰ . جامع الفتاویٰ عمره مفرده مطابق با فتاویٰ ده تن از مراجع عظام تقلید، سیدمرتضی موسوی شاهرودی، ۱۳۸۶، ۱۹۵ص، پالتویی. ویراست قبلی کتاب با عنوان جامع الفتاوی؛ مناسک حج با روشی جدید مطابق با فتاویٰ ده تن از مراجع عظام تقلید در سال ۱۳۸۴ به همت همین ناشر منتشر شده است.

این اثر فتاویٰ مشهور را درباره حج از ده مرجع تقلید نقل کرده است: امام خمینی، سیستانی، خوئی، گلپایگانی، بهجت، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، خامنه‌ای.

۱۶۱ . حج از دیدگاه مذاهب اسلامی، محمد ابراهیم جناتی، ترجمه حسینعلی محمدی نژاد، ۱۳۷۱، ۲۲۴ص، وزیری.

به بررسی آرای برخی از عالمان و فقها در زمینه حج می‌پردازد. عالمانی برای آشنایی مسلمانان از آرای فقهی مذاهب یک دیگر، کتاب‌هایی با عنوان فقه مقارن نوشته‌اند. مانند دروس فی الفقه المقارن از همین نویسنده. این نوشتار ترجمه بخش حج آن کتاب است که نظریات فقهی علمای مشهور مذاهب مختلفی چون شیعی، حنفی، مالکی، حنبلی، شافعی را درباره مناسک حج در قالب یک مقدمه و نه فصل در بردارد.

۱۶۲ . حج بانوان، مطابق با فتاویٰ حضرت امام خمینی علیه السلام با حواشی مراجع عظام تقلید، به کوشش حمزه اسفندیاری شیرازی، ۱۳۷۴، ۱۷۱ص، رقی.

مجموعه احکام ویژه بانوان و راهنمای آنان و روحانیان کاروان‌های حج است که دو ویژگی مهم دارد: ۱. طرح مسائل به صورت پرسش و پاسخ؛ ۲. آوردن فتاویٰ برخی مراجع درباره حج بانوان است که تا زمان چاپ کتاب فتاویٰ آنها در جایی منتشر نشده است.

۱۶۳. حج و عمره در آینه فقه مقارن، محمدعلی مقفادی، ۱۳۸۴، ۳۲۰ ص، رقی.

به بررسی احکام و مسائل حج و عمره برپایه آرای فقهای مذاهب مختلف شیعه و اهل تسنن می پردازد.

۱۶۴. حج و حقوق بشر، مسعود بشر، ۱۳۹۴، ۲۱۲ ص، وزیر.

آموزه های حقوق بشری حج، در چند لایه، حمایت های خاصی را از حجاج به عمل آورده اند. شناسایی حقوق حجاج در منابع مختلف فقهی، وضع احکام خاص حمایتی در سرزمین وحی، امن دانستن حرم الهی، تعقیب و مجازات نقض کنندگان حریم الهی و حریم مؤمنان و تعیین سازوکارهای خاص حمایتی، ابعاد این حمایت را نشان می دهند. این پژوهش در سه فصل سامان یافته است: در فصل نخست کلیات و مفاهیم بحث شده است. فصل دوم با عنوان «آموزه های حقوق بشری حج» شامل سه بخش است که عبارتند از: ابعاد مختلف حمایتی؛ حقوق حمایتی حجاج؛ ساز و کارهای حمایتی. نویسنده در فصل سوم «نظام بین المللی حقوق بشر» را مورد بررسی و تحلیل قرار داده است.

۱۶۵. حج و حقوق بین الملل، سیدمحمدعلی هاشمی، ۱۳۹۷، ۲۸۰ ص، وزیر.

درباره رابطه حج با حقوق بین الملل، مطالعات و پژوهش هایی چند صورت گرفته است که هریک به زوایایی از موضوع پرداخته اند. اما جای مطالعه جامعی که تعامل حج و حقوق بین الملل را به شکل دوسویه بررسی کرده باشد، خالی بود. این اثر، در همین راستا تهیه شده است. مؤلف در این پژوه، کوشیده است به بررسی ظرفیت های موجود در هریک از دو نهاد مورد مطالعه، یعنی حج و حقوق بین الملل پردازد و زمینه های ممکن و چگونگی بهره برداری و اثرگذاری این دو بریکدیگر را تبیین کند.

۱۶۶. حج و محیط زیست، مسعود راعی، ۱۳۹۵، ۲۲۰ص، وزیر.

هدف از این پروژه، تبیین مقایسه‌ای حقوق بین‌الملل و مناسک حج در زمینه صیانت از محیط زیست با عطف به حقوق بشر نسل سوم بوده است. نویسنده، مسئله اصلی و اساسی در این تحقیق را یافتن سازوکارهای حمایتی از محیط زیست در حقوق بین‌الملل و آموزه‌های حج دانسته است.

۱۶۷. حج و ولایت فقیه، رضا عندلیبی و مهدی درگاهی، ۱۳۹۴،

۲۴۴ص، وزیر.

محدوده ولایت فقیه در عرصه حج و زیارت و وظایف حاکم اسلامی در قبال این مهم، مسئله‌ای است که تاکنون کتاب مستقلی در مورد آن نگاشته نشده است؛ از این رو نویسندگان تصمیم گرفته‌اند این موضوع مهم و کاربردی، به صورت دقیق، بررسی فقهی شود و همه جوانب بحث، فارغ از پیش داوری یا گرایش سیاسی، مورد بررسی موشکافانه علمی قرار گیرد.

۱۶۸. حج‌الاسود و جایگاه آن در فقه، رضا عندلیبی، ۱۳۹۵،

۱۶۰ص، رفعی.

نویسنده به تبیین جایگاه فقهی «حج‌الاسود» پرداخته است. وی در فصل اول، به شناخت مفاهیم کاربردی کتاب، همچون «حج‌الأسود»، «استلام»، «رکن»، «فقه» و بیان مطالب کلی مربوط به بحث، همچون اهمیت حج‌الأسود و تاریخچه آن از منظر روایات پرداخته است. در فصل دوم به بررسی جایگاه حج‌الأسود در طواف پرداخته و پس از آن در فصل سوم، فلسفه و آثار استلام حجر، حکم، کیفیت، محدوده آن و سرایت این احکام به ارکان دیگر کعبه را بررسی کرده است. در فصل پایانی کتاب نیز مستحبات دیگر حج‌الأسود بیان شده است.

۱۶۹. حجرا اسماعیل و جایگاه آن در فقه، احمد نقوی و رضا عندلیبی، ۱۳۹۷، ۱۶۰ص، رقعی.

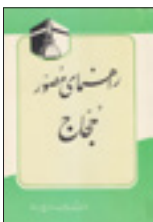
در این پژوه، پس از بررسی عظمت و جایگاه رفیع «حجرا اسماعیل» در روایات و تاریخچه روایی این مکان مقدس، ابعاد و موقعیت جغرافیایی این مکان بررسی شده است. بر اساس نتایج این پژوه، ثابت شده است که هیچ مقداری از حجر، جزء کعبه معظمه نیست.

۱۷۰. حکم حکومتی در حج: پژوهشی فقهی پیرامون اعتبار حکم مخالف در امور حج، مهدی درگاهی و رضا عندلیبی، ۱۳۹۳، ۲۱۲ص، وزیری.

در موسم حج، با اعلان حاکمان سرزمین وحی و امیرحاج منصوب از طرف ایشان، مناسک آغاز و پایان می یابد. از مسائل مورد ابتلا شیعیان، حکم حاکم یا قاضی مخالف در امور حج است. این مسئله در موارد اختلاف در ثبوت هلال، از حساسیت خاصی برخوردار است و در فرض احتمال موافقت و علم به مخالفت حکم حاکم با واقع و نفس الامر، مورد بحث قرار می گیرد. به جهت ارتباط تنگاتنگ این فرع فقهی با مسائل تقیه و نگاه جدید برخی فقهای معاصربه تقیه مداراتی و ابعاد فقهی و حکم حاکم شیعی در ثبوت هلال، دیدگاه فقها و ادله ایشان در این راستا، بیان و بررسی شده است.

نویسندگان این اثر در ادامه، اعتبار و نفوذ حکم حاکم مخالف در دو فرض مذکور را از جهت حکم تکلفی و وضعی بررسی کرده و با جمع آوری اقوال و ادله فقها، به بررسی و جمع بندی تفصیلی آن همت گمارده اند.

۱۷۱. راهنمای مصور حج، محمدحسین فلاحزاده، ۱۳۷۳، ۱۲۰ص، رقعی.

مجموعه مصوری از اعمال و مناسک حج با هدف راهنمایی زائران حرمین شریفین است. این کتاب در چهار بخش، همراه با تصویر به

شرح اعمال عمره، حج و محرمات احرام و آداب و مستحبات این سفر می پردازد. متن این نوشته با فتوای امام خمینی مطابق است و در موارد اختلاف فتوا، فتاوی مراجع عظام اراکی، گلپایگانی و خوئی نیز در پانوشت دیده می شود.

این کتاب با عنوان The Rituals Of The Hajj به انگلیسی ترجمه و منتشر شده است همچنین با عنوان «دلیل الحجاج المصور» به عربی ترجمه و منتشر شده است

۱۷۲. دلیل الحجاج المصور، ترجمه به عربی محمدحسن تبرانیان،

۱۳۷۴، ۱۰۸ص، رقی.

این کتاب ترجمه عربی «راهنمای مصور حجاج» است

۱۷۳. سبع مسائل فقهية: دراسة مبسطة لمسائل فقهية خلافية

على ضوء الكتاب والسنة، جعفر سبحانی، ۱۳۷۴، ۱۲۸ص، جیبی.

مؤلف با تحقیق و پژوهش درباره هفت مسئله اختلافی میان شیعه و اهل سنت، کوشیده است تا به کشف احکام واقعی آنها نزدیک شود و به این اختلاف نظرها پایان دهد؛ احتفال، شدالرحال، القبض بین

البدعة والسنة، صلاة الضحی، اقامة صلاة التراویح جماعة، الطلاق ثلاثاً دفعة أو دفعات فی مجلس واحد، النهی عن متعة الحج.

۱۷۴. سرزمین منا و مسائل نوپدید، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۳،

۳۰۰ص، وزیری.

«منا» از مشاعری است که همه ساله حجاج بیت الله الحرام برای انجام مناسک چهارگانه حج تمتع، رمی جمرات، قربانی، حلق یا تقصیر و بیتوته در لیالی تشریق، در آن اجتماع می کنند و محدودیت فضای

آن با وجود جمعیت بسیار، باعث شده تا متولیان امر در صدد توسعه آن برآیند؛ این تلا، به توسعه و ساخت قربانگاه های جدید در بیرون از منا و ساخت جمرات جدید در منا منتهی

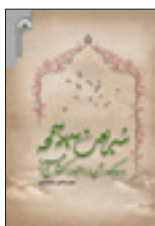
فصل چهارم: فقه و مناسک ۷۱

شده است. همه اینها مسائلی نوپدید هستند که یا سابقه ندارند و یا به این صورت به آنها پرداخته نشده که دانش فقه وظیفه پاسخگویی به آنان را به عهده دارد.

۱۷۵. سلسله دروس خارج فقه مناسک حج؛ مباحث استظلال، محمد قاسمی، ۱۴۰۱، ۱۶۸ص، رقعی.

این کتاب شامل سیزده جلسه درس از درس‌های خارج فقه آیت الله محمد قاسمی، درباره مسئله فقهی استظلال در حال احرام است. استظلال یکی از محرمات احرام و برای حجاج مبتلا به است. این جلسات در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شده است.

۱۷۶. شریعت سمحه سهله و جایگاه آن در استنباط احکام حج و عمره، مهدی ساجدی و رضا عندلیبی، ۱۴۰۰، ۱۷۹ص، وزیری.

در این کتاب با استناد به اسناد دال بر سهله و سمحه بودن دین، نویسندگان کوشیده‌اند اثبات کنند که روش شارع در تشریح احکام شرعی به طور کلی و در خصوص احکام و مناسک حج، مبتنی بر آسان‌گیری بر مکلف در مقام امثال تکالیف است و با پشتیبانی این اسناد می‌توان قاعده‌ای کلی با عنوان «قاعده تسهیل» بنیان نهاد. طرح این مباحث سبب می‌شود زمینه برای اثبات رویکرد تسهیلی شارع در تشریح احکام حج فراهم شود؛ رویکردی که می‌تواند استنباطات فقیهان را در این عرصه جهت دهی کند.

۱۷۷. شیوه‌ای نو در بیان احکام حج و عمره مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید، سید محمدعلی فقیهی، ۱۳۸۷، ۱۷۰ص، رقعی.

ویرایش جدیدی از این کتاب در خرداد ۱۳۹۳ در ۲۵۶ صفحه و در قطع رقعی منتشر شد. فتاوی آیات عظام امام خمینی، خوئی، گلپایگانی، اراکی، خامنه‌ای، سیستانی، فاضل لنکرانی، بهجت، جواد تبریزی، مکارم شیرازی، صافی گلپایگانی، شبیری زنجانی، وحید خراسانی و نوری همدانی را در این زمینه در بردارد.

۱۷۸. عمره و حج جانبازان و معلولان جسمی، محمد مهدی

محب الرحمان، ۱۳۹۸، ۳۶۸ص، رفقی.

بررسی فقهی انجام عمره و حج جانبازان و افراد معلول موضوع این نوشتار است. نویسنده در پی پاسخ به این سؤالات است که جانباز و معلول جسمی چگونه می‌تواند اعمال و مناسک حج و عمره را با توجه به وضعیت جسمی اش به جا آورد؟ احرام و تلبیه شخص معلول و اخرس، که نمی‌تواند سخن بگوید، چگونه است؟ آیا برای رمی جمره معلول جایگزینی وجود دارد؟ حلق و تقصیر شخص معلول به چه کیفیت است؟ طواف و نماز طواف و رعایت شرایط آن، برای جانباز و معلول چگونه است؟ و ملاک ناتوانی جسمی چیست؟

۱۷۹. غروب شرعی از دیدگاه فریقین، حمید کمالی اردکانی،

۱۳۹۳، ۳۰۴ص، وزیری.

در زمینه فقه مقارن فقها، از شیخ طوسی تا علامه، کتاب‌ها نگاشتند و فقه شیعه و اهل سنت را در کنار هم مطرح کردند. یکی از موضوعاتی که در ابواب فقهی صلاة و صوم و حج تأثیرگذار است «غروب شرعی» است و در سه حکم کثیرالابتلاء مبدأ زمانی نماز مغرب، افطار صائم و افاضه از عرفات، مطرح می‌شود. در تحقق غروب شرعی بین فقهای امامیه و اهل سنت اختلاف است؛ هرچند برخی در میان فقهای شیعه، با استناد به ادله، همان نظریه اهل سنت را پذیرفته‌اند. ضرورت تبیین ماهیت موضوع در مسائل فقهی، به جهت فراهم نمودن امکان امتثال حکم، گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت را برآن داشته که در راستای تعمیق معارف فقهی روحانیون محترم کاروان‌های حج و عمره و تمامی دانش پژوهان رشته فقه، با تصویب طرح این موضوع مستنبطه فقهی، انجام آن را در دستور کار قرار دهد.

۱۸۰. فقه الحج: دراسة فقهية مقارنة بين المذاهب الاسلامية،

محمد مهدی نجف، ۱۳۹۴، ۵۰۰ص، وزیری.

رویکردی تطبیقی در بیان مسایل فقهی حج، مطابق با نظریه‌های فقهی

فصل چهارم: فقه و مناسک ۷۳

شیعه امامیه و فقه مذاهب اربعه اهل سنت است. نگارنده احکام و مناسک حج را همراه با ادله فقهی آن‌ها بیان داشته و موارد اتفاق و اختلاف نظر فقهای شیعه و اهل سنت را منعکس کرده است. وی با رویکردی مقایسه‌ای و با هدف نزدیک کردن دیدگاه‌های مذاهب اسلامی به یکدیگر، به بیان این مسایل همت نموده است.

۱۸۱. **فقه زیارت: بررسی فقهی بایدها و نبایدهای زیارت معصومین علیهم‌السلام**،

رضا عندی، ۱۳۹۶، ۲۱۶ص، وزیری.

بررسی و تحلیل جایگاه فقهی زیارت معصومین علیهم‌السلام و معرفی احکام زیارت امامزادگان، موضوع این کتاب است. مؤلف پس از بیان کلیات بحث، به واجبات و بایدهای زیارت می‌پردازد و موارد و مصداق‌های واجب در زیارت را بررسی، و اقوال و ادله فقها را در مورد آن ارزیابی می‌کند. وی دیدگاهی را که موافق با اصول و قواعد فقه غنی امامیه است، بیان می‌کند. در ادامه، به بررسی محرمات و نبایدهای زیارت، در سه فصل جداگانه، با عناوین نبایدهای زائر نسبت به مزور، نبایدهای زائر نسبت به خویش و نبایدهای زائر نسبت به زیارتگاه، می‌پردازد.

۱۸۲. **گفتارهای فقهی حج، محمدجواد فاضل لنکرانی، ۱۴۰۱،**

۱۰۱ص، رقی.

مجموعه سه سخنرانی فقهی آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی است. بررسی فقهی ترتیب اعمال منا، مقام ابراهیم و جایگاه آن در حج و استهلال با چشم مسلح عنوان و موضوع سه گفتار مجموعه حاضر را تشکیل می‌دهد. این سخنرانی‌ها در قالب سه نشست علمی در پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام برگزار شده است.

۱۸۳. **مسائل نوپدید در حج و عمره متأثر از توسعه، مهدی**

ساجدی، ۱۴۰۱، ۲۳۸ص، وزیری.

در این کتاب حکم فقهی مسائل نوپدید متأثر از توسعه در مکه مکرمه، مسجد الحرام و مشاعر حج شناسایی و تبیین شده است. نویسنده

کوشیده با تحلیل ادله روایی و تاریخی، موضوع شناسی صورت گرفته و احکام مسائل نوپدید متأثر از توسعه در اماکن فوق و ملاک ترتب احکام را روشن کند.

۱۸۴ . مسجد الحرام و جایگاه آن در فقه، مهدی درگاهی، ۱۳۹۵، ۲۲۸ ص، رقی.

در این نوشتار، پس از تبیین تاریخی محدوده مسجد الحرام، احکام آن در سه بخش احکام اختصاصی مسجد الحرام، احکام غیر اختصاصی مسجد الحرام و نقش مسجد الحرام در طواف و نماز طواف با ذکر اقوال و ادله فقها مورد بررسی، ارزیابی و جمع بندی قرار گرفته است.

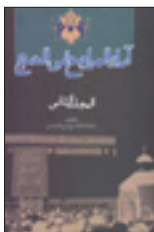
۱۸۵ . معناشناسی استطاعت در حج، سلمان حسین زاده، ۱۳۹۷، ۲۹۶ ص، رقی.

موضوع این نوشتار، بررسی فقهی استطاعت و بازشناسی معنای آن است. از این رو نویسنده کوشیده است با بررسی دقیق آثار و آرای فقها، از قدماتا معاصران، به برخی نقاط ابهام و اشکال در موضوع استطاعت به صورت دقیق بپردازد. همچنین با نگاهی دوباره به نصوص و ادله مرتبط با این حوزه، این موضوع به تفصیل از مفاد ادله برداشت شود.

۱۸۶ . مقام ابراهیم و جایگاه آن در فقه، مهدی درگاهی و رضا عندلیبی، ۱۳۹۳، ۲۱۲ ص، وزیری.

با توجه به توسعه های اخیر در مسجد الحرام و احتمال جابجایی مقام ابراهیم علیه السلام، گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت بر آن شده تا «مقام ابراهیم علیه السلام و جایگاه آن در فقه» را مورد بررسی و تحقیق قرار دهد. در این نوشتار، پس از تبیین این فرع فقهی، اقوال و ادله فقیها آمده و ضمن جمع بندی تفصیلی آن، امور مستحدثه مربوط به مقام ابراهیم بررسی شده است.

۱۸۷. ملحقات آراء المراجع فی الحج، علی افتخاری گلپایگانی، ۱۳۸۶، ۳۱۲ص، وزیرى.

جلد دوم آراء المراجع فی الحج از همین نویسنده است که پس از انتشار جلد اول، برخی از مسائل و فتاوی مراجع عظام در زمینه مناسک حج دستخوش تغییر شد و برخی از مسائل در جلد اول نبود.

از سوی دیگر، مسائل جدیدی برای زائران بیت الله الحرام پدید آمده بود و این جلد از کتاب که این کمبودها را جبران می‌کرد، با نام ملحقات آراء المراجع فی الحج چاپ شد. این کتاب فتاوی آیات عظام امام خمینی، خوئی، گلپایگانی، سیستانی، خامنه‌ای، بهجت، شبیری زنجانی، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی و نوری همدانی را در بردارد.

۱۸۸. مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید و استفتانات جدید (ویرایش جدید)، تهیه و تنظیم گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۲، ۸۶۰ص، وزیرى.

ویرایش جدید (سال ۱۳۹۲) مناسک محشی حج با حواشی مراجع بزرگوار تقلید است. این اثرگامی بزرگ در جهت آگاهی و آموزش مناسک حج همراه با جدیدترین فتاوی مراجع و مسائل مستحدثه محسوب می‌شود.

۱۸۹. مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید و استفتانات جدید (ویرایش جدید)، گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت ۱۳۹۳، ۸۶۷ص، وزیرى.

ویرایش جدید (سال ۱۳۹۳) مناسک محشی حج با حواشی مراجع بزرگوار تقلید است که توسط پژوهشکده حج و زیارت منتشر شده است.

در این کتاب جدیدترین استفتائات حضرات آیات عظام خامنه‌ای، سیدعلی سیستانی، مکارم شیرازی، لطف‌الله صافی گلپایگانی، سید موسی شبیری زنجانی، سید عبدالکریم موسوی اردبیلی، جعفر سبحانی، حسین نوری همدانی، محمدفاضل لنکرانی، محمدتقی بهجت و جواد تبریزی آورده شده است.

۱۹۰ . مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید [زنده] (ویرایش سال ۱۳۹۶)، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۶، ۶۵۵ص، وزیری.

این اثر، ویرایش مناسک محشی در سال ۱۳۹۶، با حواشی هفت تن از مراجع معظم تقلید معاصر و زنده (آیات عظام: خامنه‌ای، سبحانی، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی و نوری همدانی) است.

۱۹۱ . مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید [زنده] (ویرایش جدید- سال ۱۳۹۷)، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۷، ۶۵۲ص، وزیری.

پژوهشکده حج و زیارت، هر ساله کتاب مناسک حج را بازننگری می‌کند و ضمن اصلاح نواقص احتمالی چاپ‌های پیشین، تغییرات فتاوی‌ی مراجع معظم و همچنین مسائل مستحدثه را در آن مطرح می‌سازد. در ویرایش جدید این مناسک، که مربوط به سال ۱۳۹۷ شمسی است، افزون بر فتاوی‌ای حضرت امام خمینی رحمته‌الله حواشی هفت تن از مراجع بزرگوار تقلید (آیات عظام: خامنه‌ای، سبحانی، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی و نوری همدانی) نیز آمده است.

۱۹۲ . مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید [زنده و درگذشته] (با تجدید نظر و اضافات)، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۷، ۷۶۷ص، وزیری.

در این مناسک حج، که بر اساس فتاوی‌ای امام خمینی رحمته‌الله تنظیم شده،

فصل چهارم: فقه و مناسک ۷۷

جدیدترین فتاوی مراجع معظم زنده (حضرات آیات: خامنه‌ای، سبحانی، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی و نوری همدانی)، به همراه فتاوی چند تن از مراجع درگذشته (حضرات آیات: بهجت، تبریزی، خویی، فاضل لنکرانی و گلپایگانی رحمته‌الله) آمده است.

۱۹۳. مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی
مراجع تقلید، تهیه و تنظیم گروه فقه مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۲،
۶۱۶ص، وزیری.

مناسک و آداب حج مطابق فتاوی امام خمینی همراه با حواشی
برخی مراجع معظم تقلید در این کتاب آمده است.

۱۹۴. مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی
مقام معظم رهبری، به کوشش محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۸۱،
۳۲۵ص، رقعی.

مناسک و آداب حج مطابق فتاوی امام خمینی همراه با حواشی
برخی مراجع معظم تقلید در این کتاب آمده است.

۱۹۵. مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی
مراجع معظم تقلید، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، چاپ چهارم،
۱۳۷۸، ۵۴۳ص، وزیری.

۱۳۹۴ مسئله را درباره مناسک حج برپایه فقه شیعه و مطابق با فتاوی
امام خمینی و حواشی نه تن از مراجع تقلید به صورت پرسش و پاسخ
در بردارد. نیز حواشی این مراجع هم در آن آمده است: محمدتقی بهجت، جواد تبریزی،
سیدعلی خامنه‌ای، سیدعلی سیستانی، لطف‌الله صافی، یوسف صانعی، علی غروی
تبریزی، ناصر مکارم شیرازی و حسین نوری.

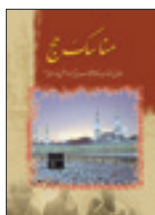
۱۹۶. **مناسک حج: مطابق با فتاوی‌ای حضرت امام خمینی علیه السلام و مراجع معظم تقلید، محمدرضا محمودی، چاپ سوم، ۱۳۸۷، ۶۸۸ص، وزیری.**

مناسک و آداب حج مطابق فتاوی‌ای امام خمینی همراه با حواشی برخی مراجع معظم تقلید در این کتاب آمده است.

۱۹۷. **مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید (۱۳۹۸)، به کوشش منصور مظاهری، ۱۳۹۸، ۶۵۲ص، وزیری.**

در این کتاب جدیدترین فتاوا و استفتائات حضرات آیات عظام خامنه‌ای، سبحانی، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی و نوری همدانی در ارتباط با احکام و مناسک حج آورده شده است. محتوای کتاب در سه بخش با عناوین اعمال عمره تمتع، اعمال حج تمتع و استفتائات جدید تنظیم شده است.

۱۹۸. **مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، به کوشش دفتر مقام معظم رهبری، ۱۳۸۵، ۱۳۶ص، جیبی.**

شامل یک مقدمه و دو باب است، باب اول: در حجة الإسلام و حج نیایی که دو فصل دارد. باب دوم در اعمال حج و عمره که در دو بخش تنظیم شده است: در اعمال عمره و در اعمال حج.

این کتاب به عربی ترجمه شده و با عنوان «مناسک الحج» منتشر شده است همچنین با عنوان «مناسک حج حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای کی» به زبان اردو ترجمه شده است

۱۹۹. **مناسک الحج (للسماحة ولی امر المسلمین آية الله العظمی السيد علی الحسینی الخامنئى)، ۱۴۲۶ق، ۲۰۴ص، جیبی.**

این کتاب ترجمه عربی «مناسک حج مطابق با فتاوی‌ای حضرت آیت‌الله

العظمی خامنه‌ای» است

۲۰۰ . مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (دام ظلّه) (ویرایش جدید)، به کوشش گروه فقه و حقوق پژوهشگرده حج و زیارت، ۱۳۹۳، ۱۹۶ص، جیبی.

این کتاب، چاپ پنجم همراه با ویرایش جدید مناسک حج مقام معظم رهبری است. مسائل و استفتائات حج در سه بخش تنظیم شده است: بخش اول: حجه اسلام و حج نیایی؛ بخش دوم: اعمال عمره؛ بخش سوم: اعمال حج.

۲۰۱ . مناسک حج ویژه بانوان مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی و حواشی مراجع معظم تقلید، به کوشش محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۷۸، ۲۳۸ص، پالتویی.

این کتاب از اولین آثار در زمینه مناسک حج بانوان به شمار می‌رود که با فتاوی امام خمینی همراه با حواشی آیات عظام سیدعلی سیستانی، محمدتقی بهجت، جواد تبریزی، لطف الله صافی، ناصر مکارم شیرازی، سیدعلی خامنه‌ای و محمدفاضل لنکرانی مطابق است. بخش‌های کتاب چنین‌اند: ذیل این احکام استطاعت و نیابت؛ اعمال عمره تمتع؛ اعمال حج تمتع؛ وظیفه کودکان در حج و اعمال عمره.

۲۰۲ . مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، تهیه و تنظیم محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۸۱، ۲۵۰ص، رقعی.

این کتاب مطابق فتاوی امام خمینی همراه با حواشی آیات عظام خامنه‌ای، خوئی، بهجت و سیستانی، در این باره منتشر و قطع پالتویی آن به اردو نیز ترجمه شده است.

۲۰۳ . مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی و مراجع معظم تقلید، به کوشش محمدرضا محمودی، ۱۳۸۷، ۲۸۸ص، وزیری.

در بردارنده فتاوی امام خمین و مراجع معظم تقلید در باره مناسک عمره مفرده است

۲۰۴ . مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی مراجع معظم، به کوشش سیدمرتضی موسوی شاهرودی، ۱۳۸۷، ۱۹۱ص، رقیعی.

متن کتاب برپایه مناسک امام خمینی علیه السلام است. هم چنین فتاوی آیات عظام خوئی، گلپایگانی، فاضل لنکرانی، جواد تبریزی، بهجت، خامنه‌ای، سیستانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی، و نوری همدانی در آن آمده است.

۲۰۵ . مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید، به کوشش محمدرضا محمودی، ۱۳۸۷، ۱۸۰ص، پالتویی.

این کتاب مجموعه مناسک عمره مفرده و دارای نثری همه فهم است. عنوان های احکام شرعی عمره گزاران در این کتاب چنین اند: تقلید، نحوه اصلاح حمد و سوره، وضو، نماز مسافرو غسل. در بخش مناسک نیز؛ محرمات و واجبات احرام به طور تفصیلی، حکم عمره بانوان معذور و احرام و عمره کودکان رادر بردارد و در بخش پایانی برخی از زیارات، ادعیه و نمازهای مربوط به مکه و مدینه دیده می شود.

۲۰۶ . مناسک عمره مفرده ویژه بانوان مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، تدوین محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۷۹، ۱۴۲ص، پالتویی.

این نوشته سه بخش دارد: ۱. اعمال عمره مفرده، ۲. محرمات احرام، ۳. عمره کودکان و برخی از مسائل بانوان در این زمینه.

فصل چهارم: فقه و مناسک ۸۱

۲۰۷. مناسک مختصر حج، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۷۸، ۹۶ص،

جیبی.

حفظ و آموزش همه مطالب کتاب های مناسک پر حجم، برای همه افراد میسر نیست، اما این مناسک، فشرده ای از آن مطالب را گردآوری کرده است.

۲۰۸. مناسک مختصر عمره مفرده، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۸۰،

۹۶ص، جیبی.

نویسنده در این اثر به اختصار به مناسک عمره مفرده پرداخته است

۲۰۹. مناسک مصور حج: ویژه بانوان، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۹۷،

۱۲۰ص، پالتویی.

کتاب آموزش اعمال و مناسک حج مربوط به بانوان است که با بهره گیری از تصاویر، احکام این دسته را آموزش داده است. مطالب کتاب در چهار بخش تنظیم شده است: بخش اول: اعمال عمره؛ بخش دوم: اعمال حج؛ بخش سوم: محرمات احرام و بخش چهارم: مختصری از آداب و مستحبات این سفر.

۲۱۰. مناسک مصور حج، محمدحسین فلاح زاده، چاپ ۴، ۱۳۷۸،

۱۵۱ص، پالتویی.

این کتاب با ارائه تصویر صحیح اعمال حج و بیان احکام آن، زائران بیت الله الحرام را در این زمینه آموزش می دهد. مبنای مؤلف در تدوین کتاب، فتاوی امام خمینی بوده و در پانوشت، اختلاف فتوای آیات عظام گلپایگانی، خوئی، اراکی، خامنه ای، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، شبیری زنجانی، سیستانی، تبریزی، بهجت، نوری و صافی را آورده است.

این کتاب به زبان اردو با عنوان «حاجیون کی لی مصور رهنما» منتشر شده است

۲۱۱ . مناسک مصور عمره مفرده، به کوشش معاونت آموزش و

تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، چاپ ۹، ۱۳۷۸، ۱۲۸ص، پالتویی.

مجموعه مسائل و احکام و موضوعات مرتبط با راهیان سفر حج و عمره مفرده که در سه بخش است: ۱. اعمال عمره؛ آنچه را باید زائر در این سفر انجام دهد؛ ۲. محرّمات احرام که زائر به هنگام محرم بودن باید

آنها را ترک کند؛ ۳. مختصری از آداب و مستحبات سفر. متن این مجموعه برپایه فتاویٰ حضرت امام خمینی تنظیم شده است. مسائل عرضه شده بیشتر از مسائل اصلی و ضروری به شمار می‌روند و اختلاف فتوای چندانی در آنها نیست، اما اگر اختلافی هم باشد، فتاویٰ حضرات آیات عظام خوئی، گلپایگانی و اراکی در این باره در پانوشته‌ها آمده است. همه مسائل در این مجموعه با تصویر همراه است.

این کتاب با عنوان «عمره مفرده کی تصویری مناسک» به اردو ترجمه و در سال ۱۳۸۶ش منتشر شده است

و همچنین به زبان عربی با عنوان «المناسک المصوّرة للعمرة المفردة» منتشر شده است

۲۱۲ . المناسک المصوّرة للعمرة المفردة، ترجمه محمّد عبدالمنعم

الخاقانی، ۱۳۷۲، ۱۳۲ص، پالتویی.

این کتاب ترجمه عربی کتاب «مناسک مصور عمره مفرده» است

۲۱۳ . مناسک مصور عمره مفرده اهل سنت (حنفی - شافعی)،

صلاح الدین گوکلان، واحد اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری، ۱۳۸۲،

۵۸ص، پالتویی.

در این کتاب احکام و مناسک عمره طبق مذاهب حنفی و شافعی به صورت مصور بیان شده است و راهنمای خوبی برای زائران عمره جهت انجام اعمال و رعایت احکام است.

۲۱۴ . مناسک نوین: راهنمای فتاوی مراجع معظم تقلید در حج ، مصطفی آخوندی و عبدالرحمن انصاری ، ۱۳۷۸ ، ۲۴۰ ص ، رقعی .

مجموعه ای از مهم ترین مسائل کاربردی عمره و حج است . متن کتاب با فتاوی امام خمینی و حواشی چهارده نفر از مراجع عظام منطبق است: آیات عظام اراکی ، گلپایگانی ، خوئی ، خامنه ای ، فاضل لنکرانی ، بهجت ، سیستانی ، مکارم شیرازی ، تبریزی ، وحید خراسانی ، شبیری زنجانی ، صافی گلپایگانی ، نوری همدانی و صانعی .

۲۱۵ . مناسک نوین مطابق با فتاوی امام خمینی و ۱۴ تن از مراجع معظم تقلید ، تهیه و تنظیم مصطفی آخوندی و عبدالرحمن انصاری ، ۱۳۹۰ ، ۳۴۴ ص ، وزیری .

این کتاب مشتمل بر فتاوی ۱۵ تن از مراجع تقلید در موضوع حج و عمره است . احکام بانوان و احکام کودکان در دو بخش جداگانه آمده است

۲۱۶ . مناسک همراه : گزیده ای از مناسک عمره مفرده ۱۴۰۲ ، منصور مظاهری ، ۱۴۰۲ ، ۱۸۰ ص ، پالتویی .

این نوشتار شامل گزیده ای از مناسک مبتلابه عمره مفرده است . فتاوی پانزده تن از مراجع عظام تقلید - آیات عظام: امام خمینی ، بهجت ، تبریزی ، خویی ، فاضل لنکرانی ، گلپایگانی ، جوادی آملی ، شبیری زنجانی ، سبحانی ، سیستانی ، صافی گلپایگانی ، مقام معظم رهبری ، مکارم شیرازی ، نوری همدانی و وحید خراسانی دامت برکاتهم - در این ارتباط ذکر شده است .

۲۱۷ . مناسک همراه: گزیده ای از مناسک حج سال ۱۳۹۴ ، گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت ، ۱۳۹۴ ، ۱۴۴ ص ، جیبی .

این کتابچه ، گزیده ای از مناسک حج (ویرایش ۱۳۹۴) است که برای روحانیون کاروان های حج تدوین شده است . در این مناسک همراه ،

فتاوی ۱۴ تن از مراجع عظام تقلید، آیات عظام: امام خمینی، خویی، گلپایگانی، فاضل لنکرانی، تبریزی، بهجت، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی، سبحانی، موسوی اردبیلی، نوری همدانی و مقام معظم رهبری ذکر شده است.

۲۱۸ . منتخب مناسک حج ، حضرت امام خمینی، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات حج ، ۱۳۸۰، ۳۰۳ص، رقی.

این مجموعه در پاسخ به نیاز مهم و اساسی روحانیان کاروان های حج، سامان یافته است و متن آن با فتاوی حضرت امام خمینی و حواشی حضرات آیات عظام بهجت، تبریزی، خامنه ای، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی، صانعی، مکارم شیرازی، و نوری همدانی مطابق است.

۲۱۹ . منتخب مناسک حج: مسائل مبتلا به زائران مطابق فتاوی مراجع عظیم تقلید، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۸۷، ۸۸ص، رقی.

ویراست جدیدی از «منتخب مناسک حج» است که در آن برخی از احکام غیر ضروری حذف و یا تلخیص شده است.

۲۲۰ . مناسک مصور حج: ویژه بانوان، محمدحسین فلاح زاده، ۱۳۹۷، ۱۲۰ص، پالتویی.

این اثر، راهنمای مصوری از اعمال و مناسک حج، ویژه بانوان است. مطالب آن ذیل چهار بخش تنظیم شده است: بخش اول: اعمال عمره؛ بخش دوم: اعمال حج؛ بخش سوم: محرمات احرام، بخش چهارم: مختصری از آداب و مستحبات این سفر.

۲۲۱ . مناسک همراه: گزیده ای از مناسک عمره و حج (چهارده مرجع)، به کوشش منصور مظاهری، ۱۳۹۶، ۱۳۸ص، پالتویی.

در این مناسک همراه که با تغییرات جدید همراه است، فتاوی چهارده تن از مراجع عظام تقلید (زنده و درگذشته)، آیات عظام: امام خمینی،

فصل چهارم: فقه و مناسک ۸۵

بهجت، تبریزی، خویی، فاضل لنکرانی، گلپایگانی، جوادی آملی، شبیری زنجانی، سبحانی، سیستانی، صافی گلپایگانی، مقام معظم رهبری، مکارم شیرازی، نوری همدانی (دامت برکاتهم) ذکر شده است.

۲۲۲ . مناسک همراه: گزیده‌ای از مناسک عمره و حج (هفت مرجع)، به کوشش منصور مظاهری، ۱۳۹۶، ۱۳۸ص، پالتویی.

در این مناسک همراه، فتاوی‌ای هفت تن از مراجع عظام تقلید، آیات عظام امام خمینی، خویی، حکیم، سیستانی، فیاض، مقام معظم رهبری و مکارم شیرازی ذکر شده است.

۲۲۳ . میقات‌های حج و عمره. روزبه برکت رضایی، ۱۳۹۶، ۲۸۰ص، وزیری.

در این نوشتار، مواقیت حج و عمره مکلفانی که از داخل مکه (مردم مکه، مسافران مقیم و زائران)، خارج مکه یا افرادی که منازلشان بین حرم و مواقیت بوده، بررسی شده است. همچنین درباره احرام از هم راستای میقات‌ها بحث گردیده، و دیدگاه‌های فقهای عظام در هر مسئله، به تفکیک بیان شده است. نویسنده در این پژوه، استدلال‌های فقهی هر موضوع را با توجه به پیشینه تاریخی، اقوال گوناگون و با عنایت به فقه مقارن مورد بحث و کنکاش قرار داده و در نهایت، با جمع‌بندی ادله، نتیجه‌گیری نهایی و دیدگاه مختار را ارائه کرده است.

۲۲۴ . وقوف در عرفات و مشعرالحرام از دیدگاه مذاهب اسلامی، محسن تحقیقی وطنی، ۱۴۰۱، ۲۱۱ص، وزیری.

این کتاب کوششی برای شناسایی و تبیین حکم فقهی صور مختلف وقوف در عرفات و مشعرالحرام و ترک آن از دیدگاه مذاهب اسلامی است. نویسنده کوشیده با واکاوی ادله روایی، احکام صور مختلف را روشن و منقح کند.

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا

۲۲۵. آثار اسلامی مکه و مدینه، رسول جعفریان، ۱۳۷۹، ۳۱۲ ص،

وزیری.

به بررسی تاریخ مکه و مدینه و شناساندن بناها و اماکن و دیگر آثار تاریخی این دو شهر می‌پردازد. انگیزه نویسنده، معرفی این آثار و اماکن به زائران خانه خداست. کتاب دو بخش دارد:

۱. مکه مکرمه با سرفصل‌های جغرافیای جزیره العرب، مکه و کعبه پیش از اسلام، تاریخ مکه در دوره اسلامی، کعبه و مسجد الحرام در دوره اسلامی، تاریخچه بنای بخش‌های مسجد الحرام، مساجد مکه، مشاعر مقدسه و مساجد آنها، آثار مذهبی و تاریخی مکه.

۲. مدینه منوره با سرفصل‌های یثرب در اسلام، مسجد النبی ﷺ، قسمت‌های داخلی مسجد النبی، مساجد و اماکن متبرکه جنوب و غرب مدینه (قبا)، آثار تاریخی بقیع، اماکن و آثار تاریخی جنگ اُحد.

در چاپ‌های جدید این کتاب بخشی با عنوان تصاویر در انتهای کتاب آمده است این کتاب در سال ۱۳۸۷ با عنوان «مکه اور مدینه کی مقدس مقامات» به زبان اردو و در سال ۱۳۹۶ با عنوان MEKKE VE MEDİNE'DEKİ İSLAMI ESERLER به زبان ترکی استانبولی ترجمه و منتشر شده است

۲۲۶. آثار اسلامی مکه و مدینه، مرکز تحقیقات و آموزش حج، بی تا، ۳۵ ص، جیبی.

به معرفی وضعیت جغرافیایی و تاریخی شبه جزیره عربستان و اماکن متعدد مکه و مدینه می پردازد. یکی از نهادهای معتبر حج به تهیه این اثر همت گماشته است تا زائران با شناخت در این باره به ادای مناسک بپردازند. خواننده با مطالعه این اثر، به ابعاد و مسائل مسجد الحرام، کعبه، ارکان کعبه، صفا و مروه، غار حرا، شعب ابی طالب آگاه و با مکه و مسجد النبی، صُفّه، بقیع و مساجد مدینه آشنا می شود. نقشه های فراوان این کتاب، به سودمندی اش می افزاید.

۲۲۷. آثار پیامبر ﷺ و زیارتگاه های اهل بیت علیهم السلام در سوریه، احمد خامه یار، ۱۳۹۳، ۳۹۶ ص، وزیری.

این کتاب حاصل بخشی از تحقیقات میدانی و کتابخانه ای نویسنده درباره زیارتگاه های سوریه، در طول اقامت چندین ساله اش در این کشور (در سال های پیش از آغاز بحران کنونی سوریه) است. در این پژوهش بیش از ۱۰ اثر و مکان منسوب به رسول خدا ﷺ و حدود ۶۵ زیارتگاه منسوب به اهل بیت آن حضرت معرفی و بررسی تفصیلی شده است. همچنین تعداد قابل توجهی از زیارتگاه هایی که در گذر زمان از میان رفته، از لابه لای متون تاریخی استخراج و معرفی شده است.

۲۲۸. آرامگاه عقيله بنی هاشم: پژوهشی تحلیلی - تاریخی / ترجمه: مرقد العقيلة زينب علیها السلام فی میزان الدراسة والتحقیق والتحلیل، محمد حسنین السابقی، ترجمه حسین طه نیا، ۱۳۹۴، ۳۲۰ ص، وزیری.

تحقیق و پژوهشی درباره محل دفن و زیارتگاه بانوی بزرگوار، حضرت زینب کبری علیها السلام، است. این موضوع در قرن اخیر، در نتیجه توجه روزافزون زائران مسلمان به زیارت دو مرقد منسوب به ایشان در حومه دمشق و قاهره، مورد توجه برخی از پژوهشگران

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۸۹

بوده است. این تحقیق که برای نخستین بار در سال ۱۳۹۹ قمری منتشر شده است را شاید بتوان گسترده ترین پژوهش در این زمینه دانست.

۲۲۹. آشنایی با عربستان، عبدالله نصیری، ۱۳۸۶، ۷۲ص، پالتویی.
در بردارنده اطلاعاتی درباره کشور عربستان است. نویسنده می‌کوشد به اجمال همه بخش‌های این کشور را معرفی کند: جغرافیای عربستان، اوضاع کشاورزی و اقتصادی، قوای سه‌گانه، مناسباتش با امریکا، اوضاع اجتماعی و به معرفی نهادهای عربستان و مناسبات جمهوری اسلامی ایران و عربستان پرداخته است.

۲۳۰. احد، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۱، ۲۴ص، پالتویی.
أحد نام رشته‌ای از کوه‌های بزرگ و کوچک شمال مدینه است که دومین جنگ بزرگ میان مسلمانان و مشرکان (سال سوم هجری) کنار آن رخ داد. این کتاب که توسط مرکز تحقیقات حج تنظیم شده به شرح موقعیت این کوه و شهدای این جنگ و زیارت آنان می‌پردازد.

۲۳۱. أحد در بستر تاریخ: پژوهشی در تاریخ، آثار، جنگ و تاریخ نگاری آن، سعود بن عبدالمحیی الماعدی و یوسف بن مطر المحمدی، ترجمه سیدمرتضی حسینی کمال‌آبادی، ۱۳۹۷، ۱۳۶ص، وزیری.

مؤلف در این اثر، درصدد نمایش تصویری از تاریخ و آثار موجود در أحد و محل استقرار دو گروه مسلمانان و کفار در این جنگ، با تکیه بر یادداشت‌های تاریخی و تحقیقات میدانی است.

۲۳۲. اخبار مدینه: ترجمه خلاصه الوفاء بأخبار دار المصطفی، نورالدین سموودی، ترجمه سیدکمال حاج سیدجوادی، ۱۳۷۶، ۵۹۷ص، وزیری.

این اثر از کتاب های مهم و معتبر اهل سنت و مرجع نخست در مدینه شناسی و نزد علمای شیعه بسی مهم است. مؤلف، کتاب الوفا باخبار دار المصطفی را نخست در چهار جزء کلان نوشت، اما به انگیزه سهولت دسترس زائران و علاقه مندان به آن، خود چکیده ای از آن به صورت کتاب مستقلی با نام خلاصة الوفا باخبار دار المصطفی فراهم کرد. مطالب آمده در این گزیده چنین اند: اسامی مدینه، فضیلت زیارت و فضل مسجد نبوی، اخبار ساکنان مدینه تا زمان ورود پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به آن شهر، معماری مسجد نبوی، مساجدی که پیامبر در آنها نماز خوانده، اسامی چاه ها، مساجدی که بین راه مکه در راه غزوات بود و پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در آنها نماز خواند و جغرافیای مدینه در هشت باب.

۲۳۳. از قم تا کربلا: سفر به عتبات عالیات؛ بررسی راه قم - قصر شیرین در دوره قاجار، سعیده سلطانی مقدم، ۱۳۹۳، ۱۸۷ص، رقعی.

در گذشته راه ها و جاده های ارتباطی و تجاری، اهمیت فوق العاده ای داشت و از نظر سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اثر فراوانی بر مناطق واقع در این راه ها و مسیرها می گذاشت. تا چندی پیش مسیر قم - قصر شیرین که موضوع این کتاب است، از مهم ترین راه های ارتباطی در ایران و مسیر زمینی اصلی زائران عتبات عالیات و حجاج بیت الله الحرام به شمار می آمد؛ بنابراین کارکردهای مذهبی و فرهنگی ویژه ای داشت.

۲۳۴. الاسس الدينية والسياسية للبراءة من المشركين، سيد جواد ورعی، تعريب السيد عبدالرزاق الجابري (سيادت)، ۱۳۹۱، ۶۴ص، رقعی.

ترجمه عربی کتاب «مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان» است. نویسنده در این کتاب در تبیین مبانی دینی و سیاسی اصل برائت از مشرکان کوشیده است.

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۹۱

۲۳۵. اسناد تخریب بقیع، به کوشش علی احمدی، ۱۴۰۰، ۲ جلد،
رقعی.

این کتاب شامل تصویر و متن بازنویسی شده مجموعه‌ای از سندهای تاریخی درباره تخریب بناهای قبرستان بقیع به دست دولت آل سعود است. این اسناد در دو دفتر به چاپ رسیده است. مجموعه اول، سندهای گردآوری شده از کتابخانه ملی ایران است و مجموعه دوم شامل سندهای اداره آرشیو و پژوهش اسناد وزارت امور خارجه است. سندهای موجود در این کتاب به سه دسته تقسیم شده است: نامه‌ها و گزارش‌های اداری درباره تخریب بقیع و اقدامات سیاسی در این باره؛ اسناد واکنش مراجع و علما و نهادهای مردمی نسبت به تخریب بقیع؛ سندهای مرتبط به اعتراضات مردم ایران در شهرهای مختلف.

۲۳۶. اماکن زیارتی و سیاحتی عراق، محمدرضا قمی، ۱۳۷۹، ۹۶ ص،
پالتویی.

به بررسی اماکن زیارتی و زیارت‌گاه‌ها و سیاحت‌گاه‌های عراق می‌پردازد. نویسنده پس از مقدمه‌ای در هفت فصل، شهرهای زیارتی عراق را در چند بخش تعریف می‌کند: نجف اشرف، سپس کوفه، کاظمین، بغداد و سامرا. بخش دوم و آخرین قسمت کتاب درباره آثار باستانی عراق و برخی از تصاویر است.

۲۳۷. اماکن سیاحتی و زیارتی دمشق، اصغر قائدان، ۱۳۷۸،
۶۴ ص، پالتویی.

تعریف اماکن زیارتی دمشق را در بردارد. دمشق، از کهن‌ترین شهرهای آباد جهان و مهم‌ترین پایتخت‌های تمدن قدیم به شمار می‌رود. از این رو، از اینبه و آثار تاریخی در خور اهمیتی برخوردار است که بخشی از آنها اماکن و آثار بازمانده از دوره اسلامی اند. کتاب گذرا و چکیده به تعریف این آثار از منظر زیارتی و سیاحتی می‌پردازد.

۲۳۸ . امیران شیعی حرمین شریفین از آغاز تا حکومت آل سعود، سید محمود سامانی، ۱۳۹۷، ۲۲۸ص، وزیری.

بررسی و تحقیق امارت امیران شیعی در حرمین، از آغاز تا تسلط آل سعود بر حجاز موضوع این کتاب است. نویسنده بعد از بیان وضعیت حضور شیعیان در حرمین شریفین و نقش آنان در تاریخ پرآوازه اسلام، به برخی از ابهامات و سؤالات در این باره پاسخ داده است.

۲۳۹ . اوضاع فرهنگی و اجتماعی حرمین شریفین در دوره ممالیک (۶۴۸-۹۲۳ق)، عباس بصیری، ۱۴۰۰، ۳۲۰ص، وزیری.

در این کتاب اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حرمین شریفین در دوره ممالیک (۶۴۸-۹۲۳ق) بررسی شده است. نویسنده با تکیه بر داده‌های برگرفته از منابع تاریخی و برخی کتب تراجم در این دوره، به بررسی این اوضاع پرداخته است. وقف، مراکز تعلیمی، خاندان‌های علمی، رحلات علمی و معماری در حرمین از محورهای بحث شده در این پژوهش است.

۲۴۰ . با کاروان شام، حسین هاشمی نوربخش، ۱۳۸۹، ۲۴۰ص، وزیری.

سرزمین شام و سوریه و اماکن زیارتی و تاریخی دمشق را معرفی می‌کند و درباره جایگاه زیارت، آداب مسافرت و احکام و مسائل شرعی سفر سخن می‌گوید؛ این اثر راهنمایی برای مسافران سرزمین سوریه است.

۲۴۱ . بررسی تاریخی امیران شیعی حرمین شریفین از آغاز تا حکومت آل سعود، سید محمود سامانی، ۱۳۹۷، ۲۲۸ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب، سیری اجمالی بر امارت امیران شیعی در حرمین، از آغاز تا تسلط آل سعود بر حجاز داشته است. وی در همین راستا در چند بخش به این موضوع پرداخته که عبارت‌اند از: امیران شیعی

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۹۳

مکه مکرمه از آغاز تا تشکیل امارت اشرف حسنی؛ امیران شیعی مکه از اشرف حسنی؛ امیران شیعی مدینه منوره از آغاز تا تشکیل امارت اشرف حسینی؛ امیران شیعی مدینه از اشرف حسینی.

۲۴۲. بقیع، تدوین معاونت آموزش و تحقیقات، ۱۳۷۹، ۳۶ص،

پالتویی.

قبرستان بقیع، مزار مطهر چهار تن از پیشوایان معصوم و ائمه شیعه علیهم السلام و آرام‌گاه جمعی از صحابه و همسران و فرزندان پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را در بردارد. از این رو، شیفتگان مقام ولایت پس از زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله برای زیارت پیشوایان خویش به سوی بقیع می‌شتابند. این کتاب به انگیزه آشنایی زائران بیت الله الحرام با دفن شدگان در بقیع، چکیده‌ای از زندگی نامه و خدمات آنان را گزارش می‌کند.

این کتاب با عنوان Bâki به ترکی استانبولی ترجمه شده است همچنین به زبان عربی با عنوان «البقیع» در قطع پالتویی منتشر شده است

۲۴۳. بقیع الغرقد فی دراسة شاملة، محمدا مین پورامینی،

۱۳۸۶، ۴۸۰ص، وزیری.

به بررسی تاریخ بقیع و شخصیت شناسی افراد مهم مدفون در آن می‌پردازد. از دید نویسنده، هر جامعه‌ای در حفظ آثار و تمدن گذشتگان خود حساس است و چنانچه این آثار و تمدن به عقاید و مذهب آنان مرتبط باشد، سعی آنان در نگهداری آنها فزونی می‌گیرد. بقیع نیز از مکان‌های یادآور تاریخ و تمدن اسلامی است. عنوان‌های فصول ده‌گانه کتاب چنین‌اند: بقیع در لغت و موارد استعمال این واژه؛ تاریخ بقیع؛ پیامبر صلی الله علیه و آله و بقیع، اهل بیت؛ و بقیع؛ صحابه و بقیع؛ قبور مشاهیر بقیع، امامان بقیع؛ برخی از مدفونین بقیع؛ در بقیع چه چیزی وجود دارد؛ حوادث بقیع؛ بقیع در شعر؛ آلبوم بقیع.

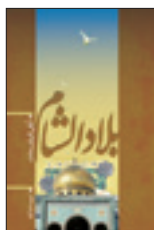
این کتاب با عنوان «بقیع در بستر تاریخ» به زبان فارسی ترجمه شده است

۲۴۴ . بقیع در بستر تاریخ: ترجمه کتاب بقیع الغرقد، محمدامین

پورامینی، ترجمه حسن سجادی پور، ۱۳۹۳، ۳۵۲ص، وزیری

این کتاب ترجمه فارسی «بقیع الغرقد فی دراسة شاملة» است

۲۴۵ . بلاد الشام ارض المقدسات، ایوب حائری، ۱۳۸۹ش/

۱۴۳۱ق، ۱۱۵ص، رقی.

به بررسی اماکن زیارتی سوریه می پردازد. نویسنده نخست مرقد و مقام حضرت زینب کبری علیها السلام را تعریف می کند و در فصول بعدی به این موضوعات می پردازد: آثار تاریخی شهر دمشق، مزارات در حومه دمشق، آثار مذهبی در شهرهای حمص، حلب، الرقة و بصری.

۲۴۶ . پیدایش و گسترش تشیع، رمضان محمدی، ۱۳۹۵،

۲۵۲ص، وزیری.

در این کتاب، مهم ترین فرقه های شیعه و همچنین اصول و مبانی اعتقادی و اندیشه سیاسی شیعه بررسی و تحلیل شده است. مرور اجمالی بروقایع پس از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله، خاستگاه تاریخی تشیع و اقوال مختلف درباره پیدایی آن و همچنین نقد و بررسی این اقوال، از دیگر موضوعات مورد بحث در این پژوهش است. نویسنده، نیم نگاهی به نقش حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در تبیین و ترسیم خطوط کلی شیعه، با مروری کوتاه بر خطبه ها و کلمات باقی مانده از آن حضرت نیز داشته است.

۲۴۷ . تاریخ اسلام از وفات پیامبر صلی الله علیه و آله، تا سقوط بنی امیه، علی اکبر

رضایی، ۱۳۹۲، ۲۱۶ص، وزیری.

مطالعه و بررسی وقایع تاریخی در دوره پس از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله تا پایان دوره بنی امیه موضوع این کتاب است. این کتاب که به

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۹۵

عنوان منبع درسی برای دانشجویان طراحی شده است، می‌تواند دانشجویان را در بازشناسی دقیق حوادث، خطوط فکری و اعتقادی رهبران و عوامل تاریخ‌ساز آن دوره و نیز شناخت علایق، توانمندی‌ها و فرهنگ مردم آن سامان یاری رساند و عبرت‌هایی را در اختیار وی قرار دهد. مطالب کتاب در سه بخش سامان یافته است. در بخش نخست، طی دو فصل‌گذری اجمالی بر زندگی پیامبر اعظم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شده و ماجرای سقیفه به تفصیل بررسی شده است. بخش دوم که مشتمل بر پنج فصل است، دوره خلافت ابوبکر، عمر، عثمان، امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام، امام حسن عَلَيْهِ السَّلَام و امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام را تبیین و تحلیل کرده است. بخش سوم آن نیز که چهار فصل دارد، به بررسی و تحلیل وقایع دوره خلافت معاویه، یزید و خلفای مروانی و نیز علل و عوامل سقوط آنان پرداخته است.

۲۴۸. تاریخ اسلام و جغرافیای اماکن تاریخی عصر نبوت، امصر قاندان، ۱۳۹۸، ۲۷۲ص، وزیرری.

در این کتاب با تکیه بر منابع مهم تاریخی، جغرافیایی، روایی و تراجم‌نگاری پس از معرفی شبه جزیره عربستان، تاریخ و جغرافیای عصر بعثت بررسی شده است. از امتیازهای کتاب، وجود نقشه و تصاویر متعدد از موقعیت‌های اماکن و آثار مقدس این سرزمین است.

۲۴۹. تاریخ حرم ائمه بقیع عَلَيْهِمُ السَّلَام و آثار دیگر در مدینه منوره، محمدصادق نجمی، چاپ سوم، ۱۳۸۴، ۳۷۵ص، وزیرری.

به معرفی قبرستان بقیع و بررسی تاریخی نقش وهابیان در تخریب حرم بقیع می‌پردازد. نظری بر عقاید وهابیان و آرای آنها، فتوای فقهای وهابی، تحریم زیارت حرم انبیا و امامان عَلَيْهِمُ السَّلَام توسط وهابیان از بخش‌های مقدماتی کتابند. مطالبی درباره تاریخ حرم ائمه بقیع عَلَيْهِمُ السَّلَام، نظرات فقهای مسلمان در این باره و پاسخ علمای مسلمان به وهابیان، جای قبر حضرت فاطمه عَلَيْهَا السَّلَام از دید علمای اهل سنت، بیت الاحزان و...، چگونگی شهادت حمزه عَلَيْهِ السَّلَام، جنگ احد، برخورد پیامبر و صحابه با شهادت حمزه از دیگر مطالب کتاب به شمار می‌روند.

**۲۵۰ . تاریخ گسترش تشیع در ری، رسول جعفریان، ۱۳۷۱، ۱۲۶ص،
رقعی.**

تحول مذهبی مردمان شهر «ری» آرام آرام در درازنای هفت قرن محقق شد. این تحول از ناصبی‌گری آغاز شد و به تشیع امامی پایان یافت. توجه به تقابل بنیادین این دو نگرش و در نظر آوردن اینکه عوامل درونی و علل طبیعی داشته است، در بررسی این تحولات مذهبی به کار می‌آید. در این نوشتار، برپایه آنها، تحولات مذهبی گسترش تشیع و دلایل و علل آن و تلاش‌های فرهنگی شیعیان ری را در ادوار مختلف تاریخی برمی‌رسد.

**۲۵۱ . تاریخ مدینه منوره، عمر بن شبه نمیری (۱۷۲ - ۲۶۲ق)،
ترجمه حسین صابری، ۱۳۸۰، ۶۷۶ص، وزیر.**

این نوشتار، ترجمه بخش نخست اخبار المدینه المنوره است. مؤلف در این بخش، وضع مدینه را در روزگار پیامبر ﷺ برمی‌رسد و به پاره‌ای از رخدادهای آثار این دوره می‌پردازد.

**۲۵۲ . تاریخ مکه از آغاز تا پایان دولت شرفای مکه (۱۳۴۴ق)،
احمد السباعی، ترجمه رسول جعفریان، ۱۳۸۵، ۸۳۹ص، وزیر.**

به بررسی ویژگی‌های تاریخی، سیاسی، تمدنی، اجتماعی و فرهنگی مکه مکرمه می‌پردازد. این اثر برای همه علاقمندان به برخورداری از نگاه جامع به این شهر نوشته شده است. محدوده زمانی کتاب، تاریخ مکه را از دورترین ادوار تاریخی‌اش تا پایان حکومت اشراف و ورود وهابیان بدان جا (آغاز دهه پنجم قرن چهاردهم هجری) دربرمی‌گیرد.

**۲۵۳ . تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره با تجدید نظر
و اضافات، اصغر قائدان، چاپ نهم، ۱۳۸۷، ۴۱۶ص، وزیر.**

به بررسی تحولات تاریخی اماکن مذهبی - باستانی مکه و مدینه می‌پردازد و برپایه منابع تاریخی قرون نخست اسلامی و پژوهش‌های

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۹۷

متأخر و جدید، سیر تاریخی آثار و اماکن مقدس مکه و مدینه را از آغاز تا کنون در دو بخش برمی‌رسد: ۱. تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه؛ ۲. تاریخ و آثار اسلامی مدینه منوره. این کتاب هم چنین به همت انتشارات دارالنبلاء بیروت با عنوان تاریخ آثار مکه و المدینه به عربی ترجمه شده است.

۲۵۴. تاریخ و اماکن زیارتی و سیاحتی سوریه، اصغر قائدان،

۱۳۸۰، ۳۸۹ص، وزیری.

به بررسی ویژگی‌های مختلف زیارت‌گاه‌ها و اماکن متبرک سوریه می‌پردازد. نویسنده برای آشنایی ایرانیان و زائران مرقد حضرت زینب علیها السلام با اوضاع تاریخی و جغرافیایی این کشور، در دو بخش گزارش‌هایی عرضه کرده است: ۱. تاریخ و اماکن زیارتی و سیاحتی استان دمشق؛ اوضاع جغرافیایی، مقابر زیارتی و تاریخی، مساجد و مدارس و دارالقرآن‌های تاریخی؛ ۲. تاریخ و اماکن دیگر استان‌های سوریه: حلب، صفین، حمص، حماة و سویدا.

۲۵۵. تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره، اصغر

قائدان، ۱۴۰۰، ۴۵۶ص، وزیری.

این کتاب ویراست سوم از کتاب تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره است که همراه با اطلاعات و آمارهای جدید منتشر شده است. از امتیازات این چاپ، به روزرسانی برخی توسعه‌ها و زیرساخت‌ها در حرمین، مانند مشاعرو حمل و نقل است. این کتاب در دو بخش سامان یافته است: بخش نخست آن در نه فصل به تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و نیز آثار اسلامی بین آن شهر و مدینه منوره پرداخته و بخش دوم در هفت فصل به آثار اسلامی مدینه منوره اختصاص یافته است.

۲۵۶. تاریخچه آستان مطهر امام علی علیه السلام، صلاح مهدی فرطوسی،

ترجمه حسین طه‌نیا، ۱۳۹۳، ۵۰۰ص، وزیری.

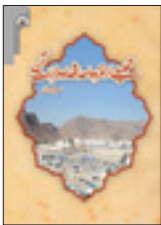
در این کتاب جریان پیدایش مدفن شریف امام علی علیه السلام و روند توسعه

و بازسازی آستان مقدس ایشان تا دوره نادرشاه افشار، به تفصیل و براساس منابع تاریخی بررسی شده است. عناوین فصول کتاب عبارتند از: پیدایش شهر نجف و نام های آن؛ مکان قبر امام علی علیه السلام و زیارت آن؛ قبر امام علی علیه السلام در زمان خلفای عباسی؛ بناهای قبر اما علی علیه السلام؛ بنای کنونی ضریح مطهر امام علی علیه السلام.

۲۵۷. تحفة الكرام فی تاریخ مكة وبيت الله الحرام، سید محمد مهدی بحر العلوم (۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ق)، پژوهش سید محمد جواد جلالی و خالد غفوری، ۱۳۸۳، ۳۴۴ص، وزیری.

به بررسی تاریخ کعبه و دیگر مشاهد مشرفه مکه می پردازد. نویسنده با بهره گرفتن از منابع روایی و تاریخی نخست تاریخ بنای کعبه را در عهد آدم علیه السلام و تجدید بنای آن در عهد ابراهیم علیه السلام گزارش می کند. دیگر تحولات این بنای مقدس در عهد عمالقه، قصی، قری، عبدالله بن زبیر و حجاج بن یوسف از دیگر مباحث کتاب است. مؤلف هم چنین در قالب مباحث تاریخی دیگر به حجرالاسود، درب کعبه، حجر اسماعیل، مقام ابراهیم، زمزم، مسجد الحرام، صفا، مروه، حطیم و رکن یمانی پرداخته است. برخی از رویدادها و حوادث تاریخی مکه نیز در این اثر دیده می شود. دیگر مشاهد مکه مانند منا، مزدلفه، عرفات، قرن المنازل و مکان هایی که پیامبر در آنها نماز خوانده است، از محورهای مباحث این کتاب به شمار می روند. مؤلف هم چنین برخی از احکام حج و مناسک را بازگو کرده و در پایان به جهت قبله، زندگانی پیامبر صلی الله علیه و آله، ایمان پدران پیامبر صلی الله علیه و آله و عمر دنیا پرداخته است. محققان در مقدمه کتاب، بخشی از زندگانی و حیات فکری بحر العلوم را بازگو کرده اند.

۲۵۸. تحلیلی از غزوه احد، شهدا و مزارات آن، سید محمود سامانی، ۱۴۰۰، ۲۴۴ص، وزیری.

در این پژوهش نویسنده پس از تحلیلی از غزوه احد و بازشناخت پدیداران از فراریان، تلاش کرده است تا شرح حال تمام شهدا را از منابع دست اول استخراج و بررسی کند. بررسی سیره و سنت

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۹۹

معصومین علیهم السلام در زیارت شهدای احد، به ویژه زیارت حضرت حمزه علیه السلام، و همچنین سیره بزرگان، علما و طبقات مختلف جامعه اسلامی درباره این مکان از دیگر مباحث مطرح شده در این کتاب است. سیربازسازی مقبره شهدای احد و میزان اقبال و اهتمام زائران بیت الله الحرام به زیارت این شهدا نیز از دیگر بخش های کتاب هستند.

۲۵۹. تخریب البقیع و اعمارها بالوثائق والمستندات، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۹۲، ۱۳۵ص، رقعی.

این کتاب ترجمه عربی «تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد» است

۲۶۰. تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد (ویراست جدید)، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۴۰۰، ۲۴۸ص، رقعی.

این کتاب ویراست جدیدی از کتاب تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد است که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۴ نشر مشعر منتشر کرد. نویسنده با جست و جو و شناسایی اسناد جدید، به ویژه

اسنادی که در مرکز اسناد وزارت امور خارجه بوده، اطلاعات تازه ای درباره تخریب این آثار و نیز اقدامات انجام شده برای تعمیر و بازسازی آن به دست آورده است.

۲۶۱. تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۵، ۱۶۸ص، پالتویی.

برپایه سندهای معتبره بررسی وضع گذشته و حال قبرستان بقیع می پردازد. نخست شرح حال مختصری از دفن شدگان معروف در بقیع عرضه کرده؛ سپس به تاریخ تخریب بقیع و بُقاع متبرکه مدینه و مکه پرداخته و اسناد تاریخی را در این باره گزارش کرده است. گزارش نویسنده برپایه واکنش های افراد و نهادهای مختلف به تخریب بقیع استوار است.

این کتاب با عنوان «بقیع کی تخریب اور تعمیر نودستاویزات کی روشنی میں» به اردو

با عنوان «تخریب البقیع و اعمارها بالوثائق والمستندات» به عربی ترجمه و منتشر شده است و همچنین به زبان ترکی استانبولی با عنوان زیر منتشر شده است:
BELGELERİN DİLİYLE BAKİ'NİN TAHRİBİ VE YENİDEN İNŞA EDİLMESİ

۲۶۲ . تراث کربلاء، سلمان هادی آل طعمة، ۱۳۹۳، ۵۰۴ص، وزیرى.

کتابی است که در یازده فصل به معرفی کربلای معلا از ابعاد مختلف می پردازد. نویسنده کتاب آقای سلمان هادی آل طعمه وابسته به یکی از خاندان های قدیمی و ریشه دار کربلاست که در سال ۱۳۸۳ قمری (حدوداً ۱۳۴۲ شمسی) این کتاب را به زبان عربی تدوین کرده است.

این کتاب در حقیقت دایرة المعارفی کوچک درباره تاریخ علمی و فرهنگی کربلای معلا محسوب می شود حاوی تصویرهای کمتر دیده شده و قدیمی متعددی درباره کربلاست.

۲۶۳ . ترجمه تاریخ کربلا و حائر الحسین علیهما السلام، عبدالجواد کلیددار، ترجمه مسلم صاحبی، ۱۳۸۹، ۳۷۵ص، وزیرى.

این کتاب نوشته مرحوم دکتر سید عبدالجواد کلیددار آل طعمه در سال ۱۳۶۸ش است که در آن اطلاعات کاملی درباره تاریخ شهر کربلا و آثار دینی آن و فتنه ها و محنت های رخ داده در آن و کارهای

زمان داران دین اسلام و بزرگان آن برای آبادانی اش عرضه می کند. این کتاب بررسی جامعی درباره «حائر حسینی»، به شمار می رود. در پاسخ به اینکه حائر نام چه مکانی است، آرا و نظریه های متفاوتی بیان شده است که فصل های این کتاب، آنها را در بردارد.

۲۶۴ . تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول تاریخ، محمد حسن عبدالقادر الانصاری، ترجمه عبدالمحمد آیتی، ۱۳۷۸، ۲۲۳ص، وزیرى.

به بررسی تفصیلی تاریخ تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی و اجزای آن در گذر ادوار اسلامی می پردازد. مؤلف با استناد به متون تاریخی

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۰۱

روایی، این گزارش را عرضه کرده است. زبان اصلی کتاب عربی است و مهم‌ترین موضوعات کتاب چنین‌اند: نیروها و عوامل اقلیمی مؤثر در بنای مسجد نبوی، ویژگی‌های جغرافیایی و تاریخی مدینه منوره، مدینه از عصر جاهلی تا دوران عثمانی، فضیلت مسجد نبوی و مدینه و مردم آن، هجرت پیامبر ﷺ به مدینه، اقدامات پیامبر ﷺ در بنای مسجد نبوی و اجزای آن، حجره و روضه شریف نبوی، حجره همسران پیامبر ﷺ، شرح مکان صفا، گزارش تاریخ تعمیر و توسعه مسجد نبوی و محراب‌ها و ستون‌ها و درها و مناره‌ها و منبرهای آن از قرن یازدهم هجری تا زمان حاضر. این کتاب توسط آقای رضا مختاری با عنوان «مسجد شریف نبوی» تلخیص شده است.

۲۶۵. جایگاه حرمین شریفین و عتبات عالیات در مناسبات صفویان و عثمانیان، رمضان محمدی و محمدباقر خزائیلی، ۱۴۰۲، ۱۰۷ص، رقعہ.

در این نوشتار نخست نقش سیاسی عتبات و حرمین شریفین بررسی شده و آنگاه ادعای رهبری سلاطین عثمانی بر جهان اسلام و مخالفت صفویان با آن، سیاست عثمانیان در عتبات عالیات به منظور جلب رضایت شیعیان و اهل تصوف و نیز تلاش این دولت برای برقراری امنیت حجاج و همچنین امنیت مسیرهای منتهی به حرمین شریفین در پی مکاتبات صفویان با شرفای حجاج کاوش شده است. نقش فرهنگی و اجتماعی عتبات عالیات، حرمین شریفین و تقابل و تنش‌های دولت‌های یادشده در آنها و نیز موضوعاتی همچون سفرهای زیارتی سلاطین صفوی و عثمانی به عتبات و رسیدگی به اوضاع این شهرها و انجام اقدامات عمرانی از دیگر موضوعات بررسی شده در این کتاب است.

۲۶۶. جغرافیای تاریخی مسیر امام علی (ع) به صفین، احمد خامه‌یار، ۱۳۹۴، ۱۵۲ص، رقعہ

موضوع این کتاب، بازشناسی مسیر لشکر امیر مؤمنان علی (ع) از کوفه تا صفین، و مسیر بازگشت آن حضرت و منزلگاه‌های ایشان در

طول این مسیرها، و نیز بازشناسی محل دقیق و موقعیت جغرافیایی کنونی منطقه صفین است. داده‌ها و یافته‌های ارائه شده در قالب این کتاب، از یک سومبنتی بر پژوهش کتابخانه‌ای و مستند به منابع تاریخی و جغرافیایی کهن و دست اول بوده؛ و از سوی دیگر مبتنی بر تحقیقات میدانی گسترده نگارنده این سطور بوده است که از بخش قابل توجهی از این مسیر، عمدتاً در خاک سوریه و نیز در مناطقی از خاک عراق، بازدید کرده است.

۲۶۷ . جغرافیای عربستان سعودی و اماکن حرمین شریفین، محمد احمدی، ۱۳۸۸، ۲۱۱ص، رقیی.

به بررسی متغیرهای جغرافیایی عربستان همچون آب و هوا، مختصات شهری، تقسیمات کشوری و عتبات دینی و محل‌های حرم الهی و حرم نبوی می‌پردازد.

۲۶۸ . الحج: تاریخه، ابعاده و آدابه، محمدباقر حکیم، ۱۳۹۷، ۱۲۷ص، رقیی.

بررسی ابعاد حج از منظر قرآن و روایات معصومین علیهم‌السلام موضوع این نوشتار است. مطالب کتاب در پنج بخش با این عناوین سامان یافته است: حج از منظر قرآن و معصومین علیهم‌السلام، حج از منظر تاریخی، بیت الحرام، مناسک حج، آداب و مستحبات.

۲۶۹ . الحج عَبْرَ الحضارات والأُمم: دراسة مقارنة بين الحج في الإسلام وطقوس الديانات الأخرى، ماجده آل مرتضی مؤمن، با همکاری محسن اسدی، ۱۳۸۰، ۲۸۸ص، وزیری.

درده فصل به بررسی مقایسه‌ای حج در اسلام و حج در فرهنگ‌ها، ملت‌ها و دیگر ادیان در گذر تاریخ می‌پردازد: برخی از مباحث کتاب عبارت است از: معنا و مفهوم و مقصود حج؛ تاریخ حج؛ ابراهیم خلیل نخستین آموزگار حج؛ حج در دیانت یهود؛ حج در آیین مسیح؛ قدس در تاریخ انبیا؛ حج در اسلام؛ اهمیت

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۰۳

و افضلیت حج در اسلام؛ حج در نگرش و تطبیق مشترکات و اختلافات؛ حج آسمانی.

۲۷۰ . حجاز در صدر اسلام، صالح احمد العلی، ترجمه عبدالمحمد آیتی، ۱۳۷۵، ۶۰۸ص، وزیری.

حجاز در تاریخ اسلام و دولت اسلامی، جایگاه ویژه‌ای دارد. کوشش‌های بسیاری در شناساندن سرزمین حجاز صورت گرفته و تألیفات گوناگونی در قالب سیره و انساب و تراجم و سفرنامه و... پدید آمده است. این کتاب نیز اثری محققانه و کم نظیر در این باره به شمار می‌رود که مؤلف آن، کوشیده است که به منابع کهن تاریخی پای بند باشد. بنابراین، بیشتر منابع او از آثار پیش از قرن چهارمند. این کتاب در شانزده فصل، به موضوعاتی مانند حدود حجاز و راه‌های آن، آداب و رسوم مردم حجاز، نظام اداری آن سرزمین و... می‌پردازد.

۲۷۱ . خانه‌های همسران پیامبر ﷺ: ترجمه گزیده الحجات الشریفة سیره و تاریخاً، صفوان عدنان داودی، ترجمه حسین طاهانیا، ۱۳۹۷، ۱۱۸ص، وزیری.

معرفی حجره‌های همسران پیامبر ﷺ، جایگاه و احترام این اتاق‌ها نزد مسلمانان و بیان رویدادهای مرتبط با آنها و همچنین چگونگی رفتار آن حضرت با همسرانشان، از موضوعات این کتاب است. مؤلف در این زمینه، اخبار و روایات بسیاری را گرد آورده است.

۲۷۲ . خدمات علمای امامیه در حج و حرمین شریفین از عصر صفوی تا انقلاب اسلامی، حافظ نجفی، ۱۴۰۲، ۳۰۰ص، وزیری.

معاشرت و ارتباط علمای امامیه با علما و حاکمان حجاز و سایر بلاد اسلامی و راهنمایی مردم در زمینه‌های گوناگون و صدور فتوا برای حل مشکل حجاج در مسائل اختلافی همواره در برگزاری حج مطلوب و ایجاد فضایی تقریبی و اصلاحی در حج و حرمین شریفین مؤثر بوده است؛ به همین دلیل این کتاب

ضمن بررسی گزارش‌های تاریخی از عصر صفویه تا انقلاب اسلامی به نقش علمای امامیه در ترغیب مردم به ایفای مناسک حج و فعالیت‌های علمی و تألیفات آنها پرداخته است.

۲۷۳ . خمس در بستر تاریخ: بررسی تاریخ تطبیقی خمس در اسلام از ابتدا تا قرن دهم، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۹، ۳۹۳ص، وزیری.

در این کتاب تاریخ ابلاغ و شیوه اجرای حکم خمس از صدر اسلام تا سده دهم قمری بررسی شده است. نویسنده کوشیده برای تبیین و تحلیل تفاوت‌های ظاهری رفتار معصومان علیهم‌السلام و فقیهان جامعه شیعه درباره خمس، تحول و دگرگونی‌های خمس در تاریخ اسلام را در سنت و سیره رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، دیدگاه پیشوایان دینی، دانشمندان، حاکمان و دولت‌های مهم اسلامی اعم از شیعه و سنی، با یکدیگر مقایسه کرده و شواهد نشان دهنده نبود تغییرات ماهوی در آن را کاوش کند.

۲۷۴ . خیبر: شهری که فتح آن به دست علی علیه‌السلام پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را خرسند کرد، عبدالرحمن الطیب الانصاری، ترجمه سید مرتضی حسینی فاضل، ۱۳۹۲، ۱۲۸ص، رقعی.

ترجمه کتاب خیبر، الفتح الذی سربّه النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم تألیف عبدالرحمن الطیب الانصاری است. نویسنده با رعایت ترتیب زمانی و پیشینه تاریخی، خیبر را به سبک پژوهش تاریخی بررسی کرده است. همچنین با بررسی نقش خیبر در دوره‌های گوناگون، اهمیت آن را در دوره‌های اسلامی نیز بیان کرده است.

۲۷۵ . راه و راهنمای عتبات عالیات (۲): نجف اشرف: آستان مقدس علوی، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۱۱۸ص، رقعی.

دومین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به «نجف اشرف» اختصاص دارد. در این جلد نخست مطالبی درباره فضایل، زیارت، سخنان و کرامات امیرالمؤمنین علیه‌السلام آمده است. در ادامه

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۰۵

اطلاعاتی درباره آستان مقدس علوی و علمای مدفون در آنجا عرضه شده است. معرفی دیگر اماکن و زیارتگاه‌های شهر نجف، بخش پایانی این کتابچه راهنماست.

۲۷۶ . راه و راهنمای عتبات عالیات (۳)؛ کوفه؛ مساجد تاریخی و مزارات، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۱۰۹ص، رقعی.

سومین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به «کوفه» اختصاص دارد. در این جلد نخست مساجد تاریخی شهر کوفه معرفی شده است و در ادامه اطلاعاتی درباره مزارات و مراقد موجود در این شهر بیان شده است.

۲۷۷ . راه و راهنمای عتبات عالیات (۴)؛ کربلای معلی؛ آستان مقدس حسینی، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۸۱ص، رقعی.

چهارمین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به «کربلای معلی» اختصاص دارد. در این جلد مطالب و اطلاعاتی درباره مرقد و حرم امام حسین علیه السلام، حرم مطهر حضرت عباس علیه السلام و زیارتگاه‌های شهر کربلا آمده است.

۲۷۸ . راه و راهنمای عتبات عالیات (۵)؛ کاظمین؛ آستان مقدس امامین جوادین علیهم السلام و شهر بغداد، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۸۸ص، رقعی.

پنجمین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به «کاظمین» اختصاص دارد. در این جلد اطلاعاتی درباره آستان مقدس امامین جوادین علیهم السلام و شهر بغداد و نیز مطالبی درباره شخصیت دو امام مدفون در آن مکان آمده است. مطالب کتاب ذیل چهار فصل با این عناوین تنظیم شده است: ۱. اماکن کاظمین، ۲. امام موسی کاظم علیه السلام، ۳. امام جواد الاثمه علیه السلام و ۴. بغداد.

۲۷۹ . راه و راهنمای عتبات عالیات (۶)؛ سامرا: آستان مقدس امامین عسکریین علیهما السلام و بلد آستان مقدس سیدمحمد، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۷۹ص، رقعی .

ششمین جلد از مجموعه راه و راهنمای عتبات عالیات به «سامرا» اختصاص دارد. در این جلد اطلاعاتی درباره آستان مقدس امامین عسکریین و نیز شهر بلد و آستان مقدس سیدمحمد آمده است. همچنین مطالبی درباره شخصیت و زندگی امام هادی علیه السلام، امام حسن عسکری علیه السلام و امامان مدفون در سامرا بیان شده است.

۲۸۰ . رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، سلیمان الخرابشه، ترجمه رسول جعفریان، ۱۳۸۵، ۱۴۴ص، رقعی .

به بررسی تاریخی مدیریت حرم، مسجد و روضه شریفه رسول اکرم صلی الله علیه و آله در مدینه و رقابت عباسیان و فاطمیان بر سر این مدیریت ها می پردازد. این اثر، ترجمه التنافس السلجوقی - الفاطمی علی بلاد الحجاز و امرة الحج (اردن: جامعة الیرموک، ۱۹۹۹م) است. نویسنده در پی بیان تلاش های دو دولت عباسی و فاطمی برای گستر، نفوذ و تثبیت سیادت خود در حرمین شریفین، به توضیح استفاده ابزاری هر یک از آنها از مکه و مدینه و مزایای معنوی و سیاسی آنها می پردازد.

۲۸۱ . زائر کربلا، جواد محدثی، ۱۳۸۷، ۵۹ص، پالتویی .
به بررسی گذر درباره زیارت و آثار آن و آشنایی اجمالی با حرم ها و زیارت گاه ها و اماکن تاریخی سرزمین عراق می پردازد. این کتاب کوتاه زبانی همه فهم دارد.
سعی شده این کتاب مختصر، به زبانی نوشته شود که عموم زائران، حتی نوجوانان بتوانند از آن استفاده کنند.

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۰۷

۲۸۲. زمزم، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۲، ۱۷۹ص، پالتویی.

به بررسی تاریخ تحولات چشمه زمزم و آسیب‌ها، گسترش و بازسازی آن می‌پردازد. نویسنده در پی پاسخ‌گویی به این پرسش‌هاست: در گستره زمان چه تحولاتی بر زمزم گذشته است؟ آیا آنچه امروزه به نام آب زمزم در مکه عرضه می‌شود، برآمده از همان چشمه اسماعیل است یا منابع دیگری آن را تقویت می‌کند؟ روایات و متون تاریخی، مستند نخست نویسنده است، اما با استفاده از منابع عرفانی و اخلاقی به عرضه نکته‌های خواندنی درباره زمزم در چند فصل می‌پردازد. این نوشتار پیشتر به صورت پنج مقاله در فصل‌نامه میقات حج منتشر شده است.

۲۸۳. زیارتگاه‌های عراق: معرفی زیارتگاه‌های مشهور در کشور عراق، محمد مهدی فقیه بحرالعلوم و احمد خامه‌یار، ۱۳۹۵، ۲ جلد، وزیری.

در این پژوه، تلاش شده تا همه زیارتگاه‌هایی که در منابع در دسترس به آنها اشاره شده است، بررسی شود. در بررسی هر زیارتگاه، آدرس، شرح حال صاحب زیارتگاه، بررسی اعتبار و سند زیارتگاه، تاریخچه و توصیف معماری آن، بیان شده است.

این مجموعه به معرفی ۴۴۰ زیارتگاه و مکان مقدس در ۱۸ استان عراق پرداخته است. در جلد اول که اختصاص به زیارتگاه‌های چهار استان نجف، کربلا، بغداد و صلاح‌الدین دارد، ۱۸۴ زیارتگاه و در جلد دوم، ۲۵۶ مزار دیگر که در استان‌های اربیل، انبار، بابل، بصره، دهوک، دیالی، دیوانیه، ذی‌قار، سلیمانیه، کرکوک، مثنی، میسان، نینوا و واسط قرار دارند، معرفی شده است.

گفتنی است در انتهای هر جلد تصاویری از بقاع متبرکه آمده است و در مجموع ۴۳۳ تصویر در دو جلد کتاب منتشر شده است.

۲۸۴ . ساختمان حرم نبوی، مدینه منوره، سلمی سمر دملوجی، ترجمه محمدرضا مروارید و بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۷۷، ۶۳ص، رقعی.

به معرفی ابعاد ساختمان حرم و مسجد نبوی در مدینه می پردازد. این کتاب برپایه اسناد و مدارک معماری، عملیات گسترده نوسازی حرم شریف نبوی و طرح بزرگ و پیش رفته توسعه این مسجد باشکوه و بافت شهری پیرامون آن را گزارش می کند. عملیات توسعه حرم، تنها به معنای ساختن تأسیساتی جدید در کنار آن مسجد کهن نیست، بلکه نوسازی فراگیر مسجد قدیم نیز در چارچوب طرح و برنامه آن قرار می گیرد و بدین ترتیب، مسجد نبوی به بزرگ ترین مسجد جهان بدل می شود. نویسنده در بخش اول به صورتی گزیده، تحولات تاریخی مسجد النبی را در عهد پیامبر ﷺ، خلفای نخستین، امویان، عباسیان، مملوکیان، عثمانی و سعودی شرح می دهد و در بخش دوم به آموزه ها و عناصر طرح توسعه جدید، طرح معماری و زیبایی های هنری و اطراف مسجد می پردازد. حجم کم و تصاویر فراوان و زیبای این اثر، از ویژگی های آن است.

۲۸۵ . ساختمان مسجد الحرام مکه مکرمه، سلمی سمر دملوجی، ترجمه محمدرضا مروارید، ۱۳۷۷، ۶۳ص، رقعی.

به معرفی ابعاد ساختمان مسجد الحرام در مکه مکرمه می پردازد. این کتاب دو بخش دارد: بخش نخست به تحولات تاریخی مسجد الحرام در دوره های اموی، عباسی، عثمانی و سعودی و بخش دوم به طرح توسعه جدید مسجد و ویژگی های مهندسی و معماری و شهرسازی و عمرانی این طرح و تعریف و نقد ویژگی های مختلف آن می پردازد.

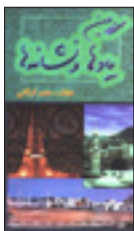

۲۸۶ . سرزمین پیامبران، سیدابراهیم سیدعلوی، ۱۳۸۵، ۲۶۴ص، رقعی.

با استناد به منابع معتبر تاریخی و براساس اطلاعات جدید به بررسی سرزمین شام به ویژه سوریه کنونی می پردازد. نویسنده با اشاره به تاریخچه

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۰۹

شام، شرح حال کوتاهی از زندگانی پیامبران و برخی از دانشمندان و بزرگان دیگر این سرزمین عرضه می‌کند. عنوان‌های دوازده فصل کتاب چنین است: سرزمین شام، جمهوری عربی سوریه، ساختار اعتقادی، دمشق، حلب، بیت المقدس، دیگر آثار تاریخی شام، زینبیه، مرج عذرا، شام و پیامبران، بزرگانی از دانشمندان مسلمان در شام و شام و شاهان اموی و مروانی.

۲۸۷ . سرزمین یادها و نشانه‌ها، محمد فرقانی، چاپ پانزدهم،

۱۳۸۶، ۱۹۱ص، پالتویی.

جُنگی از احکام، مسائل و اطلاعات مختصری درباره مناسک حج و عمره است. نخست از اهمیت و فضیلت و آداب سفر حج سخن می‌گوید؛ سپس سرگذشت سرزمین مکه و داستان زندگی ابراهیم و اسماعیل و نیاکان پیامبر ﷺ و تاریخ کعبه را یاد می‌کند. بخش‌های گوناگون کعبه و مسجد الحرام و احکام هر یک از آنها و مسائل مربوط به احرام و طواف، تاریخ مدینه و اماکن مذهبی و مساجد این شهر و اهمیت آن در تاریخ اسلام، موضوع‌های دیگر این کتاب است.

۲۸۸ . سلفیه، محمد عماره، ترجمه حمید ایماندار، ۱۳۹۹، ۷۹ص،

رقعی.

این کتاب کوششی در راستای معرفی و شناسایی جریان سلفیه و بررسی باورهای پیروان این جریان است. مدعیان پیروی از سلف تنها خود را جریان نجات بخش بشر دانسته و این نجات بخشی را مرهون تفسیر خاص خود از قرآن و سنت می‌دانند. شعار اصلی جریان سلفی بازگشت به اسلام نخستین است؛ یعنی بازگشت به قرآن و سنت سلف (سه نسل نخست اسلامی) و پیرایش اندیشه و رفتار مسلمانان از خرافات، بدعت‌ها و مبارزه آنها.

۲۸۹ . سیاست و زیارت در حجاز: از آغاز تا سقوط خلافت عباسی،

امین رضا توحیدی و مصطفی پیرمردیان، ۱۴۰۰، ۲۳۱ص، وزیری.

در این کتاب سیر تاریخی شکل‌گیری فرهنگ زیارت و مبنای و روند توسعه زیارتگاه‌ها میان مسلمانان، فرق اسلامی و نحله‌ها در عصر

عباسیان (۱۳۲-۶۵۶ ق) از منظر تاریخی بررسی شده است. عباسیان در مدت طولانی حکومت خود می‌خواستند به نوعی بغداد را به مقری باشکوه برای آغاز و پایان مراسم حج تبدیل کنند. نیز علاقه داشتند مراسم مذهبی را با سیادت و ارتباط خانوادگی خلفا با خاندان رسالت پیوند دهند.

۲۹۰. سیری در اماکن سرزمین وحی، علی‌اکبر حسنی، ۱۳۷۱، ۱۳۱۶ص، رقی.

به بررسی ویژگی‌های کشورهای عربستان و مسائل حج و مواقف و مشاهد مشرفه و اماکن متبرکه می‌پردازد. کتاب دو بخش دارد: بخش اول درباره مدینه و بخش دوم درباره مکه است. سخن از مدینه را با نگاهی گذرا به جغرافیای آن و بررسی کوه‌های معروف مدینه آغاز می‌کند؛ آن‌گاه نام‌های مدینه را برمی‌رسد. عظمت این دیار، فضیلت و شرافت مدینه و امتیازهای دیگر آن نیز در این بخش گزارش شده است. سپس از مسجد النبی و چگونگی شکل‌گیری آن بحث می‌کند و از تحولات و توسعه آن در گذرگاه تاریخ گزارش می‌دهد. بخش دوم کتاب (درباره مکه) با عنوان «آشنایی مختصری با تاریخ شبه جزیره عربستان» آغاز می‌شود و آن را با اشاره‌ای به جدّه و میقات‌ها پی می‌گیرد. آن‌گاه به خود شهر مکه، نام‌ها و اماکن معنوی - تاریخی آن می‌پردازد. این فصل با گزارش تفصیلی مسجد الحرام آغاز می‌شود و با توضیح و تبیین چگونگی ساختمان آن پایان می‌یابد.

۲۹۱. سیمای کاظمین: آرام دجله، حسن ایدرم، با همکاری معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۷، ۱۶۷ص، رقی.

در بردارنده معرفی تاریخ جغرافیایی کاظمین است. نویسنده در پنج فصل اطلاعات سودمندی در این باره به زائران بارگاه امامین جوادین عرضه می‌کند. عنوان‌های این بخش‌های پنج‌گانه چنین‌اند: کاظمین آرام دجله؛ کاظمین در نگاره زمان؛ کاظمین در چشمان یک زائر؛ کاظمین در گستره دین؛ کاظمین از حماسه تا سالهای فروغ.

۲۹۲ . سیمای کربلا: حریم حریت، محمد محتى سردرودى، ۱۳۸۷، ۱۴۴ص، پالتویى.

مطالبی درباره تاریخ شهر کربلا، آستان مقدس امام حسین علیه السلام و اماکن تاریخی و زیارتی این شهردر بردارد. کربلا در مذهب شیعه نماد مظلومیت است و دو گروه حق و باطل در این مکان به مصاف هم رفتند. از این رو، موجب عبرت آموزی است. موضوعات دیگری نیز در کتاب بیان شده اند: فلسفه زیارت، فضایل و آداب زیارت امام حسین علیه السلام، آداب زیارت حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام، آثار معنوی زیارت، تأثیر اجتماعی زیارت.

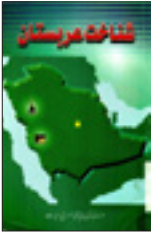
۲۹۳ . شام سرزمین خاطره ها، مهدی پیشوایی، ۱۳۶۹، ۲۳۱ص، وزیرى.

به بررسی ویژگی های گوناگون اماکن متبرکه شامات می پردازد و برای آگاهی بخشی به راهنمایان و روحانیان کاروان ها در قالب این مباحث فراهم آمده است: معرفی سرزمین شام؛ شام در مسیر تاریخ؛ پیدایش نُصیریه؛ جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل؛ آثار تربیتی زیارت و معرفی مزارهای بزرگانی چون سريحيای شهيد، بلال بن رباح، عبدالله بن جعفر، ام سلمه، ام حبيب، اسماء همسر جعفر طيار، ام كلثوم، حضرت سكينه، حضرت رقيه، عبدالله فرزند حضرت امام زين العابدين علیه السلام، فضّه و محل سرهای شهدای کربلا.

۲۹۴ . شام سرزمین خاطره ها، اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر، کمال الدین شاهرخ، ۱۳۸۵، ۱۵۶ص، خشتى.

عنوان های دیگر: الشام ارض الذکریات؛ اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر. به بررسی مسائل و ویژگی های زیارتی و تفریحی شام می پردازد. منبع اصلی نویسنده خاطرات شخصیت هاست و در هر بخشی عکس هایی مرتبط با مطالب نیز عرضه کرده است.

۲۹۵ . شناخت عربستان ، تحقیق معاونت آموزش و پژوهش حوزه نمایندگی ولی فقیه ، چاپ چهارم ، ۱۳۸۰ ، ۱۷۵ص ، رقی .

از ویژگی های جغرافیایی ، سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی ، مذهبی و فرهنگی کشور عربستان در پنج فصل سخن می گوید: جغرافیای طبیعی ، انسانی و سیاسی عربستان؛ آل سعود براریکه قدرت؛ تاریخ عربستان از قدرت گیری آل سعود در قرن دوازده هجری قمری تا حال حاضر؛ ساختار سیاسی عربستان؛ مذهب و تشکیلات مذهبی؛ اوضاع اجتماعی ، فرهنگی و آموزشی عربستان.

۲۹۶ . شیعه در اندونزی ، محمدعلی ربانی ، ۱۳۹۹ ، ۲۹۶ص ، وزیری .

در این نوشتار نویسنده با پرداختن به جنبه های تاریخی ، فرهنگی و اجتماعی شیعه در اندونزی تلاش کرده تصویری از گذشته تاریخی و همچنین وضعیت امروز اقلیت شیعه در اندونزی ارائه دهد . مطالب کتاب در پنج فصل سامان یافته است و طی آن به پیشینه و اهداف مطالعات شیعه در اندونزی ، نقش تاریخی شیعه در آن کشور ، بازتاب های فرهنگی شیعه در فرهنگ آن سرزمین ، شیعه معاصر اندونزی و چالش های پیروان این مذهب پرداخته است .

۲۹۷ . سفة الصّحیح من سیرة النّبی الاکظم ﷺ ، جعفر مرتضی عاملی ، تلخیص و تحقیق علی رفیعی قوجانی ، ۱۳۸۸ ، ۴۱۵ص ، وزیری .

این نوشتار تلخیص الصّحیح من سیرة النّبی الاکظم ﷺ نوشته جعفر مرتضی عاملی است . کتاب اخیر پژوهشی گسترده ، جامع و تحلیلی درباره جزئیات و کلیات تاریخ صدر اسلام و شناسایی ابعاد سیره ، کردار و رفتار و گفتار پیامبر اکرم ﷺ به شمار می رود . نویسنده با نگاهی انتقادی تلاش می کند به مصادر و منابع دست اول مراجعه و گزارش های گسترده ای در عرصه سیاست ، اخلاق اجتماعی ، شأن

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۱۳

نزول آیات و همسرداری و جنگ‌های پیامبر از متون اهل سنت نقل و نقد کند. این کتاب گزیده‌های از این مجموعه ۳۵ جلدی است.

۲۹۸ . شفاء الغرام باخبار البلد الحرام، محمد بن احمد الفاسی
(۷۷۵ - ۸۳۲ق)، ترجمه محمد مقدس، ۱۳۸۶، ۲ جلد
(۴۵۵+۶۶۴ص)، وزیری.

از متون قدیمی درباره مکه و مسجد الحرام و معرّف ابعاد مختلف این شهر و از معتبرترین کتاب‌ها در تاریخ مکه مکرمه به شمار می‌رود که با تفصیل بسیار و دقت نظر درباره اخبار مکه (تاریخ محلی) نوشته شده است؛ چنان که پس از کتاب ازرقی و فاکهی درباره «اخبار مکه»، از منابع مهم در این باره به شمار می‌آید. نویسنده، کتاب خود را در چهل باب مرتب کرده و در آنها به تاریخ مکه از دوران جاهلی تا زمان خودش پرداخته و از تاریخ تأسیس و ساخت و عمارت مسجد الحرام در زمان‌های گوناگون و ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی، سیاسی و اجتماعی جزیره‌العرب در همه دوره‌های تاریخی سخن گفته و به فضایل کعبه و اعمال مربوط به آن و اماکن مقدّس مکه و پیرامون آن، اشاره کرده است. تاریخ مکه در زمان جاهلیت و برخی از آثار بنا شده در مکه و پیرامون آن مانند مکتب‌خانه‌ها از مباحث این کتابند. مسائلی درباره کارگزاران مکه در دوره اسلامی نیز به طور اجمال در این اثر گنجانده شده است.

۲۹۹ . عتبات عالیات عراق، اصغر قاندان، ۱۳۸۳، ۲۸۰ص، وزیری.

به بررسی آثار و مکان‌های مقدس عراق (عتبات عالیات) می‌پردازد. عتبات چهار منطقه دارد که در فصل‌های زیر بررسی شده‌اند:
۱ نجف اشرف شامل حرم امیرالمؤمنین علیه السلام و سایر آثار آن؛ ۲. شامل مسجد کوفه و مقابر و مقام‌های صحابه و یاران حضرت علی علیه السلام؛
۳. کربلا، حرم و مرقد مطهر امام حسین علیه السلام، شهیدان کربلا و حضرت ابوالفضل علیه السلام؛ ۴. کاظمین، شامل مرقد مطهر امام کاظم و امام جواد علیه السلام و بغداد و مدائن؛ ۵. سامرا، شامل مرقد مطهر امام هادی و امام عسکری علیه السلام و سرداب غیبت.

۳۰۰ . عرشیان، سیدجعفر شهیدی، چاپ دوم، ۱۳۸۴، ۱۲۰ص، پالتویی.

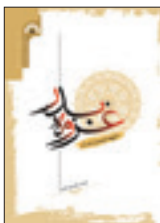
مجموعه‌ای درباره اماکن مقدس و متبرک مکه و مدینه است. نویسنده برای آشناسازی زائران خانه خدا، نخست مطالبی درباره وجوب حج و جایگاه سیاسی و اقتصادی عربستان سعودی و اندیشه‌های محمد بن عبدالوهاب طرح می‌کند؛ سپس یکایک اماکن مقدس مکه و مدینه و تاریخچه آنها را تعریف و تصویری از آنها عرضه کرده است.

این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۳۷۱ ش منتشر شده است

۳۰۱ . غربت بقیع؛ تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، سیدعلی قاضی‌عسکر، ۱۳۹۹، ۵۴۴ص، وزیری.

این کتاب در تکمیل کتاب تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد از همین نویسنده است که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۴ نشر مشعر منتشر کرد. در ویراست جدید، پژوهشگر با بررسی اسناد مرتبط با «بقیع» در مراکز اسنادی - همچون مرکز اسناد وزارت امور خارجه، کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی و مرکز اسناد کتابخانه ملی - اسناد جدیدی درباره تخریب بقیع و واکنش‌ها نسبت به آن شناسایی و منتشر کرده است. این کتاب در پنج فصل با این عناوین تنظیم شده است: پیشینه و مدفونین در بقیع، امرای مکه مکرمه و چگونگی روی کار آمدن آل سعود، تخریب آثار اسلامی مکه و مدینه، اقدامات انجام شده برای تعمیر و بازسازی بقیع و پیشینه بقیع در سفرنامه‌های حج دوره قاجاریه.

۳۰۲ . غزوه بدر، شهدا و مزارات آن، محمد زاهدی مقدم، ۱۴۰۱، ۱۶۴ص، وزیری.

در این پژوهش پس از ارائه تحلیلی از غزوه بدر، شرح حال تمام شهدای این جنگ از منابع دست اول استخراج و بررسی شده است. بررسی سیره و سنت معصومین علیهم‌السلام در زیارت شهدای بدر همچنین سیره

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۱۵

بزرگان، علما و طبقات مختلف جامعه اسلامی در این باب از دیگر مباحث مطرح شده در این کتاب است. سیربازسازی مقبره شهدای بدر و میزان اقبال و اهتمام زائران بیت الله الحرام و مرقد نبوی در گذشته نسبت به زیارت این شهدا نیز بعد دیگری از ابعاد آن است.

۳۰۳ . الفوائد الثمينة (من كتاب اخبار المدينة)، سيد محمدرضا

حسینی جلالی، تحقیق عبدالله غفرانی، ۱۳۸۶، ۱۵۲ص، رقی.

حفظ آثار و تاریخ گذشتگان و ثبت رویدادهای زمان خویش برای استفاده آیندگان، برهرامتی لازم است؛ زیرا تاریخ همیشه درس ها و عبرت های خوبی به بشر عرضه می کند. این کتاب نکات نیکویی درباره صدر اسلام در بردارد. تاریخ خلفا از موضوعات مهم مطرح در این کتاب است.

۳۰۴ . قبل از حج بخوانید به ضمیمه خاطرات حرمین شریفین، علی

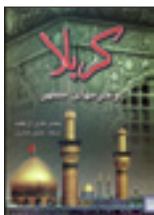
افتخاری گلپایگانی، ۱۳۹۱، ۲۰۸ص، رقی.

به بیان گوشه ای از آداب حج و تاریخ اماکن مکه و مدینه می پردازد. بخش پایانی کتاب خاطرات سفرهای حج نویسنده را در بردارد.

۳۰۵ . کربلا کعبه دلها، جواد محدثی، ۱۳۷۵، ۲۱۶ص، رقی.

به بررسی اهمیت و تحولات تاریخی کربلا و مرقد حسینی و دیگر اماکن زیارتی عراق می پردازد. کتاب در پنج فصل زیارت ائمه عراق و شهرهای مقدس آن کشور را تعریف و بررسی کرده است. مهم ترین سرفصل های آن چنین اند: مکتب زیارت، کربلا قبله عشق، نجف کوی ولایت، کاظمین و سامرا، تحلیل محتوایی زیارت نامه ها.

۳۰۶ . کربلا و حرم های مطهر، سلمان هادی آل طعمه، ترجمه حسین

صابری، ۱۳۷۸، ۳۶۰ص، وزیری.

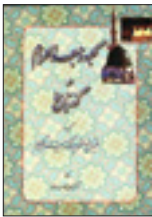
زیارت گاه امام حسین علیه السلام و حضرت عباس بن علی علیه السلام را تعریف می کند. نویسنده در دو بخش مستقل با ساختاری هم سان و همانند،

تاریخ بنا و سیررخدادهای این دو مرقد مطهر را بررسی کرده است. جلوه‌های هنر معماری، کاشی‌کاری و خط و کتابت، شخصیت‌شناسی ناموران مدفون در این حرم‌ها، شناسایی متولیان آنها و نفایس موجود در گنجینه هریک از این حرم‌ها از سرفصل‌های کتابند.

۳۰۷ . کعبه و جامه آن از آغاز تا کنون، محمد الدقن، ترجمه هادی انصاری، ویرایش علی ورسه‌ای، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۱۳۸۳، ۳۰۳ص، وزیری.

به بررسی تاریخی کعبه و پوشش آن می‌پردازد. کتاب، نخستین اثر تحقیقی درباره جامه کعبه است و از چگونگی و تغییرات آن از زمان حضرت ابراهیم علیه السلام تا کنون سخن می‌گوید. مؤلف از کارگاه جامه بافی قدیم، در خرنفش قاهره، بازدید کرده و گزارش نیکویی از آن آورده؛ سپس چگونگی بافت آن را در کارگاه جامه بافی کنونی مکه به نام «امّ الجود» شرح داده است. این ترجمه پیش از این با عنوان «جامه کعبه در طول تاریخ» در فصل نامه میقات حج چاپ شده، اما مترجم پیش از شصت صفحه درباره چگونگی ساخت و بنای کعبه توسط مترجم، تألیف و به اصل کتاب افزوده است.

۳۰۸ . کعبه و مسجد الحرام در گذر تاریخ، محمد طاهر کردی مکی (۱۹۰۳ - ۱۹۷۹م)، ترجمه هادی انصاری، ۱۳۷۸، ۳۲۸ص، وزیری.

عنوان روی جلد: گزیده تاریخ القویم لمکة و بیت الله الکریم
این اثر ترجمه و گزیده تاریخ القویم لمکة و بیت الله الکریم به شیوه گزارشی است. این کتاب زوایای تاریخ کهن کعبه و مسجد الحرام و شهر مکه را به خوبی بیان می‌کند و پاره‌ای اطلاعات تاریخی در بردارد که در دیگر کتاب‌های تاریخ این سرزمین مقدّس کم‌تر به چشم می‌خورد. مهم‌ترین عنوان‌های کتاب چنین‌اند: بنا و ساختمان کعبه از زمان حضرت آدم تا قرن یازدهم هجری، گزارش خصوصیات تفصیلی ابعاد مختلف ساختمان کعبه و مسجد الحرام و مناصب آن در ادوار مختلف تاریخی، چاه زمزم، اندازه مطاف قدیم و جدید و شکل آنها، مرمت‌کنندگان مسجد الحرام،

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۱۷

حرم و نشانه‌ها و تجدید بنای نشانه‌ها در طول تاریخ، کیفیت اداره مسجد الحرام.

۳۰۹ . کوفه از پیدایش تا عاشورا، نعمت الله صفری فروشانی،

۱۳۹۱، ۶۲۰ص، وزیری.

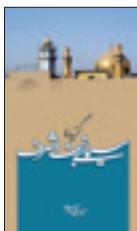
این کتاب نه به سبک تاریخی برپایه ترتیب زمانی حوادث، بلکه به شیوه موضوعی، در هشت فصل به شرح ویژگی‌های کوفه می‌پردازد. مقطع زمانی ۴۴ ساله (۱۷-۶۱ هجری قمری، سال قیام عاشورا) قلمرو زمانی این کتاب است که از منظرهای جغرافیایی، عمرانی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی و قضایی موضوعش را در این برهه برمی‌رسد و حتی از آداب و آیین‌های مردمان کوفه در این مقطع زمانی غافل نمی‌ماند.

۳۱۰ . گزیده سیمای سامراء: سینای سه موسی، محمد صحتی

سردرودی، ۱۳۸۸، ۱۵۵ص، پالتویی.

تلخیص سیمای سامراء سینای سه موسی نوشته همین نویسنده درباره سامراء و اماکن مقدس و زیارتی آن است و از تحولات تاریخی و چهره اجتماعی، دینی و جغرافیایی آن سخن می‌گوید. از دید نویسنده سامراء مرکز تلاقی دیدگاه‌های ائمه شیعه و رهبران مذهبی است؛ زیرا غیبت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه نیز از همین شهر آغاز شد.

۳۱۱ . گزیده سیمای نجف اشرف، سعید بابایی حائری، ۱۳۸۷،

۶۶ص، پالتویی.

تلخیصی از سیمای نجف اشرف نوشته همین نویسنده است که در چهار فصل به تعریف این شهر می‌پردازد. فصل اول با عنوان «نیم نگاه»، نام‌های شهر، ویژگی‌های شهر، وضع اقتصادی و آب و هوای شهر را گزارش کرده است. فصل دوم با عنوان «بارگاه نور» از ویژگی‌های بارگاه حضرت علی ع و فصل سوم با عنوان «علم و فرهنگ»، از مشاهیر، مدارس علمیه و کتابخانه‌های این شهر سخن می‌گوید و فصل پایانی به ذکر برخی از آثار مکتوب و منظوم درباره نجف می‌پردازد.

۳۱۲ . محاصره مسجد الحرام: ترجمه کتاب های «حصر مکه»، «ایام مع جهیمان» و «حتی لایعود الجهیمان»، ترجمه مرتضی آقا محمدی، ۱۳۹۶، ۴۴۰ص، وزیری.

این اثر، گزارشی از داستان هجوم جهیمان العتبی به مسجد الحرام و اشغال آن در ۱۹۷۹ میلادی است. این گزار، حاصل ترجمه سه اثر به نام های «حصر مکه» نوشته یاروسلاو تروفیموف، «ایام مع جهیمان» نوشته ناصر الحزیمی و «حتی لایعود الجهیمان» تألیف توماس هیگهامراست که به تحلیل این واقعه پرداخته اند.

۳۱۳ . محمد بن زید علوی و فرزندش محمد: بررسی مزارات منسوب به ایشان، محمد مهدی فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۴، ۱۰۸ص، رقعی.

محمد بن زید علوی معروف به محمد الاکبر و مشهور به مؤید بالله، با قیام جاودانه خود، برگی بر صفحات تاریخ شیعه افزود و باعث شگفتی مأمون، خلیفه عباسی شد. در برخی منابع از او به عنوان یکی از ائمه زیدیه یاد شده است. در این کتاب زندگینامه و مزارات منسوب به او و نیز فرزند، مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است.

۳۱۴ . مختصر الشمائل النبویة، سیدحسن حسینی آل مجدد الشیرازی، ۱۳۹۹، ۱۳۰ص، رقعی.

در این کتاب روایاتی در ارتباط با سیره فردی پیامبر اسلام حضرت محمد ﷺ و ویژگی های ظاهری آن حضرت بر اساس منابع شیعی گردآوری شده است.

۳۱۵ . مدینه شناسی، سید محمد باقر نجفی، ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹، ۳ جلد، وزیری.

پژوهشی گسترده، جامع، مستند و گزارشی درباره ابعاد و جغرافیا، تاریخ و موقعیت مدینه در گذشته تاریخ اسلام و پس از آن است و

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۱۹

درباره وضع مدینه در صدر تاریخ اسلام و رویدادهای تاریخی آن در چهاربخش اصلی با عنوان های مسجدهای مدینه؛ خانه های مدینه؛ چاه های مدینه و مقابر مدینه گزارش می دهد. اطلاعات جغرافیایی و تاریخی و گزارش هایی درباره پیامبر، یاران، همسران او و نزول سوره ها در این اماکن، ذیل هر عنوان عرضه شده است. برای نمونه، بخش چهارم به توصیف و تعریف مقبره ها و بقعه های همسران پیامبر، بسیاری از صحابه و شخصیت های صدر اسلام در مدینه می پردازد. عرضه گزارش های فراوان از مورخان و محدثان، جامعیت در شناسایی اماکن و اشخاص، استفاده از تصاویر، نقشه ها و جداول از ویژگی های این اثر است. جلد دوم این اثر درباره جنگ ها، سربیه ها و اقدامات سیاسی پیامبر در مدینه است.

۳۱۶ . مذاکرات مجلس شورای ملی و سنا درباره بقیع، رضا تقی زاده

نائینی، ۱۴۰۱، ۱۴۴ص، رقی.

این کتاب گزارشی از مذاکرات نمایندگان مجلس شورای ملی و سنا در ایران درباره اقدامات آل سعود در حجاز و به ویژه تخریب قبور ائمه بقیع در سال ۱۳۰۵ شمسی است. متن سخنان نمایندگان این دو

مجلس در واکنش به تسلط آل سعود بر حجاز و حمله به مدینه و تخریب بقیع و پیگیری بازسازی بقیع در این کتاب آمده است. این مذاکرات از سال ۱۳۰۳ در مجلس شورای ملی آغاز شده و در برخی ادوار این مجلس و مجلس سنا ادامه داشته است. آخرین مذاکرات نقل شده در این کتاب مربوط به سال ۱۳۴۴ شمسی است.

۳۱۷ . مرقدها و مکان های تاریخی کربلا، عبدالامیر قریشی، ترجمه

احسان مقدس، ۱۳۹۱، ۲۹۶ص، وزیری.

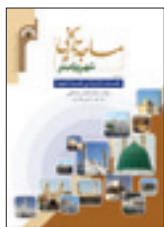
موضوع کتاب مراقب زيارتی کربلاست، اما درباره مرقد مطهر امام حسین علیه السلام و حضرت عباس علیه السلام در آن سخنی به میان نمی آورد. رحمت الله بانثی دو مبحث با عنوان های «امام حسین و حرم حسینی» و «شخصیت و آرامگاه حضرت عباس علیه السلام» گردآوری و به کتاب افزوده است.

فصل اول به بررسی مراقد زیارتی کربلا همچون مرقد حبیب بن مظاهر، حربن یزید ریاحی، سیدابراهیم مُجاب، امام نوح، عماد الدین، عون بن عبدالله حسنی، علامه احمد بن فهد، محمد بن ابی الفتح و فصل بعد به مقام های زیارتی کربلا چون خیمه گاه ها، مقام امام حسین علیه السلام، حضرت علی اکبر، حضرت ابوالفضل، تلّ زینبیه و مقام بانوفضه و حتی به مقام های امام جعفر صادق علیه السلام و حضرت مهدی علیه السلام می پردازد.

۳۱۸. مزار شریف (بررسی آرامگاه منسوب به امیر مؤمنان علیه السلام در شهر مزار شریف افغانستان، محمد مهدی فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۷، ۱۸۴ص، رقی.

نقد و بررسی ادله انتساب آرامگاه مزار شریف در افغانستان به امام علی علیه السلام موضوع این نوشتار است. برخی از دستداران آن امام همام، ادعا می کنند قبری که در مزار شریف افغانستان موجود است، قبر امام علی علیه السلام است. قدمگاهی نیز در کابل به آن حضرت منسوب است. محقق با سفر به مزار شریف افغانستان و انجام تحقیقات میدانی، ادعاهای فوق را تحلیل و بررسی کرده است.

۳۱۹. مساجد تاریخی شهر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، محمد الیاس عبدالغنی، ترجمه حسین طه نیا، ۱۴۰۲، ۳۷۲ص، وزیری.

در این کتاب گزارشی از مساجد شهر مدینه آمده است. نویسنده با پژوهش و واکاوی که درباره مساجد تاریخی شهر پیامبر داشته تلاش کرده از اسامی، سبب نامگذاری، اماکن و حوادث تاریخی متعلق به آنها و همچنین مراحل تاریخی مهمی که این مساجد در طول قرن ها پشت سر گذاشته اند، سخن بگوید. به اعتقاد مؤلف مساجد تاریخی شهر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در توضیح و تعیین رخداد های تاریخی، که در عصر ایشان رخ داده است، از جایگاه رفیعی برخوردارند؛ چنان که به فهم بسیاری از آیات قرآنی و احادیث شریف نبوی نیز کمک می کنند.

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۲۱

۳۲۰ . مساجد متبرک (ترجمه مساجد مصلیٰ فیها رسول الله ﷺ) فی الحرمین الشریفین و الجزیره العربیه، سیدضیاء بن محمد بن مقبول عطار، ترجمه مجتبی باقری، ۱۳۹۶، ۲۵۲ص، وزیرى.

این اثر، معرفی مکان‌هایی است که رسول اعظم ﷺ، در طول مدت عمر مبارکش در آنجا نماز گزارد. این اثر در پنج فصل تنظیم شده است: فصل اول، معرفی مساجد شهر مکه مکرمه و اطراف آن تا منطقه طائف؛ فصل دوم، معرفی مساجد شهر مدینه منوره؛ فصل سوم، معرفی مساجدی که میان حرمین شریفین (مکه و مدینه) و در مسیر حرکت پیامبران بزرگ الهی و مساجدی که در مسیر غزوه بدر قرار داشته است؛ فصل چهارم، به مساجدی که در مسیر غزوه خیبر به وجود آمده است، اشاره دارد و سپس در فصل پنجم و پایانی، مساجد احداث شده در مسیر غزوه تبوک را مورد کنکاش قرار می‌دهد.

۳۲۱ . المساجد و الاماکن الاثرية المجهولة لزائر المدينة المنورة الميمونة، عبدالرحمن خويلد، ۱۳۷۸، ۹۶ص، رقی.

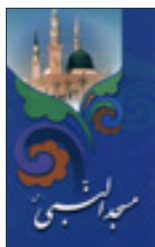
به تعریف شماری از مساجد و اماکن تاریخی و باستانی شهر مدینه همچون مسجد المصلی (الغمامة)، مسجد الإمام علی بن ابی طالب ؑ، مسجد السقیاء، مسجد المنارتین، مسجد الإجابة، مسجد السجدة أو البحیر أو ابی ذر، مسجد السبق، کهف بنی حرام، مسجد الرایة، مسجد الدرع، مسجد الشیخین أو البدائع أو المستراح، جبل عینین (الرماة)، الزبیهة (الحفرة)، مسجد الفسح (المسجد المسوّر)، المهراس، قبر النبی هارون ؑ، مسجد الکاتبیه، مسجد المغیسله، ثنیه الوداع، مسجد بنات النجار می پردازد.

۳۲۲ . مساجد مهم جهان اسلام: بررسی تحلیلی و روایی مسجد الاقصی، مسجد قبا، مسجد کوفه و مسجد برائثا در منابع فریقین، حامد قرائتی، ۱۳۹۶، ۲۴۴ص، وزیرى.

در این پژوهش، با تکیه بر منابع تاریخی و حدیثی، جایگاه، سیر تطور

احداث، توسعه و پیشینه تاریخی و نقش آفرینی برخی مساجد مهم همچون مسجد الاقصی، مسجد قبا، مسجد کوفه و مسجد برائا در تحولات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در بستر تاریخی بررسی شده است.

۳۲۳ . مسجد النبى ﷺ، تحقیق معاونت آموزش و پژوهش حوزه نمایندگی ولی فقیه، ۱۳۷۹، ۳۶ص، پالتویی.

به بررسی ابعاد مسجد النبى شریف ترین مسجد پس از مسجد الحرام می پردازد و گزارش های ارزنده ای درباره مسجد النبى ﷺ در شهر مدینه منوره و تحولات بسیار آن در درازنای تاریخ عرضه می کند. این مسجد با افزایش جمعیت مسلمانان، مراحل مختلف توسعه و تحوّل را، تا عصر کنونی پشت سر گذاشته است که این کتاب آگاهی های مفیدی درباره تاریخچه ساختمان و سیرگسترش آن به خوانندگان عرضه می کند. این کتاب با عنوان Mescid-Un-Nebi (S.A.V) به ترکی استانبولی ترجمه و منتشر شده است.

۳۲۴ . مسجد شریف نبوی، محمد حسن عبدالقادر الانصاری، ترجمه عبدالمحمد آیتی، تلخیص رضا مختاری، ۱۳۷۹، ۲۱۵ص، جیبی.

گزیده ای از کتاب «تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول تاریخ» است که در شش فصل با این عناوین تنظیم شده است: نیروها و عوامل مؤثر در بنای مسجد؛ نخستین مرحله بنای مسجد؛ تحولات مسجد طی سال های ۱۱-۱۳۴۴ قمری؛ تحولات مسجد در دولت سعودی؛ تحولات مسجد در عهد ملک فهد.

۳۲۵ . مسیر هجرت رسول خدا ترجمه علی طریق الهجرة، عاتق بلادی، ترجمه و تحقیق محمدرضا شهیدی پاک، ۱۳۹۱، ۳۰۸ص، وزیر.

این کتاب از آثار مهم عاتق بن غیث و برآمده از مشاهدات و تحقیقات

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۲۳

وی درباره مسیر هجرت رسول خدا ﷺ از مکه به مدینه است. عاتق در این کتاب، بر اساس متون کهن تاریخی، مسیر هجرت پیامبر اکرم را با مشاهده میدانی و تحقیق در محل حادثه مشخص و تحقیقات خود را تکمیل کرده است. این کتاب گزارش مشاهدات چهار سفر نویسنده را همراه با تطبیق آنها با کتب مختلف در بردارد. وی تنها به اماکن تاریخی عهد اسلامی پرداخته و خطاهای پیشینیان را درباره آنها نشان داده است.

۳۲۶ . مشهد النذور: مقبره عبیدالله از ذریه امام علی (ع) در بغداد، سید محمود سامانی، ۱۳۹۴، ۷۶ ص، رقعی.

این کتاب درباره زیارتگاه «مشهد النذور» در بغداد، که مدفن عبیدالله بن محمد ابن عمر الاطراف بن علی، از نوادگان امام علی (ع) یا عبیدالله ابن محمد بن عمر الاشراف بن زین العابدین (ع) است، می باشد. هر دوی آنها، محدث و افراد مورد احترام شناسانده شده اند. نویسنده به اقوال مختلف درباره فرد مدفون در مشهد النذور پرداخته است.

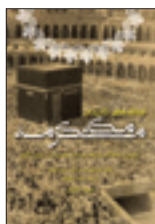
۳۲۷ . معرفی اماکن مکه مکرمه: ترجمه کتاب مکه المکرمه: تاریخ و معالم، محمود محمد حمو، ترجمه سید مرتضی حسینی فاضل، ۱۳۹۱، ۱۱۲ ص، رقعی.

ترجمه گزیده ای از مکه المکرمه؛ تاریخ و معالم نوشته محمود محمد حمو است. این کتاب، خواننده را با این سرزمین مبارک و آثار و اماکن مقدس آن آشنا می کند و او را با خود به اماکن تاریخی و مناطقی می برد که روزگاری رخدادهایی مهم در آنها تحقق یافته است. خواننده این کتاب، تاریخ مکه را از روزگار شکل گیری اش تا امروز مرور می کند و از جنبه های عمرانی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آن گزارش می دهد. خواننده می تواند تصویر درست و حقیقی گذشته و حال این شهر را ببیند و با شهر مکه آشنا شود و با خواندن عبارت های کوتاه و روان کتاب به حضور در مکه شائق می شود.

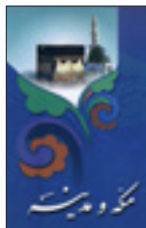
۳۲۸ . مفرحة الانام في تأسيس بيت الله الحرام، زين العابدين بن نورالدين حسيني كاشاني، تحقيق عمار عبودي نصار و حيدر لفته مال الله، ۱۳۸۶، ۱۳۵ص، رقی.

به بررسی تاریخ تأسیس کعبه و بازسازی مکه مکرمه پس از تخریب و ویرانی اش بر اثر سیل ۱۰۳۹ قمری می پردازد. مؤلف که خود در بنای مسجد خانه کعبه در قالب کارگر شرکت کرده، شرحی از ابعاد تخریب و بازسازی آن به دست داده است. پیش از این، متن فارسی رساله به قلم خود نویسنده در مجله میقات فارسی و متن عربی اش در المیقات چاپ و منتشر شد. متن عربی تحقیق شده آن با توجه به اهمیت، مستقل در قالب کتابی منتشر شده است.

۳۲۹ . مکان های تاریخی مکه مکرمه: ضرورت حفظ آثار اسلامی و خیانت وهابیت در تخریب آن ها، عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان، ترجمه بهروز رفیعی، ۱۳۹۲، ۳۱۶ص، وزیری.

ترجمه ای از کتاب الاماکن المأثوره المتواتره فی مکه المکرمه: عرض و تحلیل اثر دکتر عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان است. نویسنده تلاش کرده وجود مکان های تاریخی مکه مکرمه را اثبات نماید. این کتاب شامل یک مقدمه و شش فصل است. «سراغاز نگارش درباره مکان های تاریخی مکه مکرمه»، «مکان های تاریخی مکه مکرمه در منابع تاریخی»، «مکان های تاریخی مکه مکرمه در تألیف های فقهی»، «شواهد تواتر محلی درباره مکان های تاریخی در مکه مکرمه»، «دیدگاه علما درباره زیارت مکان های تاریخی در مکه مکرمه»، «وضع کنونی مکان های تاریخی در مکه مکرمه» عناوین فصول کتاب هستند.

۳۳۰ . مکه و مدینه، ۱۳۷۹، ۳۶ص، پالتویی.

به معرفی شهرهای مقدّس مکه و مدینه و آثار و اماکن آنها می پردازد. کتاب چهار بخش دارد: شبه جزیره عربستان؛ مساجد مکه؛ مدینه منوره و مساجد مدینه.

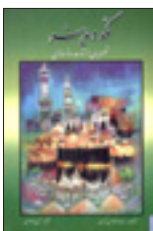
فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۲۵

این کتاب به زبان عربی با عنوان «مکه و المدينة» منتشر شده است

۳۳۱ . مکه و المدينة، ۱۳۷۹، ۳۲ص، پالتویی.

این کتاب ترجمه عربی «مکه و مدینه» است

۳۳۲ . مکه و مدینه: تصویری از توسعه و نوسازی، عبیدالله

محمدامین کردی، ترجمه حسین مابری، ۱۳۸۰، ۱۲ص، وزیری.

به معرفی طرح‌های نوسازی حرم نبوی و مسجد الحرام و وضع پیشرفت این طرح‌ها می‌پردازد. این کتاب، ترجمه‌ای از دواثر عربی به نام‌های الکعبة المعظمة والحرمان الشریفان عمارةً وتاریحاً وقصة التوسعة

الکبری به قلم عبیدالله محمد امین کردی و حامد عباس است. محتوای کتاب در چهار بخش، آگاهی‌هایی روزآمد درباره عربستان سعودی، مکه، مدینه، مسجد الحرام و مسجد النبی به دست می‌دهد و گزارشی جامع از نوسازی‌ها و توسعه‌های حرم‌های مکه و مدینه در درازنای تاریخ به ویژه در دهه‌های اخیر به شمار می‌رود.

برخی از عنوان‌ها و فصل‌های کتاب چنین هستند: نکات جذاب درباره کعبه، فهرست برخی از حوادث تاریخی کعبه، تاریخچه زمزم و تأمین برق حرم نبوی. این کتاب به تصویرهایی چند نیز آراسته شده و اطلاعاتی از قصة التوسعة در پاورقی‌هایش آورده است.

۳۳۳ . منازل صحابه (پیرامون مسجد شریف نبوی): پژوهشی

در حجره‌های شریف، مفه، منازل صحابه، سقیفه بنی ساعده،

محمد الیاس عبدالغنی، ترجمه حسین شهرخانی، ۱۳۹۷، ۲۲۴ص،

وزیری.

این کتاب ترجمه کتاب بیوت الصحابة نوشته محمد الیاس عبدالغنی است. نویسنده در این کتاب تمام خانه‌ها و کوچه‌های پیرامون مسجد النبی را

از منابع مستند و قدیمی استخراج کرده و کوشیده چهره کاملی از پیرامون مسجد النبی و خانه های صحابه ارائه کند. او به دلیل اهمیت موضوع، درباره بقیع الغرقد، صفة، سقیفه بنی ساعده و مدفن دختر رسول الله ﷺ مباحثی مطرح کرده است.

۳۳۴ . المواقع الاثرية والسياحية في كربلا، سلمان هادی آل

طعمه، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰ص، رقعی .

به معرفی آثار تاریخی و مکان های زیارتی کربلامی پردازد. برخی از مناطق گزارش شده چنین اند: بحیة الرزاة؛ عین التمر؛ قصر العونیه؛ قصر عطشان؛ كهوف الكار؛ حصن البرداویل؛ الغاضریة؛ آثار الحائر الحسینی؛ صحن الامام الحسین ؑ؛ منارة العبد؛ حمام الملاح؛ رخامة فی المخیم الحسینی؛ طاق الدلماء؛ سوق الهرج؛ مستشفی الحسینی؛ القشلة؛ خان النخلیة؛ مقام الامام الحسن ؑ؛ و مقام الامام زین العابدین ؑ.

۳۳۵ . نسل کشی سادات و مسلمانان شیعه، محمدرضا زارع

خورمیزی، ۱۳۹۵، ۸۳۰ص، وزیري .

این کتاب، گزارش نسبتاً کاملی از نسل کشی سادات از ابتدای تاریخ اسلام تا زمان معاصر را به طور مستند ارائه کرده است. نویسنده، کوشیده افزون بر روشن کردن این بخش از تاریخ اسلام و تشیع، اثبات کننده مظلومیت مسلمانانی باشد که امروزه نیز تنها به دلیل ارتباط قلبی با خاندان پیامبر ﷺ و پذیرفتن ولایت این خاندان، قتل عام می شوند.

۳۳۶ . نفحات من سیرة اهل البيت ؑ، باقر شریف قرشی، به

كوشش محمد سعید نجاتی، ۱۳۹۷، ۳۸۴ص، وزیري .

این کتاب شامل مجموعه متونی درباره زندگی و سیره معصومین ؑ است. فصول چهارده گانه کتاب به ترتیب معصومین از پیامبر ﷺ تا حضرت مهدی ؑ دسته بندی شده و ذیل هر فصل اطلاعاتی

فصل پنجم: تاریخ و جغرافیا ۱۲۷

درباره زندگی و سیره آن معصوم آمده است.

۳۳۷ . هدیه الزائرین، نوشته محمدهادی زائرطهرانی (متوفای بعد از ۱۳۲۱ق.)، تصحیح سیدمحمد موسوی نژاد، ۱۳۹۴، ۲۱۶ص، رقعی.

رساله حاضر که اثری از مرحوم محمدهادی زائرطهرانی است، در عهد مظفرالدین شاه در سال ۱۳۲۱قمری در کربلا نوشته شده است. در این

رساله که مرکب از نثر و نظم است، مشاهدات مؤلف و نیز تحقیقات وی از کتب معتبر تاریخی بیان شده، تاریخ مراکز زیارتی مانند مکه مکرمه و مدینه منوره و بارگاه های امامان و امامزادگان و نیز مدفونین در بارگاه ها و نسب آنان و همچنین ساختمان ها و گنبدها و تعمیرات صورت گرفته در آنها به طور مفصل ذکر شده است.

۳۳۸ . هفت شهر عشق: نگاهی نو به حماسه کربلا، مهدی خدامیان آرانی، ۱۳۸۹، ۳۰۴ص، وزیری.

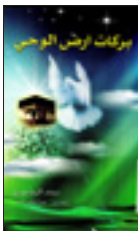
نویسنده در روایتی داستانی، ماجرای واقعه عاشورا را بازگو می کند و به تبیین آموزه ها و درس های برگرفته از آن مانند خدامحوری، حق گرایی، احیای ارزش ها، شکیبایی، دنیا گریزی و... می پردازد.

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات

۳۳۹ . او و دیگر هیچ، سعید طاهریان، ۱۳۸۵، ۱۲۰ ص، پالتویی.

مجموعه خاطرات و تأملات نویسنده در جریان سفراو به حج در قالب سفرنامه با سبک داستانی است و گزارشی از سفروی به مدینه و مکه در بردارد. قلم روان و جذاب نویسنده، روش جلال آل احمد را در خسی در میقات به یاد می آورد.

۳۴۰ . برکات ارض الوحی، ترجمه به عربی: جواد علی کسار، ۱۳۸۱،

۱۷۸ ص، پالتویی.

ترجمه کتاب «برکات سرزمین وحی» است

۳۴۱ . برکات سرزمین وحی، محمد محمدی ری شهری، ۱۳۸۰،

۱۴۴ ص، پالتویی.

مجموعه خاطرات ویژه مؤلف در سفرهای حج اوست. وی به سبب مسؤولیتش در امور حج و زیارت و ارتباطش با زائران خانه خدا، از گزارش های فراوانی درباره کرامات سرزمین وحی آگاه بوده و در این مجموعه خاطراتی را گرد آورده که یا خودش شاهد داستان بوده یا شخص موثقی آن را برایش نقل کرده است. این کتاب تنها بازگوکننده خاطرات درباره برکات سرزمین وحی

نیست، بلکه زائران خانه خدا را با برکات این سرزمین نیز آشنا می‌کند و راه و روش را برای دست‌یابی به آنها نشان می‌دهد.

این کتاب با عنوان Blessings of the land of revelation به انگلیسی ترجمه و همچنین با عنوان «برکات ارض الوحی» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

**۳۴۲ . باقیع در سفرنامه های فارسی ، به کوشش رضا تقی زاده
نائینی، ۱۳۹۹، ۱۹۶ص، رقعی .**

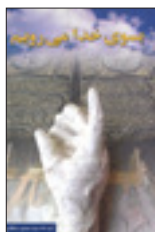
در این مجموعه گزیده‌ای از اسناد مرتبط با باقیع از سفرنامه‌های دوره صفوی و دوره قاجاری به ترتیب تاریخی گردآوری شده است. از این متون می‌توان اطلاعاتی درباره جغرافیای مکانی، وضعیت ظاهری بناها و قبور، معماری ساختمان مرقد ائمه باقیع، ضریح‌های ساخته شده و اسامی مشاهیر و مدفونین در قبرستان باقیع به دست آورد.

**۳۴۳ . به سوی ام القری: سفرنامه حج سال ۱۳۷۳ ، رسول
جعفریان، ۱۳۷۳، ۲۴۳ص، وزیری .**

در بردارنده خاطرات نویسنده و برخی از مطالب تاریخی، جغرافیایی و سیاسی درباره حج سال ۱۳۷۳ شمسی است. مؤلف پیش از بیان خاطرات خود، در مقدمه‌ای گزارشی از سفرنامه‌های فارسی حج و اطلاعات مأخذشناختی شماری از آنها عرضه می‌کند. کتاب سه پیوست دارد:

۱. سفرنامه حج میرزا علی اصفهانی (۱۳۳۱ق.)؛ ۲. سفرنامه حج محمد ولی میرزای قاجار (۱۲۶۰ق.)؛ ۳. «الوجیزة فی تعریف المدینة» از میرزا محمد مهندس (۱۲۹۴ق.). این پیوست‌ها را مؤلف خود تصحیح کرده است.

**۳۴۴ . به سوی خدا می‌رویم ، سید محمود طالقانی، ۱۳۸۱،
۲۹۵ص، رقعی .**

گزارش سفرهای زیارتی نویسنده به عتبات عالیات و مکه و مدینه در سال ۱۳۳۱ شمسی (۱۳۷۱ش) است. او و همراهانش با گذرا از

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۳۱

کشور عراق و پس از زیارت اماکن مقدس کربلا و کاظمین، راهی شام می‌شوند و پس از استراحت در شام به بیروت و از آن جا با هواپیما به عربستان می‌روند. هواپیما در جده فرود می‌آید و آنان از آنجا به سمت مکه حرکت می‌کنند. توصیف تمام اماکن و مقام‌هایی که مؤلف در شهرهای مکه و مدینه آنها را زیارت کرده در کتاب آمده است.

۳۴۵. حج، یوسف رضایی، مقدمه غلامرضا سعیدی، ۱۳۸۵، ۱۹۳ص، پالتویی.

سفرنامه‌ای درباره اماکن و ارکان حج است که دو بخش دارد؛ بخش نخست به فلسفه حج و ارکان آن و بخش دوم به گزارش سفر حج نویسنده در سال ۱۳۹۵ قمری می‌پردازد.

۳۴۶. حدیث قافله‌ها، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۲، ۲۳۲ص، وزیر.

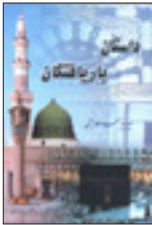
مجموعه‌ای از چند سفرنامه و یک مقاله درباره حج و سفرنامه حجاج است. سفرنامه نخست از نویسنده‌ای بی‌نام، اثر کسی از درباریان ناصرالدین شاه قاجار است که برپایه عبارات کتاب، نزد پادشاه، ارجمند بوده و در سال ۱۲۸۸ قمری به حج رفته است. سفرنامه دوم از آن میرزا عبدالغفار نجم‌الملک (منجم‌باشی حاج لطفعلی خان اعلائی)، از درباریان و مردان مهم نزد ناصرالدین شاه است که در سال ۱۲۹۶ قمری به مکه سفر کرده است. سفرنامه سوم، از آن تاجری از تجار شهرستان ابهر به نام حاج لطفعلی خان اعلائی است که در سال ۱۳۳۵ قمری به مکه سفر کرده است. آخرین نوشتار مقاله‌ای است با عنوان «مشکلات حاجیان از زبان سفرنامه نویسان» که به برخی از مهم‌ترین مشکلات زائران بیت‌الله الحرام در دهه‌های گذشته می‌پردازد.

۳۴۷. خاطرات سفر آیت‌الله ری شهری به کشورهای عربستان، کنیا، سودان، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۶، ۲۸۸ص، رقعی.

در بردارنده گزارش سفر هیئتی از مقامات ایرانی به چند کشور و بازدید از اماکن تاریخی و مذهبی است. نویسنده که خود همراه و هم‌گام با

نماینده ولی فقیه در حج و زیارت در سفر به عربستان، کنیا و سودان حاضر بوده، همه مراحل و وقایع این سفر را با قلمی شیوا ثبت کرده است. کتاب چهار فصل دارد: حرمین شریفین، کنیا، سودان، مقالات همایش مهدویت. فصل اول درباره سفر هیئتی از مسئولان سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۵ به مکه و مدینه به انگیزه بررسی روند امور اجرایی و فرهنگی مراسم عمره است.

۳۴۸. داستان باریافتگان: سفرنامه حج، سیداحمد هدایتی
(۱۳۳۴قمری)، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۷۸،
۳۰۰ص، رقعی.

در بردارنده گزارش سفرهای میرسید احمد هدایتی از رجال علمی و سیاسی عصر قاجار به حج و عتبات عالیات عراق پس از جنگ جهانی اول (۱۲۹۹م) در سال ۱۳۳۸ خورشیدی است. این سفرنامه اطلاعاتی درباره جغرافیای مسیر و آثار باستانی برخی از مناطق و دگرگونی‌های سیاسی و تحولات نظامی پس از جنگ اول در ایران و عراق و جزیره العرب و شبه قاره هند و اوضاع فرهنگی آن روز و آثار اسلامی و تاریخی مکه و مدینه در بردارد. شرح حال مؤلف و خاندان وی، به همت و کمک پدیدآور در مقدمه اثر آمده است.

۳۴۹. داستان باریافتگان: سفرنامه‌ای خواندنی و پرماجرا
(ویراست جدید)، میرسیداحمد هدایتی، به کوشش سیدعلی
قاضی عسکر، ۱۴۰۰، ۲۹۶ص، رقعی.

کتاب *داستان باریافتگان* برای نخستین بار در سال ۱۳۷۸ به کوشش سیدعلی قاضی عسکر منتشر شد. محقق ارجمند بیست سال بعد با انجام پاره‌ای اصلاحات و افزودن برخی توضیحات به متن و نیز ویرایش جدید، ویراست جدیدی از کتاب را تهیه کرد. این کتاب در بردارنده گزارش سفر میرسیداحمد هدایتی (۱۲۵۰-۱۳۳۴)، از رجال علمی و سیاسی عصر قاجار، به حج و عتبات عالیات پس از جنگ جهانی اول است. این سفرنامه اطلاعاتی درباره جغرافیای مسیر و آثار باستانی

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۳۳

برخی از مناطق، دگرگونی‌های سیاسی و تحولات نظامی پس از جنگ در ایران و عراق و جزیره العرب و شبه قاره هند، همچنین اوضاع فرهنگی آن زمان و وضعیت آثار اسلامی و تاریخی مکه مکرمه و مدینه منوره را در بردارد.

۳۵۰. در حریم حرم، سفرنامه حج سال ۱۳۷۴ شمسی، جواد

محدثی، ۱۳۷۵، ۱۸۰ص، رقعی.

خاطرات و تأملات نویسنده را در سفر حج در بردارد. وی با هدف جست‌وجوی اهداف و حکمت‌های آیین و اسرار حج و مبانی تاریخی اماکن تاریخی در قالب سفرنامه بیشتر به رخدادهای اجتماعی و بایدهای این سفرعبادی، اجتماعی، سیاسی و تربیتی پرداخته و گزارشی از حج سال ۱۳۷۴ شمسی نیز عرضه کرده است.

۳۵۱. در راه خانه خدا، عزالدین قلوز، ترجمه، تحریر و مقدمه از

سیدجعفر شهیدی، ۱۳۸۳، ۱۴۴ص، پالتویی.

در بردارنده سفرنامه مسلمانی تونس‌ی به نام عزالدین قلوز و مقدمه‌ای درازدامن از مترجم درباره علت و جوب حج بر مسلمان مستطیع و چپستی استطاعت است. وی در ترجمه اثر از اشعار فارسی و احادیث اهل بیت علیهم‌السلام نیز بهره می‌برد و کتاب را با ذوق زائران فارسی‌زبان سازگار می‌کند. عنوان فصول کتاب چنین‌اند: از احرام تا بازگشت، جده، مکه، عرفات، منا، مدینه.

۳۵۲. دل باختگان دیار نور: خلاصه خاطرات دانش‌آموزی سفر

عمره، سمانه تقوی میلانی، ۱۳۸۵، ۵۴ص، پالتویی.

عنوان دیگر: خلاصه خاطرات دانش‌آموزی سفر عمره. در بردارنده سفرنامه نویسنده - از دانش‌آموزان تهران - به سفر عمره مفرده (مرداد- تیر ۱۳۸۴) است. عنوان‌های برخی از این نوشته‌ها چنین‌اند: همه چیز و همه کس نشان از او دارد؛ فرودگاه و وداع با مشایعت‌کنندگان؛ این‌جا

مدینه است شهر نور و ستاره‌ها؛ بقیع، فریاد بی صدا و مظلومانه علی؛ اُحد بزرگ‌ترین عبرت؛ مساجد سبعه؛ لحظاتی با خدا؛ جمال کعبه؛ خدا کند توییایی؛ کوه ثور و نگاهی از دور؛ و وداع با بیت الله الحرام.

۳۵۳. دو سفرنامه حج، رسول جعفریان، ۱۳۸۷، ۱۴۴ص، رقععی.

به گزارش و تعریف دو سفرنامه حج می‌پردازد: ۱. «سفرنامه مرجانی» ابوالقاسم مرجانی آئین کلائی، روحانی اهل طالقان. سفری از رمضان سال ۱۳۳۱ قمری آغاز شده و تا محرم سال ۱۳۳۲ پایان یافته است. ۲. «تفصیل سفر مکه معظمه» نوشته میرزا محمودخان مدیرالدوله و وزیر لشکریادر میرزا احمدخان مشیرالسلطنه.

او از رجال شهیر دولت قاجاری، وزیر داخله، عدلیه و مالیه بوده که در شعبان ۱۳۲۱ قمری سفرش را آغاز کرده و در صفر ۱۳۲۲ بازگشته است.

۳۵۴. روزنامه سفر مشهد، مکه و عتبات ۱۳۱۵-۱۳۱۶ق، میرزا

حسن موسوی اصفهانی، به کوشش رسول جعفریان، با همکاری

حمیدرضا نفیسی، ۱۳۹۲، ۲۸۴ص، وزیری.

متن سفرنامه میرزا حسن موسوی اصفهانی به مشهد مقدس و سپس مکه و مدینه و در نهایت عتبات عالیات عراق در سال ۱۳۱۵-۱۳۱۶ق.

است. نویسنده فردی روحانی از خاندان علم و سیادت و علاقمند به مکتب شیخیه، بوده است. بخش نخست این سفرنامه، سفرنامه مشهد است که تقریباً به لحاظ روش ثبت و نگارش مستقل است. مدت اقامت وی در مشهد نزدیک به دو ماه بوده است. پس از آن به قصد حج، از مسیر عشق آباد به باکو و از آنجا به استانبول، اسکندریه، سوئز، جدّه، و پس از زیارت حرمین، از راه جبل، به عتبات آمده و سپس از طریق قصر شیرین وارد ایران شده و با عبور از شهرهای مختلف وارد اصفهان شده است. بدین ترتیب کتاب حاضر همزمان، سفرنامه مشهد، حج و عتبات است. این سفرنامه در مقایسه با سفرنامه‌های دیگر ایرانی و شیعی این امتیاز را دارد که نویسنده طی آن مرقد یازده امام را نیز زیارت کرده است.

۳۵۵ . رهاورد سفرهای حجاز، محمدعلی رضایی اصفهانی، ۱۴۰۰، ۱۱۲ص، رقعی.

اثر حاضر رهاورد شانزده سفر حج و عمره نویسنده و همچنین ملاقات‌هایی است که وی با بعضی از علمای حجاز داشته و گفت‌وگوهایی در زمینه تقریب بین مذاهب انجام داده و گزارش بازدیدهای ایشان از کتابخانه‌های مکه و مدینه است. آقای رضایی اصفهانی طی ۲۳ سال (از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۷ شمسی) نه سفر عمره و هفت سفر حج داشته است. وی تلاش کرده با ثبت و گزارش رویدادهای این سفرها ره‌توشه‌ای برای حجاج و عمره‌گزاران، به ویژه روحانیان کاروان‌ها، فراهم کند.

۳۵۶ . سرزمین نور: خاطرات دانشجویان از سفر حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ستاد دانشجویی، ۱۳۸۱، ۲۰۴ص، رقعی.

در بردارنده خاطرات و توصیفات گروهی از دانشجویان دانشگاه کاشان درباره سفرشان به سرزمین حجاز در قالب طرح عمره دانشجویی است. بیشتر نوشته‌ها ادبی و به صورت سفرنامه یا مقاله یا شعرند: برخی از گفتارهای این کتاب چنین است: از دانشگاه تا کعبه، نوشته بهزاد قربانی؛ بودها و نبودها، نوشته فریدون یگانه؛ هجرت از خود به خدا، نوشته مرجان صمیمت؛ می محبت از باده ساقی، نوشته مقداد نمکی؛ در اسرار حج، نوشته میگان سککی.

۳۵۷ . سفر به عربستان: شامل سرزمین‌های مقدس مسلمانان در حجاز، یوهان لوییس بورکهارت، ترجمه هادی ولی‌پور و مقداد عبادتی، تصحیح و پاورقی محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۷، ۳۲۰ص، وزیری.

گزارش سفر لوییس بورکهارت، از جهانگردان مشهور سوئسی قرن نوزدهم، به عربستان و توصیف او از شهرهای مکه و مدینه است. ریزبینی، پشتکار،

تلاش و بی طرفی نسبی و ویژگی هایی است که اثربورکهارت را جزو بهترین و مفیدترین سفرنامه های حج و حرمین قرار داده است. این کتاب فارغ از انگیزه واقعی نویسنده حاوی گزارش های منحصر به فردی از ابعاد مختلف سیاسی و اجتماعی حرمین شریفین در نیمه اول قرن نوزدهم است و گستره دانش نویسنده توانسته محصول خوبی را به علاقه مندان تاریخ حرمین شریفین ارائه دهد.

۳۵۸ . سفر سبز: قصه واره ای از سفر به حج ، ابراهیم حسن بیگی ،

۱۳۸۴ ، ۱۴۰۲ ، رقعی .

این سفرنامه، در نوزده بخش مسائل و وقایع و مناسک حج را در قالبی ادبی و داستانی بیان کرده است و از این رو، ارزش ادبی دارد. نویسنده، خاطرات سفر حج خود در سال ۱۳۷۲ش را در قالب یک کاروان زیارتی و با شخصیت های خیالی به صورت ۲۵ داستان درآورده و تلاش کرده است در اصول سفر جمعی، آیین آموزشی مناسک حج و رویدادهای تلخ و شیرین این سفر را توضیح دهد. ویرایش پیشین کتاب با عنوان قصه واره ای از سفر به حج: سفر سبز به همت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی در سال ۱۳۷۳ش منتشر شده است.

۳۵۹ . سفر عشق: خاطرات دانشجویان از عمره مفرده ، با همکاری

ستاد عمره دانشجویی ، ۱۳۸۰ ، ۱۴۱۵ ، پالتویی .

جنگی از خاطرات تنی چند از دانشجویان از سفر عمره است. ستاد حج دانشجویی به انگیزه بهره مندی بیشتر دانشجویان از سفر معنوی حج، زمینه را برای خاطره نگاری و سفرنامه نویسی خود دانشجویان فراهم می آورد تا تأثیرات حج در آنان ماندگارتر و سازنده تر شود. عنوان برخی از خاطرات این مجموعه چنین است: «لحظه های بارانی» نوشته معصومه حکمت؛ «قبله در مسجد الحرام» نوشته سمیه رضایی؛ «شیعه ای از مدینه» نوشته یاسر جمالی؛ «توفیق الهی» نوشته محمد تولایی؛ «تولد دوباره» نوشته سعیده دهقان؛ «محضر دوست» نوشته سمیه رضایی و «آخرین نگاه» نوشته ابوالفضل شمس الدینی.

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۳۷

۳۶۰ . سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۷۹، ۱۸۴ص، وزیری .

در بردارنده سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه از مردان سلسله قاجار است. وی بر اثر مشارکت در قتل امیرکبیر فرد خوش نامی در تاریخ ایران نیست، اما سفرنامه اش اطلاعات تاریخی، جغرافیایی، علمی و دینی فراوان و سودمندی برای دانش پژوهان به ویژه مورّخان دارد. او در سال ۱۲۶۳ قمری (۱۸۳۶ م) به عتبات عالیات و مکه و مدینه سفر کرده است.

۳۶۱ . سفرنامه حجاز یا الرحلة الحجازية، محمدلیب بتنونی، ترجمه هادی انصاری، ۱۳۸۱، ۴۷۲ص، وزیری .

در بردارنده سفرنامه ادیب مصری محمد لیب بتنونی است. مؤلف در سال ۱۳۲۷ قمری همراه با عباس حلمی پاشا «خدیو مصر» به حج رفته و اطلاعات کمابیش سودمندی درباره حرمین شریفین و تاریخ قوم عرب، جغرافیای جزیره العرب تا زمان خودش در این اثر گرد آورد. سفر او ۲۹ ذی القعدة ۱۳۲۷ (۱۲ دسامبر ۱۹۰۹) آغاز شد.

۳۶۲ . سفرنامه عتبات: گزارشی مبسوط از بیماری وبا در ایران و عراق (۴ رمضان ۱۳۲۱ تا ۱۶ صفر ۱۳۲۲ / ۱۰ شوال ۱۳۲۲ تا ۲۳ صفر ۱۳۲۳)، نوشته حسین خان مهاجرانی، معروف به شجاع السلطان همدانی، تحقیق و تصحیح سیدخلیل طاوسی، ۱۳۹۷، ۳۲۸ص، وزیری .

این اثر، گزارش سفرهای یکی از شخصیت های عصر قاجار، مشهور به «شجاع السلطان همدانی» است که گزارش روزانه سفرش به عتبات عالیات را تدوین کرده و اطلاعات مفیدی را ارائه داده. وی سفرهای بسیاری به شهرهای مذهبی عراق داشته و در برهه ای نیز مقیم کربلای معلای بوده است. او همچنین در مقام یکی از صاحب منصبان دوره قاجار، بانی برخی اقدامات عمرانی در عتبات مقدس بوده است.

۳۶۳ . سفرنامه عتبات ، هند و حج ، سیدمحمدحسین تقوی قزوینی ، ۱۳۹۴ ، ۳۲۴ص ، وزیری .

گزارش مسافرت هشت ماهه مرحوم میرزا سیدمحمد تقوی قزوینی (۱۲۶۵-۱۳۵۸ ش.)، از علمای قزوین، به سه کشور عراق، هند و حجاز می باشد. پس از اینکه این اثر توسط بازماندگان مؤلف به پژوهشکده حج و زیارت ارائه شد، آقای محمدعلی باقرزاده از سوی گروه تاریخ برای کار تصحیح آن انتخاب شد. سفر قزوینی در روز ۱۴ شعبان ۱۳۴۰ آغاز شده و تا ۹ ربیع الثانی ۱۳۴۱ قمری به طول انجامیده است.

۳۶۴ . سفرنامه مکه: گزارش وقایع سفر به: استانبول ، مکه ، مدینه ، دمشق ، بیت المقدس و ... ، سلطان مراد میرزا حسام السلطنه (۱۲۳۳ - ۱۲۹۹ق) ، به کوشش رسول جعفریان ، ۱۳۷۴ ، ۳۶۰ص ، وزیری .

درباره سفرهای مؤلف به مکه و مدینه و دیگر جای ها گزارش می دهد. به گفته کمک پدیدآور در مقدمه کتاب، ادبیات سفرنامه نویسی در دوره قاجار بسی رشد یافت و سفرهای حج از زمینه های سفرنامه نویسی این دوره به شمار می رفت. حسام السلطنه فرزند عباس میرزا از کسانی بود که در سفر حج ۱۲۹۷ق، رویدادهای سفر خود را تقریر و یکی از ملازمانش آن ها را تحریر کرده است. وی کمابیش اوضاع اجتماعی و سیاسی شهرها و اماکنی چون مکه، مدینه، استانبول، سوریه، فلسطین و مصر را توصیف می کند. حجم کتاب بیشتر با ثبت وقایع شخصی شاهزاده پر شده است که نزد درباریان در سفرنامه نویسی رواج داشت. عنوان دیگر آن دلیل الأنام فی سبیل زیارة بیت الله الحرام و القدس الشریف و مدینة السلام است.

۳۶۵ . سفرنامه منظوم حج: هزار و دو بیست بیت ، سراینده شهربانو بیگم ، به کوشش رسول جعفریان ، ۱۳۷۴ ، ۱۶۰ص ، رقی .

به تعریف و توصیف قطعه شعری درباره حج می پردازد. این قطعه ۱۲۰۰ بیت روان و زیبا در قالب مثنوی دارد که بانویی فرهیخته و دانشمند در

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۳۹

دوره صفوی آن را در راه سفرش به حج سروده و نکته‌ها و آگاهی‌های جالبی از شهرها و بلاد مردم آن سامان و خلق و خوی شان و تصویری از چگونگی حج‌گزاری مسلمانان به ویژه شیعیان در قرن دوازدهم قمری عرضه کرده و بی‌گمان در سرایش این منظوم، از شاعر بلند آوازه حکیم نظامی تأثیر پذیرفته است. به گفته محقق اثر، اطلاعات دقیقی درباره هویت این بانو در دست نیست.

۳۶۶. سفرنامه میرزا داود وزیر و ظایف، به کوشش سیدعلی

قاضی عسکر، ۱۳۷۹، ۲۵۶ص، وزیری.

در بردارنده سفرنامه میرزا داود حسینی، معروف به وزیر و ظایف آستان قدس رضوی است. وی در حکومت آصف الدوله در خراسان جایگاه ویژه‌ای داشت و در ماه شوال سال ۱۳۲۲ قمری در ۴۵ سالگی سفرش

را به حج آغاز کرد و از طریق مشهد، عشق‌آباد، باکو، تفلیس، بندرگاه بلگر، اسلامبول، پرت سعید و کانال سوئز به جدّه رفت و پس از ادای مناسک حج و زیارت مدینه منوره، به عتبات عالیات مشرف شد؛ سپس از طریق خانقین به ایران بازگشت. این سفرنامه در دو بخش از چگونگی حج‌گزاری مسلمانان، کمبود یا نبود امکانات و ویژگی‌های هر یک از اماکن دینی و مذهبی به ویژه حرمین شریفین گزارش می‌دهد: بخش اول (بیشترین صفحات کتاب) گزارش سفر را از آغاز تا پایان و بخش دوم، گزارشی از مناسک حج عرضه می‌کند.

۳۶۷. سفرهای زیارتی دولتمردان مسلمان به مشهد مقدس

(۱۳۰۰-۱۴۰۰ش)، به کوشش رضا تقی‌زاده نائینی، ۱۴۰۲،

۱۸۰ص، رقعی.

این کتاب گزارشی از سفرهای دولتمردان مسلمان به شهر مشهد مقدس و حضور در حرم رضوی است. محقق با جست‌وجوهای خود بازدید بیش از هفتاد شخصیت صاحب منصب - مانند پادشاه، رئیس جمهور، نخست‌وزیر، وزیر، وزرای دولتی و ... - از ۲۲ کشور را شناسایی و در این کتاب گزارش کرده است. پژوهش صورت گرفته بر اساس اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و اسناد آستان قدس رضوی و خبرگزاری‌های معتبر انجام گرفته است.

۳۶۸ . سیری در سرزمین خاربه ها: سفرنامه کربلا، احمد زمانی،
۱۳۸۱، ۲۴۵ص، رقعی.

خاطرات مؤلف را از سفر به نجف، کربلا، کاظمین و سامرا در سال ۱۳۷۸ شمسی در بردارد. این خاطرات با تعریف آرام‌گاه‌ها، مساجد و اماکن متبرکه همراهند.

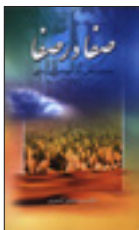
۳۶۹ . شوق حضور: خاطرات سفر عمره، محمدرضا درزی رامندی،
۱۴۰۲، ۹۲ص، رقعی.

این کتاب خاطرات و دل‌نوشته‌های سفر عمره آقای محمدرضا درزی رامندی در سال ۱۳۸۷ به مکه و مدینه است. وی در این گزارش با قلمی روان، رویدادها و اتفاقات سفر و نیز برداشت‌های شخص‌اش را از اسرار و معارف حج بیان کرده است و تلاش کرده خواننده را با فضای معنوی این سفر و سرزمین وحی آشنا کند.

۳۷۰ . صبح اندیشه، حسین رضوانی فرخانی،
۱۳۸۴، ۲۴۰ص، رقعی.

در بردارنده خاطرات نویسنده از سفر به عمره و حج است که دو فصل دارد. خاطره نویسی مؤلف با قلمی روان و شورمندانه صورت می‌گیرد و خواننده را با خود به سفر می‌برد. خاطرات خواندنی دیگر زائران نیز در این اثر آمده است. در فصل اول خاطره سفر عمره او را در سال ۱۳۷۵ در بردارد که شکل مکتوب اندیشه‌های او است و فصل دوم خاطرات سفر حج را در سال ۱۳۸۲ که بیشتر ثبت وقایع است.

۳۷۱ . صفا در صفا: یادداشت‌های سفر حج با هیئت پزشکی،
سید منصور گتیمیری، ۱۳۸۵، ۱۶۷ص، پالتویی.

در بردارنده خاطرات سفر حج پزشکی از هیئت پزشکی فرستاده به حج در سال ۱۳۷۵ ش است. نویسنده افزون بر پزشکی در روزنامه نگاری نیز

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۴۱

دستی داشته و به همین سبک به خاطره نویسی پرداخته است. این خاطرات چهاردهم اسفند ۱۳۷۵ تا ۲۶ فروردین ۱۳۷۶ ش با عنوان «سعی یا صفا» در روزنامه جمهوری اسلامی به چاپ رسید و پس از آن، با اندکی حذف و اضافه، به مجموعه‌ای مناسب چاپ بدل شد.

۳۷۲ . ضیافت پروردگار: ثبت لحظه‌های شیفتگی در میعاد، زهرا احمدی، ۱۳۹۳، ۱۱۶ص، رقی.

این کتاب، اثری عرفانی - ادبی از خاطرات معنوی نویسنده در سفر عمره است.

۳۷۳ . گزارشی از فاجعه منا در «طریق یا حجاج»، محمدحسن شجاعی فرد، ۱۳۹۵، ۲۲۶ص، وزیری.

این نوشتار گزارشی از فاجعه منا (مهر ۱۳۹۴ / ذی الحجه ۱۴۳۶) است که توسط یکی از اساتید دانشگاه علم و صنعت ایران نوشته شده است. مؤلف در این حادثه حضور داشته و آنچه که دیده و شنیده را همراه با برخی اسناد و مدارک در این کتاب آورده است.

۳۷۴ . مرآت الحرمین، ایوب صبری پاشا، ترجمه میرزا عبدالرسول منشی، به کوشش سید علی قاضی عسکر، ۱۳۹۲، ۵۰۶ص، وزیری.

ترجمه فارسی جلد اول و دوم کتاب مرآت الحرمین، نوشته ایوب صبری پاشا (درگذشت ۱۳۰۸ ق.)، از فضلا و صاحب منصبان دولت

عثمانی است. اصل کتاب در پنج جلد درباره تاریخ مکه و مدینه به زبان ترکی نوشته شده است. دو جلد اول این کتاب که مشتمل بر تاریخ مکه است، توسط میرزا عبدالرسول منشی از مترجمان دارالترجمه ناصری و به دستور ناصرالدین شاه، در سال ۱۳۰۷ هجری قمری از ترکی استانبولی به فارسی ترجمه شده است. کتاب حاضر تصحیح دو جلد ترجمه فارسی است. در این کتاب، ایوب صبری پاشا اطلاعاتی درباره اوضاع و احوال حرمین شریفین در طی سالهای ۱۲۸۹ تا ۱۲۹۹ هجری قمری ارائه کرده است. موقعیت

جغرافیایی مکه، وضعیت بناهای معظم آنجا، شکل خانه های اهالی مکه، آب و هوا، گیاهان، بیماری های رایج در مکه، چگونگی ساخت کعبه و تغییرات و بازسازی های آن در طول تاریخ، فضایل کعبه، ویژگیهای زندگی مردم در مکه از جمله موضوعات این کتاب هستند.

۳۷۵ . مرآة الحرمين شامل سفرنامه حجاز و تاریخ و جغرافیای راه ها و بقاع متبرکه آن، ابراهیم رفعت پاشا، ترجمه هادی انصاری، ۱۳۷۷، ۵۶۸ص، وزیری.

به بررسی و شرح سفرهای سرلشکر ابراهیم رفعت پاشای مصری به حج و دیار حجاز می پردازد. نویسنده در سال ۱۳۱۸ قمری با عنوان فرمانده پاسداران محمل مصری و امیرالحاج مصر در سال های ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۵ قمری همراه با کاروان محمل مصری به حج رفت.

این اثر از مهم ترین و سودمندترین نوشته های دو قرن اخیر در این زمینه به شمار می آید. به گفته مترجم، مؤلف در توصیف اماکن مکه و ویژگی های آن و شرح جزئیات مسیر خود از مصر به حجاز و حرمین مانند منازل، قهوه خانه ها، پادگان ها، قبایل، تپه ها، کوه ها و... و ثبت دقیق جغرافیای شهری مدینه منوره (از حرم نبوی و خانه ها و کوچه ها و خیابان ها و مناطق و حصار شهر و بقعه های متبرک)، موشکافانه و کم مانند قلم زده است.

۳۷۶ . مکه و مدینه از دیدگاه جهانگردان اروپایی، جعفر الخلیلی، ترجمه محمدرضا فرهنگ، ۱۳۷۶، ۱۹۳ص، رقی.

این کتاب ترجمه ای از دو بخش موسوعة العتبات المقدسة است. جلد دوم، بخش مکه و جلد سوم، بخش مدینه منوره را در بردارد که دکتر جعفر الخیاط پژوهش گرو تاریخ نگار عراقی آن را از انگلیسی به عربی ترجمه کرد. سرگذشت خواندنی ماجراجویان و جهان گردان اروپایی که با رنج فراوان، خود را به سرزمین وحی (مکه مکرمه و مدینه منوره) رساندند و اطلاعاتی تاریخی، جغرافیایی و اجتماعی از این سرزمین عرضه کردند، درون مایه کتاب است. این مجموعه هم چنین

فصل ششم: سفرنامه و خاطرات ۱۴۳

اطلاعات جامعی درباره وضع عمومی خاورمیانه به ویژه جزیره العرب و آیین حج و حجاج کشورهای گوناگون نیز به خوانندگان عرضه می کند.

۳۷۷ . موسم بیداری: گذری بر خاطرات سفر حج ، سیدمهدی

علی‌زاده موسوی ، ۱۳۸۹ ، ۲۳۶ص ، رقعی .

در برگزیده خاطرات نویسنده از سفر حج است که فضایل ، آداب ، مناسک و ویژگی های سیاسی - اجتماعی آن را نیز بازگو می کند . نویسنده احساس خود را در نخستین سفرش به حج در کسوت روحانی بر کاغذ نشانده و تجربیات خود را از لحظه حرکتش از ایران تا رسیدنش به جده و آغاز ضیافت ، برنامه های مکه ، آیین حج ، دیدار جامعه عربستان و رخدادهای مدینه تا وداع با این سرزمین مقدس ، با خواننده در میان آورده است .

۳۷۸ . هشتم اگر می روم ، فاطمه حیدری ، ۱۳۹۰ ، ۹۹ص ، رقعی .

در بردارنده خاطرات نویسنده از سرزمین وحی در ایام عمره دانشجویی وی است . او در هربخش از این سفرنامه ، پس از تعریف هر مکان مقدس ، با روایتی داستان گونه ، موقعیت های تاریخی و چگونگی شکل گیری مکان های مقدس را در مدینه و مکه شرح می دهد و معتقد است نا آگاهی از تاریخچه این مکان های مقدس و زیارت نا آگاهانه ، نه تنها هدایت گرو سودمند نیست ، بلکه شاید گمراه کننده باشد . او برای هر خاطره تاریخ یا نام مکان آن را در فهرست آورده است .

۳۷۹ . همراه با خلیل: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در

سال ۱۳۳۱ شمسی ، سید علی قاضی عسکر ، ۱۳۸۴ ، ۱۰۱ص ، پالتویی .

عنوان دیگر: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱ شمسی .

گزارشی از سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱ شمسی در

بردارد. مؤلف براساس اظهارات محمدعلی سیگاری، از همراهان سفرایشان و برپایه اسناد تاریخی، این اثر را فراهم کرده است. آیت الله کاشانی شخصیتی سیاسی و مذهبی بود که در این سفر با شخصیت‌هایی ملاقات کرد و کارهایی را صورت داد. محتوای این گفت‌وگوها و کارها در این سفرنامه آمده است و از این رو، از سندهای مهم تاریخی به شمار می‌رود.

فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی

۳۸۰. آسیب شناسی فرهنگی - اجتماعی عمره مفرده در عربستان سعودی بر حسب عوامل مؤثر، مجتبی عبدخدایی و محمدعلی قائم پور، ۱۳۹۶، ۴۹۰ص، وزیری.

نویسندگان، با بررسی آسیب های فرهنگی و اجتماعی، که ابعاد معنوی سفر عمره را در معرض خطر قرار می دهد، به عوامل مؤثر در این مسیر و همچنین راهکارهای فرهنگی که می تواند از این آسیب ها جلوگیری کند، پرداخته اند.

۳۸۱. آموزه ها و آثار اجتماعی حج، حسین بافکار، ۱۳۹۱، ۱۵۶ص، پالتویی.

موضوع کتاب بررسی و تبیین جنبه های اجتماعی فریضه حج است. حج در بُعد اجتماعی، نمونه عملی نظام صالح اجتماعی به شمار می رود که معلمان واقعی بشر، انبیای بزرگ الهی، ابراهیم خلیل الله و محمد حبیب الله آن را در سرزمین وحی بنیان نهادند؛ نظامی اجتماعی که در پرتوایمان سامان مییابد و هر سال در وجود انسان های حجگزار موحد متبلور می شود. این پژوهش تلاشی برای معرفی آموزه ها و آثار اجتماعی حج در چهار فصل است: ۱. «دلایل توجه به بُعد اجتماعی حج»؛ ۲. «آموزه های اجتماعی حج»؛ ۳. «آثار اجتماعی حج در سطح بین الملل»؛ ۴. «آثار اجتماعی حج در سطح ملی و نیز عوامل آسیب ساز آن»

بررسی و تحلیل شده است.

۳۸۲ . آئین اربعین: پیام‌ها و دستاوردها (ترجمه زیارة الاربعین):
دلالات و آفاق)، محمد عبدالرضا هادی الساعدی، ترجمه
سید ابوالقاسم غضنفری و حسن باجلان، ۱۴۰۱، ۱۷۸ص، وزیری.

کتاب آیین اربعین ترجمه کتاب زیارة الاربعین: دلالات و آفاق نوشته محمد عبدالرضا هادی الساعدی است. نویسنده در این اثر تلاش

کرده جنبه‌هایی از پیامدهای فکری و جنبش‌زای مراسم اربعین، همچون قضیه «برائت از ستمگران» و جلوه‌های منحصر به فرد آن و نیز برخی از مفاهیم تمدنی که با ذات زیارت اربعین پیوند دارد، را بررسی و تحلیل کند؛ بررسی دستاوردهای تربیتی و آموزشی زیارت اربعین نیز از جمله موضوعات محل توجه این پژوهش بوده است.

۳۸۳ . الابعاد الاجتماعية والسياسية للحج في فكر الامام
الخميني والسيد القائد على الخامنهي، عبدالناصر خليلي و
ديگران، ۱۳۹۸، ۲۷۲ص، وزیری.

بررسی و تبیین ابعاد سیاسی و اجتماعی اندیشه حضرت امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری درباره «حج» موضوع این نوشتار است.

در بیان این دویزگوار در موسم حج، آینه تمام‌نمای مسائل مسلمانان است که می‌توان در آن ضعف‌ها و قوت‌ها را دید؛ به این‌گونه که عالمان و اندیشمندان دلسوز باید دل‌های نیمه‌بیدار مسلمانان را با بیانات عمیق و تأثیرگذار بیدار کنند؛ چراکه مسلمانان از قدرت خویش غافل‌اند و به همین علت است که همواره چشم به دستان شرق و غرب دوخته‌اند.

۳۸۴ . ابعاد سیاسی و اجتماعی حج، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۱،
۲۶۴ص، رقعی.

به بررسی دو ویژگی مهم و حیاتی حج؛ یعنی خصال اجتماعی و سیاسی آن می‌پردازد و از ویژگی‌های فرهنگی و اقتصادی آن نیز یاد

فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی ۱۴۷

می‌کند. کتاب در ده بخش با این عنوان‌ها سامان یافته است: بعد اجتماعی حج؛ امت و امامت در حج؛ حج و مسئله رهبری؛ استمرار ولایت در حج؛ مسئله برائت؛ جامعه توحیدی یا میقات پابرهنگان؛ حج سازنده جامعه و تاریخ موحدان؛ تأسیس ام‌القری اسلامی؛ امنیت حرمین؛ بعد اقتصادی حج؛ نگاهی به بُعد فرهنگی حج.

۳۸۵. اتحاد ملی و انسجام اسلامی در سپهر فکری امام علیه السلام و

رهبری، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۶، ۲۱۶ص، رقعی.

این نوشتار اندیشه‌ها و دیدگاه‌های حضرت امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری را درباره اتحاد اسلامی به ویژه در موسم حج گردآوری کرده است.

۳۸۶. افراط‌گرایی مذهبی: آسیب‌شناسی وحدت اسلامی، علی‌اکبر

کلانتری، ۱۳۹۵، ۱۵۲ص، رقعی.

در این نوشتار، برخی افراط‌گرایی‌های مذهبی بین بخشی از مسلمانان، اعم از شیعه و سنی، بررسی شده است. نویسنده مطالبش را در سه فصل تنظیم کرده است: فصل اول: سخنی مشفقانه با افراط‌گرایان سنی؛ فصل دوم: سخنی مشفقانه با افراط‌گرایان شیعه؛ فصل سوم: سخنی مشفقانه با هر دو گروه.

۳۸۷. پاسخ به سؤالات سیاسی-اجتماعی، محمدحقی، ۱۳۹۸،

۱۶۴ص، وزیری.

پاسخ‌گویی به مهم‌ترین سؤالات و شبهات درباره جمهوری اسلامی ایران و شیعه با توجه به دیدگاه‌ها و نظرات حجاج کشورهای مختلف اسلامی موضوع این نوشتار است. همچنین شناخت و تبیین پدیده شیعه‌هراسی، ایران‌هراسی و ارائه راهبردهای مقابله با آن از دیگر اهداف نگارش این کتاب است.

۳۸۸ . پیاده روی اربعین: فرصت‌ها، آسیب‌ها و تومیه‌ها، حافظ

نجفی، ۱۳۹۸، ۲۴۸ص، وزیری.

این کتاب به جایگاه، تاریخچه، و اهمیت پیاده روی اربعین در ایام اربعین امام حسین علیه السلام پرداخته است. نویسنده کوشیده به این سؤال پاسخ دهد که اربعین و پیاده روی آن چه موقعیت‌ها و فرصت‌های ذی‌قیمتی را در اختیار علاقه‌مندان اباعبدالله علیه السلام قرار می‌دهد و چه کاستی‌ها و آسیب‌هایی متوجه این راهپیمایی جهانی است.

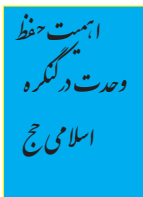

۳۸۹ . تحلیل جامعه‌شناسی تاریخی زیارت قبرستان بقیع در

سفرنامه‌های حج دوره قاجار (۱۲۱۰- ۱۳۴۴ ق)، زهراسادات

کشاورز، ۱۴۰۲، ۲۷۶ص، وزیری.

در این اثر با بررسی موضوع زیارت بقیع در سفرنامه‌های دوره قاجار در بازه زمانی سال‌های ۱۲۱۰ تا ۱۳۴۴ قمری به عنوان متونی مردم‌شناسانه با رویکرد جامعه‌شناسی تاریخی ایران، سعی در شناسایی پیشینه فرهنگی جامعه ایرانی و همچنین سایر جوامع اسلامی داشته است. جامعه‌شناسی تاریخی با برقراری پیوند میان جامعه‌شناسی و تاریخ، ظرفیت خاصی برای تبیین پدیده‌ها و مسائل فرهنگی - اجتماعی دارد.

۳۹۰ . اهمیت حفظ وحدت در کنگره اسلامی حج، بی‌تا، ۲۳ص، رقی.

به بررسی حج از منظر تأثیرات سیاسی آن می‌پردازد و اهمیت حفظ وحدت را در آیین حج بر اساس آیات قرآن و بیانات برخی از اندیشه‌ورزان مسلمان همچون امام خمینی، مقام معظم رهبری و شهید مطهری بازگو می‌کند.

۳۹۱ . تعاون و همکاری در حج و زیارت، حسین بافکار، ۱۳۹۱، ۸۴ص،

پالتویی.

در پنج فصل به بررسی ویژگی‌های تعاون (همکاری) در آیین حج و زیارت

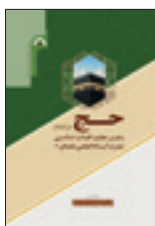
فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی ۱۴۹

می پردازد: ۱. «تعاون و همیاری در حج و آموزه های دینی»؛ ۲. «زمینه ها و جلوه های تعاون و هم یاری در حج و زیارت»؛ ۳. «آثار تعاون و هم یاری در حج و زیارت»؛ ۴. «موانع گسترش فرهنگ تعاون در حج و زیارت»؛ ۵. «راه کارهای گسترش فرهنگ تعاون در حج و زیارت».

۳۹۲. حج در اندیشه حضرت امام علیه السلام و مقام معظم رهبری، عبدالناصر خلیلی، ناصر سیدابراهیمی و علی خلیلی، ۱۳۹۴، ۳۰۸ص، رقی.

حج، یکی از مناسکی است که امام خمینی به عنوان ظرفیتی عظیمی بدان می نگرست، چرا که از نظر ایشان، قدرت و وحدت، تعامل و همدلی و آگاهی از اوضاع سرزمین های اسلامی، در موسم حج به وقوع می پیوندد و دیگر ابعاد ظاهری و باطنی، در این مراسم باشکوه نمایان می شود. مقام معظم رهبری نیز با تمرکز بر تعالیم اسلامی و شفاف سازی به روز از مسائل و مشکلات ملت های مسلمان، نقش هدایتگری بزرگی را در به ثمر رساندن آرمان های حضرت امام داشته اند.

۳۹۳. حج در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، علی نوربخش خراسانی، ۱۴۰۲، ۸۹۴ص، وزیری.

این کتاب در راستای تحلیل رهنمودها، راهبردها، راه کنش ها و تدابیر و فرمایشات راهگشای مقام معظم رهبری در باره حج، در طول سال های پس از انقلاب، که در جمع کارگزاران و مسئولین حج ایراد شده، به رشته تحریر در آمده است.

۳۹۴. حج سفری به قلب اسلام، وینیشا پورتر و دیگران، ترجمه زهرا میرفندرسکی، تعلیق و توضیح محمد مهدی فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۷، ۳۶۰ص، خشتی.

این کتاب نتایج تحقیقات پنج تن از کارشناسان زبده غربی - که در حوزه مطالعات اجتماعی کار کرده اند - درباره تاریخ، هویت و مسیر راه های حج است. نویسندگان با جمع آوری اسناد، دست نوشته ها و نقاشی های زیبا بر غنای این پژوهش

افزوده است. پژوهشگران برای تفهیم موضوع به علاقه مندان، نمایشگاهی با عنوان «حج، سفری به قلب اسلام» از ابتدا تا دوره معاصر در انگلستان برپا کردند که از آن استقبال شد.

۳۹۵. حج و امت اسلامی، محسن محمدی، ۱۳۹۴، ۲۴۰ص، وزیری.

در این کتاب تحلیل امت اسلامی و بررسی ارتباط آن با حج به عنوان یکی از مهم ترین عبادات اجتماعی اسلام، موضوع بررسی نویسنده قرار گرفته است. مطالب این کتاب در هفت بخش سامان یافته است که عبارتند از: آثار و ظرفیت های حج در تقویت امت اسلامی؛ حج، تبلیغ دینی و امت اسلامی؛ ظرفیت های اقتصادی حج و امت اسلامی؛ مواجهه امت اسلامی و غرب، (بررسی ظرفیت های برائت از مشرکین در انسجام امت اسلامی)؛ حج، فلسطین، بیداری اسلامی؛ نظام ارتباطات امت اسلامی در حج؛ حج و انقلاب اسلامی ایران.

۳۹۶. حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی علیه السلام، محسن محمدی، ۱۳۹۱، ۱۰۰ص، رقعی.

به بررسی ویژگی های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دینی حج از دید بنیان گذار انقلاب اسلامی ایران می پردازد. حج فرصتی بوده است که امام خمینی علیه السلام از آن برای بیداری اسلامی بهره بردند و آن را زمینه و مقدمه بیداری اسلامی دانستند.

این کتاب به تفاسیر مختلف امام علیه السلام درباره مناسک حج می پردازد. برای نمونه، «طواف خانه کعبه» از دید امام خمینی علیه السلام افزون بر تعبیر فقهی و عرفانی، تفسیر سیاسی نیز دارد. ایشان معتقدند «طواف خانه کعبه» به معنای نپذیرفتن سلطنت و حکومت هیچ کس جز خداوند است.

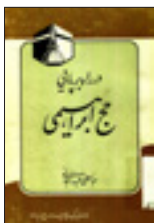

۳۹۷. حج و تعالی جهان اسلام: مروری بر کارکردهای بین المللی حج با تمرکز بر بیداری اسلامی، محسن محمدی، ۱۳۹۳، ۲۴۰ص، وزیری.

در این کتاب کارکردهای بین المللی حج در راستای بیداری اسلامی

فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی ۱۵۱

بررسی و تحلیل شده است. مطالب کتاب در دو بخش کلی آمده است: در بخش اول کارکردهای حج در راستای بیداری اسلامی تحلیل شده و در بخش دوم ظرفیت های حج در تقویت بیداری اسلامی بررسی شده است.

۳۹۸ . در راه برپائی حج ابراهیمی، عباسعلی عمید زنجانی، ۱۳۷۵، ۲۲۳ص، رقی.

به بررسی ویژگی های سیاسی حج می پردازد. حج در جرگه آیین های عبادی - سیاسی اسلام، از کانون های قدرت زا و اهرم های انتقال نیرو است که می تواند قدرت لازم را برای جهانی کردن رسالت اسلام و رهایی مسلمانان از سلطه استکبار جهانی پدید آورد. البته این نیرو جز با حاکم شدن روح حج بر مناسک حج به دست نمی آید. این کتاب تلاشی برای تحقق اهداف حج و شناخت راه کارهای رسیدن به آنهاست. برخی از مباحث آن چنین اند: بررسی فلسفه حج، بازگرداندن حج به شیوه ابراهیمی، فلسفه سیاسی برائت از مشرکان، تحقیق درباره جدال ممنوع در حج و حرم و آینده آن. این کتاب پیش تر به صورت مقالاتی در همایش های گوناگون عرضه شده است.

۳۹۹ . ره توشه مبلغ در حج: مروری بر بایسته ها، ویژگی ها و روش های تبلیغ در حج، محسن محمدی، ۱۳۹۳، ۴۳۶ص، وزیری.

این کتاب بر ظرفیت های تبلیغی حج برای زائران در تمامی سفر حتی قبل و بعد از آن تمرکز دارد. در این رویکرد، روحانی کاروان، مبلغ و فرستنده پیام و زائران بیت الله الحرام، مخاطب تبلیغ می باشند. در این تحقیق سعی شده است از سویی به مبانی نظری مباحث پرداخته شود و از سویی، به ابعاد کاربردی تحقیق نیز توجه شود تا روحانیان کاروان ها بتوانند از مطالب کتاب بهره ببرند. مطالب کتاب در هفت فصل تنظیم شده است. فصل اول: کلیات؛ فصل دوم: امتیازات و ویژگی های تبلیغی سفر حج؛ فصل سوم: نوع و محتوای پیام در موقعیت های تبلیغی حج؛ فصل چهارم: ویژگی ها و شرایط مخاطب در حج؛ فصل پنجم: اصول ارتباطی - تبلیغی مبلغ در حج؛ فصل ششم: روش های تبلیغ در حج؛ فصل هفتم: موانع

بهره‌مندی از ظرفیت‌های تبلیغ حج.

۴۰۰ . رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون محترم کاروان‌ها، به کوشش محمود کارآموزیان، بی تا، ۴۸ص، پالتویی.

در بردارنده گزیده‌ای از پیام‌ها و بیانات امام خمینی درباره وظایف روحانیان در سفر حج است.

۴۰۱ . رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت‌الله الحرام، به کوشش محمود کارآموزیان، ۱۳۸۲، ۱۰۷ص، پالتویی.

در بردارنده گزیده‌ای از پیام‌های امام خمینی به میهمانان خانه خداست. این پیام‌ها ذیل ۵۲ عنوان طبقه‌بندی شده‌اند که برخی از آنها چنین‌اند: توصیه‌ها و راه‌کارها، لزوم فراگیری مسائل حج، انجام شایسته حج، بایدها و نبایدها، توجه به موقعیت کشور، بهره‌برداری از حج، اهداف سفر، انواع حج، بعد سیاسی و وظیفه حجاج، آداب حضور، دستورالعمل اجتماعی حج، شیوه برخورد با دیگران، جماعات اهل سنت، وظایف نمایندگی ولی فقیه، امریکا و اسرائیل، فلسفه زیارت.

۴۰۲ . ساختار سیاسی - اجتماعی شیعیان عراق، فرج‌الله قاسمی، ۱۳۹۳، ۲۹۲ص، رقعی.

در این پژوهش ضمن بررسی ساختار سیاسی - اجتماعی عراق، به وضعیت و تاریخ گذشته و حال شیعیان در این کشور پرداخته شده و در نهایت، اندیشه و نگرش سیاسی مراجع معاصر عراق بررسی شده است.

۴۰۳ . سفرهای زیارتی در فرهنگ مردم، سیدعلیرضا هاشمی، ۱۳۸۸، ۱۹۲ص، پالتویی.

به بررسی آداب و فرهنگ مردم در سفرهای زیارتی می‌پردازد. مطالب این مجموعه بنابر فراخوان صدا و سیما، از دهه چهل به بعد، از جای جای

فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی ۱۵۳

کشور به صدا و سیما فرستاده و در برنامه های مختلف از آن ها استفاده شده و مؤلف با بهره گیری از بایگانی صدا و سیما آنها را گزینش و گردآوری و در قالب هفت فصل منتشر کرده است: مقدمات سفر، بدرقه، چاووش و چاووش خوان، ملزومات و تدابیر سفر، پیشباز، باورها و عقاید و در نهایت ادبیات شفاهی عرضه کرده است.

۴۰۴ . سلوک سبز: نوگرایی در حج از منظر امام و رهبری، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۷، ۱۳۲ ص، رقعی.

به بررسی دیدگاه های تازه امام خمینی و مقام معظم رهبری درباره حج می پردازد. نویسنده افزون بر این، موضوع خلاقیت و نوآوری را در سازمان ها و مدیریت حج بر می رسد.

۴۰۵ . مصحفہ حج، مرکز تحقیقات حج، جلد اول، ۱۳۸۲، ۳۶۰ ص، وزیری.

مجموعه سخنان و پیام های امام خمینی درباره مراسم حج است. اولین پیام ایشان بهمن ۱۳۴۹ به زائران بیت الله الحرام به مناسبت برگزاری آیین حج صادر شد که به مسلمانان جهان درباره فلسطین هشدار می داد و جنایت های رژیم شاه را آشکار می کرد. آخرین پیام امام به ملت ایران ۲۹ تیر ۱۳۶۷ به مناسبت سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطع نامه ۵۹۸ صادر شد. کتاب نمایه ای موضوعی نیز دارد.

۴۰۶ . مصحفہ حج: مجموعه سخنان و پیام های مقام معظم رهبری، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۲، ۳۶۰ ص، وزیری.

سخنان و پیام های مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای را درباره آیین حج و بخش های مختلف آن در بردارد. نخستین پیام ایشان به گزارش این مجموعه، تیرماه ۱۳۶۸ برای حجج بیت الله الحرام و آخرین پیام ایشان هجدهم بهمن ۱۳۸۱ برای زائران خانه خدا صادر شده و نمایه ای موضوعی نیز در پایان کتاب آمده است.

۴۰۷ . کنگره عبادی سیاسی حج، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، ۱۳۶۳، ۲ جلد، وزیرى.

تحولات اخیر حج، دست آورد عظیم انقلاب اسلامی است که با رهبری امام راحل آغاز شد. امام راحل، در سالیانی دراز با سخن رانی‌ها و پیام‌های بسیار مهم، رهنمودهای ارزشمند خود را در زمینه‌های مختلف بیان کردند که این مجموعه آن‌ها را گردآوری کرده است.

پیام‌های امام به حجاج ایرانی، دیدار با روحانیان کاروان‌ها، سخن رانی‌های امام در عید قربان و...، از بخش‌های این اثرند.

۴۰۸ . مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان، سید جواد ورعی، ۱۳۷۹، ۱۶۶ ص، پالتویی.

به بررسی برخی از ویژگی‌های سیاسی حج می‌پردازد. برائت از مشرکان از اجزای تفکیک ناپذیر آیین عبادی - سیاسی حج ابراهیمی است که این کتاب در تبیین مبانی دینی و سیاسی آن اصل انکارناپذیر می‌کوشد.

بخشی از این نوشتار پیشتر به صورت مقاله‌ای با عنوان «مبانی دینی برائت از مشرکان» در فصل نامه میقات حج منتشر شده است. این نوشته نگرشی جامع همراه با بازنگری در پاره‌ای از محورهای آن مقاله به شمار می‌رود که در دو بخش «مبانی دینی» و «مبانی سیاسی» برائت از مشرکان می‌پردازد و در پایان به شماری از اشکالات و شبهات در این باره پاسخ می‌گوید.

این کتاب در سال ۱۳۹۱ به زبان عربی و در سال ۱۳۹۶ به زبان انگلیسی ترجمه و منتشر شد. ترجمه عربی با عنوان «الانسس الدینیة و السیاسیة للبراءة من المشركین» منتشر شده است.

۴۰۹ . علل تداوم قدرت رژیم پادشاهی عربستان سعودی، سید مهدی طاهری، ۱۳۹۷، ۳۳۶ ص، وزیرى.

این کتاب بر آن است نشان دهد با وجود حاکمیت غیر دموکراتیک در عربستان، چه عللی موجب تداوم قدرت رژیم سلطنتی آل

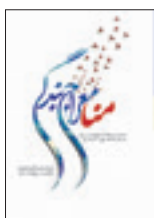
فصل هفتم: مطالعات سیاسی-اجتماعی ۱۵۵

سعود طی هشت دهه شده است. نگارنده معتقد است ائتلاف قدرت حاکم با علمای وهابی، وجود درآمدهای رانتی (اعم از نفت، گاز و درآمدهای ناشی از حج) و اشتراک منافع این کشور با مصالح کشورهای غربی، از مهم ترین علل تداوم حاکمیت آل سعود به شمار می آید.

۴۱۰. فاجعه منا به روایت مطبوعات و رسانه های خارجی، تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۵، ۶۰۰ص، رقعی.

در این کتاب سعی شده است افزون بر تبیین چگونگی پدید آمدن فاجعه منا، از لایه لای انبوه مطالب منتشر شده در مطبوعات و رسانه های خبری خارجی، علل وقوع آن نیز بیان و جغرافیای منا، محدوده وقوع حادثه و محیط پیرامونی آن معرفی شود و با دسته بندی و بیان اظهارات مقامات سعودی و شاهدان عینی در چند محور، نتیجه گیری لازم به عمل آید. مطالب این کتاب در دو قسمت و یک بخش اسناد دسته بندی شده است. در قسمت اول «چرایی و چگونگی رخداد فاجعه منا» بررسی شده و در قسمت دوم «اقدامات و عملکرد سعودی ها پس از فاجعه منا» مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. در بخش اسناد، که بخش زیادی از کتاب را به خود اختصاص داده، متن ۱۸۳ سند درباره فاجعه منا آمده است.

۴۱۱. منا معراج بندگی (مستند حوادث موسم حج سال ۱۳۹۴ ش. / ۱۴۳۶ق)، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۱۳۹۵، ۲۹۶ص، وزیری.

در این کتاب تلاش شده با ارائه مستندات کامل و مستدل، ضمن ارائه گزارش همراه با جزئیات فاجعه منا در سال ۱۳۹۴ شمسی، این حادثه به صورت کاملاً کارشناسی مورد بررسی قرار گیرد. بیان چگونگی واقعه، بررسی ابعاد حقوقی، روایت و تحلیل زائران غیر ایرانی، بررسی و تطبیق عملکرد دولت عربستان در قبال فجایع حرم و منا از جمله عناوین مورد بحث در این کتاب هستند.

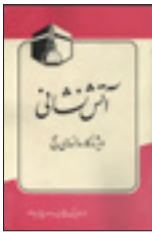
۴۱۲ . مهمانان خدا: زیارت و سیاست در جهان اسلام، رابرت آر.

بیانکی، ترجمه محمدرضا حضوربخش، ۱۳۹۷، ۴۷۹ص، وزیری.

در این کتاب حج به عنوان یک سفر زیارتی انتخاب شده است و ارتباط آن با «سیاست» و تأثیر و تأثراتی که این دو بر هم دارند بررسی شده است. نویسنده با مسافرت به کشورهای اسلامی و دیدار با

مسئولان حج و مطالعات عمیق درباره تاریخ این کشورها اطلاعاتی مفید در برابر محققان قرار می دهد. مسیر راه های حجاج، تعداد حجاج کشورهای مسلمان و مراسم و آیین های مرتبط با زائران و سیاست کشورهای مسلمان درباره شهروندان خود از جمله ویژگی هایی است که رابرت آر بیانچی در این کتاب، تحلیل و بررسی می کند.

فصل هشتم: راهنمای کارگزاران

۴۱۳. آتش نشانی: ویژه کاروان های حج ، حوزه نمایندگی ولی فقیه ، ۱۳۷۵ ، ۴۰ص ، رقعی .

به بررسی پی آمدهای آتش سوزی و روش مهار آن و چگونگی درمان آسیب دیدگان می پردازد. آتش سوزی، از رویدادهای تلخی است که گاهی در سفر حج رخ می دهد. خدمت گزاران حج باید روش فرونشاندن آن را بیاموزند و با به کار بردن اصول علمی، بتوانند آتش را خاموش و یا از بروز آتش سوزی جلوگیری کنند. این کتاب برپایه تجارب کاری و روش های تخصصی به همین موضوع می پردازد.

۴۱۴. آزموده ها: تجربیات روحانیون کاروان های عمره ، تهیه کننده امور روحانیون بعثه مقام معظم رهبری ، ۱۳۷۹ ، ۱۸۰ص ، پالتویی .

در بردارنده تجارب و شرح وظایف و دستورالعمل مدیران فرهنگی کاروان های زیارتی عمره است

۴۱۵. آزموده ها (۱): ویژه بانوان معینه؛ پیش درآمدی بر شرح وظایف و مأموریت معینه های کاروان حج ، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون ، ۱۳۸۵ ، ۵۸ص ، پالتویی .

مجموعه مطالبی درباره وظایف بانوان خدمت‌گزار (معینه‌ها) در سفرهای حج است که سه بخش دارد: نقش و مأموریت‌های پیش از سفر حج، وظایف معینه‌ها در سفر حج، وظایف معینه‌ها پس از سفر حج.

۴۱۶. آزموده‌ها (۲): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، ۱۳۸۰، ۸۳ ص، پالتویی.

روحانیان کاروان‌های حج در آموزش و توجیه زائران باید نکته‌هایی را بدانند که این کتاب در پنج بخش با این عناوین مطالبی را در این زمینه عرضه می‌کند: ۱. شرح وظایف روحانیان کاروان‌های حج؛ ۲. آشنایی با پاسخ شبهات علیه شیعه از کتب عامه؛ ۳. نکاتی از مناسک حج و نماز در فقه تطبیقی؛ ۴. پاره‌ای از تفاوت‌های اعمال عبادی مذاهب چهارگانه با ما شیعیان که بیشتر در مسجد الحرام و مسجد النبی مشاهده می‌شود؛ ۵. چند استفتاء.

۴۱۷. آزموده‌ها (۳): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۸۱، ۱۳۴ ص، پالتویی.

در بردارنده دستورالعمل‌ها و وظایف مدیران و مسئولان کاروان‌ها به ویژه روحانیان است. این جلد از کتاب شرح وظایف روحانیان کاروان‌های عمره را بررسی می‌کند.

۴۱۸. آزموده‌ها (۴): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیان در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۲، ۱۳۱ ص، پالتویی.

بخش دیگری از آزموده‌هاست که به توضیح برخی از شبهات مطرح

فصل هشتم: راهنمای کارگزاران ۱۵۹

در سال‌های اخیر درباره تشیع می‌پردازد. شماری از این شبهات چنین‌اند: زیارت قبور، رجعت، تقیه، مصحف امام علی علیه السلام، سجده بر خاک و تربت امام حسین علیه السلام، غلو و غالیان و توسل.

۴۱۹. آزموده‌ها (۵): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، ۱۳۸۳، ۵۹ص، پالتویی.

مجموعه مطالبی درباره برخی از موضوعات حج است: آزموده‌های اسرار و معارف حج، بایدهای مناسک و تازه‌های فتاوا، نکاتی از آزموده‌های روحانیان، نقش روحانی کاروان، روان‌شناسی زائر.

۴۲۰. آزموده‌ها (۶): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۴، ۷۲ص، پالتویی.

مجموعه آموزشی برای روحانیان کاروان‌های حج در سه بخش است: نکات فقهی عمره و حج، احکام کلی در حج، راهنمای فقهی اجرائی عمره و حج.

۴۲۱. آزموده‌ها (۷): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۴، ۱۲۸ص، پالتویی.

عنوان دیگر: پیام‌های ماندگار: براساس تجربه‌ها و توصیه‌های روحانیون و معین‌های کاروان حج در طرح‌ره‌آورد سفر حج - ۱۳۸۳ش.

مجموعه‌ای آموزشی برای روحانیان کاروان‌های حج در پنج بخش است: ۱. مبانی و اصول تبلیغ؛ ۲. رهنمودهای تبلیغی به مبلغان؛ ۳. تجربه‌ها و توصیه‌ها؛ ۴. نگاهی گذرا به ابعاد عبادی و سیاسی حج؛ ۵. «در حرمین شریفین» درباره برخی از آداب زیارت.

۴۲۲. آزموده‌ها (۸): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۵، ۱۱۶ص، پالتویی.

عنوان دیگر: پیام‌های ماندگار: براساس تجربه‌ها و توصیه‌های روحانیون و معین‌های حج در طرح ره‌آورد سفر حج - ۱۳۸۴ شمسی.

این نوشتار براساس «طرح ره‌آورد سفر حج»، در بردارنده تجارب روحانیان در این سفر است که سه بخش سامان دارد: بخش اول، از راه کارهای تبلیغی پیامبر یاد می‌کند، بخش دوم ویژگی‌های حج را در قرآن و روایات برمی‌رسد و بخش سوم، توصیه‌هایی برگرفته از تجارب روحانیان، معینه‌ها و معین‌ها در حج ۱۳۸۴ شمسی در بردارد.

۴۲۳. آزموده‌ها (۹): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۶، ۹۵ص، پالتویی.

در بردارنده دست‌ورالعمل‌ها و راه‌کارهایی برای مدیریت کاروان هاست. این کتابچه آموزشی درباره نوع رفتار با زائران بیت الله الحرام و آموزش آنان، توصیه‌هایی به روحانیان کاروان‌های حج و عمره در بردارد.

۴۲۴. آزموده‌ها (۱۰): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیان در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۷، ۱۳۵ص، پالتویی.

این کتابچه آموزشی در هشت فصل، به روحانیان درباره روش برخوردشان با زائران و نوع آموزش آنان توصیه می‌کند. این آموزش‌ها درباره ارتباطات آنان با یک‌دیگر در کشور و داخل عربستان است.

۴۲۵. آزموده‌ها (۱۱): نگاهی به تجربیات و توصیه‌های روحانیان حج، به کوشش عباس ظهیری و عبدالرحیم کارگر محمدیاری، قم، پالتویی، ۱۳۸۸، ۱۱۲ص، پالتویی.

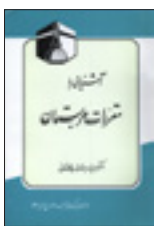
فصل هشتم: راهنمای کارگزاران ۱۶۱

به بررسی برخی از معارف و فلسفه حج می‌پردازد. فصل اول این نوشتار در قالب اقتراح و پرسش از اساتید حوزه علمیه قم درباره اسرار و معارف حج و عبادت اطلاعاتی عرضه می‌کند و فصل دومش با عنوان «آسان‌ترین شیوه محاسبه خمس» سامان یافته است.

۴۲۶ . آزموده‌ها (۱۲): نگاهی به تجارب و توصیه‌های روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، ۱۳۸۸، ۱۲۰ص، پالتویی.

به بررسی وظایف مدیران کاروان‌ها در راهنمایی زائران عتبات عالیات عراق و اماکن زیارتی شیعیان در سوریه می‌پردازد. بخش اول این کتابچه اماکن زیارتی مستند و بخش دوم آن اماکن زیارتی نامستند را برمی‌رسد. اعمال مسجدهای سهله و کوفه عنوان بخش سوم است. بخش چهارم تجربیات سفر و راه‌کارهای عملی را در بردارد و بخش پایانی، نقشه اماکن زیارتی را آورده است. عنوان دیگر: آزموده‌های عتبات عالیات: مروری بر شرح وظایف و مأموریت‌های روحانیون کاروان‌ها.

۴۲۷ . آشنایی با مقررات عربستان، سید عبدالوهاب طالقانی، ۱۳۷۵، ۹۵ص، رقعی.

به معرفی مقررات و قانون حج در عربستان می‌پردازد و در شش فصل، اطلاعاتی لازم در این باره عرضه می‌کند. هم‌چنین اطلاعات دیگری درباره حج‌گزاری برای مدیران و معاونان کاروان‌ها در بردارد که چنین عنوان‌هایی دارند: آشنایی با حج برخی از کشورهای اسلامی، آشنایی با مؤسسه‌های حج عربستان و مقررات و تعلیمات حج این کشور، مراسم و جشن‌های رسمی در زمان حج، آشنایی با برخی از مقررات عربستان درباره امور حجاج، نقش ستادهای مکه مکرمه و مدینه منوره، دانستنی‌های لازم در عربستان برای کارگزاران حج و عمره.

۴۲۸ . جدول حج، موسسه فرهنگی هنری مشعر، ۱۳۸۸، ۹۶ص، پالتویی.

این کتابچه حاوی ۳۱ جدول موضوعی متناسب با سلیقه‌ها و نیازهای فکری زائران حرمین شریفین در راستای افزایش سطح آموزه‌های معرفتی زائران بیت الله الحرام و نیز آشنایی بیشتر آنها با زوایای فقهی، عرفانی و تاریخی سرزمین حج است.

۴۲۹ . حوارات حول شؤون الحج خاص لمسؤولی قوافل الحج والعمرة ومساعدهم، خادمعلی سالاریان و سیدجواد رجائی، ۱۳۷۵، ۹۰ص، پالتویی.

کتاب آموزشی زبان عربی برای کارگزاران آیین حج است. آشنایی با زبان عربی توانایی و گفت‌وگو با این زبان، موفقیت مدیران کاروان‌ها و دیگر عوامل اجرایی و خدماتی حج و عمره را بسیار افزایش می‌دهد. در این باره دوره‌های آموزش زبان عربی نیز برای مدیران و معاونان حج در سال ۷۳ شمسی در دفتر حج خراسان برگزار شد که این کتاب محصول همین دوره است.

۴۳۰ . ره‌توشه حج (ویژه روحانیون کاروان‌ها)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، ۲۷۵ص، وزیری.

در این کتاب تلاش شده با پرداختن به بخش‌های مهم معارفی مورد نیاز حج‌گزاران، اثری جامع برای روحانیان کاروان‌ها در راستای بهره‌گیری آنان در آموزش زائران فراهم آید. مطالب این کتاب در قالب مجموعه مقالات ذیل شش فصل و در قالب جلسات آموزشی تدوین و عرضه شده است. اطلاعات مقالات به شرح زیر است: آداب و اخلاق حج و زیارت، اسرار حج و زیارت، احکام عمومی، کلام و معارف، تاریخ و اماکن و مطالعات سیاسی و اجتماعی.

فصل هشتم: راهنمای کارگزاران ۱۶۳

۴۳۱. ره توشه مبلغ، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۴، ۲۰۴ص، رقعی.

اطلاعاتی درباره روحانیان و تبلیغ و تأثیر و جایگاه آن در بردارد. بحث اساسی در هشت فصل آن، تبیین تبلیغ و محتوایش و شناخت مخاطب و راهبردهای تبلیغ و ابزار آن است و به مسئله ارتباط حج و کار تبلیغ در موسم حج نیز اشاره می‌کند. کتاب برای آشنایی مبلغان و روحانیان کاروان‌ها با مسائل تبلیغی فراهم آمده است.

۴۳۲. سفر عشق: راهنمای حجاج و عوامل خدماتی حج، ابراهیم

حیدری، ۱۳۷۸، ۲۳۹ص، رقعی.

این کتاب مطالبی درباره آداب و آیین حج و راهنمایی حجاج در ۲۳ فصل در بردارد. نویسنده بیشتر به وظایف، مسئولیت‌ها و نقش مدیران در هدایت، و برگزاری آیین و مناسک حج پرداخته است.

۴۳۳. سوره‌های سخن (در مکه و مدینه)، به کوشش واحد

آموزش امور روحانیون، ۱۳۷۲، ۱۱۵ص، وزیری.

به معرفی برخی از موضوع‌های سخن در مکه و مدینه می‌پردازد. انتخاب موضوع و شرح و تفسیر آن، خود مقدمه‌ای برای آشنایی گسترده‌تر و عمیق‌تر است. شرح و بیان ویژگی‌های مکه و مدینه، سیمای ابراهیم، پیامبر اسلام، ابوطالب و ائمه معصومین علیهم‌السلام، توبه، دعا، عبادت و ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها، شماری از این موضوعاتند.

۴۳۴. شرح وظایف گروه‌های ارشاد کاروان‌های حج (سال

۱۳۸۵ شمسی)، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۵، رقعی.

گروه ارشاد زائران بیت الله الحرام برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب اسلامی با اعضای اندکی در بعهه مقام معظم رهبری پا گرفت و در مکان‌های خاصی همچون بقیع به ارشاد و راهنمایی زائران پرداخت.

این شیوه موفقیت‌هایی به دنبال داشت، اما همواره به کاستی‌هایی نیز دچار بود تا اینکه معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری با بهره‌گیری از نظرات و پیشنهادهای مجریان آیین حج و بازنگری در تشکیلات و سازماندهی و روش اجرایی آن، گروه‌های ارشاد کاروان‌ها را به شکل کنونی اش بازسازی کرد. این اثر شرح وظایف این گروه‌ها را در بردارد.

۴۳۵ . شرح وظایف و دستورالعمل‌های مدیران و عوامل خدماتی (حج تمتع ۱۳۷۶ شمسی)، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، ۱۳۷۵، ۱۲۳ص، رقی.

به شرح وظایف و دستورالعمل‌های اجرایی مدیران و عوامل خدماتی سازمان حج و زیارت می‌پردازد. شماری از مباحث کتاب چنین‌اند: آشنایی با بخش‌های مختلف سازمان حج و زیارت، ضوابط و شرایط گزینش عوامل خدماتی، ثبت نام داوطلبان سفر، وسایل انفرادی و مسائل رفاهی، مسائل پزشکی و حوادث، تأمین و حفظ سلامت حجاج.

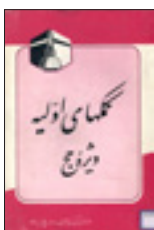

۴۳۶ . فقه تبلیغ: بایدها و نبایدهای فقهی عرصه تبلیغ با تأکید بر وظیفه روحانیون کاروان‌ها، رضا عندلیبی، ۱۳۹۷، ۲۱۶ص، وزیری.

بررسی و بیان بایدها و نبایدهای فقهی عرصه تبلیغ موضوع این نوشتار است. عرصه تبلیغ به طور کلی و تبلیغ بین‌الملل به طور خاص و تبلیغ در سفرهای زیارتی به نحو‌اخص نیازمند شناخت کامل بایدها و نبایدهای فقهی تبلیغ است تا در کنار مهارت‌های تبلیغی، بیشترین اثرا در تحقق اهداف مدنظر شارع مقدس - از تشریح وجوب حج و استحباب زیارت - داشته باشد. از این رو برای تبیین دقیق این بایدها و نبایدهای فقهی (واجبات و محرمات) تبلیغ، با تأکید بر وظیفه روحانیان کاروان‌های زیارتی، این کتاب تدوین شده است.

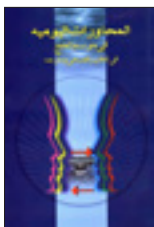
۴۳۷ . کتاب راهنما، مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیان و مدیران کاروان های عمره، ۱۳۸۷، ۶۷ص، پالتویی.
مروری گذرا بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیان کاروان های عمره و شرح وظایف مدیران کاروان ها و حوزه مأموریت آنان به شمار می رود.

۴۳۸ . کمک های اولیه ویژه حج، ۱۳۷۵، ۱۲۷ص، رقعی.
به بررسی حج از دیدگاه بهداشت و درمان می پردازد و آگاهی های مفیدی در پنج فصل با این عنوان ها برای یاری رساندن به حجاج آسیب دیده عرضه می کند: علائم حیاتی؛ گرمایزدگی؛ مسمومیت؛ خفگی و ایست قلبی؛ خون ریزی ها و شکستگی ها. هر فصل، راه کمک های اولیه را تا رساندن بیمار به مراکز درمانی بیان می کند. هم چنین در پایان بخشی با عنوان «آتش نشانی» دارد که در آن به تعریف راه های پیش گیری از آتش سوزی می پردازد.

۴۳۹ . مبانی نقشه خوانی: ویژه کارگزاران حج و زیارت، محمدامین عارف زاده، به کوشش سازمان حج و زیارت، مرکز آموزش کارگزاران، ۱۳۸۸، ۴۸ص، وزیری.
بر اثر فزونی گرفتن شمار زائران در سال های اخیر، سازمان حج و زیارت، به تدوین این کتاب، در زمینه نقشه خوانی پرداخته است. تعریف نقشه؛ نقشه خوانی چیست؛ شمال یابی به کمک ساعت؛ روش پیدا کردن قبله؛ محاسبه طول و مساحت از طریق مقیاس نقشه؛ روش های اندازه گیری طول خطوط منحنی و نحوه استفاده از نقشه به ویژه روی زمین، برخی از مباحث کتاب است.

۴۴۰ . المحاورات الیومیة فی موسم الحج، خادمعلی سالاریان و سیدجواد رجائی، ۱۳۷۶، ۹۶ص، رقعی.
در بردارنده اصطلاحات و لغات ضروری برای گفت وگویی حجاج با مردم عربستان در ایام حج است. درون مایه این گفت وگوها، عادی

و اعتقادی و سیاسی است که به دو صورت عربی فصیح و عامیانه تدوین شده است.

۴۴۱. مدیریت در کاروان های حج، ۱۳۸۲، ۸۸ص، رقعی.

مطالبی در زمینه اصول مدیریت و توصیه های سازمان حج و زیارت به عوامل اجرایی آیین حج به ویژه مدیران کاروان ها در بردارد. کتاب در چهار فصل با عنوان های مدیریت علمی، مدیریت بحران، اخلاق مدیریت و مباحث تکمیلی سامان یافته است.

۴۴۲. مکالمه عربی: ویژه سفرهای زیارتی، بحیی معروف، ۱۳۸۶، ۲۸۰ص، رقعی.

اصطلاحات و لغات عربی را برای مکالمه به زبان عربی در سفرهای زیارتی در بردارد. اهمیت سفر به اماکن زیارتی، همچون مکه، مدینه و عتبات عالیات برکسی پوشیده نیست و مردم این کشورها عرب زبانند. بنابراین، آموختن مکالمات روزمره عربی برای زائران ضروری می نماید. این کتاب زائران بیت الله الحرام و دیگر مسافران کشورهای عربی را کمک می کند تا بتوانند نیازهای ارتباطاتی ضروری خود را با استفاده از آن برآورند. گفت و گو درباره اماکن زیارتی، مناسک حج، گمرک، فرودگاه، هتل، مطب پزشکان، بیمارستان ها، فروشگاه ها، پُست و تلفن، سالن غذاخوری، پلیس، بانک، موزه، پوشاک و ده ها موضوع ضروری دیگر در این اثر گنجانده شده است تا حجاج بیت الله الحرام و زائران عتبات عالیات و مسافران کشورهای عربی بتوانند با عرب زبانان سخن بگویند. تصاویر آمده در کتاب دست آورد سفر مؤلف به کشورهای عربی است.

۴۴۳. مناسبت های شمسی و قمری ویژه حج تمتع، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۸، ۱۲۸ص، رقعی.

مهم ترین مناسبت های شمسی و قمری موسم حج را در بردارد، اما همه مناسبت های تقویمی در آن نیست. این مناسبت ها به دو بخش شمسی و قمری تقسیم شده اند و در هر بخش، نخست تاریخ و عنوان

فصل هشتم: راهنمای کارگزاران ۱۶۷

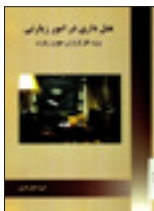
مناسبت و توضیحی کوتاه درباره آن عرضه؛ سپس آیات و روایاتی در این باره نقل می‌کند.

۴۴۴ . مهارت های روان شناختی مورد نیاز روحانیون کاروان های

حج و زیارت، داود حسینی، ۱۳۹۸، ۲۲۴ص، وزیری.

در این کتاب نویسنده تلاش کرده با بهره‌گیری از منابع اسلامی و متون حوزه روان‌شناسی، نیاز روحانیان کاروان‌ها را در حوزه مهارت‌های روان‌شناختی برطرف کند. با توجه به ویژگی‌های خاص سفرهای زیارتی و انتظاری که زائران از عوامل کاروان، به ویژه روحانیان، دارند، آشنایی با برخی علوم و داشتن مهارت‌هایی ضروری است. یکی از این علوم، دانش روان‌شناسی است. این مهم در فراگیری شیوه‌های صحیح آموزش و کلاس‌داری، راهنمایی و مشاوره و نیز مهارت‌های آرام‌سازی و روبرویی با تنیدگی‌ها در حج و زیارت کاربرد دارد.

۴۴۵ . هتل‌داری در امور زیارتی، حمید آقاسامان، با همکاری مجید

درزی و ناصر غن‌دلیب، برای سازمان حج و زیارت، اداره آموزش

کارگزاران، ۱۳۸۸، ۱۲۰ص، وزیری.

اطلاعاتی درباره هتل‌ها و مسافرخانه‌های عربستان سعودی، وضع بهداشتی مکه، وظایف مدیران هتل‌ها و مسافرخانه‌ها و وضع مدینه عرضه کرده است.

فصل نهم: حج‌گزاری

۴۴۶ . با کاروان ابراهیم در سال ۱۳۷۱ شمسی، رسول جعفریان و

محمدعلی خسروی، ۱۳۷۱، ۳۵۷ص، وزیری.

در هشت فصل، گزارشی از کارهای بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت در سال ۱۳۷۱ش در بردارد. فصل اول با عنوان «آهنگ راه»، از فعالیت‌های بعثه قبل از موسم حج سخن می‌گوید.

فصل دوم با عنوان «راویان حضور» از استقرار بعثه مقام معظم رهبری و چگونگی فعالیت‌هایش در حرمین شریفین و دیدارهای مختلف نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی با افراد و گروه‌های مختلف گزارش می‌دهد. فصل سوم از تأثیر روحانیان و هدایت فکری و معنوی زائران یاد می‌کند. فصل چهارم با عنوان «یاد یاران» که از گسترده‌ترین فصل‌های کتاب است، به گزارش آیین‌ها و اجتماعات می‌پردازد و فصل پنجم با عنوان «رنگ بی‌رنگی» حج‌گزاری مسلمانان را گزارش می‌کند. فصل ششم از چگونگی اجرای این سفر عظیم الهی و تلاش گسترده سازمان حج و زیارت در سامان‌دهی آن می‌گوید و فصل هفتم با عنوان «در حاشیه حج» کوتاه است و خواندنی. فصل هشتم با عنوان «میقات در آینه» ویژه‌گفت‌وگوهایی است با متفکران و عالمانی که توفیق زیارت یافته‌اند و در این دیدارها از دریافت‌ها و دیدگاه‌های خود درباره حج و مسائل جهانی سخن گفته‌اند.

۴۴۷ . با کاروان صفا: گزارش حج سال ۱۳۸۲، رسول جعفریان،

۱۳۸۳، ۶۰۰ص، وزیری.

گزارش کمابیش جامعی برای نشان دادن بخشی از تلاش‌ها و کوشش‌ها برای رفاه حجاج است. گزارش عمومی از حج سال ۱۳۸۲ شمسی، شالوده کتاب به شمار می‌رود و خودش برپایه گزارش‌های واحدهای مختلف بعثه مقام معظم رهبری و تلاش نویسنده، استوار است. برخی از منابع تدوین کتاب، مصاحبه و شماری از آنها، برگرفته از روزنامه‌های عربستان و بخشی از آنها، مشاهدات و تحلیل‌های شخصی نویسنده‌اند.

۴۴۸ . با کاروان عشق، محمدعلی مهدوی راد و رسول جعفریان،

۱۳۷۲، ۴۳۴ص، وزیری.

گزارشی از ویژگی‌های مختلف آیین حج ۱۳۷۲ش است. پیش‌درآمد کتاب از حریم دوست و حال و هوای زائران در آن دیار سخن می‌گوید و در بخش حج و مسائل فرهنگی، تلاش‌های روحانیان و چگونگی رسالت آنان و اهمیت روشن‌گری را درباره گره‌های فقهی در پرتو واقعیت‌های کنونی برمی‌رسد. حج و مسائل سیاسی، از دیگر بخش‌های کتاب است که گزارشی تحلیلی از نگاه زائران به انقلاب اسلامی، شخصیت حضرت امام و جریان‌های جهان اسلام در بردارد. چگونگی جلوگیری حکومت سعودی از اجرای آیین براءت از مشرکین، بازتاب‌های این آیین و چگونگی برگزاری آن در سرزمین منا، بخش دیگری از کتاب است. گزارش تفصیلی سمینارها و تجمع‌ها و گزیده‌ای از گزارش‌های دیدار زائران با نماینده ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی و سخنان شخصیت‌های علمی و روحانی و مصاحبه‌ها با شخصیت‌های علمی و فکری، زائران و کسانی که سالیان دراز به دیدار دیار دوست موفق بوده‌اند، از دیگر بخش‌های کتاب به شمار می‌رود که خواننده را با ویژگی‌های معنوی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی آن دیار آشنا خواهد کرد و در فصل پایانی با عنوان «در خدمت زائران»، گزارشی تفصیلی درباره تلاش‌های اجرایی سازمان حج و زیارت در برگزاری حج عرضه می‌کند.

۴۴۹. بازتاب حج گزاری و آثار اندیشوران مغرب اسلامی در دانشنامه حج و حرمین شریفین، به کوشش سید محمود سامانی، ۱۴۰۰، ۱۵۹ص، وزیری.

این کتاب شامل مجموعه مقالاتی است که با موضوع حج و مغرب اسلامی مرتبط است و در دانشنامه حج و حرمین شریفین منتشر شده یا منتشر خواهد شد. مطالب این کتاب در دو بخش سامان یافته است: در بخش اول مداخل مرتبط با کشورهای مغرب اسلامی که در دانشنامه حج و حرمین شریفین منتشر شده، بازنشر شده است. در این مقالات وضعیت حج گزاری کشورهای تونس، الجزایر، لیبی و مراکش بررسی شده است. در بخش دوم هم آثار اندیشوران مغرب اسلامی درباره حج و حرمین در حوزه تاریخ و جغرافیا آورده شده است.

۴۵۰. برگزاری حج در دوره پهلوی، حمیده سلطانی مقدم، ۱۳۹۳، ۱۳۶ص، رقی.

در این نوشتار نویسنده کوشیده روند شکل گیری اداره حج و زیارت را در دوره پهلوی دوم، در دو مقطع زمانی بررسی کند: ابتدا به دهه بیست و سی می پردازد که حمله داران تنها حاکمان این عرصه بودند. سپس به دهه چهل اشاره می نماید که در آن مدت، وزارت کشور کوشید تا کنترل بیشتری برای سفر داشته باشد. به همین منظور در سال ۵۱ برگزاری حج به سازمان اوقاف سپرده شد تا تنها دولت در این باره تصمیم گیری نماید و پاسخگویی مسائل بی شمار آن باشد. بی شک، شناسایی مشکلات و موانع برگزاری حج در این دوران و یافتن راه حلی برای آنها، از برنامه های سازمان اوقاف در این دوره بوده است. همچنین در این نوشتار، اهداف و برنامه های دولت و میزان موفقیت در اجرای برنامه ها بررسی شده است.

۴۵۱. تاریخ حج گزاری ایرانیان، اسرا دوغان، ۱۳۸۹، ۴۱۸ص، وزیری. ایرانیان در استفاده از راه های رسیدن به مکه بر اثر عقاید مذهبی ویژه شان از روزگار امویان به این سو، همواره به مشکلاتی در حج گزاری

دچار بوده اند که گاه به دلایل سیاسی، سخت‌ترین می شده است. این کتاب که در سه فصل «حج‌گزاری ایرانیان تا دوره صفویه»، «حج‌گزاری ایرانیان دوران صفویه» و «حج‌گزاری ایرانیان بعد از صفویه»، به بررسی راه‌های مختلف زائران ایرانی بیت‌الحرام به سوی مکه می‌پردازد.

۴۵۲ . حج ۲۵: گزارشی از حج‌گزاری سال ۱۴۲۵ قمری برابر با سال ۱۳۸۳ شمسی، رضا مختاری، ۱۳۸۴، ۶۹۶ص، وزیری.

گزارشی از نحوه برگزاری مناسک حج در سال ۱۳۸۳ شمسی (۱۴۲۵ قمری) است که نویسنده آن را به شیوه میدانی در سه فصل تهیه و تنظیم کرده است. ماجرای دید و بازدید مسئولان بعثه مقام

معظم رهبری و مصاحبه و ملاقات‌ها، سمینارها و سخنرانی آنان در زمان‌های مختلف و چگونگی برگزاری مناسک حج (کوچ به عرفات و وقوف در مشاعر مقدّسه، رمی جمرات، قربانی و برائت از مشرکان)، در بخش نخست گزارش می‌شود. در بخش دوم به فعالیت‌های مختلف بعثه همچون تنظیم کاروان‌ها، اطلاع‌رسانی و تبلیغات اشاره می‌کند و بخش پایانی درباره دیگر کارهای بعثه و ضرورت‌ها و بایدهای حج در اثبات هلال، خرید سوغات، نحوه بازگشت حاجیان و ولیمه آنان سخن می‌گوید.

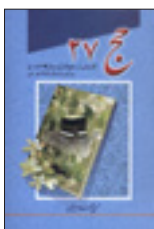

۴۵۳ . حج ۲۶: گزارش حج سال ۱۴۲۶ قمری برابر سال ۱۳۸۴ شمسی، محمدحسین رجبی، ۱۳۸۶، ۴۸۰ص، وزیری.

گزارشی از حج سال ۱۳۸۴ شمسی (۱۴۲۶ ق) است. نویسنده برپایه حضورش در برنامه‌های مختلف، ستاد خبری بعثه، نشریات بعثه مقام معظم رهبری و با استناد به برخی از روزنامه‌های سعودی و اسناد

و مدارک و گزارش عملکرد بخش‌های مختلف بعثه، مجموعه‌ای کامل از همه مراحل و وقایع حج و مقدّمات آن، گزارش روزشمار حج ۲۶ و فعالیت معاونت‌ها و واحدهای مختلف بعثه در مکه و مدینه و برگشت از حج عرضه می‌کند.

فصل نهم: حج گزاری ۱۷۳

۴۵۴ . حج ۲۷: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال ۱۴۲۷ هجری قمری آذر و دی ۱۳۸۵ شمسی، حسن مهدویان، ۱۳۸۶، ۵۲۵ص، وزیری.

گزارشی از برگزاری مناسک حج ۱۳۸۵ شمسی (۱۴۲۷ق) درشش بخش است. بخش اول به رخدادهای پیش از سفر می پردازد. بخش دوم از مقدمات حج در قالب گزارشی از فعالیت های نهادهای مجری امور حج سخن می گوید. روزشمار حج ۲۷ عنوان بخش سوم و گفت وگو با مسئولان درباره عملکرد بعثه و ستاد در حج ۸۵ شمسی، شنیدنی هایی درباره حج در مصاحبه با برخی از شخصیت ها و زائران بیت الله الحرام و مطالب گوناگون حج ۸۵ و حج گزاری ایرانیان، عنوان های سه بخش دیگر این گزارشند. گزارش های تصویری برخی از آیین ها و دیدارها در پایان کتاب آمده است.

۴۵۵ . حج ۲۸: گزارش حج سال ۱۴۲۸ ه. ق، رضا بابایی و علی اکبر جوانفکر، ۱۳۸۷، ۴۱۶ص، وزیری.

گزارشی از چگونگی برگزاری مناسک حج ۱۳۸۶ ش (۱۴۲۸ق) را در پنج بخش ارئه می دهد. بخش نخست، ویژگی های مهم و برجسته حج ۸۶ را برمی شمرد. بخش دوم، گزارش گونه ای از فعالیت ها و برنامه های پیش از حج است. بخش سوم با عنوان «حج ۸۶ در آینه آمار» گزارشی آماری از وضعیت ها و موفقیت های حج ۸۶ عرضه می کند. بخش چهارم، روزشمار (کرنولوژی) حج ۸۶ است. خدمات فرهنگی، اجرایی، بهداشتی، اسکان، حمل و نقل و مانند آن ها در بخش پنجم کتاب گزارش شده اند. بخش پایانی کتاب «خواندنی ها و اخبار پراکنده» است که اطلاعاتی درباره حج گزاری کشورهای دیگر در بردارد. خواننده پس از مطالعه این بخش از کتاب می تواند به مقایسه واقع بینانه ای درباره حج کشورهای اسلامی پردازد.

۴۵۶ . حج ۲۹: گزارش حج سال ۱۴۲۹ ه. ق، حجت الله بیات و سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۸، ۵۹۸ص، وزیری.

گزارشی از برگزاری مراسم حج ۱۳۸۷ شمسی (۱۴۲۹ق) در هفت فصل

در بردارد؛ فصل اول به فعالیت های پیش از سفر حج به ویژه هفته حج می پردازد و در این باره بیشتر به ایران معطوف است. فصل دوم گزارش بازتاب تلاش های معاونت ها، مدیریت و واحدهای بعثه مقام معظم رهبری و ارزیابی عملکرد آنها را در بردارد. فصل سوم از عملکرد و چگونگی حج گزاری و مخاطبان حج، کاروان ها و زائران گزارش می دهد. فصل چهارم، به بازنمایی همکاری های سازمان ها و نهادهایی می پردازد که در تدارک و سازمان دهی عملیات بزرگ حج سهیم بوده اند. فصل پنجم از تمهیدات، کارها و برنامه های فرهنگی و اجرایی کشور عربستان برای برگزاری حج ۱۴۲۹ قمری سخن می گوید و فصل آخر چگونگی حج گزاری، آمار و اخبار حاجیان دیگر کشورهای جهان را منعکس می کند.

۴۵۷ . حج ۳۰: گزارشی از حج گزاری سال ۱۴۳۰ ه. ق. برابر با سال

۱۳۸۸ ه. ش.، سید جواد ورعی و جواد منصور، ۱۳۹۰، ۲۲۶ ص،

وزیری.

گزارشی از برگزاری آیین حج ۱۴۳۰ قمری (۱۳۸۸ خورشیدی) است.

این نوشتار، کارهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، عبادی، سیاسی و

اجرایی بعثه جمهوری اسلامی ایران را پیش از آغاز آن موسم تا پس از بازگشت حاجیان بیت الله الحرام به ایران گزارش می کند. این کتاب براساس موضوعات نه ترتیب زمانی گزارش شده و بسا رویدادی پس از حج انجام گرفته، اما به همین سبب در جایگاه موضوعی خود قرار گرفته است. افزون بر این، به دیگر رویدادهای هم سو با حج گزاری ایرانیان در آن هنگامه بزرگ می پردازد. این گزارش در پنج بخش با این عنوان ها عرضه شده است: درگاه حج سیام؛ برنامه ها و کارهای بعثه مقام معظم رهبری؛ حج گزاران؛ سازمان ها و نهادهای همکار؛ کارهای عربستان.

۴۵۸ . حج ۳۱: گزارشی از حج گزاری سال ۱۴۳۱ قمری برابر با ۱۳۸۹

شمسی، به کوشش یعقوب توکلی، ۱۳۹۴، ۳۰۰ ص، وزیری.

گزارشی از حج گزاری ایرانیان در سال ۱۴۳۱ قمری (۱۳۸۹ شمسی)

است. در این کتاب که در پی سلسله گزارشات سالیانه ای به نام

فصل نهم: حج گزاری ۱۷۵

کتاب حج نگاهشسته شده، تلاش شده است تا با نگاهی از منظر ثبوت وقایع و تأکید بر تاریخی نمودن عناصر مختلف و بیان حس و حال و معنویت حاکم بر فضای اعمال حج به بیان فعالیت های مدیریت امور حج و زیارت کشور جمهوری اسلامی بپردازد. نویسندگان در این نوشتار، تلاش نموده تا تلاش ها و فعالیت های مسئولین حج جمهوری اسلامی چه در بعثه مقام معظم رهبری و چه در سازمان حج و زیارت را حتی الامکان گزارش و ثبت نماید.

۴۵۹ . حج ۳۲: حج گزاری سال ۱۴۳۲ ق. برابر با سال ۱۳۹۰ش.:
روزشمار سفر به سرزمین رازها و رمزها، عبدالرسول هاجری، ۱۳۹۴،
۸۶۷ص، وزیری.

گزارشی از روند حج گزاری سال ۱۴۳۲ قمری/ ۱۳۹۰ شمسی است. نویسندگان گزارش خود را در یک مقدمه، پنج فصل، اختتامیه و ملحقات، تنظیم کرده است. در فصل اول کتاب، به تحلیل و تبیین مطالبات رهبری در دیدار با حجاج و کارگزاران حج و اخبار و گزارش های خبری درباره هفته حج و پیش از عزیمت زائران به عربستان پرداخته شده است. فصل دوم به وقایع نگاری روزانه حج ۹۰ اختصاص دارد. فصل سوم درباره گزارش گفت وگو با گروهی از صاحب نظران، پیش کسوتان، مدیران و کارگزاران حج و آشنایی با دیدگاه های آنان است. فصل چهارم آشنایی با حجم عظیم فعالیت های آشکار و پنهان ستاد حج جمهوری اسلامی ایران، برای برگزاری حجی آرام و مطلوب است. در فصل پنجم، با بازنگری در عملیات، عناصر و مؤلفه های حج، به مهم ترین آسیب ها و راهکارهای برون رفت از آنها پرداخته شده است.

۴۶۰ . حج ۳۳: گزارش حج سال ۱۴۳۳ ق. ۱۳۹۱ش، سیدمهدی
علیزاده موسوی، ۱۳۹۲، ۳۹۶ص، وزیری.

بعثه مقام معظم رهبری، مراسم هر ساله حج را به صورت اختصاصی مورد بررسی و ارزیابی قرار می دهد و در قالب گزارشی مشروح و مقرون به تبیین اوضاع و احوال زمان حج، شناسنامه ای برای حج هر سال

تهیه می‌کند، تا هم کارنامه حج آن سال به تصویر کشیده شود و هم با تبیین نوآوری‌ها، مشکلات و محدودیت‌های آن سال، چراغی فراسوی راه آیندگان در انجام هرچه بهتر حج باشد. به همین سبب این اثر، گزارشی از روند حج گزاری سال ۱۴۳۳ قمری/ ۱۳۹۱ شمسی است و کوشیده است تا آیین‌های حج جهت انعکاس ابعاد و زوایای مختلف حج در این سال باشد.

نویسنده گزارش خود را در فصل تنظیم کرده و ذیل این عنوان آورده است: آرمان‌ها و اهداف حج ۱۴۳۳ در کلام و پیام مقام معظم رهبری؛ اوضاع جهان اسلام و منطقه در آستان حج ۱۴۳۳؛ فعالیت‌های فرهنگی؛ فعالیت‌های تبلیغاتی؛ دیپلماسی حج؛ دیدارها؛ نظارت و بازرسی؛ حج و رسانه؛ حج در آیین‌های آمار؛ خاتمه مسک.

۴۶۱. حج: از سقوط حکومت ایلخانان تا پایان حکومت تیموریان،

مهناز موسوی مقدم تربتی، ۱۳۹۳، ۲۴۰ص، وزیری.

این پژوهش درباره مسائل مربوط به حج، از زمان سقوط حکومت ایلخانی تا پایان دوره تیموری است. نویسنده با بررسی چگونگی برگزاری حج و مسائل مربوط به آن، سعی کرده به این پرسش‌ها

پاسخ بدهد: الف) عملکرد حکومت‌های قرن هشتم هجری و تیموریان در زمینه حج چگونه بوده است؟ ب) اهتمام به حج تا چه اندازه در مشروعیت سیاسی و کسب منافع اقتصادی و اجتماعی حکومت‌ها مؤثر بوده است؟ ج) مناسبات حکومت‌های مستقر در ایران با سایر حکومت‌ها، همچون ممالیک، چه تأثیری بر مسئله حج داشته است؟ د) تشکیلات و امور اجرایی حج چگونه بوده است؟ ه) چه موانعی در امر برگزاری فریضه حج وجود داشته است.

۴۶۲. حج در دوره صفویه، معمومه کامگار، ۱۴۰۱، ۱۷۲ص، وزیری.

این کتاب اثری در تاریخ حج‌گزاری ایرانیان در طول دوران حکومت صفویه است. در این کتاب موانع و مشکلات حج ایرانیان در این دوره تاریخی و نیز سیاست شاهان صفوی برای تسهیل یا محدود کردن

فصل نهم: حج گزاری ۱۷۷

حج ایرانیان بررسی شده است. همچنین گزارشی از حج گزاری علما و صاحب منصبان و نیز مجاورت ایرانیان در مکه در برخی دوره های حکومت صفوی آورده شده است.

۴۶۳ . حج گزاری ایرانیان به روایت اسناد عثمانی و قاجاری ، اسرا دوغان و مهری آریانفر، ۱۳۹۳، ۵۰۸ص، وزیری.

این مجموعه شامل بخشی از اسناد موجود در آرشیوهای ترکیه و ایران در خصوص حج و حج گزاری ایرانیان در قرون ۱۳ و ۱۴ هـ. ق و بیانگر روابط سیاسی، فرهنگی و اقتصادی مرتبط با دودولت می باشد که تصویری مستند و واقعی از روند حج گزاری ایرانیان را به خواننده نشان می دهد. خانم «اسرا دوغان» اهل ترکیه این اسناد را از ترکی به فارسی ترجمه کرده است.

۴۶۴ . حج گزاری مسلمانان روسیه ، اسرا دوغان، ۱۳۹۲، ۶۹۱ص، وزیری.

این کتاب، مجموعه ای است که با رویکردی پژوهشی - تحلیلی به حج گزاری مسلمانان روسی در دوره های مختلف تاریخ، می پردازد. مطالب این کتاب در پنج فصل با این عناوین تنظیم شده است: فصل اول: سفرنامه های حجاج مسلمان ماوراءالنهر و ترکستان؛ فصل دوم: گزارش ها و سفرنامه های منتخب از اتباع مسلمانان توسط دولت روسیه؛ فصل سوم: گزارش ها و سفرنامه های منتخب از اتباع غیر مسلمان توسط دولت روسیه؛ فصل چهارم: سفرنامه هایی که توسط خود مسلمانان به صورت شخصی نوشته شده؛ فصل پنجم: پیوستها (شامل حج نامه های تاتارهای قازان، استانبول در حج نامه های تاتاری زبان و نگاهی به پیشینه حج گزاری قزاق ها).

۴۶۵ . دست نوشته های حج: ترجمه کتاب سفرنامه های حج ۱۹۱۰-۱۹۱۱، حسین کاظم زاده ایرانشهر، ترجمه مهدی رستگارامل، ۱۴۰۱، ۱۰۴ص، رقعی.

دست نوشته های حج ترجمه کتاب سفرنامه های حج (۱۹۱۰-۱۹۱۱ م)

اثر حسین کاظم زاده ایرانشهر است که به زبان فرانسوی نگاشته شده. آقای کاظم زاده ایرانشهر (۱۲۶۲-۱۳۴۰ ش) از چهره های درخشان دوران مشروطه بوده است. این کتاب در بردارنده زندگی نامه و تحصیلات مؤلف، آثار قلمی مؤلف و گزارشی درباره کتاب و سه فصل سازمان اقتصادی حج ایرانیان، مقامات و شهرها، زائران و مناسک حج و نتیجه گیری است.

۴۶۶ . سیمای حج در سال ۷۰ شمسی، مرتضی سرهنگی، با همکاری

عبدالله گیویان، هدایت الله بهبودی)، ۱۳۷۱، ۳۹۶ ص، وزیر.

گزارش حج ۱۳۷۰ شمسی را در بردارد. چون نخستین حج گزار ایرانیان پس از ارتحال حضرت امام خمینی پس از سه سال ممنوعیت ورود زائران ایرانی به آیین حج تحقق یافت که این کتاب گزارشی از کارهای روزانه بعثه مقام معظم رهبری در این زمینه است.

این مجموعه، از حکم مقام معظم رهبری به مرحوم حاج احمد آقا خمینی، برای سرپرستی حجاج ایرانی آغاز می شود و به عرضه گزارش جناب آقای ری شهری به مقام معظم رهبری پس از بازگشت از حج، پایان می پذیرد. پیام مقام معظم رهبری درباره مراسم برائت از مشرکان، نیز به کتاب پیوسته است.

۴۶۷ . گزارشی از حج خونین ۱۳۶۶ ش،، ایرج صدری، ۱۴۰۱، ۶۳ ص،

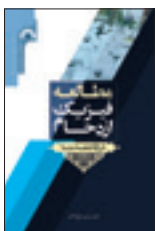
پالتویی.

این کتاب روایت و خاطرات آقای ایرج صدری از حادثه حج خونین در سال ۱۳۶۶ است. در این فاجعه که همزمان با مراسم روز برائت از مشرکین» و در جوار حرم امن الهی روی داد، نیروهای امنیتی آل سعود با حمله خشونت بار به شرکت کنندگان در مراسم «برائت از مشرکین» باعث شهادت و مجروح شدن حدود چهارصد تن از حجاج و زائران بی گناه و مظلوم بیت الله الحرام از ایران و دیگر کشورها شدند!

۴۶۸. گزیده اسناد حج و زیارت از دوران قاجاری تا پهلوی، به کوشش علی احمدی، ۱۴۰۰، ۱۰۲ص، رقی.

این مجموعه شامل متن و تصویر ۲۴ سند از اسناد مربوطه حج از دوران قاجاری تا پهلوی است. این اسناد درباره چگونگی حج گزاران ایرانیان و یا وقایعی است که در این دوره اتفاق افتاده است. هفت سند، مربوط به دوره قاجار و هفده سند مربوط به دوران پهلوی است.

۴۶۹. مطالعه فیزیک ازدحام در فاجعه منا، تقی میرزایی شیخ آبادی، ۱۴۰۱، ۱۷۸ص، وزیری.

این نوشتار ابعاد فاجعه منای مکه در سال ۱۳۹۴ شمسی را براساس نظریه های فیزیک ازدحام بررسی کرده است. نویسنده بعد از طرح مقدماتی درباره نظریه های فیزیکی مربوط، حرکت حاجیان در خیابان ۲۰۴ منارا با حرکت ذرات شبیه سازی و براساس این نظریه تبیین کرده است. وی عواملی همچون بسته بودن انتهای مسیر با خودروی پلیس، حضور حاجیان با صندلی چرخ دار و آمیخته بودن حاجیان با اندازه بدن و وزن متفاوت را از عوامل وقوع و شدت گیری تلفات این حادثه دانسته است.

۴۷۰. مناسبات ایرانیان با حجاز در دوره های مختلف تاریخ اسلامی، سید محمود سامانی، ۱۳۹۳، ۲۵۲ص، وزیری.

مناسبات ایرانیان با حجاز، در دوره های مختلف اسلامی، یکی از موضوع های قابل اعتنا برای بررسی و تحقیق است که هر دوره ای از آن، به بررسی و تأمل جداگانه ای نیاز دارد. تاکنون تنها برخی دوره ها شناسانده شده و بیشتر کارهای انجام شده ناظر به روابط ایران و عربستان در دوران معاصر است. تحقیق و بررسی درباره مناسبات دولت ها با حجاز و اثرگذاری آنها بر تحولات سیاسی و اجتماعی، به ویژه حج گزاران و خدمات در حرمین شریفین که بخشی از تاریخ بلند اسلام را به خود اختصاص داده است، تألیف چنین نوشتارهایی را توجیه پذیری کند.

۴۷۱ . همراه با حج ۸۱ شمسی، حوزه نمایندگی ولی فقیه در حج و

زیارت، ۱۳۸۱، ۳۰۴ص، رقعی .

مطالبی درباره برخی از امور اجرایی حج در بردارد. در این کتاب پس از معرفی تشکیلات سازمان حج و زیارت و وظایف قانونی این سازمان، نهادها و ستادهای مجری امر حج را در ایران و عربستان، درباره شیوه

ثبت نام متقاضیان سفر حج توضیح می دهد و به نقش و اهمیت آموزش حجاج و مجریان آیین حج اشاره می کند و به مطالبی درباره این موضوعات می پردازد: هزینه سفر حج ۱۳۸۱ شمسی، فراخوان زائران حج ۱۳۸۱، جایگاه نظارت و ارزش یابی در حج، نقش رایانه در حج، سیر تحول در تأمین مسکن حجاج ایرانی، بهداشت و درمان در سفر حج، حمل و نقل هوایی و زمینی حجاج، هشدارهای انتظامی درباره مواد مخدر، مسائل ارتباط تلفنی حجاج ایرانی، لوازم انفرادی حجاج، ارز و خرید سوغات و سخنی چند با کارگزاران و زائران حج آن سال.

فصل دهم: ادبیات و هنر

۴۷۲. آداب سخن و سخنوری، جعفر اسلامی فر، ۱۳۸۹، ۲۰۴ص،
رقعی.

این نوشتار به توضیح سبک‌ها و روش‌های سخن‌رانی موفق بر منبر می‌پردازد که سه بخش دارد: ۱. بایسته‌های مبلغ‌های دین از دید فردی و اجتماعی؛ ۲. روش‌های سخن‌رانی در بیان احکام و فروع فقہیه و معارف دینی؛ ۳. مرثیه‌خوانی و موضوعاتی که باید در این باره به آنها توجه کرد.

۴۷۳. آلبوم مصور حج ۱۳۸۵/ش/۱۴۲۷ق، حوزه نمایندگی ولی
فقیه در حج و زیارت، ۱۳۸۶، ۱۹۰ص، رحلی.

تصاویری از فعالیت‌های بعثه مقام معظم رهبری در حج ۱۳۸۵ شمسی در بردارد. این عکس‌ها گویای ابعاد فعالیت‌های بعثه و حج، چگونگی اجرای مناسک و رفتارهای زائران و دیگر ویژگی‌های حج و زیارت است.

۴۷۴. بقیع در سروده‌های فارسی، به کوشش رضا تقی‌زاده
نائینی، ۱۳۹۹، ۱۸۵ص، وزیری.

این کتاب مجموعه‌ای از اشعار شاعران فارسی‌زبان در وصف «بقیع» و رویدادهای مرتبط با آن است. تخریب بقیع به دست وهابیان

اعتراض‌های شدیدی را میان مسلمانان، به ویژه مردم ایران، به دنبال داشت. شاعران آئینی نیز از همان زمان اعتراض خود را به زبان شعریان کرده و می‌کنند. ایشان در اشعارشان به مظلومیت و غربت ائمه مدفون در آن مکان اشاره کرده‌اند.

۴۷۵ . چلچراغ اشک: مناجات و مدایح و مراثی اهل بیت علیهم‌السلام، رحیم کارگر محمدیاری، ۱۳۸۶، ۳۴۴ص، رقی.

در بردارنده اشعاری برگزیده در سه بخش عرفانی، مراثی و مدایح است که مداحان محترم خاندان نبوت و مرثیه‌خوانان را در کار مهم شان یاری می‌کند.

۴۷۶ . حج در آینه شعر فارسی، محمد شجاعی، ۱۳۷۶، ۳۸۴ص، وزیری.

مجموعه اشعار پارسی از قرن سوم تا قرن دهم درباره ویژگی‌های حج است. برخی از عنوان‌های این اثر موضوعی چنین‌اند: حج و نخستین شاعران، کعبه و وابسته‌های آن، حج و رویدادهای تاریخی، حج و سیاست، حج در آینه عرفان، اعمال و مناسک حج.

گردآورنده، از زوایای گوناگون و تازه، به منظره زیبا و تماشایی حج نگریسته و از مناظر دل‌گشا و دل‌انگیز آن بهره‌مند شده و هم به ویژگی تاریخی حج نظر افکنده و هم به جغرافیای آن نظر داشته و یک دوره آداب و اسرار حج را بررسی کرده است.

۴۷۷ . حج در ادب فارسی، خلیل‌الله یزدانی، ۱۳۷۹، ۴۰۷ص، وزیری.

به بررسی ویژگی‌های حج از دیدگاه ادیبان و شعرای پارسی و بازتاب برجستگی‌های حج در ادبیات فارسی در پنج فصل می‌پردازد: حج و قرآن؛ حج و تاریخ؛ حج و سفرنامه‌ها؛ حج در آینه شعر فارسی؛ حج در پهنه نثر فارسی. وی نخست آیات الهی را درباره حج یاد می‌کند؛ سپس سابقه تاریخی

فصل دهم: ادبیات و هنر ۱۸۳

حج و حوادث مهم تاریخ کعبه را با عنوان «حج و تاریخ» در پی می آورد. برخی از متون معروف ادب فارسی؛ یعنی سفرنامه ها، متون نظم و نثر عرفانی و دریافت های نویسندگان و گویندگان آنها به اختصار بازگوشده و نویسنده کوشیده آثار شهیرترین شعرا و نویسندگان هر قرن را در این باره گزارش کند.

۴۷۸ . داستان ها و حکایت های حج ، رحیم کارگر محمدیاری ، ۱۳۸۴ ، ۲۲۴ ص ، رقعی .

مجموعه ای از داستان ها و حکایت هایی درباره حج و اعمال و مناسک آن است. نویسنده با بهره گیری از کتاب های تاریخی، خاطرات، سفرنامه ها و...

این مجموعه را در ده بخش و موضوع سامان داده و در هر بخش داستان های فراوانی آورده است. حج خاندان وحی، حج عارفان، حج و داستان هایی از عالمان، دیدار با صاحب الامر، با راهیان حرم، جوانان حج گزار، حج حریم رحمت و بخش، با حج گزاران در محضر پیشوایان معصوم، بانوان و حج، در عرفات عاشقان، عنوان های موضوعات و بخش های کتابند.

۴۷۹ . زمزم یاد: مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج ، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات حج ، ۱۳۸۴ ، ۲۰۴ ص ، وزیری .

مجموعه ای از اشعار رسیده به دبیرخانه «مسابقه بزرگ و سراسری شعر حج» است که به همت معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری در تهران (۱۳۸۳ش) برگزار شد. این اشعار در موضوعات مرتبط با مدینه منوره و مکه معظمه و سفر حج است.

۴۸۰ . شبنم احساس ، محمد شجاعی ، ۱۳۸۴ ، ۴۴۸ ص ، وزیری .

مجموعه ای از اشعار شاعران گذشته و معاصر در بردارد که از دید سبک و قالب وزین و روان است. این اشعار درباره مدینه منوره و گوهرهای شش گانه آن به ترتیب سده زندگی شاعران آنها، دسته بندی شده اند.

۴۸۱ . صفای مدینه ، محمود تاری ، ۱۳۸۳ ، ۴۸ ص ، جیبی .

مجموعه اشعاری درباره مدینه در بردارنده خصلت های معماری حرم نبوی است .

۴۸۲ . طرحی برای یک ضریح: مجموعه داستان تخریب بقیع ، حیدرعلی جعفری ، ۱۳۹۹ ، ۷۱ ص ، رقی .

این کتاب شامل نه داستان کوتاه برگزیده از نویسندگانی است که آثارشان را برای «سوگواره داستان کوتاه نویسی گنبد کبریا»، که در ارتباط با تخریب بقیع است ، ارسال کرده اند و برگزیده شده اند .

۴۸۳ . گلچین شعر حج ، سعید سمنانیان و الهه منفرد ، ۱۳۸۱ ، ۳۳۷ ص ، وزیری .

گزیده ای از اشعار شاعران قدیم و جدید درباره کعبه و آیین حج است . هر قطعه ، مختصری از شرح حال شاعر را به همراه دارد . ناصر خسرو ، الهی قمشه ای ، مولوی ، جامی ، حلاج ، سعدی ، سنایی غزنوی ، فرخی سیستانی ، خوشدل تهرانی ، فیاض لاهیجی ، پروین اعتصامی ، امام خمینی ، از شاعرانی هستند که گل چین اشعار آنها در این کتاب آمده است .

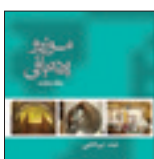
۴۸۴ . مشق عشق: مجموعه عکس های مصور حج ، عکاس احمد ناطقی ، ۱۳۸۴ ، ۲۴۰ ص ، خشتی بزرگ .

در بردارنده شماری از عکس های اماکن مقدس مکه و مدینه است . این تصاویر از رفتار حجاج ، روش اجرای مناسک ، روابط و مناسبات دو دولت ایران و عربستان و دیگر بخش های آیین حج و زیارت حکایت می کنند .

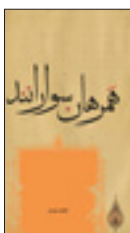
۴۸۵ . معبد ایمان: مناسک حج در قالب داستان، احمد عابدینی، ۱۳۸۶، ۴۰۷ص، رقعی.

چگونگی اجرای مناسک، مسائل و احکام حج را آموزش می‌دهد و برای آشنایی با اماکن زیارتی مکه و مدینه و ویژگی‌های اخلاقی حج سودمند است و آموزه‌های فقهی را در کنار تعالیم اجتماعی، تاریخی و اخلاقی و معارف اسلامی مطرح می‌کند. داستان در قالب گفت‌وگو پرسش و پاسخ میان اعضای یک خانواده با یک روحانی آگاه به مسائل حج طراحی و عرضه شده است. این پرسش و پاسخ‌ها همراه با شرح آیات قرآن و احادیث مربوط به حج، به سفرنامه‌ای تاریخی و اعتقادی شباهت یافته است.

۴۸۶ . موزه و پرده بافی مکه مکرمه، عمار ابوطالبی، ۱۳۸۷، ۱۴۴ص، خشتی کوچک.

به معرفی موزه مکه مکرمه، مسئول حفظ اشیای قدیمی کعبه و مسجد الحرام، پرده کعبه و کارگاه پرده بافی، آیات نوشته شده روی آن می‌پردازد. این کتاب سال ۸۵ش با قطع پالتویی، به چاپ رسیده بود که در چاپ جدید، مطالب دیگری به آن افزوده شده است.

۴۸۷ . همراهم سواراند، فاطمه حیدری، ۱۳۹۸، ۷۸ص، پالتویی.

این کتاب آرزوهایی است که در ذهن نویسنده (راوی) تجسم یافته. آرزوی همراهی با بزرگان عرفان و ادب پارسی در یک سفر به یادماندنی، همسفرانی چون: مجنون، ابراهیم ادهم، رابعه عدویه، فضیل عیاض، بایزید، خلاج، خرقانی، شیخ صنعان، ابن عربی، مولانا، عراقی و جلال آل احمد. هریک از این بزرگان در روزگار خویش سفر حج را به جای آوردند و در این باره حکایت‌های شنیدنی از سفرهای آنها در کتاب‌های عرفانی نقل شده است. قصد مؤلف از پرداختن به این موضوع، تأکید بر این نکته است که سفر حج (عمره یا تمتع)، در تمامی اعصار و قرون به یک شکل انجام می‌شده، اما دریافت افراد گوناگون، بسته به ظرفیت و

گنجایش درونی و باطنی که دارند، متفاوت بوده است.

۴۸۸. همقدم با کاروان: سفرنامه منظوم عتبات عالیات،

مجموعه شعر محمود تازی، ۱۳۹۸، ۱۹۲ص، رقعی.

کتاب همقدم با کاروان سروده های نغز و روانی شاعر معاصر آقای محمود تازی است که در سفر زیارتی اعتاب مقدسه عراق در وصف امامان مدفون در آن سرزمین و شهدای کربلا سروده است. این اشعار خوانندگان را در فضای معنوی حرم اولیای الهی مدفون در شهرهای زیارتی عراق و حال و هوای آیین پیاده روی اربعین برده و با گوشه ای از شخصیت، فضایل و مصائب آن بزرگواران آشنا می کند.

۴۸۹. هم نفس با کربلا، محمود تازی، ۱۳۸۵، ۲۷۹ص، وزیری.

مجموعه شعر عاشورایی در بردارنده سروده های شاعر درباره وقایع مختلف حرکت امام حسین علیه السلام و یاران و اصحاب اوست.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات

۴۹۰. آرای وهابیت در ترازوی قرآن و سنت، احمد حسن فلاحي،
۱۳۹۱، ۲۴۳ص، رقعی.

این نوشتار نقاط تضاد و مخالفت اندیشه‌های انحرافی فرقه وهابیت را با قرآن و سنت در سه بخش بررسی کرده است: بخش نخست با عنوان «کلیات»، حجیت قرآن را نزد مسلمانان و مخالفت وهابیان را با مسلمانان در متشابهات قرآن برمی‌رسد. بخش دوم از «موارد مخالفت وهابیان با قرآن و سنت» سخن می‌گوید و بخش پایانی «آثار و پی‌آمدهای تفکر وهابیت» را برمی‌شمرد.

۴۹۱. آشنایی با پیشینه، مبانی و دیدگاه‌های جریان وهابیت، علی
بابائی آریا، زیر نظر محمد تقی فخلعی، ۱۳۸۷، ۷۱ص، پالتویی.

به بررسی برخی از مبانی و دیدگاه‌های وهابیت درباره توحید، شرک، تبرک، زیارت قبور پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ، شفاعت و توسل می‌پردازد.

۴۹۲. آل البيت ﷺ و حقوقهم الشرعية، جعفر سبحانی، ۱۳۸۵،
۱۱ص، جیبی.

نقدی درباره آل البيت و حقوقهم الشرعية نوشته صالح بن عبدالله دروی، از علمای وهابی است. آیت الله سبحانی با بررسی جایگاه اهل بیت ﷺ در کتاب و سنت، افتراءات و شبهات صالح درویش را

در شش فصل با این عنوان ها پاسخ می دهد: تفسیر اهل البيت عليهم السلام، مفهوم آل البيت عليهم السلام، فضایل اهل بيت عليهم السلام نزد اهل سنت، عقیده اهل سنت و جماعت درباره اهل بيت عليهم السلام، حقوق اهل بيت عليهم السلام، بشری بودن اهل بيت عليهم السلام.

۴۹۳ . آن گاه که اهل بيت را شناختم، علی باقر شیخانی، ۱۳۸۸، ۱۸۰ ص، رقی.

به شبهات وهابیان برضد شیعه در قالب داستان سفر به حج پاسخ می گوید. نویسنده کوشیده است تا موضع گیری لجوجانه و مبارزه غیر منطقی تندروهای سلفی مسلک را در قالبی جدید و داستانی به تصویر در آورد.

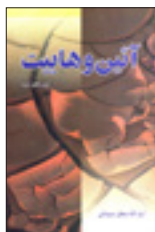
۴۹۴ . آية التطهير في مصادر الفريقين، سيد مرتضى عسکری، بی تا، ۵۶ ص، جیبی.

کتاب پنجم از سلسله «علی مائدة الکتاب والسنة» است که توضیح شبهات اهل سنت را درباره آیه تطهیر و مصادیق آن را در بردارد. این اثر را شادمان اراوغلوبه ترکی ترجمه و با عنوان «Tethir Ayeti» در ۵۴ صفحه منتشر کرده است.

۴۹۵ . آية المباهلة، رافد التميمی، ۱۳۹۳، ۶۸ ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله ضمن بررسی دلالت آیه مباهله، چهار شبهه درباره دلالت آیه پاسخ داده شده است.

۴۹۶ . آیین وهابیت، جعفر سبحانی، ۱۳۷۵، ۳۶۷ ص، رقی.

به بررسی دیدگاه های وهابیت به ویژه شبهات وهابیان درباره زیارت و توسل می پردازد. در این اثر پس از طرح کلیات مسائل اختلافی وهابیان

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۱۸۹

با دیگر مذاهب اسلامی، با استفاده از کتاب و سنت به تبیین نظریه شیعه پرداخته و پس از بیان کوتاهی درباره زندگانی شیخ محمد بن عبد الوهاب نجدی بنیان گذار مسلک وهابیت، درباره این موضوعات بحث کرده است: تعمیر قبور اولیای خدا، مسجدسازی کنار قبور صالحان، زیارت قبور مؤمنان و برگزاری نماز و دعا نزد قبور اولیاء، توسل به اولیای الهی، بزرگداشت روزهای تولد یا وفات اولیای خدا، اعتقاد به سلطه غیبی در طلب شفاعت از اولیای خدا، نذر بر اهل قبور و سوگند خوردن به غیر خدا.

۴۹۷. انمة الوهابية، صالح الوردانی، ۱۳۹۰، ۱۷۰ص، وزیری.

به معرفی شخصیت و عقاید و تألیفات برخی از بزرگان معاصر فرقه وهابیت می پردازد. ابن باز، ابن عثیمین، ابن جبرین، ابن فوزان، عبدالمحسن العباد، ربیع المدخلی، آل الشیخ، عبدالرزاق عفیفی و محب الدین الخطیب، از این افرادند.

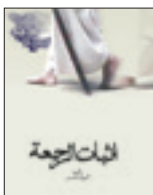
۴۹۸. ابن تیمیه از دیدگاه اهل سنت، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۱۶ص، رقعی.

به معرفی «ابن تیمیه» با توجه به دیدگاه های بزرگان اهل سنت درباره او و شرح دیدگاه های سلفیان و وهابیان می پردازد. کتاب، شش فصل دارد: دیدگاه علمای شافعی درباره ابن تیمیه؛ دیدگاه علمای حنفی درباره ابن تیمیه؛ دیدگاه علمای مالکی درباره ابن تیمیه؛ دیدگاه علمای حنبلی درباره ابن تیمیه؛ ابن تیمیه از دیدگاه غیرسلفیان معاصر و ابن تیمیه از دیدگاه سلفیان معاصر.

۴۹۹. اتباع اهل البیت علیهم السلام، علی آل محسن، ۱۴۲۹ق، ۵۱ص، جیبی.

به بررسی و شناسایی دقیق پیروان واقعی اهل بیت علیهم السلام می پردازد و با توجه به منابع مختلف شیعه و اهل سنت اثبات می کند که شیعه پیرو واقعی اهل بیت علیهم السلام است.

۵۰۰ . اثبات الرجعة، علی آل محسن، ۱۳۸۷، ۱۰۲ص، جیبی.

رساله کوتاهی در اثبات رجعت و بیان عقیده شیعه امامیه در این باره است. نویسنده در استدلال‌های خود از قرآن و روایات صحیح شیعه و اهل سنت بهره می‌گیرد. عنوان برخی از فصول کتاب چنین‌اند: عقیده شیعه درباره رجعت، عقیده اهل سنت درباره رجعت، امکان عقلی رجعت، آیات قرآنی دال بر وقوع رجعت در ملت‌های پیشین، آیات قرآنی دال بر وقوع رجعت در آخرالزمان، احادیث رجعت در کتب شیعه امامیه، احادیث رجعت در کتب اهل سنت.

۵۰۱ . اجوبة الشبهات حول شعائر الحسينی، علی حمود العبادی،

۱۳۹۱، ۲۰۰ص، رقعی.

به برخی از شبهات درباره عزاداری و گریه برای امام حسین علیه السلام پاسخ می‌گوید.

۵۰۲ . الاجوبة الهادية الى سواء السبيل: نقد و تحليل لكتاب

«اسئلة قادت شباب الشيعة الى الحق»، عبدالله الحسيني،

۱۳۸۷، ۴۰۸ص، وزیري.

نقد و تحلیل «اسئلة قادت شباب الشيعة الى الحق» نوشته سلیمان بن صالح الخراشي است که پاسخ شیعه را به ۱۸۳ سؤال، در بردارد.

۵۰۳ . الاحتفال بذكرى الانبياء و عباد الله الصالحين، سيدمرتضى

عسکری، ۱۳۷۷، ۱۶ص.

دومین شماره از سلسله «علی مائة الكتاب والسنة» است که شبهات وهابیان را درباره برگزاری آیین جشن برای پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای الهی علیهم السلام پاسخ می‌دهد.

۵۰۴ . احمد بن حنبل و اهل بیت عليه السلام، علیرضا میرزایی، ۱۳۹۶،
۱۳۶ص، وزیری.

این پژوه، با هدف تبیین منزلت، شأن و جایگاه اهل بیت پیامبر مکرم صلی الله علیه و آله در نگاه احمد بن حنبل، و نمایاندن رویکرد اجلالی این اندیشمند اثرگذار میان اهل سنت، نگاشته شده است تا در ایجاد رویه مسالمت آمیز و تلطیف فضای گفتگویی میان پیروان اهل بیت عليه السلام و دیگر مسلمانان، گامی برداشته شده باشد.

۵۰۵ . اخبار و احادیث و حکایات در فضایل اهل بیت رسول صلی الله علیه و آله و مناقب اولاد بتول، حسن بن علی طبری (قرن ۷ ق)، به کوشش رسول جعفریان، ترجمه عبدالملک بن اسحاق بن فتحان واعظ قمی، ۱۳۸۷، ۳۶۰ص، وزیری.

این کتاب نوشته نویسنده امامی فارسی زبان عمادالدین حسن بن علی طبری برای دفاع از تشیع و ترویج آن به ویژه در اصفهان نیمه دوم قرن هفتم هجری است که دو بخش (مقدمه علمی مفصل و بدنه اصلی) دارد: مقدمه بیست حدیث در فضایل امام علی و اهل بیت عليه السلام و شیعیان نقل می کند. متن عربی حدیث با ترجمه و گاه شرحی درباره آن همراه است. بخش دوم به نقد ۲۳ حدیث از مآخذ اهل سنت درباره فضایل خلفا و صحابه می پردازد. این نقدها حدیث شناسختی و متنوع اند؛ طبری بر آن است تا آن را از چند منظر نقد کند.

۵۰۶ . ادلة الامامة في ضوء الكتاب والسنة، میسون بزاز، ۱۳۹۳،
۲۲۸ص، وزیری.

در این کتاب امامت از منظر قرآن و سنت اثبات شده است. این نوشتار در چهار فصل تنظیم شده است. در فصل اول، پس از تبیین امامت، ضرورت آن با توجه به آیات قرآن و روایات پیامبر صلی الله علیه و آله بررسی شده است. در فصل دوم خلافت و امامت معصومین عليه السلام با استناد به آیات انذار، اولی

الامر، تبلیغ، تطهیر و ولایت و همچنین احادیث ثقلین، غدیر، سفینه و منزلت اثبات شده است. برتری امامت بر نبوت موضوع فصل سوم است که با استناد به آیات مباهله و ابتلا و نیز احادیث نور، اشباه، سیاده و مدینه العلم اثبات شده است. اثبات مهدویت و امامت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه موضوع فصل چهارم این کتاب است.

۵۰۷. ارزیابی ادله قرآنی خلافت خلفا، حامد دژآباد، ۱۳۹۳، ۴۵۶ص، وزیری.

موضوع این پژوه، نقد و بررسی مبانی و مستندات قرآنی مفسران اهل سنت، به ویژه فخر رازی درباره مسئله خلافت و جانشینی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است و هدف آن اثبات ضعف این مبانی و دلایل و بیان نقدهایی است که به شیوه استدلال آن‌ها به آیات قرآن، برای اثبات خلافت ابوبکر و دیگر خلفا وارد است.

۵۰۸. ازدواج موقت در آینه قرآن و سنت، رحیم پارسا، ۱۳۸۸، ۱۰۲ص، پالتویی.

به بررسی جواز ازدواج موقت از منظر قرآن و سنت و دیدگاه‌های گوناگون در این باره و پاسخ به برخی از شبهات در این زمینه می‌پردازد.

۵۰۹. استقصاء النظر فی البحث عن القضاء والقدر، علامه حلی، تحقیق فارس تبریزیان الحسون، ۱۳۷۶، ۶۳ص، جیبی.

به بررسی مبحث قضا و قدر و دیدگاه اهل سنت و شیعه در این باره و استخراج دیدگاه قرآن و روایات اصیل درباره اش می‌پردازد. این اثر سیزدهمین جلد از مجموعه علمی مائده الكتاب و السنة است.

۵۱۰. استمداد از اولیاء، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۷۶ص، رقعی.

«استمداد از اولیاء» از مسائل مطرح نزد وهابیان و دیگر مذاهب اسلامی است که این اثر از سلسله وهابیت شناسی به انگیزه شرح آرای این فرقه

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۱۹۳

در این باره می پردازد. «انواع استعانت از غیر»، «استغاثه به ارواح اولیا از دیدگاه اهل سنت» و «فتوهای وهابیان و پاسخ به شبهات استغاثه» عنوان های اصلی کتابند.

۵۱۱ . اسطورة التحريف: دراسة في مسألة التحريف عند الشيعة
والسنة، محمود شريفى، به اشراف محمدهادى معرفت، ۱۳۸۷،
۱۶۰ص، رقعى.

پژوهشی درباره مسئله تحریف قرآن است. فصل نخست به مفهوم تحریف، فصل دوم به ادله عدم تحریف قرآن و فصل سوم به دیدگاه علمای شیعه درباره تحریف قرآن و فصل چهارم به ادله معتقدان به تحریف قرآن می پردازد.

۵۱۲ . إسماع البرية؛ بعض ما نطقت به الوهابية باثولوجيا
الكتب الوهابية الموزعة في موسم الحج والعمرة، نوشته عدنان
درخشان، ترجمه به عربى: مهدى صالحى، ۱۳۹۵، ۹۲ص، رقعى.

نگارنده در این کتاب به آسیب شناسی کتاب های اهدایی وهابیان در ایام حج نظیر: «عقیده اهل سنت و جماعت»؛ «اصول الایمان»؛ «التحقیق والایضاح» و... پرداخته است. در این آسیب شناسی، سخنان وهابیان درباره توحید، نبوت، امامت، میراث نبوی و سوء استفاده های آنان از منابع اسلامی به نقد کشیده شده است. همچنین در پایان کتاب، برخی از کتاب های اهل تسنن در مخالفت با وهابیان معرفی شده است.

۵۱۳ . الأسهم النورانية في القضاء على فكر الوهابية التكفيرية،
محمد الحسنى (ابن الغباشى)، ۱۳۹۱، ۱۵۱ص، رقعى.

بررسی حقیقت وهابیین تکفیری و نیز نقد ورد عقاید آن ها درباره زیارت مقابر اولیای الهی موضوع این نوشتار است. نویسنده پس از بیان دو دلیل وهابیین در رد زیارت قبور، ادله جایز بودن زیارت قبور را از مذاهب اربعه که مستند به قرآن، سنت، اجماع، افعال و سخنان صحابه، سخنان ائمه اربعه و سخنان برخی از علمای اهل سنت است، آورده است.

۵۱۴ . أصل التوحيد في مدرسة أهل البيت عليهم السلام، شاکر الساعدي، ۱۳۹۴، ۲۳۲ص، وزیری.

کتابی است که به تبیین معنای صحیح توحید می پردازد و نقش توحید در رسیدن به مراتب عالی کمال را مورد اشاره قرار می دهد. نویسنده بعد از مباحث مقدماتی و فطری خواندن توحید به مراتب توحید ذاتی، افعالی و صفاتی پرداخته است. سپس صفات ثبوتیه، صفات خبریه و دیدگاه های مختلف را در صفات خبریه بیان کرده است و بحث را با بیان نظر اهل بیت عليهم السلام و دانشمندان امامیه در مورد صفات سلبيه ادامه داده است. در پایان نیز شبهاتی که دشمنان اهل بیت عليهم السلام برای تخریب عقاید امامیه مطرح کرده اند، پاسخ داده است.

۵۱۵ . افشای یک توطئه: پاسخی به کتاب اهل بیت از خود دفاع می کنند، علی آل محسن، ترجمه حمیدرضا آژیر، ۱۳۸۳، ۳۲۰ص، رقی.

ترجمه «الرد الوجیز علی کتاب الله ثم للتاریخ» به فارسی است. مؤلف افزون بر اینکه اصل کتاب را پاسخ داده و به نام «الله ثم للحقیقه» چاپ کرده، پاسخ چکیده ای نیز به نام افشای یک توطئه عرضه کرده است.

۵۱۶ . اکاذیب الوهابیه، صالح الوردانی، ۱۳۹۰، ۱۸۹ص، وزیری.

به نقد برخی از عقاید باطل وهابیان درباره برخی از موضوعات مانند عقاید اهل سنت، توحید، زیارت قبور، توسل، تراث اسلامی و... می پردازد.

۵۱۷ . اکذوبة تحريف القرآن بين الشيعة و السنة، رسول جعفریان، ۱۳۷۲، ۱۳۹ص، رقی.

به بررسی مسئله تحریف قرآن و اتهام وهابیان به شیعیان در این باره می پردازد. فصل اول مفهوم تحریف قرآن و ادله عدم تحریف قرآن را

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۱۹۵

در بردارد و به برخی از اشکالات در این باره پاسخ می‌دهد و از جمع‌آوری قرآن در زمان پیامبر ﷺ و عدم تحریف قرآن در آن زمان سخن می‌گوید. دیدگاه اهل سنت درباره تأثیر شیعه در تحریف قرآن، تحریف و روایات نقل شده در منابع شیعه، موضع علمای شیعه در برابر تحریف قرآن، مصحف علی علیه السلام، از دیگر عنوان‌های فصل‌های نُه‌گانه این کتابند.

۵۱۸ . البانی و بن باز محدث و مفتی وهابیان ، علی اصغر رضوانی ، ۱۳۹۰ ، ۲۲۵ ص ، رقعی .

این کتاب، مجلدی دیگر از مجموعه «سلسله مباحث وهابیت‌شناسی» است. نویسنده، در این نوشتار به معرفی «البانی» و «بن باز» از محدثان و مفتیان وهابی و نقد و رد عقاید و نظریه‌های آنان پرداخته است. شرح حال البانی؛ فتاوی البانی؛ اتهامات البانی به دیگران؛ برخی از روایات که البانی آن‌ها را تصحیح کرده است، کارهای منفی البانی؛ دیدگاه‌های سیاسی البانی؛ شرح حال بن باز؛ دیدگاه‌های فقهی بن باز؛ نقد مبانی اجتهادی بن باز و نقد میزان بودن فعل سلف، از عنوان‌های مباحث این کتابند.

۵۱۹ . امامت و دلایل انتصابی بودن آن ، سلیمان امیری ، ۱۳۹۴ ، ۳۷۶ ص ، وزیری .

این نوشتار با استناد به دلایل عقلی و منابع نقلی، مبحث جدید نصب امام را در چهار فصل عرضه می‌کند: ۱. معنای لغوی و اصطلاحی امام، تشابه و تمایزهای آن، پیشینه و نظام جانشینی در ادیان، سازوکار تعیین آن و تطورات تاریخی نظریه نصب؛ ۲. بررسی و نقد نظریه دوم درباره انتخاب امام؛ ۳. بررسی دلایل عقلی نصب امام (امامت عامه)، همچون قاعده لطف، برهان عنایت، ضرورت حجت و جامعیت دین و دلایل نقلی نصب (امامت عامه) از دیدگاه قرآن و سنت و پاسخ‌گویی به شبهات در این زمینه؛ ۴. بررسی دلایل نقلی امامت خاصه در قالب گفتاری درباره آیات قرآن (آیه ولایت و آیه صادقین)، گفتاری درباره هفت حدیث مثبت امام خاص و تعیین جانشینان پیامبر ﷺ، و شمار آنان از دید سنت به صورت تطبیقی.

۵۲۰ . الأمة الإسلامية و التحديات الكبيرة، محمد مهدی آصفی،
 ۱۴۳۰ق./۱۳۸۸، ۸۰ص، رقی.

این نوشتار به بررسی چالش های امت بزرگ اسلامی مانند تکفیر و تکفیری و جنگ های طایفه ای می پردازد.

۵۲۱ . الامامة والعصمة في آية العهد، سيد جاسم الموسوی، ۱۳۹۳،
 ۷۲ص، پالتویی.

این نوشتاریکی از مداخل موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله ضمن بررسی دلالت آیه عهد، برخی شبهات درباره دلالت آیه که اثبات کننده امامت و عصمت ائمه علیهم السلام است، پاسخ داده شده است.

۵۲۲ . انصاف در مصاف: نقد دیدگاه دکتر قفاری درباره کتاب
 کافی، جابر جعفی و زرارۃ بن اعین، نوشته حسین جوادی نیا،
 ۱۴۰۲، ۱۸۵ص، وزیری.

این کتاب نقد و بررسی دیدگاه های ناصر عبدالله القفاری نویسنده کتاب اصول مذهب الشيعة الامامية الاثني عشرية (عرض و نقد)

درباره کتاب شریف کافی است. ناصر القفاری نویسنده وهابی و از استادان دانشگاه محمد بن سعود ریاض است. وی با نقد کتاب کافی و برخی راویان آن - مانند جابربن یزید جعفی و زرارۃ بن اعین - کوشیده است این اثر مهم روایی را از حیث اعتبار، ساختار و محتوا تضعیف کند و با ترسیم چهره ای کذاب از برخی راویان آن بیشتر روایات شیعه را دروغ و نامعتبر جلوه دهد.

۵۲۳ . بحث في الخمس: دراسة لبيان مسألة الخمس... حسين
 رجبی، تعریب جعفر الجزابری، ۱۳۹۱، ۶۴ص، رقی.

ترجمه عربی کتاب «پژوهشی درباره خمس و پاسخ به شبهات آن»

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۱۹۷

است. در این کتاب نویسنده به صورت مستدل و از طریق منابع شیعه و اهل سنت، شبهاتی که درباره پرداخت خمس اموال است را پاسخ داده است.

۵۲۴. البداء، سیدمرتضی عسکری، بی تا، ۲۴ص، جیبی.

هشتمین جلد از سلسله «علی مائده الكتاب والسنة» نوشته علامه عسکری است که به موضوع بداء پرداخته است. بداء، در اصطلاح، دگرگونی مسیر طبیعی سرنوشت انسان در پرتو رفتار صالح و پسندیده وی است. مسئله بداء از آموزه های ارزنده مکتب پویای تشیع است.

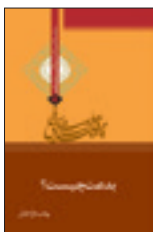
از دیدگاه قرآن، انسان در برابر سرنوشت خود، هیچ‌گاه دست بسته نیست، بلکه راه سعادت برای او باز است و با رفتار شایسته، می‌تواند مسیر فرجام زندگی خود را دگرگون سازد. متأسفانه، گروهی از غیر شیعیان، اندیشه نادرستی در این باره دارند و از این رو به شیعه تهمت زده‌اند که به جهل خدا باور دارد. این کتاب، مسئله بداء را از دیدگاه قرآن، روایات اهل سنت و شیعه بررسی کرده است.

۵۲۵. البداء دراسة فی مرویات الامامية و اقوال علمائهم، سید

جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۱۶۸ص، پالتویی.

مقاله دیگری از موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این کتاب، مسأله بداء از دیدگاه قرآن، روایات اهل سنت و شیعه بررسی شده و برخی شبهات مطرح شده درباره آن پاسخ داده شده است.

۵۲۶. بدعت چیست، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۰۰ص، رقعی.

به مفاهیم کلی درباره «بدعت» و باور وهابیان در این باره و این کلمه در اصطلاح روایات و فقها می‌پردازد و دلیل های وهابیان را بر مشروعیت این فرقه بازنمایی می‌کند و به رد و تکذیب آنان بر مبنای اصول دینی و روایات اسلامی می‌پردازد. سپس مباحثی مرتبط با آیات قرآن و

احادیث معتبر اسلامی در مذمت بدعت گذاری و نمونه های آن مطرح می کند و عوامل پیدایی بدعت و پیشینه آن را برمی رسد و ادله وهابیان را درباره اصول و فروع اسلام و احکام اسلامی نقد می کند.

۵۲۷. بدعت و احکام آن، وهبی سلیمان غاوجی، ترجمه مرکز

تخصصی ترجمان دینی، ۱۳۹۰، ۱۳۷ص، رقعی.

ترجمه مقاله «کلمة العلمية هادية في البدعة و احكامها» نوشته وهبی سلیمان غاوجی است. این مقاله در «محق الثقول فی مسألة التوسل» نوشته محمد زاهد کوثری به چاپ رسیده است.

۵۲۸. بدعت: معیارها و پیامدها، جعفر البیاتی، ترجمه کاظم

حاتمی طبری، ۱۳۹۰، ۱۶۸ص، رقعی.

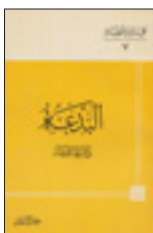
موضوع این کتاب شناخت معنا و مفهوم بدعت و معیارها و ضوابط آن است. نویسنده از چندین تحقیق تخصصی با روی کردهای تشریحی و تاریخی بهره جسته و مطالب کتاب را در چهار فصل تنظیم کرده

است. فصل اول با عنوان «پرتوی در ابتدای راه» به مباحثی مانند پی آمد بدعت، بدعت در لغت و اصطلاح، بدعت در قرآن و حدیث، عوامل انتشار بدعت، تقسیم بدعت و فصل دوم با موضوع تأثیر اهل بیت پیامبر: در مبارزه با بدعت ها به مباحث جبر و تفویض، رأی و قیاس، تشبیه و تجسیم، نفی رؤیت، تصوف و رهبانیت و مبارزه با حرکت غالبان می پردازد. فصل سوم با عنوان «چیزی که دلیل دارد بدعت نیست» از کارهای منسوب به بدعت، جشن گرفتن در میلاد نبوی و مناسبت های اسلامی، رفتن به زیارت قبر پیامبر و ائمه و صالحان:، بررسی دلیل قائلین به تحریم سفر به قصد زیارت قبر رسول خدا ﷺ و مناقشه در دلیل ابن تیمیه بر تحریم بحث می کند. فصل چهارم نیز با موضوع نمونه هایی از بدعت به بررسی نهی از متعه حج، اقامه نماز تراویح به جماعت، نماز صُحی و نمونه های دیگری از بدعت می پردازد.

۵۲۹ . بدعت‌گذاران شرقی: پاسخ اندیشمندان تونس و مراکش به نامه محمد بن عبدالوهاب و سعود بن عبدالعزيز، ترجمه کاظم حاتمی طبری، ۱۳۹۵، ۲۰۸ص، رقعی .

این نوشتار، ترجمه بخشی از کتاب «الرد علی الوهابیة فی القرن التاسع عشر» است. این کتاب را حمادی الرّیسی و اسماء نوریة گردآوری و تدوین کرده‌اند. در قسمتی از این کتاب، ردیه و پاسخ اندیشمندان تونس و مراکش به ادعاهای محمد بن عبدالوهاب و سعود بن عبدالعزيز آمده است. این متن، ترجمه آن قسمت است.

۵۳۰ . البدعة و آثارها الموبقة، جعفر سبحانی، ۱۳۷۵، ۱۳۵ص، رقعی .

موضوع این نوشتار بررسی بدعت و آثار خطرناک آن است. نویسنده در ده فصل این مسئله را بررسی می‌کند. بررسی بدعت در کتاب و سنت و در لغت و اصطلاح و تعریف مفهوم «بدعت» نخستین مطالب این نوشتارند. تقسیم‌بندی بدعت و بیان برخی از نمونه‌های بدعت در تراث اسلامی و نتایج آن از دیگر موضوعات این کتاب به شمار می‌روند.

۵۳۱ . بدعت‌های بنی‌امیه در دین، خدارحم مرادی، ۱۳۹۴، ۱۴۸ص، رقعی .

در کتاب حاضر، بعد از بیان معنای بدعت به بدعت‌های بنی‌امیه در اسلام و مبارزاتی که اهل بیت علیهم‌السلام با این پدیده شوم کرده‌اند، می‌پردازد. مجموعه حاضر پاسخگوی چند پرسش اساسی است: بدعت چیست؟ اسباب آن کدامند؟ چه مسائلی زمینه‌های بدعت‌گذاری در اسلام را پدید می‌آورد؟ سرنخ‌ها و پیشینه بدعت‌گذاری در اسلام چیست؟ بنی‌امیه [به ویژه معاویه و یزید] چه نقشی در بدعت‌گذاری و رواج آن بین مسلمانان داشتند؟

۵۳۲ . بررسی احادیث توسل و زیارت، محمود سعید ممدوح، ترجمه عباس جلالی، ۱۳۹۰، ۳۷۶ص، رقعی.

ترجمه رفع المناره لتخريج احاديث التوسل والزيارة نوشته محمود سعید ممدوح از علمای اهل تسنن است. این کتاب حاصل تلاش متفکری از اهل سنت است که وقتی می بیند وهابیان، مسلمانان

را به سبب توسل و زیارت مشرک می دانند، به نقد و بررسی عقاید آنان می پردازد و اختلاف را در مسئله توسل، اختلاف در فروع دین می داند. این کتاب در پنج فصل سامان یافته است. فصل اول با عنوان توسل، به مطالبی چون «انواع توسل»، «توسل از دیدگاه شوکانی»، «توسل از دیدگاه آلوسی» و «توسل مبحثی غیراعتقادی» می پردازد. فصل دوم در مبحث زیارت و کلام فقها در استحباب زیارت با دلایل قرآنی، روایی و اجماع تدوین شده است. فصل سوم به بررسی احادیث توسل و ذکرده روایت می پردازد. فصل چهارم به بیان احادیث توسل صحابه به رسول خدا ﷺ و ذکرده روایت راهکار عایشه برای خشک سالی مدینه و توسل برای رفع خشک سالی در زمان عمر پرداخته است و فصل پنجم به بررسی احادیث زیارت می پردازد که در آن به ده حدیث اشاره شده است.

۵۳۳ . بررسی روایات خلافت در اندیشه اهل سنت با تأکید بر روایت «اثنا عشریه»، رحیم امرابی، ۱۳۹۵، ۲۲۷ص، وزیری.

روایت های فراوانی از پیامبر اکرم ﷺ درباره جانشینی اش نقل شده است که اهل سنت، با آنکه مدعی توجه به روایات هستند، به سادگی از کنار آنها می گذرند. از روایات مهم در این زمینه،

احادیث «اثنا عشر خلیفه» یا «جانشینان دوازده گانه» است. نویسنده در این کتاب، به نقد و بررسی توجیه و تفسیرهایی پرداخته است که اهل سنت برای این روایات بیان کرده اند. وی در پایان، دلیل اصلی رویگردانی اهل سنت از این روایات را بیان کرده است.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۰۱

۵۳۴ . بررسی روایات مهدویت: ترجمه کتاب المهدی فی احادیث المسلمین حقیقة ثابتة، سید محمد رضا حسینی جلالی، ترجمه عبدالحسین بینش، ۱۳۹۲، ۱۲۰ص، رقی.

عقیده به حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشرف مورد اجماع و اتفاق همه فرقه های مسلمانان و مشهور بین روایات فریقین است. حجم وسیعی از روایات از مهدی آخرالزمان و اینکه خروج او دنیا را پراز عدل و داد می کند، سخن گفته است، لیکن اخیراً گروه اندکی از غرب زدگان و خود باختگان در برابر بیگانگان می کوشند شبهه پراکنی کنند و با نام و عناوینی فریبنده چون نقد عقلی حدیث، سمپاشی و تفرقه افکنی کنند. مؤلف در این کتاب به طور منطقی و مستدل به بررسی نقد حدیث و ظهور حضرت مهدی آل محمد و ارائه دیدگاه صحیح در این زمینه می پردازد. متن عربی این کتاب پیش از این در پانزدهمین شماره از مجموعه «علی مائدة الكتاب والسنة» توسط مرکز تحقیقات حج منتشر شده است.

۵۳۵ . بررسی فتوای تکفیر در نگاه مذاهب اسلامی، حسین رجبی، ۱۳۸۹، ۸۴ص، پالتویی.

این کتاب برای روشن شدن حقیقت مسئله تکفیر، با نگاهی به قرآن و روایات و گفتار بزرگان مذاهب اسلامی، به بررسی فتوای تکفیر در اسلام و دیگر مذاهب پرداخته است.

۵۳۶ . بزرگداشت اولیای خدا، یعقوب جعفری، ۱۳۷۲، ۱۲۴ص، رقی.

مشروعیت تکریم شخصیت ها را برمی رسد. نویسنده با استفاده از کتاب و سنت و با استناد به سخنان خدا و رسول ۹ و سیره صحابه و تابعین، مشروع و مطلوب بودن اعمالی را مانند تبرک جویی و توسل و استمداد، زیارت قبور و یادآوری اولیای خدا، اثبات کرده و نشان داده است که این کارها جز با هدف اظهار دوستی به افراد محبوب نزد خداوند صورت نمی گیرد و این رفتارها را

نموده‌هایی از محبت و علاقه قلبی به آنها دانسته است. این کتاب با عنوان «تعظیم اولیاء الله» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

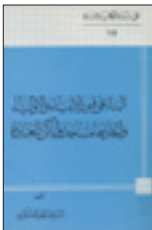
۵۳۷ . البکاء علی المیت علی ضوء السنة والسیرة ، محمدجواد طبسی، ۱۳۷۵، ۱۰۳ص، جیبی.

هیجدهمین جلد از سلسله «علی مائده الکتاب و السنة» است که جواز گریه و عزاداری برای درگذشتگان در آن بررسی می‌شود. نویسنده تلاش کرده است با ارائه دلایلی از حدیث و سیره در چهار فصل به مشروعیت گریستن بر میت پردازند.

۵۳۸ . بناء القبور و زیارتها: رویه شرعیه ، عباسعلی زاری سبزواری ، ترجمه به عربی صادق البصری، ۱۳۹۰، ۱۲۸ص، رقعی.

بخشی از کتاب در پرتوشریعت از همین نویسنده در پاسخ به شبهات وهابیت است. پاسخ مهم ترین شبهات وهابیت را درباره زیارت زیارت قبور در بردارد.

۵۳۹ . البناء علی قبور الانبیاء والاولیاء و اتخاذها مساجد و اماکن للعبادة ، سیدمرتضی عسگری، ۱۳۷۵، ۴۵ص، جیبی.

این نوشتار دوازدهمین جلد از سلسله «علی مائده الکتاب و السنة» است که به بررسی زیارت قبور اولیای الهی و اظهار محبت و تعظیم به آنها می‌پردازد و اثبات می‌کند ساختن بنا بر قبور آنان نیز نوعی احترام و ارج نهادن به مقام والای آن بزرگواران و نماز و عبادت در آنها، عبادت الهی است و هیچ شائبه شرکی در آن نیست. این به استناد قرآن و سنت اثبات می‌شود.

۵۴۰ . بهائیان ، سیدمحمدباقر نجفی، ۱۳۸۳، ۸۲۶ص، وزیری.

بررسی محققانه و عالمانه‌ای درباره بهائیت و بهائیان است که به تأثیر این فرقه ضاله در فرهنگ اسلامی و ایرانی به اتکای منافع خارجی و

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۰۳

استعمارگران نیز می پردازد. مطالعه آن برای محققان و مبلغان بسیار سودمند خواهد بود.

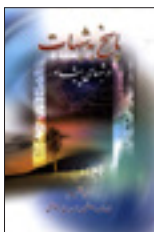

۵۴۱ . پاسخ به پندارهای توسل، محمد زاهد کوثری، ترجمه مرکز

تخصصی ترجمان دینی، ۱۳۹۰، ۱۳۴ص، رقعی.

مباحثی درباره نقد و تفسیر اصول و عقاید فرقه وهابیت و تحلیل دفاعیه ها و ردیه هایی براین فرقه در بردارد. این مجموعه ترجمه **حَقُّ التَّقْوَلِ فِي مَسْئَلَةِ التَّوَسُّلِ** از نوشته های محمد زاهد الكوثری از

دانش مندان اهل سنت در پاسخ به وهابیت است. این کتاب شرح زندگی نویسنده و نام و آمار تألیفات او را در زمینه های گوناگون و دلایل عقلی برد عقاید وهابیت را در بردارد. نویسنده با اشاره به ادله و ردیه های وهابیان درباره مسئله توسل، برهان هایی از قرآن و حدیث و منابع معتبر روایی برای جواز توسل و دلایل عقلی و نقلی در این زمینه عرضه می کند. از دیگر مباحث کتاب ادله جواز استغاثه و نگاهی تفصیلی به روایات جواز توسل است.

۵۴۲ . پاسخ به شبهات در شبهای پیشاور، نیره سادات مانعی،

۱۳۸۵، ۲۴۸ص، وزیری.

این نوشتار با بهره گیری و تأثیر پذیری از شب های پیشاور، اثر مرحوم سلطان الواعظین شیرازی فراهم شده و مؤلف کوشیده است با استناد به این کتاب و کتب موثق نزد اهل تسنن، به بخشی از سؤالات و

شبهات مطرح درباره شیعه، مستدل و مستند پاسخ دهد. برخی از مباحث مطرح در کتاب چنین اند: سادات منسوب به پیامبر ﷺ هستند یا امیرالمؤمنین علیه السلام، دلایل توجه ویژه ایرانیان به تشیع، شیعیان چند گروهند و کدام یک از آنها حق است، ایمان علی علیه السلام تحقیقی بود یا تقلیدی، چرا شیعیان به سه شرط انتخاب خلیفه گردن نمی نهند، دلایل قیام امام حسین علیه السلام، آیا انتقاد به صحابه کفر نیست، شیعیان و عایشه، نماز تراویح چیست، گفتن اشهد ان علیاً ولی الله در اذان و...

۵۴۳ . پاسخ به شبهات غیبت امام دوازدهم عجل الله تعالی فرجه الشریف، جواد

جعفری، ۱۳۹۷، ۳۲۰ص، وزیری.

نقد و بررسی شبهات مربوط به غیبت امام دوازدهم عجل الله تعالی فرجه الشریف موضوع این نوشتار است. پژوهش حاضر به دنبال ارائه ساختاری جدید و منطقی از بحث غیبت است تا ضمن روشننگری کوتاه در هر بخش و بیان ادله شیعه، شبهات مخالفان را به تفصیل پاسخ دهد.

۵۴۴ . پاسخ به شبهات وهابیت، رحمت الله ضیائی، ۱۳۹۷،

۱۶۸ص، رقی.

در این کتاب برخی از شبهات وهابیان درباره اعتقادات شیعه، که در موسم حج مطرح شده، نقد و پاسخ داده شده است. این شبهات درباره صحابه و خلفا، توحید، امامت، مهدویت و شبهات قرآنی، تاریخی، فقهی و برخی امور شیعیان هستند که وهابیان از آنها به بدعت تعبیر می‌کنند.

۵۴۵ . پاسخ جوان شیعی به پرسش های وهابیان، محمد طبری،

۱۳۸۶، ۳۷۲ص، رقی.

در پاسخ به «سؤالاتی که باعث هدایت جوانان شیعه شد»، نوشته سلیمان الخراشی است. عنوان عربی کتاب «اسئلة قادت شباب الشيعة الى الحق» است که ۱۷۸ سؤال درباره اعتقادات شیعیان مطرح می‌کند. نویسنده به همه این سؤالات پاسخ می‌دهد. گزیده‌ای از این کتاب نیز در پژوهشکده حج و زیارت تهیه و با اطلاعات زیر منتشر شده است.

این کتاب با عنوان «گزیده‌های آزاد از کتاب پاسخ جوان شیعی به

پرسشهای وهابیان» تلخیص شده است.

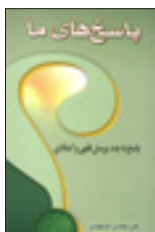
۵۴۶ . پاسخ های روشن گرانه: در نقد کتاب سؤال هایی که باعث

هدایت جوانان شد، محمدعلی حسین زاده، ۱۳۹۱، ۳۵۶ص،

وزیری.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۰۵

نقدی بر «اسئلة قادت شباب الشيعة الى الحق» نوشته سلیمان الخراشی از نویسندگان وهابی است. الخراشی در این کتاب پرسشهای بسیاری در زمینه های گوناگون بدون رعایت امانت و با طرح مطالب واقعی و غیر واقعی، باروش های شیطنت آمیز و گاه آمیخته با تحقیر و تمسخر و دروغ طرح کرده است که نویسنده پاسخ های روشنگرانه با قلمی ساده آن ها را پاسخ داده و به نقدشان پرداخته است.

۵۴۷ . پاسخ های ما به پرسش های اهل سنت: پاسخ به چند

پرسش فقهی و اعتقادی، علی عطائی اصفهانی، ۱۳۸۳، ۲۷۶ص،

جیبی.

به بررسی شبهات وهابیت در زمینه زیارت، توسل و تبرک و پاسخ شیعه به آنها می پردازد. نویسنده مکرر از توفیق تشریف به حج و عمره برای پاسخ گویی به مسائل شرعی برخوردار بوده و در این کتاب، مسائل اختلافی چشم گیر بین شیعه و سنی را بررسی کرده است. وی هم چنین به نقل برخی از مناظرات خود با اهل تسنن می پردازد. برخی از مسائل اختلافی شیعه و سنی در این کتاب چنین اند: روش وضو گرفتن، نماز خواندن در حرم ائمه، زیارت قبور ائمه.

۵۴۸ . پاسداری از مرقد پیامبران و امامان علیهم السلام، نقدی بر کتاب

زیارت از دیدگاه امامان، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۹۵ص، پالتویی.

نقدی بر برگزیده «المزار عند الائمة الاطهار» نوشته عبدالهادی الحسینی است. این اثر در بحرین چاپ شد و فردی به نام زین العابدین ابراهیمی آن را به فارسی ترجمه و در مکه و مدینه توزیع کرد. ناقد در شش فصل به شبهات مطرح شده در آن کتاب پاسخ می دهد که عنوان های فصل هایش چنین اند: آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت، حفاظت از قبور اولیای الهی، مسجدسازی در کنار مشاهد مشرفه، سوگواری در فراق عزیزان، گناهای در کنار مزار و موضوعات جانبی (توسل، نذر، سوگند خوردن به غیر خدا و...).

۵۴۹. پرسش‌های دانشجویی: پاسخ به شبهات و هابیت، رحمت‌الله ضیائی و جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۲۴۸ص، وزیری.
این کتاب، به صورت موضوعی به پرسش‌ها و شبهاتی پاسخ گفته است که دانشجویان عمره‌گذار در سال ۱۳۹۴ با آن روبه‌رو شده‌اند. سؤالات و شبهات در هفت فصل تنظیم شده است: توحید و شرک؛ امامت؛ شیعه؛ صحابه؛ فرقه‌ها و مذاهب؛ احکام فقهی؛ مباحث متفرقه.

۵۵۰. پرهیز از اندیشه‌های تکفیری، ترجمه تطهیر المنهاج من التکفیر، عبدالله دشتی، ترجمه کاظم حاتمی طبری، ۱۳۹۰، ۹۶ص، رقی.

به شناسایی تکفیر و شرک و بیان راهکارهایی برای دوری جستن از اندیشه‌های منجر به تکفیر می‌پردازد. کتاب، ترجمه «تطهیر المنهاج من التکفیر» اثر عبدالله دشتی است که یک مبحث مقدماتی و دو فصل با عنوان‌های «حقیقت توحید مشرکان در ربوبیت» و «آیا مسلمانان هم گرفتار شرک در الوهیت شده‌اند»، است. نویسنده در این مباحث کوشیده است معیارها و ضابطه‌های تکفیر را شرح دهد و دلایل تکفیری شدن را برشمرد و راه برون رفت را از این گونه اندیشه‌ها شرح دهد.

۵۵۱. پژوهش‌گونه‌ای درباره مصحف فاطمه، محمدعلی مهدوی راد، ۱۳۸۶، ۸۴ص، پالتویی.

اصل این کتاب، مقاله‌ای با عنوان «پژوهش‌گونه‌ای درباره مصحف فاطمه» در شماره ۳ در شماره ۷۵ مجله آینه پژوهش است که اینک با افزودنی‌ها و دگرگونی‌هایی عرضه می‌شود. نویسنده به بررسی جامعی درباره مصحف منسوب به حضرت فاطمه علیها السلام می‌پردازد و تلاش می‌کند برپایه نقل‌ها و روایات و تحلیل سندی و محتوایی آن‌ها، موضوع را آشکار کند و در پایان به برخی از داوری‌های عالمان در این باره اشاره می‌کند.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۰۷

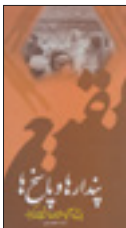
۵۵۲. پژوهشی پیرامون اصول کافی: پاسخ به پرسشهای وهابیت، اسدالله رضایی، با مقدمه احمد عابدی، ۱۳۹۲، ۶۲۰ص، وزیری.

این اثر پاسخی به اتهام‌های فرقه وهابیت درباره مجموعه حدیثی گران سنگ اصول کافی است. نویسندگان وهابی همواره تلاش کرده و می‌کنند به این کتاب از جهات گوناگون خدشه وارد سازند و بحث تحریف قرآن، غلو و تکفیر صحابه را از معتقدات کلینی و شیعه بدانند، در حالی که این تهمت‌ها بر اساس معیارهای دانشمندان مورد قبول وهابی‌ها بی پایه است. از این رو مولف، کوشیده پس از طرح اشکال‌ها، با استفاده از منابع و میراث معنوی مسلمانان سنی و شیعه، بدان‌ها پاسخ‌های منصفانه و خردمندانه بدهد. این کتاب در پنج بخش و فصول متعدد سامان یافته است. عناوین بخش‌ها عبارتند از: معرفی کلینی و کافی؛ نقل و نقد اشکالات بر اسناد کافی؛ بررسی و نقد ادعای تحریف قرآن کریم به روایت کلینی؛ غلو در امامت به روایت کافی؛ تکفیر و مذمت صحابه در کافی.

۵۵۳. پژوهشی درباره خمس و پاسخ به شبهات آن، حسین رجبی، ۱۳۸۶، ۴۷ص، پالتویی.

پاسخ به شبهاتی درباره وجوب پرداخت خمس اموال است. نویسنده به صورت مستدل و از طریق منابع سنی و شیعه، آن شبهات را پاسخ می‌دهد و تصریح می‌کند که خمس از فرائض الهی است. ترجمه عربی این کتاب نیز در پژوهشکده حج و زیارت با اطلاعات زیرتیه و منتشر شده است: این کتاب با عنوان «بحث فی الخمس: دراسة لبيان مسألة الخمس...» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۵۵۴. پنارها و پاسخها: پاسخ به آنچه وهابیون می‌گویند، رضا محمدی، ۱۳۸۸، ۱۷۹ص، پالتویی.

وهابی‌ها در سال‌های اخیر، با برنامه‌های ضدفرهنگی به جنگ با

مسلمانان و دیگر فرقه‌های اسلامی روی آورده و در مکان‌های مقدس حرم نبوی و بقیع، به ایجاد شبهه پرداخته و مسلمان‌ها و حجاج را از اجرای آداب و آیین‌های دینی باز داشته‌اند. این کتاب به بخشی از این شبهات پاسخ می‌گوید.

۵۵۵ . پندهای هدایت‌گر: ترجمه نصیحة لاخواننا علماء نجد، یوسف هاشم الرفاعی، ترجمه محمد غیب غلامی، ۱۳۸۷، ۹۶ ص.

یکی از علمای سنی مذهب ساکن یکی از کشورهای عربی به انگیزه نصیحت و خیرخواهی عالمان وهابی، این کتاب را سامان و آنان را درباره تخلفات دینی و سوء برداشت‌هایشان از سنت نبوی یادآوری کرده است. این رساله حجم کمی دارد، اما برای طالبان حقیقت بسیار نافع و ارزشمند است. این رساله کوتاه ۵۷ بند حاکی از نکات بسیار دقیق و عمیق دارد که اگر در عمل به سنت پیامبر عظیم‌الشأن اسلام ﷺ به آنها توجه می‌شد، به یقین چهره دنیای اسلام در جهان کنونی شکل دیگری داشت و مسلمانان به پشتوانه تعالیم عالی سنت نبوی دارای افتخارات بیشتری بودند.

۵۵۶ . پیراستگی امامیه از تهمت‌های ابن تیمیه، علی آل محسن، ترجمه اکبر ترابی شهرضایی، ۱۳۹۲، ۱۴۰ ص، رقعی.

ترجمه فارسی کتاب براءة الشیعة الامامية من العقائد والأحكام الیمودیه (نشر مشعر، ۱۳۸۷) نوشته شیخ علی آل محسن از علمای شیعه حجاز است. در این کتاب، بخشی از اتهامات و افتراءات ابن تیمیه علیه شیعیان در کتاب منهاج السنه پاسخ داده شده است. برخی عناوین مورد بحث در این کتاب عبارتند از: نقد سند روایت شعبی، بی‌نیازی شیعه از جعل حدیث برای فضایل علی علیه السلام، تبرئ شیعه از عبدالله بن سبأ، اختصاص داشتن امامت به فرزندان علی، حکم جهاد از نظر شیعه، عده نگه داشتن زنان نزد شیعه، نمازهای واجب از نظر شیعه، جواز تأخیر نماز مغرب از اول وقت از نظر شیعه، انحراف از قبله از نظر شیعه، دیدگاه شیعه درباره مواضع سجده، چگونگی سلام گفتن شیعیان، اتهام تحریف قرآن به نظر شیعه، دیدگاه شیعه درباره جبرئیل، حکم ازدواج موقت از نظر شیعه.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۰۹

۵۵۷. تاریخ وهابیان، ایوب صبری پاشا، ترجمه علی اکبر مهدی پور، ۱۳۸۸، ۲۱۶ص، رقعی.

مؤلف از شخصیت های برجسته سیاسی و مذهبی اهل سنت در عهد خلافت عثمانی است. او در این اثر به گزارش برخی از جنایات ددمنشانه وهابیه و آمار وحشت ناک قتل زنان و کودکان بی پناه و غارت حرمین شریفین می پردازد.

۵۵۸. تأویل صفات خدا، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۰۱ص، رقعی.

موضوع کتاب، سلسله مباحث وهابیتشناسی مرتبط با نقد و تفسیر آراء و اندیشه های وهابیت و وهابیت شناسی است. مبحث تأویل از دیدگاه اسلامی و فرقه وهابیت بررسی می شود و با مقایسه آرای وهابیان در این زمینه با اصل دین، کاستی های تفکر آنها را درباره تأویل صفات خدا در قرآن و احادیث برمی شمرد و ردیه هایی بر عقاید و اصول این فرقه عرضه می کند. نویسنده با تشریح مفاهیم محکم و متشابه درباره آیات، دلایل وهابیان را بر نفی تأویل آیات ذکر و پاسخ هایی برگرفته از احادیث و روایات اسلامی و آیات قرآنی به آنها عرضه می کند و با بسط این مبحث و بیان استدلال های معتقدان به تأویل صفات، تأویل را از دیدگاه اهل سنت نیز بررسی می کند.

۵۵۹. التبرک، علی احمدی میانجی، چاپ سوم، ۱۳۸۰، ۳۸۸ص، وزیری.

به پندار باطل کسانی می پردازد که تبرک جستن را به آثار انبیا و صلحا، منافی و مباین با توحید پنداشته اند و آن را کفر و شرک و عبادت غیرخدا می دانند. کتاب در دو فصل با این عنوان ها سامان یافته است: فصل اول، تبرک به آثار پیامبر و صالحین شرک یا دلیلی برایمان؟؛ فصل دوم، بحثی پیرامون بوسیدن حرم پیامبر و ائمه علیهم السلام.

این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۴۰۴ ق/ ۱۳۶۳ ش و در ۴۳۸ صفحه با قطع وزیری به طبع رسیده است

۵۶۰. تبرک جستن صحابه به لوازم و آثار رسول خدا ﷺ،
محمد طاهر بن عبدالقادر کردی مکی، ترجمه حیدر انصاری، ۱۳۹۶،
۲۰۴ ص، رقعی.

این اثر، ترجمه فارسی کتاب «تبرک الصحابه باثار رسول الله» نوشته محمد طاهر بن عبدالقادر کردی مکی است. مرحوم حجت الاسلام حیدر انصاری، سال ۱۳۵۵ شمسی برای نخستین بار با کسب اجازه از مؤلف، این اثر را با عنوان «ترجمه تبرک الصحابه» منتشر کرد. اکنون پژوهشکده حج و زیارت، همان ترجمه را با ویرایش جدید و برخی تصحیحات با عنوان «تبرک جستن صحابه به لوازم و آثار رسول خدا ﷺ» منتشر ساخته است. نویسنده در این کتاب، اخباری از تبرک جستن صحابه و تابعان به آثار پیامبر ﷺ را که از احادیث و مدارک معتبر نقل شده، آورده است.

۵۶۱. التبرک و التوسل و الصلح مع العدو المیهیونی: علی ضوء آراء:
۱. محمد واعظ زاده الخراسانی. ۲. عبدالعزیز بن عبدالله بن باز. ۳.
حسن بن علی السقاف. ۴. جعفر السبحانی، فتح الله نجارزادگان،
۱۳۸۶ ش/ ۱۴۲۸ ق، ۲۱۵ ص.

به بررسی مشروعیت تبرک و توسل و شفاعت از دید شیعه و وهابیت می پردازد و مباحثه علمی محمد واعظ زاده خراسانی رئیس سابق مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و شیخ عبدالعزیز بن عبدالله بن باز، مفتی سابق عربستان سعودی را در دو مسئله بنیادی در بردارد که پیش تر در مجله مجمع جهانی تقریب بین مذاهب اسلامی چاپ شده و آقای سید حسن بن علی سقاف از علمای شافعیه اردن نقدی بر نظریات شیخ بن باز در آن مجله چاپ کرده بود. دکتر نجارزادگان این مباحثه علمی را همراه با نقد و حاشیه آقای سقاف و نظریات آیت الله جعفر سبحانی به صورت کتاب جداگانه جمع آوری کرده است که پاسخی به یکی از اصلی ترین اعتراضات وهابیان به شیعیان و دیگر مذاهب به شمار می رود.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۱۱

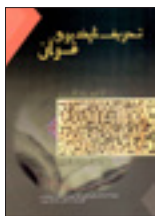
این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۳۸۳ ش با عنوان «رسالتان بین الشیخ محمد واعظ زاده الخراسانی الامین العام للمجمع العالمی للتقريب بين المذاهب الاسلامية في الجمهورية الاسلامية الايرانية و الشیخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز المفتی العام و رئیس ادارة البحوث العلمية في المملكة العربية السعودية حول مسألة التبرک والتوسل بالنبي و بالاولیاء في حياتهم و مماتهم و مسألة الصلح مع العدو الصهيونی» در ۹۶ صفحه به طبع رسیده است

۵۶۲. تحریف سلفیه در میراث مکتوب، ناصر عزیز، ۱۳۹۵،

۲۰۴ص، وزیری.

در این کتاب، تلاش سلفیان درباره برخی تحریف های صورت گرفته گردآوری و بیان شده است. مطالب کتاب در دو بخش عرضه شده است: بخش نخست، به مفاهیم و کلیات اختصاص دارد و در بخش دوم، «مصادیق تحریف در میراث اسلامی» بررسی شده اند. بر همین اساس، این بخش شامل چهار فصل است: فصل اول، تحریف در کتب و موضوعات تفسیری؛ فصل دوم، تحریف در کتب و موضوعات روایی و حدیثی؛ فصل سوم، تحریف در کتب و موضوعات تاریخی و سیره شناسی؛ فصل چهارم، تحریف در کتب و موضوعات کلامی و اعتقادی.

۵۶۳. تحریف ناپذیری قرآن، فتح الله نجارزادگان، ۱۳۸۴،

۲۵۶ص، وزیری.

این کتاب نخست به عربی با نام سلامة القرآن من التحريف به همت نشر مشعر به چاپ رسید و این نوشتار ترجمه فارسی آن با شیوه ای جدید است که با هم آهنگی و پی گیری گروه قرآن و حدیث مرکز مطالعات و پژوهش های فرهنگی حوزه تدوین و تنظیم شده است و از مهم ترین آثار در زمینه صیانت قرآن از تحریف به شمار می رود که افزون بر بیان شواهد و دلایل عقلی و نقلی بر اثبات مصونیت قرآن از تحریف به زیادت و نقیصه، به شبهات مخالفان پاسخ می دهد و روایاتی را در این موضوع یا مشابهت امت اسلام با امت های پیشین و وجود مصحف های متفاوت با قرآن موجود بررسی می کند.

۵۶۴ . التشيع والنم: دراسة تحليلية ناطرة للشبهات التي طرحها بعض كتب الوهابية حول تاريخ ظهور التشيع، السيد جاسم هاتوم الموسوي، ۱۳۹۱، ۳۳۶ص، وزیری.

به اتهامات و افتراات وهابیت درباره مبدأ پیدایش تشیع، پاسخ می‌گوید. نویسنده با استناد به مصادر اهل سنت، ادعای معاندان را در این باره رد کرده است.

۵۶۵ . تعظیم اولیاء الله، یعقوب جعفری، تعریب اسعد الکعبی، ۱۳۹۱، ۹۶ص، رقی.

ترجمه عربی «بزرگداشت اولیای خدا» است. در این کتاب، مشروعیت تکریم شخصیت‌ها و نیز مشروع و مطلوب بودن اعمالی همچون تبرک جویی، توسل، استمداد و زیارت قبور اثبات شده است.

۵۶۶ . تقابل سلفی گری با شیعه و اهل سنت، سیدمحمد کثیری، ترجمه علی زمانی، جلد اول، ۱۳۹۴، ۲۰۰ص؛ جلد دوم، ۱۳۹۷، ۲۷۲ص، رقی.

این کتاب ترجمه کتاب «السلفية بين اهل السنة والامامية»، تألیف سید محمد کثیری است. نویسنده با رویکردی تاریخی - کلامی که

مبتنی بر پژوهشی تحلیلی و تحقیقی است، عقاید سلفیه حشویه و وهابیت را بررسی و ریشه‌یابی کرده است. وی اطلاعات تاریخی، کلامی، تفسیری، حدیث‌شناختی، سیاسی و جامعه‌شناختی ارزشمندی را پیش روی خواننده گرامی قرار می‌دهد. در جلد اول، به تبیین مفاهیم سلف، حشو، اهل سنت و شیعه می‌پردازد و در ادامه، نقش مذهب حنبلی در پیدایش حشویه و همچنین تلاش ابن تیمیه در بازسازی اندیشه حشوگرایی را بررسی می‌کند. و در جلد دوم ضمن معرفی پایه‌گذار وهابیت و بیان چگونگی انتشار آرای او، به تحلیل اندیشه‌های آنها پرداخته و سپس وضعیت فکری، سیاسی و اجتماعی پیروان این فرقه، مورد بررسی قرار گرفته است.

۵۶۷. التقیة، مفهومها، حدّها، دلیله‌ا، جعفر سبحانی، ۱۳۸۱، ص ۹۲، جیبی.

پس از تعریف مفهوم تقیه، تاریخچه‌ای درباره آن در عصر رسول اکرم صلی الله علیه و آله و عصر امویان و عباسیان بیان و مباحثی همچون وجوب و عدم وجوب تقیه؛ اقسام تقیه؛ و شبهات درباره‌ا، عرضه می‌کند.

۵۶۸. توحید افعالی از نگاه مذاهب و فرق اسلامی، حسن ترکاشوند، ۱۳۹۴، ۲۰۸ ص، رقعی.

از اقسام توحید که انسان موحد در حوزه اندیشه و نظر باید اعتقاد به آن داشته باشد، توحید افعالی است. هریک از فرق اسلامی و اندیشمندان مسلمان، در بیان حقیقت آن و مسائل مربوطه‌ا، مانند رابطه توحید افعالی با نظام علیّت، اختیار انسان، شورو... دیدگاه‌های متفاوتی مطرح کرده‌اند. در این نوشتار ضمن گزارش و ارزیابی اجمالی دیدگاه مذاهب اسلامی در این باره، به ارزیابی دیدگاه فرقه وهابیت نیز پرداخته شده است؛ زیرا مبنای بسیاری از تفکرات انحرافی این جریان، فهم نادرست آنان از این حقیقت است.

۵۶۹. توحید عبادی از دیدگاه شیعه و وهابیت، مهدی نکویی سامانی، ۱۳۹۳، ۱۹۵ ص، رقعی.

با توجه به اهمیت مسئله توحید عبادی و تفسیر ناروایی که وهابیان از این اصل مهم دارند، نویسنده کوشیده است تا موضوع توحید عبادی را از نگاه وهابیت و شیعه تحلیل و بررسی کند. وی همچنین با وارد کردن نقدهای متعدد بر عقاید وهابیت در زمینه توحید عبادی، بی اساس بودن تفسیر آنان را در این بحث ثابت می‌کند. مطالب کتاب در دو بخش اصلی با عنوان «کلیات و مفاهیم» و «توحید عبادی از منظر شیعه و وهابیت» و یک خاتمه با عنوان «لوازم و پیامدهای اعتقادی و عملی اتهام کفر و شرک» تنظیم شده است.

۵۷۰ . التوحید عند الشیخ ابن تیمیة، سید کمال حیدری، به کوشش خلیل العاملی، ۱۳۹۱، ۵۳۲ ص، وزیری.

در دو بخش به نقد دیدگاه‌ها و عقاید ابن تیمیه درباره توحید می‌پردازد؛ بخش اول مقدمات بحث را با این عنوان‌ها در بردارد: جایگاه توحید در تفکر دینی؛ اقسام توحید ذاتی؛ نظریات درباره شناخت خدا؛ شناخت صفات خداوند. بخش دوم اصول و ارکان نظریه تجسیم را بررسی و نقد می‌کند. از این رو، پنج اصل پذیرفته‌پیروان تجسیم نقد شده‌اند: ۱. خداوند دارای حد است؛ ۲. خداوند دارای حجم و جهت است؛ ۳. خداوند جسم دارد؛ ۴. خداوند وزن دارد؛ ۵. خداوند صورت دارد.

۵۷۱ . التوحید عند مذهب اهل البيت علیهم السلام، علا الحسنون، ۱۳۹۰، ۳۱۶ ص، وزیری.

این کتاب با هدف تبیین اولین اصل از اصول دین؛ یعنی توحید بر مبنای مذهب اهل بیت علیهم السلام نوشته شده است. مؤلف در مقدمه کتاب تبیین می‌کند که علم تنها در تقرب به خدای متعال کفایت نمی‌کند؛ زیرا افرادی هستند که به وجود خدا و صفات او علم دارند، اما در مقام عمل، با منکران وجود خدای متعال تفاوتی ندارند، بلکه تهذیب نفس و دوری از گناه در عمل انسان را به خدای متعال نزدیک می‌کند و علم به تنهایی حتی علم توحید، هدف نیست و تنها وسیله‌ای برای رسیدن انسان به کمال است.

۵۷۲ . توحید و شرک در نگاه شیعه و وهابیت: بررسی و نقد افتراات دکتر قفاری بر مذهب شیعه، احمد عابدی، ۱۳۹۰، ۴۵۲ ص، وزیری.

به نقد و بررسی باب دوم اصول مذهب الشیعة الاثناعشریة درباره توحید و شرک نوشته ناصر عبدالله القفاری می‌پردازد. کتاب القفاری،

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۱۵

تلفیقی از مباحث عقلی به صورت جدلی و نقلی دارد. بنابراین، آقای عابدی نیز در نقد خود از همان روش پیروی کرده و بحثهای کلامی، فلسفی، ادبی، تاریخی، رجالی، حدیثی، علوم قرآن، فقهی و حتی کتاب شناختی را آورده است. مباحث وی تلفیقی از عقل و نقل است. هم چنین ناقد به همه مطالب القفاری می پردازد و مطالب صحیح او را نیز نشان می دهد.

این کتاب با عنوان «توحید و شرک مکتب اهل بیت او وهابیت کی نگاه مین» به زبان اردو ترجمه منتشر شده است. همچنین با عنوان «التوحید والشرک عند الشيعة والوهابية» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۵۷۳ . التوحيد والشرک عند الشيعة والوهابية: نقد و تحليل
لافتراءات الدكتور القفاری علی مذهب الشيعة الامامية، احمد
عابدی، ترجمه جعفر حجازی، ۱۳۹۲، ۵۰۸ص، وزیری.

ترجمه عربی «توحید و شرک در نگاه شیعه و وهابیت» است

۵۷۴ . التوسل، مفهومه و اقسامه و حکمه فی الشريعة الاسلاميه
الغراء، جعفر سبحانی، ۱۳۷۴، ۱۲۰ص.

دومین جلد از مجموعه علی مائده العقیده است که با استناد به قرآن و احادیث پیامبر ﷺ به موضوع توسل و استغاثه و نقد عقاید مخالفان آن به ویژه وهابیان می پردازد.

۵۷۵ . توسل در یک نگاه، محمد عابد سندی، ترجمه مرکز تخصصی
ترجمان دینی، ۱۳۹۰، ۶۷ص، رقعی.

پنجمین شماره از سلسله رد اهل سنت بروهابیت و ترجمه مقاله ای از محق التقول فی مسألة التوسل تألیف محمد زاهد کوثری است که دیدگاه وهابیان درباره توسل به اولیاء الله را نقد کرده است.

۵۷۶. توسل و رابطه آن با توحید، حسین رجبی، ۱۳۸۶، ۴۷ص،

پالتویی.

نویسنده کوشیده است با توجه به دیدگاه‌های فرقه‌های مختلف، عقلی و شرعی بودن توسل را ثابت کند و به برخی از شبهات و سؤالات نیز در این باره می‌پردازد.

این کتاب با عنوان «التوسل وصلته بالتوحيد» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۵۷۷. التوسل وصلته بالتوحيد، تعريب اسعد الكعبی، ۱۳۹۱،

۶۸ص.

ترجمه کتاب عربی «توسل و رابطه آن با توحید» است

۵۷۸. توسل و رد شبهات، يوسف احمد دجوى، ترجمه مركز

تخصصی ترجمان دینی، ۱۳۹۰، ۱۱۹ص، رقعی.

این کتاب نخستین شماره از سلسله رد اهل سنت بروهابیت و ترجمه مقاله‌ای از «محق القول فی مسألة التوسل» نوشته محمد زاهد کوثری است. این مقاله را یوسف احمد دجوی مصری سامان داده است.

۵۷۹. ثقافة الارهاب فی كتاب الوهابية، صالح الوردانی، ۱۳۹۰،

۲۲۴ص، وزیری.

به بررسی فرهنگ دهشت افکنی (ترور) بر پایه کتاب‌های وهابیان می‌پردازد. مکتوبات قشری کنونی وهابیت گروه‌های تروریستی را بر می‌انگیزد؛ آن چنان‌که چهره اسلام را در جهان مشوه کرده‌اند. این

کتاب‌ها از مسائل معقول حقیقت اسلام تهی‌اند و بیشتر آنها را وهابیان عربستان یا برخی از حنبلی‌ها می‌نویسند که ناشر و حقوق طبع نیز ندارند؛ یعنی برای ترویج این فرهنگ فروخته نمی‌شوند، بلکه هدیه داده می‌شوند. این آثار بر مبنای تفکر وهابیان معاصر استوارند و

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۱۷

ویژه خصوصیت وهابیت با دیگر مذاهب از زبان اهل سنت به شمار می‌روند. هم چنین در این کتاب بر خوانندگان آشکار می‌شود که مسائلی همچون تحریم توسل، زیارت قبور و پیمودن راه برای زیارت که از دید وهابیان از گونه‌های شرک و گمراهی است، هیچ قائلی در قدمای سلف ندارد.

۵۸۰ . جایگاه اعتقاد در ارزیابی راویان از دیدگاه اهل سنت ، محسن افضل آبادی ، ۱۳۹۴ ، ۴۰۴ص ، وزیری .

این نوشتار به بررسی جایگاه اعتقاد در ارزیابی راویان پرداخته است. نویسنده کوشیده معیارهای عدالت راوی از دیدگاه حدیث پژوهان و رجالیون اهل سنت و پذیرش یا عدم پذیرش روایت از راویانی را که گرایشات مذهبی دارند، بررسی کند. در این پژوهش سعی شده است با استفاده از معیارهای رجالیون اهل سنت، به تضعیف روایات منقول از راویان شیعی، به دلیل تشیع و تمایلات مذهبی خدشه وارد شود.

۵۸۱ . جدال احسن: نقد و بررسی شبهات وهابیان ، جعفر سبحانی ، ۱۳۹۰ ، ۳۲۸ص ، رقی .

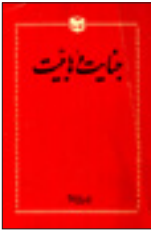
این کتاب با هدف نقد و بررسی شبهات وهابیان و پاسخ‌گویی به شبهات ورد تهمت‌ها و آشکار کردن چهره تزویرمدعیان توحیدمداری فراهم شده است. نویسنده با هدف تبیین گزاره‌های اصلی اعتقادات شیعه و پاسخ به شبهات این حوزه در پنج بخش توحید و شرک، نبوت، قرآن، اهل بیت و امامت و مهدویت مطالبش را تنظیم کرده است. این کتاب افزون بر پنج بخش یادشده، به شبهات متفرقه دیگری نیز پاسخ داده است که شماری از آنها چنین‌اند: عزاداری در عاشورا با امر به صبر در مصیبت چه نسبتی دارد، دلیل بر عزاداری برای فرزندان زهراء علیها السلام چیست، معجز گرامی داشت اولیای الهی چیست، آیا رفتن به غار حراء بدعت است و چرا با معاویه کاتب وحی ناسازگارید.

۵۸۲ . الجمع بين العمرة و الحج فى أشهر الحج ، سيد مرتضى

عسکرى، ۲۷ص، جیبی .

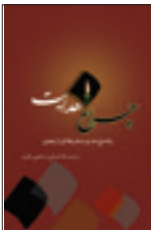
این کتاب بیست و دومین جلد از مجموعه «علی مائده الكتاب والسنة» است و موضوع آن بررسی چگونگی جمع بین عمره و حج است. نویسنده، با رجوع به منابع حدیثی اهل سنت، سنت و روش پیامبر ﷺ درباره عمره، حج تمتع و نیز عمره تمتع را بازگنموده و سپس روش خلیفه دوم که با عمل پیامبر ﷺ مخالف بوده را به نقد و بررسی کرده است.

۵۸۳ . جنایت وهابیت، به کوشش حسن میردامادی، ۱۳۶۹،

۶۹ص، وزیرى .

مجموعه ای از خاطرات شاهدان عینی واقعه کشتار حجاج و زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ شمسی است. از نگاه این کتاب، تفکرات وهابی و انحرافات موجود در عقاید طرفداران وهابیت، علت اصلی این حادثه بوده است.

۵۸۴ . چراغ هدایت: پاسخ به پرسش های اربعین، رحمت الله

ضیائی و مجتبی باقری، ۱۳۹۵، ۹۲ص، رقی .

این کتاب، پاسخ به بیست پرسش و شبهه درباره پیاده روی اربعین است. شبهات و سؤالاتی که نویسندگان کوشیده اند به آنها پاسخ مناسب دهند، عبارت اند از: اساس پیاده روی اربعین؛ ثواب های متفاوت برای زیارت اربعین؛ نقش اهل بیت (علیهم السلام) در زیارت اربعین؛ پیاده روی اربعین و خودآزاری؛ تعداد زائران اربعین؛ مشروعیت عزاداری؛ مشروعیت سینه زدن؛ نحوه گری در روایات؛ عزاداری و بدعت؛ عدم توانایی مزور؛ نذر برای غیر خدا؛ حدیث ارتداد و روایت حضور جابر در اربعین؛ تاریخچه اربعین؛ مکان قبر امام حسین (علیه السلام)؛ اعتبار مقتل ابومخنف؛ اربعین و سنت نبوی؛ بازنگشتن اسیران به کربلا؛ اربعین و سیاست؛ اربعین و اهل سنت؛ هزینه های زیارت اربعین.

۵۸۵ . چهل گام و چهل دام: در آداب زیارت و شبهات اربعین، علی باقر شیخانی، ۱۴۰۱، ۱۳۰ص، وزیری.

این کتاب در دو بخش تنظیم شده است: در بخش نخست با عنوان «چهل گام» آداب زیارت حسینی بیان شده است و در بخش دوم به شبهه‌های مطرح درباره اربعین و مراسم پیاده روی اربعین پاسخ داده شده است.

۵۸۶ . چوپان، گنج، خدا، مرتضی عبدالوهابی، ۱۳۸۸، ۱۳۷ص، پالتویی.

پاسخ‌هایی به برخی از شبهات وهابیت و نقد عقاید ابن تیمیه در قالب داستانی جذاب و بلند در بردارد. با توجه به تبلیغات گسترده جریان سلفی و وهابی در سالیان اخیر علیه اعتقادات شیعه، در این کتاب با بهرمندی از ظرفیت داستان، شبهات مطرح شده نقد و پاسخ داده شده است.

۵۸۷ . حدیث الاثنی عشر خلیفة، سید محمد حسینی قزوینی، به کوشش جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۶۰ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه رد شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله نخست، حدیث خلفای اثناعشر بر اساس منابع اهل سنت بررسی شده و در ادامه دلالت آن و سپس برخی شبهات درباره آن پاسخ داده شده است.

۵۸۸ . حدیث الثقلین، زکریا برکات درویش، ۱۳۹۳، ۸۰ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله پس از بررسی دلالت حدیث، چند شبهه که درباره دلالت آن وارد شده پاسخ داده شده است.

۵۸۹. **حدیث الرایة، شیخ عمری البانی، ۱۳۹۳، ۷۲ص، پالتویی.**
از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده و موضوع آن بررسی دلالت و پاسخ به برخی شبهات درباره اثبات و دلالت حدیث رایه است.

۵۹۰. **حدیث سفینه از منظر اهل سنت، غلامرضا رضایی، ۱۳۹۶، ۲۸۸رقعی.**
نویسنده در این کتاب، به شبهاتی که ابن تیمیه و برخی وهابیان درباره سند حدیث سفینه مطرح کرده اند، پاسخ داده است. همچنین وی با ذکر دیدگاه علمای بزرگ اهل سنت درباره دلالت حدیث سفینه، به شبهات وهابیان در دلالت این حدیث، پاسخ مناسب داده است.

۵۹۱. **حدیث السفینه، شیخ الحکمة الرحمة، ۱۳۹۳، ۶۸ص، پالتویی.**
از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله نخست، اسناد حدیث براساس منابع اهل سنت بررسی شده و در ادامه دلالت آن و سپس برخی شبهات درباره آن پاسخ داده شده است.

۵۹۲. **حدیث الفئه الباغیة، شیخ عمری البانی، ۱۳۹۳، ۶۰ص، پالتویی.**
از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. موضوع این نوشتار، حدیث الفئه باغیه و بررسی طرق و دلالت این حدیث و پاسخ به برخی شبهات درباره آن است.

۵۹۳. حدیث الغدیر و شبهه شکوی جیش الیمین: دراسة علمية تحليلية، سید محمد حسینی قزوینی، ۱۳۸۷، ۱۴۷ص.

به بررسی شبهه «شکوی جیش الیمین» درباره رویداد بزرگ غدیر خم می پردازد که برخی از مخالفان شیعه آن را مطرح کرده اند. نویسنده اثبات کرده است که مسئله شکایت لشکر یمین از حضرت علی علیه السلام و دفاع پیامبر صلی الله علیه و آله از علی علیه السلام، از مسئله حادثه غدیر خم جداست. البته در آن موضوع نیز پیامبر صلی الله علیه و آله درباره حضرت علی علیه السلام تعابیری همچون تعابیر روز غدیر به کار برد.

۵۹۴. حرمة تكفير المسلمين والاسائة إلى مقدسات الأمة الإسلامية في فتاوا وآراء مراجع الدين والعلماء المسلمين الشيعة، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۲، ۶۷ص.

این اثر، ترجمه عربی کتاب «فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی» است. این کتاب را نخستین بار پژوهشکده حج و زیارت در ۱۳۹۲ منتشر کرد.

۵۹۵. حقیقت شرک (پژوهش قرآنی): تلخیص کتاب شرک و بت پرستی در قرآن، سیدعباس سیدکریمی، ۱۳۸۸، ۱۸۲ص، رقیعی.

چکیده ای از شرک و بت پرستی در قرآن (قم، کوثر، ۱۳۸۵ش) از همین نویسنده است. این کتاب با استفاده از آیات قرآن به استخراج حقیقت شرک می پردازد. نویسنده معتقد است که با بررسی آیات قرآن، نکته انحرافی عقاید و هابیان در بحث شرک به دست می آید. آنان مدعوئی (کسی که از او درخواستی می شود) را که در طول خدا قرار گیرد بامدعود عرض خدا یک سان می شمزند. وی اعتقاد دارد حقیقت شرک آن است که مدعورا در ردیف خدا مؤثر بدانی، اما شیعیان در توسل خوی، امامان معصوم را در طول خدا می دانند. این کتاب به تفصیل در ده فصل به این مباحث پرداخته است.

۵۹۶ . حقیقت غدیر: نقدی بر کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت .

م. خراسانی، ۱۳۹۱، ۱۳۵ص، رقعی .

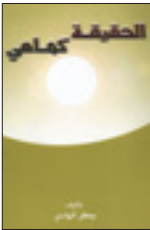
کتاب حاضر، پاسخی به شبهات کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت نوشته محمدباقر سجودی است. سجودی در کتاب خود شبهاتی را درباره جریان غدیر و ولایت حضرت علی علیه السلام مطرح ساخته است. نویسنده کتاب حقیقت غدیر، پس از گزارش کوتاهی درباره واقعه غدیر، پانزده شبهه از کتاب سجودی استخراج کرده و براساس قرآن و سنت و نیز منابع اهل سنت به آن ها پاسخ داده است.

۵۹۷ . حقیقت کجاست؟: نقد کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت،

سیدمحمدحسن علوی، ۱۳۹۱، ۱۳۱ ص، پالتویی .

نقد نوشته‌های با عنوان «راهی دیگر برای کشف حقیقت: ماجرای غدیر خم و فاطمه» نوشته محمدباقر سجودی، از مدعیان سلفیگری، است. نویسنده در این اثر در قالب داستان، شبهات آن کتاب را درباره واقعه غدیر خم پاسخ می‌گوید و حقیقت را در این زمینه بازگویی کند.

۵۹۸ . الحقیقة کماهی، جعفر الهادی، ۱۳۸۵، ۶۴ص، جیبی .

چهل باور شیعه را به صورت اجمالی در بردارد. هدف نویسنده از بیان این مطالب، روشن‌گری و پاسخ به شبهات مخالفان شیعه بوده است.

۵۹۹ . حقیقة المهدویة و الغیبة دراسة تاملیة نقدیة

لشبهات الدكتور ناصر بن عبدالله القفاری فی کتابه اصول مذهب

الشیعة، یحیی عبدالحسین دوخی، ۱۳۹۰، ۲۹۱ص، وزیری .

این کتاب تلاشی برای پاسخ‌گویی به شبهه‌های دکتر ناصر بن عبدالله القفاری در اصول مذهب الشیعة است. این نوشتار به بیان اصول

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۲۳

مذهب شیعه دوازده امامی می پردازد و درباره مهدویت و غیبت توضیحاتی عرضه می کند.

۶۰۰ . حوار مع الشيخ صالح الدرويش حول كتابه التراحم بين آل البيت النبي و بين بقية الصحابة، جعفر سبحاني، ترجمه عبدالرضا شالچيان، ۱۳۹۱، ۱۵۲ص، جیبی.

ترجمه کتاب «نقد کتاب وحدت و شفقت صحابه و اهل بیت با یکدیگر» است.

۶۰۱ . حوارات فی اصل العقيدة، سعيد حميد، ۱۳۸۸، ۱۷۱ص، رقی.

گفت وگوهایی درباره مبانی عقیدتی شیعه و اهل سنت و برخی از اختلاف های این دو مذهب در بردارد. نویسنده مطالبش را در سه فصل گنجانده است: «عقاید مذهب شیعه اثناعشری»، «عقاید مذهب اهل سنت» و «اختلافات و حجج بین این دو گروه».

۶۰۲ . الحياة البرزخية: تبحت عن امتداد حياة الانسان بعد الرحيل من الدنيا، جعفر سبحاني، ۱۳۷۶، ۱۰۰ص، رقی.

پژوهشی در زندگانی پس از مرگ با بهره گیری از قرآن و حدیث است که هشت فصل دارد: ۱. روح یا حقیقت انسان؛ ۲. بقای روح پس از مرگ؛ ۳. رابطه حیات دنیوی و اخروی؛ ۴. زندگانی در عالم برزخ؛ ۵. حیات برزخی در کلمات علما؛ ۶. بهره گیری اموات از اعمال خیر زندگان؛ ۷. در عالم برزخ؛ ۸. اشکالات مطرح شده.

۶۰۳ . الخاتمية في الكتاب والسنة والعقل المرئى، جعفر سبحاني، ۱۳۷۵، ۹۴ص، جیبی.

اقت اسلامی از آغاز تاریخ اسلام تا کنون، براین اعتقادند که پیامبرشان، آخرین پیامبر و دین آنان خاتم ادیان الهی و برای همه

زمان ها و مکان هاست. خاورشناسان درباره این اعتقاد، شبهاتی مطرح کرده اند که برپایه برخی از آنها اصل مسئله انکار می شود و برپایه برخی از دیگر شبهات آنان، چگونه شیعه با وجود کتاب علی و مصحف فاطمه علیها السلام و روایات ائمه اطهار علیهم السلام مدعی ختم نبوت است؟ این کتاب هر دو نوع شبهه را با استناد به کتاب و سنت و عقل، پاسخ می گوید.

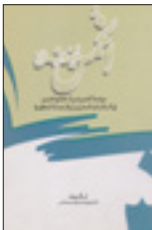
۶۰۴ . خدا در نگاه وهابیت، رحمت الله ضیائی، ۱۳۸۷، ۱۲۶ص، رقعى.

این کتاب به چگونگی پیدایی فرقه وهابیت و انواع توحید از نگاه این فرقه در دو بخش «وهابیت و توحید نظری» و «وهابیت و توحید عملی» می پردازد. کتاب برای آگاهی زائران حرمین شریفین با دیدگاه وهابیت درباره توحید، با استفاده از منابع مهم و معتبر نوشته شده است.

۶۰۵ . خدای مجسم وهابیان، علی امغفر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۰۸ص، رقعى.

مسئله تجسیم (جسم بودن خداوند) از مسائل اختلافی در کلام اسلامی است که اهل حدیث و حشویه و وهابیان، بدان منسوبند، اما دیگر علمای اسلامی بر عدم جسمانیت خداوند متعال متفقند و بر آن ادله ای عقلی و قرآنی و حدیثی آورده اند. این کتاب در این باره به بحث و بررسی می پردازد و عقیده وهابیان را در این زمینه نقد می کند.

۶۰۶ . الخمس فریضة شرعية: دراسة تحليلية لحكم الخمس في

الكتاب العزيز والسنة المطهرة، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۱۴۰ص، رقعى.

پاسخی به شبهات مطرح درباره خمس در الخمس بین الفریضة الشرعیة و الضریبة و المالیه، نوشته سلیمان بن صالح الخراشی، از نویسندگان وهابی است. آیت الله سبحانی در چهار فصل ابتدا به بررسی خمس در کتاب و سنت پرداخته؛ آن گاه دلیل خمس را برپایه برخی از روایات بررسی کرده و سرانجام از تحقق وکالت در عصر معصومان؛ و دلیل وجوب آن سخن گفته است.

۶۰۷. الخمس مشروعية و أحكامه فى الشريعة الإسلامية،
محمد مهدى نجف، ۱۳۸۷، ۶۹ص، جیبی.

به تبیین و تشریح خمس از دیدگاه قرآن و سنت می پردازد و متعلقات
خمس و موارد مصرف آن را نام می برد.

۶۰۸. در پرتو شریعت - پاسخ به شبهات وهابیت، عباسعلی زاری
سبزوارى، ۱۳۸۶، ۳۸۴ص، وزیرى.

به نقد مهم ترین شبهات وهابیت برضد شیعه در این زمینه ها
می پردازد: زیارت قبور، ایجاد گنبد و بارگاه روی قبرها، دعا و نماز در
کنار قبرها و مشاهد مشرفه، ازدواج مؤقت، نام گذاری فرزندان به نام
عبدالنبی و مانند آن، شهادت به ولایت علی علیه السلام در اذان و اقامه، توسل به اولیای الهی.

۶۰۹. در ساحل تقریب، جعفر سبحانی، ۱۳۷۹، ۹۹ص، پالتویی.

به بررسی آرای کلامی شیعه به ویژه درباره زیارت و توسل می پردازد. این
کتاب حاصل دو سخن رانی مؤلف در جلسات آموزشی - توجیهی
روحانیان و معین های کاروان های حج است. مؤلف در این اثر تلاش
می کند تا غبار ابهام را از برخی از اصول عقیدتی بنشاند و مشترکات
مذاهب را ارج نهد و ویژگی های عقیدتی شیعه را با برهان و دلیل روشن کند. پیدایی
شیعه، مصونیت قرآن از تحریف، تهمت تکفیر صحابه، اقامه دو نماز در یک وقت، سجده
برترت و عوامل مؤثر در تقریب مسلمانان، از فصل های کتابند.

۶۱۰. در ساحل حقیقت: پاسخ به آنچه وهابیان در بقیع می گویند،
رضا محمدی، ۱۳۹۲، ۲۲۳ص، وزیرى.

این اثر ویرایش جدیدی از کتاب در ساحل حقیقت: پاسخ به آنچه
وهابیان در بقیع (تهران، نشر مشعر، ۱۳۸۸، ۱۷۹ص، پالتویی)
می گویند همراه با تجدید نظر و اضافات است. در سال های اخیر،

وهابی‌ها با برنامه‌های ضدفرهنگی به جنگ با مسلمانان و دیگر فرقه‌های اسلامی روی آورده و در مکان‌های مقدس حرم نبوی و بقیع، به ایجاد شبهه پرداخته و مسلمان‌ها و حجاج را از انجام آداب و مراسم دینی بازمی‌دارند. آنچه نویسنده در این کتاب بدان پرداخته، پاسخ به بخشی از این شبهات است. شرک نبودن توسل به امامان مدفون در بقیع، آگاهی مردگان از احوال زندگان، انتساب قبر فاطمه بنت اسد به فاطمه زهرا و شرک نبودن ذکر «یا علی» و قطعی بودن وجود حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه، از مواردی است که وهابیت به آنها شبهه وارد کرده‌اند، که درانی اثر پاسخ داده شده است.

۶۱۱ . دراسة حول الجبر والتفویض والقضاء والقدر، سیدمرتضی

عسکری، ۱۳۷۴، ۲۴ص، جیبی.

دهمین جلد از سلسله «علی مائده الكتاب والسنة» به شماره می‌رود که به موضوع جبر و تفویض و قضا و قدر و دفاع از اعتقادات شیعه در این باره می‌پردازد.

۶۱۲ . درنگی در حقیقت توسل: ترجمه التأمل فی حقیقة التوسل،

عیسی بن عبدالله بن مانع حمیری، ترجمه سید مرتضی حسینی

فاضل، ۱۳۹۲، ۴۹۵ص، رقعی.

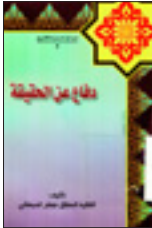
این اثر که هفتمین شماره از مجموعه «رد اهل سنت بر وهابیت»، ترجمه کتاب التأمل فی حقیقة التوسل نوشته عیسی بن عبدالله بن مانع حمیری است. نویسنده که مدتی مدیر کل اوقاف و شئون اسلامی کشور امارات بوده، و استاد دانشکده «امام مالک» آن کشور است، تألیفات متعددی در رد وهابیت نگاشته است. در این کتاب، حقیقت توسل تبیین شده و شبهات وهابیون در این باره پاسخ داده شده است. کتاب دارای دو بخش است. در بخش نخست «حقیقت توسل» در چهار فصل و در بخش دوم «ادله نقلی جواز توسل» در طی سه فصل بررسی شده است. نویسنده در بخش دوم، نخست ادله قرآنی بر جواز توسل را ذکر کرده و آنگاه ادله توسل در سنت را آورده است. وی در فصل انتهایی این بخش نظرات علمای اهل سنت درباره توسل را بیان کرده است.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۲۷

۶۱۳ . دشمنی ابن تیمیه با اهل بیت ، علی اصغر رضوانی ، ۱۳۹۰ ، ۱۷۲ص ، رقعی .

این کتاب از سلسله کتاب های وهابیت شناسی است که به بررسی دیدگاه تقی الدین احمد بن عبدالحلیم معروف به ابن تیمیه درباره اهل بیت علیهم السلام شرح حال او و برخی از فتاوا و دیدگاه ها و تناقضات ، نقد دیدگاه سلفیان درباره مقام علمی او، دشمنی وی با اهل بیت علیهم السلام، دفاع او از مخالفان اهل بیت علیهم السلام و اعتراف بزرگان اهل سنت به ناصبی بودن وی می پردازد.

۶۱۴ . دفاع عن الحقيقة ، جعفر سبحانی ، ۱۳۸۱ ، ۸۴ص ، جیبی .

دومین جلد از مجموعه نحو قراءة جديدة للتاریخ است . این رساله کوتاه به برخی از فتاواي ابن جبرین اشاره می کند و پاسخ می دهد . برخی از عنوان های کتاب چنین اند : ما هو میزان التوحید والشرك ؟ العلم بالغیب فی الكتاب العزیز ، عدالة الصحابة فی الذکر الحکیم ، الصحابة فی السنة النبویة .

۶۱۵ . دفع الشبهة عن الرسول صلی الله علیه و آله و سلم والرسالة ، ابوبکر بن محمد الحمصی الدمشقی ، تحقیق جماعة من العلماء ، ۱۳۷۷ ، ۲۵۶ص ، وزیري .

تبلیغاتی گسترده درباره دیدگاه های ابن تیمیه با پوشش پیروی از مذهب حنبلی ، در عصر مؤلف رواج داشته و در عوام و گاه افراد کم مایه تأثیر می گذارده و از این رو، مؤلف در این کتاب با دلایلی متکی بر قرآن و سنت ، به نقد نظرهای گمراه کننده او پرداخته است .

۶۱۶ . دفع شبهه من شبهه و تمرد و نسب ذلك الى الامام احمد ، ابوبکر بن محمد حمصی ، تحقیق جماعة من العلماء ، به اشراف سید محمد رضا حسینی جلالی ، ۱۳۹۱ ، ۲۵۶ص ، وزیري .

کتابی در رد عقاید ابن تیمیه درباره انتساب تجسیم به احمد بن حنبل و عدم جواز توسل و استغاثه به رسول الله ﷺ و صالحان است.

۶۱۷ . دلائل عصمت امام از دیدگاه عقل و نقل ، حجت منگنه چی ،

۱۳۹۱ ، ۱۸۳ ص ، رقعی .

این نوشتار به بررسی استدلال‌های عقلی و نقلی عصمت امام با توجه به شبهات مخالفان در این باره می‌پردازد. این کتاب چهار بخش دارد: ۱. حقیقت امامت از منظر شیعه و اهل سنت و معنای عصمت و انواع آن؛ ۲. پاسخ به این سؤال که چرا امام باید معصوم باشد؟؛ ۳. نسبت مفهوم عصمت با برخی از مفاهیم دیگر؛ ۴. برخی از شبهات مخالفان درباره عصمت و پاسخ به آنها.

۶۱۸ . دلیل المرشدين إلى الحقّ اليقين ، جعفر سبحانی ، ۱۳۸۴ ،

۵۶۳ ص ، وزیری .

به بررسی ویژگی‌های عقاید اخلاقی شیعه مانند زیارت می‌پردازد. نویسنده به انگیزه تقریب مذاهب، افزایش وحدت مذاهب اسلامی و روشن شدن افکار عمومی مسلمانان به شماری از موضوعات مهم موجب اختلاف و تفرقه مسلمانان در ده فصل با این عنوان‌ها می‌پردازد: شیعه و تشیع؛ اصول اعتقادی؛ معیار توحید و شرک در عبادت؛ جایگاه قرآن نزد شیعه؛ امامت نزد شیعه و اهل سنت؛ اهل بیت علیهم‌السلام؛ امام مهدی منتظر عجل‌الله تعالی بدعته در قرآن و حدیث؛ صحابه و تابعین؛ وضو و نماز. این کتاب در پژوهشکده حج و زیارت با ویژگی‌های زیر به فارسی ترجمه شده است. این کتاب با عنوان «سیمای عقاید شیعه» به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است.

۶۱۹ . دور الاعتقاد فی تقييم الرواة عند أهل السنة والجماعة ،

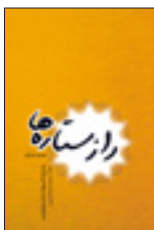
محسن افضل آبادی ، ترجمه مصطفی شریفی پور ، ۱۳۹۹ ، ۳۳۰ ص ،

وزیری .

این کتاب ترجمه عربی کتاب جایگاه اعتقاد در ارزیابی راویان از

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۲۹

دیدگاه اهل سنت (مشعر، ۱۳۹۴) است. در این کتاب جایگاه اعتقاد در ارزیابی روایان بررسی شده است. نویسنده تلاش کرده معیارهای عدالت راوی از دیدگاه حدیث پژوهان و رجالیون اهل سنت و پذیرش یا عدم پذیرش روایت از روایانی را که گرایشات مذهبی دارند، بررسی کند.

۶۲۰. راز ستاره‌ها: پاسخ به شبهات جدید و هابیت در قالب سفرنامه عمره دانشجویی، مهدی عزیزان، ۱۳۹۰، ۲۲۴ص، رقعی.

با بهره‌گیری از قالب داستان به پاسخ‌گویی به شبهات به ظاهر جدید و هابیت بر محور موضوع امامت می‌پردازد. برخی از موضوعات کتاب چنین‌اند: شرایط مشروعیت نذر؛ عزاداری در سیره پیامبر ﷺ؛

اهل بیت علیهم‌السلام از نظر اهل سنت؛ تعریف صحابه و عدالت آنان؛ شیوه‌های تبلیغی امام سجاد علیه‌السلام؛ امامت در قرآن؛ لعن زراره توسط امام صادق علیه‌السلام؛ ازدواج موقت در قرآن؛ دعا، گنجینه معرفت و معنویت؛ سازگاری غیبت و هدایت‌گری امام و شیوه قضاوت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فی‌القول.

۶۲۱. راه وحدت امت اسلامی، سید عبدالحسین شرف‌الدین، ترجمه و تعلیق احمد صادقی اردستانی، ۱۳۹۰، ۲۸۳ص، وزیری.

ترجمه فارسی الفصول المهمة فی تألیف الامة نوشته سید عبدالحسین شرف‌الدین موسوی جبل عاملی برپایه چاپ هفتم آن است. کتاب علامه شرف‌الدین را می‌توان از مهم‌ترین و اصیلترین منشورهای

هم‌پستگی امت اسلامی به شمار آورد. مطالب کتاب در سیزده فصل با این عنوان‌ها تنظیم شده‌اند: روایت‌ها و آیه‌های قرآن کریم؛ مفهوم واقعی اسلام و ایمان؛ مرز اسلامیت؛ ایمان برادران اهل سنت؛ یکتاپرستان اهل نجات و سعادتند؛ فتوای اهل سنت بر نجات اهل توحید؛ روایت‌های عامه، به شیعه بشارت می‌دهد؛ سرانجام استنباط و تأویل گران؛ شواهد و مصادیق دیگری از تأویل؛ آیا می‌توان شیعه را تکفیر کرد؛ براءت شیعه از اتهام‌ها؛ پرهیز از اختلاف و روش صحیح تحقیق؛ علل فاصله‌گیری شیعه و اهل سنت.

۶۲۲ . راهنمای حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون عقاید شیعه، جعفر سبحانی، ۱۳۸۶، ۶۶۰ص، وزیری.

پرسشها و پاسخها، مثل برخورد دو فکر مثبت و منفی است که از لابه لای آن، برق روشنی تولید میشود و دل و جان آدمی را روشنی می بخشد. پرسشهای این مجموعه را برخی از مسلمانان و زائران بیت الله الحرام، درباره مذهب تشیع مطرح کرده اند. معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، آنها را جمع آوری و مؤلف محترم به نوشتن پاسخ های آنها پرداخته است.

۶۲۳ . رجعت از نگاه عقل و دین، غلامرضا مغيثه، ۱۳۹۲، ۱۱۶ص، پالتویی.

این کتاب برای پاسخگویی به شبهات رجعت و تبیین آن نگارش یافته است. به همین منظور، رجعت از نگاه ادله چهارگانه عقل، کتاب، سنت و اجماع بررسی شده و با تبیین ویژگی های آن برخی شبهات حول آن، پاسخ داده شده است.

۶۲۴ . الرد علی الفتاوی المتطرفه فی خطبة الجمعة للشيخ صلاح البدير فی المسجد النبوی الشريف لموسم الحج - سنة ۱۴۲۲ هجرية، علی کورانی، بی تا، ۱۶۰ص، رفقی.

به بررسی و ردّ شبهات مطرح در خطبه های نماز جمعه مسجد النبوی در موسم حج ۱۴۲۲ قمری می پردازد. خطیب جمعه، شیعیان را به شرک و گمراهی متهم کرده و در ردّ اعتقادات آنان سخن رانده است. مؤلف نخست متن خطبه ها را آورده؛ آن گاه به نقد آنها پرداخته است. عنوان های ده گانه رساله چنین اند: معنی الاحداث فی المدينة المنورة؛ زعم الخطیب ان زیارة قبر النبوی ﷺ غیر مستحبة؛ زعمه ان المشی لزیارة النبوی ﷺ حرام؛ زعمه ان تکرار زیارة قبر النبوی ﷺ حرام؛ زعمه ان التوسل بالنبی ﷺ شرک بالله؛ زعمه ان الدعاء عند قبر النبوی ﷺ وسیلة للشرک؛ زعمه ان مراسم احترام قبر النبوی ﷺ بدعة؛ زعم [ابن تیمیة] ان القبة النبویة الشریفه بدعة يجب هدمها و

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۳۱

يجب اخراج قبر النبي ﷺ من المسجد؛ تحريمهم التبرك باماكن النبي وآله و آثارهم؛ الرد على نهى البديري عن زيارة عالم المدينة المنورة

۶۲۵ . الردود المحكمة، على آل محسن، ۱۳۸۴، ۱۳۴ص.

ردیه هایی بر برخی از مقالات منتشر شده در ویژه نامه ای همراه با روزنامه «المدينة» چاپ عربستان سعودی در سال ۱۴۲۵ قمری است. عنوان های برخی از این مقالات چنین اند: تقیه چیست، ناصبی کیست، تحریف قرآن. نویسندگان جواب هایی مستدل به این شبهات عرضه کرده است.

۶۲۶ . رسالة في ردّ مذهب الوهابية، سيد محمد بن محمود حسيني

عصار، تحقيق نعمان النصري، ۱۳۷۷، ۱۹۰ص، رقی.

این رساله با بیانی علمی و با استفاده از آیات و روایات، به ردّ مذهب وهابیت می پردازد و برداشت های خاص وهابیان را از مفاهیمی چون توحید، شرک و شفاعت نقد و بررسی و سرانجام دیدگاه واقعی اسلام را درباره آنها عرضه می کند.

۶۲۷ . رفتار وهابیان با مسلمانان، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰،

۱۵۵ص، رقی.

به بررسی و تبیین سیره بزرگان وهابی از عصراحمد بن حنبل تا زمان معاصر می پردازد. کتاب مجلدی دیگر از سلسله مباحث وهابیت شناسی است. نویسنده در این نوشتار به شرح عقاید و تبیین سیره بزرگان و اسلاف وهابیان از زمان احمد بن حنبل تا دوره معاصر پرداخته است. برخی از عنوان های مباحث کتاب چنین اند: اسلام و حرمت مسلمانان؛ رفتار اسلاف وهابیان با مسلمانان؛ ترور مسلمانان در اندیشه وهابیت؛ کارنامه وهابیان و مخالفت وهابیان با عقاید اهل سنت.

۶۲۸. **رؤية الله تعالى، سيد جاسم الموسوي، ۱۳۹۳، ۶۰ص، پالتویی.**
از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این نوشتار، ادله نفی رؤیت خداوند مورد بیان شده و شبهات طرفداران رؤیت پاسخ داده شده است

۶۲۹. **رؤية الله في ضوء الكتاب والسنة والعقل المريح، جعفر سبحانی، ۱۳۷۵، ۱۳۶ص، جیبی.**
مسئله رؤیت خداوند، همواره معرکه آرای مسلمانان بوده است که این کتاب در تفسیر و توضیح مفهوم آن با استفاده و استناد به قرآن کریم و سنت و عقل مطالبی را با این عنوان ها عرضه می کند: ۱. حقیقة التجسیم والتشبیه والجهة والرؤية؛ ۲. الرؤية في منطق الظم والعقل؛ ۳. موقف ذكرالحكيم من امر الرؤية؛ ۴. دراسة أدلة النافين؛ ۵. دراسة ادلة المثبتين؛ ۶. رؤية الله في الأحاديث النبوية؛ ۷. الرؤية القلبية. نتیجه کتاب این است که نفی رؤیت، از شعارهای ائمه اهل بیت علیهم السلام است.

۶۳۰. **زالال هدايت: دست مایه حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخگویی به شبهات وهابیت، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۸، ۱۹۱ص، پالتویی.**

به بررسی برخی از شبهات وهابیت می پردازد و به آنها پاسخ می گوید که شماری از آنها چنین اند: مهدویت، چرا شیعیان نمازهای پنج گانه را در سه نوبت می خوانند، چرا شیعیان بر تربت سجده می کنند، چرا شیعیان به در و دیوار حرم بوسه می زنند، شفاعت از دیدگاه شیعیان چه معنایی دارد، نظر شیعه درباره صحابه چیست.

۶۳۱. **الزواج اللغز؛ تزويج عمر من ام كلثوم بنت علي علیها السلام؟!، سيد علی شهرستانی، ۱۳۹۷، ۳۲۰ص، وزیري.**
این کتاب، در نقد و بررسی شبهه ازدواج عمر بن خطاب با ام کلثوم،

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۳۳

دختر حضرت علی علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام نوشته شده است. نویسنده با ذکر گزارش های تاریخی و روایات از مصادر کهن اهل سنت و شیعه، به تشکیک در این موضوع می پردازد. او سپس اثبات می کند که این حادثه در صورت وقوع، نهایت مظلومیت اهل بیت علیهم السلام و سیاست بازی و رفتار ضد اسلامی مخالفان را نشان می دهد. وی در این زمینه گزارش های ابن سعد، ابن حجر، ابن جوزی، طبری، خطیب، زرنندی و یعقوبی را نقد و رد می کند و این حادثه را از جنبه های فقهی، تاریخی، عقیدتی - کلامی و حدیثی، مخدوش اعلام می کند.

۶۳۲ . الزواج الموقت فی الاسلام ، سیدمرتضی عسکری ، ۱۳۸۱ ،

ص ۷۹ ، جیبی .

نهمین جلد از مجموعه «علی مائدة الكتاب والسنة» است که به موضوع ازدواج موقت و بیان دیدگاه اسلام در این باره می پردازد. برخی از عنوان های موضوعات کتاب چنین اند: متعه در مصادر مکتب خلفا، ازدواج موقت در فقه امامیه، نکاح متعه در قرآن کریم، در سنت پیامبر صلی الله علیه و آله، مسئله حرام کردن متعه در عهد خلفا و کسانی که به حرمت آن قائلند، مسئله نسخ حکم جواز و اتباع خلفا.

۶۳۳ . زیارات ائمه و اولیا در مکتب اهل بیت علیهم السلام ، عباسعلی اختری ،

۱۳۸۷ ، ص ۹۶ ، پالتویی .

به شبهاتی درباره زیارت ائمه: پاسخ می گوید و جایگاه صحیح زیارت را نشان می دهد.

۶۳۴ . زیارت از دیدگاه علما و عرفای فریقین ، سید محمود طاهری ،

۱۳۹۳ ، ص ۲۶۴ ، وزیری

بررسی دیدگاه و سیره عالمان و فرهیختگان شیعه و سنی درباره مسئله زیارت و نیز نقد و بررسی عقاید فقه و وهابیت در این باره موضوع این کتاب است. نویسنده طی هشت فصل با عناوین زیر مطالبی در این

باره عرضه کرده است. فصل اول: کلیات؛ فصل دوم: مصداق های زیارت؛ فصل سوم: زیارت از نگاه فریقین؛ فصل چهارم مزارها به روایت اهل سنت؛ فصل پنجم: سیره زیارتی اهل بیت علیهم السلام و بزرگان تسنن به روایت اهل سنت؛ فصل ششم: سیره علما و بزرگان شیعی در زیارت اهل قبور علیهم السلام؛ فصل هفتم: آداب زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله به روایت اهل سنت؛ فصل هشتم: آداب زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام به روایت عالمان شیعی.

۶۳۵ . زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله بدعت یا عبادت ، محمد بن علوی مالکی ، ترجمه مرکز تخصصی ترجمان دینی ، ۱۳۹۰ ، ۲۵۱ ص ، رقعی .

اولین جلد از سلسله رد اهل سنت بروهابیت و ترجمه کتاب الزیاره النبویه بین البدعیه و الشرعیه نوشته محمد بن علوی مالکی حسنی از علمای اهل سنت است که پژوهشی کوتاه درباره موضوع مهم و بحث برانگیز سفر کردن به قصد زیارت قبر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به شمار می رود و بر پایه سند بیشتر احادیث و تفسیر آنها زیارت پیامبر را از دیدگاه قرآن و روایات برمی رسد. عنوان های حقیقت سفر برای زیارت، عدم رعایت امانت داری، زیارت جزء مناسک نیست و حکم ناروا درباره احادیث، زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از دیدگاه قرآن و روایات، کلام ائمه مذاهب فقهی درباره استحباب زیارت قبر پیامبر، حضرت عیسی و زیارت قبر پیامبر، ارتباط زیارت و مناسک حج، برخی از آداب زیارت پیامبر و توسل و تبرک به قبر پیامبر، مطالب این کتاب را در بردارند.

۶۳۶ . زیارت پیامبر و اولیا ، علی اصغر رضوانی ، ۱۳۹۰ ، ۱۷۷ ص ، رقعی .

به طرح نظریه پیروان وهابیت درباره زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیا، و رد این عقاید پرداخته است و بخشی دیگر از مجموعه سلسله مباحث وهابیت شناسی به شمار می رود. این نوشتار به بررسی نظریه وهابیان درباره زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای دین پرداخته و در اثبات ابطال این نظریه ها کوشیده است. وی هم چنین به برخی از شبهه های وهابیت در این زمینه پاسخ داده ست.

۶۳۷ . زیارت در نگاه شریعت: پاسخ به شبهات وهابیت، عباسعلی زارعی سبزواری، ۱۳۸۷، ۱۶۸ص، پالتویی .

بخشی از در پر تو شریعت: زیارت در نگاه شریعت از همین نویسنده در پاسخ به شبهات وهابیت است و مهم ترین شبهات آن را درباره زیارت و زیارت قبور پاسخ می دهد. این کتاب با این ویژگی ها به عربی ترجمه شده است:

این کتاب با عنوان «بناء القبور و زیارتها: رؤیة شرعیة» در سال ۱۳۹۰ به عربی ترجمه و منتشر شده است .

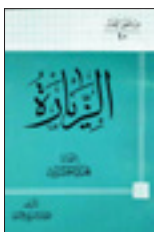
۶۳۸ . زیارت: آسیب ها، آثار، شبهات، محمدرضا احمدی ندوشن، ۱۳۹۰، ۱۱۱ص، رقی .

به فلسفه و اسرار، آداب و آسیب شناسی زیارت می پردازد و به برخی از شبهات در این باره پاسخ می گوید .

۶۳۹ . زیارتگاه های اهل بیت علیهم السلام جایگاه تعظیم شعائر الهی (ترجمه کتاب مشاهدنا و قبور اهل البيت علیهم السلام)، نوشته محمد رجب عبدالوهاب، ترجمه مجتبی باقری، ۱۳۹۴، ۲۸۰ص، وزیری .

ترجمه فارسی «مشاهدنا و قبور اهل البيت: مشاعر الهیه» است . در این کتاب نویسنده بحثی قرآنی - روایتی، فقهی در جواز ساختن مشاهد و قبور اهل بیت علیهم السلام مطرح کرده است .

۶۴۰ . الزیارة، عبدالحسین امینی، تحقیق محمد الحسون، ۱۳۷۵، ۲۶۳ص، رقی .

دهمین جلد از مجموعه من فیض الغدیر است که به بررسی زیارت اهل بیت: و اصحاب و تابعان پیامبر صلی الله علیه و آله و انتقال جنازه اموات به اماکن غیر از محل وفاتشان و استدلال مخالفان و اثبات نظر شیعه در

این باره می پردازد. این مجموعه، این دو مسئله را با توجه به آنها، از الغدير تفکیک و به صورت مستقل عرضه کرده است.

۶۴۱ . الزیارة فی الكتاب و السنة: تحلیل لمفهوم الزیارة و آثارها و

احکامها، جعفر سبحانی، ۱۳۷۴، ۸۸ ص، رقعی.

نهمین شماره از سلسله «علی مائدة العقيدة» است که به بررسی ویژگی های گوناگون زیارت و توسل می پردازد. در این نوشتار مطالبی درباره فلسفه زیارت، زیارت قبور در قرآن و روایات، زیارت پیامبر ﷺ در آیات و روایات معصومان و برخی از شبهات درباره زیارت حضرت رسول ﷺ در بردارد.

۶۴۲ . سبیل الهدی الی الحق، جعفر سبحانی، ۱۳۹۲، ۲۱۲ ص،

رقعی.

این کتاب درباره تاریخ تشیع و نیز عقاید آن با توجه به برخی شبهات وهابیان است. مطالب کتاب در هشت فصل سامان یافته است. در فصل نخست تاریخ پیدایش تشیع و گسترش آن مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل دوم برخی عقاید شیعیان همچون اعتقاد به منزلت اولیاء الله، توسل، شفاعت، نذر، احتفال، زیارت قبور را بررسی نموده است. در فصلهای سوم تا هشتم یکی از عقاید شیعه تبیین شده است و شبهات وهابیان در این باره پاسخ داده شده است. عقاید مورد بحث عبارتند از: منزلت قرآن نزد شیعه؛ اهل البیت علیهم السلام؛ مهدویت؛ مسائل فقهیه؛ برخی حوادث تاریخی؛ عدالت صحابه.

۶۴۳ . السجود علی الارض، علی احمدی میانجی، ۱۳۷۹، ۱۴۵ ص،

جیبی.

جلد ۲۱ از سلسله «علی مائدة الكتاب و السنة» است که به موضوع سجده کردن بر زمین و دفاع از اعتقاد شیعیان در این باره می پردازد.

۶۴۴ . سلامة القرآن من التحريف و تفنيد الافتراءات على الشيعة
الامامية: عرض و نقد لآراء الدكتور ناصر بن علي القفاري، احسان
الهي ظهير، محمد مال الله و آخرين، فتح الله نجارزادگان، ۱۳۸۲،
۷۵۸ ص، وزيری.

به نقد و بررسی دیدگاه اهل سنت و وهابیان درباره تحریف قرآن می پردازد. نویسنده نخست با بررسی آیات و روایات و اقوال علمای شیعه اثبات میکند که قرآن هرگز تحریف نشده است. وی در بخش دوم به نقد و بررسی دیدگاه های چند تن از نویسندگان وهابی همچون ناصر القفاری، احسان الهی ظهیر و محمد مال الله در زمینه تحریف قرآن پرداخته است.

۶۴۵ . سلفی گری در بوته نقد، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۹۸ ص،
رقعی.

به بررسی تاریخ و عقاید فرقه ضاله و تفکر انحصار طلبانه وهابیت به ویژه نقد آرای وهابیت در زمینه زیارت و توسل می پردازد. سلفیه می گویند: بیايید با کنار گذاشتن همه مذاهب به سوی یگانه شدن رویم، اما با دستی دیگر، شمشیر تکفیر را می کشند و با حذف دیگران از جامعه اسلامی و راندن آنان به جمع کفار، جامعه را به چند دسته تقسیم می کنند. این فرقه با این تیمیه گسترش یافت و با محمد بن عبدالوهاب، دوباره جان گرفت. این کتاب، در پی بررسی تاریخ پیدایی این تفکر، همه ویژگی های عقاید این فرقه را بازخوانی می کند و به پرسش ها و شبهات آنان پاسخ می دهد. تاریخ سلفی گری، صفات الاهی از دیدگاه وهابیت، مبانی اعتقادی وهابیت، فتاوا و آرای وهابیان، عنوان مطالب و سرفصل های این کتاب است.

۶۴۶ . سلمان العوده توابع عواد، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۱۶ ص،
جیبی.

به نقد و رد برخی از عقاید سلمان العوده از شخصیت های برجسته وهابی می پردازد. این فرد وهابی زمانی از برخی از عقاید وهابیان

برگشته بود، اما دوباره در آثار بعدی‌اش همان عقاید را به ویژه برضد اعتقادات شیعه مطرح کرد. آیت الله سبحانی در این نوشتار به نقد رفتار و عقاید او پرداخته است.

۶۴۷ . سیمای عقاید شیعه: ترجمه کتاب دلیل المرشدین الی الحق الیقین، جعفر سبحانی، ترجمه جواد محدثی، ۱۳۸۶، ۴۵۷ص، وزیری.

ترجمه فارسی کتاب «دلیل المرشدین الی الحق و الیقین» است. در این کتاب نویسنده به بررسی اعتقادات اخلاقی شیعیان پرداخته است. مطالب کتاب ذیل این عناوین تنظیم شده است: شیعه و تشیع؛ اصول اعتقادی؛ معیار توحید و شرک در عبادت؛ جایگاه قرآن نزد شیعه؛ امامت نزد شیعه و اهل سنت؛ اهل بیت علیهم السلام به امام مهدی منتظر؛ بدعت در قرآن و حدیث؛ صحابه و تابعین؛ وضو نماز.

۶۴۸ . شبهات و ابضاحات حول اصول الفقه للشیعة الامامية، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۱۱۲ص، جیبی.

به بررسی تاریخ اصول فقه امامیه و برخی از شبهات اهل سنت در این باره می پردازد. این متن پیش از این در مجله پژوهش های اصولی، شماره ۶، زمستان ۱۳۸۲ شمسی منتشر شده بود.

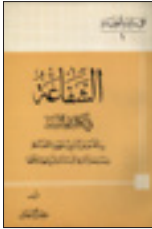
۶۴۹ . شفاء السقام فی زیارة خیرالانام صلی الله علیه و آله، تألیف علی بن عبدالکافی بن علی تقی الدین ابوالحسن الانصاری الخزرجی المصری الشافی، به کوشش سید محمدرضا حسینی جلالی، ۱۳۹۰، ۴۳۲ص، وزیری.

به نقد و بررسی عقاید ابن تیمیه باهدف پاسخ به شبهه عدم مشروعیت زیارت می پردازد. این کتاب ده باب و یک خاتمه دارد:

۱. احادیثی که درباره زیارت آمده است؛ ۲. احادیثی که دلالت بر زیارت دارد، گرچه لفظ زیارت در آنها به صراحت نیامده است؛ ۳. آنچه درباره سفرهای زیارتی آمده است؛ ۴.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۳۹

سخنان دانشمندان درباره استحباب زیارت؛ ۵. اثبات اینکه زیارت موجب تقرب الی الله است؛ ۶. سفر به خاطر زیارت، موجب تقرب الی الله است؛ ۷. دفاع از شبهات؛ ۸. توسل و استغاثه؛ ۹. زندگی ائمه؛ ۱۰. شفاعت.

۶۵۰. الشفاعة في الكتاب والسنة: رساله موجزة تبين مفهوم

الشفاعة و حدودها و آثارها، جعفر سبحانی، ۱۳۷۴، ۱۱۰ ص، رقیی.

شفاعت به استناد آیات و روایات، از ضروریات مکتب تشیع شمرده می‌شود، اما چنین نیست که هر کس بتواند با اتکای به آن، از عمل به مسئولیت‌های مذهبی‌شانه خالی کند، بلکه دارای حدود و شروطی است که با توجه به آنها، آثار سازنده‌اش آشکار می‌شود و همین مطلب موضوع این کتاب ارزشمند است. عنوان دیگر این کتاب رساله موجزة تبين مفهوم الشفاعة و حدودها و آثارها البناء و شروطها و طلبها است. اولین جلد از سلسله «علی مائدة العقيدة» است که به بررسی موضوع شفاعت از منظر قرآن و سنت و پاسخ به شبهات مخالفان در این باره می‌پردازد.

۶۵۱. الشفاعة في نظام التشريع، سيدجمال الحيدري، به كوشش

سيدجاسم الموسوي، ۱۳۹۳، ۹۲ ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است و موضوع آن بررسی شفاعت از منظر قرآن و سنت و پاسخ به شبهات مخالفین در این باره است.

۶۵۲. شکست اوهام: پاسخ به شبهات وهابیت، رحمت الله

ضیائی، ۱۳۹۱، ۲۹۹ ص، وزیری.

شبهات وهابیت را برضد عقاید شیعه در هشت بخش دسته بندی می‌کند و جداگانه به آنها پاسخ می‌دهد. عنوان این بخش‌های هشت‌گانه چنین‌اند: توحید و شرک؛ ائمه اهل بیت علیهم‌السلام؛ مهدویت؛ قرآن و حدیث؛ احکام؛ خلفا و صحابه؛ تاریخ؛ فرق و مذاهب.

۶۵۳ . شناخت سلفیه: معناشناسی، تاریخچه پیدایش و تحولات

آن، علی الله بداشتی، ۱۳۸۸، ۷۲ص، پالتویی.

به تعریف و شناسایی تفکر سلفگرایی یا سلفیه می پردازد. نویسنده نخست معنا و مفهوم «سلفیه» را بررسی کرده؛ آن گاه مصادیق سلف صالح را نام برده، و تاریخچه پیدایی سلفیه و تحولات آن را تحلیل کرده است.

۶۵۴ . شیعه پاسخ میدهد، سیدرضا حسینی نسب، زیر نظر جعفر

سبحانی، چاپ سوم، ۱۳۷۹، ۲۴۸ص، رقعی.

بسیاری از زائران خانه خدا که از سوئی با انقلاب اسلامی آشنا شدند و از سوی دیگر تبلیغات سوء دشمنان، ذهنشان را آلوده کرده است، هنگام ملاقات با حججاج ایرانی، پرسشهایی را مطرح می کنند. برای پاسخ گویی به این نیاز، بخش فراوانی از پرسش ها که بیشتر دینی و فرهنگی اند، در این کتاب گردآوری و پاسخ داده شده اند.

۶۵۵ . شیعه در گذر تاریخ، جعفر سبحانی، ترجمه عبدالحسین

بینش، ۱۳۹۱، ۱۷۱ص، رقعی.

ترجمه التشیع فی موبک التاریخ دراسة موضوعیة فی نشأة الشیعة فی ضوء الکتاب والسنة والتاریخ نوشته آیت الله سبحانی است. نویسنده در این کتاب به بررسی تاریخی پیدایی مذهب امامیه پرداخته و آن را از منظر قرآن کریم، روایات و تاریخ بررسی کرده است. وی با ادله متقن و وافی، مذهب شیعه را پیروان واقعی علی بن ابی طالب علیه السلام و فرقه ناجیه می خواند. کتاب سه فصل دارد: ۱. ریشه تشیع و تاریخ پیدایش آن؛ ۲. فرض های خیالی درباره تاریخ تشیع؛ ۳. شیعه در دوران اموی و عباسی.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۴۱

۶۵۶. شیعه شناسی و پاسخ به شبهات، علی اصغر رضوانی، ۱۳۸۵، جلد ۲، وزیری.

مؤلف برای خنثا کردن توطئه های دشمنان و پاسخ گویی به شبهات شبهه افکنان، با بهره گیری از منابع شیعه و سنی، به برخی از اتهامات مطرح شده به شیعیان پاسخ می گوید. فهرست اجمالی جلد اول، دوم به ترتیب بدین شرح است: شیعه شناسی، اعتقادات، صفات الهی، نبوت، قرآن، امامت، صفات امام و امام علی علیه السلام.

اهل بیت علیهم السلام، مهدویت، مرگ و معاد، احکام اذان، احکام نماز و مقدمات آن، متعه حج تمتع، متعه زنان، وهابیت، حکمتها، متفرقات که شامل مبحث سنت و بدعت، حصر اجتهاد، برپایی مراسم جشن و تقیه در اسلام است.

۶۵۷. شیعه و پاسخ به چند پرس، رضا استادی، ۱۳۸۵، ۱۶ص، رقی.

به پاسخ بیش از بیست اشکال وهابی ها درباره مکتب تشیع می پردازد. آشنا بودن زائران با این مطالب پیش از سفر حج و عمره، بسیار مناسب است.

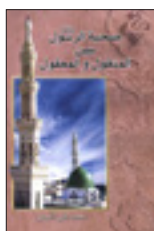
۶۵۸. الشیعة و وسائل الاعلام، جعفر سبحانی، ۱۳۹۳، ۱۵۴ص، رقی.

این کتاب پاسخی است به شبهات عثمان الخمیس، یکی از نویسندگان وهابی، که در شبکه های ماهواره ای علیه مذهب اهل بیت سخن می گوید و فضای ذهن مسلمانان را مسموم می کند. در این کتاب پاسخ به شبهاتی که وی در موضوعات ذیل مطرح کرده است، بیان شده است: حکم نماز در مساجد شیعه، توسل، جریان فدک، حدیث کساء، مسأله بداء، تولد امام علی علیه السلام در کعبه.

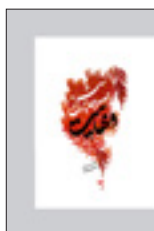
۶۵۹. الصحابی و عدالته، سیدمرتضی عسکری، ۱۳۸۱، ۳۱۱ص، جیبی.

چهارمین جلد از سلسله «علی مائدة الكتاب و السنة» است که به موضوع عدالت صحابه می پردازد. «صحابی»، از دیدگاه اهل سنت و شیعه، دو تعریف جداگانه دارد. هم چنین معیار عدالت در این دو مذهب متفاوت است. اینکه کدام یک از این دو دیدگاه با ملاک های قرآنی و روایی منطبق است، در این کتاب با بیانی فشرده و رسا پاسخ می یابد.

۶۶۰. صحبة الرسول ﷺ، بین المنقول و المعقول، محمدعلی نجفی، ۱۳۸۳، ۱۴۴ص، جیبی.

ردیه ای بر کتابی از درویش صالح بن عبدالله الدروی، قاضی القضاة قطیف درباره صحابه است. نویسنده می کوشد اهم شبهات را درباره صحابه پاسخ دهد. هم چنین، صحابه و افعال آنها در مقاطع مختلف زندگانی پیامبر ﷺ ارزیابی شده اند.

۶۶۱. صدها پرسش از وهابیت، محمدعلی حسین زاده، ۱۳۹۵، ۳۶۳ص، وزیری.

در این کتاب، در قالب پرسش هایی از وهابیت، برخی افکار و اعتقادات این گروه نقد و رد شده است. مباحث کتاب، ذیل ده فصل با این عناوین دسته بندی شده است: تعظیم آثار پیامبر ﷺ؛ تقیه؛ توسل؛ تبرک؛ زیارت قبور و برنامه های معنوی؛ ذبح برای غیر خدا؛ قسم به غیر خدا؛ یزید بن معاویه؛ قیام حسین بن علی علیه السلام؛ عزاداری برای امام حسین علیه السلام.

۶۶۲. صفات خبری در اندیشه اسلامی (با رویکرد نقد وهابیت)،

غلامرضا رضایی، ۱۳۹۴، ۲۶۸ص، وزیری.

این کتاب به بررسی و نقد دیدگاه وهابیت در مسئله تأویل صفات خداوند می پردازد و از آنجا که تفکر وهابیت بر مبنای اندیشه های

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۴۳

ابن تیمیه بنا شده است، به آرای ابن تیمیه توجه بیشتری شده است. نویسنده تلاش کرده به این پرسش ها پاسخ دهد: دلالت صفاتی مثل ید، وجه، استوای برعر، آمدن، خندیدن و مانند آن که در قرآن و احادیث به خدای متعال نسبت داده شده و نیز اسما بر خدای متعال چگونه است؟ آیا ظاهرا این الفاظ مراد است، یا معنایی دیگر اراده شده است؟ اگر معانی دیگری اراده شده است، آن معانی کدام اند؟

۶۶۳. صفات الله تعالى، سید جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۱۲۸ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. موضوع این مقاله بررسی صفات الهی و دیدگاه مذاهب مختلف درباره آن است. همچنین برخی شبهات حول این موضوع پاسخ داده شده است.

۶۶۴. صلح الامام الحسن بين الواقع وظلم التاريخ: دراسة تحليلية، يحيى عبدالحسين دوحى، ۱۳۹۱، ۱۳۵ص، رقی.

به بررسی صلح امام حسن مجتبی علیه السلام با معاویه و پاسخ به برخی از شبهات در این باره می پردازد.

۶۶۵. الصواعق المهرقة في نقد الصواعق المحرقة، قاضي نورالله تستری، ۱۳۸۵، ۵۸۷ص، وزیري.

به بررسی کلامی مبحث امامت و خلافت می پردازد و پاسخی به الصواعق المحرقة نوشته ابن حجر هیتمی است. البته در بردارنده همه آن کتاب نیست، اما به یک مسئله اساسی؛ یعنی خلافت ابابکر پرداخته است. این بحث در اول کتاب رساله فیض الاله فی ترجمه القاضی نورالله آمده است.

۶۶۶. **میانة الآثار الإسلامية، جعفر سبحانی، ۱۳۷۵، ۸۷ص،**

رقعی.

به بررسی مشروعیت مرآد شخصیت‌ها و زیارت آنها و پاسخ‌گویی به برخی از شبهات در این باره می‌پردازد. آثار اسلامی، از هویت پرافتخار گذشته حکایت می‌کنند و هر تردیدی درباره اصالت و قدمت تمدن اسلامی، تخریب آنها، نتیجه معکوس به بار خواهد آورد. این کتاب، در فصل‌های چهار گانه خود به مسائل مهمی در این زمینه پرداخته است. فصل اول با استدلال‌های قرآنی، فصل دوم با استفاده از مبانی فقهی، فصل سوم با بررسی سوابق تاریخی و نوع برخورد مسلمانان در قرون پیشین، این موضوع را بررسی کرده‌اند.

۶۶۷. **ظاهرة الافتراء على الشيعة عبر التاريخ، جعفر سبحانی،**

۱۳۸۱، ۸۰ص، جیبی.

سومین جلد از سلسله نخوانده جدیدة للتاریخ است که به تهمت‌های مطرح در درازنای تاریخ درباره شیعه پاسخ می‌گوید. مباحث کتاب در پاسخ به کسانی است که یهود را با شیعه مقایسه کرده و معتقدات شیعه و یهود را همانند هم دانسته‌اند.

۶۶۸. **ظاهرة التحريف في التراث الإسلامي، جعفر سبحانی، ۱۳۷۴،**

۸۰ص، جیبی.

نمونه‌هایی از تحریف در کتب حدیث و تاریخ و... با مقایسه چاپ‌های قدیم و جدید آنها ارائه کرده است. تفسیر طبری و تحریف حدیث «یوم الدار»، حیاة محمد و تحریف حدیث «یوم الدار»، فتوحات مکیه و حذف نام‌های ائمه اطهار علیهم‌السلام از آن، صحیح بخاری و تحریف حدیث «وهو ولیکم بعدی»، صحیح مسلم و تحریف حدیث «خیر نساء العالمین أربع»، صحیح مسلم و تحریف حدیث «المهدی وهومن ولد فاطمة»، عنوان‌های مطرح در این اثرند.

۶۶۹ . العبادة حدها و مفهوما، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۶۴ص، جیبی .

به بررسی ویژگی های عبادت می پردازد؛ عملی که باید از روی خلوص و برای تقرّب به پروردگار جهانیان انجام پذیرد، اما گاهی برخی از اعمال مانند بوسیدن ضریح پیامبران و امامان: که شیعه از سرعلاقه بدان می پردازد، نزد برخی از مسلمانان عبادت غیر خدا و شرک شمرده می شود. این کتاب با بیان مفهوم و حدود عبادت، به ردّ این اتّهام بی اساس می پردازد.

۶۷۰ . عبدالله بن سبأ حقیقة أم خرافة، علی آل محسن، ۱۴۲۹ق، ۱۵۶ص، رقی .

از شخصیت های مجعول و ساختگی که درباره آن سخن های فراوانی نقل و در رد یا اثبات آن کتاب های بسیاری نوشته شده است، شخصیت اساطیری عبدالله بن سبأ است. داستان عبدالله بن سبأ اوایل قرن دوم هجری تنها از طریق سیف بن عمر کذاب طرح و از طریق طبری نقل شده و مورخان بعدی نیز از طریق طبری آن نقل را گسترش دادند. این مسئله سبب شد کسانی داستان عبدالله بن سبأ را مستمسک دروغ پردازی های خود علیه شیعه قرار دهند و پیدایی شیعه را به وی نسبت دهند و در ایجاد شبهات واهی بر ضد مذهب حقه شیعه بکوشند، اما کتب و منابع شیعه عبدالله بن سبأ را از خیال پردازی و ساخته های سیف بن عمر دانسته و علمای رجال نیز او را زندیق، دروغ گو و متروک الحدیث دانسته اند. این کتاب در هر فصل به شبهه ای از شبهات وهابیان درباره شیعه، عالمانه و با استناد به منابع کهن ملل و نحل، تاریخ، حدیث و تراجم نگاری پاسخ می گوید. این کتاب با عنوان «عبدالله بن سبأ واقعیت یا خیال» به زبان فارسی ترجمه شده است.

۶۷۱ . عبدالله بن سبأ و اشکالیة اختراعه لعقیده اوصیة، سید جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۸۸ص، پالتویی .

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این نوشتار، شبهاتی که وهابیان با دست مایه قرار

دادن داستان ساختگی عبدالله بن سبا علیه شیعہ مطرح می‌کنند، پاسخ داده شده است.

۶۷۲ . عبدالله بن سبا واقعیت یا خیال ، علی آل محسن ، ترجمه

سید ابوالقاسم غنفری ، ۱۳۹۰ ، ۱۵۶ص ، رقعی .

ترجمه کتاب «عبدالله بن سبا حقیقت أم خرافة» است. در این کتاب، نویسنده با استناد به منابع کهن حدیثی، شبهاتی که وهابیان با استناد به داستان عبدالله بن سبا علیه شیعہ مطرح کرده‌اند، پاسخ داده شده است.

۶۷۳ . عرشیان فرش نشین: نقدی بر کتاب «آیه تطهیر و ارتباط آن

با عصمت ائمه»، محمود زمانی، ۱۳۹۱، ۱۷۲ص، رقعی.

به نقد و بررسی آیه تطهیر و ارتباط آن با عصمت ائمه نوشته طه الدلیمی می‌پردازد.

۶۷۴ . عزاداری سنت یا بدعت: سخنان و سیره رسول خدا و

صحابه در گریه و مرثیه خوانی بر میت از منظر منابع اهل سنت،

جواد جعفری ، ۱۴۰۰ ، ۳۲۳ص ، وزیری .

نویسنده در این کتاب سعی دارد نظروهابیت درباره حرام بودن عزاداری برای درگذشتگان را رد کند. مطالب کتاب بر اساس روایت‌های پذیرفته شده وهابیت و اهل سنت تدوین و از روش‌های معتبر علم حدیث استفاده شده است. نویسنده با استناد به روایات معتبر اهل تسنن ثابت کرده است که گریه و عزاداری، سنت رسول خدا ﷺ و صحابه بزرگوار ایشان بوده و با بررسی و تحلیل تمام روایاتی که برای بدعت و حرام دانستن عزاداری به آنها استناد شده، روشن کرده است که هیچ‌یک از این روایات دلالتی بر مدعی آنها ندارد.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۴۷

۶۷۵ . **عصمة الانبياء والرسول، سيدمرتضى عسکری، بی تا، ۸۰ص، جیبی.**

این نوشتار که به شبهات مطرح درباره عصمت انبیا علیهم السلام و رسول صلی الله علیه و آله پاسخ می‌گوید، یازدهمین جلد از سلسله «علی مائدة الكتاب والسنة» است. از دید شیعه، همه انبیا، از آدم تا خاتم: معصوم بوده‌اند و آیات و روایات بسیاری بر این دعوی دلالت می‌کند. البته قرآن آیتی دارد که ظاهر آنها، از لغزش آنان حکایت می‌کند. جوامع روایی نیز، روایاتی درباره معصوم نبودن انبیا و اوصیا دارند. کتاب به بررسی این آیات و روایات پرداخته و با پژوهشی منتقدانه، ضعف آن روایات و معنای حقیقی آن آیات را روشن کرده است.

۶۷۶ . **العصمة فی آية التطهير، سيد جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۶۰ص، پالتویی.**

از مجموعه مقالات موسوعه رد شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله عصمت اهل بیت علیهم السلام با استناد به آیه تطهیر اثبات شده و برخی شبهات و سوالات در این باره پاسخ داده شده است.

۶۷۷ . **عقاید اسلامی در پرتو قرآن، حسن ترکاشوند، ۱۳۹۸، ۱۷۶ص، رقی.**

در این کتاب گزارش و توصیفی از عقاید ناب اسلامی آمده است و به دلیل روانی و گویایی عبارات، برای عموم مردم قابل استفاده است. محتوای ارائه شده در این نوشتار به آثار اندیشمندان بزرگ شیعی مستند شده و در موارد لزوم از منابع عالمان اهل سنت نیز استفاده شده است.

۶۷۸ . **عقل از منظر وهابیان، علی امغفر رضوانی، ۱۳۹۰، ۹۱ص، رقی.**

وهابیان درباره عقل و دخالت آن در تشریح و عقاید دیدگاه‌هایی

دارند. نویسنده این کتاب با بررسی این دیدگاهها، با استفاده از قرآن و سنت به نقد آنها می پردازد. برخی از عنوان های این کتاب چنین اند: حجیت عقل؛ میزان استفاده از عقل نزد سلفیها؛ وهابیان و انحصار استدلال به ادله قرآنی و روایی؛ وهابیان و اعتماد به خبر واحد در عقاید.

۶۷۹ . العلم بالغیب، علاء الحسون، به کوشش سید جاسم الموسوی، ۱۳۹۳، ۶۸ص، پالتویی.

از مجموعه مقالات موسوعه شبهات است که به صورت تک نگاری منتشر شده است. در این مقاله، علم غیب انبیا و ائمه علیهم السلام اثبات شده و به شبهات مخالفین در این باره پاسخ داده شده است

۶۸۰ . علم و سلطه غیبی اولیاء، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۶۸ص، رقی.

سلسله مباحث وهابیت شناسی است که با زبانی علمی و استدلالی، عقاید و نظریات وهابیان را درباره اصول و مبانی اسلام و باورهای فرعی مسلمانان با تأکید بر مسئله ای از مسائل اخلاقی مطرح نزد وهابیان و دیگر مذاهب اسلامی با عنوان «علم غیب اولیا و سلطه غیبی و تکوینی آنان در دنیا و عالم برزخ» نقد و بررسی می کند. کتاب با هدف تشریح آرای وهابیت درباره استغاثه و توسل به ائمه اطهار؛ و باور به اطلاع از امور غیبی اولیاء الله تدوین شده است.

۶۸۱ . عمدة عیون صحاح الأخبار، حافظ ابن البترق، تحقیق الشیخ مالک المحمودی والشیخ ابراهیم البهادری، ۱۳۷۰، ۵۷۰ص، وزیر.

اخبار صحیح اهل سنت را درباره مکانت و والایی حضرت علی علیه السلام از صحاح و سنن و مسانید آنها گردآوری کرده است و منبعی جامع در این باره به شمار می رود.

۶۸۲ . عیار حقیقت: ترجمه گزیده میزان الحق: شبهات و ردود ،
علامه جعفر مرتضی عاملی ، ترجمه محمدعلی محسن زاده ، ۱۳۹۶ ،
۸۱۲ ص ، وزیری .

در این کتاب ، به تعدادی از شبهاتی که درباره تشیع مطرح شده ،
پاسخ داده شده است . استاد سید جعفر مرتضی ، از متخصصان تاریخ
و کلام اسلامی و شیعی ، در کتاب اصلی که چهار جلد است ، به تک تک شبهاتی که
مخالفان تشیع مطرح کرده اند ، پاسخ داده است . اما در این گزیده ، تنها شبهاتی که درباره
پیامبر اسلام ﷺ ، خلافت - ولایت ، امام علی ﷺ ، حضرت زهرا ﷺ ، امام حسین ﷺ ،
ائمہ ﷺ - ، امامت ، خلفای سه گانه ، اصحاب پیامبر ﷺ ، عایشه همسر پیامبر ، عقاید
شیعه و مهدویت بوده اند ، طرح گشته و پاسخ آنها بیان شده است .

۶۸۳ . عید الغدير فی الإسلام والتتويج والقربات یوم الغدير ،
عبدالحسین الأمینی ، به کوشش فارس تبریزیان ، بی تا ، ۱۲۸ ص ،
جیبی .

پنجمین جلد از مجموعه من فیض الغدير است که در آن برخی
از اطلاعات تاریخی درباره این روز بزرگ همچون تاج گذاری
(عمامه گذاری) حضرت علی ﷺ به واسطه پیامبر ﷺ ، اعمال مستحبی مسلمانان و
پاسخ به برخی از شبهات مخالفان و معاندان آمده است .

۶۸۴ . «فانوس هدايت» پاسخ به کتاب «سؤالاتی که باعث
هدایت جوانان شد» ، احمد پیمانی ، ۱۴۰۲ ، ۵۱۶ ص ، وزیری .

کتاب فانوس هدايت در پاسخ به شبهات کتابی با عنوان سؤالاتی که
باعث هدايت جوانان شد تهیه و تدوین شده است . در این کتاب ،
که وهابیان در موسم حج در اختیار زائران ایرانی می گذاشتند ، با
طرح سؤالاتی جهت دار و مغرضانه ، سیمای مذهب شیعه را پرتناقض و مخدوش نشان
می دهد .

۶۸۵ . فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان اسلامی

پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی،

پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۲، ۷۲ ص، پالتویی.

از آنجا که علما و مراجع عظام تقلید و پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام

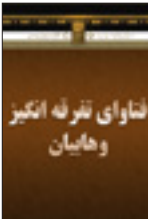
اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی و تکفیر پیروان سایر مذاهب

را جایز نمی دانند و با صراحت بر حرمت چنین اعمالی فتوا داده اند و نیز بسیاری از اندیشمندان و علمای شیعه دیدگاه های مشابهی را در زمینه حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی ارائه کرده اند، لذا پژوهشکده حج و زیارت با انتشار این فتاوا و آراء، گامی مهم در جهت تقویت مبانی تقریب مذاهب اسلامی و نزدیک تر شدن هرچه بیشتر علما و اندیشمندان سایر مذاهب در راستای مقابله نظری با تکفیر و جنایات تکفیریان برداشته است .

اثر حاضر علاوه بر فتاوی مراجع معظم تقلید و نظرات برخی از اندیشمندان و علمای اسلام، به بررسی اجمالی فتنه تکفیر اهل قبله از نگاه قرآن، روایات و اندیشمندان اسلامی می پردازد. امید که با همت و مساعدت تمامی علمای جهان اسلام، شاهد نابودی فتنه تکفیر در دو حوزه اندیشه و عمل در جهان اسلام باشیم. گفتنی است این اثر علاوه بر زبان فارسی به زبانهای عربی و اردو و ترکی استانبولی نیز ترجمه و منتشر شده است. ترجمه عربی این کتاب با عنوان «حرمة تکفیر المسلمین والإساءة إلی مقدسات الأمة الإسلامية فی فتاوا وآراء مراجع الدین والعلماء المسلمین الشیعة» منتشر شده است. اطلاعات ترجمه های اردو و ترکی این کتاب در فصل هفدهم آمده است.

۶۸۶ . فتاوی تفرقه انگیز وهابیان، عبدالکریم بی آزار شیرازی،

۱۳۸۷، ۴۲ ص، پالتویی.

به بررسی مبانی فتاوی برخی از مفتیان تندروی وهابی همچون شیخ

عبدالعزیز بن باز درباره شیعیان می پردازد. نویسنده تلاش کرده است

نشان دهد که این فتاوا تا چه اندازه بی مطالعه و از روی احساسات،

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۵۱

تعصبات، شایعات و یاسوء تفاهم‌ها صادر شده است. برخی از فتاوی‌ای بررسی شده در این تحقیق چنین‌اند: غلو درباره اهل بیت:، تحریف قرآن، خواندن علی علیه السلام و اهل بیت علیهم السلام در شدايد، بی‌اعتنایی به قرآن، توسل به اصحاب قبور، سب و لعن خلفا و صحابه، اساس عمل به حدیث، تمسک به احادیث کذب، تقیه و نفاق.

۶۸۷ . فتنة التكفير: جذورها و آثارها في المجتمع، جعفر سبحاني، ۱۳۹۳، ۱۳۲ ص، رقی.

موضوع این کتاب، بررسی اسباب و علل و عواقب پدیده تکفیر در جامعه اسلامی و نیز راهکارهای برون رفت از آن است.

۶۸۸ . فتنه وهابیت، سیداحمد زینی دحلان، ترجمه همایون همتی، ۱۳۸۶، ۷۱ ص، جیبی.

به نقد یکی از عالمان نامدار اسلامی درباره آیین وهابیت می‌پردازد. مؤلف از مفتی‌های مکه به نقد فشرده برخی از اندیشه‌های بنیان‌گذار وهابیت پرداخته است. چاپ دیگری از این کتاب در سال ۱۳۸۶ ش در ۶۴ صفحه منتشر شده است. ترجمه‌ای از فتنة الوهابیة (احمد زینی دحلان، استانبول، مکتبة الحقیقة، ۱۴۱۱ق/ ۱۹۹۱م، ۱۵۲ ص) است.

۶۸۹ . فجر صادق: ترجمه الفجر الصادق فی الرد علی الفرقه الوهابیه المارقه، جمیل صدقی زهاوی، ترجمه سید ابوالقاسم غضنفری، ۱۳۹۲، ۱۲۰ ص، رقی.

این کتاب هشتمین جلد از سلسله «رد اهل سنت بروهابیت» است و ترجمه کتاب الفجر الصادق فی الرد علی الفرقه الوهابیه المارقه نوشته یکی از اندیشمندان برجسته اهل سنت عراق به نام علامه جمیل صدقی زهاوی است. وی در این کتاب، مباحثی را در خصوص پیدایش وهابیت و نیز خلاصه‌ای از آنچه به عنوان مذهب

برای خود برگزیده اند، آورده است. مطالب کتاب ذیل این عناوین آمده است: وهابیت و منشأ آن، گفتاری درباره ستم وهابیت، عقیده وهابیت، بطلان مذهب وهابیت خارج از دین، تجسم در مذهب وهابیت، وهابیت و کنار نهادن عقل، وهابیت و نفی اجماع، وهابیت و تکفیر تقلیدکنندگان، وهابیت و تکفیر مسلمانان، وهابیت و نفی توسل، توسل و ادله جواز توسل، وهابیت و تکفیر زائران قبور، وهابیت و تکفیر کسی که به غیر خدا سوگند می خورد.

۶۹۰ . فدک: دراسة تحقیقیة ناظرة الی الشبهات التي طرحها احسان الہی ظہیری فی کتابہ (الشیعة و اهل البيت) حول مسألة فدک، سید جاسم ہاتو موسوی، ۱۳۹۰، ۲۱۲ ص، وزیری.

نقدی درباره بخشی از کتاب الشیعة و اهل البيت نوشته احسان الہی ظہیری، نویسنده و ہابی پاکستانی است. این نویسنده و ہابی که در کتابهای خود هرگز به آداب اسلامی پای بند نیست و از تعصب و تمسک به اخلاق دوری نمی کند، به ویژه در الشیعة و اهل البيت از روش تحقیق در مسائل اختلافی، خصوصاً در موضوع فدک خارج شده و صورت حقیقت را بسیار دور از واقع نشان داده و سید جاسم ہاتو الموسوی در کتاب عربی فدک به شبهات این نویسنده در این کتاب با موضوع فدک پاسخ گفته است.

۶۹۱ . فرقه ای برای تفرقه: بررسی پیشینه فکری و سیاسی جریان وهابیت، نجم الدین طیبی، ۱۳۸۶، ۱۲۰ ص، پالتویی.

به بررسی پیشینه فکری و سیاسی وهابیت می پردازد. پیش از نقد عقاید آنان، تاریخچه زندگی ابن تیمیہ و محمد بن عبدالوہاب و نقش آنان را در ایجاد اختلاف و درگیری میان امت واحدہ اسلامی و از ہم پاشیدن صفوف مسلمانان، روایت کرده است.

۶۹۲ . فرماندهان تکفیر: آشنایی با شخصیت ها و فتاوی بزرگان وهابیت، حمید محمدی مہبور، ۱۳۹۴، ۴۵۶ ص، وزیری.

این کتاب، مجموعه مقالات نویسنده در سایت مشرق درباره شخصیت‌های جریان تکفیری است. البته نویسنده علاوه بر آن

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۵۳

مطاللب، مقالات جدیدی درباره ده شخصیت دیگر در کتاب آورده است. وی تلاش کرده با استفاده از منابع جریانهای تکفیری، دیدگاهها و فتاوی آنها را در موضوعات روز و جدید استخراج و نقد و بررسی کند. ابن تیمیه، ان قیم جوزی، محمد بن عبدالوهاب، بن باز، عبدالعزيز آل الشیخ، محمد ناصرالدین البانی، صالح بن فوزان، عبدالله بن جبرین و ابن عثیمین از جمله شخصیتهایی هستند که دیدگاهها و افکارشان در این کتاب بررسی شده است.

۶۹۳ . فصل الخطاب من کتاب اللہ و حدیث الرسول و کلام العلماء
فی مذهب ابن عبدالوهاب ، سلیمان بن عبدالوهاب نجدی ، ۱۳۹۱ ،
۱۷۶ص ، وزیر .

این کتاب که به «الصواعق الالهیه فی الرد علی الوهابیه» نیز معروف است، نقد دیدگاههای عقیدتی وهابیان درباره برخی از چیزهایی به شمار می رود که آنان آنها را شرک می خوانند. این کتاب ابتدا به شکل گیری فرقه وهابیت و عقاید انحرافی آنان درباره توحید و شرک اشاره می کند و پیروی آنان را از تفکرات ابن تیمیه در نقد عقاید شیعیان و تکفیر شیعیان ارزیابی کرده است. شرک خواندن زیارت قبور و توسل به ائمه، بر پایه ادله محکمی از سنت و سیره پیامبر ﷺ در این زمینه رد می شود. آن گاه تکفیر شیعیان بر اثر باورشان به توسل به اهل بیت ﷺ و زیارت مشاهد شریفه، بدعت وهابیان خوانده و خطرات این بدعت گوشزد شده است.

۶۹۴ . فضائل و مقامات امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه و نوره) با رویکرد به پاسخ به شبهات وهابیت ، غلامرضا رضایی ، ۱۳۹۷ ، ۲۴۸ص ، وزیر .

این نوشتار، با هدف پاسخ به بخشی از شبهات مربوط به فضایل و مقامات امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه و نوره) نوشته شده است. این فضایل و مقامات در سه بخش گردآوری شده است: بخشی به دوران کودکی آن امام مانند مقام امامت، عصمت و در گهواره سخن گفتن آن حضرت مربوط است؛ بخشی ناظر بر دوران غیبت ایشان مانند شباهت آن حضرت به پیامبران و دارا بودن سنت هایی

از آنان، آگاهی به غیب و آشنایی به کتب آسمانی است؛ و بخشی هم به دوران ظهور و حکومت آن حضرت مانند قیام و مبارزه ایشان با ستمگران و مستکبران اختصاص دارد.

۶۹۵ . فقد الاعتدال في نقد الرجال: دراسة تحليلية لشرعية عدالة

الراوى عند الجمهور، محمد كروى (القيسى)، ۱۳۹۰، ۱۶۰ص، وزيرى .

چگونگی تطبیق نظریه عدالت راویان را بر برخی از مصادیق آن نقد می‌کند و به این موضوع می‌پردازد که اهل سنت با اینکه در نظر علم الحدیث، عدالت راوی را در درستی روایتش شرط می‌دانند، در تطبیق عدالت بر افراد، راه دیگری پیموده‌اند. اهل سنت در تطبیق عدالت بر برخی از روایات، کسانی را توثیق کرده‌اند که بر مبنای خودشان، توثیق چنین شخصی امکان‌پذیر نیست و برخی دیگر را تضعیف کرده‌اند که باز بر مبنای خودشان، این افراد مستحق تضعیف نیستند.

۶۹۶ . في ظلال التوحيد: دراسة مبسطة حول التوحيد و الشرك و

تحديد معالمهما، جعفر سبحانى، ۱۳۷۹، ۷۱۲ص .

با توجه به مهم بودن مسئله توحید نزد مسلمانان از صدر اسلام تا کنون، حدود و ثغور شرک و مصادیق آنها در این کتاب به شایستگی و بایستگی بیان شده است.

۶۹۷ . قداست زدایی وهابیان از پیامبر اکرم ﷺ، غلامرضا رضائی،

۱۳۹۵، ۲۷۹ص، رقعى .

آنچه این نوشتار درصدد آن است، بررسی و تحلیل برخی از قداست‌شکنی‌های فرقه وهابیت است؛ مواردی از قبیل: - نفی عصمت پیامبر اکرم ﷺ در تلقی و ابلاغ وحی؛ - نفی عصمت پیامبر اکرم ﷺ در ارتکاب گناهان؛ - انکار توان شنیداری پیامبر اکرم ﷺ در عالم برزخ؛ - انکار مشروعیت شد رحال، (بار سفر بستن برای زیارت پیامبر ﷺ)؛ - انکار اجماع بر مشروعیت زیارت قبر پیامبر ﷺ؛ - برتری

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۵۵

دادن زیارت برخی اماکن، مانند مسجد قبا و قبرستان بقیع، بر زیارت مرقد مطهر پیامبر ﷺ.

۶۹۸ . قرآن و مصونیت از تحریف، سیدکمال حیدری، ترجمه گروهی از مترجمان، ۱۳۹۲، ۱۴۴ ص، رقعی.

این کتاب ترجمه «صیانه القرآن من التحریف» نویسنده است. در طول تاریخ همواره برخی کژاندیشان بر آن بوده‌اند تا پیروان اهل بیت علیهم‌السلام را به تحریف قرآن متهم کنند؛ تهمتی که همواره شبعه از آن بیزاری جسته است. نویسنده در این نوشتار تلاش کرده از این عقیده راستین دفاع کند و پیروان اهل بیت علیهم‌السلام را از چنین تهمتی میرا سازد. مطالب این کتاب در سه بخش با این عناوین تنظیم شده است: ۱- مباحث مقدماتی (شامل مفهوم تحریف، کلام بزرگان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام)؛ ۲- دلایل قائلان به عدم تحریف؛ ۳- دلایل قائلان به تحریف.

۶۹۹ . قراءة فى الادلة السلفية (المجموعة الاولى: النصوص الحديثية)، مروان خلیفات، ۱۳۹۳، ۲۲۸ ص، وزیری.

یکی از ترفندهای سلفی‌ها برای حق جلوه دادن خود تمسک به ظاهر احادیث است. آنها مدعی هستند تمام اعتقادات خود را از نصوص و روایات گرفته‌اند و به عین آنچه خداوند و پیامبر فرموده‌اند متکی هستند و عمل می‌کنند.

کتاب حاضر برخی روایات معروف را که سلفی‌ها به آنها استناد می‌کنند آورده و مورد نقد قرار داده است تا روشن نماید علی‌رغم ادعای آنها بر پاییند بودن به احادیث معتبر، این احادیث به دلیل ضعف سندی یا تعارض داشتنش با روایات و ادله فراوان قابل استناد نیستند. اکثر احادیث نقد شده در موضوع صحابه است.

۷۰۰ . قراءة فى كتاب الاجوبة النجفية فى الرد على الفتاوى الوهابية لآية الله الشيخ هادى آل كاشف الغطاء، محمد هادى، ۱۳۸۷، ۵۳ ص، جیبی.

به بررسی الاجوبه النجفیه فی الرد علی الفتاوی الوهابیه نوشته الشیخ هادی آل کاشف الغطاء می پردازد و فتاوی علمای وهابی را درباره مسائلی مانند ساختن بنا بر قبور، زیارت قبور، سفر برای زیارت قبور ائمه:، نذر، توسل به امامان، قسم خوردن به نام غیر خداوند و... بر پایه دلایل عقلی و نقلی پاسخ می دهد.

۷۰۱ . کالبدشکافی عقاید وهابیت، رحمت الله ضیائی، با همکاری

حمید الله رفیعی، ۱۳۹۰، ۲۶۶ص، رقعی.

دیدگاه وهابیت را درباره توحید، نبوت، امامت، اهل بیت علیهم السلام، قرآن، ایمان و کفر، توسل و زیارت گزارش و نقد می کند. این نوشتار نخست مبانی فکری وهابیت را درباره موضوعات یاد شده و تأثیرپذیری آنان را از افرادی مانند ابن تیمیه و ابن جوزی در مسائل اعتقادی خویش تبیین و پس از آن ادله نقد و ارزیابی این افکار را عرضه کرده است.

۷۰۲ . کرامت اولیای الهی از دیدگاه شیعه و وهابیت، مهدی

نکویی سامانی، ۱۳۹۶، ۱۷۶ص، رقعی.

هرچند وهابیان، مانند شیعه و اهل سنت، به کرامت اولیای الهی قائل اند، در مواردی دیدگاه آنان با شیعه متفاوت است. آنان این کرامت را به مثابه مقام و منزلت قبول ندارند. از این رو نویسنده در این تحقیق، به بررسی کرامات اولیای الهی از منظر آموزه های قرآن و سنت و براهین عقلی می پردازد و اثبات می کند که اولاً انبیا و اولیای الهی دارای مقام ولایت و کرامت اند، و ثانیاً درخواست کرامت از آنان، خواه در حال حیات و خواه پس از حیات، منافی توحید ربوبی و عبادی نیست.

۷۰۳ . کشف الحقائق رد علی هذه نصیحتی الی کل شیعی، علی آل

محسن، تهران، نشر مشعر، ۱۳۸۶، ۲۳۵ص، رقعی.

ردی بر هذمه نصیحتی الی کل شیعی نوشته ابوبکر جابر جزائری است.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۵۷

جزایری در این کتاب تهمتها و افتراءات بسیاری را به شیعه نسبت داده و شیعیان را تکفیر کرده و گمراه خوانده و شیخ علی آل محسن با بررسی همه مطالب این کتاب، نقدی جامع درباره آن عرضه و پس از نقد و بررسی مقدمه کتاب، جایگاه کافی را نزد شیعه و ویژگی های آن بررسی کرده و به نقد کشفیات جزایری پرداخته است. این کتاب با مشخصات زیر در پژوهشکده حج و زیارت به فارسی ترجمه شده است:

این کتاب با عنوان «کشف حقایق: نقدی بر کتاب هذبه نصیحتی الی کل شیعی» به فارسی ترجمه و منتشر شده است.

۷۰۴ . کشف حقایق: نقدی بر کتاب هذبه نصیحتی الی کل شیعی،
علی آل محسن، ترجمه اکبر ترابی شهرضایی، ۱۳۹۱، ۲۶۰ ص،
وزیری.

ترجمه فارسی کتاب «کشف الحقائق رد علی هذبه نصیحتی الی کل شیعی» است.

۷۰۵ . کنت امیریا، محمد عبدالمحسن آل الشیخ، ۱۳۸۶، ۶۴ ص،
جیبی.

این کتاب ارزشمند، داستان مردی را حکایت می کند که بعد از دوران جوانی، در سایه ظلمت و نادانی و دوری از حق، مدتی را سپری می کند تا اینکه خداوند متعال با نعمت هدایت، راه حق و حقیقت را بروی می گشاید.

۷۰۶ . گزیده راهنمای حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون عقاید
شیعه، جعفر سبحانی، ۱۳۸۶، ۲۷۱ ص، رقعی.

مرکز تحقیقات حج با توجه به اهمیت برخی از پرسش ها و برای سهولت و دستیابی آسان تر به آنها، گزیده ای را در این باره از کتاب راهنمای حقیقت به علاقه مندان عرضه کرده است.

۷۰۷ . گزیده سیمای عقاید شیعه، جعفر سبحانی، ترجمه جواد محدثی، ۱۳۸۷، ۲۷۲ص، رقعی.

از ضرورت و اهمیت آشنایی با مبانی اعتقادی تشیع و آمادگی برای پاسخ‌گویی به شبهات و سؤالات مطرح در این باره به ویژه اتهامات وهابیت بر ضد شیعه و پیروان اهل بیت: سخن می‌گوید. کتاب، چکیده سیمای عقاید شیعه است که به مهم‌ترین شبهات وهابیان پاسخ می‌دهد.

۷۰۸ . گزیده‌ای آزاد از کتاب پاسخ جوان شیعی به پرسش‌های وهابیان، به کوشش محمدحسن نیرومند، ۱۳۸۷، ۱۴۷ص.

تلخیص کتاب «پاسخ جوان شیعی به پرسش‌های وهابیان» است. این کتاب در اصل، در پاسخ به کتاب «سوالاتی که باعث هدایت جوان شیعه شد» نوشته سلیمان الخراشی، تألیف شده است.

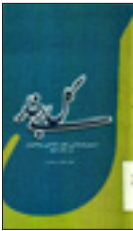
۷۰۹ . گفتگویی آرام و مفید در مدینه، احمد اسدنژاد، ۱۳۹۳، ۱۵۲ص، وزیری.

این کتاب شرح گفتگوهای تعدادی از روحانیون شهر مدینه با یکی از روحانیون شیعه است. روحانیون مدینه که در صف نمازجماعت نشسته بودند، در برخورد با یکی از روحانیون شیعه، نخست با پرخاشگری و توهین از او پذیرایی می‌کنند، ولی با ادامه یک یا دو جلسه دیدار میان آنها، همه کینه‌ها را کنار می‌گذارند و مانند دو دوست وارد بحث و گفتگومی شوند و در پایان با مهربانی دعا برای یکدیگر، از هم جدا میشوند. این گفتگوها طی چند جلسه صورت گرفته است. موضوعات جلسات بدین شرح است: جلسه اول: زیارت نامه خواندن دلیل شرک شیعیان، جلسه دوم: شرک بودن توسل و شفاعت خواستن از غیر خدا؛ جلسه سوم: مصادیق اهل بیت پیامبر ﷺ؛ جلسه چهارم: ذکر نشدن نام امامان علیهم‌السلام در قرآن؛ جلسه پنجم: لقب صدیق برای ابوبکر یا امیرمؤمنان علی علیه‌السلام؛ جلسه ششم: پاسخ عالمان وهابی به حدیث لا نورث؛ جلسه هفتم: بررسی اسامی خلفا؛ جلسه هشتم: ام کلثوم همسر عمر بن خطاب

۷۱۰ . گفتم، گفت، جواد محدثی، ۱۳۹۰، ۴۸ص، پالتویی.

این نوشتار در قالب گفت و گویه ترسیم صحنه های برخورد زائران با وهابیان و تبیین برخی از مفاهیم اعتقادی و پاسخ به برخی از شبهات مطرح درباره زیارت، توسل، تبرک، شفاعت و... می پردازد.

۷۱۱ . گل بی خار: آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج،

عدنان درخشان، ۱۳۸۷، ۱۰۲ص، پالتویی.

به نقد کتاب هایی می پردازد که وهابی ها آنها را به زائران بیت الله الحرام اهدا می کنند. نویسنده چهل عنوان را از این کتب برگزیده و در پنج فصل با عنوان های توحید، نبوت، میراث نبوی، امامت، مسلمانان، آنها را نقد کرده است. عنوان دیگر کتاب آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج است. این کتاب در سال ۱۳۹۴ توسط پژوهشکده حج و زیارت به زبان اردو منتشر شده است.

۷۱۲ . للحقیقة اقول، محمد عبداللّٰه الناصر، ۱۳۸۷، ۷۲ص، جیبی.

پاسخی به مقاله ای از سلمان بن فهد العوده درباره برگزاری آیین بزرگ داشت عید غدیر است.

۷۱۳ . لله و للحقیقة: رد علی کتاب لله ثم للتاریخ، علی آل محسن،

۱۳۸۲، دو جلد در یک مجلد، ۷۱۷ص، وزیری.

ردیه ای بر لله ثم للتاریخ: کشف الاسرار و تبرئة الأئمة الاطهار نوشته فردی با نام مستعار حسین الموسوی است. این کتاب به برخی از شبهات او درباره تاریخ و عقاید و احکام شیعه می پردازد نویسنده لله و للحقیقة با بررسی دقیق و موشکافانه مدعیات مطرح شده در آن کتاب و مراجعه به متون و منابع اصیل و موثق حقیقت را درباره هریک از آنها مطرح می کند.

این کتاب با عنوان «افشای یک توطئه: پاسخی به کتاب اهل بیت علیهم السلام از خود دفاع می‌کنند» در سال ۱۳۸۳ به فارسی ترجمه و منتشر شده است.

۷۱۴ . لماذا الاختلاف في الوضوء و من هو وراء الكواليس؟
سیدعلی شهرستانی، تلخیص و ترتیب قیس العطار، ۱۳۸۴، ۱۰۲ص، رقعی.

تلخیصی از اصل کتاب درباره علت اختلاف مسلمانان در وضو گرفتن است. عنوان‌های مطالب آن چنین‌اند: انشعاب مسلمانان به دو روش در وضوگرفتن، تعبد و متعبدین، اجتهاد و مجتهدان، مجتهدان زمان پیامبر صلی الله علیه و آله، عثمان و اجتهاد، عثمان و وضو، مخالفان عثمان، بنیان‌گذار اختلاف، عثمان و نوآوری.

۷۱۵ . مجموعه گفتمان‌های مذاهب اسلامی، محمدتقی فخلعی،
۱۳۸۳، ۳۶۰ص، وزیری.

دفتر اول از مجموعه گفتمان‌های مذاهب اسلامی است که در دو فصل به گفتمان تقریب و عقیده می‌پردازد و عنوان‌هایش چنین‌اند: گفتمان تقریب، گفتمان امامت و خلافت، ویژگی‌های امام، اهل‌البیت محل تلاقی است، گفتمان اثناعشریت، گفتمان مهدویت، گفتمان عدالت صحابه و تحریف ناپذیری قرآن.

۷۱۶ . محبت اهل بیت علیهم السلام و نقد شبهات وهابیت، علی ظرافتی
کامران، ۱۴۰۰، ۱۱۲ص، رقعی.

در این کتاب ضمن معرفی مصادیق اهل‌بیت علیهم السلام و ضرورت محبت آنان، اصلی‌ترین شبهات مطرح شده در این باره بررسی و پاسخ‌های مناسب بیان شده‌اند. مطالب کتاب در دو بخش آمده است: در بخش اول مباحثی درباره اهل‌بیت و ضرورت محبت آنان آمده و در بخش دوم شبهات درباره محبت اهل‌بیت نقد و پاسخ داده شده است.

۷۱۷. محمد بن عبدالوهاب: بنیان‌گذار وهابیت، علی اصغر

رضوانی، ۱۳۸۹، ۸۸ص، وزیری.

به بررسی زندگی و عقاید محمد بن عبدالوهاب، مؤسس فرقه وهابیت می‌پردازد. نویسنده پس از بیان زندگی نامه وی، عقاید او را درباره تکفیر مسلمانان گزارش می‌کند. از زمان پیدایی وهابیت، عالمان برجسته اهل سنت پیوسته برضد عقاید انحرافی آنان کوشیده و افکارشان را نقد کرده‌اند. بخش پایانی کتاب، دیدگاه علمای اهل سنت را درباره محمد بن عبدالوهاب در بردارد.

۷۱۸. مختصر اصول الجهاد و قواعدہ علی ضوء القرآن والسنة، فاضل

الجیاشی، ۱۴۰۱، ۱۰۲ص، پالتویی.

غرب با بهره برداری از رسانه‌ها و فضای مجازی و توزیع و تبلیغ بسیاری از کتاب‌ها در کتابخانه‌های عراق به دنبال نزدیک کردن مفاهیم تروریسم و جهاد به یکدیگر است. در همین راستا و در پاسخ به این اندیشه خطرناک، رایزنی فرهنگی ایران در بغداد کتاب «اصول الجهاد و قواعدہ علی ضوء القرآن والسنة» را منتشر کرده است. این کتاب پایان نامه کارشناسی ارشد آقای فاضل الجیاشی است.

پژوهشکده حج و زیارت با تلخیص این کتاب سعی کرده است محتوای جامعی از این اثر ارزشمند در حجمی مختصر در اختیار علاقه‌مندان به این موضوع قرار دهد.

۷۱۹. مذاکرات فی التقریب والوحدۃ: المنهج التقریبی السلیم،

مرتضی علی باشا، ۱۳۸۷، ۳۱ص، جیبی.

به بررسی مفهوم تقریب مذاهب و راه‌های نزدیک‌تر شدن مذاهب اسلامی به یکدیگر می‌پردازد. نویسنده با بررسی شخصیت‌ها و نهادهای مؤثر در تقریب مذاهب، وظایف‌شان را برمی‌رسد.

۷۲۰. مرزهای توحید و شرک در قرآن، جعفر سبحانی، ترجمه مهدی

عزیزان، ۱۳۸۰، ۲۳۷ص، رقعی.

ترجمه‌ای از کتاب «التوحید و الشرك في القرآن الكريم» است که به بررسی توحید در عبادت و پاسخ به نقدهای وهابیان در این باره می‌پردازد. نویسنده بیشتر به آیات قرآن، روایات تاریخی و احادیث شیعه امامیه و اهل سنت استناد می‌کند و پس از عرضه تعریفی درباره ایمان و کفر، اقسام و مراتب توحید را برمی‌رسد و به بیان عناصر عبادت می‌پردازد. از دیدگاه نویسنده، عبادت خداوند هرگز با زیارت قبور انبیا و ائمه علیهم‌السلام و توسل به آنان ناسازگار نیست و ساختن آرام‌گاه و گریه بر اموات و سوگند دادن خداوند به اولیای الهی، از مصادیق شرک به شمار نمی‌روند.

۷۲۱. مسائل خلافة والرأى الحق فیها، علی آل محسن، ۱۳۸۲،

۳۰۸ص، وزیری.

با هدف بررسی کشف حقیقت و عقیده صحیح در مسائل اختلافی میان شیعه و سنی در هفت فصل به این عنوان‌ها می‌پردازد: پیشوایان دوازده‌گانه کیانند؛ چه چیزی صحت خلافت ابی بکر را توجیه می‌کند؛ چرا اهل سنت به اهل بیت علیهم‌السلام تمسک نمی‌جویند؛ چرا مذاهب اهل سنت چهار تاست؛ نزد اهل سنت کدام یک از شعائر اسلامی صحیح باقی مانده است.

۷۲۲. مشاهدنا و قبور أهل البيت علیهم‌السلام مشاعر الهیه، محاضرات آية

الله الشيخ محمد السند، به قلم محمد رجب عبدالوهاب، ۱۳۹۲،

۲۰۸ص، وزیری.

در این کتاب بحثی قرآنی، روایی، فقهی در جواز ساختن مشاهد و قبور اهل بیت علیهم‌السلام مطرح شده است. نویسنده پس از بیان ادله مخالفین در این باره، ابتدا ادله قرآنی و سپس ادله روایی در بناء قبور و ساختن عمارت برای اولیاء الله را ذکر کرده است.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۶۳

این کتاب با عنوان «زیارتگاه‌های اهل بیت: جایگاه تعظیم شعائر الهی» به فارسی ترجمه و منتشر شده است.

۷۲۳ . المشاهد المشرفة والوهابيون، محمدعلی سنقری حائری،

تحقیق سید محمدرضا حسینی جلالی، ۱۳۹۰، ۱۲۸ص، وزیری.

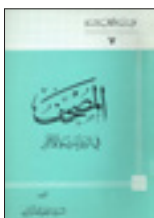
به شبهات وهابیان درباره زیارت و مسائل پیرامونی آن به گونه‌ای مستدل با بهره‌گیری از آیات قرآن پاسخ می‌گوید.

۷۲۴ . مشكلة التقريب و ازمة المقاربات، ادريس هاني، ۱۳۸۷،

۳۰ص، جیبی.

بر ضرورت تقریب مذاهب به یک دیگر از دید تاریخی و برتقریب آنها در اصول تأکید می‌کند.

۷۲۵ . المصحف في الروايات والآثار، سيدمرتضی عسکری، ۱۳۷۵،

۲۴ص، جیبی.

هفتمین جلد از سلسله «علی مائده الكتاب والسنة» است که به بررسی مُصحف؛ یعنی قرآن کریم یا قرآن همراه با شأن نزول و تفسیرش می‌پردازد و به این پرسش که آیا مصحف فاطمه زهرا عليها السلام یکی از این دو بوده است، مستدل پاسخ می‌گوید.

۷۲۶ . مع الدكتور سالوس في آية التطهير، سيدعلی حسینی

میلانی، ۱۳۷۶، ۱۳۲ص، جیبی.

شانزدهمین شماره از سلسله «علی مائده الكتاب والسنة» و نقدی بر رساله «آیه التطهير» نوشته علی احمد سالوس است. دلالت آیه ۱۳۳ سوره احزاب بر عصمت اصحاب کساء و عدم شمول آن درباره

همسران پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، موضوعی است که دکتر سالوس و هم فکran او بدان پرداخته‌اند

و مؤلف این کتاب با دلایل محکم به اثبات نظریه شیعه ورد دیدگاه سالوس می پردازد.

۷۲۷ . مکانة اهل البيت عليهم السلام في ضوء آراء احمد بن حنبل (دراسة و تحليل)، عليرضا ميرزايي، ترجمه جهانگیر امیری و نورالدین پروین، ۱۴۰۲، ۱۰۸ص، وزیری.

این اثر ترجمه کتاب احمد بن حنبل و اهل بیت عليهم السلام (نشر مشعر، ۱۳۹۶) است که با هدف تبیین منزلت، شأن و جایگاه اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله در نگاه احمد بن حنبل و نمایاندن رویکرد اجلائی این اندیشمند اثرگذار میان اهل سنت نگاشته شده است.

۷۲۸ . من حدیث النبی صلی الله علیه و آله یکون لهذه الامة اثنا عشر قیما، سیدمرتضی عسکری، ۱۳۷۴، ۴۰ص، جیبی.

کتاب ششمین جلد از سلسله «علی مائدة الكتاب والسنة» است. حضرت رسول صلی الله علیه و آله در هر زمان و مکان مناسبی درباره دوران پس از خود، سخن به میان آورده و وظیفه امت اسلامی را در آن زمینه مشخص کرده است. یکی از سخنان حضرت، بیان عدد امامان و خلفای خویش است؛ چنان که بر پایه حدیثی که جانشینان رسول الله صلی الله علیه و آله دوازده تن و همه آنان از قریشند. این حدیث را برخی از علمای اهل سنت نمی پذیرند و این کتاب بحثی جامع و مختصر درباره صحت این حدیث و معنای آن عرضه می کند.

۷۲۹ . من سنن النبی صلی الله علیه و آله الصلاة علی محمد و آل محمد، سیدمرتضی عسکری، ۱۳۷۴، ۲۲ص، جیبی.

سومین شماره از سلسله «علی مائدة الكتاب والسنة» از تألیفات علامه عسکری است که از مأخذ و مصادر اهل سنت فراهم آمده تا به وحدت فرهنگی، ملی و اسلامی کمک کند. این جزوه درباره فرستادن صلوات برای پیامبر صلی الله علیه و آله و آل او عليهم السلام است و دو موضوع را بررسی کرده است: فضیلت صلوات و کیفیت صلوات.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۶۵

۷۳۰ . من سنن النبی ﷺ: البکاء علی المیت، سید مرتضی عسکری، ۱۳۷۴، ۲۴ص، جیبی .
اولین جلد از سلسله «علی مائده الكتاب والسنة» است که درباره گریه کردن برای مردگان و بررسی دلایل جواز آن از منظر قرآن و سنت بحث می‌کند.

۷۳۱ . من هو خليفة المسلمين في هذا العصر؟، علی آل محسن، ۱۳۸۲، ۱۵۰ص، رقی .
داشتن امام و رهبر از مسلمات مسلمانان جهان شیعه و سنی و اطاعت از او برپایه دستور شرع واجب و لازم است. روایات عامه و خاصه به این مسئله اشاره کرده‌اند و مؤلف در این کتاب به بررسی علل اختلاف نظر، درباره لزوم بودن امام در هر عصری و چگونگی انتخاب وی پرداخته است. حیات، ظهور، قیام و حکومت عدل حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه) نیز از موضوعات کتاب است.

۷۳۲ . منابع علم امامان شیعه، سید محمد جعفر سبحانی، ۱۳۹۳، ۲۱۲ص، وزیری .
از آنجا که هیچ علمی بدون ریشه و منبع نیست، سؤال این است که منبع و سرچشمه علم امامان (علیهم السلام) چیست؟ آن بزرگواران بر اساس چه چیزی احکام و دستورهای اسلام را بیان می‌کردند؟ از این رو در این نوشتار به بررسی منابع علوم ائمه پرداخته است. نویسنده ضمن تبیین علم اهل بیت (علیهم السلام) به شبهات مربوطه در این باره پاسخ داده است.

۷۳۳ . منهج ابن تیمیه فی التوحید: قراءه نقدیه مقارنه، یحیی عبدالحسین دوخی، ۱۳۹۰، ۳۷۱ص، وزیری .
به تبیین نظریه وهابیان و ابن تیمیه درباره توحید و نقد آن می‌پردازد. ابن تیمیه شفاعت خواهی از انبیاء و اولیاء و توسل را به ایشان و زیارت

قبور مطهرشان را شرک، بدعت و حرام می‌داند. نویسنده در این کتاب مشکلات فکری و شدوژات گمراه‌کننده تفکر ابن تیمیه را می‌شناساند و به ابطال آنها می‌پردازد.

۷۳۴ . موسوعه رد شبهات (۱): توحید، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۲۰ص، رقعی.

این اثر، جلد اول از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «توحید» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: استغاثه به غیر خدا؛ افعال بندگان از منظر کلام امامیه؛ حلول خدا در ائمه علیهم‌السلام؛ واسطه بین خالق و مخلوق؛ شد الرحال.

۷۳۵ . موسوعه رد شبهات (۲): قرآن، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۲۰ص، رقعی.

این اثر، جلد دوم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «قرآن» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: مصحف آسمانی غیر قرآن؛ اعتقاد به تحریف قرآن برای اثبات امامت؛ شیعه و قرآن خاص.

۷۳۶ . موسوعه رد شبهات (۳): اهل بیت علیهم‌السلام، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۹۲ص، رقعی.

اثر مذکور، جلد سوم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «اهل بیت علیهم‌السلام» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: خصایص ائمه علیهم‌السلام؛ حدیث کساء؛ اتهام برتری کربلا بر کعبه؛ اختصاص معرفت کامل قرآن به اهل بیت علیهم‌السلام.

۷۳۷ . موسوعه رد شبهات (۴): امام علی علیه‌السلام (۱)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۹۲ص، رقعی.

این اثر، جلد چهارم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «امام

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۶۷

علی علیه السلام اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: علی علیه السلام محور حق؛ امام علی علیه السلام و تأیید خلافت ابی بکر؛ آیه ولایت؛ حدیث رد الشمس؛ حدیث طیر مشوی.

۷۳۸ . موسوعه رد شبهات (۵)؛ امام علی علیه السلام (۲)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۹۲ص، رقی.

اثر مذکور، جلد پنجم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «امام علی علیه السلام» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: بررسی پیمان مؤاخات؛ حدیث یوم الدار؛ خواستگاری علی علیه السلام از دختر ابوجهل؛ شجاعت امام علی علیه السلام؛ بیعت امام علی علیه السلام.

۷۳۹ . موسوعه رد شبهات (۶)؛ مهدویت، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۹۲ص، رقی.

این اثر، جلد ششم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «مهدویت» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: اثبات حیات امام مهدی علیه السلام حکم به غیر قرآن «سیره حکومتی امام مهدی علیه السلام»؛ بررسی و مفهوم شناسی حدیث «من مات ولم يعرف...»؛ تناسخ و رجعت.

۷۴۰ . موسوعه رد شبهات (۷)؛ شیعه (۱)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۷۶ص، رقی.

اثر مذکور، جلد هفتم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «شیعه» اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: شیعه و وجود نص بر امامت؛ شیعه و تجسیم؛ شیعه و تقریب مذاهب اسلامی؛ شیعه و غلو به مقام ائمه علیهم السلام.

۷۴۱ . موسوعه رد شبهات (۸)؛ شیعه (۲)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۵، ۱۷۲ص، رقی.

این اثر، جلد هشتم از موسوعه رد شبهات است که به موضوع «شیعه»

اختصاص یافته و شامل مقالاتی با این عناوین است: شیعه و مجوس؛ پیدایش شیعه اثناعشریه؛ تکفیر و سب و لعن صحابه؛ شیعه و لعن و تکفیر ائمه مسلمین.

۷۴۲. موسوعه رد شبهات (۹)؛ اهل بیت علیهم السلام (۲)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، ۱۸۴ص، رقعی.

جلد نهم از موسوعه رد شبهات، پاسخ به برخی سؤالات و شبهات درباره «اهل بیت علیهم السلام» است. در این جلد، این مقالات آمده: منکر امامت از دیدگاه شیعه؛ برتری ائمه علیهم السلام بر انبیا علیهم السلام؛ معجزه امامان شیعه علیهم السلام؛ شیعه و عقاید اهل بیت علیهم السلام؛ شیعیان و یاری اهل بیت علیهم السلام.

۷۴۳. موسوعه رد شبهات (۱۰)؛ اهل بیت علیهم السلام (۳)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، ۱۴۳ص، رقعی.

این اثر، جلد دهم از موسوعه رد شبهات است که به شبهات درباره «اهل بیت علیهم السلام» اختصاص یافته و شامل این مقالات است: نزول قرآن در مورد ائمه علیهم السلام؛ قیم قرآن؛ صلح امام حسن علیه السلام؛ قاتلان امام حسین علیه السلام.

۷۴۴. موسوعه رد شبهات (۱۱)؛ امام علی علیه السلام (۳)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۶، ۱۶۷ص، رقعی.

جلد یازدهم موسوعه رد شبهات، پاسخ به شبهات درباره فضایل و مناقب امام علی علیه السلام را در بر دارد. در این جلد، که در ادامه دو جلد قبلی درباره امیرالمؤمنین علیه السلام است، این مقالات آمده: فضایل امام علی علیه السلام؛ حدیث سلونی؛ آیه اکمال؛ آیه تبلیغ؛ حدیث کاسرا الاصنام.

۷۴۵. موسوعه رد شبهات (۱۲)؛ شیعه (۳)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، ۲۸۰ص، رقعی.

دوازدهمین جلد از موسوعه رد شبهات ادامه نقد و بررسی شبهات

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۶۹

مرتبط با «شیعه» است. در این جلد این موضوع‌ها بررسی شده است: خاستگاه اعتقادات شیعه، شیعه و رافضه، فرقه ناجیه، علل پیدایش فرقه‌های شیعه، تراث شیعه در علوم اسلامی، شیعه و علوم حدیث و رهبری شیعه توسط یک زن.

۷۴۶ . موسوعه رد شبهات (۱۳)؛ شیعه (۴)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۶، ۱۵۲ص، رقعی.

جلد سیزدهم از موسوعه رد شبهات، در ادامه مباحث مربوط به شیعه است. در این جلد، به بعضی دیگر از شبهات در زمینه عقاید شیعه درباره سنت نبوی، خاتمیت، سهوالنبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و دختران رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پاسخ می‌گوید.

۷۴۷ . موسوعه رد شبهات (۱۴)؛ شیعه (۵)، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، ۲۴۷ص، رقعی.

چهاردهمین جلد از موسوعه رد شبهات ادامه بررسی شبهات مطرح شده مرتبط با «شیعه» است. در این جلد شش مقاله با این عناوین آمده است: «شیعه و تعبد به شریعت»، «شیعه و جهاد»، «شیعه و خمس»، «شیعه و استعانت»، «شیعه و اعیاد» و «شیعه و اجماع».

۷۴۸ . موسوعه رد شبهات (۱۵)؛ شیعه (۶)، مهدی نکویی، سامانی، ۱۳۹۹، ۲۵۴ص، رقعی.

پانزدهمین جلد از موسوعه رد شبهات ادامه بررسی و پاسخ‌گویی به شبهات علیه «شیعه» است. در این جلد پنج مقاله با این عناوین آمده است: «شیعه و تأویل‌گرایی»، «شیعه و تقیه»، «شیعه و عمل به قرآن»، «شیعه و توسل به حق و جاه انبیا و اولیای الهی» و «اقلیت شیعه و اکثریت اهل سنت».

۷۴۹. موسوعه رد شبهات (۱۶): امامت (۱)، رضا باذلی، ۱۳۹۹، ۲۸۴ ص، رقعی.

شانزدهمین جلد از موسوعه رد شبهات به مبحث «امامت» اختصاص یافته است. در این جلد مسئله امامت و ولایت از زوایای پنج‌گانه (الهی بودن منصب امامت، ضرورت ایمان به ائمه علیهم‌السلام، شرطیت ولایت برای قبولی اعمال و ولایت تکوینی و ولایت تشریحی ائمه علیهم‌السلام) تبیین و شبهات آن بررسی شده است.

۷۵۰. موسوعه رد شبهات (۱۷): اهل بیت علیهم‌السلام (۴)، رحمت‌الله ضیائی، ۱۳۹۹، ۱۸۲ ص، رقعی.

هفدهمین جلد از موسوعه رد شبهات در ادامه مجلدات «بررسی شبهات مرتبط با اهل بیت علیهم‌السلام» است. در این جلد، پنج مقاله با این عناوین آمده است: «مصدق اهل بیت علیهم‌السلام»، «علم غیب ائمه علیهم‌السلام»، «ائمه علیهم‌السلام و ادعای امامت»، «عصمت ائمه علیهم‌السلام و استغفار از گناه» و «ائمه علیهم‌السلام و دعوت به تقیه».

۷۵۱. موسوعه رد شبهات (۱۸): امامت (۲)، محمد فرضی پوریان و رضا باذلی، ۱۴۰۱، ۱۹۸ ص، رقعی.

جلد هیجدهم موسوعه رد شبهات در ادامه پاسخ به شبهات «امامت» و شامل دو بخش است: در بخش اول ضمن تبیین مفهوم عصمت و امام، ادله ضرورت عصمت امام بما هو امام بررسی شده و شبهاتی که در این باره مطرح شده نقد و مورد ارزیابی قرار گرفته است. در بخش دوم نیز ضمن تبیین حقیقت عصمت، ادله معصوم بودن ائمه اطهار علیهم‌السلام تبیین و به مهم‌ترین شبهات در این باره پاسخ داده شده است.

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۷۱

۷۵۲ . موسوعه رد شبهات (۱۹)؛ حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، حسن

اکبری، ۱۴۰۰، ۱۹۵ص، رقعی.

در نوزدهمین جلد از موسوعه رد شبهات ضمن تبیین ادله عصمت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، به بررسی و نقد شبهات مطرح شده در این باره پرداخته است. مطالب این جلد ذیل سه فصل با این عناوین آمده است: مفهوم شناسی و اهمیت موضوع، تبیین عصمت حضرت زهرا علیها السلام در اندیشه اسلامی و پاسخ شبهات عصمت حضرت زهرا علیها السلام. این جلد در واقع در مقام پاسخگویی به شبهاتی است که نویسنده‌ی کتاب «الامامة والنص» براساس منابع شیعه و با استناد به آنها در بخش عصمت اهل بیت علیهم السلام درباره عصمت حضرت زهرا علیها السلام مطرح کرده است.

۷۵۳ . موسوعه رد شبهات (۲۰)؛ قرآن (۲)، محمدا مین قوچانی

غروی، ۱۴۰۰، ۱۵۶ص، رقعی.

در جلد بیستم موسوعه رد شبهات، برخی شبهات و سؤالات در ارتباط با «قرآن» پاسخ داده شده است. موضوعات بحث شده در این جلد عبارتند از: باطن‌گرایی شیعه در تفسیر قرآن، قرآن و قاعده لطف، پیوند دو سویه میان اعتبار سندی قرآن و عدالت صحابه در مکتب تشیع، مفهوم شناسی «تبیان کل شیء بآیه قرآن» و پیوند آن با نسخ‌پذیری قرآن در گفتار اهل بیت علیهم السلام.

۷۵۴ . موسوعه رد شبهات (۲۱)؛ امامت (۳)، حافظ نجفی، ۱۴۰۰،

۲۳۵ص، رقعی.

در جلد بیست و یکم موسوعه رد شبهات، که در ادامه مجلدات مربوط به شبهات «امامت» است، برخی شبهات و سؤالات در ارتباط با این موضوع پاسخ داده شده است. مطالب این جلد با این عناوین آمده است: قرآن و امامت اهل بیت علیهم السلام، ضرورت معرفت به امام علیه السلام، وجوب اطاعت از ائمه علیهم السلام از دیدگاه قرآن و سنت، اعتقاد ائمه شیعه به امامت خود و ائمه علیهم السلام و دفاع از خود.

۷۵۵ . موسوعه رد شبها (۲۲)؛ امام حسن و امام حسین علیهما السلام

(شبها عصمت)، حسن اکبری، ۱۴۰۱، ۱۹۳ص، رقعی.

در بیست و دومین جلد از موسوعه رد شبها ضمن تبیین ادله عصمت امام حسن و امام حسین علیهما السلام به نقد شبها این موضوع پرداخته است. این کتاب چهار فصل دارد که فصل اول و دوم به بررسی مفهوم عصمت و انواع عصمت امام در اندیشه شیعی پرداخته است و شواهدی از قرآن و احادیثی از پیامبر صلی الله علیه و آله در اثبات عصمت این دو امام طرح شده است. فصل سوم درباره نقد شبها عصمت امام حسن علیه السلام و فصل چهارم نقد شبها عصمت امام حسین علیه السلام است.

۷۵۶ . مهدویت برترین حقیقت تاریخ: ردی بر کتاب عجیب ترین

دروغ تاریخ، مرتضی مطیعی، ۱۳۹۳، ۳۷۲ص، وزیری.

نقد و بررسی کتاب «عجیب ترین دروغ تاریخ» نوشته عثمان محمد الخمیس، از نویسندگان سرشناس وهابی، است. اصل این کتاب به زبان عربی و با عنوان «متی یشرق نورک ایها المنتظر» در سال ۱۴۲۹ قمری منتشر شده است. عثمان الخمیس با انتخاب موضوع مهدویت از نظر شیعه اثناعشری، ضمن نادیده گرفتن واقعیت ها، حقایقی را تحریف کرده و از مطالبی با پیش فرض باطل ذهنی، برداشت غلط نموده است.

در کتاب «مهدویت برترین حقیقت تاریخ» با مراجعه به منابع معتبر و متون روایی، تاریخی، تفسیری و کلامی شیعه و سنی به شبها و تحریفات عثمان الخمیس در موضوع امامت و مهدویت پاسخ داده شده است.

۷۵۷ . مهدی عجل الله تعالی فرجه و آتیته مهم ترین حقیقت تاریخ: نقدی بر کتاب

عجیب ترین دروغ تاریخ، مجتبی گودرزی، ۱۳۹۲، ۱۹۲ص، رقعی.

این نوشتار، پاسخی به شبها و افتراءات کتاب متی یشرق نورک ایها المنتظر نوشته عثمان بن محمد الخمیس است. در این کتاب که

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۷۳

ترجمه فارسی آن با نام عجیب ترین دروغ تاریخ چاپ شده است، تلاش شده باور به وجود منجی را در روایات و کتابهای شیعیان مخدوش سازد. عثمان الخمیس اعتقاد به مهدویت را امری موهوم و خیالی جلوه می دهد و با گزینش برخی روایت ها، تصویری کاریکاتوری از این اعتقاد برای مخاطب به نمایش می گذارد. آقای گودرزی در کتاب اخیر کوشیده است، موضوع مهدویت را از دیدگاه روایت های صحیح و مورد وثوق بررسی و شبهات مرتبطی را که در کتاب عثمان الخمیس پراکنده بوده، جمع آوری کند و به صورت خلاصه طی دوازده فصل پاسخ دهد. عناوین فصلهای کتاب عبارتند از: مهدویت و روایات شیعه؛ مهدویت و عالمان شیعه؛ دلایل عقلی و نقلی بر ضرورت وجود حجت؛ نام حضرت؛ ولادت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه شاهد ولادت آن حضرت؛ غیبت آن حضرت؛ دلیل ظهور نکردن حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه مکان و چگونگی زندگی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه حوادث پس از ظهور؛ مدت حکومت و قلمرو حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه.

۷۵۸. النبوة فی القرآن و روایات اهل البيت عليهم السلام، السيد حکمت

اسد الموسوی، ۱۳۹۳، ۲۲۰ص، وزیری.

بررسی ابعاد نبوت از منظر قرآن کریم و روایات اهل بیت عليهم السلام موضوع این نوشتار است. این کتاب در چهار فصل تنظیم شده است که عبارتند از: کلیات؛ بررسی نبوت عامه از منظر قرآن و روایات عليهم السلام؛ بررسی نبوت خاصه حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم؛ پاسخ به شبهات.

۷۵۹. نسیم بیداری، سید حسین اسحاقی، ۱۳۸۸، ۲۰۲ص،

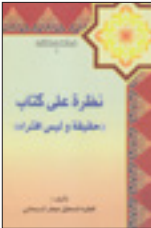
پالتویی.

به بررسی عقاید وهابیت و مخالفت ماهوی آموزه های این فرقه با عقاید اصیل اهل سنت و تشیع می پردازد و اختلافات آشکار وهابیت و اهل سنت را آشکار و پاسخ علمای اهل سنت را به وهابیان عرضه می کند و در بخش پایانی نیز به نقد عقاید وهابیت درباره زیارت و خواندن دعا و نماز کنار قبور می پردازد.

۷۶۰ . نظام واسطه در خلقت ، علی اصغر رضوانی ، ۱۳۹۰ ، ۱۴۵ ص ،
رقعی .

به نقد دیدگاه‌های وهابیت درباره مسئله شفاعت و توسل می پردازد . کتاب مجلدی دیگر از سلسله مباحث وهابیت شناسی است و نویسنده در این نوشتار می کوشد به مطالعه نظریه وهابیان درباره واسطه بین خلق و خالق متعال در درخواست حاجات بپردازد و با تبیین آیات قرآن و شرح مصادیق و سائط در قرآن ، دیدگاه وهابیان را رد کند و به برخی از شبهات این فرقه در این باره پاسخ گوید .

۷۶۱ . نظرة علی کتاب حقیقة و لیس افتراء ، جعفر سبحانی ، ۱۳۷۵ ،
۵۴ ص ، جیبی .

ششمین جلد از مجموعه نوحقرائة جدیدة للتاریخ و نامه ای به شیخ صالح بن عبدالله الدرویش در نقد کتاب حقیقة و لیس افتراء نوشته ابومعاذ اسماعیلی با مقدمه شیخ صالح بن عبدالله الدرویش است .

۷۶۲ . نظرة فی کتاب البداية و النهایة ، عبدالحسین امینی ، به
کوشش احمد الکنانی ، ۱۳۷۵ ، ۱۳۶ ص ، جیبی .

هفتمین شماره از مجموعه من فیض الغدیر است که بخش هایی از الغدیر علامه امینی در آن آمده و اثبات شده که اول مسلمان حضرت علی علیه السلام بوده است .

۷۶۳ . نظرة فی کتاب السنة و الشیعة لمحمد رشیدرضا ،
عبدالحسین امینی ، ۱۳۷۵ ، ۶۴ ص ، جیبی .

چهارمین شماره از سلسله من فیض الغدیر است که به نقد و بررسی دیدگاه ها و پاسخ به برخی از شبهات محمد رشید رضا در السنة و الشیعة می پردازد . کتاب او اتهاماتی به شیعیان در بردارد .

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۷۵

۷۶۴ . نظرة فى كتاب الفصل فى الملل و الاهواء و النحل لابن حزم
الظاهرى، عبدالحسين امينى، به كوشش محمد الحسن، ۱۳۷۵،
۱۵۲ص، جيبى .

ششمین جلد از سلسله من فیض الغدیراست که بخش‌هایی از جلد سوم الغدیراعلامه امینی در آن آمده و به اتهامات و افتراءات به ابن حزم ظاهری اندلسی در الفصل فی الملل و الاهواء و النحل پاسخ داده است.

۷۶۵ . نظرة فى كتاب الوشیة لموسى جارالله، عبدالحسين امينى،
به كوشش احمد الكنانى، ۱۳۷۹، ۱۱۹ص، جيبى .

سومین جلد از مجموعه من فیض الغدیراست و مرحوم علامه امینی در آن دو اشکال موسی جارالله را درباره نیاز جامعه به امام معصوم و ازدواج موقت پاسخ گفته است.

۷۶۶ . نظرة فى كتاب منهاج السنة النبویة، عبدالحسين امينى،
تحقیق احمد الكنانى، ۱۳۷۶، ۲۰۰ص، جيبى .

نهمین جلد از مجموعه من فیض الغدیراست که در آن بخش‌هایی از الغدیراعلامه امینی در پاسخ به اتهامات مطرح در منهاج السنة النبویة ابن تیمیه به شیعه، گردآوری شده است.

۷۶۷ . نظرة فى كتاب المصراع بين الاسلام و الوثنية لعبدالله على
القصیمی، عبدالحسين امينى، به كوشش محمد الحسن، ۱۳۷۶،
۱۲۳ص، جيبى .

هشتمین جلد از مجموعه من فیض الغدیراست که به نقد و بررسی المصراع بین الاسلام و الوثنیة نوشته عبدالله القصیمی می‌پردازد. علامه امینی در این بخش از الغدیر، پاسخ‌هایی درباره شبهه عبدالله القصیمی درباره علم غیب ائمه اهل البيت علیهم‌السلام عرضه می‌کند.

۷۶۸ . نفی ظاهره التکفیر عند الإمامیه ، کتاب یقوم بإبطال دعوی الوهابیه والدمشقیه ، فی اتهام الإمامیه بتکفیر جمیع أهل السنّه ، ابو محمد الساعدي، ۱۳۹۲، ۳۰۰ص، وزیری.

نقد و بررسی جریان تکفیری و رد افتراءات آنان نسبت به شیعیان موضوع این نوشتار است. نویسنده با استناد به آرای علمای اهل سنت جریان تکفیری را جریان انحرافی دانسته و وجود آن را برای دنیاس اسلام مضر دانسته است. این کتاب در یک مقدمه و دو بخش کلی است. در مقدمه، حقیقت جریان تکفیری و خطرات این جماعت بررسی شده است. در بخش نخست، موقعیت جریان وهابیت در بین مسلمانان و نیز برخی از افکار و عقاید آنان نقد و بررسی شده است. در بخش دوم، اتهامات و افتراءات یکی از نویسندگان وهابی اهل لبنان به نام عبدالرحمن محمد سعید دمشقیه پاسخ داده شده است.

۷۶۹ . نقد الحديث بين الاجتهاد والتقليد المهدي في احاديث المسلمين حقيقة ثابتة ، به کوشش سيد محمدرضا حسینی جلالی، ۱۳۷۲، ۱۵۵ص، جیبی.

پانزدهمین شماره از مجموعه «علی مائده الكتاب والسنة» است. عقیده به حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه نزد همه فرقه های مسلمانان پذیرفته و روایات فریقین بر آن گواهی می دهد. بسیاری از روایات از مهدی آخر الزمان و خروج او برای پرکردن دنیا از عدل و داد سخن می گویند، اما گروه اندکی از غرب زدگان و خودباختگان معاصر در برابر بیگانگان در این باره شبهه پراکنی می کنند و با نام های فریبنده ای چون نقد عقلی حدیث، به سم پاشی و تفرقه افکنی می پردازند. مؤلف در این کتاب به روشی منطقی و مستدل به بررسی و نقد حدیث ظهور حضرت مهدی آل محمد عجل الله تعالی فرجه و عرضه دیدگاه صحیح در این زمینه می پردازد.

۷۷۰ . نقد کتاب وحدت و شفقت صحابه و اهل بیت با یکدیگر، جعفر سبحانی، ۱۳۸۷، ۱۸۸ص، جیبی.

نقد و رديه ای بر رجماء بینهم: التراحم بین آل بیت النبى صلی الله علیه و آله و الصحابة

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۷۷

رضی الله عنهم اجمعین نوشته صالح دروی، قاضی القضاة قطیف است. این کتاب را پژوهشکده حج و زیارت با ویژگی های زیر به عربی ترجمه کرده است:
این کتاب با عنوان «حوار مع الشيخ صالح الدرويش حول كتابه التراحم بين آل البيت النبى وبين بقية الصحابة» به عربی ترجمه منتشر شده است.

۷۷۱ . نقد مبانی و آرای و هابیت (از دیدگاه محمد سعید رمضان البوطی، حسن بن فرحان مالکی، محمد بن علوی مالکی و حسن سقاف)، علی رئیسی، ۱۳۹۴، ۳۱۲ ص، رقی.

در پژوهش حاضر که رساله علمی نگارنده در دوره تخصصی سطح سه (کارشناسی ارشد) کلام است، سعی شده است به جای تکرار سخنان ناقدانی مانند احمد زینی دحلان، سلیمان بن عبدالوهاب و... که بارها در کتب نقد و هابیت بیان شده است، نگاهی به منتقدان معاصر داشته باشد. منتقدانی که برخی از آنان، هنوز به روش سلفی گری پایبندند و در مدارس و فضای عربستان سعودی رشد یافته اند مانند شیخ حسن بن فرحان مالکی و محمد بن علوی مالکی. دو شخصیت دیگر این تحقیق، یکی شهید محمد رمضان البوطی است و دیگری حسن بن سقاف اردنی است. هر دو از عالمان قابل احترام در مناطق مختلف جهان اسلام و به طور خاص در بلاد شام هستند.

۷۷۲ . نقد و هابیت از درون (محمد بن علوی مالکی - حسن بن فرحان)، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۶۹ ص، رقی.

دیدگاه دو تن از دانشمندان اهل سنت به نام های محمد بن علوی مالکی و حسن بن فرحان در نقد عقاید و هابیان در این اثر آمده است. اینان در کتاب ها و سخنان خود به شبهات و هابیان پاسخ داده و آنان را به میانه روی فراخوانده اند.

۷۷۳ . نقد و هابیت از برون: دیدگاه دانشمندان اهل سنت، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۶۳ ص، رقی.

به گزارش برخی از شواهد درباره مخالفت های شماری از علمای

اهل سنت با رفتارها و افکار فرقه وهابیت می پردازد و عباراتی را از برخی از آثار عالمان اهل سنت درباره وهابیت نقل می کند که افکار محمد بن عبدالوهاب را نقد می کنند.

۷۷۴ . نقد وهابیت از منظر تفسیر المیزان، لیلا مرادی، ۱۳۹۶،

۱۶۴ص، رقعی.

دانشمندان بزرگی، اشتباه بودن برداشت وهابیان را از متون اسلامی گوشزد کرده اند. مفسر بزرگ قرآن، علامه طباطبایی نیز در «تفسیر المیزان» به برخی از این انحرافات پرداخته و پاسخ استدلال های آنان را بیان کرده است. در این پژوه، این موارد از تفسیر المیزان، استخراج و بررسی شده است.

۷۷۵ . نقدی بر افکار ابن تیمیه مؤسس وهابیت، علی اصغر

رضوانی، تلخیص مرتضی معلم، ۱۳۸۶، ۹۵ص، پالتویی.

شبهاتی را از ابن تیمیه درباره باورهای شیعه و پیروان اهل بیت علیهم السلام با استناد به روایات و قضایای تاریخی پاسخ می دهد.

۷۷۶ . نقش اهدای خیرات در تکامل برزخی اموات، غلامرضا

رضایی، ۱۳۹۵، ۲۰۴ص، رقعی.

نویسنده در این کتاب، به اثبات تأثیر خیرات در تکامل برزخی اموات، با رویکرد نقد وهابیت می پردازد. این کتاب، در چهار فصل سامان یافته است: فصل اول: مفاهیم و کلیات؛ فصل دوم: حیات برزخی انسان؛ فصل سوم: تکامل برزخی از منظر عقل و نقل؛ فصل چهارم: خیرات و چگونگی تأثیر آن در تکامل برزخی.

۷۷۷ . نقش شیعه در تاریخ نگاری اسلامی: بررسی و نقد «اثر

التشیع علی الروایات التاریخیه فی القرن الاول الهجری»، محمد

غفوری، ۱۳۹۴، ۲۱۶ص، رقعی

نقد و بررسی کتاب «اثر التشیع علی الروایات التاریخیه...» نوشته

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۷۹

عبدالعزیز نورولی است. در این کتاب، که رساله دکترای نورولی در دانشگاه مدینه در سال ۱۴۱۵ است، شیعه به تاریخ سازی، جعل و تحریف گزارش های تاریخی متهم می شود. از نظر نورولی هر گزارش با محتوای شیعی و ذکر نام فردی شیعه یا منتسب به تشیع در سند روایت، نشان دهنده ساختگی بودن آن خبر است و نباید به آن اعتنا کرد. در کتاب «نقش شیعه در تاریخ نگاری اسلامی» نویسنده کوشیده ادعاها و استنادات نورولی را با شیوه های علمی و تاریخی از حیث روش و اسناد و محتوا بیازماید.

۷۷۸. نماذج من مواقف علماء المذهب الحنفی من ابن تیمیة،

محسن افضل آبادی، ۱۴۰۰، ۱۹۸ص، رقی.

کتابی است در معرفی و بیان دیدگاه گروهی از علمای حنفی که در آثارشان به نقد و رد اندیشه های ابن تیمیه پرداخته اند. ابن تیمیه از جمله افرادی است که حیات علمی، اجتماعی و سیاسی وی همواره بحث برانگیز و همراه با مناقشه بوده است. فتاوای وی باعث تنقیص مقام پیامبر گرامی اسلام، تخطئه صحابه و نقد بی پروای بسیاری از علما و فقهای مشهور شده است. بسیاری از اندیشمندان مسلمان از زمان حیات وی تا به امروز به نقد آرای وی پرداخته و او را منشأ بسیاری از انحرافات دانسته اند. عالمان حنفی از پیشگامان نقد اندیشه های او در جهان اسلام بوده اند که در این کتاب مواضع برخی از آنها در مقابله با انحرافات ابن تیمیه بررسی شده است.

۷۷۹. نور هدایت: در نقد کتاب آن گاه که صحابه را شناختم،

سید محمد نجفی یزدی، ۱۳۹۱، ۳۱۱ص، رقی.

نقد آن گاه که صحابه را شناختم منسوب به ابوخلیفه علی بن محمد قصبی است. آن کتاب مطالبی ناهماهنگ، بی ارتباط، احساسی و موهون در بردارد و گویی نویسنده هدفی جز نوشتن ضد شیعه نداشته است؛ چنان که خواننده کتاب با اندکی دقت، به علمی نبودن مطالب کتاب پی می برد. کتاب نور هدایت به شبهات آن پاسخ داده، پنجاه شبهه، اتهام و ادعای نویسنده وارد

کرده است؛ شبهاتی درباره عزاداری، عبادت و شرک، ارتداد برخی صحابه، عدالت صحابه، ازدواج موقت، امامت ائمه اطهار، علم ائمه به جانشین خویش به ویژه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه و اجرای احکام جدید در زمان آن حضرت، علم غیب، تهاجم به خانه امیرالمؤمنین علیه السلام و... از این دست شبهاتند.

۷۸۰ . **وضوء النبی صلی الله علیه و آله من خلال ملابسات التشريع، سيد علی**

شهرستانی، ۱۳۷۹، ۳۹۹ص، رقعی.

به موضوع وضوی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می پردازد.

۷۸۱ . **وضوء عبدالله بن عباس و دور السياسة في اختلاف النقل**

عنه، سيد علی شهرستانی، ۱۳۸۴، ۱۵۲ص، رقعی.

درباره مسئله «وضو» به ویژه چگونگی وضوگرفتن عبدالله بن عباس با توجه به احادیث و روایات کتب شیعه و اهل سنت می پردازد که عنوان های مطالب آن چنین اند: مناقشه سندی و دلالتی روایات

شستن دست و صورت در وضو؛ مناقشه سندی و دلالتی روایات مسح سروپا؛ پدیده اختلاف نقل روایت از یک صحابی؛ نمونه هایی از اختلاف در مسائل فقهی، نمونه هایی از اختلافات فقهی ابن عباس و عثمان؛ مخالفت شیوه حکومت با علی علیه السلام و بنی عباس در مسائل فقهی.

۷۸۲ . **وضوء عثمان بن عفان من النشأة الى الانتشار، سيد علی**

شهرستانی، تلخیص و ترتیب قیس العطار، ۱۳۸۴، ۲۵۷ص، رقعی.

تلخیصی از اصل کتاب درباره «وضو» به ویژه وضوی عثمان بن عفان است. مؤلف از منظر روایات، اسناد روایات، دلالت معنایی و مفهومی روایات و راویان آنها، موضوع را نقد و بررسی کرده است.

۷۸۳ . وقفه مع الدكتور الشيخ البراك (استاذ جامعة ام القرى بمكة المكرمة)، محمد مهدی آصفی، ۱۳۸۶، ۱۱۰ ص.

به نقد و بررسی برخی از عقاید و دیدگاه‌های شیخ محمد بن سلیمان البرزاک، از اساتید جامعه ام القرای مکه مکرمه می‌پردازد.

۷۸۴ . ولایت تکوینی ائمه معصومین علیهم‌السلام، آفرین قائمی، ۱۳۹۵، ۳۰۴ ص، رقعی.

این نوشتار، درصد است ولایت تکوینی ائمه علیهم‌السلام را با توجه به آیات و روایات و با استفاده از منابع فلسفی، عرفانی، کلامی و اخلاقی اثبات کند و شبهات مربوط به آن را پاسخ دهد. از این رو، این سؤالات بررسی و به آنها پاسخ داده شده است: حقیقت ولایت تکوینی چیست؟؛ دلایل عقلانی، قرآنی و روایی ولایت تکوینی ائمه اطهار علیهم‌السلام کدام است؟؛ مبانی، قراین و نمودهای وصول به این مقام والا چیست؟؛ دامنه و قلمروی مصداقی، زمانی و عملیاتی آن تا چه حد است؟؛ شبهات مطرح در این موضوع کدام است و پاسخ مناسب به آنها چیست؟

۷۸۵ . ولایت در کتاب و سنت، غلامرضا مغیثه، ۱۳۹۳، ۲۱۶ ص، وزیری.

بررسی مسئله ولایت حضرت علی علیه‌السلام از منظر کتاب و سنت، موضوع این کتاب است. این مجموعه در دو بخش تنظیم شده که هر بخش دارای چند فصل است: بخش نخست درباره نقد و بررسی ادله خلافت ابوبکر از منظر اجماع، کتاب و سنت است. در فصل اول بخش دوم، آیات قرآنی درباره امامت حضرت علی علیه‌السلام بررسی شده و در فصل دوم، با استناد به چهار حدیث، ولایت آن حضرت اثبات شده است. همچنین در هر بخش به مهمترین شبهات درباره همان بحث، پاسخ داده شده است.

۷۸۶ . وهابی کیست و چه می‌گوید؟، مرتضی فهیم کرمانی، ۱۳۸۷،

۱۴۴ص، پالتویی.

به بررسی برخی از شبهات وهابی‌ها در مکه و مدینه در جمع زائران بیت الله الحرام به ویژه در زمینه زیارت قبور، توسل و شفاعت و نقد آنها می‌پردازد. مؤلف مسلمانان را درباره این امر مهم یادآوری می‌کند و به

بخشی از این شبهات پاسخ می‌دهد. وی در بخش اول این کتاب سیره مسلمانان را درباره زیارت برمی‌رسد و می‌گوید: از زمان صحابه پیامبر اسلام، پیوسته همه مسلمانان به زیارت قبور انبیا و امامان و اولیای خدا می‌رفتند و این مسئله به گونه‌ای نزد همه گروه‌های مسلمان پذیرفته بوده است.

۷۸۷ . وهابیان تکفیری، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۶۸ص، رقعی.

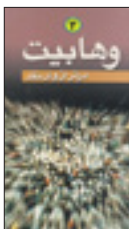

از سلسله کتاب‌های مباحث وهابیت شناسی است که به موضوع اندیشه وهابیان می‌پردازد. کتاب وهابیان تکفیری به مباحث «ایمان در لغت»، «فرق بین ایمان و اسلام»، «انواع کفر در قرآن کریم»، «عوامل ظهور فکر تکفیری افراطی»، «علاج فکر تکفیری»، «فکر تکفیری و

مقابله پیامبر ﷺ با آن»، «تکفیری‌های قرن چهارم»، «ابن تیمیه تکفیری قرن هشتم»، «محمد بن عبدالوهاب تکفیری قرن دوازدهم»، «ضوابط تکفیر» و «وهابیت و مسلمانان» اشاره می‌کند. هم چنین به برخی از آثار فکر تکفیری در جامعه نظر می‌افکند.

۷۸۸ . وهابیت در ترازوی نقد، علی محمدی آشنائی، با همکاری

ستاد عمره دانشجویی، ۱۳۸۰، ۱۰۳ص، پالتویی.

دومین شماره از کتابهای ویژه دانشجویان عمره‌گزار است که با هم‌کاری ستاد عمره دانشجویی تهیه شده است. این نوشتار ابتدا مطالب مختصری درباره پیشینه و زمینه ظهور اجتماعی سیاسی ظهور وهابیت می‌آورد؛ سپس زمینه‌های فکری و اصول اعتقادی این فرقه را تبیین می‌کند. در فصل سوم کتاب، برخی از آرای وهابیان مانند تحریم زیارت قبور و تحریم توسل و شفاعت نقد

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۸۳

و بررسی شده است. فصل چهارم سه پندار وهابیان را یعنی شرک بودن سجده بر مهر، نادرستی جمع بین دو نماز و ناپسندی بوسیدن ضریح اولیای الهی، را نقد می‌کند.

۷۸۹. وهابیت در ترازوی نقد، نجم الدین طبسی، ترجمه صفر سفیدرو، ۱۳۹۰، ۲۳۲ص، رقعی.

این کتاب ترجمه فارسی «الوهابیه دعای و ردود: دراسة في أفكارهم و مناقشة لأرائهم» است.

۷۹۰. وهابیت در یک نگاه، عبدالله علی بخشی، ۱۳۹۰، ۹۰ص، پالتویی.

این کتاب با زبانی ساده به بررسی اعتقادات و فتاوی وهابیت پرداخته و به شبهات این گروه درباره باورهای عموم مسلمانان به ویژه پیروان اهل بیت علیهم السلام پاسخ می‌گوید.

نویسنده با استناد به نوشته‌ها، فتاوا و عملکرد شخصیت‌ها و متفکران وابسته به فرقه وهابیت، به تعریف آن فرقه پرداخته و در چند بخش به تاریخچه وهابیت، ویژگی‌های فکری و اعتقادی وهابیان، خدا در آیین وهابیت، برخی از فتاوی وهابیان، مخالفت وهابیان با قرآن و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله، استراتژی (راه برد) وهابیت در برابر شیعه و مهم‌ترین شبهات وهابیت بر ضد شیعه اشاره کرده است.

۷۹۱. وهابیت و بازنگری از درون، سید محمد بن علوی المالکی، ترجمه انسیه خزعلی، ۱۳۸۶، ۱۶۸ص، پالتویی.

این کتاب آرا و عقاید وهابیت را بررسی می‌کند و با کمک آیات و روایات، به نقد عقاید وهابیان و اثبات درستی باورهایی چون توسل به غیر خدا، تکفیر مسلمانان، تبرک جستن به پیامبر و مباحثی در حیات پس از مرگ، می‌پردازد.

۷۹۲. وهابیت و تبرک، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۵۸ص، رقهی.

از سلسله مباحث وهابیت شناسی است که به موضوع «تبرک» می پردازد. وهابیان تبرک جستن را به شدت انکار می کنند و آن را از مصادیق شرک می شمرند. کتاب در بخش های «مباحث تمهیدی»، «مصادیق تبرک در قرآن کریم»، «انواع تبرک مشروع از منظر قرآن و حدیث»، «موارد اختلاف در تبرک» و «تبرک به تربت امام حسین علیه السلام و سجده بر آن» تنظیم شده است.

۷۹۳. وهابیت و تعظیم شعائر، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۱، ۲۰۳ص، رقهی.

از مجلدات سلسله وهابیت شناسی است که به نقد دیدگاه وهابیان در موضوع تعظیم شعائر پرداخته است. ادله رجحان تعظیم شعائر، راه تشخیص مصادیق شعائر، برپایی بزرگداشت و آیین های جشن، فتاوی وهابیان درباره بزرگداشتها، برپایی آیین ها از دیدگاه احادیث، عید میلاد پیامبر صلی الله علیه و آله نزد اهل سنت، ابن کثیر و جواز برپایی مراسم جشن، تناقض در عبارات ابن تیمیه و آثار برپایی مراسم جشن، از مباحث این کتابند.

۷۹۴. وهابیت و توحید، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۹۲ص، رقهی.

بحث توحید و شرک و اقسام و مصادیق آن دوازده مباحثات اصلی و زیربنایی با وهابیان است. آنان در معنا و مفهوم توحید و حکم آن با دیگران اختلاف چندانی ندارند، اما به تقسیم خاصی در این باره قائلند و برخی از مصادیق توحید نزد دیگران، از دید آنان مصادیق شرک عبادی به شمار می رود. در این اثر در سه بخش با عنوان های «توحید نظری»، «توحید عملی» و «بررسی آیات متشابهات» به نقد دیدگاه وهابیان در مسئله توحید پرداخته است. بخش سوم کتاب این مطلب را یادآوری می کند که وهابیان در رد استغاثه به ارواح اولیا به آیاتی استدلال می کنند، اما قرائن موجود در آیه بردعای عبادت دلالت می کند که مخصوص خداوند متعال است و به محل بحث و دعای طلب یعنی استغاثه ربطی ندارد. اشاره به

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۸۵

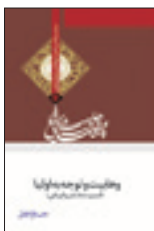
برخی از آیات متشابهات و پاسخ به هفده شبهه در این حوزه نیز از درون مایه کتاب است.

۷۹۵. وهابیت و تقریب مذاهب، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰،

۹۷ص، رقی.

وهابیان، تقریب را به معنای نزدیک کردن دیگران به خود واداشتن دیگران به گذشتن از عقاید و افکار خود تفسیر کرده‌اند. این کتاب بار دین برداشت از تقریب، به نقد عقاید وهابیان درباره تقریب مذاهب پرداخته و با این عنوان‌ها، مطالبی سامان داده است: مفهوم تقریب اسلامی؛ راهکارهای تقریب سیاسی؛ اصول مشترک تقریب اسلامی؛ عواقب عدم تقریب سیاسی؛ موانع تقریب اسلامی.

۷۹۶. وهابیت و توجه به اولیاء (قسم، دعا، نذر و قربانی)، علی

اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۹۷ص، رقی.

از سلسله مباحث وهابیت‌شناسی و در بردارنده برخی از نظریه‌های وهابیان درباره قسم، دعا، نذر و قربانی است. این نوشتار می‌کوشد که با استناد به برخی از اندیشه‌های وهابیان درباره قسم، دعا، نذر و قربانی و با استناد به آیات قرآن، به ابطال آن دیدگاه‌ها و رد برخی از شبهات این فرقه بپردازد.

۷۹۷. وهابیت و توسل، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۲۸۸ص،

رقی.

به بررسی مفهوم زیارت و جایگاه آن از نگاه وهابیت می‌پردازد. مؤلف با بهره‌گیری از آیات قرآن و احادیث اهل بیت: و با استناد به مهم‌ترین کتب حدیثی اهل سنت به شرح این آموزه مهم دینی پرداخته است. این نوشتار در بیان ادله توسل و انواع و فلسفه آن است. نویسنده مثال‌ها و مصداق‌هایی را از توسل در قرآن شناسایی و به سیره پیامبر ﷺ استناد و ادله وهابیت و مبانی عقاید آنها را در ردّ توسل نقد می‌کند. از دید نویسنده، منع توسل از بدعت‌گزارهای امویان است و وهابیت در قرن حاضر روش امویان را احیا کرده‌اند.

۷۹۸ . وهابیت و شرک، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۹۶ص، رقعی.

گزارشی نقادانه و مختصر درباره عقاید وهابیان در زمینه تبرک، شفاعت، توسل و استغاثه به ارواح اولیا، قسم، نذر و ذبح برای غیر خدا و نماز و دعا کنار قبر اولیای الهی است. نویسنده دلایل و مستندات وهابیت را نقد می‌کند و نتیجه می‌گیرد که عقاید آنان سند قرآنی و روایی ندارد. وهابیت افکار خود را از ابن تیمیه عالم متعصب اهل سنت می‌گیرد و کمابیش با همه مسلمانان به ویژه شیعیان ضدیت دارند. آنان چهره‌ای خشن از اسلام ارائه می‌کنند و خود رفتاری خشن و به ظاهر متحجر دارند. مبانی این عقاید و رفتارها در این کتاب نقد ورد شده است.

۷۹۹ . وهابیت و شفاعت، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۴۶ص، رقعی.

وهابیان معتقدند که تنها از خدا می‌توان شفاعت طلب کرد و اگر کسی از خود شافعان، شفاعت بخواهد، مشرک خواهد بود، اما مسلمانان معتقدند این حق را خداوند به شافعان داده است و می‌توان از آنان شفاعت خواست؛ البته با اعتقاد به اینکه اصل این حق از آن خداست و اولیا بدون اذن او شفاعت نمی‌کنند. این کتاب به تبیین شفاعت از منظر قرآن و سنت و نقد دیدگاه وهابیت در این باره پرداخته است که شامل پنج فصل با این عنوان هاست: کلیات؛ شفاعت در قرآن و روایات؛ درخواست شفاعت از اولیا؛ بررسی دلایل منکران شفاعت؛ بررسی دیدگاه معتزله درباره شفاعت.

۸۰۰ . وهابیت و عالم برزخ، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۹۷ص، رقعی.

حیات برزخی از مسائل اختلافی میان مسلمانان و وهابیان است. این مسئله خود سرچشمه اختلاف در مسائل دیگری مانند: استعانت از ارواح اولیای الهی، و استغاثه از آنان، توسل به اولیای الهی بعد از

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۸۷

وفاتشان به شمار می‌رود. همه مسلمانان به حیات برزخی و زندگی اموات به ویژه اولیای الهی در عالمی میان دنیا و آخرت به نام برزخ باور دارند، اما وهابیان به حیات برزخی حتی برای اولیای الهی معتقد نیستند و از همین روی، استعانت از آنان، استغاثه از آنان و توسل به آنان، نزد وهابیان از مظاهر بارز شرک است. توجه به اولیای الهی نزد آنان همچون توجه به سنگ، بی اثر است؛ زیرا معتقدند که اولیا بعد از مرگ هیچ ارتباطی با دنیا ندارند و از هیچ تصرفی برخوردار نیستند. در این نوشتار این مسئله را تبیین و دیدگاه وهابیت را درباره اش نقد و رد کرده است.

۸۰۱. وهابیت و غلو، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۱۹ص، رقعی.

وهابیان شیعه را به سبب برخی از اعتقاداتش غالی دانسته و آن را به بدعت یا شرک یا کفر نسبت داده‌اند. اعتقاد به نظام واسطه میان خلق و خالق، سلطه غیبی اولیا در برزخ، علم غیبی اولیا در برزخ و حاجت خواستن با واسطه از خدا از این دست باورها هستند. افراد یا گروه‌هایی نیز در درازنای تاریخ درباره پیامبران و اولیای الهی غلو کرده‌اند و این انکارناپذیر است، اما متأسفانه مغرضان و معاندان یا جاهلان این تفکر را به برخی از مسلمانان نسبت داده‌اند. این کتاب برای این است که به تفصیل موضوع «غلو» را بررسی کند.

۸۰۲. وهابیت و مسئله قبر، ۱. بنای قبر، ۲. زیارت قبر، ۳. نماز و

دعا در کنار قبر، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۰، ۱۳۷ص، رقعی.

روایات و منقولاتی در اثبات مشروعیت زیارت قبر و آداب آن در بردارد. هدف نویسنده نقد عقاید وهابیت و رد ادعاهای آنهاست. عنوان‌های کتاب چنین‌اند: زیارت قبر، حکم طواف بر قبور اولیا، بنای قبور و بنای مسجد و روشن کردن چراغ بر قبور اولیا. هریک از این بحث‌ها، با ادله قرآنی و روایی متعددی و با نقل از متون اهل سنت اثبات شده و شواهد بسیاری درباره مشروعیت زیارت و بنا ساختن بر قبور عرضه شده است. بخشی از کتاب گفته‌های عالمان وهابی را از منظرهای گوناگون نقد می‌کند. نتیجه بحث‌ها این است که بیشتر

عالمان اهل سنت همانند شیعه، زیارت قبور را جایز می دانند و دلایل مختلفی برای این مدعا دارند و تنها وهابیان در این باره به اشتباه و انحراف دچار شده اند.

۸۰۳ . الوهابية دعاوی و ردود: دراسة فى أفكارهم و مناقشة

لآرائهم، نجم الدين طبسى، ۱۳۷۹، ۲۷۱ص، وزیرى.

مؤلف در این اثر با شیوه بحث روانی و استفاده از شواهد تاریخی به رد شبهات وهابیان پرداخته است. وی پس از طرح آرای وهابیان در موضوعاتی همچون شفاعت، تبرک جستن به قبور، استغاثه و طلب حوائج، زیارت قبور، نذر، قسم به غیر خدا و ساختن مقبره با مناقشه در دلایل و مستندات ایشان و ذکر شواهد تاریخی و آرای علما در این باره به رد دعاوی آنها می پردازد و در فصل پایانی کتاب فهرستی از کتب نوشته شده در رد وهابیت را می آورد. این کتاب با عنوان «وهابیت در ترازوی نقد» به فارسی ترجمه و منتشر شده است.

۸۰۴ . الوهابية فرقة للتفرقة بين المسلمين: دراسة تاريخية

شاملة، و موثيق و مستندات عن دورها الخياني فى هزائم الامة

الاسلامية، حامد ابراهيم عبدالله، ۱۳۸۹، ۱۶۸ص، جیبى.

به بررسی تاریخی شکلگیری فرقه وهابیت در این اثر می پردازد. نویسنده مطالبش را در چهار بخش سامان داده است: ۱. معرفی پدران معنوی وهابیت (ابن تیمیه و ابن قیم جوزیه)؛ ۲. شخصیت و عقاید محمد بن عبدالوهاب؛ ۳. ساختار حکومت عربستان سعودی؛ ۴. نقش وهابیان در این حکومت.

۸۰۵ . الوهابية وأصول الاعتقاد، محمد جواد بلاغى، به كوشش

محمد على حكيم، ۱۳۸۰، ۷۴ص، جیبى.

هفدهمین شماره از مجموعه «علی مائده الكتاب و السنة» و پاسخی مستند به آیات و روایات، به عبدالله بن بلهید قاضی القضاة حجاز است که به رد اعتقادات و عمل شیعه پرداخته و برضد آن فتوا داده بود. فصل های پنج گانه کتاب چنین اند: توحید الله فی العباده، توحید الله فی الأفعال،

فصل یازدهم: اعتقادات و پاسخ به شبهات ۲۸۹

البناء على القبور، الصلاة عند القبور وإيقاد السرج عليها، في الذبائح والنذور.

۸۰۶ . الوهابيون والبيوت المرفوعة، محمد علي سنقري حائري،

تحقيق لجنة من العلماء، ۱۳۸۰، ۱۲۸ص، وزيري.

به بررسی مشروعیت توسل و تبرک و نقد عقاید وهابیت می پردازد. این کتاب سه بخش دارد که با مطالبی مستدل، عقیده غیراسلامی وهابی ها را تبیین کرده است. ابتدا ثابت می کند که دعا و استعانت از غیر خدا، شرک نیست؛ آن گاه نشان می دهد که اولیای الهی مقام شفاعت دارند؛ چه در این دنیا باشند و چه نباشند. سپس دلایل گوناگونی از کتاب و سنت و اجماع مسلمانان بر وقوع استشفاع و توسل می آورد.

۸۰۷ . هدیه های الهی در رد افکار وهابیت، اسماعیل تمیمی

مالکی، ترجمه کاظم حاتمی طبری، ۱۳۹۶، ۲۹۶ص، وزیری.

این اثر، ترجمه کتاب «المنح الالهية في طمس الضلالة الوهابية» نوشته شیخ ابوالفداء اسماعیل بن محمد تمیمی مالکی (۱۷۶۵-۱۸۳۲ق)، از عالمان و نویسندگان تونسسی اهل سنت است. در زمان ابوالفداء و در دوران حاکمیت ابومحمد حموده پاشا حسینی در تونس، حجاج تونسسی نوشته هایی از وهابیت را با عنوان «کشف الشبهات» و «الورقة الوهابية الواردة من المشرق» میان مردم تونس منتشر کردند و باعث گمراهی آنان شدند. حاکم تونس از شیخ ابوالفداء درخواست کرد تا به ادعاهای وهابیان پاسخ دهد. اسماعیل تمیمی نیز در پاسخ، کتاب مفصلی با عنوان «المنح الالهية في طمس الضلالة الوهابية» نگاشت.

۸۰۸ . هشدار در خصوص تکفیرهای بی رویه، محمد بن علوی

مالکی، ترجمه مرکز تخصصی ترجمان دینی، ۱۳۸۹، ۱۰۴ص، رقی.

برخی از عالمان درباری حجاز در عصر حاضر، زمینه ساز جریان تکفیرند، اما شماری از عالمان منصف برآمده از فرقه وهابیت، مانند محمد بن علوی مالکی، با قرائتی جدید از آثار سلف خود و با بازخوانی

۲۹۰ آینه آثار

این پدیده، برآند که اندیشه‌ای نوع‌عرضه کنند. التحذیر من المجازفة بالتکفیر از آثار او در این زمینه است که این نوشتار ترجمه‌ای فارسی از آن عرضه می‌کند.

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی

۸۰۹. اشارات معرفیه فی مناقب امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام، محمد سلمان الحجی، ۱۳۹۰، ۱۳۶ص، رقعی.

امیرالمؤمنین علیه السلام مناقب و فضایل بی شماری دارد که از رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره آن حضرت نقل شده اند. مؤلف صد منقبت را از میان مناقب یاد شده روایات اهل سنت گزینش کرده است و درباره هریک از آنها توضیح مختصری آورده است.

۸۱۰. اشتراکات شیعه و اهل سنت در عقیده مهدویت، جواد جعفری، ۱۳۹۳، ۹۶ص، رقعی.

این تحقیق، به برخی نقاط مشترک میان شیعه و سنی در مسئله مهدویت می پردازد. بی شک، مراجعه به منابع روایی شیعه و اهل سنت و استخراج روایات مشترک، به روشنی گویای اشتراک فراوان و وحدت نظر جهان اسلام در آموزه بالنده مهدویت است. موارد مشترک میان فرق اسلامی در سه بخش کلی ارائه می شود: بخش اول، مشترکات روایات شیعه و سنی درباره شخص امام مهدی علیه السلام، بخش دوم، مشترکات درباره قیام ایشان و بخش سوم مشترکات درباره دوران حکومت امام مهدی علیه السلام.

۸۱۱ . اضواء علی عقائد الشیعه الامامیه و تاریخهم ، جعفر سبحانی ،

۱۳۷۹ ، ۷۸۰ ص ، وزیری .

بسیاری از نویسندگان قدیم و جدید بر این باورند که تشیع همچون دیگر مذاهب اسلامی ساخته و پرداخته درگیری های سیاسی است ، اما گروه دیگری معتقدند که مذهب تشیع نتیجه بحثی کلامی و فکری است . خواننده این کتاب ، به روشنی در می یابد که پایه و اساس تشیع همان امتداد حقیقی تفکر و عقیده اصیل اسلامی است .

۸۱۲ . الامام المهدي عليه السلام في كلمات الاعلام من السنة ، علی

محمد علی دخیل ، ۱۳۸۷ ، ۳۹ ص ، جیبی .

این نوشتار سخنان شصت نفر از بزرگان و علمای قدیم و جدید اهل سنت درباره حضرت مهدی عليه السلام را در بردارد .

۸۱۳ . الإمام المهدي عليه السلام و مستقبل العالم في ضوء الكتاب و

السنة ، جعفر الهادی ، ۱۳۸۷ ، ۲۰ ص ، جیبی .

شخصیت و جایگاه امام مهدی عليه السلام و ارتباط ایشان را با آینده جهان بر اساس قرآن و روایات بررسی می کند . این کتاب مباحثی درباره صفات و ویژگی ها ، ولادت ، حکومت و غیبت امام مهدی عليه السلام در بردارد .

۸۱۴ . ائمة اهل البيت عليهم السلام ، علی آل محسن ، ۱۳۹۲ ، ۲۳۲ ص ،

وزیری .

معرفی امامان اهل بیت عليهم السلام از دیدگاه فریقین موضوع این نوشتار است . در بخش نخست با توجه به شبهات و هابیون درباره ائمه عليهم السلام ، حقوق اهل بیت عليهم السلام تبیین شده است . در ادامه ضمن معرفی هریک

از ائمه علیهم السلام، فضایل آن‌ها نیز ذکر شده است.

۸۱۵ . امامان اهل بیت علیهم السلام در کتب اهل سنت، حکمت الرحمة،

ترجمه آیت الله خزائی، ۱۳۹۲، ۲۴۳ص، وزیری.

اهل بیت علیهم السلام همواره نزد مسلمانان جایگاه ویژه‌ای داشته‌اند و مناقب و فضایل آنان در کتاب‌های شیعه و اهل سنت درج شده است. از این رو بررسی دیدگاه اهل سنت درباره اهل بیت علیهم السلام، می‌تواند یکی از

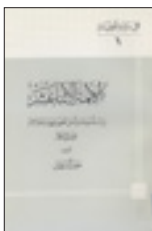
راه‌های تقریب میان دو فرقه اصلی اسلامی، یعنی شیعه و اهل سنت، باشد. کتاب پیش رو در یازده فصل و یک بخش پایانی سامان یافته است. در دو فصل نخست کتاب، برخی آیات و روایات مربوط به شأن و منزلت اهل بیت علیهم السلام آورده شده و در فصول دیگر به نقل سخنان علما و بزرگان اهل سنت درباره فضایل اهل بیت پرداخته است. نویسندگان به روایاتی اشاره کرده که از نظر علمای اهل سنت صحیح است و جز در برخی موارد، آن هم برای شاهد و نمونه، از نقل روایات ضعیف نزد آنان خودداری کرده است. نویسنده در آغاز فصل پایانی کتاب، که به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه اختصاص داده، با اشاره به مسئله مهدویت در اندیشه اسلامی، موضوع ولادت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه براساس سخنان اهل سنت را بررسی کرده است. در این کتاب برای معرفی هر امام در ابتدای هر فصل، تنها از روایات اهل سنت استفاده نشده، بلکه از روایات شیعه نیز بهره گرفته تا کتاب از شکل احتجاج و مجادله خارج شود. نویسنده در بخش پایانی کتاب نیز مسئله تمسک به ائمه اهل بیت علیهم السلام را بیان کرده است.

۸۱۶ . انطباق آموزه‌های مهدوی دعای ندبه با قرآن و احادیث،

محبوبه سرمدی، ۱۴۰۱، ۲۵۶ص، رقعی.

این کتاب فرازهای دعای ندبه را براساس آیات و روایات بررسی کرده و به شبهاتی که به این دعا وارد شده، پاسخ داده است. نویسنده ابتدا اصالت سند دعا را بررسی و با استناد به منابع معتبر، راوی و اصالت دعا را به اثبات رسانده است.

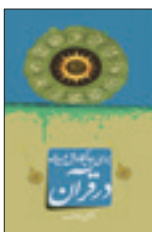

۸۱۷. **الاثنا عشر، جعفر سبحانی، ۱۳۷۵، ۱۷۹ص، رقی.**
پژوهشی مختصر درباره زندگانی و شخصیت ائمه دوازده گانه شیعه:
است.

۸۱۸. **بازگشت خورشید برای امیرالمؤمنین (علیه السلام)، محمودی، ۱۳۸۷، ۲۰۸ص، رقی.**

بازگشت خورشید برای حضرت علی (علیه السلام) از ویژگی های آن حضرت است که این نوشتار به تفصیل به بیان این معجزه بزرگ (آمده در منابع تاریخی و روایی با عنوان ردّ الشمس) پرداخته است. برپایه روایات فراوان، معجزه بازگشت خورشید برای حضرت علی (علیه السلام) دو بار روی داد؛ در زمان حیات رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، و پس از ارتحال پیامبر (صلی الله علیه و آله)؛ یعنی زمان حکومت ظاهری امیرالمؤمنین (علیه السلام). این کتاب به هر دو روایت پرداخته است.

۸۱۹. **بررسی جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) در قرآن، مجید معارف، ۱۳۸۷، ۷۰ص، رقی.**

بنابر حدیثی که در کتب شیعه و اهل سنت آمده است و همه بر صحت آن اتفاق نظر دارند، رسول گرامی اسلام دو امانت بزرگ از خود به یادگار گذاشت: قرآن و اهل بیتش. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) هدایت مسلمانان را به مراجعه آنان به آن دو وابسته دانست. در هدایت گری قرآن به ویژه برای پرهیزکاران تردیدی نیست؛ زیرا قرآن بینه ابدی پیامبر و راهنمای همیشگی مسلمانان است، اما اهل بیت (علیهم السلام) چه کسانی اند و از نظر سیاسی و معنوی چه شئونی دارند که بر پایه حدیث ثقلین، هدایت قرآن به رهبری آنان گره خورده است؟ نویسنده با استفاده از قرآن و اخبار معتبر در شأن نزول یا توضیح آیات قرآن، اطلاعاتی درباره مصادیق اهل بیت، به ویژه امامت حضرت علی (علیه السلام) و فرزندان او به دست می دهد.

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی ۲۹۵

این کتاب با عنوان «مکانة اهل البیت علیهم السلام: فی القرآن» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۸۲۰ . برگی از فضایل و کرامات اهل بیت علیهم السلام، فاطمه عسکری،

۱۳۹۱، ۲۲۰ص، رقعی.

این کتاب در یک دیباچه، یک مقدمه و پانزده فصل به تعریف پاره‌ای از فضایل و کرامات اهل بیت علیهم السلام می‌پردازد. فصل اول مفهیمی کلی درباره بحث در بردارد و پس از تعریف کرامت، به توضیح و واکاوی پیش‌گویی یا تصرف شخص صاحب کرامت به اذن الهی، تفاوت کرامت با معجزه، ضرورت صدور کرامات معصومان علیهم السلام و فلسفه کرامات معصومان علیهم السلام می‌پردازد؛ سپس معجزات و کرامات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، و دیگر چهارده معصوم علیهم السلام را به ترتیب یاد می‌کند.

۸۲۱ . تفسیر قرآن ناطق یا شرح زیارت جامعه کبیره، محمد محمدی

ری شهری، به کوشش احمد غلامعلی، ۱۳۸۷، ۶۸۸ص، وزیری.

شرح زیارت جامعه کبیره با استناد گسترده به آیات قرآن و احادیث معصومان علیهم السلام و در بردارنده آرای برخی از شارحان دیگر است. این کتاب «زیارت جامعه» را به ۱۱۰ بخش تقسیم کرده و در آغاز هر بخش پیش از شرح آن به واژه شناسی پرداخته است.

۸۲۲ . جایگاه و فضایل اهل بیت از منظر زیارتنامه‌ها، حافظ نجفی،

۱۳۹۷، ۲۶۴ص، وزیری.

این کتاب با هدف تبیین بخشی از فضایل اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، که در چند زیارتنامه منتخب وجود دارد، نوشته شده است. هدف نویسنده شرح زیارتنامه‌ها نیست، بلکه فزاهایی از زیارتنامه‌ها و برخی از ادعیه است که متناسب با سرفصل‌های این تحقیق، به آن استشهداد و استفاده شده است.

۸۲۳ . حجة الوداع رسالة مختصرة تستعرض خطب النبي الاكرم صلى الله عليه وآله وكلماته في حجة الوداع وحقائق تاريخية عند الفريقين، جعفر سبحانی تبریزی، ۱۳۸۷، ۷۱ص، جیبی.

گزارشی از خطبه‌ها و ارشادات پیامبر در سفر آخر ایشان به حج معروف به حجة الوداع است. مؤلف متن عربی هفت خطبه پیامبر را در این سفر گزارش می‌کند. عنوان‌های این خطبه‌ها چنین‌اند: خطبه در روز هفتم و هشتم ذی الحجه، سخنان در روز عرفه، خطبه در روز نحر، خطبه در مسجد خیف، خطبه رسول الله کنار کعبه، خطبه در غدیر خم.

۸۲۴ . حدیث غدیر منشور جاودان ولایت، محمدتقی رهبر، ۱۳۸۷، ۴۷ص، پالتویی.

این اثر در پاسخ به نوشته‌ای با عنوان «ماجرای غدیر خم و رابطه آن با ولایت» نوشته شده که آن را مؤسسه‌ای انتشاراتی در عربستان، به فارسی میان زائران ایرانی منتشر کرده است. مؤلف این نوشتار با انکار وقایع مسلم تاریخی می‌کوشد ماجرای غدیر خم و حدیث ولایت را از مسیر اصلی اش (ولایت امیر مؤمنان) منحرف و به حادثه‌ای کوچک محدود کند و در عقاید ساده دلان شبهه افکند.

۸۲۵ . حقیقت جاوید، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۹۰، ۸۴ص، رقی.
بازنویسی و تلخیصی از نگین حقیقت: مناظره مأمون با علمای اهل سنت درباره فضایل حضرت علی علیه السلام، نوشته عبدالرحمن باقرزاده است.

۸۲۶ . حماسه جاویدان، حشمت الله قنبری تهرانی، ۱۳۹۱، ۱۶۸ص، پالتویی.

نگاهی تاریخی به واقعه عاشورا و حوادث پس از آن است. نویسنده مطالبش را در دو بخش کلی با عنوان «در اثناى واقعه» و «بعد از واقعه» آورده است.

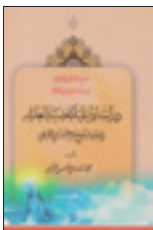
۸۲۷ . خمس فریضه‌ای الهی، محمد مهدی نجف، ترجمه عباس جلالی، ۱۳۸۶، ۸۳ص، پالتویی.

خمس، از فرائض واجب مالی - عبادی است که خدای سبحان آن را بر بندگان خود واجب کرده و مؤلف محترم در این کتاب، آن را از دیدگاه قرآن و روایات بررسی کرده است.

۸۲۸ . در جست و جوی حقیقت: رویکردی روشمند به مسئله امامت در سپهر اندیشه شیعی، مسعود فکری، ۱۳۹۲، ۲۳۶ص، وزیری.

این نوشتار در راستای بازخوانی روشمند یک از مهم‌ترین باورهای شیعی که همان امامت است، نوشته شده است. نویسنده به تبیین تفاوت دیدگاه شیعی و نیز دیدگاه‌های غیر شیعی در موضوع امامت پرداخته و کوشیده اصول بنیادین شیعه امامیه را درباره امامت به بحث بگذارد و دلایل پیروان آن را در پرتو کتاب و سنت، آشکار سازد. این کتاب به دو بخش کلی تقسیم شده است. در بخش اول کلیات بحث ارائه شده و در بخش دوم طی سه فصل این مباحث مطرح گردیده است: موضوع امامت؛ امامت در قرآن و سنت؛ عصمت و علم امام.

۸۲۹ . دراسة واعية لفضیة الغدير (فی ضوء المنهج الاجتماعي التاريخي)، محمد مهدی شمس الدین، ۱۳۸۶، ۳۲ص، جیبی.

این نوشتار تحلیلی از دید اجتماعی - تاریخی حادثه غدیر خم را بررسی می‌کند. نویسنده معتقد است تحلیل تاریخی تنها، به بحث و جدل می‌انجامد. بنابراین، از این روش دوری کرده و به تحلیل تاریخی - اجتماعی روی آورده است.

۸۳۰ . دوازده گفتار درباره دوازدهمین حجت خدا حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشرف، حسین اوسطی، ۱۳۸۶، ۲۹۶ص، وزیری.

دوازده گفتار درباره برخی از مباحث مرتبط با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشرف به ویژه

برخی از شبهات درباره وجود آن حضرت در بردارد. عنوان های موضوعات آن چنین اند: اثبات وجود حجّت خدا، حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه از دیدگاه عقل؛ اثبات وجود حجت خدا حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه از دیدگاه نقل؛ کسانی که با حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه ملاقات کرده اند؛ اثبات وجود حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه از طریق ظهور و بروز معجزات و کرامات از ناحیه مقدسه آن بزرگوار؛ استغاثه و توسل به خاندان عصمت و طهارات و حضرت مهدی (اروحنا فداه)؛ پیرامون غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه؛ پیرامون طول عمر حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه؛ پیرامون مسئله انتظار؛ وظیفه اهل ایمان در زمان غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه؛ وقایع قبل از ظهور؛ ویژگی های حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه؛ پاسخ به سؤالات.

ویرایش جدیدی از این کتاب در سال ۱۳۹۲ در ۳۷۲ صفحه و در قطع وزیری منتشر شد

۸۳۱ . دور الشيعة في بناء الحضارة الإسلامية، جعفر سبحانی،
۱۳۷۴، ۱۴۴ص، رقی.

به شیوه ای مستدل نقش شیعه و دانشمندان آن را در پیشرفت فرهنگ و ادب و علوم و فنون تمدن اسلامی بیان کرده است.

۸۳۲ . الرسول الاعظم يبشر بظهور الامام المهدي، علی محمد علی
دخیل، ۱۳۷۸، ۲۳ص، جیبی.

احادیث متواتری را در بردارد که بر پایه آنها، حضرت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به آمدن منجی آخرالزمان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه بشارت داده است.

۸۳۳ . شخصیت و امامت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در اشعار اهل
سنت قرن اول هجری، حافظ نجفی، ۱۳۹۵، ۴۴۸ص، وزیری.

در این تحقیق دیدگاه شعرا و ادبای اهل سنت قرن اول هجری درباره شخصیت حضرت علی علیه السلام بررسی و تحلیل شده است. محقق علت انتخاب اشعار شعرای قرن اول در عنوان تحقیق را این دانسته است که بسیاری از آنها علی علیه السلام را از نزدیک دیده اند یا اوصاف و ویژگی های شخصیتی

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی ۲۹۹

آن حضرت را با یک واسطه از افراد مطمئن شنیده اند. از این رو سخنان و سروده هایشان از ایتقان و استحکام بیشتری در معرفی چهره تابناک حضرت علی علیه السلام برخوردار است. مطالب این کتاب در چهار بخش سامان یافته است.

۸۳۴ . شیعه در ایران، تألیف محمدحسین مظفر (۱۳۱۲-۱۳۸۱ق)،

ترجمه سید محمدباقر حجتی، ۱۳۸۶، ۵۴ص، پالتویی.

گزیده ای از «تاریخ الشیعة» تألیف محمدرضا مظفر است که تاریخ شیعه را در ایران بررسی می کند. عنوان های فصول کتاب چنین اند: آغاز تشیع در ایران، فرمان روایی طاهریان در هرات، دولت علویان، شیعه و آل بویه در ایران، شیعه و مغولها در ایران، شیعه و صفویه در ایران، شیعه و دوران حکومت نادرشاه در ایران، شیعه و دوران حکومت قاجاری ها در ایران.

۸۳۵ . شیعه در حجاز، محمدحسین مظفر (۱۳۱۲-۱۳۸۱ق)، ترجمه

سید محمدباقر حجتی، ۱۳۸۷، ۲۴ص، پالتویی.

نویسنده در این جزوه، نخست به ظهور شیعه در حجاز اشاره می کند؛ سپس به وضع کنونی شیعه در حجاز و شیوه برخورد آل سعود با آنان می پردازد.

۸۳۶ . شیعه شناسی، آشنایی با مذاهب اسلامی، وحدت اسلامی

و پاسخ به شبهات، بشیر سلیمی، ۱۳۸۹، ۱۲۶ص، وزیر.

این کتاب که برای کارگزاران حج و زیارت تدوین شده است، دروسی در زمینه شیعه شناسی، آشنایی با مذاهب اسلامی و وحدت اسلامی برپایه نُه سخنرانی استاد بی آزار شیرازی در بردارد. خلاصه دروس، نمونه سؤالات تشریحی و تستی و متون درس ها در آن آمده است و برخی از عنوان هایش چنین اند: شیعه از نظر قرآن و حدیث؛ اثبات امامت ائمه علیهم السلام صحابه و موضع شیعه در مورد نقل حدیث از ایشان؛ مذاهب اهل سنت؛ توسل و وسیله و وحدت اسلامی گامی فراتر از تقریب.

۸۳۷ . الشيعة في موكب التاريخ، جعفر سبحاني، ۱۳۷۱، ۱۴۰ ص،
رقعی.

تلاشی مستند برای اثبات این دعوی است که تشیع جز استمرار رهبری رسول الله ﷺ نیست. بنابراین، برای تشیع، تاریخی جز آغاز تاریخ اسلام و سرچشمه ای جز فرمایش پیامبر ﷺ نمی توان یافت. این نوشتار، سومین جلد از «علی مائدة العقيدة» است.

۸۳۸ . شیعه و سابقه تاریخی آن، محمدحسین مظفر (۱۳۱۲-۱۳۸۱ق)، ترجمه سید محمدباقر حجتی، ۱۳۸۷، ۳۲ ص، پالتویی.

ترجمه بخشی از کتاب «تاریخ الشيعة» تألیف محمدحسین مظفر است. کتاب با معنای لغوی «شیعه» آغاز شده است و در ادامه در چند بخش به سابقه تاریخی شیعه پرداخته است: سابقه اختصاص عنوان «شیعه» به پیروان ائمه علیهم السلام؛ دعوت به تشیع از چه زمانی آغاز شد؟ انتشار تشیع؛ علنی شدن دعوت به تشیع.

۸۳۹ . الصحابة الذين رووا احاديث الرسول الاعظم ﷺ في الامام المهدي عجل الله تعالی فرجه الفرج، علی محمد علی دخیل، ۱۳۸۷، ۲۴ ص، جیبی.

نام های صحابه و تابعانی را در بردارد که احادیثی از پیامبر ﷺ درباره حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الفرج نقل کرده اند. نام کتاب های آنان نیز در این اثر آمده است.

۸۴۰ . الظاهرة العاطفية الانسانية في سيرة الرسول ﷺ، محمد علی تسخیری، ۱۳۸۸، ۴۷ ص، جیبی.

به بررسی عطوفت و مهربانی به دیگران در سیره پیامبر ﷺ می پردازد. نویسنده انتقاد خود را درباره برخی از رفتارهای ناسازگار مسلمان با سیره پیامبر ﷺ بیان کرده است.

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی ۳۰۱

۸۴۱. عاشورا حماسه جاويدان، سيد محمد شفيعی مازندرانی،
مقدمه محمد فاضل لنکرانی، ۱۳۸۲، ۳۹۲ ص، وزیری.

پس از شرح مختصری درباره سال‌های نخست زندگانی امام حسین علیه السلام، یاران با وفای آن حضرت را در واقعه کربلا معرفی می‌کند و علل و سرچشمه‌های شکل‌گیری قیام خونین آن حضرت را بر می‌شمرد. هم‌چنین وقایع و رخداد‌های غم‌انگیز روزهای تاسوعا و عاشورا را توصیف می‌کند و درباره فداکاری‌های یاران امام حسین علیه السلام توضیح می‌دهد. دیگر صفحات کتاب به پرسش‌ها و پاسخ‌هایی درباره قیام عاشورا، حوادث و پی‌آمدهای ماندگار این واقعه می‌پردازد.

۸۴۲. عقیق ولایت، اسماعیل منصوری لاریجانی، ۱۳۹۰، ۱۴۸ ص،
رقعی.

به بررسی و تحقیق در حقیقت و حقانیت ولایت امیرمؤمنان امام علی علیه السلام و دیدگاه علمای شیعه و سنی درباره امامت می‌پردازد. نویسنده در سه فصل، از ولایت و انواع آن، سیر ولایت در منابع اسلامی و ولایت و شفاعت با نگاهی عرفانی سخن می‌گوید و به تبیین موضوع ولایت حضرت امام علی علیه السلام و رابطه آن با موضوع شفاعت از دیدگاه متفکران شیعه و سنی می‌پردازد.

۸۴۳. غدیر در پرتو کتاب و سنت، مجید معارف، ۱۳۸۷، ۸۴ ص،
پالتویی.

با تکیه بر شواهد قرآنی و روایی، به بررسی واقعه غدیر پرداخته و امامت حضرت علی علیه السلام را از این منظر آشکار کرده است. قبلا این اثر با عنوان «غدیر در آینه قرآن و روایات» با حجمی کمتر توسط انتشارات نبأ منتشر شده است و بعد از اصلاحات و تجدید نظر کلی در مباحث به شکل کنونی منتشر شده است. این کتاب با عنوان «الغدیری رحاب الكتاب والسنة» به عربی ترجمه و منتشر شده است.

۸۴۴ . الغدير في رحاب الكتاب والسنة، مجيد معارف، تعريب: اسعد الكعبي، ۱۳۹۲، ۱۰۴ص، جیبی.
ترجمه عربی کتاب «غدیر در پرتو کتاب و سنت» است.

۸۴۵ . غدیریات، عبدالحسین امینی، ۱۳۷۲، ۱۵۷ص، جیبی.
این کتاب اولین شماره از مجموعه من فیض الغدیر است که در آن اشعار شاعران قرن اول تا هشتم درباره واقعه غدیر نیز آمده است.

۸۴۶ . فراهایی از تاریخ پیامبر اسلام (ویراست جدید)، جعفر سبحانی، ۱۳۹۷، ۴۸۴ص، وزیری.

این کتاب ویراست جدیدی از کتاب فراهایی از تاریخ پیامبر اسلام است. در این کتاب، که به قلم حضرت آیت الله العظمی سبحانی تألیف شده است، تنها به ذکر حوادث تاریخی بسنده نشده، بلکه تلاش شده است درباره علل حوادث گوناگون و نتایج آنها تجزیه و تحلیل شود تا هدف نهایی، که آموزنده بودن تاریخ است، تأمین شود.

۸۴۷ . غلو، حقیقت و اقسام آن: ترجمه الغلو، حقیقته و اقسامه، نوشته سید کمال حیدری، ترجمه پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۱، ۱۰۴ص، رقعی.

به بررسی پدیده غلو و برخی ویژگی های آن می پردازد. بحث غلو، از مباحث مربوط به مقام پیامبر ﷺ و امامان اهل بیت است. البته این بحث تنها به علم امام محدود نمی شود، بلکه همه فضایل و مراتب اهل بیت را در بر می گیرد؛ چه آنهایی که به گستردگی علم ائمه مربوط است که علم غیب را نیز شامل می شود و چه

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی ۳۰۳

آنهایی که به مقام و جایگاه بلند آنان در پیشگاه خداوند متعال مربوط است؛ به گونه ای که کسانی درباره این مقامات به خطا دچار شده و آنها را از مصادیق غلو دانسته اند. از این رو، برای رفع این شبهه، محورهای زیر مطرح و تبیین شده اند: ۱. غلو در لغت و کاربرد شرعی آن؛ ۲. پیدایی و پیشینه غلو؛ ۳. گفته های غالیان درباره اهل بیت علیهم السلام؛ ۴. غالیان از نگاه اهل بیت علیهم السلام.

۸۴۸ . **فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله**، جعفر سبحانی، ۱۳۷۳، ۵۳۶ ص، وزیر ی.

دوره ای کامل و گویا درباره زندگی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله است که با استناد به معتبرترین مدارک تاریخی با قلمی روان و شیوا فراهم آمده است. سعی نویسنده محترم برای تجزیه و تحلیل حوادث گوناگون از مزایای مهم این کتاب است تا تاریخی آموزنده، به جامعه بشری عرضه شود.

۸۴۹ . **فلسفه امامت و تحلیلی از سیره سیاسی امامان معصوم علیهم السلام**، حسن ترکاشوند، ۱۳۹۷، ۱۴۳ ص، رقهی.

این پژوه، ضمن بیان ضرورت و فلسفه امامت از دیدگاه مذاهب اسلامی و همچنین بیان اشتراک و افتراق آنان در این موضوع، درصدد تبیین این موضوع است که هریک از دوازده امام علیهم السلام، به بهترین صورت ممکن، وظایف امامت را انجام داده و تحقق بخش فلسفه امامت بوده اند. نویسنده اعتقاد دارد تبیین همه اقدامات ائمه علیهم السلام کاری بسیار گسترده و دقیق است و در توان این نوشتار نیست. افزون بر اینکه شبهات مخالفان امامت ائمه علیهم السلام، به ویژه وهابیت، بیشتر درباره برپا نکردن حکومت و همچنین اجرا نشدن مقررات اسلامی از سوی ائمه اهل بیت علیهم السلام است. از این رو، فقط اقدامات ائمه علیهم السلام را در حوزه تشکیل حکومت اسلامی و به دست گرفتن رهبری اجتماع و اجرای امور مرتبط با آن، به اجمال تبیین کرده است.

۸۵۰ . قیسات من حیة الائمة الهداة عليهم السلام، جعفر الهادی، ۱۳۸۷، ص ۴۸، جیبی .

نوشته‌ای کوتاه درباره زندگی ائمه معصومین عليهم السلام و برخی از سخنان گهربار آنان است.

۸۵۱ . قیسات من حیة النبی و اهل بیته عليهم السلام، حیدر عبدالکریم، ۱۳۸۷، ص ۷۲، جیبی .

نوشته‌ای کوتاه درباره زندگی و حیات پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت عليهم السلام و گوشه‌ای از فضایل و سخنان گهربار آنان است.

۸۵۲ . کاوشی در اصول عقاید: ترجمه اصول العقیده، محمد سعید طباطبائی حکیم، ترجمه محمد مهدی رضایی، ۱۳۹۱، ص ۴۲۰، وزیر .

به بحث و بررسی درباره اصول عقاید براساس دیدگاه آیت الله محمدسعید حکیم از مراجع تقلید عراق می پردازد. مؤلف کوشیده است با قلمی ساده و روان و استوار و با دلایلی محکم و مستدل، باورهای امامیه را بازگوید و شبهات مخالفان را در این باره با حکمت و برهان پاسخ گوید. این کتاب پنج بخش دارد: توحید، نبوت و رسالت، امامت و عدل، حسن و قبح عقلی، قضا و قدر و معاد. هر بخش جز بخش پنجم دارای چند فصل و چند گفتار است.

۸۵۳ . کتیبه‌های محبت: فضیلت‌های اهل بیت عليهم السلام از زبان اهل سنت، سید حسین اسحاقی، ۱۳۸۸، ص ۲۴۰، رقعی .

گوشه‌ای از فضایل اهل بیت عليهم السلام از زبان عالمان و روایان اهل سنت است که با فضا سازی و نقل به مضمون مناسب در قالب داستان، عرضه شده است. مطالب به تفکیک هریکی از چهارده معصوم عليهم السلام گزارش شده‌اند.

۸۵۴ . محبوبیت ائمه بقیع علیهم السلام نزد اهل سنت، سیدحسین اسحاقی، ۱۳۸۹، ۲۵۲ص، رقعی.

اوصاف و فضایل ائمه بقیع علیهم السلام را از دیدگاه اهل سنت با استفاده از آثار نویسندگانی چون داود الهامی، علی اصغر رضوانی، علی باقر شیخانی، مهدی لطفی، علی اصغر قربانی، ابوالفضل هادی منش در بردارد. این کتاب برای زائران بیت الله الحرام و مدینه منوره فراهم شده است.

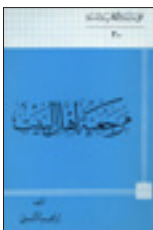
۸۵۵ . محنة السب: تحلیل دوران اجبار بر سب امام علی علیه السلام، محمدرضا زارع خورمیزی، ۱۴۰۱، ۲۸۸ص، وزیری.

رویداد سب امام علی علیه السلام در یک دوره مشخص حداقل شصت ساله، از معاویه تا عمر بن عبدالعزیز، به دستور حکام اموی در جامعه اسلامی ترویج می شده است. نحوه اعمال این سیاست، چگونگی برخورد با آن و تأثیرات این سیاست بر عقاید، فقه و دیگر شئون اجتماعی، موضوع کتاب *محنة السب* است.

۸۵۶ . مختصر فضایل الخمسة من الصحاح الستة و غيرها من الكتب المعتمدة عند اهل السنة والجماعة، سید مرتضی حسینی فیروزآبادی، تلخیص و تحقیق طالب الخزاعی، ۱۳۹۱، ۲۰۰ص، وزیری.

مرحوم فیروزآبادی از عالمان برجسته شیعه، کتابی در سه جلد به نام فضایل الخمسة نوشته و آنچه در این کتاب عرضه شده است، برگزیده ای از روایات معتبر این کتاب در یک جلد به شمار می رود. این کتاب در بردارنده فضایل پنج تن آل عبا در صحاح سته است.

۸۵۷ . مرجعية اهل البيت علیهم السلام، ابراهیم امینی، ۱۳۸۰، ۳۲ص، جیبی.

پیامبرگرمی اسلام صلی الله علیه و آله برای هدایت و رهبری امت در همه زمینه های سیاسی، اجتماعی و دینی، برانگیخته شد و با توجه به نیاز دائمی

جامعه به رهبر، در همه زمان ها و زمینه ها، اهل بیت شایسته خویش را پیشوایان پس از خودش خواند. مؤلف به بررسی مرجعیت و رهبری دینی اهل بیت علیهم السلام و تبیین همین مسئله پرداخته است.

۸۵۸ . مع الشيعة الإمامية في عقائدهم، جعفر سبحانی، ۱۳۷۲،

۲۱۶ص، رقعی.

به بیان برخی از اعتقادات شیعه اثناعشری می پردازد. برای آگاهی از اعتقادات پیروان هر مذهب، باید به جای اعتماد به نوشتار و گفتار مخالفان آنان که موجب بی اعتمادی و اختلافات مذهبی است، به کتاب ها و منابع اعتقادی آنان مراجعه کرد و این کتاب که آن را یکی از عالمان بزرگ شیعه نوشته است، منبع مطمئتی برای اطلاع از عقاید شیعه امامیه به شمار می رود.

۸۵۹ . مفاد حدیث الغدير، عبدالحسين امینی، تحقیق نعمان

النصری، ۱۳۷۶، ۱۷۴ص، جیبی.

دومین کتاب از مجموعه من فیض الغدیر است که برخی از مباحث درباره حدیث غدیر همچون متن حدیث، راویان، برخی از اشکالات و پاسخ به آنها، دیدگاه علما درباره این حدیث را در بردارد.

۸۶۰ . مفهوم شناسی و مصداق یابی اهل بیت علیهم السلام، غلامحسین

زینلی، ۱۳۸۷، ۴۲ص، پالتویی.

این کتاب به این مباحث پرداخته است: ضرورت شناخت اهل بیت علیهم السلام، قرائن درون شمول آیه تطهیر بر اهل بیت،، قرائن برون شمول آیه تطهیر بر اهل بیت،، اشمال آیه تطهیر بر دیگر امامان شیعه، ویژگی ها و اوصاف امامان علیهم السلام در حدیث مذکور.

فصل دوازدهم: شیعه شناسی - امام شناسی ۳۰۷

۸۶۱ . المقتطفات من کتاب فضائل الصحابة ، سعود بن عید بن عمر الصاعدي ، اعداد ابو محمد احمد ، ۱۳۹۱ ، ۵۰۸ ص ، وزیری .
گزیده هایی از فضایل الصحابة سعود بن عید بن عمر الصاعدي درباره فضایل اهل بیت علیهم السلام و فرزندان و برخی از اصحاب ایشان در بیست فصل است .

۸۶۲ . مكانة اهل البيت عليهم السلام: في القرآن ، مجید معارف ، تعریب عبدالرضا شالچیان ، ۱۳۹۲ ، ۸۰ ص ، جیبی .
ترجمه عربی کتاب «بررسی جایگاه اهل بیت علیهم السلام در قرآن» است . نویسنده با استفاده از قرآن و اخبار معتبر در شأن نزول یا توضیح آیات قرآن ، اطلاعاتی درباره مصادیق اهل بیت ، به ویژه امامت حضرت علی علیه السلام و فرزندان او به دست می دهد .

۸۶۳ . موكب الشعراء المادحين المهدي ، علی محمد علی دخیل ، ۱۳۸۷ ، ۳۲ ص ، جیبی .
اشعار برخی از شاعران درباره حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه در این اثر گردآوری شده اند .

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی

۸۶۴. **آرمیدگان در بقیع، علی اکبر نوایی، ۱۳۹۵، ۴۰۸ ص، وزیری.**

این کتاب، مجموعه مقالات منتشر شده در ۱۸ شماره نشریه میقات حج است که با عنوان «خفتگان در بقیع» طی سالیان اخیر در این مجله منتشر شده است. در این مقالات که به صورت سلسله وار از شماره ۶۵ این نشریه منتشر شده و تاکنون نیز ادامه دارد، صحابه و بزرگان مدفون در بقیع معرفی شده اند. در این کتاب، این مقالات با تدوین مجددی در پنج بخش دسته بندی شده اند. فصل اول: بقیع و جایگاه آن؛ فصل دوم: صحابه راستین پیامبر ﷺ؛ فصل سوم: دیگر صحابه پیامبر؛ فصل چهارم: وابستگان و خویشاوندگان پیامبر ﷺ و اهل بیت اطهار؛ فصل پنجم: همسران پیامبر ﷺ.

۸۶۵. **آشنایی با زنان قرآنی، فؤاد حمدو الدقس، ۱۳۹۰، ۲۱۱ ص، رقعی.**

ترجمه بخشی از نساء فی القرآن الکریم نوشته فؤاد حمدو الدقس است. در درازنای تاریخ، زنانی بودند که قرآن کریم در برخی از آیاتش رفتار پسندیده آنان را ستوده یا رفتار ناپسندشان را نکوهیده است. این تحقیق به بررسی شأن نزول آیاتی از این دست می پردازد. زنان قرآنی، زنانی اند که آیه هایی از کلام الله مجید، درباره آنان نازل شده و گاه از آنان نام برده است.

۸۶۶ . ابراهیم ابن مالک اشتر نخعی (متوفای ۷۲ق)، سید محمود

سامانی، ۱۳۹۳، ۱۴۰ص، رقعی.

درباره ابراهیم بن مالک اشتر و عملکرد او در برهه ای حساس از تاریخ اسلام و تشیع، اظهارات متناقضی ارائه شده است. در این پژوهش تلاش شده تا نخست ضمن اشاره به نقش و جایگاه مالک اشتر در رویدادهای عصر خلفا و بویژه نقش مالک در خلافت امیرمؤمنان علیه السلام، در سه فصل بعدی به ابراهیم بن مالک پرداخته شده و زندگی نسبتاً جامعی از او ارائه شود. البته بیشترین اطلاعات و داده های تاریخی از ابراهیم، نقش آفرینی او در قیام مختار، نبرد با سپاه اموی به فرماندهی عبید الله بن زیاد و نیز رویگردانی از مختار و همراهی با مصعب بن زبیر است. در پایان نیز فصلی به نسل ابراهیم و بقعه های منسوب به آنان اختصاص داده شده است.

۸۶۷ . ابراهیم غمر، نواده امام حسن مجتبی علیه السلام و جد سادات

طباطبایی، سید محمود سامانی و محمد مهدی فقیه بحر العلوم،

۱۳۹۴، ۱۳۲ص، رقعی.

معرفی شخصیت و ابعاد زندگی ابراهیم غمر، از نوادگان امام حسن مجتبی علیه السلام موشموضوع این نوشتار است. وی از راویان شیعه و فردی ثقه و در نشر معارف اهل بیت علیهم السلام کوشا معرفی شده است. نویسنده در سه فصل مطالبش را بیان کرده است. در فصل نخست به معرفی پدر و مادر، القاب، اوصاف و برخی ویژگیهای او پرداخته است. در فصل دوم، به چونگی شهادت و معرفی مرقد و بارگاه او اشاره داشته است. در فصل سوم هم نسل ابراهیم، که بیشتر آنان سادات طباطبایی هستند، بررسی شده است.

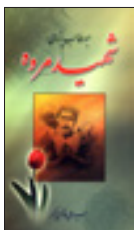
۸۶۸ . ابراهیم مجاب، مدفون در حائر حسینی، محمد مهدی فقیه

بحر العلوم، ۱۳۹۳، ۸۷ص، رقعی.

مؤلف درباره وی نوشته: ابراهیم مجاب، فرزند محمد بن امام موسی کاظم علیه السلام اولین علوی دلباخته اباعبدالله الحسین علیه السلام بود که در کربلا اقامت گزید باعث رفت و آمد و اسکان دیگر علویان در این شهر

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۱۱

مقدس شد. او چون به زهد و تقوا آراسته بود، پس از شنیدن جواب سلام از ضریح امام حسین علیه السلام به مجاب منتقل شد و اکثر نسل او در کربلا سکونت دارند. در این کتاب سعی شده تا چهره شفاف‌تری از این نواده بزرگوار امام هفتم علیه السلام در ذهن خوانندگان و زوار محترم عتبات عالیات ترسیم شود.

۸۶۹. ابوطالب یزدی: شهید مروه، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۴، ۱۴۳ص، پالتویی.

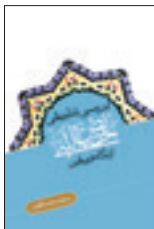
گزارشی از شهادت میرزا ابوطالب یزدی (۱۳۰۰ - ۱۳۲۲ق) را در بردارد. حکومت سعودی در سال ۱۳۲۲ شمسی او را به اتهام آلوده کردن حرم و کعبه به اعدام محکوم کرد و در محل صفا و مروه گردن زد. مؤلف اسناد تاریخی این ماجرا را نیز گزارش کرده است.

این کتاب با عنوان MERVE ŞEHİDİ به ترکی استانبولی ترجمه و منتشر شده است.

۸۷۰. ابوطالب یزدی: شهید مروه (ویراست جدید)، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۴۰۰، ۳۶۴ص، وزیر.

این کتاب ویراست جدیدی از کتاب ابوطالب یزدی است که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۴ به قلم سیدعلی قاضی عسکر منتشر شد. محقق با بررسی مجدد کتابخانه‌ها و مراکز اسنادی، به ویژه مرکز اسناد وزارت امور خارجه، اسناد جدیدی در ارتباط با این واقعه تاریخی شناسایی کرده است. این اسناد بیشتر مربوط به پیگیری‌های دولت و وزارت خارجه ایران و نیز واکنش‌های علما و محافل مذهبی نسبت به این حادثه در آن دوران است. این کتاب شامل ۸۲ سند است. نخست متن اسناد و در ادامه تصویر آنها آمده است. در پایان نمایه آیات، اشخاص و اماکن آورده شده است.

۸۷۱. بررسی تطبیقی خصائص النبی صلی الله علیه و آله از نگاه فریقین، سیدمحمد نقیب، ۱۳۹۵، ۲۸۰ص، وزیر.

در این کتاب که رساله سطح چهار نویسنده در حوزه علمیه قم است

و از جمله آثار برگزیده در جشنواره کتاب سال حوزه است، موضوع خصائص النبی ﷺ بررسی شده است. آنچه در این نوشتار پژوهش می شود، خصائصی است که با استناد به آیات قرآن، استنباط شده اند. پس از آن، دیدگاه دانشمندان شیعه و اهل سنت، مورد بررسی و تطبیق قرار گرفته و در مواردی، نقد و ایراد، انجام شده و در پایان، نظریه برگزیده، بیان شده است.

۸۷۲ . به سوی حقیقت، فاطمه حیدری، ۱۳۸۸، ۴۸ص، پالتویی.

«رزا» خبرنگار امریکایی شوهرش «ارنست» را در حادثه یازده سپتامبر از دست داده و از این رو، کینه شدیدی از مسلمانان به دل گرفته است. او با تأثیرپذیری از تبلیغات صهیونیستی فرض می کند که این حادثه پی آمد پیروی مسلمانان از آیین اسلام است، با فرصت مأموریتی که برایش فراهم می شود، نگرشش درباره اسلام تغییر می یابد. در این مأموریت، او همراه بانوی مترجم لبنانی که نیروهای اسرائیلی بستگانش را شهید کرده اند، به کشور عربستان سفر می کند و از نزدیک با آداب مسلمانان به ویژه هنگام اقامه نماز، آشنا و مسلمان می شود و دیگران را نیز به برخورد دوستانه با پیروان اسلام دعوت می کند.

۸۷۳ . پیامبر اعظم ﷺ در آینه قرآن، حسین اوسطی، ۱۳۹۷، ۱۷۲ص، رقی.

شناخت شخصیت و اخلاق و سیره انبیای الهی، به ویژه پیامبر اعظم ﷺ، به منظور الگوگرفتن از آنان، برای هراسانی خصوصاً مسلمانان ضروری است؛ زیرا خداوند آنان را الگوی همه انسان ها معرفی کرده. قرآن کریم، به یقین معتبرترین و بهترین منبع برای شناخت آن حضرت است. این کتاب الهی با معرفی ویژگی های اخلاقی و شخصیتی، و رسالت جهانی پیامبر اکرم ﷺ برای انسان ها، ایشان را در ابعاد مختلف می شناساند. این پژوه، کوششی در همین راستاست.

۸۷۴. تاریخ نقبای مکه و مدینه، محمد مهدی فقیه بحرالعلوم،
۱۳۹۴، ۱۵۶ص، رقیعی.

در کتاب پیش رو، پس از بیان مختصر درباره تاریخ نقابت سادات و وظایف نقیب، با فهرستی از نقبای مکه مکرمه و مدینه منوره روبه رو می شویم که مؤلف محترم، آنها را از منابع نسبی گرد آورده و از آنجا که موضوع کتاب، نقبای حرمین شریفین است، مؤلف خدمات نقبای اشراف را در این دو حرم بیان کرده است.

۸۷۵. حج نیکان-۱: حج از منظر آیت الله سید ابوالحسن رفیعی
قزوینی رحمته الله علیه، حسن اردشیری لاجیمی، ۱۳۹۸، ۶۵ص، پالتویی.

در این کتاب گوشه هایی از زندگی آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، به ویژه سفر حج او، و دیدگاه ها و نظرهایی که ایشان درباره حج و اسرار و ره آوردهای این سفر الهی دارد بررسی شده است. آیت الله رفیعی قزوینی از جمله علمایی است که عمر بابرکت خود را برای احیای فرهنگ اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام صرف کرد و آثار گرانبهایی از خود به یادگار گذاشت.

۸۷۶. حج نیکان-۲: آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی، حسین بافکار،
۱۳۹۸، ۸۴ص، پالتویی.

در این نوشتار بخشی از زندگی آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی، یعنی دو سفر حج ایشان، و دیدگاه ها و نظرهایی که درباره حج و اسرار و معارف آن دارند بررسی شده است. آیت الله کاشانی دو بار به حج واجب مشرف شده است. تشرّف نخست ایشان در سال ۱۳۱۶ قمری در سن ۱۶ سالگی به همراه پدر بزرگوارش و از طریق عتبات عالیات بوده است و تشرّف دوم هم در سال ۱۳۳۱ شمسی در سمت ریاست مجلس شورای ملی بوده که از مسیر تهران - بیروت عازم حج شدند.

۸۷۷ . حج نیکان-۳: آیت الله احمدی میانجی، عبدالرحیم اباذری،
۱۳۹۰، ۱۱۶ص، رقعی.

نویسنده در این کتاب پس از بیان شرح حالی کوتاه از آیت الله علی احمدی میانجی (۱۳۰۴-۱۳۷۹ش)، به سفر حج ایشان اشاره می‌کند و به تحریر دیدگاه‌های او درباره حج و اسرار آن و ره‌آوردهای این سفر الهی می‌پردازد و در پایان گزیده‌ای از خاطره‌های آیت الله احمدی را از سفرش به مکه مکرمه بازنویسی و عرضه می‌کند.

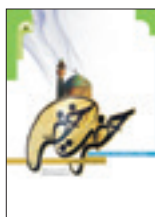
۸۷۸ . حج نیکان-۴: آیت الله شیخ محمدحسین کاشف الغطاء،
حسین بافکار، ۱۳۹۸، ۷۱ص، پالتویی.

در این کتاب گزارش‌هایی از زندگی آیت الله شیخ محمدحسین کاشف الغطاء رحمته الله علیه به ویژه سفر حج ایشان آمده است. دیدگاه‌ها و نظرهایی که ایشان درباره حج و اسرار و ره‌آوردهای این سفر الهی دارد نیز آمده است.

۸۷۹ . حج نیکان-۵: امام خمینی رحمته الله علیه، علی اکبر عالمیان، ۱۳۹۸،
۷۷ص، پالتویی.

بررسی «حج» از منظر مصلح بزرگ جهان اسلام و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی رحمته الله علیه موضوع این نوشتار است. ایشان به دلیل جایگاه رفیع در جهان اسلام همواره یکی از الگوهای نمونه برای پیشوایی مسلمانان به شمار می‌آید. بنابراین بررسی و تبیین اندیشه و کلام امام خمینی درباره حج و کیفیت زیارت خانه خدا و مدینه منوره بسیار مهم است. از طرفی امام خمینی رحمته الله علیه احیاگر حج صحیح ابراهیمی در دوران مہجوریت آن بود.

۸۸۰ . حضرت خضر عليه السلام و مکان‌های منسوب به ایشان (به ضمیمه
کتاب شناسی)، محمدسعید نجاتی و محمد مهدی فقیه بحر العلوم،
۱۳۹۵، ۲۷۲ص، وزیری.

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۱۵

حضرت خضر علیه السلام در آموزه های اسلامی از جایگاه ویژه ای برخوردار است؛ چرا که زندگی آن حضرت، اسرار آمیز و طولانی است و برخی از مردم، مدعی ملاقات با آن حضرت شده اند. نیز بقعه های بسیاری در سرزمین های اسلامی به نام این بزرگوار شناخته شده که شناسایی و معرفی کامل آنها، تاکنون انجام نشده است. این کتاب از سه بخش با عنوان «سیمای حضرت خضر علیه السلام در منابع اسلامی»، «مکان های منسوب به حضرت خضر علیه السلام در جهان اسلام» و «کتابشناسی حضرت خضر علیه السلام» تشکیل شده است.

۸۸۱ . حکیمه دختر امام جواد علیه السلام (متوفای پس از سال ۲۷۴ ق.)
مدفون در حرم عسکریین، محمد مهدی فقیه بحر العلوم، ۱۳۹۴،
۱۴۰ ص، رقعی

حکیمه، دختر امام جواد علیه السلام، از بانوان بزرگ و عظیم الشان شیعه است. او از راویان برجسته شیعه است که محضر چهارتن از ائمه شیعه را درک نموده و به عنوان سفیر امام زمان علیه السلام در غیبت صغرا، خدمت می کرد. در این کتاب، افزون بر زندگانی حکیمه خاتون علیه السلام، به روایات و راویان از او نیز پرداخته شده است.

۸۸۲ . حمزة ابن قاسم: نواده حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام
مشهور به حمزه غربی، محمد سعید نجاتی، ۱۳۹۳، ۱۸۴ ص، رقعی

یکی از چهره های پاک خاندان حضرت ابوالفضل علیه السلام، جناب ابویعلی حمزة ابن قاسم علوی است که زیارتگاهش در نزدیکی شهر حله عراق، به نام حمزه غربی معروف است. هر چند منابع تاریخی به صورت مستقیم به ایشان نپرداخته اند، نویسنده تلاش کرده با بهره گیری از برخی گزارش های باقیمانده درباره ایشان و روایات متعددی که از وی در کتب روایی شیعه بر جای مانده، معرفی کوتاهی از وی در این کتاب عرضه کند. این تحقیق شامل چهار فصل با این عناوین است: فصل نخست: زندگانی و خاندان حمزه، فصل دوم: حیات علمی حمزة ابن قاسم، فصل سوم: مسند حمزة بن قاسم و فصل چهارم: آستان مقدس حمزه. همچنین

در پایان کتاب، تصاویری از مزار ایشان آمده است.

۸۸۳. حمزه سید الشهداء علیه السلام، محمدصادق نجمی، ۱۳۸۳، ۲۱۵ص،

پالتویی.

مؤلف در این کتاب به معرفی شخصیت برجسته حضرت حمزه عموی پیامبر صلی الله علیه و آله پرداخته و کتاب را در پنج موضوع تنظیم کرده است:

۱. حضرت حمزه در دیدگاه قرآن؛ ۲. حضرت حمزه در کلام رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه هدی علیهم السلام؛ ۳. حضرت حمزه در جنگها؛ ۴. تلاش فرهنگی در مخدوش کردن شخصیت آن حضرت؛ ۵. حرم حضرت حمزه در بستر تاریخ.

۸۸۴. خاطرات و رهنمودهای حج: حجت الاسلام والمسلمین حاج

سید مهدی قریشی، تهیه و تنظیم گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده

حج و زیارت، ۱۴۰۲، ۵۶ص، رقی.

این کتاب زندگی نامه، خاطرات و رهنمودهای حجت الاسلام والمسلمین حاج سید مهدی قریشی، از روحانیان پیش کسوت حج

است. وی سال ها به عنوان روحانی کاروان و نیز مسئول دفتر نمایندگی بعثه مقام معظم رهبری در مدینه به زائران بیت الله الحرام خدمت کرد.

۸۸۵. زنان اسوه: آمنه مادر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله، صدیقه شاکری،

۱۳۹۰، ۸۴ص، پالتویی.

این کتاب که جلد دوم از مجموعه زنان اسوه است، زندگی نامه مختصری از مادر گرامی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است، که در چند بخش با این عناوین آمده است: آمنه مادر گرامی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، ازدواج آمنه، مراسم

ازدواج، مرتبه ایمان حضرت آمنه از دیدگاه شیعه، دیدگاه اهل سنت درباره ایمان حضرت آمنه، نطفه بهشتی پیامبر، توطئه قتل حضرت آمنه، رحلت جانسوز همسر، میلاد مولود آمنه، زمان و مکان میلاد نبی اسلام، دوران شیرخوارگی مولود آمنه، سفر به یشرب، وفات مادر، پس از وفات آمنه و فضایل آمنه.

۸۸۶. زنان اسوه: اسماء بنت عمیس: همسر گرامی امیر مؤمنان علیه السلام،

حسین حسینیان مقدم، ۱۳۹۰، ۶۶ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد دهم از مجموعه کتاب های «زنان اسوه» است که به بررسی و شرح دوران زندگی «اسماء بنت عمیس»، از همسران حضرت علی علیه السلام از تولد تا رحلت ایشان اختصاص دارد. گفتنی است در پایان این مجلد، نقش فرهنگی سیاسی این بانوی بزرگوار در تاریخ صدر اسلام و به ویژه در دوران زندگی اش با حضرت علی علیه السلام بررسی شده است.

۸۸۷. زنان اسوه: ام حبیبه همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، فتحیه

فتاحی زاده، ۱۳۹۱، ۴۴ص، پالتویی.

این کتاب ششمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به معرفی ام حبیبه یکی از همسران رسول خدا و دختر ابوسفیان بن حرب از دشمنان سرسخت آن حضرت می پردازد. نام و نسب، اسلام و هجرت به حبشه، ازدواج با پیامبر اکرم، هجرت به مدینه، ابوسفیان در خانه ام حبیبه، ام حبیبه و ماجرای قتل عثمان، وفات و نقش ام حبیبه در روایت حدیث از مطالب این اثر است. در مقدمه آن می خوانیم: «ام حبیبه از سابقان در اسلام و از مهاجران به حبشه بود؛ وی در شرایط بسیار سختی به اسلام گروید و در کنار پیروان رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم قرار گرفت».

۸۸۸. زنان اسوه: ام سلمه: همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، حسین

مرادی نسب، ۱۳۹۰، ۷۲ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد پنجم از مجموعه کتاب های «زنان اسوه» است که به شرح و بررسی دوران زندگی «اسماء بنت یزید» معروف به «ام سلمه» از همسران پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم اختصاص دارد که در آن از تولد تا رحلت این بانوی بزرگوار شده است. شایان ذکر است در این اثر، علل و چگونگی تأثیرگذاری مثبت این بانوی بزرگوار در زمینه های گوناگون در صدر تاریخ اسلام بررسی شده است.

۸۸۹ . زنان اسوه: ام هانی خواهر گرامی امیر مؤمنان علیه السلام، حامد قرائتی، ۱۳۹۰، ۵۳ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد یازدهم از مجموعه کتاب های «زنان اسوه» است که به بررسی و شرح دوران زندگی «فاخته بنت ابی طالب» معروف به «ام هانی»، خواهر حضرت علی علیه السلام اختصاص دارد. شایان ذکر است در این مجلد، علاوه بر شرح زندگی ام هانی، با توجه به ولایت پذیری این بانو، تلاش شده است تا نقش و اهمیت استواری برارزش های اصیل دینی در رسیدن به سعادت بررسی شود.

۸۹۰ . زنان اسوه: حضرت نجمه و خیزران علیهما السلام مادران گرامی امام رضا و امام جواد علیهما السلام، بهاء الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۰، ۸۰ص، پالتویی.

در این کتاب کوشیده شده تا به صورت گذرا و فشرده از زندگانی دو تن از مادران گرامی امامان معصوم: حضرت نجمه مادر گرامی امام رضا علیه السلام و حضرت خیزران مادر گرامی حضرت جواد علیهما السلام بپردازد. این کتاب در دو فصل نگارش شده است؛ در فصل اول به زندگی حضرت نجمه سلام الله علیها پرداخته شده که شامل مباحث: ستاره پرفروغ، ازدواج نورانی، میلاد ثامن الحجج علیه السلام و تولد کریمه اهل بیت (حضرت معصومه علیها السلام) میشود. فصل دوم اختصاص دارد به زندگانی حضرت خیزران سلام الله علیها که مواردی چون جواهری از غرب حاکمیت اسلامی، اسامی مادر امام جواد علیه السلام، وجه تسمیه خیزران، ازدواج با امام رضا علیه السلام، تولد امام جواد علیه السلام، خیزران در توصیف پیامبر صلی الله علیه و آله، طاهره و مطهره، تشبیه به مریم صدیقه سلام الله علیها، حوادث دوران زندگی، حدیث هجران و در فراق امام از جمله مباحث این فصل از کتاب است.

۸۹۱ . زنان اسوه: حمیده مادر گرامی امام کاظم علیه السلام، محمد اصغر نژاد، ۱۳۸۹، ۶۵ص، پالتویی.

چهاردهمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که در آن شرح حال بانوی گرامی اسلام، حضرت حمیده، همسر گرامی امام صادق علیه السلام و مادر امام

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۱۹

کاظم علیه السلام بیان شده است. برخی عناوین مورد بحث درباره این بانو عبارتند از: مشخصات فردی، فضایل و ویژگی ها، همسری امام صادق علیه السلام، پاسخ گویی به معارف دینی بانوان، شاگرد ویژه انسان کامل، مادر امام زمان، فرزندان.

۸۹۲. زنان اسوه: خدیجه علیه السلام همسر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله، حسین

مرادی نسب، ۱۳۹۰، ۶۶ ص، پالتویی.

چهارمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به شرح حال حضرت خدیجه کبری علیه السلام همسر گرامی و فداکار رسول خدا صلی الله علیه و آله و مادر صدیقه طاهره علیه السلام پرداخته است. برخی عناوین مورد بحث در این کتاب عبارتند از: شخصیت و جایگاه؛ ازدواج و فرزندان؛ حضرت خدیجه علیه السلام پیش از بعثت؛ همراهی با رسول خدا صلی الله علیه و آله؛ حضرت خدیجه علیه السلام و جریان زید بن حارثه؛ رحلت خدیجه علیه السلام؛ کتاب شناسی خدیجه علیه السلام.

۸۹۳. زنان اسوه: دختران پیامبر صلی الله علیه و آله، فتحیه فتاحی زاده، ۱۳۹۱،

۹۲ ص، پالتویی.

هفتمین شماره از مجموعه زنان اسوه با نام «دختران پیامبر صلی الله علیه و آله» به معرفی زینب، رقیه و ام الکلتوم از دختران و شیما خواهر رضاعی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می پردازد.

۸۹۴. زنان اسوه: سمانه، حدیثه، نرجس خاتون علیه السلام، مادران گرامی

امام هادی، امام عسکری و امام زمان علیه السلام، بهاء الدین قهرمانی نژاد،

۱۳۹۰، ۱۰۴ ص، پالتویی.

نویسنده در این کتاب کوشیده است تا به صورت گذرا و فشرده از زندگانی سه تن از مادران گرامی امامان معصوم، سمانه مادر ارجمند امام هادی علیه السلام و حدیثه مادر گرامی امام عسکری علیه السلام و نرجس خاتون علیه السلام مادر حضرت ولی عصر علیه السلام بپردازد. در فصل اول این کتاب که شرح مختصری است از زندگی حضرت سمانه مادر گرامی امام جواد علیه السلام به مباحثی چون نام و نسب؛ چگونگی ازدواج با امام

جواد علیه السلام؛ تولد هادی امت؛ فرزندان دیگر حضرت سمانه؛ رخدادهای مهم دوره زندگی حضرت سمانه و جایگاه معنوی حضرت سمانه اشاره شده است. فصل دوم این کتاب اختصاص دارد به زندگی حضرت حدیثه علیها السلام مادر ارجمند حضرت عسکری علیه السلام که مؤلف در این فصل به توضیح مواردی چون نام و نسب؛ ازدواج با برکت؛ تحمل شدائد و همراهی با حجت خداوند؛ داغ هجران؛ در طریق ولایت و جزء صالحات قانتات پرداخته است. حضرت نرجس خاتون، عنوان فصل سوم است که شامل مباحث معرفی نرجس خاتون علیها السلام؛ حدیث وصلت؛ پایان انتظار؛ وصال سرنوشت ساز؛ شب موعود و حدیث هجران می شود.

۸۹۵ . زنان اسوه: شهربانو علیها السلام همسر گرامی امام حسین علیه السلام، ناهید

طیبی، ۱۳۹۰، ۶۰ص، پالتویی.

موضوع این کتاب معرفی و شناخت «شهربانو سلام الله علیها»، همسر «امام حسین علیه السلام» است. نگارنده بعد از معرفی شخصیت «شهربانو علیها السلام» و توضیحاتی درباره نسب نامه و خاندان ایرانی این بانو، اطلاعات زندگی

ایشان را با بهره گیری از پژوهش های تاریخ نگاران بیان می کند. وی سپس رویدادهای مرتبط با ورود ایشان به مدینه و روایت های آن را بررسی می نماید و بعد از ذکر تاریخ تولد و ملیت ایشان اسامی گوناگون این بانورا برمی شمرد. کتاب با توضیحاتی درباره درگذشت «شهربانو» و مزار وی و پژوهشی درباره بقعه «بی بی شهربانو» پایان می یابد.

۸۹۶ . زنان اسوه: فاطمه بنت اسد مادر گرامی امام علی علیه السلام، بهاء

الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۰، ۵۳ص، پالتویی.

کتاب حاضر، جلد هشتم از مجموعه کتابهای «زنان اسوه» است که به بررسی و شرح دوران زندگی «فاطمه بنت اسد»، همسر حضرت ابوطالب و مادر حضرت علی علیه السلام از تولد تا رحلت ایشان اختصاص دارد. هدف

از تحریر این مجلد، شناخت واقعیت های زندگی این بانوی بزرگوار و بهره گیری زنان امروز از رو، من، رفتار و گفتار ایشان است.

۸۹۷. **زنان اسوه: فاطمه بنت الحسن مادر گرامی امام باقر علیه السلام و امّ فروه مادر گرامی امام صادق علیه السلام، بهاء الدین قهرمانی نژاد، ۱۳۹۱، ۷۸ص، پالتویی.**

سیزدهم مجموعه زنان اسوه در دو فصل مجزا به معرفی فاطمه بنت الحسن مادر گرامی امام باقر علیه السلام و امّ فروه مادر گرامی امام صادق علیه السلام اختصاص دارد. مروری بر خاندان فاطمه بنت الحسن، ازدواج الهی، تولد امام باقر علیه السلام، دوران محنت، حضور مجدد در مدینه، فضایل و کرامات فاطمه بنت الحسن و در سوگ یار از مطالب فصل اول و تاج فضیلت، سابقه این نام در عرب، خاندان، تولد ام فروه، مقدمات ازدواج ام فروه با امام باقر علیه السلام، وصلتی آسمانی، تحمل سختی ها، جایگاه ام فروه و درگذشت او از مطالب فصل دوم اثر است.

۸۹۸. **زنان اسوه: مادران رضاعی پیامبر صلی الله علیه و آله: ام ایمن، ام فروه، حلیمه، ثویبه به ضمیمه اسماء بنت یزید و ام رعله، رمضان محمدی، ۱۳۹۱، ۴۸ص، پالتویی.**

سومین شماره از مجموعه زنان اسوه «مادران رضاعی پیامبر صلی الله علیه و آله» است که به معرفی ام ایمن، ام فروه، حلیمه و ثویبه به ضمیمه اسماء بنت یزید و ام رعله می پردازد.

۸۹۹. **زنان اسوه: نقش زنان در تاریخ اسلام، سید محمود سامانی، ۱۳۹۰، ۷۶ص، پالتویی.**

اولین شماره از مجموعه زنان اسوه است که به بررسی نقش زنان در تاریخ اسلام پرداخته است. نخستین دفتر نقش مقدمی داشته و بیشتر زنان صحابی در حوادث صدر اسلام و نظرات کلی اسلام درباره زنان را بیان کرده است. به طور کلی شناخت زندگانی این بانوان و بهره گیری از روش و منش و گفتارشان و پیروی از رفتارشان می تواند زمینه های تعالی و سعادت واقعی زنان جامعه را فراهم سازد و پویایی جامعه را تضمین کند. نویسنده در این کتاب در چهار فصل به بررسی نقش های

سیاسی - اجتماعی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی زنان در اسلام پرداخته است.

۹۰۰ زندانیان هاشمیه: تاریخ زندگی سادات حسنی زندانی در

هاشمیه کوفه، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۵، ۲۶۴ص، وزیر.

این پژوه، درباره حسننیانی است که در مهم ترین قیام های فراگیر حسنی نقش برجسته ای داشتند و به همین دلیل، به دستور منصور عباسی در زندان هاشمیه کوفه، زندانی و سپس به شهادت رسیدند. ایشان از فرزندان حسن مثنی و فاطمه بنت الحسین علیهم السلام بودند.

۹۰۱. زید و صعصعة، پسران موحان، کامران محمدحسینی، ۱۳۹۵،

۱۳۶ص، رقی.

پسران موحان (زید، صعصعة و سیحان)، از یاران نزدیک و شیعیان برجسته امام علی علیه السلام بودند. از میان این سه برادر، زید و صعصعة نزد شیعه شناخته شده ترند. این سه برادر، از آغاز خلافت علی علیه السلام همراه او بودند و همراه با دیگر اعضای قبیله عبدالقیس، بخشی از سپاه وفادار به آن حضرت را تشکیل می دادند. زید و سیحان، جانشان را بر سر همین وفاداری گذاشتند و در نبرد جمل به شهادت رسیدند. صعصعة بن موحان، در بقیه دوران خلافت امام علی علیه السلام با آن حضرت همراه بود. در این کتاب، مختصری از زندگی زید و صعصعة، به همراه معرفی زیارتگاه های منسوب به آنان آمده است.

۹۰۲. زینب دختر امام موسی کاظم علیه السلام، محمد مهدی فقیه،

بحرالعلوم، ۱۳۹۳، ۹۱ص، رقی.

مؤلف درباره ایشان می نویسد: یکی از دختران بافضیلت امام موسی کاظم علیه السلام حضرت زینب است که در که در منابع رجالی، تاریخی و انساب، اطلاعات بسیار کمی درباره وی وجود دارد. از آنجا که در ایران، افغانستان و مصر چندین زیارتگاه به نام این بانوی مجلله منسوب است، پژوهش درباره صحت و سقم این مرزها ضروری است تا برای خوانندگان محترم سره

از ناسره روشن شود.

۹۰۳. زینب عقیله بنی هاشم، سیدهاشم رسولی محلاتی،
۱۳۷۶، ۱۲۰، پالتویی.

بررسی گوشه‌هایی از زندگی حضرت زینب کبری سلام الله علیهاست. برخی عناوین بخش‌های کتاب عبارتند از: ولادت، نام و کنیه، دوران کودکی، ازدواج با عبدالله بن جعفر، شمه‌ای از فضایل حضرت زینب، سفر تاریخی زینب به کربلا، در شب عاشورا، در روز عاشورا، به سوی کوفه، در کوفه، خطبه آتشین، در مجلس یزید، خطبه زینب در شام، بازگشت به مدینه، محل دفن، فرزندان زینب.

۹۰۴. ساقی تشنه: نگاهی به زندگی حضرت ابوالفضل علیهما السلام،
ابوالفضل هادی منش، ۱۳۹۰، ۱۳۲، پالتویی.

در نوشتار حاضر، سعی شده است با بررسی زوایایی از زندگانی حضرت عباس علیهما السلام، چهره روشن‌تری از آن حضرت به تصویر کشیده شود. حضرت عباس علیهما السلام در چهارم شعبان سال ۲۶ ق متولد شد. ابوالقریه؛ باب الحوائج؛ قمر بنی هاشم و... از القاب آن حضرت هستند. ایشان در تمام مدت عمر با برادرش حسین علیهما السلام همراه بود و سرانجام نیز در واقعه کربلا در راه اسلام و ولایت به شهادت رسید.

۹۰۵. سر نینوا: زینب کبری علیها السلام، محمدعلی محسن زاده، تهیه و
تنظیم بعثه مقام معظم رهبری در سوریه، ۱۳۸۸، ۲۳۸، ص.

کتاب حاضر مشتمل بر سه فصل است که فصل اول آن تحت عنوان «حضرت زینب در تاریخ اسلام» و فصل دوم آن، مقاله «عقیلة الوحی» نوشته علامه سید عبدالحسین شرف‌الدین به صورت عربی توسط معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری در سوریه تهیه و منتشر گردیده است. این دو فصل توسط مؤلف ترجمه و به ضمیمه فصل سوم «زینب کبری قافله سالار کاروان خورشید»، تحت عنوان کتاب حاضر در اختیار علاقمندان قرار گرفته است.

۹۰۶ . سفیر سعادت: سیری در زندگی حضرت مسلم رضی الله عنه، ابوالفضل

هادی منش، ۱۳۸۸، ۹۵ص، پالتویی.

شرح حالی از زندگی سرباز فداکار اسلام حضرت مسلم بن عقیل، سفیر و پیشاهنگ نهضت همیشه جاوید عاشورا، است. نویسنده پس از بررسی اجمالی دوران کودکی و نوجوانی حضرت مسلم، به فعالیت های مسلم در دوره امام علی رضی الله عنه و امام حسن رضی الله عنه پرداخته است. سپس به طور مفصل درباره قیام مسلم در کوفه مطالبی بیان شده است.

۹۰۷ . سلمان محمدی رضی الله عنه استاندار مدائن، احمد صادقی

اردستانی، ۱۳۸۹، ۱۶۴ص، رقی.

در این کتاب زندگی سلمان محمدی که بعد از معصومین رضی الله عنهم از بلندمقام ترین افراد امت اسلامی بوده است، در دوازده فصل با این عناوین شرح داده می شود. در آغوش اسلام؛ در نگاه معصومان؛ حکمت و فقاہت؛ پیشگویی ها در محضر علی و فاطمه رضی الله عنهما؛ در جبهه های جنگ، آموزه ها و هدایت ها و...

۹۰۸ . سید تاج الدین حسینی آوی، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۳،

۸۰ص، رقی.

سید تاج الدین حسینی آوی از سلسله سادات جلیله آوه و از دانشمندان بزرگ قرن هشتم هجری است و با دانش و قدرت بیان و استدلال خود توانست با همراهی علامه حلی، ایلخان مغول اولجایتو را به مذهب شیعه در آورد و با اینکار زمینه خدمت به جهان اسلام را فراهم آورد و در نهایت نیز به همین جرم مظلومانه در کنار دجله به شهادت رسید. در این نوشتار پس از بررسی نام و نسب این شخصیت، توضیحاتی درباره چهره های شاخص خاندان سید تاج الدین و خانواده و فرزندان وی و نیز دوران زندگی او و نقش وی در تشیع اولجایتو آمده است. در ادامه برخی از اقدامات و مناصب سید تاج الدین و علل قتل وی بررسی شده است. در پایان

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۲۵

هم سابقه مرقد و مزار منسوب به سید تاج الدین بررسی شده و تصاویری از آن آمده است.

۹۰۹. سید محمد، پسر امام هادی علیه السلام مدفون در دجیل، محمد جواد جوادی، ۱۳۹۵، ۱۹۲ ص، رقعی.

این کتاب، درباره شخصیت و زندگی سید محمد، مشهور به سبع الدجیل، فرزند ارشد و بلافصل حضرت امام هادی علیه السلام است. نویسنده کوشیده است بیشتر مباحث مرتبط با او همچون زندگی شخصی، جایگاه ایشان میان شیعیان، تصور امامت او پس از پدر بزرگوارش امام هادی علیه السلام و مسئله بداد امامت، فرزندان و نسل سید محمد، بارگاه ایشان در گذر زمان و توسعه و بازسازی آن، برخی کرامات سید محمد، و اشعار در مورد ایشان را بررسی و تحلیل کند.

۹۱۰. شخصیات من الحرمین الشریفین، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۰، ۶۳۹ ص، وزیری.

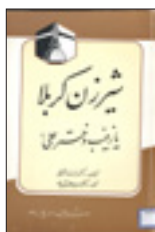
این کتاب درباره برخی از اشخاص حرمین شریفین مکه و مدینه و شامل توضیحاتی درباره ۲۵ نفر از افراد معروف آن است. عثمان بن مظعون، عبدالله بن مسعود و رحلة الإيمان المبارکة، مقدار بن الأسود الکندی، حمزة بن عبدالمطلب، عبدالله بن عباس، جعفر الطیار، ام المؤمنین خدیجة، عمار بن یاسر، ام سلمة، ابوذر الغفاری، ابویوب الأنصاری، خباب بن الارت، بلال، ابوطالب، سعد بن معاذ، جابر بن عبدالله الأنصاری، عبدالله بن رواحة، خزیمة بن ثابت الأنصاری، ذو الشهادتین، حذیفه بن الیمان، سلمان الفارسی، اسماء بنت عمیس، مصعب بن عمیر، ابو سعید الخدری، ابی بن کعب و ابورافع، مولی رسول الله صلی الله علیه و آله، اسامی افرادی است که در این کتاب درباره آنها توضیحاتی آمده است.

۹۱۱. شخصیت شناسی حضرت فاطمه زهرا علیه السلام بر پایه کتاب و سنت، مجید معارف، ۱۳۹۲، ۹۶ ص، پالتویی.

این اثر برگرفته از دو مقاله علمی است: مقاله نخست «سیمای حضرت زهرا علیه السلام در روایات اهل تسنن» و مقاله دیگر «شاخصه های ایمان در الگوی

فکری- رفتاری حضرت فاطمه علیها السلام است. مولف با بازیابی کلی در مباحث این دو مقاله، به ویژه با تقویت اسناد و افزودن مطالبی دیگر و نیز اصلاح ساختار، اثر فوق را عرضه کرده است. در این ساختار، مطالب ذیل این عناوین بیان شده است: گستره فضایل حضرت زهرا علیها السلام در کتاب و سنت؛ جایگاه فاطمه زهرا علیها السلام در قرآن و تفسیرهای روایی؛ جایگاه فاطمه زهرا علیها السلام در حدیث و تاریخ؛ منظومه اعتقادی حضرت زهرا علیها السلام؛ حضرت زهرا علیها السلام و دفاع از رسالت و ولایت؛ پاکدامنی و عفاف حضرت زهرا علیها السلام؛ بررسی سیره عبادی حضرت زهرا علیها السلام؛ شکوه و جلال فاطمه علیها السلام در قیامت.

۹۱۲ . شیرزن کربلا، یا زینب دختر علی، عایشه بنت الشاطی، ترجمه

جعفر شهیدی، ۱۳۷۶، ۱۴۰ ص، رقعی.

مؤلف کتاب، که از نویسندگان اهل سنت است، با تحقیق و تتبعی نیکو مطالب گرانبهایی را فراهم آورده، هرچند اگر از دیدگاه معتقدات شیعی بخوایم بدین کتاب بنگریم آن را بدون نقص نخواهیم یافت، ولی جای کتابی چنین در شرح حال آن بانوی بزرگوار خالی است.

۹۱۳ . صحابه ایرانی پیامبر صلی الله علیه و آله و دیگر مسلمانان ایرانی تبار در عصر

نبوی، سید محمود سامانی، ۱۳۹۳، ۹۶ ص، رقعی.

شاید برخی چنین تصور کنند که رسول خدا صلی الله علیه و آله، از میان ایرانیان، جز سلمان فارسی صحابه ایرانی دیگری نداشته است. اما با ملاحظه در برخی منابع سیره‌ای و صحابه-نگاری، به تعداد قابل توجهی از صحابه ایرانی تبار برمی‌خوریم که تاکنون آنگونه که باید، شناسانده نشده‌اند. این نوشتار، معرفی کسانی است که در برخی منابع، با منشأ و تبار ایرانی شناخته شده‌اند. افزون بر صحابه ایرانی، ایرانیان بسیاری نیز در همان عصر، گرچه محضر آن حضرت را درک نکردند، با شنیدن پیام اسلام، به اسلام گرویدند؛ ایرانیان مقیم یمن که با عنوان «ابناء» شناخته می‌شوند و نیز ایرانیان ساکن بحرین بزرگ، از آن جمله‌اند که در این نوشتار به بررسی چگونگی اسلام آنان پرداخته شده است.

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۲۷

ویرایش جدید این کتاب در سال ۱۳۹۶ در ۱۴۰ صفحه منتشر شد.

۹۱۴ . **چنانچه مسلمانان و عقیل، محمد مهدی فقیه**

جلالی (بحرالعلوم)، ۱۳۹۶، ۱۴۴ص، رقی.

این کتاب به زندگی خاندان عقیل بن ابی طالب و به ویژه ماجرای طفلان مسلمان می‌پردازد و از آن رو اهمیت دارد که میان خاندان ابوطالب، بیشترین شهید را در صحرای کربلا، خاندان عقیل تقدیم نهضت حسینی کردند. این مسئله به چند دلیل اهمیت دارد؛ زیرا افزون بر اینکه شهدای ابوطالب، فرزندان و نوادگان عقیل بودند، قریب به اتفاق، داماد حضرت امام علی علیه السلام، شوهر خواهر ابا عبدالله الحسین علیه السلام یا داماد جعفر بن ابی طالب بودند.

۹۱۵ . **عبدالله باهر فرزند امام سجاد از متولیان فدک و معرفی**

مزارات منسوب به ایشان، محمد مهدی فقیه بحرالعلوم، ۱۳۹۸،

۶۸ص، رقی.

معرفی شخصیت و زندگی عبدالله باهر، از فرزندان امام سجاد علیه السلام، و مزارات منسوب به او موضوع این نوشتار است. وی در عصر مروانیان زیست و زمانی که سرپرستی اوقاف و صدقات املاک پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و جدش علی علیه السلام را بر عهده داشت، میان علویان سرشناس بود. پرداختن به این شخصیت از این رو اهمیت دارد که نوادگان و نسل او بیشتر در ایران سکونت داشته و خاندان‌های متعددی از ایشان برخاسته‌اند که برخی از آنان در طول تاریخ، از مشاهیر، علما، دانشمندان و از شهدای اهل بیت به شمار می‌آیند.

۹۱۶ . **علی عریضی فرزند امام صادق علیه السلام، محمد مهدی فقیه**

بحرالعلوم، ۱۳۹۸، ۲۱۶ص، رقی.

این کتاب معرفی شخصیت و زندگی ابوالحسن علی بن جعفر، معروف به علی عریضی، فرزند برومند امام صادق علیه السلام است. ایشان از شیفتگان مکتب اهل بیت بود و در دوران اختناق عباسی توانست ارتباط برادر

بزرگوارش، امام کاظم علیه السلام را با مردم حفظ و پاسخ سؤالات شیعیان را از امام دریافت کند.

۹۱۷. **عمر اشرف فرزند امام سجاد علیه السلام، محمد مهدی فقیه**

بحرالعلوم، ۱۳۹۷، ۱۰۴ص، رقعی.

این کتاب نخستین تک نگاری درباره شخصیت عمر اشرف، فرزند امام سجاد علیه السلام است. نویسنده کوشیده علاوه بر نگاه منصفانه به زندگی عمر اشرف، محل وفات، دفن و مزارهای منسوب به فرزندان وی را نیز بررسی کند. مقبره های متعددی منسوب به ایشان در کشور عراق و نیز تولیت او بر فدک و نقل روایات متعدد از او، از جمله دلایل نگارش این کتاب بوده است.

۹۱۸. **فاطمه زهرا علیه السلام، محمد عبده یمانی، ترجمه محمد تقی رهبر،**

۱۳۷۹، ۲۸۰ص، وزیری.

زندگی فاطمه زهرا علیه السلام، در این کتاب به گونه ای جالب به تصویر کشیده شده است. این کتاب ترجمه ای آزاد از کتاب *إنها فاطمة الزهراء* نوشته دکتر محمد عبده یمانی، از چهره های معروف اهل سنت کشور عربستان سعودی، است. مؤلف در این کتاب کوشیده است زندگی فاطمه زهرا علیه السلام را، که با سیره نبوی در همه ابعادش پیوند خورده، تبیین کند.

۹۱۹. **فاطمه زهرا علیه السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله، قاسم خانجانی، ۱۳۹۱،**

۱۰۸ص، پالتویی.

نهمین شماره از مجموعه زنان اسوه است که سعی در معرفی فرزند نبی اکرم صلی الله علیه و آله با تکیه بر منابع اهل سنت دارد. آشنایی با زندگی شخصی و خانوادگی فاطمه علیه السلام، جایگاه حضرت فاطمه علیه السلام، ازدواج حضرت فاطمه علیه السلام، حضرت فاطمه علیه السلام در عرصه سیاست و اجتماع، جلوه هایی از شخصیت حضرت فاطمه علیه السلام، حضرت فاطمه علیه السلام پس از رسول خدا و آموزه های حضرت فاطمه علیه السلام از مهمترین مطالبی است که در این اثر به آن ها پرداخته شده است.

۹۲۰. فاطمه علیها السلام دختر محمد صلی الله علیه و آله، سید جعفر شهیدی، ۱۳۸۲،

۱۳۳ص، جیبی.

این کتاب، گوشه‌هایی از زندگانی و مظلومیت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را ترسیم نموده است. به اعتقاد نویسنده تحلیل شخصیت زهرا علیها السلام، ما را از اثر شگفت‌انگیز تعلیمات اسلام در عصراول این دین مطلع می‌سازد و می‌فهمیم، به عکس، آنچه مغرضان می‌گویند، اسلام دینی نیست که فکر و منطق زن را قید و زنجیر کرده باشد. اسلام حکمی مبنی بر اسارت و بندگی زنان صادر نکرده و بلکه می‌توان گفت اسلام تنها دینی است که حقوق اجتماعی زنان را امضا نموده و به آنها آزادی فکر و منطق داده است.

۹۲۱. قنبر غلام علی علیه السلام، احمد خامه‌یار، ۱۳۹۳، ۱۲۷ص، رقعی.

نویسنده در این اثر، از چند منظر شخصیت قنبر را بررسی کرده است. کتاب در چهار فصل تنظیم شده که عناوین آن‌ها به شرح زیر است:
۱. قنبر در منابع تاریخی و روایی؛ ۲. فرزندان و نوادگان قنبر؛ ۳. قنبر در ادب و هنر و فرهنگ عامه؛ ۴. زیارتگاه‌ها و مکان‌های منسوب به قنبر.

۹۲۲. قیامگر بصره، کشته باخمرا (زندگی و قیام ابراهیم بن

عبدالله بن حسن مثنی)، محمدسعید نجاتی، ۱۳۹۶، ۱۶۴ص،

رقعی.

ابراهیم بن عبدالله، معروف به قتیل باخمرا، از نوادگان امام حسن مجتبی علیه السلام است. وی برادر نفس زکیه، دومین قیام‌کننده علوی علیه خلافت بنی عباس بود. او پس از برادرش نفس زکیه، علیه منصور عباسی در بصره قیام کرد. در قیام ابراهیم، جمع زیادی از زیدیان، معتزلیان و تعدادی از فقهای بنام شرکت داشتند؛ اما در نهایت، قیام به نتیجه نرسید و ابراهیم در ۱۴۵ قمری، در منطقه باخمرا در نزدیکی کوفه کشته شد. در این کتاب، زندگی و قیام او بررسی شده است.

۹۲۳ . مبلّغ خستگی ناپذیر: یادنامه مرحوم آیت الله محمد جعفر خوشنویس (جعفر الهادی)، گردآورنده محمد حسین خوشنویس، ۱۴۰۱، ۷۰۶ ص.

این کتاب نگاهی کوتاه به زندگی علمی و فعالیت های تبلیغی آیت الله جعفر خوشنویس (جعفر الهادی) دارد. وی از جمله روحانیانی است که بیش از چهار دهه از حیات پر بار خود را در راستای تبیین و تبلیغ معارف اسلام ناب محمدی قرار داد و افزون بر انتشار ده ها اثر فاخر، با سفر به ده ها کشور مخاطبان را با معارف اهل بیت علیهم السلام آشنا کرد. وی همچنین حضوری مؤثر و فعال در بعثه مقام معظم رهبری داشت. ایشان از جمله چهره های شاخص و ممتاز هیئت علمی و امور بین الملل بعثه بود.

۹۲۴ . مبلّغ صادق؛ نگاهی به روش مدیریتی و اخلاقی حجت الاسلام والمسلمین نجفی روحانی، تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۹، ۲۲۴ ص، رقعی.

این کتاب گزارشی از زندگی، فعالیت ها و خدمات مرحوم حجت الاسلام والمسلمین نجف نجفی روحانی است. ایشان سال ها به عنوان مبلغی توانا در خدمت حجاج بیت الله الحرام و زائران حرم سیدالشهدا انجام وظیفه کرد. وی بیش از سه دهه روحانی کاروان و قریب به پانزده سال نماینده بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره و عتبات عالیات بود و صادقانه و متواضعانه به ارائه خدمت پرداخت.

۹۲۵ . مبلغ فقیه و پرتلاش: آیت الله حاج شیخ حسین گرایلی، تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت، ۱۴۰۱، ۸۲ ص، رقعی.

این نوشته، گزارشی از زندگی، خدمات و خاطراتی از حضرت آیت الله حسین گرایلی (۱۳۲۲-۱۴۰۰) از علمای بزرگ مشهد مقدس است. ایشان سال ها در مسیر حج به عنوان روحانی کاروان، رابط و سخنران در هتل های مکه و مدینه نقش مؤثر و ماندگاری داشت.

۹۲۶. مبلغ محبوب؛ یادنامه حجت الاسلام والمسلمین

سیدمحمدجعفر طباطبایی، ۱۴۰۲، ۲۰۵ص، وزیری.

مبلغ محبوب روایتی کوتاه از زندگی علمی و فعالیت های تبلیغی حجت الاسلام والمسلمین سیدمحمدجعفر طباطبایی، یکی از پرکارترین مبلغان دینی در نیم قرن اخیر است. ایشان سال ها به عنوان مبلغی توانا در خدمت مردم، حجاج بیت الله الحرام و زائران سیدالشهداء علیه السلام انجام وظیفه کرد. تجربیات و ویژگی های اخلاقی ایشان می تواند الگویی موفق برای پویندگان راه علم در عصر حاضر باشد.

۹۲۷. مبلغ وظیفه شناس: یادنامه استاد فرزانه حضرت

حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ حسین رضوانی، به کوشش

محمدعلی مقدادی، ۱۴۰۰، ۱۷۴ص، رقعی.

حضرت حجت الاسلام والمسلمین رضوانی از جمله فضایی متعهد و ایثارگر حوزه های علمیه بود که در صحنه های مورد نیاز نظام اسلامی، به ویژه در دفاع مقدس و نیز دفتر بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره، خوش درخشید. این مبلغ وظیفه شناس و توانا، سال ها به زائران و حجاج بیت الله الحرام در مدینه منوره خدمت کرد. این مجموعه شامل بخشی از پیام های تسلیت شخصیت ها و نهادها، سخنرانی و مصاحبه ها و برخی دل نوشته ها درباره ایشان است.

۹۲۸. محمد بن ابی بکر، صحابی امام علی علیه السلام و استاندار مصر،

کامران محمد حسینی، ۱۳۹۶، ۱۰۰ص، رقعی.

این کتاب، نخستین تک نگاری درباره شخصیت محمد بن ابی بکر است و مؤلف در آن کوشیده افزون بر نگاه منصفانه به زندگانی این صحابی، سیره زندگی و محل وفات و دفن و مزار منسوب به او را بررسی کند. محمد بن ابی بکر، فرزند خلیفه اول، و از یاران و شیعیان امام علی علیه السلام است. او از دوران کودکی در خانه امام علی علیه السلام پرورش یافت و در جوانی، از دستداران آن حضرت

بود. از این روزه شخصیت های محبوب نزد شیعیان است.

۹۲۹ . محمد بن اسماعیل بن امام جعفر صادق علیه السلام، احمد خامه یار، تهیه شده در گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۵، ۱۱۲ ص، رقعی.

کتاب حاضر نخستین تک نگاری درباره شخصیت جنجالی محمد بن اسماعیل، مؤسس فرقه اسماعیلیه، است. در این اثر، سعی شده علاوه بر نگاه منصفانه به زندگانی او، محل وفات و دفن، و مزارهای منسوب به وی نیز بررسی شود.

۹۳۰ . محمد بن حسن سائبسی و امرای حج خاندان او مدفون در منطقه «الحی» واسط عراق، محمد مهدی فقیه بحر العلوم، ۱۳۹۷، ۷۲ ص، رقعی.

این نوشته معرفی شخصیت و زندگی سید محمد تقی سائبسی حسینی از سادات جلیل القدر قرن چهارم هجری است که با هفت واسطه نسبش به امام سجاد علیه السلام می رسد، وی در دوره آل بویه می زیست و جایگاه اجتماعی - سیاسی والایی داشت. سید محمد تقی و بیشتر پسرعموهایش امارت حج عراقی ها را بر عهده داشتند. بازماندگان این سید بزرگوار غالباً از شرفا و بزرگان سادات بغداد، کوفه، بصره و واسط بودند و نقابت سادات این مناطق و نیز مشهد امیر مؤمنان و حرم کاظمین علیهم السلام بر عهده آنان بود.

۹۳۱ . محمد بن حنفیه و فرزندش ابوهاشم و بررسی مزارات منسوب به آنها و نسلشان، سید محمود سامانی و محمد مهدی فقیه بحر العلوم، ۱۳۹۶، ۲۸۴ ص، رقعی.

محمد بن حنفیه و فرزندش ابوهاشم، به عنوان فرزند و نواده امام علی علیه السلام، از شخصیت های اثرگذار بر تحولات سیاسی - اجتماعی سده نخست هجری بودند. در این پژوه، تلاش شده است زندگانی و مناسبات او با اهل

فصل سیزدهم: شخصیت شناسی ۳۳۳

بیت علیه السلام و همچنین نقش و جایگاه او در رویدادهای عصر خلافت امیرمؤمنان علیه السلام و موضع وی در قبال حادثه عاشورا بررسی و تبیین شود. مواضع او در برابر قیام های ضد اموی، همچون قیام حره، توابین، مختار و همچنین شورش ابن زبیر، از دیگر موضوعات است که مورد بررسی و کاوش قرار گرفته است.

۹۳۲. محمد بن قاسم علوی مدفون در واسط، محمد مهدی فقیه

بحرالعلوم، ۱۳۹۷، ۹۶ ص، رقی.

معرفی شخصیت و زندگی محمد بن قاسم علوی، از نوادگان امام سجاد علیه السلام موضوع این کتاب است. یکی از جنبش ها و قیام هایی که در دوران خلافت بنی عباس به وقوع پیوست، ظهور و خروج محمد بن قاسم حسینی علوی بود. محمد بن قاسم در زمان هشتمین خلیفه عباسی، معتصم، دعوت خود را آشکار کرد. او از علویان بنام قرن سوم هجری بود که در طالقان خراسان قیام پرشوری را علیه دستگاه خلافت عباسیان پی ریزی کرد و باعث شد تا ارکان دولت عباسیان بلرزد. در این کتاب علت قیام او، چگونگی شهادت و محل دفن او و پدران و اجداد او بررسی شده است.

۹۳۳. میثم تمار، احمد صادقی اردستانی، ۱۳۹۱، ۸۸ ص، رقی.

این کتاب به شرح زندگی میثم تمار یکی از یاران مخلص امیرمؤمنان امام علی علیه السلام می پردازد. نویسنده با قلمی روان به بررسی روایت داستان زندگی میثم تمار و این که چگونه موفق شد دو راهیهای پیش روی خود را با موفقیت پشت سر بگذارد، پرداخته و الگویی عینی و عملی در حوزه اخلاق معرفی می کند. مؤلف معتقد است یکی از نیازهای جدی جامعه مادر ترویج دیانت، ارائه الگویی عینی و خارجی است. از این رو می توان نحوه زندگی میثم تمار و انتخاب های او را به عنوان نمونه ای عملی در حوزه دیانت یادآوری کرد. کتاب در هفت فصل با این عناوین تنظیم شده است: آشنایی میثم تمار با امام علی علیه السلام؛ میثم و آموزه های امام علی علیه السلام؛ همراه با امام علی علیه السلام؛ با رازگویان؛ میثم و براءت؛ شهد شهادت؛ بارگاه میثم تمار.

۹۳۴ . یحیی بن عمر علوی ، محمد مهدی فقیه بحر العلوم ، ۱۳۹۳ ،

۱۲۴ ص ، رقعی .

نویسنده درباره وی نوشته: یحیی بن عمر بن یحیی بن حسین بن زید شهید علیه السلام از جمله معدود علویانی است که در دوره متوکل عباسی توانست بر علیه ظلم و بیداد عباسیان قیام کند. از آنجایی که وی به زهد و تقوا و علم و صلح مشهور و بسیار شجاع و جنگجو بود، جمع کثیری دورش در کوفه جمع شدند و لرزه بر اندام حکومت عباسی انداختند. اما سرانجام این نهضت مانند اکثر قیام های علویان سرنگون شد و رهبران یحیی به شهادت رسید.

فصل چهاردهم: درسنامه

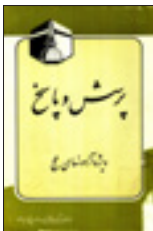
۹۳۵ . با قرآن در مکه و مدینه، اکبر دهقان، ۱۳۸۸، ۴۸۰ص،

وزیری.

به بررسی آیات قرآنی درباره مکه و مدینه و حج می پردازد. آیات مربوط به حج و مکه و آیات مربوط به مدینه منوره و مسائل تاریخی، مانند برخی از جنگ ها و برخی از آیات مربوط به پیامبر اکرم در این اثر گزارش شده است. در آغاز، متن آیه شریفه و ترجمه بیان می شود و بعد از آن معنای واژه های مشکل سپس تفسیر آیه شریفه و در پایان، نکته های مختلف ادبی، اخلاقی، تربیتی، اجتماعی و عرفانی با بهره گیری از منابع مختلف شیعه و اهل سنت می آید.

۹۳۶ . پرسش و پاسخ ویژه آزمون های حج، سازمان حج و زیارت،

۱۳۷۵، ۳۸۸ص، وزیری.

متن آموزشی برای مدیران و عوامل خدماتی کاروان های حج است. شامل سؤالاتی است که در آزمون های ویژه حج طرح می شود و به صورت پرسش و پاسخ آمده است.

۹۳۷ . پیش درآمدی بر فرهنگ نامه اسرار و معارف حج، معاونت

امور روحانیون بعثه، چاپ سوم، ۱۳۸۷، ۲۶۳ص، وزیری.

متن آموزشی برای روحانیان کاروان های حج است و به بیان اسرار و معارف حج می پردازد و چنین موضوعاتی در بردارد: تعریف واژه ها و

اصطلاحات؛ ضرورت طرح مباحث اسرار و فلسفه مناسک حج؛ منطق و روش پرداختن به بحث «فلسفه اسرار حج»؛ منابع و روش قرآن در بیان احکام و فلسفه و اسرار آن؛ روش اهل بیت در بیان احکام و فلسفه و اسرار آنها؛ سیره و روش بزرگان مذهب در موضوع اسرار و حکمت ها؛ نمای کلی حج در قرآن.

۹۳۸ . درآمدی بر فقه مقارن، مصطفی جعفر پیشه فرد، ۱۳۸۸، ۴۹۶ص، وزیری.

این نوشتار به منظور آشنایی و اطلاع مبلغان و روحانیان کاروان های حج و عمره از فتاوی ای مذاهب مختلف در مورد موضوعات فقهی تهیه شده است. هدف نویسنده آن است که روحانیان بتوانند به راحتی به مقایسه میان مذاهب مختلف و آرا و فتاوی آن ها بپردازند. مؤلف به گزارش فشرده ای از تاریخچه و آرای اصولی و فقهی پنج مذهب امامیه، حنبلیه، حنفیه، شافعیه و مالکیه پرداخته و در قالب مسائل جداگانه، با استفاده از منابع معتبر پنج مذهب، مقایسه میان آن ها را بیان می کند.

۹۳۹ . درسنامه آداب سفر حج، سید علی قاضی عسکر، ۱۳۸۹، ۲۲۴ص، رقی.

بیان آداب سفر حج در قالب درسنامه های برای روحانیان کاروان ها است. در درس اول بخشی از آداب سفر حج شامل تعیین هدف، ضرورت کسب آگاهی، دانستنی های مورد نیاز، ضرورت فراگیری احکام مناسک حج و نیازهای علمی و معنوی در سفر حج به اختصار توضیح داده شده است. در درس دوم با اهمیت تأمین مخارج خانواده و احادیث و روایات مربوط به آن و موضوع های مهمی همچون اهمیت فراهم کردن زاد و توشه حلال، اهمیت خدا حافظی و حلالیت طلبی، ضرورت انتخاب همراه و شایسته و تشویق دیگران به خوبی ها و توصیه ائمه معصومین: نسبت به آنها آشنا می شویم. درس سوم به بیان ویژگی های مدیر کاروان حج، ویژگی های همسفران، لوازم و وسائلی که در سفر حج مورد نیاز است و ضرورت آغاز سفر با نماز و دعا و توجه به این نکات که آمادگی زائر را در سفر افزون خواهد ساخت، می پردازد.

۹۴۰. درسنامه آشنایی با تاریخ اسلام، سیدعلی میرشریفی،
۱۳۸۹، جلد ۲.

از پانزده فصلی که کتاب آشنایی با تاریخ اسلام حاوی آن است، هشت فصل آن در جلد نخست آمده و هفت فصل دیگر که شامل مطالب دوران پس از هجرت است، در جلد دوم آمده است و از جنگ احزاب آغاز می شود و با سرگذشت رحلت رسول خدا ﷺ خاتمه می یابد. در پایان هر فصل به خلاصه ای از مطالب آن بخش و خودآزمایی پرداخته شده است. برخی از عنوان های فصل های کتاب بدین قرار است: جنگ احزاب و دوران تثبیت قدرت؛ غزوة ذی قرد و پیامدهای صلح حدیبیه؛ دعوت جهانی و اسلام عمرو و خالد؛ سریه کعب و مجازات نشدن خالد؛ جنگ حنین و سریه امیرالمؤمنین به فلس؛ جنگ تبوک و سریه علی بن ابی طالب در یمن؛ هیئت ثقیف و سرانجام برترین انسان.

۹۴۱. درسنامه آشنایی با کشورهای اسلامی، حسن روحانی، با
همکاری جمعی از پژوهشگران مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۹،
۲۴۴ص، رقعی.

این مجموعه کوششی در جهت فراهم ساختن زمینه های آشنایی هرچه بیشتر با مسلمانان برخی از کشورهای مهم جهان اسلام می باشد. در این کتاب اطلاعاتی درباره ساختارهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و آموزشی کشورهای عربستان سعودی، عراق، امارات متحده عربی، قطر، کویت، بحرین، عمان، ترکیه، فلسطین، لبنان، مصر، الجزایر، مراک، تونس، افغانستان، پاکستان، هندوستان، مالزی و اندونزی آمده است.

۹۴۲. درسنامه احکام مبتلابه حجاج، محمدحسین فلاح زاده،
۱۳۸۹، ۱۶۳ص، رقعی.

یکی از مباحث اساسی و مورد نیاز زائران بیت الله الحرام، احکام دین، عمره و حج است. براساس این نیاز بخشی از فرصت روحانیان معظم

کاروان ها نیز باید به آموزش این مسائل اختصاص یابد، چرا که درستی و نادرستی اعمال آنان بسته به آگاهی آنها و مطابقت اعمالشان با احکام شرعی است. تقسیم احکام، وجوب شناخت احکام دین، معنی تقلید، وجوب تقلید برای افراد غیرمجتهد و محتاط، شرایط مرجع تقلید و احکام آن، راه شناخت مرجع تقلید، از عناوینی است که در درس اول تا سوم به آنها پرداخته شده است. درس چهارم تا درس ششم به انواع غسل، غسل های واجب، شرایط صحیح بودن غسل، چگونگی تیمم، شرایط صحیح تیمم، احکام تیمم، پوشش در نماز، مکان نمازگزار، قبله، نماز در مسجدالحرام و لباس نمازگزار... می پردازد.

۹۴۳ . درسنامه اسرار حج، محمدتقی فعالی، ۱۳۸۹، ۲۲۸ص، رفعی.

اثر حاضر، تلخیصی از کتاب اسرار عرفانی حج، شامل شش درس با این عناوین است. جایگاه و اسرار حج؛ اسرار عرفانی کعبه؛ اسرار عرفانی احرام؛ اسرار عرفانی طواف، نماز طواف، سعی و تقصیر؛ اسرار عرفانی عرفات، مشعر، منا، رمی و قربانی و فضایل مدینه منوره.

۹۴۴ . درسنامه تفسیر آیات حج، محمد فاکر میبیدی، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۳۰۳ص، وزیری.

در این نوشتار تفسیر چهل آیه قرآنی که ارتباط مستقیم با حج داشته اند، آمده است. در تفسیر هر آیه، پس از متن آیه، ابتدا برخی از واژگان در آن معنا شده است. پس از آن اشاره ای به چشم انداز و محتوای کلی آیه شده و در ادامه شرح و تفسیر آیه آمده است. در پایان هر آیه نیز برخی از لطایف و اشارات آمده است.

۹۴۵ . درسنامه سیره معصومین علیهم السلام، محمد حسین واثق راد، ۱۳۸۷، ۳۱۹ص، وزیری.

این کتاب برای مبلغان و روحانیان کاروان های حج و عمره تهیه شده و هدف آن شناخت سیره معصومین علیهم السلام برای ایشان است. مطالب

فصل چهاردهم: درسنامه ۳۳۹

کتاب در هشت فصل با این عناوین تنظیم شده است: مفاهیم کلی، سیره عبادی، سیره تربیتی، سیره خانوادگی، سیره اقتصادی، سیره اعتقادی، فقه و احکام دین، سیره سیاسی.

۹۴۶. درسنامه شناخت عربستان و وهابیت، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، ۱۳۸۷، ۱۹۲ص، وزیری.

از جمله متون آموزشی برای شرکت‌کنندگان دوره‌های آموزشی روحانیان اعزامی به حج است. نویسنده جنبه‌های مختلف کشور عربستان سعودی را بررسی کرده است. شناخت عربستان در این کتاب طی سه فصل با عناوین جغرافیای عربستان، عربستان در گذر تاریخ، تشکیلات مذهبی عربستان محقق شده است. در فصل اول جغرافیای عربستان از جنبه‌های طبیعی، انسانی، سیاسی، آموزشی و فرهنگی و نیز اوضاع اقتصادی بررسی شده است. تاریخ فراز و فرود حاکمان عربستان از سال ۱۱۴۰ قمری تا عصر کنونی در فصل دوم گزارش شده است و فصل سوم مذهب اهل حدیث (مذهب حاکم) و پیشینه وهابیت را برمی‌رسد.

۹۴۷. درسنامه کلام تطبیقی، علی ربانی گلپایگانی، ۱۴۰۲، ۳۳۰ص، وزیری.

این کتاب با نیازسنجی انجام شده از طرف مدیریت امور آموزشی و فرهنگی معاونت فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری و به سفارش این مدیریت برای آموزش، جذب و گزینش نیروهای کارآمد، در قالب خادمان فرهنگی کاروان‌ها برای خدمت به زائران حج و حرمین شریفین و عتبات عالیات، از سوی پژوهشکده حج و زیارت راهی بازار نشر شده است. نویسنده در این کتاب، دیدگاه مذاهب اسلامی درباره برخی از مسائل اعتقادی را به صورت تطبیقی بررسی کرده و دیدگاه صحیح را با استدلال به مبانی و ادله، تبیین کرده است.

۹۴۸ . در سنامه گزیده سیمای عقاید شیعه، جعفر سبحانی، ترجمه جواد محدثی، ۱۳۸۹، ۳۰۸ص، رقعى .

کتاب حاضر شامل مباحثی درباره شیعه و تشیع؛ اصول اعتقادی؛ معیار توحید و شرک در عبادت؛ جایگاه قرآن نزد شیعه؛ بدعت در قرآن و حدیث؛ امامت نزد شیعه و اهل سنت؛ اهل بیت علیهم السلام؛ امام مهدی علیه السلام؛ صحابه و تابعین و وضو و نماز است که به صورت درس نامه برای مطالعه در سفر حج و عمره تهیه شده است.

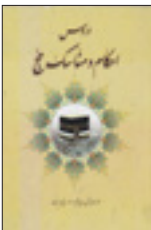
۹۴۹ . در سنامه های جعفر سبحانی، ۱۳۹۱، ۲۹۶ص، رقعى .

مجموعه سخنرانی‌های آیت الله سبحانی در بررسی و نقد عقاید فرقه وهابیت است.

۹۵۰ . در سنامه مناسک حج، محمدحسین فلاحزاده، ۱۳۸۹، ۱۰۳ص، رقعى .

مناسک عمره و حج یکی از مباحث اساسی و مورد نیاز زائران بیت الله الحرام است که براساس این نیاز، بخشی از فرصت روحانیان معظم کاروان‌ها باید به آموزش این مسائل اختصاص یابد. در این کتاب در ضمن دوازده درس مناسک حج آموزش داده شده است.

۹۵۱ . دروس احکام و مناسک حج، محمدحسین فلاحزاده، ۱۳۸۶، ۲۱۶ص، رقعى .

یکی از متون آموزشی حج تمتع است که به احکام عمومی و مناسک حج پرداخته و در دو بخش تدوین یافته است. بخش اول، حاوی احکام عمومی مورد نیاز زائران و بخش دوم به احکام اختصاصی

مناسک حج پرداخته است.

۹۵۲. عناوين و سرفصل‌های آموزشی حج تمتع، معاونت آموزش و

تحقیقات بعثه، چاپ دوم، ۱۳۸۶، ۲۴۸ص، وزیري.

این کتاب به انگیزه آموزش حجاج بیت الله الحرام، برای روحانیان کاروان‌های حج فراهم شده است. عنوان‌های فصل‌های آن چنین‌اند: مسائل اجرایی؛ بهداشت و درمان؛ احکام؛ مناسک؛ اسرار و معارف؛ عقاید؛ شناخت عربستان؛ مباحث سخن‌رانی‌ها.

۹۵۳. کارگاه آموزشی نگرشی دیگر به حج و عمره، عبدالحمید

واسطی، ۱۳۸۷، ۹۱ص، رقی.

معرفی عملکرد کارگاه‌های آموزشی مناسک حج است. این کارگاه‌ها به منظور آگاهی‌دادن به حجاج می‌باشد؛ به طوری که اطلاعات غلط آنها تصحیح شده و شناخت عمیق‌تر پیدا کنند. مؤسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام عهده‌دار برگزاری این کارگاه‌ها بوده است. این مؤسسه چند کارگاه نمونه در مشهد مقدس برگزار کرد که دستاوردهای آنها به عنوان تجربه جدید در کشور اجرا شود. هدف این کارگاه‌ها، القای نگرش و بینش جامع به زائران است، به گونه‌ای که در زندگی آنها تأثیر مثبت داشته باشد. نیز این کارگاه‌ها روند منطقی برخورد با مسائل را به حجاج یاری می‌دهند. این روند شامل شش مرحله اساسی است: تعیین هدف؛ نقطه شروع، نقطه مرکزی، برنامه حرکت، نقاط بحران و خطر، نقطه مقصد. این کتاب اولین قسمت از نتایج حاصل از این کارگاه‌ها با عنوان «کارگاه‌های آموزشی زیارت فعال» است.

فصل پانزدهم: مرجع

۹۵۴. آینه آثار: فهرست آثار و معرفی کتاب های منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۷، ۲۲۳ص، رقعی.

به معرفی آثار مرکز تحقیقات حج به کمک نشر مشعر می پردازد. این آثار درباره حج و ویژگی های گوناگون فقهی، تاریخی، عرفانی، سیاسی و اجتماعی آن و عتبات عالیات سامان یافته که همراه با چکیده و اطلاعات مأخذشناختی کتاب ها عرضه شده اند. کتاب یازده فصل دارد: قرآن و تفسیر؛ آداب، اخلاق، اسرار و معارف حج؛ احکام و مناسک؛ اعتقادات؛ آثار تاریخی؛ ادعیه و زیارات؛ سفرنامه ها و خاطرات؛ حج در آینه شعر و ادب؛ نشریات امور اجرایی حج؛ آثار متفرقه؛ کتب و نشریات به زبانهای خارجی.

ویرایش جدیدی از این کتاب در سال ۱۳۹۲ ش با همین عنوان منتشر شده است.

۹۵۵. آینه آثار: معرفی آثار منتشر شده در پژوهشکده حج و زیارت تا پایان سال ۱۳۹۵ هـ. ش.، اباذر نصر امفهان، ۱۳۹۵، ۴۰۰ص، رقعی.

این کتاب، گزارشی از اطلاعات کتاب شناختی آثاری است که توسط پژوهشکده حج و زیارت از ابتدای تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۵ شمسی منتشر کرده است. در این گزارش، حدود نهصد عنوان کتاب در قالب فصول (موضوعات) بیست گانه معرفی شده اند. همچنین به همراه اطلاعات

مأخذشناسی آثار، معرفی کوتاه از مباحث هر کتاب نیز آمده است. ویرایش جدید این کتاب که شامل اطلاعات آثار منتشرشده تا بهار ۱۳۹۷ شمسی است، در تابستان ۱۳۹۷ تهیه و منتشر شد.

۹۵۶. آینه آثار: معرفی آثار منتشر شده در پژوهشکده حج و زیارت (تابستان ۱۳۹۷)، به کوشش اباذر نصرامفغانی، ۱۳۹۷، ۴۳۵ ص، رقعی.

این کتاب گزارشی از اطلاعات کتابشناختی آثاری است که پژوهشکده حج و زیارت از ابتدای تأسیس در سال ۱۳۷۱ تا تابستان ۱۳۹۷ شمسی منتشر کرده است. در این گزارش حدود نهمصد عنوان کتاب در قالب موضوعات بیست‌گانه معرفی شده‌اند. همچنین به همراه اطلاعات مأخذشناسی آثار، معرفی کوتاه از مباحث هر کتاب نیز آمده است.

۹۵۷. اطلس اماکن مکه مکرمه و مدینه منوره، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۳۸۲، ۴۲ ص، خشتی.

به معرفی اماکن مکه و مدینه همراه با تصاویر، نمودار و نقشه‌های قدیمی و جدید می‌پردازد. مؤلف تصاویر و نقشه‌های شهر مکه و مدینه، مسجد الحرام و مسجد النبی، کعبه معظمه و دیگر اماکن و مناطق را همراه با توضیحات در چند فصل تنظیم کرده و حتی نقشه‌های مراحل توسعه آنها را آورده است.

۹۵۸. اطلس مدینه منوره، محمد ابراهیم بن شوقی مکی، ترجمه پرویز اذکایی، ۱۳۷۵، ۴۶ ص، رحلی.

به معرفی اماکن و مناطق جغرافیایی شهر مدینه می‌پردازد. مؤلف در این اطلس، عنوان‌های زیر را با شرحی کوتاه، همراه با نقشه‌هایش آورده است: مکان‌شناسی، آب و هوا، خاک‌شناسی، زمین‌شناسی، وضع طبیعی، زمین‌شناسی، املاک وقفی، کوی‌های مدینه، مدینه و مناطق آن، رشد جمعیت، نمودار جمعیت، تراکم جمعیت،

فصل پانزدهم: مرجع ۳۴۵

رشد عمرانی مدینه منوره، توسعه مدنی مدینه منوره، بازارها، مکان های بارز اسلامی در مدینه، صنعت ها و پیشه ها و رشد منطقه مرکزی.

۹۵۹. دانشنامه حج و حرمین شریفین، حوزه نمایندگی ولی فقیه

در امور حج و زیارت؛ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۲، ۸ جلد، وزیر.

این دانشنامه یکی از پروژه های مهم پژوهشکده حج و زیارت است که از سال ۱۳۸۷ پژوهشگران و نویسندگان و متخصصانی فراوان در رشته های مختلف علوم انسانی و دینی، مجدانه کار تألیف مقالات آن را برعهده دارند. در تابستان ۱۳۹۲، پنج جلد نخست آن شامل ۷۰۰ مدخل منتشر شد. همچنین جلد ششم در تابستان ۱۳۹۵، جلد هفتم آن در تابستان ۱۳۹۶ و جلد هشتم در پاییز ۱۳۹۷ منتشر شد. پیش بینی می شود مجموع مجلدات این دانشنامه ۱۲ جلد بشود.

۹۶۰. فرهنگ اصطلاحات حج و عمره (راهنمای زائران سرزمین

وحی)، مسعود فکری، با همکاری سید احمد علانی، ۱۳۹۳،

۲۷۸ص، وزیر.

زائران بیت الله الحرام اغلب در کتاب ها، نرم افزارها و آموزشهای حضوری، با اصطلاحات و تعابیری مواجه می شوند که نیازمند شناخت معنا و کاربرد آن هستند. انبوهی از اصطلاحات فقهی، تاریخی، جغرافیایی و اخلاقی-معنوی در عرصه حج، ذهن و اندیشه زائران را به خود مشغول می دارد که ناگزیر از آشنایی اجمالی با آن هستند. از اینرو نویسندگان در این کتاب برآن شده اند تا مجموعه ای از این اصطلاحات را گردآوری کرده و با توضیح مختصری، نیاز حجاج و عمره گزاران را برآورده سازند.

۹۶۱. فرهنگ اعلام جغرافیایی - تاریخی، در حدیث و سیره نبوی،

محمد محمد حسن شرّاب، حمیدرضا شیخی، تحقیق محمدرضا

نعمتی، ۱۳۸۶، ۴۳۵ص، وزیر.

محققان و پژوهشگران در حدیث و سیره نبوی ﷺ گاهی اعلامی

تاریخی یا جغرافیایی می‌یابند که از معنا و مفهوم آنها آگاهی کامل ندارند. از این رو، نویسندگان و محققانی، با تلاش فراوان، از نزدیک به شناسایی و بررسی موقعیتها و مکانهای تاریخی و جغرافیایی میپردازند تا راه پژوهش را برای دیگر طالبان و پژوهشگران هموار سازند. کتاب با پی بردن به اهمیت این موضوع، این نیاز را برمی‌آورد.

۹۶۲. فرهنگ نامه مرثیه سرایی و عزاداری سید الشهداء علیه السلام،

محمد محمدی ری شهری، ۱۳۸۶، ۱۱۱ص، رقعی.

این فرهنگ نامه، بخشی از دانشنامه امام حسین علیه السلام است که به دلیل نیاز به آن، مستقل نیز فراهم شده است. فصل اول این کتاب «مرثیه سرایی و عزاداری برای سید الشهداء علیه السلام در سخن و سیره

اهل بیت علیهم السلام نام دارد که به مرثیه سرایان آن حضرت پیش از واقعه کربلا و نخستین مرثیه سرایان، پس از این واقعه اشاره می‌کند. فصل دوم فلسفه عزاداری را برای امام حسین علیه السلام تبیین کرده و فصل سوم (گسترده ترین فصل کتاب) به آسیب شناسی فرهنگ عاشورا پرداخته است. تحریف هدف عزاداری سید الشهداء، استناد به منابع غیر معتبر در مرثیه سرایی، گزارش های ذلت بار از واقعه کربلا، غلودر باره اهل بیت، دروغ در مرثیه سرایی و بدعت در نحوه عزاداری، از مهم ترین آسیب های مرثیه سرایی و عزاداری، شمرده شده اند. فصل چهارم ویژگی های مجالس عزاداری هدف مند را توضیح می دهد و آخرین فصل، کتاب شناسی تاریخ عاشورا و عزاداری را عرضه می کند.

۹۶۳. فهرست قرآن های چاپ سنگی موزه پژوهشکده حج و

زیارت، مجید جلیسه، ۱۴۰۱، ۲۲۲ص، وزیری.

این کتاب شامل معرفی ۴۲ قرآن چاپ سنگی گراور و افست است که در موزه حج و زیارت شهر قم نگهداری می شود. قدیمی ترین قرآن معرفی شده در این مجموعه به سال ۱۲۵۸ قمری در تبریز به چاپ رسیده است. در این کتاب در معرفی هر نسخه از قرآن، افزون بر اطلاعات

فصل پانزدهم: مرجع ۳۴۷

نشر و پدیدآورندگان، به ویژگی های هنری و متنی نیز اشاره شده و برافزوده های متنی، یادداشت های نوشته شده با دست در حاشیه یا پشت جلد قرآن ها نیز آورده شده است. اطلاعات بیشتر نسخه های قرآن معرفی شده در این فهرست با تصویر یک یا دو صفحه از آن همراه قرآن شده است.

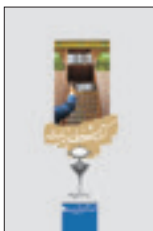
۹۶۴. قاموس الحرمين الشريفين، محمدرضا نعمتی، ۱۳۷۶، ۲۹۱ص، رقعی.

به شرح و توضیح اعمال و مناسک و اماکن واقع در مدینه و مکه می پردازد. هدف نویسنده عرضه برخی از اطلاعات درباره سفر حج است. اصطلاحات و نام ها به ترتیب الفبا همراه با توضیحی درباره هر یک از آنها آمده است. فهرست آیات، روایات، منابع و موضوعات نیز در پایان کتاب دیده می شود.

۹۶۵. کتابشناسی حج و زیارت: معرفی کتاب های منتشره در ایران (۱۳۵۸-۱۳۸۸ش)، اباذر نصرامصفهانی، ۱۳۹۰، ۱۰۱۹ص، وزیری.

گزارشی از کتاب های حج و زیارت بین سال های ۱۳۵۸ تا ۱۳۸۸ شمسی است. کل کتاب های معرفی شده در این کتابشناسی حدود ۲۲۰۰ عنوان است. از این تعداد ۱۴۰۰ عنوان درباره موضوعات مرتبط با حج و حدود ۸۰۰ عنوان در موضوع زیارت است. براساس اطلاعات این کتاب، کتاب هایی که درباره حج و ابعاد آن منتشر شده اند، ۱۹۵ عنوان در حوزه تاریخ و جغرافیای حج، ۲۷۰ عنوان درباره سفرنامه و خاطرات حج، ۳۴۳ عنوان در حوزه عرفان، اخلاق و کلام حج، ۶۷ عنوان آثار قرآنی و حدیثی درباره حج، ۱۰۰ عنوان آثار ادبی و هنری درباره حج، ۳۹۰ عنوان فقه و مناسک حج، ۵۰ عنوان مباحث سیاسی - اجتماعی حج، ۱۹ عنوان بهداشت و پزشکی حج، ۵۰ عنوان مدیریت و برنامه ریزی حج و ۲۵ عنوان اثر مرجع در زمینه حج تألیف و منتشر شده اند.

۹۶۶. کتابشناسی زیارت: کتابشناسی زیارت، مزار...، رضا باقریان موحد، ۱۳۸۷، ۴۰۰ص، رقعی.

گزارشی از مهمترین کتابها درباره زیارت به فارسی یا عربی، نوشته یا ترجمه شده چاپ یا پخش شده در ایران عرضه می‌کند. گردآورنده در بخش اول یک صد کتاب مهم درباره زیارت و مزار و زیارت‌گاه و موضوعات مرتبط برگزیده و به صورت توصیفی گزارش کرده است. بخش دوم با عنوان «کتاب‌شناسی غیرتوصیفی زیارت» اطلاعات مأخذشناختی ۵۶۲ اثر را آورده است. بخش سوم با عنوان «نسخه‌شناسی زیارت» به تعریف برخی از نسخه‌های خطی درباره زیارت می‌پردازد. آثاری که در این کتابشناسی آمده، حداکثر تا ۱۳۸۶ شمسی چاپ شده‌اند.

۹۶۷. کتابشناسی عدم تحریف قرآن، کاظم استادی، ۱۳۹۵، ۲۷۶ص، وزیری.

این کتاب، گزارشی از منابع و آثار منتشر شده در موضوع «عدم تحریف قرآن» تا سال ۱۳۹۱ شمسی است. در این کتابشناسی، اطلاعات مأخذشناسی بیش از ۵۰۰ اثر در این موضوع آمده است. آثار معرفی شده در این کتابشناسی شامل کتاب، مقاله و پایان نامه هستند.

۹۶۸. کتابشناسی کاظمین: فهرستواره آثار منتشر شده درباره امام کاظم و امام جواد (علیهما السلام)، اباذر نصرامفحانی، ۱۳۹۴، ۲۱۲ص، رقعی.

این کتاب‌شناسی، گزارشی از آثار و منابع منتشره، اعم از کتاب‌ها، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌های حوزوی - دانشگاهی درباره امام کاظم و امام جواد علیهما السلام است. همچنین به جهت اهمیت شهر «کاظمین»، که حرم این دو امام معصوم در آن واقع است و از همین رو به این نام مشهور شده است، نوشته‌هایی که درباره این شهر در حوزه‌های تاریخی، جغرافیایی، معماری، مردم‌شناسی، فرهنگی و... منتشر شده نیز معرفی شده‌اند.

۹۶۹ . کتابشناسی مخطوطات حج، محمدعلی باقرزاده، ۱۳۹۳،

۸۴۰ ص، وزیری.

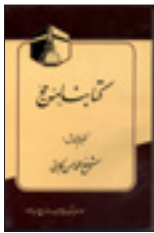
مؤلف در این کتاب ۸۶۶ نسخه خطی در حوزه «حج» را شناسایی کرده و اطلاعات آن‌ها را در این کتاب شناسایی آورده است. پس از هر عنوانی، مباحث کتاب شناسی (شامل نام کتاب، مؤلف، موضوع، زبان و محتوای کتاب) و نسخ شناسی (شامل نوع خط، کاتب و سال کتابت، جلد و...) به طور تفصیلی آورده شده است.

۹۷۰ . کتابشناسی نقد و هابیت: معرفی آثار اندیشمندان مسلمان،

اباذر نصرامصفهانی، ۱۳۹۱، ۵۵۶ ص، وزیری.

کتاب شناسی جامعی از نقدها و ردیه‌های اندیشه‌ورزان مسلمان درباره اندیشه‌ها و عقاید و هابیت است. این نوشته‌ها به صورت کتاب، رساله، پایان‌نامه یا مقاله‌اند. برپایه بررسی جامع کتابخانه‌های اینترنتی محقق تا تابستان ۱۳۹۱ شمسی (شوال ۱۴۳۲ ق) دست‌کم ۲۳۸۳ اثر در نقد این فرقه نوشته شده است. از مجموع آثار شناسایی شده، ۱۷۶۳ اثر از نویسندگان شیعی و ۶۲۰ اثر از نویسندگان اهل سنت است. هم‌چنین ۱۱۲۴ کتاب، ۴۴۵ مقاله و ۱۹۴ پایان‌نامه حوزوی و دانشگاهی در آثار شیعیان گزارش شده است.

۹۷۱ . کتابنامه حج، محمدحسن بگائی، ۱۳۷۴، ۳۹۲ ص، رقیعی.

به تعریف کتابها و نشریاتی درباره حج به عربی، فارسی و اردو، می‌پردازد که حداکثر تا ۱۳۷۳ شمسی منتشر شده‌اند. فهرست موضوعی این آثار نیز در پایان کتاب آمده است. هریک از این آثار ذیل یکی از این موضوعات جای گرفته‌اند: احرامنامه؛ احکام حج؛ احکام میقات؛ بهداشت حاجیان؛ پیامهای امام خمینی؛ حجاز مقدس؛ حج خونین؛ حجننامه؛ حرمین شریفین؛ دعاها و زیارات حج؛ سفرنامه؛ طوافنامه؛ عمره مفرده؛ قربانی؛

مدینه شناسی؛ مکه شناسی؛ مناسک حج.

۹۷۲ . گزارش فعالیت های ضد شیعی در برخی از کشورهای عربی، تهیه و تنظیم معاونت پژوهشی پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۲، جلد ۲، خشتی.

در این کتاب دو جلدی تعداد چهل عنوان از کتاب های ضد شیعی به زبان عربی، که اکثر آنها بین سال های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۴ میلادی در کشورهای عربی به ویژه مصر و عربستان منتشر شده اند معرفی و توصیف شده اند. در جلد نخست چهل عنوان و در جلد دوم بیست عنوان از این آثار معرفی شده است.

۹۷۳ . مأخذشناسی بقیع، اباذر نصرامفهانى، ۱۴۰۲، ۱۳۴ص، وزیرى.

در این کتاب اطلاعات کتابشناسی ۳۰۹ اثر شامل کتب، مقالات و پایان نامه هایی که تا پاییز ۱۴۰۱ در ایران و دیگر کشورها در موضوع «بقیع» تولید و منتشر شده اند همراه با توصیف کوتاهی از این آثار آمده است. از مجموع آثار معرفی شده، ۱۰۱ کتاب، ۹ پایان نامه و ۱۹۹ مقاله، یادداشت و مصاحبه هستند. همچنین از مجموع کتاب های معرفی شده ۴۳ عنوان به زبان فارسی، ۴۳ عنوان به زبان عربی، ۱۱ عنوان به زبان اردو، ۲ عنوان به زبان ترکی استانبولی و ۲ عنوان به زبان انگلیسی هستند.

۹۷۴ . مأخذشناسی حج و حرمین شریفین در مغرب اسلامی، به كوشش دبیرخانه همایش بین المللی مغرب اسلامی، حج و حرمین شریفین، ۱۳۹۹، ۳۴۸ص، وزیرى.

این کتاب، کتاب شناسی تفصیلی آثار مسلمانان مغرب درباره حج و حرمین شریفین است. در این اثر در مجموع ۴۹۵ کتاب و رساله که در طول تاریخ به قلم مسلمانان کشورهای تونس، الجزایر، مراکش و لیبی در موضوع تاریخ

فصل پانزدهم: مرجع ۳۵۱

حرمین، سفرنامه حج یا فقه و مناسک حج نگاشته شده فهرست شده و چکیده‌ای از محتوای هر کتاب ارائه شده است.

۹۷۵ . مجموعه آثار حج خونین، به کوشش اباذر نصرامفغانی، ۱۳۹۷، ۹ جلد، رحلی.

مجموعه آثار حج خونین را باید در زمره کتاب‌های مرجع و زیربنایی دانست. این مجموعه، آرشیوی از محتواهای تولیدشده و نیز اسناد و مدارک واقعه کشتار زائران ایرانی خانه خدا در شهر مکه به دست نیروهای سعودی در روز نهم مرداد سال ۱۳۶۶ شمسی (۶ ذی الحجّه ۱۴۰۷ قمری) است. این رخداد بزرگ‌ترین کشتار حجاج در مراسم حج در تاریخ معاصر دانسته شده و به «جمعه خونین مکه» یا «حج خونین» معروف است.

این مجموعه منبعی مهم برای پژوهشگران، هنرمندان، تحلیل‌گران و... برای خلق تولیدات و آثاری جدید در ارتباط با این رویداد است. از طرفی تجمیع آثار و روایت‌های مرتبط با یک موضوع، باعث فهم بهتر نسل‌های بعدی از حوادث و رویدادهای کشور می‌شود.

۹۷۶ . مجموعه آثار فاجعه منا، به کوشش اباذر نصرامفغانی، ۱۴۰۰، ۱۸ جلد، وزیری.

مجموعه آثار فاجعه منا مجموعه‌ای است در هیجده جلد شامل اسناد، مدارک و محتواهای تولیدشده درباره واقعه شهادت ۴۶۴ زائر ایرانی در خیابان ۲۰۴ منا در مکه که در ایام برگزاری مناسک حج سال ۱۳۹۴ رخ داد و به «فاجعه منا» معروف است.

اخبار، گزارش‌ها، گفت‌وگوها، روایت‌ها، مقالات و متون ادبی بسیاری درباره این رویداد در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی منتشر شده است و همچنین همایش‌ها، نشست‌ها و مراسم‌هایی در سطح ملی و بین‌المللی درباره آن برگزار شده است. کتاب‌ها و فیلم‌های مستندی با تحلیل‌ها و بررسی‌های جامع‌تر درباره آن منتشر شده است. این مجموعه به جمع‌آوری این مدارک و تنظیم و بازنشر آنها پرداخته است.

۹۷۷ . معجم ماكتب في الحج و الزيارة و المعالم المشرفة في

الحجاز، عبدالجبار رفاعي، ۱۳۸۵، ۳۷۶ص، وزيري.

فهرستی از آثار فارسی و عربی درباره حج و مکه مکرمه و مدینه منوره و اماکن متبرکه و زیارتی حجاز است که اطلاعات (اسم کتاب و نام

نویسنده و سال و محل نشر) بیش از ۲۲۰۰ کتاب در آن آمده است.

فصل شانزدهم: مجموعه مقالات / گفت وگوها

۹۷۸ . بازتاب بقیع در دانشنامه حج و حرمین شریفین، جمعی از نویسندگان، گردآوری و تنظیم سید محمود سامانی، ۱۴۰۲، ۳۰۰ ص، وزیری.

این کتاب مجموعه مقالات مرتبط با بقیع و مدفونان در آن آرامستان است که در مجلدات یک تا هشت دانشنامه حج و حرمین شریفین منتشر شده است. این مقالات می‌تواند در معرفی بقیع و رویدادهای مرتبط با آن و نیز شخصیت‌های مدفون در آن، آگاهی‌های درخوری در اختیار علاقه‌مندان قرار دهد.

۹۷۹ . بقیع در آینه تاریخ: مجموعه مقالات فصلنامه میقات حج پیرامون بقیع، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۴، ۲۸۴ ص، وزیری.

این کتاب شامل هشت مقاله درباره بقیع و ابعاد آن است که قبلاً در فصلنامه «میقات حج» منتشر شده است. اطلاعات مقالات عبارتند از: «مزار بقیع» نوشته علی اکبر حسنی؛ «تخریب بقیع به روایت اسناد» نوشته سید علی قاضی عسکر؛ «تاریخ حرم ائمه بقیع» نوشته محمدصادق نجمی؛ «حرم جناب ابراهیم فرزند رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «حرم همسران و دختران رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه عقیل بن ابی طالب و ابوسفیان بن حارث» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه حلیمه سعدیه و صفیه عمه رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه اسماعیل فرزند امام صادق ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی.

۹۸۰. بیماری‌های مسری و حج‌گزاری» (با تمرکز بر ویروس کرونا)،

جمعی از نویسندگان، ۱۴۰۲، ۳۱۰ص، وزیری.

بیماری‌های مسری و حج‌گزاری مجموعه مقالاتی از نویسندگان مختلف است که نقش بیماری‌های مسری، از جمله بیماری کرونا، را در تعطیلی حج و نیز تأثیر این تعطیلی بر روابط مسلمانان را بررسی و تحلیل می‌کند. موضوع برخی مقالات نقد و بررسی شبهات اعتقادی و نیز آسیب‌های سیاسی - اجتماعی و نیز منافع مادی و معنوی است که در اثر تعطیلی حج از دست مسلمانان رفته است.

۹۸۱. پاسخ به پرسشهای کلامی، تاریخی و فقهی، جمعی از

نویسندگان، ۱۳۹۳، ۶۴۴ص، وزیری.

این کتاب مجموعه ۲۳ مقاله هیئت علمی و پژوهشگران پژوهشکده حج و زیارت در موضوعات کلامی، تاریخی و فقهی است که در راستای پاسخ به شبهات و اتهاماتی که درباره عقاید شیعه بیان می‌شود، نوشته شده است.

عناوین مقالات عبارتند از: شیعه کیست و چه می‌گوید؟ تفاوت کلامی شیعه و سنی در چیست؟ آیا شیعه قرآن را محرف می‌داند و قرآن دیگری دارد؟ اهل بیت علیهم‌السلام نزد شیعه چه جایگاهی دارند؟ امام علی نزد شیعه از چه جایگاهی برخوردار است؟ چه ضرورتی در تحقق واقعه غدیر بود؟ شیعه چه نسبتی با غالیان دارد؟ آیا طلب شفاعت شرک و بدعت است؟ آیا توسل به مقام انبیا و اولیا شرک است؟ آیا زیارت قبور شرک و حرام است؟ آیا شیعه خلفا و عایشه را سب و لعن می‌کند؟ آیا در کتب شیعه روایات صحیح‌السند تاریخی مبنی بر ولادت امام مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فی‌قربانیه وجود دارد؟ چه کسانی در بقیع مدفونند؟ آیا شیعه فقط در ایران است؟ ماهیت قیام امام حسین علیه‌السلام از منظر عالمان اهل سنت چگونه است؟ چرا وضوی شیعیان با اهل سنت فرق می‌کند؟ چرا شیعیان در اذان و اقامه به ولایت امیرمؤمنان علیه‌السلام شهادت می‌دهند؟ چرا شیعیان نمازهای «ظهر و عصر» و «مغرب و عشا» را با هم می‌خوانند؟ چرا شیعیان تکتف ندارند؟ چرا شیعیان

فصل شانزدهم: مجموعه مقالات / گفت و گوها ۳۵۵

در نماز از «مُهر» استفاده می‌کنند؟؛ آیا عزاداری و قمه زنی جایز است؟؛ چرا شیعیان مسجد پیامبر ﷺ را می‌بوسند؟؛ آیا خواندن دعا کنار قبرستان بقیع جایز است؟

۹۸۲ . پیدایش و نقد آرای سلفیه و وهابیت: مجموعه مقالات کلامی فصلنامه میقات حج ، گروه کلام پژوهشکده حج و زیارت ، ۱۳۹۶ ، ۵۲۰ص ، وزیر ی .

این مجموعه، شامل مقالات کلامی منتشره در نشریه میقات حج است. این مقالات، که فرهیختگان و صاحب نظران این عرصه آنها را نگاشته‌اند، می‌تواند به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع پژوهشی استفاده شود. عناوین برخی مقالات عبارت‌اند از: شناخت سلفیه؛ سرچشمه‌های اندیشه وهابیت؛ مبانی هستی‌شناسی سلفیه و امامیه؛ ایمان اجداد رسول خدا ﷺ؛ مفهوم شناسی و مصداق‌یابی اهل بیت (علیهم‌السلام)؛ گفتاری درباره تبرک؛ آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت؛ و... .

۹۸۳ . تبرک (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان، به کوشش گروه کلام پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۴، ۹۲ص، رقی .

در این مجموعه، هفت مقاله درباره «تبرک» که در نشریات علمی کشور به زبان فارسی منتشر شده است، گردآوری شده است. عناوین مقالات عبارتند از: «جایگاه تبرک در ادیان الهی» نوشته جعفر سبحانی؛ «تبرک» نوشته علی زمانی قمشه‌ای؛ «جایگاه تبرک در قرآن و روایات» نوشته رضا سلم آبادی؛ «صحابه و تبرک به آثار پیامبر» نوشته محمد طاهر کردی؛ «لزوم حفظ آثار نبوی مدینه منوره و جواز تبرک به آنها» نوشته عبدالعزیز القارنی؛ «احکام و شبهات تبرک» نوشته علی باقر شیخانی.

۹۸۴ . چکیده مقالات همایش بین المللی مغرب اسلامی، حج و حرمین شریفین، به کوشش محمد سعید نجاتی، ۱۴۰۰، ۹۶ص، وزیر ی .

این مجموعه حاوی چکیده مقالات ارسالی به همایش بین‌المللی «مغرب اسلامی، حج و حرمین شریفین» از سلسله همایش‌های

«جهان اسلام و حج و حرمین شریفین» است که اسفند ۱۳۹۹ از در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد. این همایش محدود به کشورهای تونس، مراکش، الجزایر و لیبی از منطقه مغرب اسلامی بود و مقالاتی به زبان های فارسی و عربی در این باره به همایش ارسال شد.

۹۸۵. حج در آینه اخلاق و عرفان: مجموعه مقالات اخلاقی- عرفانی فصلنامه میقات حج، به کوشش گروه اخلاق پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۷، ۲ جلد.

مجموعه حج در آینه اخلاق و عرفان، مقالات اخلاقی-عرفانی فصلنامه میقات حج در طی ۳۰ دهه انتشار است. فصلنامه میقات حج از سال ۱۳۷۱ مقالات زیادی در موضوعات مرتبط با حج و زیارت در عرصه های مختلف اخلاقی، فقهی، تاریخی، کلامی و... منتشر کرده است. متن مقالات مرتبط با اخلاق و عرفان از این نشریه استخراج و در این مجموعه دو جلدی آمده است.

۹۸۶. حج در آینه تاریخ: مجموعه مقالات تاریخی فصلنامه میقات حج، گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۵-۱۳۹۴، ۳ جلد، وزیر.

این کتاب، شامل مقالات تاریخی منتشر شده در حدود ۹۰ شماره نشریه میقات حج است. مقالات جلد نخست این کتاب عبارتند از: حج در امتداد زمان؛ حج در رهگذر تمدن ها؛ هسیر تاریخی حج در قرآن؛ انحرافات مناسک حج در عصر جاهلیت؛ حوادث تاریخی مکه؛ والیان مکه (از صدر اسلام تا کنون)؛ تحقیقی پیرامون شعب ابی طالب؛ فتنه فرامطه در مکه؛ پیشینه تاریخی طواف؛ نبرد بدر؛ جامعه شیعه در مدینه منوره؛ موقعیت یهود در مدینه؛ یهودیان مدینه؛ گروه های عمده یهودی در مدینه؛ بنوقریظه سومین گروه یهودی در مدینه.

۹۸۷. حج در آینه فقه: مجموعه مقالات فقهی فصلنامه میقات حج از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۲، گروه فقه پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۴، ۳ جلد، وزیر

اهمیت دانش فقه در مباحث مربوط به حج از یک سو و اتقان

فصل شانزدهم: مجموعه مقالات / گفت و گوها ۳۵۷

علمی مقالات نگاشته شده در این فصلنامه از سوی دیگر گروه فقه و حقوق پژوهشکده را بر آن داشته تا مقالات فقهی این نشریه را استخراج کرده و به ترتیب اعمال و مناسک حج چینش نماید و آن را در قالب یک مجموعه سه جلدی با عنوان «حج در آینه فقه» منتشر کند تا پژوهشگران عرصه فقه الحج از مباحث انجام شده در این رشته، که پیشینه مباحث پژوهش فقهی و در برخی از موارد نوآوری و تولید علم به شمار می رود آگاه شده و با تحقیقات جدید خود باعث پیشبرد این دانش غنی و کارآمد شوند.

۹۸۸ . حج در آینه قرآن، گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و

زیارت، ۱۳۹۵، ۵۹۲ص، وزیری.

این مجموعه، شامل هفده مقاله فصلنامه میقات حج طی سالیان گذشته است که در آنها ابعاد حج از منظر قرآن کریم بررسی شده است. عناوین مقالات عبارت اند از: اسامی کعبه در قرآن؛ حج در قرآن؛ حج در کتاب خداوند؛ وقوف شعوربرانگیز در مشعرالحرام؛ حج در کتاب خداوند؛ میراث بزرگ؛ حج جاهلی، حج محمدی؛ قلب زمین؛ شهر خدا در کلام خدا؛ مکه مکرمه، مرکز فرهنگی جهان اسلام؛ اسرار حج در کتاب خداوند؛ مناسک حج در کتاب خداوند؛ فضایل کعبه؛ حج و ابراهیم در قرآن؛ نام‌ها، ویژگی‌ها و احکام کعبه در قرآن؛ ابعاد حج در قرآن؛ ویژگی‌های حج در قرآن.

۹۸۹ . حج در اندیشه سیاسی - اجتماعی مقام معظم رهبری، جمعی

از نویسندگان، به کوشش مسعود معینی پور، ۱۳۹۳، ۳۵۲ص،

وزیری.

مجموعه مقالاتی درباره دیدگاهها و نظریات مقام معظم رهبری درباره ابعاد سیاسی - اجتماعی حج است. مقام معظم رهبری در پیامها و سخنرانی‌های خود ضمن بیان ابعاد و ظرفیتهای اخلاقی و معنوی حج، جنبه‌های سیاسی و اجتماعی حج را با تأکید بر این مطالب بیان نموده اند: بیداری اسلامی، وحدت مسلمانان و خودداری از تفرقه افکنی، بیان مشکلات جهان اسلام، لزوم استفاده از حج

برای تقویت همدلی در جهان اسلام، برائت از مشرکین و افشای توطئه های دشمنان

۹۹۰. حج و انقلاب اسلامی (مجموعه مقالات)، به کوشش مسعود

معینی پور، ۱۳۹۴، ۵۸۰ص، وزیری

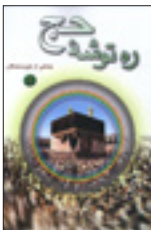
این کتاب شامل ۱۷ مقاله از نویسندگان مختلف است که به بررسی تأثیر و تأثرات متقابل حج و انقلاب اسلامی پرداخته اند. این مقاله بر حسب موضوع در چهار بخش آمده است. عناوین موضوعات هر بخش اینگونه است: بخش اول: نگاه به انقلاب اسلامی و حج با رویکرد تمدنی؛ بخش دوم: واکاوی تأثیرات حج بر انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران؛ بخش سوم: واکاوی تأثیرات انقلاب و جمهوری اسلامی بر حج؛ بخش چهارم: ظرفیت های کنگره حج برای صدور انقلاب.

۹۹۱. حج و ولایت، حج و وحدت: مجموعه مقالات فصلنامه میقات

حج، گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۶، ۱۳۶ص، وزیری.

در این کتاب، هفت مقاله از مجموعه مقالاتی که طی ۲۵ سال انتشار این نشریه در این فصلنامه منتشر شده، انتخاب و در این مجموعه کنار هم قرار گرفته اند. عناوین مقالات عبارت اند از: حج و ولایت؛ پیوند حج با امامت و ولایت؛ ولایت راز بزرگ حج؛ حج ابراهیمی و تقریب مذاهب اسلامی؛ فلسفه برائت از مشرکین؛ مبانی دینی «برائت از مشرکان».

۹۹۲. ره توشه حج، جمعی از نویسندگان، ۱۳۷۸، ۳ جلد، وزیری.

مجموعه ای سه جلدی از مقالات محققان و پژوهشگران در زمینه حج و زیارت است که به ویژگی های گوناگون فردی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج و زیارت می پردازد. عنوان های برخی از مقالات این مجموعه چنین اند: اهمیت سفر حج، فلسفه و اهداف حج، آداب حج، حج ابراهیمی، آثار و فواید سفر، توبه، آثار توبه، احکام فقهی -

اجرای حج، فلسفه و نقش زیارت، آشنایی با مذاهب عمده جهان، جغرافیای جزیره العرب، رفتار صحیح اسلامی در حج، آشنایی با بقیع، تاریخ حرم ائمه:، اُحد و اماکن و آثار تاریخی آن، فلسفه اشک، حج و رهبری (غدیر)، ویژگی های حرم، ویژگی های کنگره حج، حج و برائت از مشرکان، جدال در حج، قبرستان ابوطالب، طواف و اهمیت آن در اسلام، حجراسماعیل، حج و فرصت های معنوی آن.

۹۹۳. ره توشه عتبات عالیات، جمعی از نویسندگان، چاپ دوم،

۱۳۸۵، ۵۰۳ص، وزیری.

مجموعه مقالاتی با موضوع زیارت و احکام و آداب آن و آشنایی با زیارت‌گاه‌های اسلامی است. این اثر با هم‌کاری پانزده تن از فضلاء حوزه علمیه قم تدوین شده تا روحانیان کاروان‌های زیارتی و زائران را در شناخت سرزمین عراق، کربلای معلی، نجف اشرف، کاظمین، سامرا، مراقد و آستان‌های مقدس امامزادگان و عارفان و عالمان بزرگ و مجاهدان تاریخ اسلام یاری دهد. «زیارت، تجدید عهد با خط امامت»، «احکام فقهی سفر زیارتی عتبات» و «سیری در تاریخ و جغرافیای عراق» از مباحث آغازین کتاب و ۱. نجف اشرف ۲. کوفه ۳. کربلا ۴. کاظمین ۵. سامراء ۶. مدائن، فصل‌های پسین‌اند.

زیرفصل‌های کتاب به شرح حال شش تن از ائمه معصومین علیهم‌السلام مدفون در آن اماکن متبرکه می‌پردازند و درباره دیگر خفتگان در آن دیار مقدس (امام‌زادگان و عالمان بزرگ) نیز شرح حالی کوتاه عرضه می‌کنند.

۹۹۴. زیارت (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان، به کوشش

گروه کلام پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۳، ۲۰۴ص، رقی.

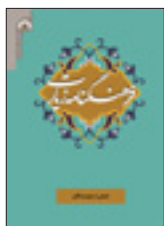
این کتاب شامل یازده مقاله درباره زیارت است که قبلاً در نشریات کشور به چاپ رسیده‌اند. این مقالات در تبیین موضوع زیارت و پاسخ دهی به شبهات حول این موضوع هستند. عناوین مقالات عبارتند از: آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت؛ مفهوم-شناسی زیارت در فرهنگ اسلامی؛

زیارت رسول الله ﷺ در قرآن کریم؛ زیارت در سیره و سخن پیامبر ﷺ؛ هدف از زیارت؛ مشروعیت سفر برای زیارت قبور؛ زیارت اهل قبور از دیدگاه پیشوایان اسلام و آثار آن؛ فقه و فلسفه سیاسی زیارت پیامبر اعظم ﷺ؛ جایگاه زیارت نبی اعظم ﷺ در منابع و مذاهب اسلامی؛ گردشگر همراه؛ زیارت اهل بیت پیامبر ﷺ از بهترین اعمال برای تقرب به خداوند است.

۹۹۵. شفاعت (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان، به کوشش گروه کلام پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۳، ۲۴۴ص، رقی.

سومین جلد از سلسله «مجموعه مقالات در رد وهابیت» است که شامل هشت مقاله درباره «شفاعت» است. این مقالات قبلاً در نشریات کشور منتشر شده‌اند. عناوین مقالات عبارتند از: بررسی مسئله شفاعت؛ شفاعت از دیدگاه عقل و نقل؛ شفاعت ضابطه مند از نظر صدائیان؛ شفاعت از دیدگاه صدر المتألهین؛ شفاعت؛ نقد دیدگاه المنار در تفسیر آیات شفاعت؛ شفاعت در قرآن و کلام معصومان علیهم السلام؛ کتابشناسی شفاعت.

۹۹۶. فرهنگنامه زیارت، داود حسینی، حافظ نجفی و مجتبی حیدری، ۱۳۹۸، ۴۸۵ص، وزیری.

این کتاب شامل ۶۹ مقاله دانشنامه‌ای درباره برخی از ابعاد زیارت است که در گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت تهیه شده است. نویسندگان کوشیده‌اند با نگرش علمی-ترویجی و تقریبی ساختار و محتوای مقالات را به گونه‌ای تنظیم کنند که برای عموم مخاطبان قابل استفاده باشد. آداب زیارت، آستان بوسی، اطعام زائران، پاداش زیارت، تبرک، توسل، تولیت، رأس الحسین، رواق، غبارروبی، غسل زیارت، قافله سالار، موکب و وقف برای زیارت عناوین برخی از مقالات این فرهنگنامه هستند.

۹۹۷ . گفت وگوها درباره بقیع: متن گفت وگوهای برنامه آماج در سال ۱۴۰۰ درباره مسئله بقیع، به کوشش واحد بقیع پژوهی پژوهشکده حج و زیارت، ۱۴۰۱، ۶۶ص، رقی.

این مجموعه شامل چهار مصاحبه با صاحب نظران عرصه بقیع پژوهی است که به همت گروه فرهنگی فطرس مدیا در قالب برنامه آماج تولید شده است. اهمیت موضوع این گفت وگوها و مطالب بدیعی که در برخی از آنها طرح شده است، باعث شد تا واحد بقیع پژوهی پژوهشکده حج و زیارت با همکاری گروه فطرس مدیا در صدد انتشار این مجموعه و تقدیم آن به دوست داران اهل بیت (علیهم السلام) و بقیع پژوهان باشد. آقایان سیدعلی موجانی (سندپژوه)، سیدعلی قاضی عسکر (نماینده سابق ولی فقیه در امور حج و زیارت)، عادل زیاده (پژوهشگر مصری) و آدم بوبک (پژوهشگر مناسک شیعی در دانشگاه لایپزیگ آلمان) افراد مصاحبه شونده هستند.

۹۹۸ . مجموعه مقالات اربعین جمعی از نویسندگان، به کوشش گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۴، ۵۲۰ص، وزیر.

مجموعه مهمترین مقالات نوشته شده درباره اربعین حسین در نشریات علمی کشور است. این کتاب دردو بخش تنظیم شده است. در بخش نخست هجده مقاله از مجلات آورده شده و در بخش دوم بیست و دو مقاله مرتبط با اربعین از روزنامه ها انتخاب و منتشر شده است. همچنین «کتابشناسی توصیفی اربعین حسینی» به صورت مستقل در این مجموعه منتشر شده است.

۹۹۹ . مجموعه مقالات اولین همایش حج و اقتصاد، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۱، ۷۰۰ص، وزیر.

مجموعه مقالات اولین همایش حج و اقتصاد است که تیرماه ۱۳۹۱ شمسی به همت پژوهشکده حج و زیارت در تهران برگزار شد. این مقالات پنج محور اصلی دارند: ۱. کلیات مباحث اقتصادی حج در قرآن و سنت، اقتصاد حج از منظر امام خمینی = و مقام معظم رهبری، مباحث اخلاقی

اقتصاد حج و مباحث دیگر؛ ۲. مباحث فقهی حج و اقتصاد مانند ثبت نام حج و عمره؛ تأثیر هزینه سوغات و ولیمه حج در استطاعت و شرایط درآمد برای استطاعت؛ ۳. مباحث اقتصاد خردی حج مانند تبیین استطاعت و محاسبه آن؛ اصلاح فرهنگ سوغاتی در حج؛ عوامل مؤثر در تقاضا برای حج و محاسبه آن و عوامل اجتماعی مؤثر بر تقاضای حج؛ ۴. مباحث اقتصاد کلانی حج مانند بودجه‌بندی در حج؛ تأثیر حج بر عاملان اقتصادی و اقتصاد عربستان؛ ۵. مباحث مربوط به اقتصاد بین الملل مانند تأثیر حج در تأسیس بازار بین الملل اسلامی و افزایش مبادلات تجاری و هم‌گرایی اقتصادی کشورهای مسلمان و مبادلات ارزی و نرخ ارز.

۱۰۰۰ . مجموعه مقالات اولین همایش ملی اربعین پژوهی، به کوشش لطف الله عبداللهی، ۱۴۰۰، ۵۳۸ ص، وزیری.

این مجموعه شامل مجموعه مقالات اولین همایش ملی اربعین پژوهی است که در اسفندماه ۱۳۹۸ به همت دانشگاه پیام نور اهواز و با مشارکت پژوهشکده حج و زیارت و معاونت امور بین الملل بعثه مقام معظم رهبری در شهر اهواز برگزار شد. مقالات منتشر شده در این مجموعه در پنج محور اصلی شامل اربعین و تمدن نوین اسلامی، اربعین و بعد جامعه شناختی و روان شناختی، اربعین و مباحث اقتصادی، اربعین و حوادث تاریخی؛ و ابعاد کلامی و فقهی اربعین دسته بندی شده اند.

۱۰۰۱ . مجموعه مقالات فدک، جمعی از نویسندگان، به کوشش گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۳، ۳۹۲ ص، وزیری

این کتاب، مجموعه ای از مقالات منتشر شده در نشریات درباره «فدک» است، که در گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت گردآوری و تدوین شده است. عناوین و نویسندگان مقالات عبارتند از: «فدک، صدقه نیست»- آیت الله جوادی آملی؛ «مباحثی پیرامون فدک»- آیت الله جعفر سبحانی؛ «فدک اموالی که از اهل بیت پیغمبر ﷺ غصب شد»- آیت الله علی احمدی میانجی؛ «متولیان

فصل شانزدهم: مجموعه مقالات / گفت و گوها ۳۶۳

فدک در عصر خلفا و امویان»- محمد مهدی فقیه بحرالعلوم؛ «متولیان فدک در عصر عباسیان»- محمد مهدی فقیه بحرالعلوم؛ «فدک یک سند تاریخی»- آیت الله جعفر انواری؛ «ماجرای فدک»- علی محمد بشارتی؛ فدک، «نماد مظلومیت اهل بیت (علیهم السلام)»- محمد تقی رهبر؛ «هماهنگی در اخبار فدک»- سید حسن فاطمی موحد؛ «فدک در گذر تاریخ»- علی اکبر مهدی پور؛ «بررسی مسئله غصب فدک»- حامد کنعانی مقدم؛ «فدک» و بازتاب های تاریخی و سیاسی آن- علی اکبر حسینی؛ «بررسی مسئله فدک با رویکرد فقهی- حقوقی»- فهیمه ملک زاده؛ «ام ایمن: شاهی بر مدعی فدک»- شهریانودلبری؛ «فدک از پیامبر ﷺ تا خلافت»- مجید جعفرپور؛ «کتابشناسی فدک»- اباذر نصر اصفهانی

۱۰۰۲ . مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان افغانستان»، حج و حرمین شریفین»، جمعی از پژوهشگران، ۱۳۹۹، ۳۳۶ص، وزیر.

این مجموعه شامل مجموعه مقالات و سخنرانی های ارائه شده در نشست تخصصی «مسلمانان افغانستان، حج و حرمین شریفین» است که در راستای شناخت ظرفیت های افغانستان و تعاملات این کشور با ایران در زمینه حج و زیارت برگزار شد.

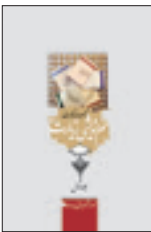
۱۰۰۳ . مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان عراق، حج و حرمین شریفین»، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۸، وزیر.

این مجموعه شامل مقالات برگزیده نشست تخصصی «مسلمانان عراق، حج و حرمین شریفین» است که در تیرماه ۱۳۹۸ از سوی پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد. میراث حج گزاری عالمان عراق، سنت زیارت عتبات عالیات به عنوان بخشی از آداب معنوی سفر حج، کاروان حج عراق در ادوار مختلف اسلامی، پژوهشی در چالش های کاروان ها و محمل های عراق در مسیر و موسم حج، واکاوی واکنش علمای عراق به تخریب بقاع بقیع و ویژگی های درب زبیده (راه کوفه - مکه) و منازل آن از جمله مقالات این مجموعه است.

۱۰۰۴ . مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان هند، حج و حرمین شریفین»، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۷، وزیری.

این کتاب مجموعه مقالات ارائه شده به نشست علمی «مسلمانان هند، حج و حرمین شریفین» است که در اسفند ۱۳۹۷ از سوی پژوهشکده حج و زیارت در قم برگزار شد.

۱۰۰۵ . مجموعه مقالات هم‌اندیشی زیارت، به کوشش عباسعلی زارعی سبزواری، ۱۳۸۷، ۲ جلد، ۱۱۶۰ص، وزیری.

مجموعه مقالات همایش «هم‌اندیشی زیارت» (تهران، ۱۳۸۶ش) است. این مجموعه به همت معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری و با هم‌کاری سازمان اوقاف و امور خیریه و دفتر امور حج و زیارت سازمان صدا و سیما با انگیزه اشاعه فرهنگ زیارت گرد آمده و ۴۹ مقاله برگزیده درشش عنوان کلی، در آن گنجدیده است: کلیات، مبانی فکری و اعتقادی زیارت، نقد و بررسی شبهات زیارت، آداب زیارت، آثار و فواید زیارت، زیارت در فرهنگ و ادب فارسی.

۱۰۰۶ . میراث حج و حرمین شریفین (دفتر اول)، به کوشش احمد خامه‌یار، ۱۳۹۹، ۳۱۸ص، وزیری.

کتاب حاضر، دفتر نخست مجموعه میراث حج و حرمین شریفین است که به میراث کهن حج در زبان فارسی (تا آغاز دوره صفوی) اختصاص یافته است. این مجموعه دربرگیرنده سه متن تصحیح

شده، شامل یک حج‌نامه منظوم و دو رساله فارسی نسبتاً کهن مناسب حج (که هریک از جهاتی اهمیت دارد) و دو مقاله در حوزه متن پژوهی و نسخه‌شناسی است و در پایان آن، گزارشی از متونی که پیش از این از سوی پژوهشکده حج و زیارت و نشر مشعر منتشر شده ضمیمه شده است.

۱۰۰۷. نگاهی به برخی ظرفیت‌های پیاده‌روی اربعین، تهیه شده در گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۹، ۱۳۶ص، وزیری.

این کتاب مجموعه مقالات درباره پیاده‌روی اربعین و کارکردهای آن است که به پیشنهاد معاونت بین‌الملل بعثه مقام معظم رهبری گروه اخلاق پژوهشکده حج و زیارت تألیف و تدوین کرده است. «پیشینه راهپیمایی اربعین حسینی»، «تأثیر راهپیمایی اربعین در مبارزه با استکبار و صهیونیسم»، «اربعین نماد وحدت امت اسلامی» و «معرفی پیاده‌روی اربعین الگویی موفق در جهان اسلام برای مخاطبان خارجی و زمینه‌های تقریب و همگرایی ادیان ابراهیمی در سایه پیاده‌روی اربعین از جمله مقالات این مجموعه هستند.

۱۰۰۸. همسفر: ره توشه زائران عتبات عالیات، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۴، ۴۲۰ص، وزیری.

مجموعه‌ای از برخی نوشته‌های نویسندگان مختلف درباره ابعاد سفر به عتبات و زیارت قبور ائمه مدفون در این سرزمین است. این کتاب، جهت برآورده کردن نیاز روحانیون کاروان‌های عتبات تهیه و تدوین شده است. در این کتاب، نخست فصلی درباره «آداب سفر» آمده و آنگاه مطالب، بر اساس شهرهای زیارتی سامان یافته است.

فصل ہفدهم: ویژه مخاطبان خارجی

۱. اردو

۱۰۰۹ . انبیاء اور ائمہ کی قبور حفاظت ، جعفر سبحانی ، ترجمہ مرضیہ زینب عابدی ، ۱۳۹۳ ، ۹۶ ص ، رقعی .

این کتاب ترجمہ اردو از کتاب «پاسداری از مراقد پیامبران و امامان: نقدی بر کتاب زیارت» است. کتاب حاضر نقدی برگزیده کتاب «المزار عند الأئمة الاطهار» نوشته عبدالهادی الحسینی است. این اثر در بحرین چاپ شده و توسط فردی به نام زین العابدین ابراهیمی به فارسی ترجمه شده و در مکه و مدینه توزیع شده است. ناقد طی شش فصل به شبهات مطرح شده در این کتاب پاسخ داده است. عناوین فصل‌های کتاب عبارت‌اند از: آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت، حفاظت از قبور اولیای الهی، مسجدسازی در کنار مشاهد مشرفه، سوگواری در فراق عزیزان، گناہانی در کنار مزار و موضوعات جانبی (توسل، نذر، سوگند خوردن به غیر خدا و...).

۱۰۱۰ . اولیاء الہی کا احترام ، یعقوب جعفری ، ۱۳۹۳ ، ۱۳۲ ص ، پالتویی .

این کتاب ترجمه‌ی اردو کتاب «بزرگداشت اولیای خدا» است و موضوع آن بررسی مشروعیت تکریم اولیای الهی است. نویسنده با استفاده از کتاب و سنت و با استناد به سخنان خدا و رسول ﷺ و سیره صحابه و

تابعین، مشروع و مطلوب بودن اعمالی از قبیل تبرک جویی و توسل و استمداد، زیارت قبور و یادآوری اولیای خدا، را به اثبات رسانده و نشان داده که این کارها هدفی جز اظهار دوستی با کسانی که خداوند دوستی آنها را لازم کرده است، ندارد و این رفتارها را نمودهایی از محبت و علاقه قلبی به آنها دانسته است.

**۱۰۱۱ . باقیع کی تخریب اور تعمیر نو دستاویزات کی روشنی میس ،
تحریر سیدعلی قاضی عسکر، ترجمہ سید ضغیم عباس ہمدانی،
۱۳۹۴، ۱۷۲ص، پالتوی۔**

ترجمہ اردو کتاب «تخریب و بازسازی باقیع بہ روایت اسناد» و موضوع آن بررسی وضعیت گذشتہ و حال قبرستان باقیع با تکیہ بر اسناد معتبر است. نویسندہ حاضر ابتدا شرح حال مختصری از دفن شدگان معروف در باقیع ارائه کردہ و سپس بہ تاریخ تخریب باقیع و بقاع متبرکہ مدینہ و مکہ می پردازد و آن ہا را بہ روایت اسناد تاریخی گزارش می کند. گزارش نویسندہ بر مبنای واکنش های افراد و نهادہای مختلف بہ تخریب باقیع است.

**۱۰۱۲ . توحید و شرک مکتب اہل بیت اور وہابیت کی نگاہ مین ،
احمد عابدی، ترجمہ و اضافات سید مراد رضا رضوی، ۱۳۹۳،
۴۸۰ص، وزیری۔**

ترجمہ اردو کتاب «توحید و شرک در نگاہ شیعہ و وہابیت: بررسی و نقد افتراءات دکتر قفاری بر مذهب شیعہ» و موضوع آن نقد و بررسی باب دوم کتاب اصول مذهب الشیعۃ الاثناعشریۃ از ناصر عبداللہ القفاری، از نویسندگان سرشناس وہابی، است. این باب مربوط بہ بحث توحید و شرک است. از آنجا کہ در کتاب القفاری، تلفیقی از مباحث عقلی بہ صورت جدلی و نقلی آمدہ، لذا آقای عابدی نیز در نقد خود از همان روش پیروی کردہ و بحث های کلامی، فلسفی، ادبی، تاریخی، رجالی، حدیثی، علوم قرآن، فقہی و حتی کتابشناسی را آورده است و مباحث وی تلفیقی از عقل و نقل است. همچنین ناقد تلاش کردہ بہ تمام مطالب القفاری پردازد و مطالب

فصل هفدهم: ویژه مخاطبان خارجی ۳۶۹

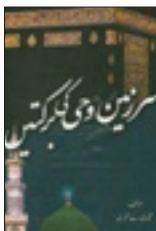
صحیح اورا نیز نشان داده است.

۱۰۱۳ . حاجیوں کی لی مصور رہنما، تدوین محمد حسین فلاح زاده،

ترجمہ بہ اردو احتشام عباس زیدی، ۱۳۸۴، ۱۶۸ص، رقعی.

ترجمہ «مناسک مصور حج» تالیف محمد حسین فلاح زاده است.

۱۰۱۴ . سرزمین وحی کی برکتیں، محمد محمدی ری شہری، ترجمہ

سید احمد حسین حسینی، ۱۳۹۸، رقعی.

این کتاب ترجمہ اردو کتاب برکات سرزمین وحی (نشر مشعر، ۱۳۸۰)

است کہ مجموعه خاطرات ویژه مؤلف در سفرهای حج اوست.

البتہ این کتاب تنها بازگوکننده خاطرات درباره برکات سرزمین وحی

نیست، بلکه زائران خانه خدا را با برکات این سرزمین نیز آشنا می کند و راه و روش را برای

دستیابی به آنها نشان می دهد.

۱۰۱۵ . شیعہ قرآن و سنت کی روشنی میں، سید ذاکر حسین

جعفری، ۲۰۰۶ م، ۲۳۳ص، وزیری.

نویسنده در این کتاب درباره شیعه و مباحث مرتبط با آن بحث

می کند. عناوین فصول کتاب عبارتند از: چگونگی پیدایی شیعه

با استفاده از آیات و روایات؛ پیروان حضرت علی علیه السلام و شیعه بودن

آنها؛ اذیت و آزار شیعه و مظلومیت های آنها از بدو پیدایی؛ حوادث و اتفاقات صدر اسلام

مانند آتش زدن در خانه علی علیه السلام.

۱۰۱۶ . عمرہ مفردہ کی تصویر مناسک، بہ کوشش حوزہ نمایندگی

ولی فقیہ در امور حج و زیارت، ۱۳۸۶، ۱۲۸ص، جیبی.

ترجمہ «مناسک مصور عمرہ مفردہ» تالیف محمد حسین فلاح زاده است.

۱۰۱۷ . قرآن کی نظر میں اہل بیت کی منزلت، مجید معارف، ترجمہ

سید احمد حسین حسینی، ۱۳۹۷، ۶۹ ص، پالتوی۔

این کتاب ترجمہ اردوی کتاب بررسی جایگاہ اہل بیت علیہم السلام در قرآن نوشته مجید معارف (نشر مشعر، ۱۳۸۷) است. نویسنده در این کتاب، کہ بہ صورت نسخہ دیجیتالی منتشر شدہ است، با استفادہ از قرآن و اخبار معتبر در شأن نزول یا توضیح آیات قرآن اطلاعاتی درباره مصادیق اہل بیت علیہم السلام، بہ ویژہ امامت حضرت علی علیہ السلام، بیان می کند.

۱۰۱۸ . گل بی خار، عدنان درخشان، ترجمہ سید احمد حسین حسینی،

۱۳۹۴، ۱۰۴ ص، رقی۔

این اثر، ترجمہ اردو از کتاب «گل بی خار: آسیب شناسی کتب اہدایی و ہایبان در ایام حج» نوشته عدنان درخشان (نشر مشعر، ۱۳۸۷) است. نویسنده در این کتاب، چہل عنوان از کتب اہدایی و ہایبان بہ زائران بیت اللہ الحرام را برگزیدہ و بہ نقد و بررسی و آسیب شناسی آنها پرداختہ است.

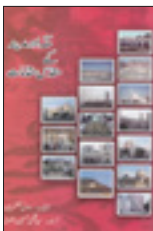
۱۰۱۹ . مراجع عظام تقلید اور دانشوران اسلامی کی نظیر میس تکفیر

مسلمین و توهین مقدسات اسلامی، پژوهشکده حج و زیارت،

۱۳۹۴، ۸۰ ص، پالتوی۔

اثر حاضر ترجمہ اردو از کتاب «فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اہانت بہ مقدسات مذاہب اسلامی» است. در این کتاب علاوہ بر فتاوا و مراجع معظم تقلید و نظرات برخی از اندیشمندان و علمای اسلام، بہ بررسی اجمالی فتنہ تکفیر اہل قبلہ از نگاہ قرآن، روایات و اندیشمندان اسلامی می پردازد. امید کہ با ہمت و مساعدت تمامی علمای جہان اسلام، شاہد نابودی فتنہ تکفیر در دو حوزہ اندیشہ و عمل در جہان اسلام باشیم. گفتنی است این اثر علاوہ بر زبان اردو بہ زبانہای عربی، انگلیسی، و ترکی استانبولی نیز ترجمہ و منتشر شدہ است.

فصل هفدهم: ویژه مخاطبان خارجی ۳۷۱

۱۰۲۰ . مکہ اور مدینہ کی مقدس مقامات، ترجمہ بہ اردو
سید قلبی حسین رضوی، ۱۳۸۷، ۳۰۰ ص، رقعی.
ترجمہ «آثار اسلامی مکہ و مدینہ» نوشته رسول جعفریان است.

۱۰۲۱ . مناسک حج ولی امر مسلمین و مرجع تقلید عالم تشیع
حضرت آیت الله العظمی سید علی الحسینی خامنه ای، ترجمہ بہ
اردو: قلبی حسین رضوی، تہیہ و تنظیم دفتر مقام معظم رہبری،
۱۳۸۶، ۲۲۰ ص، وزیری.
ترجمہ «مناسک حج مقام معظم رہبری» است.

۱۰۲۲ . منتخب رہنمای حقیقت، جعفر سبحانی، ترجمہ سید ضیغم
عباس ہمدانی، ۱۳۹۸، ۲۳۹ ص، رقعی.
منتخب رہنمای حقیقت ترجمہ اردوی کتاب گزیدہ راہنمای
حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون عقاید شیعہ (نشر مشعر، ۱۳۸۶)
است. این کتاب گزیدہ ای از کتاب راہنمای حقیقت (نشر مشعر،
۱۳۸۶) از ہمین نویسنده است. در این کتاب شبہات مطرح شدہ درباره عقاید شیعہ در
قالب پرسش و پاسخ نقد و پاسخ دادہ شدہ است.

۱۰۲۳ . منتخب کی حدیثین حج، سید علی قاضی عسکر، ترجمہ
سید احتشام عباس زیدی، ۱۰۰ ص، پالتویی.
این اثر، ترجمہ اردو از کتاب «منتخب احادیث حج» نوشته سید علی
قاضی عسکر (نشر مشعر، ۱۳۸۱) است. در این اثر، مهم ترین احادیث
مرتبط با حج بہ صورت موضوعی گردآوری شدہ است. وجوب حج،
فلسفہ حج، ارزش حج، نقش نیت در حج، حج و جہاد، حج آگاہانہ، برکات حج، اقسام
حج و فلسفہ ارکان حج، از موضوعاتی ہستند کہ احادیثی درباره آنها آمدہ است.

۲. انگلیسی

1024 . Blessings of the land of revelation, by Muhammad Muhammadi Rayshahri; translated by Muhammad K. Ali; prepared by Dar al - Hadith Research Centre; edited by Mustafa Oji, Muhammad Mahmudi, Tehran, Mashar, 2002, 102p.

ترجمه انگلیسی «برکات سرزمین وحی»، نوشته محمد محمدی ری شهری، ۱۳۸۰، است

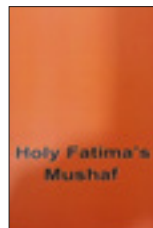
1025 . Hajj A to Za, Javad Mazlouni, 2005, 62p.

راهنمای انجام مناسک حج به زبان انگلیسی است.

1026 . Holy Fatima's Mushaf, mohammad ali mahdavi-rad, 1398, 108p.

این کتاب ترجمه انگلیسی کتاب «پژوهش گونه ای درباره مصحف فاطمه علیها السلام» (نشر مشعر، ۱۳۸۶) است. در این کتاب نویسنده درباره مصحف منسوب به حضرت فاطمه علیها السلام بررسی جامعی کرده است.

1027 . DU" A ARAFAH, 1384, 95p.

ترجمه انگلیسی دعای عرفه از ویلیام جیتیک است.

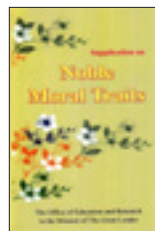

1028. *Mahdism the Common Grounds in Shi'a and Sunni Beliefs. Javad Jafari, 2018/1396, 114p.*

این اثر، ترجمه انگلیسی کتاب «اشتراکات شیعه و اهل سنت در عقیده مهدویت» نوشته آقای جواد جعفری (تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت، نشر مشعر، ۱۳۹۳) است. نویسنده در این کتاب، برخی ویژگی‌های مشترک بین شیعه و اهل سنت در موضوع مهدویت را بررسی کرده. به اعتقاد وی، مراجعه به منابع روایی شیعه و اهل سنت و استخراج روایات مشترک، به روشنی گویای اشتراکات فراوان و وحدت نظر جهان اسلام در آموزه بالنده مهدویت است.

1029. *Manasik of Hajj in Brief, Ali Khamenei, 1997/ 1376, 162p.*

ترجمه انگلیسی کتاب زیر است:

«مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای»، به کوشش دفتر مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، ۱۳۸۵، ۱۳۶ ص،

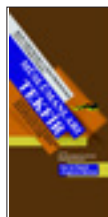
جیبی.

1030. *Politico-Religious Fundamentals for the Declaration of Dissociation from Polytheists, 2018/1396, 160p.*

این اثر، ترجمه انگلیسی کتاب «مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان» نوشته سید جواد ورعی است که مرکز تحقیقات حج، نخستین بار آن را در سال ۱۳۷۹ منتشر کرده. در این کتاب، برخی ویژگی‌های سیاسی حج بررسی شده است.

1031. Prohibition Of Excommunicating Muslim And Insulating The Sacred Symbols Of Islamic Sects, Institute Of Hajj And Pilgrimage, 2014, 96p.

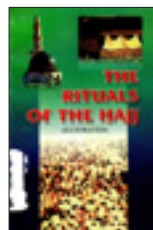
اثر مذکور، ترجمه انگلیسی کتاب «فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی» است. این کتاب را پژوهشکده حج نخستین بار سال ۱۳۹۲ منتشر کرده است.

1032. Supplication no Noble Moral Traits, 1384, 41p.

دعای مکارم الاخلاق به عربی و انگلیسی است. مترجم انگلیسی آن ویلیام چیتیک است.

1033. The Rituals of the Hajj, Mission of the great leader, office of education and research, Translated by Ahmad Haneef, 1997/1376, 155p.

ترجمه ای از مناسک حج، نوشته محمد حسین فلاح زاده است که احمد حنیف آن را ترجمه کرده است.

1034. The Sanctity and Security of the Holy Shrin, 1989, 46p.

ترجمه انگلیسی کتاب «قداست و امنیت حرم» نوشته آیت الله جوادی آملی است. مولف در این کتاب به بررسی دو ویژگی خانه خدا و حرم الهی مکه؛ یعنی مقدس و منزّه بودن و امن بودن و جایز نبودن آزار و

فصل هفدهم: ویژه مخاطبان خارجی ۳۷۵

اذیت آن می پردازد. این کتاب در سال ۱۳۶۶ شمسی (۱۴۰۷ قمری)، هم زمان با شهادت شماری از حجاج بیت الله الحرام در کشتار خونین مکه سامان یافت و آخرین بخش های آن، بازتابنده حال و هوای آن روزگار است. آیت الله جوادی آملی ذیل سرفصل هایی مانند فرق انسان با فرشته و حیوان؛ اساس وحدت؛ چگونگی وحدت؛ اوصاف موحدان وحدت طلب و اهتمام به حرم به بررسی قداست و امنیت حرم از منظر فقه و معارف اسلامی می پردازد. نتیجه کتاب این است که برپایه قواعد و موازین شریعت اسلامی همه جانداران در حرم آزادند و کسی در تعرض به آنها حقی ندارد. از سوی دیگر هر رفتار توهین آمیز به حرم، حرام و مستوجب توبیخ است.

1035 . The supplication of Kamil, 1384, 51p.

متن عربی و ترجمه انگلیسی دعای کمیل است. بخش انگلیسی ترجمه ویلیام چیتیک است.

1036 . UHUD. Ceviren Ismail Bendiderya. 18p

به بررسی ابعاد و ویژگی های جنگ و منطقه احد می پردازد. اُحد نام رشته ای از کوه های بزرگ و کوچک شمال مدینه است که دومین جنگ بزرگ میان مسلمانان و مشرکان (سال سوم هجری) کنار آن رخ داد. این کتاب به شرح موقعیت این کوه و شهدای این جنگ و زیارت آنان

می پردازد.

۲. ترکی

1037. *Bakiy*

بقیع، تدوین معاونت آموزش و تحقیقات، بی تا، ۲۸ ص، پالتویی.
ترجمه کتاب «بقیع» منتشر شده توسط بعثه مقام معظم رهبری است که اطلاعاتی جغرافیایی درباره قبرستان بقیع عرضه می کند.

Bakiy

1038. *BELGELERİN DİLİYLE BAKI'NİN TAHRİBİ VE YENİDEN İNŞA EDİLMESİ*

تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، سیدعلی قاضی عسکر،
۱۳۹۲، ۱۷۲ ص، رقعی

این کتاب، ترجمه ترکی استانبولی کتاب تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد (نوشته سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۵، ۱۶۸ ص، پالتویی) است. بررسی وضعیت گذشته و حال قبرستان بقیع با تکیه بر اسناد معتبر موضوع این اثر است. نویسنده ابتدا شرح حال مختصری از دفن شدگان معروف در بقیع ارائه کرده و سپس به تاریخ تخریب بقیع و بقاع متبرکه مدینه و مکه می پردازد و آن ها را به روایت اسناد تاریخی گزارش می کند. گزارش نویسنده بر مبنای واکنش های افراد و نهادهای مختلف به تخریب بقیع است. گفتنی است ترجمه عربی این اثر نیز منتشر شده است.

1039. *BEDA*

بداء، سیدمرتضی عسکری، ترجمه اسماعیل بنددریا، بی تا، ۳۱ ص،
جیبی.

ترجمه البداء نوشته علامه عسکری است.

1040 . *BİDAT Ölçüler ve Kazanımlar*

بدعت: معیارها و پیامدها، جعفر البیاتی، ترجمه علی آکین، ۱۳۹۳، ۲۰۶ ص، رقعی.

موضوع این کتاب شناخت معنا و مفهوم بدعت و معیارها و ضوابط آن است. نویسنده از چندین تحقیق تخصصی که از لحاظ تشریحی و تاریخی به بررسی این مسأله پرداخته بودند بهره جسته است. مطالب کتاب در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول با عنوان «پرتویی در ابتدای راه» به مباحثی چون: پیامد بدعت، بدعت در لغت و اصطلاح، بدعت در قرآن و حدیث، عوامل انتشار بدعت، تقسیم بدعت و بدعت در بدعت پرداخته است. در فصل دوم که نقش اهل بیت پیامبر: در مبارزه با بدعت ها موضوع آن است به مواردی از قبیل: جبر و تقویض، رأی و قیاس، تشبیه و تجسیم، نفی رؤیت، تصوف و رهبانیت و مبارزه با حرکت غالیان پرداخته است. فصل سوم با عنوان «چیزی که دلیل دارد بدعت نیست» از کارهای منسوب به بدعت، جشن گرفتن در میلاد نبوی و مناسبت های اسلامی، رفتن به زیارت قبر پیامبر ﷺ و ائمه ﷺ و صالحان ﷺ، بررسی دلیل قائلین به تحریم سفر به قصد زیارت قبر رسول خدا ﷺ و مناقشه در دلیل ابن تیمیه بر تحریم بحث می کند. فصل چهارم نیز با موضوع نمونه هایی از بدعت به بررسی مواردی از قبیل: نهی از متعه حج، اقامه نماز تراویح به جماعت، نماز ضحی و نمونه های دیگری از بدعت اختصاص داده شده است.

1041 . *Büyük Taklit Mercileri ve İslam Düşünürlerinin Fetva ve Görüşleri Esasınca*

فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی، پژوهشکده حج و زیارت، ترجمه تورگوت آتام، ۱۳۹۴، ۱۰۸ ص، پالتویی

اثر حاضر ترجمه ترکی استانبولی از کتاب «فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان

اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی» است. در این کتاب علاوه بر فتاوی مراجع معظم تقلید و نظرات برخی از اندیشمندان و علمای اسلام، به بررسی اجمالی فتنه تکفیر اهل قبله از نگاه قرآن، روایات و اندیشمندان اسلامی می پردازد. امید که با همت و مساعدت تمامی علمای جهان اسلام، شاهد نابودی فتنه تکفیر در دو حوزه اندیشه و عمل در جهان اسلام باشیم. گفتنی است این اثر علاوه بر زبان ترکی به زبانهای عربی، اردو و انگلیسی نیز ترجمه و منتشر شده است.

1042 . *Cecici Muta Nikahi*

نکاح متعه، ترجمه اسماعیل بندد دریا، بی تا، ۱۰۲ ص، پالتویی.

*Cecici Muta
Nikahi*

1043 . *CİDAL-I AHSEN : HAKİKATİ ORTAYA KOYMADA EN GÜZEL TARTISMA KONUSU VE TARTISMA BİÇİMİ*

جدال احسن: نقد و بررسی شبهات وهابیان، آیت الله جعفر سبحانی، ۱۳۹۳، ۳۰۶ ص، رقعی.

این کتاب با هدف نقد و بررسی شبهات وهابیان و پاسخ گویی شبهات ورد تهمت ها و برملا کردن چهره تزویر مدعیان توحیدمداری تهیه شده است. نویسنده با هدف تبیین گزاره های اصلی اعتقادات شیعه و پاسخ به شبهات این حوزه در پنج بخش توحید و شرک، نبوت، قرآن، اهل بیت و امامت و مهدویت مطالبش را تنظیم کرده است. این کتاب افزون بر پنج بخش پیش رو، به شبهات متفرقه دیگری نیز پاسخ داده است که از آن جمله می توان به عزاداری در عاشورا با امر به صبر در مصیبت چه معنی دارد، دلیل بر عزاداری برای فرزندان زهرا علیها السلام چیست، مجوز گرامی داشت اولیای الهی چیست، آیا رفتن به غار حراء بدعت است و چرا با معاویه کتاب وحی ناسازگارید، اشاره کرد.

1044 . HAC RISALESİ

حج رساله سی، ترجمه میرزا رسول اسماعیل زاده، ۱۳۷۱، ۵۶ص، جیبی.

رساله‌ای درباره احکام حج است که فتاوی مراجع شیعه را به ترکی

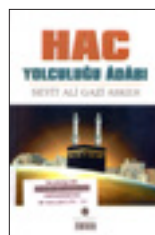
استانبولی در بردارد.

**HAC RI-
SALESİ**

1045 . HAC YOLCULUGU ÂDÂBI

آداب سفر حج، سیدعلی قاضی عسکر، ترجمه تورگوت آتام، ۲۰۱۲م/۱۳۹۱، ۱۹۶ص، رقی.

ترجمه آداب سفر حج است.

1046 . HACCIN SIRLARI KOMİSYON

پیش درآمدی بر فرهنگ نامه اسرار و معارف حج، معاونت امور روحانیون، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ترجمه تورگوت آتام، ۱۳۹۴، ۳۶۶ص، وزیری.

1047 . HADİS-İ ŞİBLÎ

حدیث شبلی، ترجمه تورگوت آتام، ۱۳۹۴، ۳۰ص، رقی.

در این حدیث به بررسی اسرار حج در گفته‌ها و احادیث حضرت

سیدالساجدین، امام چهارم شیعیان علیه السلام پرداخته شده است. امام سجاد علیه السلام با شخصی معروف به شبلی، درباره فلسفه اعمال و مناسک حج سخن می‌گوید. این حدیث در جلد دوم مستدرک الوسائل آمده است.

**1048 . HZ, MUHAMMED (S. A. A) VE AL'INE
SOYUNA - SALAVAT GETIRME SNNETI**

سنت صلوات بر محمد (صلی الله علیه وآله) و آل او، ترجمه اسماعیل بندردریا، ۲۴ ص، جیبی.

ترجمه من سنن النبي ﷺ الصلاة على محمد و آل محمد است.

**HZ. MUHAMMED
(S. A. A) VE AL'INE
SOYUNA - SALAVAT
GETIRME SNNETI**

1049 . Islam Da Oluye Aglamak

گریه بر مرده در اسلام، ترجمه اسماعیل بندردریا، بی تا، ۳۳ ص، جیبی.
ترجمه من سنن النبي ﷺ البكاء على الميت است.

**Islam Da
Oluye Agla-
mak**

**1050 . KU'RÂN DİYARINDA GENÇLERİN
BİLMESİ GEREKENLER**

دانستنی های جوانان در سرزمین قرآن، محمدعلی قاسمی، ترجمه
تورگوت آتام، ۱۳۹۲، ۲۰۸ ص، رقعی.

کتاب حاضر دربرگیرنده اطلاعات مختلف درباره سفر حج به زبان ساده برای جوانان است که بیشتر به صورت پرسش و پاسخ مطرح شده است. آداب قبل از سفر؛ آداب بازگشتن؛ عقاید مهم وهابی ها؛ محرمات مخصوص مردان و زنان؛ حجره و مرقد پیامبر ﷺ؛ استوانه تهجد؛ ستون های سجده؛ مقام جبرئیل؛ حرکت در صف جماعت؛ غذا خوردن و زیارت دوره از مباحث کتاب است. اطلاعات مأخذشناسی این کتاب اینگونه است:

1051 . KAZA VE KADER

قضا و قدر، مرتضیٰ عسکری، ترجمه اسماعیل بندر دریا، بی تا، ۳۹ ص، جیبی.
ترجمه دراسته حول الجبر و التفویض و القضاء و القدر نوشته علامه عسکری است.

**KAZA VE
KADER**

**1052 . MEHDİLİK ŞİA VE EHLİSÜNNET'TE
MEHDİLİK İNANCI ÜZERİNE ORTAK NOK-
TALAR**

اشتراکات شیعه و اهل سنت در عقیده مهدویت، جواد جعفری، ترجمه تورگوت آتام، ۱۳۹۵، ۱۳۲ ص، رقعی.

این تحقیق، به برخی نقاط مشترک میان شیعه و سنی در مسئله مهدویت می پردازد. بی شک، مراجعه به منابع روایی شیعه و اهل سنت و استخراج روایات مشترک، به روشنی گویای اشتراک فراوان و وحدت نظر جهان اسلام در آموزه بالنده مهدویت است. موارد مشترک میان فرق اسلامی در سه بخش کلی ارائه می شود: بخش اول، مشترکات روایات شیعه و سنی درباره شخص امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الیه. بخش دوم، مشترکات درباره قیام ایشان و بخش سوم مشترکات درباره دوران حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الیه.

**1053 . MEKKE VE MEDİNE'DEKİ İSLAMİ ES-
ERLER.**

این اثر، ترجمه ترکی استانبولی کتاب «آثار اسلامی مکه و مدینه» نوشته آقای رسول جعفریان است. ترجمه اخیر، بر اساس ویرایش جدید کتاب (چاپ چهاردهم) است که سال ۱۳۹۰، در پژوهشکده حج و زیارت تهیه و توسط نشر

مشعر منتشر شده است.

نویسنده در این اثر، به بررسی تاریخ و جغرافیای مکه و مدینه و شناساندن بناها و اماکن و دیگر آثار تاریخی این دو شهر پرداخته است.

1054. *MMETIN ONIKI IMAMT*

حیات ائمه، سیدمرتضی عسکری، ترجمه اسماعیل بنددریا، بی تا، ۵۱ص، جیبی.

**MMETIN
ONIKI
IMAMT**

1055. *MERVE ŞEHİDİ*

شهید مروه، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۹۵، ۱۴۶ص، رقعی.
ترجمه کتاب ابوطالب یزدی، شهید مروه (سیدعلی قاضی عسکر، نشر مشعر، ۱۳۹۴) است. این کتاب گزارشی از شهادت میرزا ابوطالب یزدی (۱۳۰۵ - ۱۳۲۲ق) را در بردارد. حکومت سعودی در سال ۱۳۲۲ شمسی او را به اتهام آلوده کردن حرم و کعبه به اعدام محکوم کرد و در محل صفا و مروه گردن زد. مؤلف اسناد تاریخی این ماجرا را نیز گزارش کرده است.

1056. *Mescid-Un-Nebi (S.A.V)*

مسجد النبی، بی تا، ۲۱ص، پالتویی.
به بررسی ابعاد مسجد النبی شریف ترین مسجد پس از مسجد الحرام می پردازد و گزارش های ارزنده ای درباره مسجد النبی ﷺ در شهر مدینه منوره و تحولات بسیار آن در درازنای تاریخ عرضه می کند. این مسجد با افزایش جمعیت مسلمانان، مراحل مختلف توسعه و تحول را، تا عصر کنونی پشت سر گذاشته است که این کتاب آگاهی های مفیدی درباره تاریخچه ساختمان و سیر گسترش آن به خوانندگان عرضه می کند.

**Mes-
cid-Un-Nebi
(S.A.V)**

1057 . MUSHAF

مصحف، سیدمرتضی عسکری، بی تا، ۳۲ ص، جیبی.
ترجمه المصحف فی الروایات والآثار است.

MUSHAF

1058 . Peygamber Nimeti

نعمت پیامبر، ترجمه اسماعیل بنددریا، بی تا، ۱۱۲ ص، جیبی.
ترجمه عصمة الانبیا و الرسل از همین نویسنده است که به عصمت
پیامبر اکرم ﷺ و دیگر انبیا: می پردازد.

Peygamber
Nimeti

1059 . SAHHABENIN ADALETI

عدالت صحابه، ترجمه اسماعیل بنددریا، بی تا، ۴۷ ص، جیبی.
ترجمه عدالة الصحابة نوشته علامه عسکری است.

SAH-
HABENIN
ADALETI

1060 . TEKFİRCİ VAHABİLER

وهابیان تکفیری، علی اصغر رضوانی، ۱۳۹۳، ۲۱۸ ص، رقی.
ترجمه ترکی استانبولی کتاب وهابیان تکفیری (نوشته علی اصغر
رضوانی، تهران، نشر مشعر، ۱۳۹۰) است. نویسنده در این کتاب به
مباحث «ایمان در لغت»، «فرق بین ایمان و اسلام»، «انواع کفر در قرآن
کریم»، «عوامل ظهور فکر تکفیری افراطی»، «علاج فکر تکفیری»، «فکر تکفیری و مقابله
پیامبر ﷺ با آن»، «تکفیری های قرن چهارم»، «ابن تیمیه تکفیری قرن هشتم»، «محمد بن
عبدالوهاب تکفیری قرن دوازدهم»، «ضوابط تکفیر» و «وهابیت و مسلمانان» پرداخته

است. بررسی آثار و عواقب تفکر تکفیری از دیگر بحث های اصلی این کتاب است.

1061. TERAZI: İSLAM TARTISINDA VA-HABİLİĞİN

وهابیت در ترازوی نقد، نجم الدین طبسی، ترجمه به ترکی: تورگوت آتام، ۱۳۹۲، ۳۰۴ ص، رقعی.

این کتاب، ترجمه ترکی استانبولی وهابیت در ترازوی نقد نوشته نجم الدین طبسی است. مؤلف در این اثر با شیوه بحث روائی و استفاده از شواهد تاریخی به رد شبهات وهابیون درباره اعتقادات شیعیان پرداخته است.

1062. TETHIR AYETI

آیه تطهیر، سید مرتضی عسکری، ترجمه شادمان اروغلو، بی تا، ۵۴ ص، جیبی.

ترجمه آیه التّطهیر علامه عسکری است.

فصل هیجدهم: راهنما، ادعیه، زیارتنامه

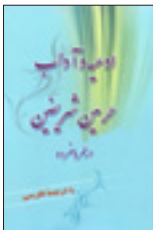
۱۰۶۳ . آشنایی با احکام، اسرار و معارف عمره: ویژه دانش آموزان،
روزبه برکت رضایی، ۱۳۸۷، ۱۴۳ ص، پالتویی .

به معرفی ویژگی های معارفی و عقیدتی و تأثیرات و آثار فردی و اجتماعی
مناسک می پردازد. این کتاب برای آشنایی دانش آموزان عازم سفر عمره
با مکه و مدینه و احکام و معارف حج عمره تنظیم شده است و هفت
بخش دارد: آداب سفر عمره؛ آشنایی با عربستان؛ آثار اسلامی مکه و مدینه؛ مکه معظمه؛
احکام و مناسک؛ معارف عمره؛ نکته ها و تجربه ها؛ ادعیه و زیارات.

۱۰۶۴ . آیینہ رمضان، مناسبتها، احکام، آداب، جمعی از محققان،
۱۳۷۷، ۲۸۰ ص، رقی .

اطلاعات مفیدی در چهار بخش درباره اهمیت و عظمت ماه
ضیافه الله، مناسبت ها، احکام و دعاها و آداب این ماه بزرگ در
بردارد.

۱۰۶۵ . ادعیه و آداب حرمین، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه،
چاپ ۱۰، ۱۳۷۸، ۴۵۲ ص، جیبی .

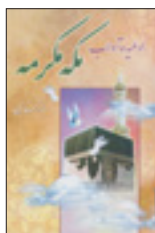
به بررسی آدابی می پردازد که حجاج باید به آنها پای بند باشند. بیشتر
دعاهای لازم در حرمین شریفین، به صورت دسته بندی و مرتب،

تدوین و اماکن متبرکه به اختصار معرفی شده است.

۱۰۶۶ . ادعیه و آداب الحرمین فی العمرة المفردة ، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری ، تعریب محمدحسن تبرائیان ، ۱۳۸۳ ، ۳۹۹ص ، جیبی .

مجموعه ای از دعاها، زیارات و دستورات اخلاقی جهت سفر عمره است.

۱۰۶۷ . ادعیه و آداب مکه مکرمه (با ترجمه فارسی) ، مرکز تحقیقات و انتشارات حج ، ۱۳۸۶ ، ۲۱۴ص ، جیبی .

مجموعه آداب و وظایف اخلاقی همراه با ادعیه است که چهار بخش دارد: اعمال و آداب حج؛ زیارت مزارهای متبرک؛ اماکن متبرکه مکه؛ اماکن مقدسه بین راه مکه و مدینه.

۱۰۶۸ . الأدعية والزيارات ، جمعی از محققان ، ۱۴۰۷ق ، ۵۰۲ص ، جیبی .

مجموعه ای از دعاها و زیارات مورد نیاز برای زائرین سرزمین وحی است.

۱۰۶۹ . ادعیه و زیارات مدینه منوره و مکه مکرمه ، مرکز تحقیقات حج ، چاپ ۶ ، ۱۳۸۹ ، ۴۳۲ص ، جیبی .

در این کتابچه راهنما، ادعیه و زیارات مورد نیاز زائران بیت الله الحرام، همراه با برخی از اخلاق و آداب دعا بیان شده است. در پیشگفتار کتاب هم مطالب ارزنده ای درباره شرایط استجابات و قبولی دعا، آثار پذیرفته شدن دعا و زیارت در زندگی و همچنین توصیه هایی به زائران در جهت حفظ وحدت امت اسلامی آمده است.

۱۰۷۰ . برنامه سفر حجاج، گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت،

۱۳۹۹، ۳۲ص، پالتویی.

کتاب برنامه سفر حجاج معرفی برنامه ای عملی و کاربردی برای استفاده روزانه زائران بیت الله الحرام است تا با اجرای آن، زمینه بهره گیری بیشتر از این سفر معنوی را داشته باشند. برنامه ریزی روزانه به زائران کمک می کند تا در طول سفر و در هر روز بهره برداری بیشتری از اوقات فراغت خود بکنند و کنترل بیشتری بر زمانی که در اختیار آنهاست، داشته باشند؛ بدین منظور باید فهرستی از کارهایی که می توان انجام داد، تهیه کرد، کارهای مهم را در اولویت قرار داد و زمان مشخصی را به هر کدام اختصاص داد.

۱۰۷۱ . پلی به سوی ملکوت: راهنمای معنوی زائران، فاطمه کریمی،

۱۳۸۶، ۲۱۰ص، پالتویی.

به معرفی مهم ترین آداب و برنامه های روزانه حج در هر مرحله از این سفر می پردازد. مقدمات معنوی سفر حج، تصحیح قرائت نماز، اعمال و آداب در مدینه و مکه مکرمه و دعاهای وارده در اماکن و زمان های خاص، از مباحث کتابند.

۱۰۷۲ . تقویم و مناسبت های ماه های حج و عمره، سید محمود

سامانی، ۱۴۰۱، ۱۰۹ص، پالتویی.

در این کتابچه مناسبت های ماه های حج و عمره و نیز مناسبت های مرتبط با ایران اسلامی گردآوری شده است. این مجموعه می تواند یاری دهنده زائران و عوامل دست اندرکار برگزاری حج - اعم از مدیران و روحانیان کاروان ها، رابطین فرهنگی و مبلغان و دیگر عوامل اجرایی در تنظیم برنامه ها - باشد. در این اثر علاوه بر معرفی مناسبت ها برخی اصطلاحات حج و عمره و نیز اماکن مهم زیارتی زائران در مکه و مدینه معرفی شده است.

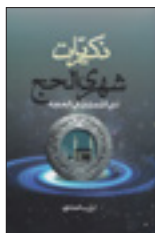
۱۰۷۳ . چهل گام تا عتبات: احادیث و نکاتی چند، ویژه عتبات، جعفر اسلامی فر، ۱۳۸۷، ۱۱۴ص، پالتویی.

به بررسی برخی از احادیث خاص در موضوعات مرتبط با زیارت عتبات عالیات همراه با اشعار مختصری در این زمینه می پردازد. کتاب چهار بخش دارد: نجف اشرف، کوفه، کربلای معلی، کاظمین و سامراء و بخش آخرش با عنوان «پندها» آمده است.

۱۰۷۴ . در وادی نور، علی ملکی، ۱۳۸۸، ۲۰۰ص، پالتویی.

در قالب گفت وگویی صمیمی میان زائر و روحانی کاروان، به مناسک مرتبط با بیت الله الحرام می پردازد. کتاب دارای دو فصل جداست. فصل اول اعمال مدینه را در بردارد: زیارت و آداب آن، نماز غیر معصومان در بقیع، زیارت دوره و... فصل دوم درباره اعمال مکه و عنوان هایش چنین است: طواف مستحب یا عمره مجدد، نماز برای وسعت رزق، معجزه ای از امام حسین علیه السلام، داستان شکافتن ماه و فلسفه طواف نساء.

۱۰۷۵ . ذکریات شهری الحج (ذی القعدة و ذی الحجه)، ایوب الحائری، ۱۳۸۸، ۱۴۸ص، جیبی.

معرفی و شرح مناسبت های مذهبی در ماه های حج (ذی القعدة و ذی الحجه) با استناد به منابع اصیل موضوع این کتاب است.

۱۰۷۶ . راهنمای استان نجف، سیدعلی علوی، ۱۳۹۱، ۲۱۶ص، خشتی کوچک.

به تعریف اماکن زیارتی و سیاحتی استان نجف و وضع جغرافیایی آن می پردازد.

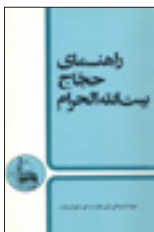
۱۰۷۷ . راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، احسان مقدس، ۱۳۸۷، ۳۶۱ص.

راهنمای مدیران و زائران در شناخت اماکن و زیارت‌گاه‌های عراق است. نویسنده به انگیزه سامان‌دهی متن درسی برای دوره آموزش مدیران و کارکنان گروه‌های زیارتی، اطلاعات دقیق و جامعی در این اثر گردآورده است.

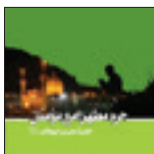
۱۰۷۸ . راهنمای اماکن مدینه منوره (ترجمه دلیل المختار فی معرفة مواقع الآثار فی دارالمصطفی المختار ﷺ)، ابراهیم مکی عبید، ترجمه سیدمرتضی حسینی فاضل، ۱۳۹۸، ۹۶ص، رقی.

این کتاب ترجمه‌ای از کتاب دلیل المختار فی معرفة مواقع الآثار فی دارالمصطفی المختار ﷺ نوشته ابراهیم مکی عبید است. نویسنده در این کتاب به دنبال شناخت اماکنی است که برخی رویدادهای تاریخ اسلام در آنها رخ داده است؛ زیرا دگرگونی و گسترش مدینه و از بین رفتن بسیاری از آثار مسجدالنبی در اثر توسعه مسجد، موجب شده است تا زائران نتوانند بسیاری از این اماکن را مشاهده کنند.

۱۰۷۹ . راهنمای حجاج بیت الله الحرام، ۱۳۷۱، ۷۵ص، رقی.

مجموعه‌ای از گزیده رهنمودهای امام خمینی و مقام معظم رهبری خطاب به زائران بیت الله الحرام و تذکرات و توصیه‌های بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت همراه با برخی از توصیه‌های بهداشتی است.

۱۰۸۰ . راهنمای حرم مطهر امیرمؤمنان حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام، مهدی سرحدی و سید علی علوی، ۱۳۸۸، ۱۴۴ص، خشتی کوچک.

راهنمای زائران بارگاه شریف امام علی علیه السلام است. امام علی علیه السلام صحابی پاک دامن پیامبر ﷺ نزد اهل سنت و امام اول شیعیان از مقام منزلت ویژه‌ای برخوردار و مرقد او در درازنای تاریخ، محلی برای زیارت میلیون‌ها زائر بوده

و مرقد او در هر دوره، توسعه یافته و دگرگون شده است. این کتاب می‌کوشد که همه این تحولات و بخش‌ها را بشناساند.

۱۰۸۱ . راهنمای زائران عمره مفرده، معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۳۸۱، ۶۴ص، پالتویی.

این کتاب شامل این موضوعات است: تذکرات عبادی و اخلاقی، تذکرات اجرائی، تذکرات بهداشتی، آداب حج

۱۰۸۲ . ره توشه زائر ویژه حجاج بیت الله الحرام: نکات علمی، تاریخی، اخلاقی و بهداشتی، محمود کارآموزیان و جواد ورعی، ۱۳۷۹، ۷۲ص، پالتویی.

مجموعه احکام فقهی، آداب اخلاقی و اطلاعات تاریخی و اجتماعی برای حجاج و زائران است. راهیان این سفر معنوی باید خود را آماده کنند و زاد و توشه‌ای مناسب با آن بگیرند که این کتاب آنان را در این سفیریاری می‌رساند. نکات عمومی سفر، نکات بهداشتی سفر، نکات ضروری در حرم نبوی، توصیه‌هایی درباره خرید از بازار، تشریف به مکه، آغاز حج تمتع و اعمال پس از انجام فریضه حج از عنوان‌های کتابند.

۱۰۸۳ . راهنمای مسجد مقدس سهله، صعصعه و زید، سیدعلی علوی، ۱۳۸۷، ۷۲ص، خشتی کوچک.

مسجد سهله در شهر کوفه، از مساجد متبرکه شیعه در عراق است که زائران عتبات عالیت، از دیرباز نسبت به زیارت و نماز در آن و به جا آوردن اعمال آن اهتمام داشته‌اند. با توجه به اهمیت مسجد سهله به عنوان یک مقصد زیارتی، این کتاب، که قبلا چاپ شده بوده، با ویرایش و اصلاحات جدید تهیه و منتشر شده است. نویسندگان ضمن معرفی مقام‌ها و شیوه نمازها و ادعیه مربوط به این مسجد، دو مسجد دیگر را به نامهای صعصعه و زید نیز معرفی کرده و اعمال آنها را بیان کرده است.

۱۰۸۴ . راهنمای مسجد مقدس کوفه و اماکن اطراف آن، سیدعلی علوی، ۱۳۸۸، ۱۵۶ص، خشتی کوچک .

به بررسی ویژگی های مسجد کوفه می پردازد که از مساجد مهم جهان اسلام و شاهد بسیاری از حوادث تاریخی به شمار می رود. این کتاب بخش های مختلف این مسجد را تعریف و تحولات تاریخی آن را بررسی می کند.

۱۰۸۵ . زیارات حضرت رسول ﷺ و فاطمه زهرا ﷺ و ائمه بقیع ﷺ، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۵، ۳۴ص، جیبی .

منتخبی از زیارت پیامبر ﷺ حضرت فاطمه ﷺ و ائمه مدفون در بقیع است.

۱۰۸۶ . زیارت دوره ویژه مدینه منوره، مجتبی نجفی روحانی، ۱۳۸۹، ۱۳۲ص، خشتی کوچک .

به تعریف مختصری درباره اماکن مهم تاریخی شهر مدینه همراه با تصاویر آنها می پردازد.

۱۰۸۷ . زیارت دوره ویژه مکه مکرمه، مجتبی نجفی روحانی، ۱۳۹۳، ۱۶۴ص، خشتی .

این کتاب، با وجود اختصار، پاسخگوی نیازهای زائران بیت الله الحرام است. نویسنده کوشیده است، علاوه بر بهره گیری از آثار نگارش شده

درباره مکه مکرمه، از تجربه و دانسته های مسئولان محترم امور روحانیون بعثه مقام معظم رهبری که سالهای متمادی به عربستان رفت و آمد دارند، نیز بهره برد و متن را متناسب با زیارتهای دوره که برای زائران برگزار می شود، تدوین کند. کتاب حاضر افزون بردار بودن تصاویر اماکن، دارای نشانی های دقیق امروزی است که به آسانی، طالبان این اماکن را راهنمایی می کند.

۱۰۸۸. زیارتنامه‌های مختصر مدینه النبی ﷺ، تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۹، ۵۲ص، جیبی.
این کتاب، راهنمای گزیده‌ای از برخی زیارتنامه‌های اماکن زیارتی مدینه منوره است.

۱۰۸۹. سیر مطالعاتی حجاج بیت‌الله الحرام، به کوشش معاونت پژوهشی پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۹، ۲۹ص، پالتویی.
از آنجا که حج‌گزاران در سطوح مختلفی از تحصیلات قرار دارند، کارشناسان پژوهشکده حج و زیارت، برای راهنمایی سیرمطالعاتی و معرفی آثار موجود در این عرصه، در این کتاب با سطح بندی حج‌گزاران، آثار مفید برای هر سطح در زمینه‌های اخلاق، اسرار، آداب، تاریخ، فقه، کلام و معارف شناسایی و معرفی کرده‌اند.

۱۰۹۰. العربية المعاصرة في التحدّث والمحادثة، محمد حیدری، ۱۳۷۴، ۵۵۹ص، وزیری.
کتاب راهنمای آموزش زبان عربی ویژه گارکزاران حج است.

۱۰۹۱. مقتل ائمه مدفون در عراق، داود حسینی، ۱۴۰۱، ۱۲۷ص.
کتاب مقتل ائمه مدفون در عراق با هدف ارائه متنی مستند و مستدل برای ذکر مصائب اهل بیت (علیهم‌السلام) برای روحانیان کاروان‌های زیارتی عتبات عالیات تهیه و تدوین شده است. در این اثر تلاش شده مطالب به‌گونه‌ای تدوین شود که روحانیان و مداحان محترم بتوانند در سفرهای زیارتی عتبات عالیات به راحتی و در هر موقعیتی و به تناسب مکان، برای ذکر مصیبت از آن بهره‌برداری کن

فصل هیجدهم: راهنما، ادعیه، زیارتنامه ۳۹۳

۱۰۹۲ . منتخب ادعیه و زیارات مدینه و مکه در عمره مفرده، مرکز تحقیقات حج، ۱۳۸۷، ۱۵۸ص، جیبی.

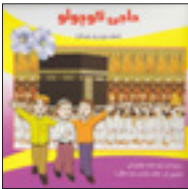
منتخبی از دعاها و زیارات مورد نیاز زائرین سرزمین وحی است که برای انجام عمره مفرده مشرف می شوند.

۱۰۹۳ . نیایش های آسمانی در اشواط طواف و سعی، محمود شریفی اقدم، ۱۳۸۷، ۳۷ص، جیبی.

متن دعاهای سفارش شده در هنگام طواف و سعی در این کتابچه آمده است.

فصل نوزدهم: کودک و نوجوان

۱۰۹۴ . حاجی کوچولو: احکام حج برای کودکان ، سیدمحمد مهاجرانی ، تصویرگر: کمال محمدی مجد (ملقن) ، ۱۳۸۷ ، ۴۸ص ، خشتی .

در این کتاب مصوّر احکام حج با زبانی ساده و روان برای کودکان آموزش داده شده است .

۱۰۹۵ . خانه دوست: ویژه عمره مفرده، تهیه و تدوین کریم آقامیری و محمدرضا میرزایی اصفهانی، تصویرگران فرشته ارکیا و دیگران، ۱۳۸۷، ۲۲ص، وزیری .

کتابی آموزشی برای کودکان با هدف آشنایی این قشر با اعمال عمره مفرده است . جهت آموزش بهتر از تصاویر استفاده کرده است .

۱۰۹۶ . زائر کوچولو میره مدینه ۱، نجمة السادات هاشمی، تصویرگر: زهره طباطبایی، ۱۳۹۴، ۱۲ص، خشتی .

در این جلد زیارت مسجد النبی ﷺ و مدفونین در قبرستان بقیع به صورت شعر برای کودکان توضیح داده شده است .

۱۰۹۷ . زائر کوچولو میره مدینه ۲ ، نجمة السادات هاشمی ،
تصویرگر: زهره طباطبایی، ۱۳۹۴ ، ۱۲ ص، خشتی .

در این جلد شاعره به ادامه زیارت مدفونین در قبرستان بقیع می پردازد و همچنین مساجد قبا و قبلتین را توضیح می دهد و اشاره ای هم به شهدای احد می کند و در انتها زائر کوچک خود را آماده سفر به شهر مکه می کند .

۱۰۹۸ . زائر کوچولو میره به مکه ۱ ، نجمة السادات هاشمی ،
تصویرگر: زهره طباطبایی، ۱۳۹۴ ، ۱۲ ص، خشتی .

در این جلد حرکت از مدینه به سوی مسجد شجره برای پوشیدن لباس احرام و نیت عمره مفرده و همچنین مکروهات احرام به صورت شعر برای کودکان توضیح داده شده است .

۱۰۹۹ . زائر کوچولو میره به مکه ۲ ، نجمة السادات هاشمی ،
تصویرگر: زهره طباطبایی، ۱۳۹۴ ، ۱۲ ص، خشتی .

در این جلد اعمال عمره مفرده (طواف، نماز پشت مقام، طواف نساء، نماز طواف نساء و تقصیر) به صورت شعر برای کودکان توضیح داده شده است .

۱۱۰۰ . زیارت خانه خدا: احکام حج برای کودکان ، محمد حسین
فلاح زاده ، تصویرگر کمال محمدی مجد (ملقن) ، به کوشش
مرکز تحقیقات حج ، ۱۳۸۷ ، ۲۴ ص، خشتی .

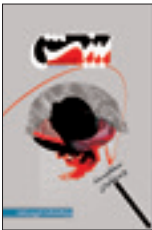
به معرفی مناسک و مسائل زیارت برای نوجوانان و کودکان می پردازد . این کتاب به قلمی ساده و روان همراه با تصاویر رنگی برای آشنایی کودکان با عمره مفرده تدوین شده است .

۱۱۰۱ . سلام بر مدینه، مجید ملامحمدی، ۱۳۹۴، ۱۴۴ص، خشتی .

نویسنده در این کتاب کوشیده به زبان ساده نوجوانان را با برخی از اماکن مقدس و تاریخی مدینه منوره آشنا سازد. در ترتیب مکان هایی که در این کتاب آمده علاوه بر توجه به اهمیت مکان، محل جغرافیایی آن نیز لحاظ شده و تقریباً به ترتیب زیارت‌های دوره سامان یافته است.

فصل بیستم: نشریات

۱۱۰۲. بینش؛ گاهنامه کلامی، سیاسی، فقهی، تاریخی و اخلاقی،

تهیه شده در پژوهشکده حج و زیارت.

بینش گاهنامه‌ای بود که طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ در شش شماره توسط پژوهشکده حج و زیارت منتشر شد و هدف آن ارتقاء بینش روحانیون و کارگزاران کاروانهای حج و زیارت در موضوعات مختلف به ویژه حوزه عربستان، سوریه و عراق بود.

موضوعاتی که در این شش شماره بررسی شدند عبارتند از: اوضاع اجتماعی - سیاسی عربستان؛ اوضاع اجتماعی - سیاسی عراق؛ سلفیت و سلفیان؛ ترور و خشونت؛ تکفیر و تکفیری‌ها؛ تعطیلی حج.

۱۱۰۳. پژوهشنامه حج و زیارت؛ فصلنامه علمی - پژوهشی.

پژوهشکده حج و زیارت با هدف گسترش دانش و نشر اندیشه‌های نو در حوزه مطالعات حج و زیارت، انتشار «دو فصلنامه» تخصصی با عنوان «پژوهشنامه حج و زیارت» با رویکرد علمی - پژوهشی را در برنامه‌های خود قرار داده است. اولین شماره این نشریه، در نیمه نخست سال ۱۳۹۵ با شش مقاله در موضوعات مرتبط منتشر شد. این نشریه در اسفند ماه ۱۳۹۶، از سوی شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، حائز

رتبه علمی - پژوهشی گردید. همچنین از مهرماه ۱۳۹۹ نشریه از دوفصلنامه به فصلنامه تغییر وضعیت داد. تا پایان سال ۱۴۰۲، ۲۳ شماره از این نشریه منتشر شده است.

۱۱۰۴ . فرهنگ زیارت؛ فصل نامه تخصصی.

فصلنامه تخصصی در حوزه زیارت است. در این نشریه مقالاتی درباره ویژگی زیارت به ویژه تاریخ و جغرافیای اماکن زیارتی در عراق و سوریه ارائه شده است. اولین شماره این نشریه زمستان ۱۳۸۸ شمسی منتشر شد. تا پایان سال ۱۴۰۲، ۵۰ شماره از این نشریه منتشر شده است.

۱۱۰۵ . میقات حج؛ فصلنامه علمی - ترویجی.

میقات حج که به صورت فصلنامه منتشر می شود، کوششی برای شناخت دقیق و فراگیر تاریخ، فرهنگ و آیین حج و دیگر موضوع های پیوسته با حج و سرزمین مکه و مدینه است. این نشریه از پاییز ۱۳۷۲ به همت مرکز تحقیقات حج منتشر شد.

پیش از این، در حوزه نشریات و مطبوعات دینی، نشریه و مجله ای در زمینه حرمین شریفین و بررسی های تاریخ کعبه، مسجد الحرام و مسجد النبی و تحولات و حوادث سرزمین وحی نبود تا به نگرش ها، باورها، آیین های مختلف در باب حج، زیارت خانه خدا در میان ملتها، قومها و نژادهای گوناگون بپردازد. فصلنامه میقات حج به ویژگی های گوناگون عرفانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و فقهی می پردازد و مقالات ارزش مندی در این باره عرضه می کند.

تا پایان سال ۱۴۰۲، ۱۲۰ شماره از این نشریه منتشر شده است. این مجله در بهمن ۱۳۹۴، از سوی شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی مرکز مدیریت حوزه های علمیه، حائز رتبه علمی - ترویجی گردید. از این رو، از شماره ۹۱ به بعد، مقالات دارای رتبه علمی - ترویجی است.

فصل بیستم: نشریات ۴۰۱

۱۱۰۶ . میقات الحج: دو فصلنامه تخصصی به زبان عربی .

دو فصلنامه میقات الحج از نشریات حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت است که مقالاتی به زبان عربی درباره حج و مسائل مربوط به آن به علاقه مندان عرضه می‌کند. اولین شماره این نشریه محرم - رجب ۱۴۱۵ قمری (زمستان ۱۳۷۳ شمسی) منتشر شد. و تا پایان سال ۱۴۰۲، ۶۱ شماره از این منتشر شده است.

فصل بیست و یکم: گزارش نشست های علمی^۱

۱۱۰۷. آداب زیارت: مقایسه وضع موجود با وضع مطلوب، مرتضی جوادی آملی، ۱۳۹۳، ص ۴۳، خشتی کوچک.

آداب زیارت متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی در نشست علمی «آداب زیارت: مقایسه وضع موجود با وضع مطلوب» است که به همت گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت در ۱۹ آذرماه ۱۳۹۳ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۰۸. آشنایی با کشورهای اسلامی و شیوه های ارتباط گیری با زائران در حج، محمدحسن زمانی، ۱۳۹۸، ص ۳۴، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی در نشست علمی «آشنایی با کشورهای اسلامی و شیوه های ارتباط گیری با زائران در حج» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در ۲۳ خردادماه ۱۳۹۸ در مشهد برگزار شد.

۱۱۰۹. آینده سیاسی-اجتماعی عراق و تأثیر آن بر زیارت عتبات، ۱۳۹۸، ص ۶۶، خشتی کوچک.

متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین صحبت الله رحمانی و آقایان علی اکبر

۱. طرح و قالب جلد تمامی گزارش های نشست های علمی یکسان است و تنها موضوع نشست در آنها متفاوت است؛ از اینرو در این فصل، تصویر جلد گزارش ها در کنار اطلاعات آثار نیامده است. ذکر این نکته نیز لازم است که تا پایان سال ۱۴۰۲ قریب به ۱۸۰ نشست علمی در پژوهشکده برگزار شده است، اما تنها متن پیاده سازی شده ۷۰ عنوان منتشر شده است.

اسدی و حسن احمدیان در نشست علمی «آینده سیاسی-اجتماعی عراق و تأثیر آن بر زیارت عتبات» در این کتاب آمده است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران در ۱۶ بهمن ماه ۱۳۹۸ در این مؤسسه برگزار شد.

۱۱۱۰. آینده پژوهی روابط ایران و عربستان، سیدمهدی علیزاده موسوی، ۱۳۹۶، ۵۵ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین سیدمهدی علیزاده موسوی در نشست علمی «آینده پژوهی روابط ایران و عربستان» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت خراسان رضوی و با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در ۱ مردادماه ۱۳۹۶ در این بنیاد برگزار شد.

۱۱۱۱. اربعین، حج و ظرفیت‌های تمدن‌سازی، ۱۳۹۸، ۷۲ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان آقایان معینی پور، صدرا، خرمشاد، امامی و حجج اسلام مبلغی و محمدی در نشست علمی «اربعین، حج و ظرفیت‌های تمدن‌سازی» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران در ۱۴ بهمن ماه ۱۳۹۸ در این مؤسسه برگزار شد.

۱۱۱۲. اربعین و معنای تمدنی آن، ۱۳۹۸، ۷۲ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حبیب‌الله بابایی در نشست علمی «اربعین و معنای تمدنی آن» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۱۳. اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام، محمدحسن زمانی، عبدالجبار میرابی و عابد نقیبی، ۱۳۹۹، ۴۵ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان حجت الاسلام محمدحسن زمانی و نیز آخوند عبدالجبار میرابی و ماموستا عابد نقیبی (از روحانیان اهل سنت) در نشست علمی «اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۰۵

خراسان رضوی و با همکاری مؤسسه آموزشی پژوهشی مذاهب اسلامی در ۶ مهرماه ۱۳۹۹ در مشهد برگزار شد.

۱۱۱۴ . استهلال با چشم مسلح (تلسکوپ)، محمدجواد فاضل لنکرانی، ۱۳۹۹، ۴۴ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در نشست علمی «استهلال با چشم مسلح (تلسکوپ)» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در ۱۳ اسفندماه ۱۳۹۹ در مرکز فقهی ائمه اطهار برگزار شد.

۱۱۱۵ . اعتبارسنجی آراء رجالی و حدیثی ابن تیمیه نزد مسلمانان و وهابیت، سیدحسن آل مجدد شیرازی، ۱۳۹۹، ۶۷، خشتی کوچک.

این کتاب متن سخنان حجت الاسلام والمسلمین سیدحسن آل مجدد شیرازی در نشست علمی «اعتبارسنجی آراء رجالی و حدیثی ابن تیمیه نزد مسلمانان و وهابیت» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت خراسان رضوی و با همکاری مؤسسه آموزشی و پژوهشی مذاهب اسلامی در تاریخ ۲۴ دی ماه ۱۳۹۹ در مشهد برگزار شد.

۱۱۱۶ . اعتبارسنجی منابع حدیثی فریقین، سیدکاظم طباطبایی، ۱۴۰۲، ۱۱۳ص، رقی.

این کتاب متن سخنان حجت الاسلام والمسلمین سیدکاظم طباطبایی در سه جلسه نشست علمی با عنوان «اعتبارسنجی منابع حدیثی فریقین» است. این نشست‌ها در قالب کارگاه آموزشی در آبان و آذر ۱۴۰۰ در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد. از آنجا که استناد به منابع حدیثی نیاز به اعتبارسنجی دارد و بدون تعیین اعتبار یک منبع حدیثی، استناد به آن ارزش علمی برخوردار نیست، بنابراین، این نشست‌ها برای آشنایی پژوهشگران برگزار شد.

۱۱۱۷ . اعتبارسنجی منابع حدیثی و روایی اهل سنت، حسن ضیاء توحیدی، ۱۴۰۱، ۱۱۳ص، رقی.

این کتاب متن سخنان حجت الاسلام والمسلمین حسن ضیاء توحیدی در نشست

علمی «اعتبارسنجی منابع حدیثی و روایی اهل سنت» است که در قالب کارگاه آموزشی در تاریخ ۸ آبان ۱۴۰۱ در محل پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۱۸ . الگوی روابط ایران و عربستان با تمرکز بر اسرائیل، سیدهادی سیدافقهی، ۱۳۹۸، ۸۰ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان آقای سیدهادی سیدافقهی در نشست علمی «الگوی روابط ایران و عربستان با تمرکز بر اسرائیل» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲ دی ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۱۹ . اهمیت بررسی نسخه های خطی در بازیابی تاریخ تشیع در حرمین شریفین، حسین واثقی، ۱۳۹۷، ۴۸ص، خشتی کوچک.

این کتاب متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حسین واثقی در نشست علمی «اهمیت بررسی نسخه های خطی در بازیابی تاریخ تشیع در حرمین شریفین» است که به همت واحد احیای میراث پژوهشکده حج و زیارت در ۲۲ آبان ماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۰ . بازشناسی ساختار اجتماعی کوفه (در بازه زمانی ۴۰ تا ۶۱ هجری قمری با رویکرد فکری، فرهنگی و اجتماعی)، محمد الله اکبری، ۱۳۹۵، ۲۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای محمد الله اکبری در نشست علمی «بازشناسی ساختار اجتماعی کوفه (در بازه زمانی ۴۰ تا ۶۱ هجری قمری با رویکرد فکری، فرهنگی و اجتماعی)» است که به همت گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در مهرماه ۱۳۹۵ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۱ . بازشناسی ماهیت تاریخی بیت الأحزان در بقیع، احمد خامه یار، ۱۳۹۸، ۶۰ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای احمد خامه یار (ارائه دهنده)، حجت الاسلام والمسلمین عمار ابوطالبی (ناقد) و پرسش و پاسخ های مطرح شده در نشست علمی «بازشناسی ماهیت تاریخی بیت الأحزان در بقیع» است که به همت واحد بقیع پژوهی

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۰۷

پژوهشکده حج و زیارت در اول اسفندماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۲ . بازشناسی موضوع جمرات، علی عطایی اصفهانی و حسین بستان نجفی و ابوالقاسم علیدوست، ۱۳۹۲، ۳۹ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام علی عطایی اصفهانی (نظریه پرداز)، ابوالقاسم علیدوست (ناقد) و حسین بستان نجفی (ناقد) در نشست علمی «بازشناسی موضوع جمرات» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت در ۷ آذرماه ۱۳۹۲ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۳ . بایسته‌های بین المللی طلاب (با رویکرد مباحث کلامی)، محمدحسن زمانی، ۱۳۹۴، ۲۸ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی در نشست علمی «بایسته‌های بین المللی طلاب (با رویکرد مباحث کلامی)» است که به همت گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز تخصصی کلام حوزه علمیه قم در ۲ آذرماه ۱۳۹۴ در مؤسسه امام صادق علیه السلام در قم برگزار شد.

۱۱۲۴ . بررسی انحرافات مهدویت در عراق کنونی، جواد جعفری، ۱۳۹۵، ۶۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین جواد جعفری در نشست علمی «بررسی انحرافات مهدویت در عراق کنونی» است که به همت گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت در ۲۶ آبان ماه ۱۳۹۵ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۵ . بررسی تاریخچه پیاده روی اربعین و نقش علما در ترویج آن، محمدهادی یوسفی غروی، ۱۳۹۶، ۶۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آیت الله محمدهادی یوسفی غروی و نیز پرسش و پاسخ پایانی در نشست علمی «بررسی تاریخچه پیاده روی اربعین و نقش علما در ترویج آن» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در خراسان رضوی و با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در ۲ آبان ماه ۱۳۹۶ در این بنیاد برگزار شد.

۱۱۲۶ . بررسی رؤیت هلال و نقش آن در حج، رضا عندلیبی و عبداللہی نژاد، ۱۳۹۶، ص ۴۱، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام رضا عندلیب و عبداللہی نژاد در نشست علمی «بررسی رؤیت هلال و نقش آن در حج» است که به همت گروه دفتر پژوهشکده حج و زیارت خراسان رضوی در ۳۱ خردادماه ۱۳۹۶ در مشهد برگزار شد.

۱۱۲۷ . بررسی فقهی پیاده روی برای زیارت غیر امام حسین علیه السلام، مهدی درگاهی و عباس ظهیری، ۱۳۹۵، ص ۶۱، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلامی شریعتی تبار، درگاهی و ظهیری در نشست علمی «بررسی فقهی پیاده روی برای زیارت غیر امام حسین علیه السلام» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در خراسان رضوی و با همکاری بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی در تاریخ ۲۷ بهمن ماه ۱۳۹۵ در مشهد برگزار شد.

۱۱۲۸ . بررسی فقهی ترتیب اعمال منا، محمدجواد فاضل لنکرانی، ۱۳۹۷، ص ۴۳، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در نشست علمی «بررسی فقهی ترتیب اعمال منا» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت در ۱۳ دی ماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۲۹ . بررسی فقهی زیارت از منظر مذاهب اسلامی، نجم الدین مروجی طبسی و محمدامین پورامینی، ۱۳۹۳، ص ۴۳، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام نجم الدین مروجی طبسی و محمدامین پورامینی در نشست علمی «بررسی فقهی زیارت از منظر مذاهب اسلامی» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری معاونت پژوهشی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در ۱۳ آذرماه ۱۳۹۳ در مرکز فقهی ائمه اطهار قم برگزار شد.

۱۱۳۰ . بررسی فقهی طواف از طبقات فوقانی مسجدالحرام، محمدجواد فاضل لنکرانی، محمد قاننی و ابوالقاسم علیدوست، ۱۳۹۲، ص ۵۵، خشتی کوچک.

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۰۹

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام محمد جواد فاضل لنکرانی (نظریه پرداز)، ابوالقاسم علیدوست (ناقد) و شیخ محمد قائنی در نشست علمی «بررسی فقهی طواف از طبقات فوقانی مسجدالحرام» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری معاونت پژوهشی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در ۲۶ دی ماه ۱۳۹۲ در مرکز فقهی ائمه اطهار قم برگزار شد.

۱۱۳۱ . بررسی و تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی عربستان ، سیدمهدی علیزاده موسوی ، ۱۳۹۶ ، ۲۹ص ، خشتی کوچک .

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین سیدمهدی علیزاده موسوی در نشست علمی «بررسی و تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی عربستان» است که در ۲۸ آذرماه ۱۳۹۶ به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه آموزش عالی امام صادق علیه‌السلام در این مؤسسه برگزار شد.

۱۱۳۲ . پیاده روی اربعین حسینی در دوران معاصر (انگیزه‌های اقبال و چالش‌های پیش رو) ، حمید احمدی ، ۱۳۹۹ ، ۵۴ص ، خشتی کوچک .

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حمید احمدی در نشست علمی «پیاده روی اربعین حسینی در دوران معاصر (انگیزه‌های اقبال و چالش‌های پیش رو)» است که به همت گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در ۵ مهرماه ۱۳۹۹ در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۳۳ . پیامدهای دنیوی و اخروی ترک حج ، احمد عابدی ، ۱۳۹۷ ، ۲۴ص ، خشتی کوچک .

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین احمد عابدی در نشست علمی «پیامدهای دنیوی و اخروی ترک حج» است که به همت گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت در ۲۷ تیرماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۳۴ . تأثیر تصحیح انتقادی متون فقهی حج در صحت فتوا ، رضا مختاری ، ۱۳۹۷ ، ۴۴ص ، خشتی کوچک .

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری در نشست علمی «تأثیر تصحیح انتقادی متون فقهی حج در صحت فتوا» است که به همت واحد احیای میراث پژوهشکده حج و زیارت در ۲۳ دی ماه ۱۳۹۷ در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۳۵ . تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی عربستان و عراق در نگرش زائران ایرانی (با تمرکز بر زائران نخبه)، سیدمهدی علیزاده موسوی، ۱۳۹۸، ۴۶ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای صباح زنگنه و نیز پرسش و پاسخ حاضران در نشست علمی «تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی عربستان و عراق در نگرش زائران ایرانی (با تمرکز بر زائران نخبه)» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران در ۲۳ دی ماه ۱۳۹۸ در این مؤسسه برگزار شد.

۱۱۳۶ . تأثیر واقعه عاشورا بر تحولات حرمین شریفین در دهه هفتم هجری، محمد الله اکبری، ۱۳۹۷، ۴۰ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن سخنان آقای محمد الله اکبری در نشست علمی «تأثیر واقعه عاشورا بر تحولات حرمین شریفین در دهه هفتم هجری» است که در ۱۲ مهرماه ۱۳۹۷ به همت گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۳۷ . تبارشناسی نسخ خطی صحیفه سجادیه، سیدمحمدحسین حکیم، ۱۳۹۸، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن سخنان آقای سیدمحمدحسین حکیم و نیز پرسش و پاسخ در نشست علمی «تبارشناسی نسخ خطی صحیفه سجادیه» است که در ۱۸ مهرماه ۱۳۹۸ به همت واحد احیای میراث پژوهشکده حج و زیارت در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۳۸ . تجلی هنر شیعی در کتاب‌آرایی نسخ خطی ادعیه و زیارات، غلامرضا راهیما، ۱۳۹۸، ۴۸ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای غلامرضا راهیما در نشست علمی «تجلی هنر شیعی

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۱۱

در کتاب آرایشی نسخ خطی ادعیه و زیارات» است که به همت واحد احیای میراث پژوهشکده حج و زیارت در ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۳۹ . تحلیل دیدگاه‌های فقهی توسعه مطاف، محمدجواد فاضل لنکرانی، ۱۴۰۰، ۳۴ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در نشست علمی «تحلیل دیدگاه‌های فقهی توسعه مطاف» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام) در ۲۵ اسفندماه ۱۴۰۰ در این مرکز برگزار شد.

۱۱۴۰ . تحلیل عملکرد جمهوری اسلامی ایران در برگزاری مناسک حج بر پایه منویات امام خمینی (ره) (از نظریه تا عمل)، محمدهادی فلاح‌زاده، ۱۳۹۸، ۱۰۴ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای محمدهادی فلاح‌زاده در نشست علمی «تحلیل عملکرد جمهوری اسلامی ایران در برگزاری مناسک حج بر پایه منویات امام خمینی (ره) (از نظریه تا عمل)» است که در ۱۹ دی ماه ۱۳۹۸ به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۱ . تحلیلی بر کارنامه و روندهای پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی اربعین و عاشورا، سیدمجید امامی، ۱۳۹۹، ۴۶ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای سیدمجید امامی در نشست علمی «تحلیلی بر کارنامه و روندهای پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی اربعین و عاشورا» است که به همت گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در ۲۰ شهریورماه ۱۳۹۹ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۲ . تقابل بنی هاشم و بنی امیه در ماجرای دفن امام حسن (علیه‌السلام)، محمد الله اکبری، ۱۳۹۱، ۴۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای محمد الله اکبری در نشست علمی «تقابل بنی هاشم و بنی امیه در ماجرای دفن امام حسن (علیه‌السلام)» است که به همت گروه تاریخ و سیره پژوهشکده

حج و زیارت در ۹ دی ماه ۱۳۹۱ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۳ . جامعه‌شناسی سیاسی سلفی‌گری در عراق، هادی معصومی زارع، ۱۳۹۸، ۶۹ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای هادی معصومی زارع در نشست علمی «جامعه‌شناسی سیاسی سلفی‌گری در عراق» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲ بهمن ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۴ . جایگاه و نقش زیارت در بین شیعیان بومی نیجریه، امیربهرام عرب احمدی، ۱۳۹۹، ۳۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای امیربهرام عرب احمدی در نشست علمی «جایگاه و نقش زیارت در بین شیعیان بومی نیجریه» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲۸ آبان ماه ۱۳۹۹ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۵ . حج، انسجام اسلامی و آینده همگرایی در جهان اسلام، ۱۳۹۸، ۵۵ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقایان رویانیان، اکبری، علی‌بخشی، آجرلو، ضیائی و خانم رفیعی پور در نشست علمی «حج، انسجام اسلامی و آینده همگرایی در جهان اسلام» است که به همت پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران در ۲۳ تیرماه ۱۳۹۸، در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۴۶ . حج و حقوق زائران، سیدمصطفی میرمحمدی، ۱۳۹۸، ۵۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت‌الاسلام سیدمصطفی میرمحمدی در نشست علمی «حج و حقوق زائران» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت در اول آبان ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۷ . حج و حقوق زائران با تمرکز بر ظرفیت‌های حقوق بین‌الملل، تهیه و تنظیم

محسن محمدی، ۱۳۹۸، ۱۱۹ص، جیبی.

این نوشتار بازنویسی دو نشست علمی «حج و حقوق زائران» با ارائه حجت‌الاسلام

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۱۳

والمسلمین سیدمصطفی میرمحمدی است که در اول آبان ۱۳۹۸ برگزار شد و نیز نشست «نگاهی به موازین و رویه‌های جاری برای حمایت از حقوق زائران (گردشگران مذهبی) در سطح جهانی؛ راهبردها و راهکارهای قابل بهره‌برداری در جهان اسلام» است که در ۱۶ بهمن ماه ۱۳۹۸ به همت کمیسیون حقوق بشر و با همکاری پژوهشکده حج و زیارت در کمیسیون حقوق بشر قم با سخنرانی آقایان محمدحسن ضیائی فر، سیدحسام الدین لسانی و حجت الاسلام والمسلمین سیدمحسن قائمی برگزار شد.

۱۱۴۸ . حج و محیط زیست، مسعود راعی، عزیزالله فهیمی و علی مشهدی، ۱۳۹۴، ۵۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام مسعود راعی (ارائه دهنده)، عزیزالله فهیمی (ناقد) و آقای علی مشهدی (ناقد) در نشست علمی «حج و محیط زیست» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت در ۱۰ خردادماه ۱۳۹۴ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۴۹ . حج و مسائل تمدنی، حبیب‌الله بابایی، ۱۳۹۸، ۴۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حبیب‌الله بابایی در نشست علمی «حج و مسائل تمدنی» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲۵ دی ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۵۰ . حج پژوهی در جهان امروز: روندها، اقدامات و آثار نوپدید، پیمان اسحاقی، ۱۴۰۰، ۴۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای پیمان اسحاقی در نشست علمی «حج پژوهی در جهان امروز: روندها، اقدامات و آثار نوپدید» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲۳ آذرماه ۱۴۰۰ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۵۱ . دین و دولت در عربستان (با تمرکز بر سند توسعه عربستان)، حسین آجرلو، ۱۳۹۸، ۴۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای حسین آجرلو در نشست علمی «دین و دولت در

عربستان (با تمرکز بر سند توسعه عربستان) است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران در ۱۱ دی ماه ۱۳۹۸ در پژوهشکده حج و زیارت برگزار شد.

۱۱۵۲ . راهبردهای مدیریت فرهنگی حج و زیارت، جعفر رحمانی، ۱۳۹۸، ۳۹ ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای جعفر رحمانی در نشست علمی «راهبردهای مدیریت فرهنگی حج و زیارت» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۲۶ آذرماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۵۳ . روابط میان ادیان: اسلام و مسیحیت، پابلیتو بای بادو، ۱۳۹۴، ۳۱ ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای پابلیتو بای بادو در نشست علمی «روابط میان ادیان اسلام و مسیحیت» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در ۱۲ تیرماه ۱۳۹۴ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۵۴ . زیارت اربعین امام حسین علیه السلام از دیدگاه اهل سنت، عابد نقیبی و عبدالسلام کریمی، ۱۳۹۵، ۲۳ ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقایان ماموستا عابد نقیبی و ماموستا عبدالسلام کریمی در نشست علمی «زیارت اربعین امام حسین علیه السلام از دیدگاه اهل سنت» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در خراسان رضوی و با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در ۱۸ آبان ماه ۱۳۹۵ در بنیاد مشهد برگزار شد.

۱۱۵۵ . زیارت متعالی و ماندگار، احد فرامرز قراملکی، ۱۴۰۱، ۳۷ ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای احد فرامرز قراملکی در نشست علمی «زیارت متعالی و ماندگار» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در خراسان رضوی در ۱۶ خردادماه ۱۴۰۱ در مشهد برگزار شد.

۱۱۵۶ . زیارت مزارات ائمه بقیع از دیدگاه اهل سنت، محمد های یوسفی غروی و

عبدالحی میرزاعلی و عبدالجلیل فرهمند، ۱۳۹۹، ۶۶ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی و آخوند عبدالحی میرزاعلی و آخوند عبدالجلیل فرهمند (از روحانیان اهل سنت) در نشست علمی «زیارت مزارات ائمه بقیع از دیدگاه اهل سنت» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در خراسان رضوی و با همکاری واحد بقیع پژوهی پژوهشکده حج و زیارت در ۱۸ خردادماه ۱۳۹۹ در مشهد برگزار شد.

۱۱۵۷. شیوه‌های بیان و دفاع از عقاید اسلامی در مکه و مدینه، محمدحسن زمانی، ۱۳۹۶، ۴۵ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی در نشست علمی «شیوه‌های بیان و دفاع از عقاید اسلامی در مکه و مدینه» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در ۲ مردادماه ۱۳۹۶ در مشهد برگزار شد.

۱۱۵۸. شیوه‌های وهابیت در القای شبهات در ایام حج و راهکارهای مقابله با آن، محمدحسن زمانی، ۱۳۹۸، ۴۴ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی در نشست علمی «شیوه‌های وهابیت در القای شبهات در ایام حج و راهکارهای مقابله با آن» است که به همت دفتر پژوهشکده حج و زیارت در ۲۲ خردادماه ۱۳۹۸ در مشهد برگزار شد.

۱۱۵۹. ظرفیت‌های حج در تمدن اسلامی، محسن محمدی و حبیب‌الله بابایی، ۱۳۹۸، ۴۸ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج‌الاسلام محسن محمدی و حبیب‌الله بابایی در نشست علمی «ظرفیت‌های حج در تمدن اسلامی» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در آبان‌ماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۶۰. عرصه‌های نوین در مطالعات سلفی پژوهی، سیدمهدی علیزاده موسوی، ۱۳۹۴، ۳۸ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای سیدمهدی علیزاده موسوی و پرسش و پاسخ در

نشست علمی «عرصه‌های نوین در مطالعات سلفی پژوهی» است که به همت دفتر پژوهش‌های حج و زیارت خراسان در اول دی ماه ۱۳۹۸ در سالن همایش‌های بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد.

۱۱۶۱. قربانی در حج، علی رضایی بیرجندی، ۱۳۹۷، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت‌الاسلام علی رضایی بیرجندی در نشست علمی «قربانی در حج» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهش‌های حج و زیارت در ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۷ در این پژوهش‌گاه برگزار شد.

۱۱۶۲. گفتمان‌شناسی صلح امام حسن علیه السلام، منصور داداش نژاد، ۱۳۹۵، ۲۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای منصور داداش نژاد در نشست علمی «گفتمان‌شناسی صلح امام حسن علیه السلام» است که به همت گروه تاریخ و سیره پژوهش‌های حج و زیارت در ۷ آذرماه ۱۳۹۵ در این پژوهش‌گاه برگزار شد.

۱۱۶۳. مزارنگاری و مزارنامه‌های شیعی تا سده نهم هجری، امین حسین پوری، ۱۳۹۸، ۴۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین امین حسین پوری (ارائه‌دهنده) و آقای احمد خامه‌یار (ناقد) و نیز پرسش و پاسخ‌های مطرح‌شده در نشست علمی «مزارنگاری و مزارنامه‌های شیعی تا سده نهم هجری» است که به همت واحد احیای میراث پژوهش‌های حج و زیارت در ۲۸ شهریور ۱۳۹۸ در این پژوهش‌گاه برگزار شد.

۱۱۶۴. مبانی نظری داعش (تلفیق سنت و مدرنیسم)، سیدمهدی علیزاده موسوی، ۱۳۹۸، ۴۲ص.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای سیدمهدی علیزاده موسوی و نیز پرسش و پاسخ انجام شده در نشست علمی «مبانی نظری داعش (تلفیق سنت و مدرنیسم)» است که به همت دفتر پژوهش‌های حج و زیارت و با همکاری مرکز تخصصی مطالعات تطبیقی مذاهب اسلامی در ۲ دی ماه ۱۳۹۸ در سالن همایش‌های بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۱۷

رضوی برگزار شد.

۱۱۶۵ . مشروح مذاکرات اولین هم‌اندیشی بقیع پژوهان، واحد بقیع پژوهشی پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۹، ۸۴ص.

این نوشتار متن سخنان شرکت‌کنندگان در اولین هم‌اندیشی بقیع پژوهان است که به همت واحد بقیع پژوهی پژوهشکده حج و زیارت در ۷ آذر ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۶۶ . مطالعات سادات شناسی و واکاوی اهداف مهبونیسیم، علی‌اکبر ضیائی، ۱۳۹۸، ۳۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای علی‌اکبر ضیائی در نشست علمی «مطالعات سادات شناسی و واکاوی اهداف مهبونیسیم» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در آذرماه ۱۳۹۸ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۶۷ . معرفی و نقد کتاب پاسخ به شبهات غیبت امام دوازدهم علیه السلام، جواد جعفری و سیدکاظم طباطبایی، ۱۳۹۷، ۴۹ص.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام جواد جعفری (نویسنده) و سیدکاظم طباطبایی (ناقد) در جلسه نقد و بررسی کتاب پاسخ به شبهات غیبت امام دوازدهم علیه السلام است که به همت گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت در ۴ بهمن ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۶۸ . مقام ابراهیم علیه السلام و جایگاه آن در حج، محمدجواد فاضل لنکرانی، ۱۳۹۸، ۴۳ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در نشست علمی «مقام ابراهیم علیه السلام و جایگاه آن در حج» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در ۲۳ بهمن ماه ۱۳۹۸ در مرکز فقهی ائمه اطهار برگزار شد.

۱۱۶۹ . موضوع شناسی اماکن حج و عمره، مصطفی میرمحمدی، ۱۳۹۳، ۵۵ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام محمدحسین فلاح زاده و قاسم نیازی در نشست علمی «موضوع شناسی اماکن حج و عمره» است که به همت گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت و با همکاری مرکز موضوع شناسی احکام فقهی و نیز معاونت پژوهشی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۳ در مرکز فقهی ائمه اطهار برگزار شد.

۱۱۷۰ . نقد و بررسی کتاب «پیاوده روی اربعین، فرصت ها و آسیب ها»، حافظ نجفی و حمید احمدی، ۱۳۹۷، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام حافظ نجفی (مؤلف) و حمید احمدی (ناقد) در نشست علمی «نقد و بررسی کتاب پیاوده روی اربعین، فرصت ها و آسیب ها است که به همت گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده حج و زیارت در ۲۴ مهر ماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۷۱ . نقد و بررسی کتاب «فلسفه امامت و تحلیلی از سیره سیاسی امامان معصوم علیهم السلام»، حسن ترکاشوند و محمدصفر جبرئیلی، ۱۳۹۷، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجج اسلام حسن ترکاشوند (مؤلف) و محمدصفر جبرئیلی (ناقد) در نشست علمی «فلسفه امامت و تحلیلی از سیره سیاسی امامان معصوم علیهم السلام» است که به همت گروه کلام و معارف پژوهشکده حج و زیارت در ۱۹ آذرماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۷۲ . نقش انقلاب اسلامی ایران در تحولات و تغییر دیپلماسی، محمدرضا باقری، ۱۳۹۸، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای محمدرضا باقری در نشست علمی «نقش انقلاب اسلامی ایران در تحولات و تغییر دیپلماسی» است که به همت گروه مطالعات اجتماعی پژوهشکده حج و زیارت در اول اسفند ماه ۱۳۹۷ در این پژوهشکده برگزار شد.

۱۱۷۳ . نقش حج و زیارت در تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، سیدعلی قاضی عسکر، ۱۴۰۰، ۴۵ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر در

فصل بیست و یکم: گزارش نشست‌های علمی ۴۱۹

نشست علمی «نقش حج و زیارت در تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی» است که به همت دفتر پژوهش‌شکده حج و زیارت خراسان در ۵ اسفند ۱۴۰۰ در پژوهش‌شکده حج و زیارت قم برگزار شد.

۱۱۷۴ . نقش انقلاب اسلامی ایران در تحولات و تغییر دیپلماسی، محمدرضا باقری، ۱۳۹۷، ۴۱ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان آقای محمدرضا باقری در نشست علمی «نقش انقلاب اسلامی ایران در تحولات و تغییر دیپلماسی» است که به همت گروه اخلاق و اسرار پژوهش‌شکده حج و زیارت در اول اسفندماه ۱۳۹۷ در محل پژوهش‌شکده برگزار شد.

۱۱۷۵ . وجه اختصاص زیارت اربعین به سیدالشهدا علیه السلام، حسن ترکاشوند و احمد خامه یار، ۱۳۹۶، ۳۸ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حسن ترکاشوند و آقای احمد خامه یار در نشست علمی «وجه اختصاص زیارت اربعین به سیدالشهدا علیه السلام» است که با همکاری مشترک پژوهش‌شکده حج و زیارت و جامعه الزهراء در ۸ آبان ماه ۱۳۹۶ در جامعه الزهراء برگزار شد.

۱۱۷۶ . هم‌اندیشی پیرامون جاماندگان زیارت اربعین، حسن ترکاشوند، ۱۳۹۸، ۳۷ص، خشتی کوچک.

این نوشتار متن کامل سخنان حجت الاسلام والمسلمین حسن ترکاشوند و نیز پرسش و پاسخ انجام شده در نشست علمی «هم‌اندیشی پیرامون جاماندگان زیارت اربعین» است که به همت گروه کلام و معارف پژوهش‌شکده حج و زیارت در آذرماه ۱۳۹۸ در این پژوهش‌شکده برگزار شد.

نمایه عناوین

- آزموده‌ها (۱): ویژه بانوان معینه؛ پیش‌درآمدی
بر شرح وظایف و مأموریت معینه‌های کاروان
حج، ۱۵۷
- آزموده‌ها (۲): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج، ۱۵۸
- آزموده‌ها (۳): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در عمره، ۱۵۸
- آزموده‌ها (۴): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیان در حج و عمره، ۱۵۸
- آزموده‌ها (۵): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج و عمره، ۱۵۹
- آزموده‌ها (۶): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج و عمره، ۱۵۹
- آزموده‌ها (۷): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج و عمره، ۱۵۹
- آزموده‌ها (۸): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج و عمره، ۱۶۰
- آزموده‌ها (۹): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیون در حج و عمره، ۱۶۰
- آزموده‌ها (۱۰): نگاهی به تجربیات و نیازهای
روحانیان در حج و عمره، ۱۶۰
- آزموده‌ها (۱۱): نگاهی به تجربیات و توصیه‌های
روحانیان حج، ۱۶۰
- آ
آتش‌نشانی: ویژه کاروان‌های حج، ۱۵۷
- آثار اسلامی مکه و مدینه، ۸۸-۸۷
- آثار پیامبر ﷺ و زیارتگاه‌های اهل بیت علیهم‌السلام در
سوریه، ۸۸
- آداب زیارت: مقایسه وضع موجود با وضع
مطلوب، ۴۰۳
- آداب سخن و زبان در سفرهای زیارتی، ۳۵
- آداب سخن و سخنوری، ۱۸۱
- آداب سفرالحج، ۳۶
- آداب سفر حج، ۳۵
- آداب سفر و زیارت عتبات عالیات، ۳۶
- آداب کوی جانان: آداب زیارت حسینی، ۳۶
- آداب و اسرار حج در آثار مکتوب شیعه، ۲۱
- آراء المراجع فی الحج علی ضوء فتاوی الامام
الخمينی رحمته‌الله فی تحریر الوسيلة، ۵۷
- آرامگاه عقيله بنی‌هاشم: پژوهشی تحلیلی -
تاریخی، ۸۸
- آرای و هابیت در ترازوی قرآن و سنت، ۱۸۷
- آرمیدگان بقیع، ۳۰۹
- آزموده‌ها (۱): نگاهی به تجارب و توصیه‌های
روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، ۱۶۱

- آموده‌ها: تجربیات روحانیون کاروان‌های عمره، ۱۵۷
- آسان‌ترین شیوه محاسبه خمس مطابق با فتوای آیات عظام امام خمینی، اراکی، بهجت، تبریزی، خوبی، ...، ۵۷
- آسیب‌شناسی سفرهای زیارتی، ۳۶
- آسیب‌شناسی فرهنگی. اجتماعی عمره مفرده در عربستان سعودی برحسب عوامل مؤثر، ۱۴۵
- آشنایی با احکام، اسرار و معارف عمره: ویژه دانش‌آموزان، ۳۸۵
- آشنایی با اسرار عمره: ویژه دانشجویان، ۲۱
- آشنایی با پیشینه، مبانی و دیدگاه‌های جریان وهابیت، ۱۸۷
- آشنایی با زنان قرآنی، ۳۰۹
- آشنایی با عربستان، ۸۹
- آشنایی با کشورهای اسلامی و شیوه‌های ارتباط‌گیری با زائران در حج، ۴۰۳
- آشنایی با مقررات عربستان، ۱۶۱
- آل‌البيت عليهم السلام و حقوقهم الشرعیه، ۱۸۷
- آلبوم مصور حج ۱۳۸۵ ش/۱۴۲۷ ق، ۱۸۱
- آموزه‌ها و آثار اجتماعی حج، ۱۴۵
- آموزه‌های تربیتی زیارت معصومین عليهم السلام، ۳۷
- آن‌گاه که اهل بیت را شناختم، ۱۸۸
- آیات اماکن و معارف مکه و مدینه، ۱۱
- آیه‌التطهیر فی مصادر الفرقین، ۱۸۸
- آیه‌المباهله، ۱۸۸
- آینده سیاسی-اجتماعی عراق و تأثیر آن بر زیارت عتبات، ۴۰۳
- آینده پژوهی روابط ایران و عربستان، ۴۰۴
- آینه آثار: فهرست آثار و معرفی کتاب‌های منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۳۴۳
- آینه آثار: معرفی آثار منتشر شده در پژوهشکده حج و زیارت (تا تابستان ۱۳۹۷)، ۳۴۴
- آینه آثار: معرفی آثار منتشر شده در پژوهشکده حج و زیارت تا پایان سال ۱۳۹۵ ه.ش، ۳۴۳
- آیین وهابیت، ۱۸۸
- آیین رمضان، مناسبتها، احکام، آداب، ۳۸۵
- آئین اربعین: پیام‌ها و دستاوردها (ترجمه زیارة الاربعین: دلالات و آفاق)، ۱۴۶
- I
- ابراهیم ابن مالک اشتر نخعی (متوفای ۷۲ ق)، ۳۱۰
- ابراهیم غمر، نواده امام حسن مجتبی عليه السلام و جد سادات طباطبایی، ۳۱۰
- ابراهیم مجاب، مدفون در حائر حسینی، ۳۱۰
- ابعاد اخلاقی حج در پیام‌ها و سخنان مقام معظم رهبری، ۳۷
- ابعاد اخلاقی و عرفانی حج در اندیشه امام خمینی، ۲۱
- الابعاد الاجتماعیه والسیاسیه للحج فی فکر الامام الخمينی والسید القائد علی الخامنه‌ای، ۱۴۶
- ابعاد حقوقی فاجعه منا، ۵۸
- ابعاد سیاسی و اجتماعی حج، ۱۴۶
- ابن تیمیه از دیدگاه اهل سنت، ۱۸۹
- ابوطالب یزدی: شهید مروه، ۳۱۱
- ابوطالب یزدی: شهید مروه (ویراست جدید)، ۳۱۱
- اتباع اهل‌البيت عليهم السلام، ۱۸۹
- اتحاد ملی و انسجام اسلامی در سپهر فکری امام عليه السلام و رهبری، ۱۴۷
- اثبات الرجعة، ۱۹۰

- ۳۸۶ اجوبه الشبهات حول شعائر الحسینی، ۱۹۰
 الاجوبه الهادیة الی سواء السبیل: نقد و تحلیل
 لکتاب «اسئله قادت شباب الشیعة الی
 الحق»، ۱۹۰
 الاحتفال بذکری الانبیاء و عباد الله الصالحین،
 ۱۹۰
 اُحد در بستر تاریخ: پژوهشی در تاریخ، آثار، جنگ
 و تاریخ نگاری آن، ۸۹
 اُحد، ۸۹
 احکام دین: مطابق با فتاواى مراجع بزرگ تقلید،
 ۵۸
 احکام فقهی - اجرائی حج، ۵۸
 احکام فقهی سفر زیارتی عتبات، ۵۹
 احکام نموداری مناسک عمره و حج (طبق نظر
 ۱۵ نفر از مراجع معظم تقلید)، ۵۹
 احکام ویژه بانوان در حج: مطابق با فتاواى
 حضرت امام خمینی، با حواشی حضرت
 آیات، ۵۹
 احمد بن حنبل و اهل بیت علیهم السلام، ۱۹۱
 اخبار مدینه: ترجمه خلاصه الوفاء بأخبار دار
 المصطفی، ۸۹
 اخبار و احادیث و حکایات در فضایل اهل بیت
 رسول صلی الله علیه و آله و مناقب اولاد بتول، ۱۹۱
 اخلاق در سفر، ۳۸
 اخلاق نبوی، ۳۸
 اخلاق و آداب در حج و زیارت، ۳۸
 الاخوة الاسلامیة فی منظر ائمة اهل البيت علیهم السلام،
 ۱۱
 ادب و آداب زائر، ۳۷
 الأدعية والزیارات، ۳۸۶
 ادعیه و آداب الحرمین فی العمرة المفردة، ۳۸۶
 ادعیه و آداب حرمین، ۳۸۵
 ادعیه و آداب مکه مکرمه (با ترجمه فارسی)،
- ۴۰۴ ادعیه و زیارات مدینه منوره و مکه مکرمه، ۳۸۶
 ادلة الامامة فی ضوء الكتاب والسنة، ۱۹۱
 اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام،
 ۴۰۴
 اربعین و معنای تمدنی آن، ۴۰۴
 اربعین، ۴۰۴
 ارزبایی ادله قرآنی خلافت خلفا، ۱۹۲
 از قم تا کربلا: سفر به عتبات عالیات؛ بررسی راه
 قم - قصر شیرین در دوره قاجار، ۹۰
 ازدواج موقت در آینه قرآن و سنت، ۱۹۲
 استعمال عطر در حال احرام از دیدگاه فقه
 مذاهب اسلامی، ۵۹
 استفتائات جدید حج، ۶۰
 استفتائات ویژه حج، ۶۰
 استفتائات ویژه حج، از محضر مراجع عظام تقلید:
 همراه با ۱۲۲ استفتاء از محضر مقام معظم
 رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۶۰
 استقصاء النظر فی البحث عن القضاء والقدر،
 ۱۹۲
 استمداد از اولیاء، ۱۹۲
 استهلال با چشم مسلح (تلسکوپ)، ۴۰۵
 أسرار الحج فی حوار بین الإمام زین العابدین علیه السلام
 والسبلی، ۲۲
 اسرار عرفانی حج، ۲۲
 اسرار عرفانی عمره، ۲۲
 اسرار و معارف حج و زیارت، ۲۲
 الاسس الدینیة و السیاسیة للبراءة من المشرکین،
 ۹۰
 اسطورة التحریف: دراسة فی مسألة التحریف
 عند الشیعة والسنة، ۱۹۳
 إسماع البریة: بیعض ما نطقت به الوهابیة
 باثولوجیا الكتب الوهابیة الموزعة فی موسم

- الحج والعمرة، ۱۹۳
 اسناد تخريب بقیع، ۹۱
 الأسهم النورانية فی القضاء علی فکر الوهابية التکفرية. ۱۹۳
 اشارات معرفية فی مناقب اميرالمؤمنين علی ابن ابیطالب عليه السلام، ۲۹۱
 اشتراکات شيعه و اهل سنت در عقیده مهدويت، ۲۹۱
 أصل التوحيد فی مدرسة أهل البيت عليهم السلام، ۱۹۴
 اصول و روش های تربيت در مناسک حج، ۳۹
 اضواء علی عقائد الشيعه الاماميه و تاريخهم، ۲۹۲
 اطلس اماکن مکه مکرمه و مدینه منوره، ۳۴۴
 اطلس مدینه منوره، ۳۴۴
 اعاده البحث فی اعمال مسجد الکوفة و السهلة، ۶۱
 اعتبارسنجی آراء رجالی و حدیثی ابن تیمیه نزد مسلمانان و وهابیت، ۴۰۵
 اعتبارسنجی منابع حدیثی فریقین، ۴۰۵
 اعتبارسنجی منابع حدیثی و روایی اهل سنت، ۴۰۵
 افراطگرایی مذهبی: آسیب شناسی وحدت اسلامی، ۱۴۷
 افشای یک توطئه: پاسخی به کتاب اهل بیت از خود دفاع می کنند، ۱۹۴
 اکاذیب الوهابیه ۱۹۴
 اکذوبة تحريف القرآن بين الشيعة و السنة، ۱۹۴
 البانی و بن باز محدث و مفتی وهابیان، ۱۹۵
 الگوی روابط ایران و عربستان با تمرکز بر اسرائیل، ۴۰۶
 اماکن زیارتی و سیاحتی عراق، ۹۱
 اماکن سیاحتی و زیارتی دمشق، ۹۱
 اماکن مکه: آموزه ها و بصیرت ها، ۳۹
 الامام المهدي عليه السلام و مستقبل العالم فی ضوء السنة، ۲۹۲
 الإمام المهدي عليه السلام و مستقبل العالم فی ضوء الكتاب و السنة، ۲۹۲
 امامان اهل البيت عليهم السلام در کتب اهل سنت، ۲۹۳
 الامامة والعصمة فی آية العهد، ۱۹۶
 امامت و دلایل انتصابی بودن آن، ۱۹۵
 الأمة الإسلامية و التحديات الكبيرة، ۱۹۶
 امیران شیعی حرمین شریفین از آغاز تا حکومت آل سعود، ۹۲
 انبیاء اوراثمه کی قبور حفاظت، ۳۶۷
 انصاف در مصاف: نقد دیدگاه دکتر قفاری درباره کتاب کافی، ۱۹۶
 انطباق آموزه های مهدوی دعای ندبه با قرآن و احادیث، ۲۹۳
 او و دیگر هیج، ۱۲۹
 اوضاع فرهنگي و اجتماعی حرمین شریفین در دوره ممالیک (۶۴۸-۹۲۳ق)، ۹۲
 اولیاء الهی کا احترام ۳۶۷
 اهمیت بررسی نسخه های خطی در بازاریابی تاریخ تشیع در حرمین شریفین، ۴۰۶
 اهمیت حفظ وحدت در کنگره اسلامی حج، ۱۴۸
 این گونه باشیم، ۳۹
 الائمة الاثنا عشر، ۲۹۴
 ائمة الوهابية، ۱۸۹
 ائمة اهل البيت عليهم السلام، ۲۹۲
ب
 باقرآن در سرزمین وحی، ۱۱

نمایه عناوین ۴۲۵

- و مراکشی به نامه محمد بن عبدالوهاب و
 سعود بن عبدالعزيز، ۱۹۹
- برائت از مشرکان و جایگاه آن در فقه، ۶۱
- بررسی احادیث توسل و زیارت، ۲۰۰
- بررسی اسرار حج در حدیث شبلی از منظر آیات
 و روایات، ۲۳
- بررسی انحرافات مهدویت در عراق کنونی،
 ۴۰۷
- بررسی تاریخچه پیاده‌روی اربعین و نقش علما
 در ترویج آن، ۴۰۷
- بررسی تاریخی امیران شیعی حرمین شریفین از
 آغاز تا حکومت آل سعود، ۹۲
- بررسی تطبیقی خصائص النبی ﷺ از نگاه فریقین
 ۳۱۱
- بررسی تطبیقی طواف نساء و طواف وداع، ۶۲
- بررسی جایگاه اهل بیت ﷺ در قرآن، ۲۹۴
- بررسی حکم فقهی ساخت بنا و کیفیت آن در
 اماکن حج، ۶۲
- بررسی روایات خلافت در اندیشه اهل سنت با
 تأکید بر روایت «اثنا عشریه»، ۲۰۰
- بررسی روایات مهدویت: ترجمه کتاب المهدی
 فی احادیث المسلمین حقیقه ثابتة، ۲۰۱
- بررسی رؤیت هلال و نقش آن در حج، ۴۰۸
- بررسی فتوای تکفیر در نگاه مذاهب اسلامی،
 ۲۰۱
- بررسی فقهی پیاده‌روی برای زیارت غیر امام
 حسین ﷺ، ۴۰۸
- بررسی فقهی ترتیب اعمال منا، ۴۰۸
- بررسی فقهی زیارت از منظر مذاهب اسلامی،
 ۴۰۸
- بررسی فقهی طواف از طبقات فوقانی مسجد الحرام،
 ۴۰۸
- بررسی و تحلیل آداب زیارت معصومان ﷺ، ۴۰
- با قرآن در مکه و مدینه، ۳۳۵
- با کاروان ابراهیم در سال ۱۳۷۱ شمسی، ۱۶۹
- با کاروان شام، ۹۲
- با کاروان صفا: گزارش حج سال ۱۳۸۲، ۱۷۰
- با کاروان عشق، ۱۷۰
- با مسافر کعبه: ره توشه معنوی مسافران حج،
 ۳۹
- بازتاب بقیع در دانشنامه حج و حرمین شریفین،
 ۳۵۳
- بازتاب حج‌گزاری و آثار اندیشوران مغرب اسلامی
 در دانشنامه حج و حرمین شریفین، ۱۷۱
- بازشناسی ساختار اجتماعی کوفه (در بازه زمانی
 ۴۰ تا ۶۱ هجری قمری با رویکرد فکری، ۴۰۶
- بازشناسی ماهیت تاریخی بیت الأحران در بقیع،
 ۴۰۶
- بازشناسی موضوع جمرات، ۴۰۷
- بازگشت خورشید برای امیرالمؤمنین ﷺ، ۲۹۴
- بایدها و نبایدها در سفر حج تمتع ۴۰
- بایدها و نبایدهای مداحی، ۴۰
- بایسته‌های بین‌المللی طلاب (با رویکرد مباحث
 کلامی)، ۴۰۷
- بحث فی الخمس: دراسة لیبان مسألة الخمس...،
 ۱۹۶
- بحث‌هایی از فقه تطبیقی، ۶۱
- البداء دراسة فی مرویات الامامیة و اقوال علمائهم،
 ۱۹۷
- البداء، ۱۹۷
- البدعة و آثارها الموبقة، ۱۹۹
- بدعت چیست، ۱۹۷
- بدعت و احکام آن، ۱۹۸
- بدعت‌های بنی‌امیه در دین، ۱۹۹
- بدعت: معیارها و پیامدها، ۱۹۸
- بدعت‌گذاران شرقی: پاسخ اندیشمندان تونس

- بررسی و تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی عربستان، ۴۰۹
- برکات ارض الوحی، ۱۲۹
- برکات سرزمین وحی، ۱۲۹
- برگزاری حج در دوره پهلوی، ۱۷۱
- برگی از فضایل و کرامات اهل بیت علیهم السلام، ۲۹۵
- برنامه سفر حجاج، ۳۸۷
- بزرگداشت اولیای خدا، ۲۰۱
- بقیع در آینه تاریخ: مجموعه مقالات فصلنامه میقات حج پیرامون بقیع، ۳۵۳
- بقیع الغرقد فی دراسة شاملة، ۹۳
- بقیع در بستر تاریخ: ترجمه کتاب بقیع الغرقد، ۹۴
- بقیع در سروده‌های فارسی، ۱۸۱
- بقیع در سفرنامه‌های فارسی، ۱۳۰
- بقیع کی تخریب اور تعمیر نو دستاویزات کی روشنی میس، ۳۶۸
- بقیع، ۹۳
- البراء علی المیت علی ضوء السنة والسیرة، ۲۰۲
- بلاد الشام ارض المقدسات، ۹۴
- بناء القبور و زیارتها، ۲۰۲
- البناء علی قبور الانبیاء والاولیاء واتخاذها مساجد و اماکن للعبادة، ۲۰۲
- به سوی ام القری: سفرنامه حج سال ۱۳۷۳، ۱۳۰
- به سوی حقیقت، ۳۱۲
- به سوی خدا می رویم، ۱۳۰
- بہائیان، ۲۰۲
- بهترین اعمال در سرزمین وحی، ۴۱
- بیماری‌های مسری و حج‌گزاری» (با تمرکز بر ویروس کرونا)، ۳۵۴
- بینش، گاهنامه کلامی، سیاسی، فقهی، تاریخی و اخلاقی، ۳۹۹
- پ**
- پاسخ به پرسشهای کلامی، تاریخی و فقهی، ۳۵۴
- پاسخ به پندارهای توسل، ۲۰۳
- پاسخ به سؤالات سیاسی-اجتماعی، ۱۴۷
- پاسخ به شبهات در شبهای پیشاور ۲۰۳
- پاسخ به شبهات غیبت امام دوازدهم عجل الله تعالی فرجه و آتیه، ۲۰۴
- پاسخ به شبهات وهابیت، ۲۰۴
- پاسخ جوان شیعی به پرسش‌های وهابیان، ۲۰۴
- پاسخ‌های روشن‌گرا: در نقد کتاب سؤال‌هایی که باعث هدایت جوانان شد، ۲۰۴
- پاسخ‌های ما به پرسش‌های اهل سنت: پاسخ به چند پرسش فقهی و اعتقادی، ۲۰۵
- پاسداری از مرقد پیامبران و امامان علیهم السلام، نقدی بر کتاب زیارت از دیدگاه امامان، ۲۰۵
- پدیده قرآنی، ۱۲
- پرسش و پاسخ ویژه آزمون‌های حج، ۳۳۵
- پرسشهای دانشجویی: پاسخ به شبهات اربعین، ۲۰۶
- پرسمان قرآنی حج، ۱۲
- پرهیز از اندیشه‌های تکفیری، ۲۰۶
- پژوهش‌گونه‌ای درباره مصحف فاطمه ۲۰۶
- پژوهشنامه حج و زیارت، ۳۹۹
- پژوهشی پیرامون اصول کافی: پاسخ به پرسشهای وهابیت، ۲۰۷
- پژوهشی پیرامون اقتدای به عامه، ۶۳
- پژوهشی درباره خمس و پاسخ به شبهات آن، ۲۰۷
- پژوهشی فقهی پیرامون حج کودکان، ۶۳

نمایه عناوین ۴۲۷

- پژوهشی فقهی پیرامون نماز زیارت، ۶۳
پلی به سوی ملکوت: راهنمای معنوی زائران، ۳۸۷
پندارها و پاسخها: پاسخ به آنچه وهابیون می‌گویند، ۲۰۷
پندهای هدایت‌گر: ترجمه نصیحة لاخواننا علماء نجد، ۲۰۸
پیاده روی اربعین حسینی در دوران معاصر (انگیزه‌های اقبال و چالش‌های پیش رو)، ۴۰۹
پیاده روی اربعین: فرصت‌ها، آسیب‌ها و توصیه‌ها، ۱۴۸
پیامبر اعظم ﷺ در آینه قرآن، ۳۱۲
پیامدهای دنیوی و اخروی ترک حج، ۴۰۹
پیدایش و گسترش تشیع، ۹۴
پیدایش و نقد آرای سلفیه و وهابیت: مجموعه مقالات کلامی فصلنامه میقات حج، ۳۵۵
پیراستگی امامیه از تهمت‌های ابن تیمیه، ۲۰۸
پیمان پارسی، ۱۲
- ت**
- تأثیر ازدحام در احکام حج و عمره از منظر فقه مذاهب اسلامی، ۶۴
تأثیر تصحیح انتقادی متون فقهی حج در صحت فتوا، ۴۰۹
تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی عربستان و عراق در نگرش زائران ایرانی (با تمرکز بر زائران نخبه)، ۴۱۰
تأثیر واقعه عاشورا بر تحولات حرمین شریفین در دهه هفتم هجری، ۴۱۰
تاریخ اسلام از وفات پیامبر ﷺ، تا سقوط بنی‌امیه، ۹۴
- تاریخ اسلام و جغرافیای اماکن تاریخی عصر نبوت، ۹۵
تاریخ حج‌گزاری ایرانیان، ۱۷۱
تاریخ حرم ائمه بقیع علیهم‌السلام و آثار دیگر در مدینه منوره، ۹۵
تاریخ گسترش تشیع در ری، ۹۶
تاریخ مدینه منوره، ۹۶
تاریخ مکه از آغاز تا پایان دولت شرفای مکه (۱۳۴۴ق.)، ۹۶
تاریخ نقبای مکه و مدینه، ۳۱۳
تاریخ و اماکن زیارتی و سیاحتی سوریه، ۹۷
تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره با تجدید نظر و اضافات، ۹۶
تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره، ۹۷
تاریخ وهابیان، ۲۰۹
تاریخچه آستان مطهر امام علی علیه‌السلام، ۹۷
تأملی در معنای مناسک حج، ۲۳
تأویل صفات خدا، ۲۰۹
تبارشناسی نسخ خطی صحیفه سجاده، ۴۱۰
تبرک (مجموعه مقالات) ۳۵۵
تبرک جستن صحابه به لوازم و آثار رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، ۲۱۰
التبرک و التوسل و الصلح مع العدو الصهيونی: علی ضوء آراء: ۱. محمد واعظ زاده الخراسانی. ۲. عبدالعزیز بن عبدالله بن باز. ۳. حسن بن علی السقاف. ۴. جعفر السبحانی، ۲۱۰
التبرک، ۲۰۹
تجلی وحدت: تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین، ۶۴
تجلی هنر شیعی در کتاب‌آرایی نسخ خطی ادعیه و زیارات، ۴۱۰

- تفسیر قرآن ناطق یا شرح زیارت جامعه کبیره
۲۹۵
- تقابل بنی هاشم و بنی امیه در ماجرای دفن امام
حسن علیه السلام، ۴۱۱
- تقابل سلفی گری با شیعه و اهل سنت، ۲۱۲
تقویم و مناسبت های ماه های حج و عمره،
۳۸۷
- التقیة، مفهوما، حدّها، دلیلها، ۲۱۳
تکفیر از منظر فقه اسلامی، ۶۴
توحید افعالی از نگاه مذاهب و فرق اسلامی،
۲۱۳
- توحید عبادی از دیدگاه شیعه و وهابیت، ۲۱۳
التوحید عند الشیخ ابن تیمیة، ۲۱۴
التوحید عند مذهب اهل البيت علیهم السلام، ۲۱۴
توحید و شرک در نگاه شیعه و وهابیت: بررسی
و نقد افتراءات دکتر قفاری بر مذهب شیعه،
۲۱۴
- توحید و شرک مکتب اهل بیت اور وهابیت کی
نگاه مین، ۳۶۸
- التوحید والشرك عند الشيعة والوهابية: نقد و
تحليل لافتراءات الدكتور القفاري على مذهب
الشيعة الامامية، ۲۱۵
توسل در یک نگاه، ۲۱۵
توسل و رابطه آن با توحید، ۲۱۶
توسل و رد شبهات، ۲۱۶
التوسل وصلته بالتوحید، ۲۱۶
التوسل، مفهومه و اقسامه و حکمه فی الشریعة
الاسلامیه الغراء ۲۱۵
- تحریر سلفیه در میراث مکتوب، ۲۱۱
تحریر ناپذیری قرآن، ۲۱۱
تحفة الکرام فی تاریخ مکه و بیت الله الحرام، ۹۸
تحلیل جامعه شناسی تاریخی زیارت قبرستان
بقیع در سفرنامه های حج دوره قاجار (۱۲۱۰-
۱۳۴۴ ق)، ۱۴۸
تحلیل دیدگاه های فقهی توسعه مطاف، ۴۱۱
تحلیل عملکرد جمهوری اسلامی ایران در
برگزاری مناسک حج بر پایه منویات امام
خمینی علیه السلام (از نظریه تا عمل)، ۴۱۱
تحلیل محتوایی زیارتنامه ها: با رویکرد اخلاقی-
تربیتی، ۴۱
تحلیلی از غزوه احد، شهدا و مزارات آن، ۹۸
تحلیلی بر کارنامه و روندهای پژوهش های
اجتماعی و فرهنگی اربعین و عاشورا، ۴۱۱
تخریب البقیع و اعمارها بالوثائق والمستندات،
۹۹
تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد (ویراست
جدید)، ۹۹
تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، ۹۹
تراث کربلاء، ۱۰۰
ترجمه تاریخ کربلا و حائرالحسین علیه السلام، ۱۰۰
تسهیل در مناسک حج و عمره بانوان، ۶۵
التشیع والنص: دراسة تحقیقیة ناظرة للشبهات
التي طرحها بعض كتب الوهابية حول تاریخ
ظهور التشیع، ۲۱۲
تعاون و همکاری در حج و زیارت، ۱۴۸
تعظیم اولیاء الله، ۲۱۲
تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول
تاریخ، ۱۰۰
تفسیر آیات الاحکام الحج، ۱۳
تفسیر آیات حج «ویژه جوانان»، ۱۳

ث

ثقافة الارهاب في كتاب الوهابية، ۲۱۶

چکیده مقالات همایش بین‌المللی مغرب
اسلامی، ۳۵۵

چگونه زیستن، ۴۲
چلچراغ اشک: مناجات و مدایح و مراثی
اهل بیت علیهم‌السلام، ۱۸۲
چوپان، گنج، خدا، ۲۱۹
چهل حدیث حج، ۱۳
چهل گام تا عتبات: احادیث و نکاتی چند، ویژه
عتبات، ۳۸۸
چهل گام و چهل دام: در آداب زیارت و شبهات
اربعین، ۲۱۹

ح

حاجی کوچولو: احکام حج برای کودکان، ۳۹۵
حاجی، تو چرا؟، ۲۵
حاجیون کی لی مصور رهنما، ۳۶۹
حج ۲۵: گزارشی از حج گزاران سال ۱۴۲۵ قمری
برابر با سال ۱۳۸۳ شمسی، ۱۷۲
حج ۲۶: گزارش حج سال ۱۴۲۶ قمری برابر سال
۱۳۸۴ شمسی، ۱۷۲
حج ۲۷: گزارش حج گزاران ایرانیان در موسم
حج سال ۱۴۲۷ هجری قمری آذر و دی
۱۳۸۵ شمسی، ۱۷۳
حج ۲۸: گزارش حج سال ۱۴۲۸ ه. ق، ۱۷۳
حج ۲۹: گزارش حج سال ۱۴۲۹ ه. ق، ۱۷۳
حج ۳۰: گزارشی از حج گزاران سال ۱۴۳۰ ه. ق.
برابر با سال ۱۳۸۸ ه. ش، ۱۷۴
حج ۳۱: گزارشی از حج گزاران سال ۱۴۳۱ قمری
برابر با ۱۳۸۹ شمسی، ۱۷۴
حج ۳۲: حج گزاران سال ۱۴۳۲ ق. برابر با سال
۱۳۹۰ ش، ۱۷۵

ثلاث رسائل فی الحج والعمرة، ۶۵

ج

جامع الفتاوی عمره مفرده مطابق با فتاوی ده
تن از مراجع عظام تقلید، ۶۶
جامع الفتاوی: طرحی نو در زمینه مناسک حج
مطابق با فتاوی ده تن از مراجع، ۶۵
جامعه‌شناسی سیاسی سلفی‌گری در عراق، ۴۱۲
جایگاه اعتقاد در ارزیابی راویان از دیدگاه اهل
سنت، ۲۱۷
جایگاه حرمین شریفین و عتبات عالیات در
مناسبات صفویان و عثمانیان، ۱۰۱
جایگاه و فضائل اهل بیت از منظر زیارتنامه‌ها،
۲۹۵
جایگاه و نقش زیارت در بین شیعیان بومی
نیجریه، ۴۱۲
جدال احسن: نقد و بررسی شبهات وهابیان، ۲۱۷
جدول حج، ۱۶۲
جرعه‌ای از بیکران زمزم: پژوهشی پیرامون اسرار
حج، ۲۳
جرعه‌ای از صهبای حج، ۲۴
جرعه‌های رسالت، ۴۲
جغرافیای تاریخی مسیر امام علی علیه‌السلام به صنعین،
۱۰۱
جغرافیای عربستان سعودی و اماکن حرمین
شریفین، ۱۰۲
الجمع بین العمرة والحج فی أشهر الحج، ۲۱۸
جنایت وهابیت، ۲۱۸
چراغ هدایت: پاسخ به پرسشهای اربعین، ۲۱۸

چ

- حج ۳۳: گزارش حج سال ۱۴۳۳ق. ۱۳۹۱ش،
۱۷۵
- حج، ۴۲، ۱۳۱
- حج از دیدگاه مذاهب اسلامی، ۶۶
- حج: از سقوط حکومت ایلخانان تا پایان حکومت تیموریان، ۱۷۶
- حج از میقات تا میعاد، ۲۵
- حج الأنبياء والأئمة عليهم السلام، ۱۴
- حج انسجام اسلامی و آینده همگرایی در جهان اسلام، ۴۱۲
- حج بانوان، مطابق با فتاویٰ حضرت امام خمینی رحمته الله با حواشی مراجع عظام تقلید، ۶۶
- حج برنامه تکامل، ۲۵
- الحج: تاریخ، اعاده و آداب، ۱۰۲
- حج در آینه اخلاق و عرفان: مجموعه مقالات اخلاقی-عرفانی فصلنامه میقات حج، ۳۵۶
- حج در آینه تاریخ: مجموعه مقالات تاریخی فصلنامه میقات حج، ۳۵۶
- حج در آینه فقه: مجموعه مقالات فقهی فصلنامه میقات حج از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۲، ۳۵۶
- حج در آینه قرآن، ۳۵۷
- حج در آینه شعر فارسی، ۱۸۲
- حج در آینه عرفان، ۲۵
- حج در ادب فارسی ۱۸۲
- حج در اندیشه اسلامی (ویراست جدید)، ۲۶
- حج در اندیشه اسلامی، ۲۶
- حج در اندیشه حضرت امام رحمته الله و مقام معظم رهبری، ۱۴۹
- حج در اندیشه سیاسی- اجتماعی مقام معظم رهبری، ۳۵۷
- حج در دوره صفویه، ۱۷۶
- حج در سیره و سخنان امام باقر عليه السلام، ۴۲
- حج در سیره و سخنان امام حسن و امام حسین عليهما السلام، ۴۳
- حج در قرآن، ۱۴
- حج در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۴۹
- الحج رموز و حکم، ۲۴
- حج سفری به قلب اسلام، ۱۴۹
- حج عارفان، ۴۳
- الحج غير الحضارات والأمم: دراسة مقارنة بين الحج في الإسلام وطقوس الديانات الأخرى، ۱۰۲
- الحج في السنة، ۱۴
- الحج في القرآن، ۱۵
- الحج في الكتاب والسنة، ۱۵
- حج گزری ایرانیان به روایت اسناد عثمانی و قاجاری، ۱۷۷
- حج گنجینه اسرار، ۲۶
- حج مقبول، ۴۳
- حج نماز بزرگ، ۲۷
- حج نیکان: آیت الله احمدی میانجی، ۳۱۴
- حج نیکان-۱: حج از منظر آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی رحمته الله، ۳۱۳
- حج نیکان-۲: آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی، ۳۱۳
- حج نیکان-۴: آیت الله شیخ محمدحسین کاشف الغطاء رحمته الله، ۳۱۴
- حج نیکان-۵: امام خمینی رحمته الله، ۳۱۴
- الحج والعمرة و معرفة الحرمين الشريفين، ۲۷
- حج و امت اسلامی، محسن محمدی، ۱۵۰
- حج و امنیت روانی حجاج، ۴۴
- حج و انقلاب اسلامی (مجموعه مقالات)، ۳۵۸

نمایه عناوین ۴۳۱

- حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی علیه السلام، ۱۵۰
- حج و تعالی جهان اسلام: مروری بر کارکردهای بین المللی حج با تمرکز بر بیداری اسلامی ۱۵۰
- حج و حرمین شریفین در تفسیر نمونه، ۱۵
- حج و حق الناس، ۴۴
- حج و حقوق بشر، ۶۷
- حج و حقوق بین الملل، ۶۷
- حج و حقوق زائران با تمرکز بر ظرفیت های حقوق بین الملل ۴۱۲
- حج و حقوق زائران، ۴۱۲
- حج و سبک زندگی اسلامی، ۴۴
- حج و عمره در آینه عبرت (خلاصه و بازنویسی کتاب حج و عمره در قرآن و حدیث)، ۱۶
- حج و عمره در آینه فقه مقارن، ۶۷
- حج و عمره در قرآن و حدیث، ۱۶
- حج و محیط زیست، ۴۱۳
- حج و محیط زیست، ۶۸
- حج و مسائل تمدنی، ۴۱۳
- حج و مهدویت، ۲۷
- حج و ولایت فقیه، ۶۸
- حج و ولایت، حج و وحدت: مجموعه مقالات فصلنامه میقات حج، ۳۵۸
- حج پژوهی در جهان امروز: روندها، اقدامات و آثار نوپدید، ۴۱۳
- حج گزاری مسلمانان روسیه، ۱۷۷
- حجاز در صدر اسلام، ۱۰۳
- حجة الوداع رسالة مختصرة تستعرض خطب النبی الاکرم صلی الله علیه و آله و کلماته فی حجة الوداع و حقائق تاریخیة عند الفريقین، ۲۹۶
- حجر اسماعیل در نگاه قرآن، روایات، فقه و تاریخ، ۱۷
- حجر اسماعیل و جایگاه آن در فقه، ۶۹
- حجر الاسود و جایگاه آن در فقه، ۶۸
- حدیث الإثنی عشر خلیفة، ۲۱۹
- حدیث الثقلین، ۲۱۹
- حدیث الرأیة، ۲۲۰
- حدیث السفینة، ۲۲۰
- حدیث الغدير و شبهه شکوی جيش الیمن: دراسة علمية تحليلية، ۲۲۱
- حدیث الفئة الباغية، ۲۲۰
- حدیث سفینه از منظر اهل سنت، ۲۲۰
- حدیث غدیر منشور جاودان ولایت، ۲۹۶
- حدیث قافله ها ۱۳۱
- حرمة تكفير المسلمين والاسائة إلى مقدسات الأمة الإسلامية فی فتاوا و آراء مراجع الدين والعلماء المسلمين الشیعة، ۲۲۱
- حضرت خضر علیه السلام و مکانهای منسوب به ایشان (به ضمیمه کتابشناسی)، ۳۱۴
- حقیقة المهدویة والغیبة دراسة تاصيلية نقدية لشبهات الدكتور ناصر بن عبدالله القفاری فی کتابه اصول مذهب الشیعة، ۲۲۲
- الحقیقة كما هی، ۲۲۲
- حقیقت جاوید، ۲۹۶
- حقیقت شرک (پژوهش قرآنی): تلخیص کتاب شرک و بت پرستی در قرآن، ۲۲۱
- حقیقت غدیر: نقدی بر کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت، ۲۲۲
- حقیقت کجاست؟: نقد کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت، ۲۲۲
- حکمت فاطمه علیها السلام: در سایه سار سخنان حکمت آموز حضرت فاطمه، ۴۵
- حکیمه دختر امام جواد علیه السلام (متوفای پس از سال ۲۷۴ق.م) مدفون در حرم عسکریین ۳۱۵

خمس فريضه ای الهی، ۲۹۷
 الخمس مشروعیه و أحکامه فی الشریعة الإسلامیه،
 ۲۲۵
 خیبر: شهری که فتح آن به دست علی علیه السلام
 پیامبر صلی الله علیه و آله را خرسند کرد، ۱۰۴

د

داستان باریافتگان: سفرنامه حج، ۱۳۲
 داستان باریافتگان: سفرنامه ای خواندنی و
 پرماجرا (ویراست جدید)، ۱۳۲
 داستان ها و حکایت های حج، ۱۸۳
 دانستنی های جوانان در سرزمین قرآن، ۲۷
 دانشنامه حج و حرمین شریفین، ۳۴۵
 در بارگاه نور، ۲۸
 در پرتو شریعت پاسخ به شبهات و هابیت، ۲۲۵
 در جست و جوی حقیقت: رویکردی روشمند به
 مسئله امامت در سپهر اندیشه شیعی، ۲۹۷
 در حرم حرم، سفرنامه حج سال ۱۳۷۴ شمسی،
 ۱۳۳
 در حرم کعبه، ۲۸
 در راه برپائی حج ابراهیمی، ۱۵۱
 در راه خانه خدا، ۱۳۳
 در ساحل تقرب، ۲۲۵
 در ساحل حقیقت: پاسخ به آنچه و هابیان در
 بقیع می گویند، ۲۲۵
 در طواف دل، ۴۵
 در ملکوت حج، ۲۸
 در وادی نور، ۳۸۸
 دراسته حول الجبر والتفویض والقضاء والقدر،
 ۲۲۶
 دراسته واعیه لقضیه الغدیر (فی ضوء المنهج
 الاجتماعی التاريخی)، ۲۹۷

حماسه جاویدان، ۲۹۶
 حمزه ابن قاسم: نواده حضرت ابوالفضل
 العباس علیه السلام مشهور به حمزه غربی، ۳۱۵
 حمزه سید الشهداء علیه السلام، ۳۱۶
 حوار مع الشیخ صالح الدرویش حول کتابه التراحم
 بین آل البيت النبوی و بین بقیة الصحابة، ۲۲۳
 حوارات حول شؤون الحج خاصّ لمسؤولی
 قوافل الحج والعمرة ومساعدیهم، ۱۶۲
 حوارات فی اصل العقیده، ۲۲۳
 الحیاة البرزخیة: تبحث عن امتداد حیاة الانسان
 بعد الرحیل من الدنیا، ۲۲۳

خ

الخاتمیة فی الكتاب والسنة والعقل الصریح،
 ۲۲۳
 خاطرات سفر آیت الله ری شهری به کشورهای
 عربستان، کنیا، سودان، ۱۳۱
 خاطرات و رهنمودهای حج: حجت الاسلام
 والمسلمین حاج سید مهدی قریشی، ۳۱۶
 خانه دوست: ویژه عمره مفرده، ۳۹۵
 خانه های همسران پیامبر صلی الله علیه و آله: ترجمه گزیده
 الحجرات الشریفة سیره و تاریخاً، ۱۰۳
 خدا در نگاه و هابیت ۲۲۴
 خدای مجسم و هابیان، ۲۲۴
 خدمات علمای امامیه در حج و حرمین شریفین
 از عصر صفوی تا انقلاب اسلامی، ۱۰۳
 خدمت گذاری به زائران در فرهنگ اسلامی، ۴۵
 خمس در بستر تاریخ: بررسی تاریخ تطبیقی
 خمس در اسلام از ابتدا تا قرن دهم، ۱۰۴
 الخمس فریضة شرعیة: دراسته تحلیلیة لحکم
 الخمس فی الكتاب العزیز والسنة المطهرة،
 ۲۲۴

نمایه عناوین ۴۳۳

- دوازده گفتار درباره دوازدهمین حجت خدا
حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه، ۲۹۷
- دور الاعتقاد فی تقییم الرواة عند أهل السنة
والجماعة، ۲۲۸
- دور الشیعة فی بناء الحضارة الإسلامية، ۲۹۸
- دین و دولت در عربستان (با تمرکز بر سند توسعه
عربستان)، ۴۱۳
- ذ**
- ذکریات شهری الحج (ذی العقده و ذی الحجّه)،
۳۸۸
- ز**
- راز ستاره‌ها: پاسخ به شبهات جدید وهابیت در
قالب سفرنامه عمره دانشجویی، ۲۲۹
- رازها و رمزشا: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج
در روایات، ۱۷
- راه سعادت: روابط انسان با دیگران از منظر
اخلاق اسلامی، ۴۶
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۱): آداب و احکام
سفرهای زیارتی، ۴۷
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۲): نجف اشرف؛
آستان مقدس علوی، ۱۰۴
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۳): کوفه؛
مساجد تاریخی و مزارات، ۱۰۵
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۴): کربلای معلی؛
آستان مقدس حسینی، ۱۰۵
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۵): کاظمین؛
آستان مقدس امامین عجل الله تعالی فرجه و شهر
بغداد، ۱۰۵
- راه و راهنمای عتبات عالیات (۶): سامرا: آستان
- درآمدی بر روان شناسی زیارت، ۴۵
- درآمدی بر فقه مقارن، ۳۳۶
- درسنامه احکام مبتلابه حجاج، ۳۳۷
- درسنامه اسرار حج، ۳۳۸
- درسنامه آداب سفر حج، ۳۳۶
- درسنامه آشنایی با تاریخ اسلام، ۳۳۷
- درسنامه آشنایی با کشورهای اسلامی، ۳۳۷
- درسنامه تفسیر آیات حج ۳۳۸
- درسنامه سیره معصومین عجل الله تعالی فرجه، ۳۳۸
- درسنامه شناخت عربستان و وهابیت، ۳۳۹
- درسنامه کلام تطبیقی، ۳۳۹
- درسنامه گزیده سیمای عقاید شیعه، ۳۴۰
- درسنامه مرزبانی از مکتب اهل بیت عجل الله تعالی فرجه، ۳۴۰
- درسنامه مناسک حج ۳۴۰
- درنگی در حقیقت توسل: ترجمه التأمل فی
حقیقة التوسل، ۲۲۶
- دروس احکام و مناسک حج، ۳۴۰
- دست نوشته‌های حج: ترجمه کتاب
سفرنامه‌های حج ۱۹۱۰-۱۹۱۱، ۱۷۷
- دشمنی ابن تیمیّه با اهل بیت، ۲۲۷
- الدعاء اشرافاته و معطياته، ۴۶
- دعاهای قرآنی، ۱۷
- دفاع عن الحقیقة، ۲۲۷
- دفع الشبهة عن الرسول صلى الله عليه وآله والرسالة ۲۲۷
- دفع شبه من شبه و تمرد و نسب ذلك الى الامام
احمد، ۲۲۷
- دل‌باختگان دیارنور: خلاصه خاطرات دانش‌آموزی
سفر عمره، ۱۳۳
- دلایل عصمت امام از دیدگاه عقل و نقل، ۲۲۸
- دلیل الحجاج المصور، ۷۰
- دلیل المرشدین إلى الحقّ الیقین، ۲۲۸
- دو سفرنامه حج ۱۳۴

شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، ۱۰۶
 روابط میان ادیان: اسلام و مسیحیت، ۴۱۴
 روح حج، ۴۷
 روزنامه سفر مشهد، مکه و عتبات ۱۳۱۵-
 ۱۳۱۶، ۱۳۴
 ره توشه زائر ویژه حجاج بیت الله الحرام: نکات
 علمی، ۳۹۰
 ره توشه مبلغ، ۱۶۳
 ره توشه حج (ویژه روحانیون کاروان‌ها)، ۱۶۲
 ره توشه حج، ۳۵۸
 ره توشه عتبات عالیات ۳۵۹
 ره توشه مبلغ در حج: مروری بر بایسته‌ها،
 ویژگی‌ها و روش‌های تبلیغ در حج، ۱۵۱
 رهاورد سفرهای حجاز، ۱۳۵
 رهاوردهای اخلاقی حج، ۴۷
 رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون
 محترم کاروان‌ها، ۱۵۲
 رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران
 بیت الله الحرام، ۱۵۲
 رؤیة الله تعالی، ۲۳۲
 رؤیة الله فی ضوء الكتاب والسنة والعقل الصریح
 ۲۳۲

ز

زائر کربلا، ۱۰۶
 زائر کوچولو میره به مکه ۱، ۳۹۶
 زائر کوچولو میره به مکه ۲، ۳۹۶
 زائر کوچولو میره مدینه ۱، ۳۹۵
 زائر کوچولو میره مدینه ۲، ۳۹۶
 زخم فطرت: پرهیزنامه‌ای از گناه، ۴۸
 زلال هدایت: دست‌مایه حاجیان بیت الله الحرام
 برای پاسخگویی به شبهات وهابیت، ۲۳۲

مقدس امامین عسکریین علیهما السلام و بلد آستان
 مقدس سیدمحمد، ۱۰۶
 راه وحدت امت اسلامی، سیدعبدالحسین
 شرف‌الدین، ۲۲۹
 راه‌های تقویت فرهنگ حجاب، ۴۷
 راهبردهای مدیریت فرهنگی حج و زیارت، ۴۱۴
 راهنمای استان نجف، ۳۸۸
 راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، ۳۸۹
 راهنمای اماکن مدینه منوره (ترجمه دلیل
 المختار فی معرفة مواقع الآثار فی دارالمصطفی
 المختار صلی الله علیه و آله)، ۳۸۹
 راهنمای حجاج بیت الله الحرام، ۳۸۹
 راهنمای حرم مطهر امیر مومنان حضرت علی
 بن ابی طالب علیه السلام، ۳۸۹
 راهنمای حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون عقاید
 شیعه، ۲۳۰
 راهنمای زائران عمره مفرده، ۳۹۰
 راهنمای مسجد مقدس سهله، صعصعه و زید،
 ۳۹۰
 راهنمای مسجد مقدس کوفه و اماکن اطراف
 آن، ۳۹۱
 راهنمای مصور حجاج، ۶۹
 رجعت از نگاه عقل و دین، ۲۳۰
 الرد علی الفتاوی المتطرفة فی خطبة الجمعة
 للشیخ صلاح البدر فی المسجد النبوی
 الشریف لموسم الحج - سنة ۱۴۲۲ هجرية،
 ۲۳۰
 الردود المحکمة، ۲۳۱
 رساله فی ردّ مذهب الوهابیة، ۲۳۱
 الرسول الاعظم یشتر بظهور الامام المهدي،
 ۲۹۸
 رفتار وهابیان با مسلمانان، ۲۳۱
 رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین

نمایه عناوین ۴۳۵

- زندانیان هاشمیه: تاریخ زندگی سادات حسنی
 زندانی در هاشمیه کوفه، ۳۲۲
- الزواج اللُّغْز: تزویج عمر من امکنوم بنت
 علی (ع)، ۲۳۲
- الزواج الموقت فی الاسلام، ۲۳۳
- زیارات ائمه و اولیا در مکتب اهل بیت (ع)،
 ۲۳۳
- زیارات حضرت رسول (ص) و فاطمه زهرا (ع) و
 ائمه بقیع (ع)، ۳۹۱
- الزيارة فی الكتاب والسنة: تحلیل لمفهوم الزيارة و
 آثارها واحکامها، ۲۳۶
- الزيارة، ۲۳۵
- زیارت (مجموعه مقالات)، ۲۵۹
- زیارت اربعین امام حسین (ع) از دیدگاه اهل
 سنت، ۴۱۴
- زیارت از دیدگاه علما و عرفای فریقین، ۲۳۳
- زیارت از نگاهی دیگر، ۴۱
- زیارت پیامبر و اولیا، ۲۳۴
- زیارت پیامبر (ص) بدعت یا عبادت، ۲۳۴
- زیارت خانه خدا: احکام حج برای کودکان،
 ۳۹۶
- زیارت در نگاه شریعت: پاسخ به شبهات وهابیت،
 ۲۳۵
- زیارت دوره ویژه مدینه منوره، ۳۹۱
- زیارت متعالی و ماندگار، ۴۱۴
- زیارت مزارات ائمه بقیع از دیدگاه اهل سنت،
 ۴۱۴
- زیارت: آسیب‌ها، آثار، شبهات، ۲۳۵
- زیارت، ۲۸
- زیارتگاه‌های اهل بیت (ع) جایگاه تعظیم شعائر
 الهی (ترجمه کتاب مشاهدنا و قبور اهل
 البیت (ع))، ۲۳۵
- زیارتگاه‌های عراق: معرفی زیارتگاه‌های مشهور
- زمزم یاد: مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج،
 ۱۸۳
- زمزم، ۱۰۷
- زنان اسوه: اسماء بنت عمیس: همسر گرامی امیر
 مؤمنان (ع)، ۳۱۷
- زنان اسوه: ام سلمه: همسر گرامی رسول خدا (ص)،
 ۳۱۷
- زنان اسوه: ام هانی خواهر گرامی امیر مؤمنان (ع)
 ۳۱۸
- زنان اسوه: ام حبیبه همسر گرامی رسول خدا (ص)،
 ۳۱۷
- زنان اسوه: آمنه مادر گرامی رسول خدا (ص)،
 ۳۱۶
- زنان اسوه: حضرت نجمه و خیزران (ع)، مادران
 گرامی امام رضا و امام جواد (ع)، ۳۱۸
- زنان اسوه: حمیده مادر گرامی امام کاظم (ع)،
 ۳۱۸
- زنان اسوه: خدیجه (ع) همسر گرامی رسول خدا (ص)،
 ۳۱۹
- زنان اسوه: دختران پیامبر (ص)، ۳۱۹
- زنان اسوه: سمانه، حدیثه، نرجس خاتون (ع)،
 مادران گرامی امام هادی، امام عسکری و امام
 زمان (ع)، ۳۱۹
- زنان اسوه: شهربانو (ع) همسر گرامی امام حسین (ع)،
 ۳۲۰
- زنان اسوه: فاطمه بنت اسد مادر گرامی امام علی (ع)،
 ۳۲۰
- زنان اسوه: فاطمه بنت الحسن مادر گرامی امام
 باقر (ع) و ام فروه مادر گرامی امام صادق (ع)،
 ۳۲۱
- زنان اسوه: مادران رضاعی پیامبر (ص): ام ایمن،
 ام فروه، حلیمه، ثویبه به ضمیمه اسماء بنت
 زبید و ام رعله، ۳۲۱
- زنان اسوه: نقش زنان در تاریخ اسلام ۳۲۱

سفر عشق: خاطرات دانشجویان از عمره مفرده ،

۱۳۶

سفر عشق: راهنمای حجاج و عوامل خدماتی

حج ، ۱۶۳

سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه ، ۱۳۷

سفرنامه حجاز یا الرحلة الحجازية ، ۱۳۷

سفرنامه عتبات: گزارشی مبسوط از بیماری و با در

ایران و عراق (۴ رمضان ۱۳۲۱ تا ۱۶ صفر ۱۳۲۲

/ ۱۰ شوال ۱۳۲۲ تا ۲۳ صفر ۱۳۲۳) ، ۱۳۷

سفرنامه عتبات ، هند و حج ، ۱۳۸

سفرنامه مکه: گزارش وقایع سفر به: استانبول ،

مکه ، مدینه ، دمشق ، بیت المقدس و ... ،

۱۳۸

سفرنامه منظوم حج: هزار و دویست بیت ، ۱۳۸

سفرنامه میرزا داوود وزیر و ظایف ، ۱۳۹

سفرهای زیارتی در فرهنگ مردم ، ۱۵۲

سفرهای زیارتی دولتمردان مسلمان به مشهد

مقدس (۱۳۰۰-۱۴۰۰ش) ، ۱۳۹

سفیر سعادت: سیری در زندگی حضرت

مسلم عليه السلام ، ۳۲۴

سلام بر مدینه ، ۳۹۷

سلامة القرآن من التحريف و تفنيد الافتراءات

على الشيعة الامامية: عرض و نقد لآراء الدكتور

ناصر بن على القفاري ، ۲۳۷

سلسله دروس خارج فقه مناسک حج: مباحث

استقلال ، ۷۱

سلفی‌گری در بوته نقد ، ۲۳۷

سلفیه ، ۱۰۹

سلمان العوده ثواب عواد ، ۲۳۷

سلمان محمدی عليه السلام استنادار مدائن ، ۳۲۴

سلوک سبز: نوگرایی در حج از منظر امام و رهبری ،

۱۵۳

در کشور عراق ، ۱۰۷

زیارتنامه های مختصر مدینه النبی عليه السلام ، ۳۹۲

زید و صعصعة ، پسران صوحان ، ۳۲۲

زینب دختر امام موسی کاظم عليه السلام ، ۳۲۲

زینب عليه السلام عقبه بنی هاشم ، ۳۲۳

زینت و عفاف در حج ، ۴۸

س

ساختار سیاسی. اجتماعی شیعیان عراق ، ۱۵۲

ساختمان حرم نبوی ، مدینه منوره ، ۱۰۸

ساختمان مسجد الحرام مکه مکرمه ۱۰۸

ساقی تشنه: نگاهی به زندگی حضرت ابوالفضل عليه السلام ،

۳۲۳

سبع مسائل فقهية: دراسة مبسطة لمسائل

فقهية خلافية على ضوء الكتاب والسنة ، ۷۰

سبیل الهدی الی الحق ، ۲۳۶

السجود على الارض ، ۲۳۶

سرخیزی و شب زنده داری در سفرهای زیارتی ،

۴۸

سرینوا: زینب کبری عليه السلام ، ۳۲۳

سرزمین پیامبران ، ۱۰۸

سرزمین منا و مسائل نوپدید ، ۷۰

سرزمین نور: خاطرات دانشجویان از سفر حج ،

۱۳۵

سرزمین وحی کی برکتین ، ۳۶۹

سرزمین یادها و نشانه‌ها ، ۱۰۹

سرمه سعادت: جوان و باید و نبایدهای اخلاقی ،

۴۹

سفر به عربستان: شامل سرزمین های مقدس

مسلمانان در حجاز ، ۱۳۵

سفر سبز: قصه واره‌ای از سفر به حج ، ۱۳۶

نمایه عناوین ۴۳۷

شرح وظایف گروه‌های ارشاد کاروان‌های حج (سال ۱۳۸۵ شمسی)، ۱۶۳

شرح وظایف و دستور العمل‌های مدیران و عوامل خدماتی (حج تمتع ۱۳۷۶ شمسی)، ۱۶۴

شریعت سمحه سهله و جایگاه آن در استنباط احکام حج و عمره، ۷۱

شفاء الغرام باخبار البلد الحرام، ۱۱۳

شفاء السقام فی زیارة خیرالانام علیهم‌السلام، ۲۳۸

الشفاعة فی الكتاب والسنة: رساله موجزة تبین مفهوم الشفاعة و حدودها و آثارها، ۲۳۹

الشفاعة فی نظام التشريع، ۲۳۹

شفاعت (مجموعه مقالات)، ۳۶۰

شکست اوهام: پاسخ به شبهات وهابیت، ۲۳۹

شناخت سلفیه: معناشناسی، تاریخچه پیدایش و تحولات آن، ۲۴۰

شناخت عربستان، ۱۱۲

شوق حضور: خاطرات سفر عمره، ۱۴۰

شیرزن کربلا، یازینب دختر علی، ۳۲۶

شیعه پاسخ می‌دهد، ۲۴۰

شیعه در اندونزی، ۱۱۲

شیعه در ایران، ۲۹۹

شیعه در حجاز، ۲۹۹

شیعه در گذر تاریخ، ۲۴۰

شیعه شناسی و پاسخ به شبهات، ۲۴۱

الشیعة فی موبک التاريخ، ۳۰۰

شیعه قرآن و سنت کی روشنی مین، ۳۶۹

شیعه و پاسخ به چند پرس، ۲۴۱

شیعه و سابقه تاریخی آن، ۳۰۰

الشیعة و وسائل الاعلام، ۲۴۱

شیعه شناسی، آشنایی با مذاهب اسلامی، ۲۹۹

سوزه‌های سخن (در مکه و مدینه)، ۱۶۳

سیاست و زیارت در حجاز: از آغاز تا سقوط خلافت عباسی، ۱۰۹

سید تاج‌الدین حسینی آوی، ۳۲۴

سیدمحمد، پسر امام هادی علیه‌السلام مدفون در دجیل، ۳۲۵

سیر مطالعاتی حجاج بیت‌الله الحرام، ۳۹۲

سیره امام سجاد علیه‌السلام در حج و عمره، ۴۹

سیره اهل بیت علیهم‌السلام در حج، ۴۹

سیره رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در حج و عمره، ۵۰

سیری در اماکن سرزمین وحی، ۱۱۰

سیری در سرزمین خاطره‌ها: سفرنامه کربلا، ۱۴۰

سیمای تقوای پیشگان، ۵۰

سیمای حج در سال ۷۰ شمسی، ۱۷۸

سیمای عقاید شیعه: ترجمه کتاب دلیل المرشدین الی الحق البقین، ۲۳۸

سیمای کاظمین: آرام دجله، ۱۱۰

سیمای کربلا: حریم حریت، ۱۱۱

ش

شام سرزمین خاطره‌ها، ۱۱۱

شام سرزمین خاطره‌ها، اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر، ۱۱۱

شب‌نم احساس، ۱۸۳

شبهات و ابضاحات حول اصول الفقه للشیعة الامامية، ۲۳۸

شخصیات من الحرمین الشریفین، ۳۲۵

شخصیت و امامت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام در اشعار اهل سنت قرن اول هجری، ۲۹۸

شخصیت‌شناسی حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام بر پایه کتاب و سنت، ۳۲۵

دراسة تحليلية، ۲۴۳
صمیمانه با زائر خانه خدا، ۵۰
الصّوارم المهرقة فی نقد الصّواعق المحرقة،
۲۴۳
صهبای صفا، ۲۹
صیانة الآثار الإسلامية، ۲۴۴

ض

ضیافت پروردگار: ثبت لحظه‌های شیفتگی در
میعاد، ۱۴۱

ط

طرحی برای یک ضریح: مجموعه داستان تخریب
بقیع، ۱۸۴
طفلان مسلم و شهدای خاندان عقیل، ۳۲۷

ظ

ظاهرة الافتراء على الشيعة عبر التاريخ، ۲۴۴
ظاهرة التحريف في التراث الإسلامي ۲۴۴
الظاهرة العاطفية الانسانية في سيرة الرسول ﷺ،
۳۰۰
ظرفیت های حج در تمدن اسلامی، ۴۱۵

ع

عاشورا حماسه جاویدان، ۳۰۱
العبادة حدّها و مفهومها، ۲۴۵
عبدالله باهر فرزند امام سجاد از متولیان فدک و
معرفی مزارات منسوب به ایشان، ۳۲۷
عبدالله بن سبأ و اشکالیه اختراعه لعقیده اوصیه
۲۴۵

شیوه‌ای نو در بیان احکام حج و عمره مطابق با
فتاوی مراجع معظم تقلید، ۷۱
شیوه‌های بیان و دفاع از عقاید اسلامی در مکه
و مدینه، ۴۱۵
شیوه‌های وهابیت در القای شبهات در ایام حج
و راهکارهای مقابله با آن، ۴۱۵

ص

صبح اندیشه، ۱۴۰
الصحابية الذين رووا احاديث الرسول الاعظم ﷺ
فی الامام المهدي عجل الله تعالی فرجه، ۳۰۰
صحابه ایرانی پیامبر ﷺ و دیگر مسلمانان ایرانی
تبار در عصر نبوی، ۳۲۶
الصحابی و عدالته، ۲۴۲
صحبۃ الرسول ﷺ بین المنقول و المعقول،
۲۴۲
الصحيفة السجادية للإمام علی بن الحسین ع،
۱۸
صحیفه حج، ۱۵۳
صحیفه حج: مجموعه سخنان و پیام‌های مقام
معظم رهبری، ۱۵۳
صحیفه مودت: شیوه‌های ارتباط با اهل بیت ع،
۵۰
صدها پرسش از وهابیت، ۲۴۲
صفا در صفا: یادداشت‌های سفر حج با هیئت
پزشکی، ۱۴۰
صفات الله تعالی، ۲۴۳
صفات خبری در اندیشه اسلامی (با رویکرد نقد
وهابیت) ۲۴۲
صفای مدینه، ۱۸۴
صفوة الصحیح من سيرة التبی الاعظم ﷺ، ۱۱۲
صلح الامام الحسن بین الواقع وظلم التاريخ:

نمایه عناوین ۴۳۹

- عناوین و سرفصل‌های آموزشی حج تمتع، ۳۴۱
عیار حقیقت: ترجمه گزیده میزان الحق: شبهات
و ردود، ۲۴۹
عید الغدیر فی الإسلام و التتویج و القُرَبات یوم
الغدیر، ۲۴۹
- غ**
غدیر در پرتو کتاب و سنت، ۳۰۱
الغدیر فی رحاب الکتاب و السنه، ۳۰۲
غدیریات، ۳۰۲
غربت بقیع؛ تخریب و بازسازی بقیع به روایت
اسناد، ۱۱۴
غروب شرعی از دیدگاه فریقین، ۷۲
غزوه بدر، شهدا و مزارات آن، ۱۱۴
غلو، حقیقت و اقسام آن ۳۰۲
- ف**
فاجعه منابه روایت مطبوعات و رسانه‌های خارجی،
۱۵۵
فاطمه زهرا علیها السلام، ۳۲۸
فاطمه زهرا علیها السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله، ۳۲۸
فاطمه علیها السلام دختر محمد صلی الله علیه و آله، ۳۲۹
«فانوس هدایت» پاسخ به کتاب «سؤالاتی که
باعث هدایت جوانان شد»، ۲۴۹
فتاوی و نظرات مراجع عظام تقلید و اندیشمندان
اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و
اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی، ۲۵۰
فتاوی تفرقه انگیز و هابیان، ۲۵۰
فتنة التکفیر: جذورها و آثارها فی المجتمع، ۲۵۱
فتنه و هابیت، ۲۵۱
فجر صادق: ترجمه الفجر الصادق فی الرد علی
عبدالله بن سبا حقیقة أم خرافة، ۲۴۵
عبدالله بن سبا واقعیّت یا خیال، ۲۴۶
عتبات عالیات عراق، ۱۱۳
العربیة المعاصرة فی التحدّث و المحادّثة، ۳۹۲
عرشیان فرش نشین: نقدی بر کتاب «آیه تطهیر و
ارتباط آن با عصمت ائمه علیهم السلام»، ۲۴۶
عرشیان، ۱۱۴
عرصه‌های نوین در مطالعات سلفی پژوهی، ۴۱۵
عرفان حج، ۲۹
عرفان زیارت و زیارت عارفانه، ۳۰
عرفان عمره، ۳۰
عرفه و عرفات، ۳۰
عزاداری امام حسین علیه السلام: کارکردها، شبهات،
آسیب‌ها، ۵۱
عزاداری سنت یا بدعت: سخنان و سیره رسول
خدا و صحابه در گریه و مرثیه خوانی بر میت از
منظر منابع اهل سنت، ۲۴۶
عصمة الانبیاء و الرسل، ۲۴۷
العصمة فی آیه التطهیر، ۲۴۷
عقاید اسلامی در پرتو قرآن، ۲۴۷
عقل از منظر وهابیان، ۲۴۷
عقیق ولایت، ۳۰۱
علل تداوم قدرت رژیم پادشاهی عربستان سعودی،
۱۵۴
العلم بالغیب، ۲۴۸
علم و سلطه غیبی اولیاء، ۲۴۸
علی عربیضی فرزند امام صادق علیه السلام، ۳۲۷
عمدة عیون صحاح الأخبار، ۲۴۸
عمر اشرف فرزند امام سجاد علیه السلام، ۳۲۸
عمره مفرده کی تصویری مناسک ۳۶۹
عمره و حج جانبازان و معلولان جسمی، ۷۲

فقه تبلیغ: بایدها و نبایدهای فقهی عرصه تبلیغ
 با تأکید بر وظیفه روحانیون کاروان‌ها، ۱۶۴
 فقه زیارت: بررسی فقهی بایدها و نبایدهای
 زیارت معصومین علیهم‌السلام، ۷۳
 فلسفه امامت و تحلیلی از سیره سیاسی امامان
 معصوم علیهم‌السلام، ۳۰۳
 فلسفه و اسرار حج، ۳۱
 الفوائد الثمينة (من کتاب اخبار المدينة)، ۱۱۵
 فهرست قرآن‌های چاپ سنگی موزه پژوهشکده
 حج و زیارت، ۳۴۶
 فی ضیافة الرحمن: تأملات و رؤی فی مناسک
 الحج والعمرة، ۳۱
 فی ظلال التوحید: دراسة مبسطة حول التوحید
 والشرك و تحديد معالمهما، ۲۵۴

ق

قاموس الحرمین الشریفین، ۳۴۷
 قیسات من حیاة الائمة الهداة علیهم‌السلام، ۳۰۴
 قیسات من حیاة النبی و اهل بیته علیهم‌السلام، ۳۰۴
 قبل از حج بخوانید به ضمیمه خاطرات حرمین
 شریفین، ۱۱۵
 قداست زدایی وهابیان از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، ۲۵۴
 قداست و امنیت حرم، ۳۱
 قدسیة الحرم وامنه، ۳۲
 قراءة فی کتاب الاجوبة النجفیة فی الرد علی
 الفتاوی الوهابیة لآیة‌الله الشیخ هادی آل
 کاشف الغطاء، ۲۵۵
 قرآن کی نظر میں اهل بیت کی منزلت، ۳۷۰
 قرآن و مصونیت از تحریف، ۲۵۵
 قربانی در حج، ۴۱۶
 قنبر غلام علی علیهم‌السلام، ۳۲۹

الفرقة الوهابية المارقه، ۲۵۱
 فدک: دراسة تحقیقیة ناظرة الی الشبهات الی
 طرحها احسان الهی ظهیر فی کتابه (الشیعة و
 اهل البیت) حول مسألة فدک، ۲۵۲
 فرارهایی از تاریخ پیامبر اسلام (ویراست جدید)،
 ۳۰۲
 فرارهایی از تاریخ پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، ۳۰۳
 فرقه‌ای برای تفرقه: بررسی پیشینه فکری و
 سیاسی جریان وهابیت، ۲۵۲
 فرماندهان تکفیر: آشنایی با شخصیت‌ها و
 فتاوی بزرگان وهابیت، ۲۵۲
 فرهنگ اصطلاحات حج و عمره (راهنمای
 زائران سرزمین وحی)، ۳۴۵
 فرهنگ اعلام جغرافیایی-تاریخی، در حدیث و
 سیره نبوی، ۳۴۵
 فرهنگ زیارت: اهداف، آثار، تاریخچه، مشروعیت،
 سازندگی و آداب زیارت، ۳۰
 فرهنگ زیارت، فصل‌نامه فرهنگی، اجتماعی،
 سیاسی، تاریخی، ۴۰۰
 فرهنگ مصرف در سفر حج، ۵۱
 فرهنگ‌نامه اسرار و معارف حج، ۳۳۵
 فرهنگ‌نامه مرثیه‌سرایی و عزاداری سید
 الشهداء علیهم‌السلام، ۳۴۶
 فرهنگ‌نامه زیارت، ۳۶۰
 فصل الخطاب من کتاب الله و حدیث الرسول
 و کلام العلماء فی مذهب ابن عبدالوهاب،
 ۲۵۳
 فضایل و مقامات امام مهدی عجل‌الله‌تعالی‌وآله‌وسلم با رویکرد به
 پاسخ به شبهات وهابیت، ۲۵۳
 فقد الاعتدال فی نقد الرجال: دراسة تحليلیة
 لشرطیة عدالة الراوی عند الجمهور، ۲۵۴
 فقه الحج: دراسة فقهیة مقارنة بین المذاهب
 الاسلامیة، ۷۲

نمایه عناوین ۴۴۱

شیعی ۲۵۶
کشف حقایق: نقدی بر کتاب هذّه نصیحتی إلی
کَلّ شیعی، ۲۵۷
کعبه و جامه آن از آغاز تا کنون، ۱۱۶
کعبه و مسجد الحرام در گذر تاریخ، ۱۱۶
کلک معرفت: گل برگ هایی از معارف دینی، ۱۸
کمک های اولیه و ویژه حجّ کاروان های خدماتی،
۱۶۵
کنت امیریا، ۲۵۷
کنگره عبادی سیاسی حج، ۱۵۴
کوفه از پیدایش تا عاشورا، ۱۱۷

گ

گزارش فعالیت های ضد شیعی در برخی از کشورهای
عربی، ۳۵۰
گزارشی از حج خونین ۱۳۶۶ ش.، ۱۷۸
گزارشی از فاجعه منا در «طریق یا حاج»، ۱۴۱
گزیده اسناد حج و زیارت از دوران قاجاری تا
پهلوی، ۱۷۹
گزیده راهنمای حقیقت: پرسش و پاسخ پیرامون
عقاید شیعه، ۲۵۷
گزیده سیمای سامراء: سبنای سه موسی، ۱۱۷
گزیده سیمای عقاید شیعه، ۲۵۸
گزیده سیمای نجف اشرف، ۱۱۷
گزیده ای آزاد از کتاب پاسخ جوان شیعی به
پرسشهای وهابیان، ۲۵۸
گفت وگوها درباره بقیع: متن گفت وگوهای برنامه
آماج در سال ۱۴۰۰ درباره مسئله بقیع، ۳۶۱
گفتارهای فقهی حج، ۷۳
گفتگویی آرام و مفید در مدینه، ۲۵۸
گفتم، گفت، ۲۵۹
گفتمان شناسی صلح امام حسن (علیه السلام)، ۴۱۶

قیامگر بصره، کشته باخمر (زندگی و قیام ابراهیم
بن عبدالله بن حسن مثنی)، ۳۲۹

ک

کارگاه آموزشی نگرشی دیگر به حج و عمره، ۳۴۱
کالبد شکافی عقاید وهابیت، ۲۵۶
کاوشی در اصول عقاید: ترجمه اصول العقیده،
۳۰۴
کتاب الحج، ۱۸
کتاب راهنما، مروری بر شرح وظایف و مأموریت های
روحانیان و مدیران کاروان های عمره، ۱۶۵
کتاب شناسی حج و زیارت: معرفی کتاب های
منتشره در ایران (۱۳۵۸-۱۳۸۸ ش)، ۳۴۷
کتاب شناسی زیارت: کتاب شناسی زیارت،
مزار...، ۳۴۸
کتاب شناسی کاظمین: فهرستواره آثار منتشر شده
درباره امام کاظم و امام جواد (علیهما السلام)،
۳۴۸
کتاب شناسی نقد وهابیت: معرفی آثار اندیشمندان
مسلمان، ۳۴۹
کتاب شناسی عدم تحریف قرآن، ۳۴۸
کتاب شناسی مخطوطات حج، ۳۴۹
کتابنامه حج، ۳۴۹
کتیبه های محبت: فضیلت های اهل بیت (علیهم السلام) از
زبان اهل سنت، ۳۰۴
کرامت اولیای الهی از دیدگاه شیعه و وهابیت،
۲۵۶
کربلا کعبه دلها، ۱۱۵
کربلا و حرم های مطهر، ۱۱۵
کربلا، ۳۲
کشف الحقائق رد علی هذّه نصیحتی إلی کل

رضوانی، ۳۳۱
مجموعه آثار حج خونین، ۳۵۱
مجموعه آثار فاجعه منا، ۳۵۱
مجموعه گفت‌وگوهای مذاهب اسلامی، ۲۶۰
مجموعه مقالات اربعین، ۳۶۱
مجموعه مقالات اولین همایش حج و اقتصاد،
۳۶۱

مجموعه مقالات اولین همایش ملی اربعین پژوهی،
۳۶۲
مجموعه مقالات فدک ۳۶۲
مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان
افغانستان»، ۳۶۳

مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان
عراق»، ۳۶۳
مجموعه مقالات نشست علمی «مسلمانان
هند»، ۳۶۴

مجموعه مقالات هم‌اندیشی زیارت، ۳۶۴
محاصره مسجد الحرام: ترجمه کتابهای «حصر
مکه»، «ایام مع جهیمان» و «حتی لایعود
الجهیمان»، ۱۱۸

المحاورات الیومیة فی موسم الحج، ۱۶۵
محبت اهل بیت علیهم‌السلام و نقد شبهات وهابیت،
۲۶۰

محبوبیت ائمه بقیع علیهم‌السلام نزد اهل سنت ۳۰۵
محمد بن ابی بکر، صحابی امام علی علیه‌السلام و استاندار
مصر، ۳۳۱

محمد بن اسماعیل بن امام جعفر صادق علیه‌السلام
۳۳۲

محمد بن حسن سائبی و امرای حج‌خاندان او
مدفون در منطقه «الحی» واسط عراق، ۳۳۲
محمد بن حنفیه و فرزندش ابوهاشم و بررسی
مزارات منسوب به آنها و نسل شان، ۳۳۲

گل بی خار: آسیب‌شناسی کتب اهدایی وهابیان
در ایام حج، ۲۵۹
گل بی خار، ۳۷۰
گل چین شعر حج، ۱۸۴
گل‌وازه‌های حج و عمره، ۵۱

ل

للحقیقة اقول، ۲۵۹
لله وللحقیقة: رد علی کتاب الله ثم للتاریخ ۲۵۹
لماذا الاختلاف فی الموضوع و من هو وراء الكوالیس؟،
۲۶۰

م

مأخذ شناسی بقیع، ۳۵۰
مأخذ شناسی حج و حرمین شریفین در مغرب
اسلامی، ۳۵۰

مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان، ۱۵۴
مبانی نظری داعش (تلفیق سنت و مدرنیسم)،
۴۱۶

مبانی نقشه‌خوانی: ویژه کارگزاران حج و زیارت،
۱۶۵

مبلغ خستگی‌ناپذیر: یادنامه مرحوم آیت‌الله
محمد جعفر خوشنویس (جعفرالهادی)، ۳۳۰
مبلغ صادق: نگاهی به روش مدیریتی و اخلاقی
حجت‌الاسلام والمسلمین نجفی روحانی، ۳۳۰
مبلغ فقیه و پرتلاش: آیت‌الله حاج شیخ حسین
گرایلی، ۳۳۰

مبلغ محبوب: یادنامه حجت‌الاسلام والمسلمین
سید محمد جعفر طباطبایی، ۳۳۱
مبلغ وظیفه‌شناس: یادنامه استاد فرزانه حضرت
حجت‌الاسلام والمسلمین حاج شیخ حسین

نمایه عناوین ۴۴۳

- محمد بن زید علوی و فرزندش محمد: بررسی
مزارات منسوب به ایشان، ۱۱۸
محمد بن قاسم علوی مدفون در واسط، ۳۳۳
محمد بن عبدالوهاب: بنیان‌گذار وهابیت،
۲۶۱
محنة السب: تحلیل دوران اجبار بر سب امام
علی علیه السلام، ۳۰۵
مختصر اصول الجهاد و قواعدہ علی ضوء القرآن
والسنة، ۲۶۱
مختصر الشمائل النبویہ، ۱۱۸
مختصر فضائل الخمسة من الصحاح الستة
و غيرها من الكتب المعتمدة عند اهل السنة
والجماعة، ۳۰۵
مدیریت در کاروان‌های حج، ۱۳۸۲، ۱۶۶
مدینه‌شناسی، ۱۱۸
مذاکرات فی التقرب والوحدة: المنهج التقربی
السليم، ۲۶۱
مذاکرات مجلس شورای ملی و سنا درباره بقیع،
۱۱۹
مراجع عظام تقلید اور دانشوران اسلامی کی
نظیر میس تکفیر مسلمین و توهین مقدسات
اسلامی، ۳۷۰
مرآة الحرمين شامل سفرنامه حجاز و تاریخ و
جغرافیای راه‌ها و بقاع متبرکه آن ۱۴۲
مرآت الحرمين، ۱۴۱
مرجعية اهل البيت علیہم السلام، ۳۰۵
مرزهای توحید و شرک در قرآن ۲۶۲
مرقدہا و مکان‌های تاریخی کربلا، ۱۱۹
مروراید حکمت از دریای عصمت، ۱۸
مزار شریف (بررسی آرامگاه منسوب به امیر
مؤمنان علیه السلام در شهر مزار شریف افغانستان،
۱۲۰
مزارنگاری و مزارنامه‌های شیعی تا سده نهم
هجری، ۴۱۶
مساجد تاریخی شهر پیامبر صلی الله علیه و آله، ۱۲۰
مساجد متبرک (ترجمه مساجد صلّی فیہا
رسول الله صلی الله علیه و آله فی الحرمین الشریفین والجزیرة
العربیة)، ۱۲۱
مساجد مهم جهان اسلام: بررسی تحلیلی و
روایی مسجدالاقصی، مسجد قبا، مسجد
کوفه و مسجد برائنا در منابع فریقین، ۱۲۱
المساجد والاماکن الاثریة المجهولة لزیائر المدينة
النورة المیمونة، ۱۲۱
مسافر قبله: آداب سفر عمره و حج از نگاه
اهل بیت علیہم السلام، ۵۲
مسائل خلافیة والرأی الحق فیہا، ۲۶۲
مسائل نوپدید در حج و عمره متأثر از توسعه، ۷۳
مسجد النبی صلی الله علیه و آله، ۱۲۲
مسجد شریف نبوی، ۱۲۲
مسجد الحرام و جایگاه آن در فقه، ۷۴
مسیر هجرت رسول خدا ترجمه علی طریق
الهجرة، ۱۲۲
المشاهد المشرفة والوهابیون، ۲۶۳
مشاهدنا و قبور اهل البيت علیہم السلام مشاعر الهیة،
۲۶۲
مشروح مذاکرات اولین هم‌اندیشی بقیع پژوهان،
۴۱۷
مشق عشق: مجموعه عکس‌های مصور حج،
۱۸۴
مشکلة التقرب وازمة المقاربات، ۲۶۳
مشهد الندور: مقبره عبیدالله از ذریه امام
علی علیه السلام در بغداد، ۱۲۳
مصباح الحرمین، ۵۲
المصحف فی الروایات والآثار ۲۶۳
مطالعات سادات‌شناسی و واکاوی اهداف
صهیونیسم، ۴۱۷

- مطالعه فیزیک ازدحام در فاجعه منا، ۱۷۹
 مع الدكتور السالوس فی آیه التطهیر، ۲۶۳
 مع الشيعة الإمامية فی عقائدهم، ۳۰۶
 معبد ایمان: مناسک حج در قالب داستان، ۱۸۵
 معجم ماکتب فی الحج و الزیارة والمعالم المشرفة
 فی الحجاز، ۳۵۲
 معرفی اماکن مکه مکرمه: ترجمه کتاب مکه
 المکرمه: تاریخ و معالم، ۱۲۳
 معرفی و نقد کتاب پاسخ به شبهات غیبت امام
 دوازدهم علیه السلام، ۴۱۷
 معناشناسی استطاعت در حج، ۷۴
 مفاد حدیث الغدير، ۳۰۶
 مفهوم شناسی و مصداق یابی اهل بیت علیهم السلام،
 ۳۰۶
 مقام ابراهیم و جایگاه آن در فقه، ۷۴
 مقام ابراهیم علیه السلام و جایگاه آن در حج، ۴۱۷
 المقتطفات من کتاب فضائل الصحابة ۳۰۷
 مقتل ائمه مدفون در عراق، ۳۹۲
 مکالمه عربی: ویژه سفرهای زیارتی، ۱۶۶
 مکان های تاریخی مکه مکرمه: ضرورت حفظ آثار
 اسلامی و خیانت وهابیت در تخریب آن ها،
 ۱۲۴
 مکانة اهل البيت علیهم السلام: فی القرآن، ۳۰۷
 مکانة اهل البيت علیهم السلام فی ضوء آراء احمد بن
 حنبل (دراسة و تحلیل)، ۲۶۴
 مکة والمدینة، ۱۲۵
 مکة اور مدینة کی مقدس مقامات، ۳۷۱
 مکة و مدینة از دیدگاه جهانگردان اروپایی، ۱۴۲
 مکة و مدینة در آینه آیات قرآن، ۱۸
 مکة و مدینة: تصویری از توسعه و نوسازی، ۱۲۵
 مکة و مدینة، ۱۲۴
 ملحقات آراء المراجع فی الحج، ۷۵
 ملکوت اخلاق، ۵۲
 من حدیث النبی صلی الله علیه و آله یكون لهذه الامة اثنا عشر
 قیما، ۲۶۴
 من سنن النبی صلی الله علیه و آله الصلاة علی محمد و آل محمد،
 ۲۶۴
 من سنن النبی صلی الله علیه و آله البكاء علی الميت، ۲۶۵
 من هو خليفة المسلمين فی هذا العصر؟، ۲۶۵
 منا معراج بندگی (مستند حوادث موسم حج
 سال ۱۳۹۴ش / ۱۴۳۶ق)، ۱۵۵
 منابع علم امامان شیعه ۲۶۵
 منازل صحابه (پیرامون مسجد شریف نبوی):
 پژوهشی در حجره های شریف، صغه، منازل
 صحابه، سقیفه بنی ساعده، ۱۲۵
 مناسبات ایرانیان با حجاز در دوره های مختلف
 تاریخ اسلامی، ۱۷۹
 مناسبتهای شمسی و قمری و ویژه حج تمتع، ۱۶۶
 مناسک الحج (لسماحة ولی امر المسلمین
 آیه الله العظمی السید علی الحسینی الخامنی)،
 ۱۴۲۶ق، ۷۸
 المناسک المصوّرة للعمرة المفردة، ۸۲
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام
 خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، ۷۷
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام
 خمینی با حواشی مقام معظم رهبری، ۷۷
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی
 با حواشی مراجع تقلید، ۷۷
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم
 تقلید و استفتائات جدید (ویرایش جدید
 ۱۳۹۳)، ۷۵
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم

- تقلید و استفتائات جدید (ویرایش جدید)، ۷۵
 مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید
 (۱۳۹۸)، ۷۸
- مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید
 [زنده و درگذشته] (با تجدید نظر و اضافات)،
 ۷۶
- مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید
 [زنده] (ویرایش جدید- سال ۱۳۹۷)، ۷۶
- مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید
 [زنده] (ویرایش سال ۱۳۹۶)، ۷۶
- مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی خامنه‌ای (دام ظلّه) (ویرایش جدید)،
 ۷۹
- مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله
 العظمی خامنه‌ای، ۷۸
- مناسک حج ولی امر مسلمین و مرجع تقلید
 عالم تشیع حضرت آیت الله العظمی سید علی
 الحسینی خامنه‌ای ۳۷۱
- مناسک حج ویژه بانوان مطابق با فتاوی
 حضرت امام خمینی و حواشی مراجع معظم
 تقلید، ۷۹
- مناسک حج: مطابق با فتاوی حضرت امام
 خمینی و مراجع معظم تقلید، ۷۸
- مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت
 امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، ۷۹
- مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت
 امام خمینی و مراجع معظم تقلید، ۸۰
- مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی مراجع
 معظم تقلید، ۸۰
- مناسک عمره مفرده ویژه بانوان با فتاوی
 حضرت امام خمینی با حواشی مراجع معظم
 تقلید، ۸۰
- مناسک مختصر حج، ۸۱
- مناسک مختصر عمره مفرده، ۸۱
- مناسک مصور حج: ویژه بانوان، ۸۱
- مناسک مصور حج: ویژه بانوان، ۸۴
- مناسک مصور حج، ۸۱
- مناسک مصور عمره مفرده اهل سنت (حنفی -
 شافعی)، ۸۲
- مناسک مصور عمره مفرده، ۸۲
- مناسک نوین مطابق با فتاوی امام خمینی و ۱۴
 تن از مراجع معظم تقلید، ۸۳
- مناسک نوین: راهنمای فتاوی مراجع معظم
 تقلید در حج، ۸۳
- مناسک همراه: گزیده‌ای از مناسک عمره مفرده
 ۱۴۰۲، ۸۳
- مناسک همراه: گزیده‌ای از مناسک حج سال
 ۱۳۹۴، ۸۳
- مناسک همراه: گزیده‌های از مناسک عمره و حج
 (چهارده مرجع)، ۸۴
- مناسک همراه: گزیده‌های از مناسک عمره و حج
 (هفت مرجع)، ۸۵
- منتخب احادیث حج، ۱۹
- منتخب احادیث عمره، ۱۹
- منتخب ادعیه و زیارات مدینه و مکه در عمره
 مفرده، ۳۹۳
- منتخب رهنمای حقیقت، ۳۷۱
- منتخب کی حدیثین حج، ۳۷۱

موسوعه رد شبهات (۱۶): امامت (۱)، ۲۷۰
 موسوعه رد شبهات (۱۷): اهل بیت علیهم السلام (۴)،
 ۲۷۰

موسوعه رد شبهات (۱۸): امامت (۲)، ۲۷۰
 موسوعه رد شبهات (۱۹): حضرت فاطمه زهرا علیها السلام،
 ۲۷۱

موسوعه رد شبهات (۲۰): قرآن (۲)، ۲۷۱
 موسوعه رد شبهات (۲۱): امامت (۳)، ۲۷۱
 موسوعه رد شبهات (۲۲): امام حسن و امام

حسین علیهم السلام (شبهات عصمت)، ۲۷۲
 موضوع شناسی اماکن حج و عمره، ۴۱۷
 موكب الشعراء المادحين المهدي، ۳۰۷

مهارت های روان شناختی مورد نیاز روحانیون
 کاروان های حج و زیارت، ۱۶۷
 مهارت های زندگی در حج، ۵۳

مهدویت برترین حقیقت تاریخ: ردی بر کتاب
 عجیب ترین دروغ تاریخ، ۲۷۲
 مهدی علیه السلام مهم ترین حقیقت تاریخ: نقدی بر

کتاب عجیب ترین دروغ تاریخ، ۲۷۲
 مهمانان خدا: زیارت و سیاست در جهان اسلام،
 ۱۵۶

میثم تمار ۳۳۳
 میراث حج و حرمین شریفین (دفتر اول)، ۳۶۴
 میقات حج، فصل نامه فرهنگی، فقهی، سیاسی

و اجتماعی، ۴۰۰
 میقاتهای حج و عمره، ۸۵

ن

النبوة فی القرآن و روایات اهل البيت علیهم السلام ۲۷۳
 نجوای عشق: مناجاتی با الهام از ادعیه ائمه
 اطهار علیهم السلام، ۵۳

منتخب مناسک حج، حضرت امام خمینی، ۸۴
 منتخب مناسک حج: مسائل مبتلا به زائران
 مطابق فتوای مراجع عظیم تقلید، ۸۴

منشور معنویت: پیام های حضرت آیت الله
 جوادی آملی به حجاج بیت الله الحرام از سال
 ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، ۳۲

منهج ابن تیمیة فی التوحید: قراءه نقدیه مقارنه،
 ۲۶۵
 المواقع الاثرية والسياحية فی كربلا، ۱۴۳ ۱۲۶

موزه و پرده بافی مکه مکرمه، ۱۸۵
 موسم بیداری: گذری بر خاطرات سفر حج،
 ۱۴۳

موسوعه رد شبهات (۱): توحید، ۲۶۶
 موسوعه رد شبهات (۲): قرآن، ۲۶۶
 موسوعه رد شبهات (۳): اهل بیت علیهم السلام، ۲۶۶

موسوعه رد شبهات (۴): امام علی علیه السلام (۱)،
 ۲۶۶
 موسوعه رد شبهات (۵): امام علی علیه السلام (۲)،
 ۲۶۷

موسوعه رد شبهات (۶): مهدویت، ۲۶۷
 موسوعه رد شبهات (۷): شیعه (۱)، ۲۶۷
 موسوعه رد شبهات (۸): شیعه (۲)، ۲۶۷

موسوعه رد شبهات (۹): اهل بیت علیهم السلام (۲)،
 ۲۶۸
 موسوعه رد شبهات (۱۰): اهل بیت علیهم السلام (۳)،
 ۲۶۸

موسوعه رد شبهات (۱۱): امام علی علیه السلام (۳)،
 ۲۶۸
 موسوعه رد شبهات (۱۲): شیعه (۳)، ۲۶۸

موسوعه رد شبهات (۱۳): شیعه (۴)، ۲۶۹
 موسوعه رد شبهات (۱۴): شیعه (۵)، ۲۶۹
 موسوعه رد شبهات (۱۵): شیعه (۶)، ۲۶۹

نمایه عناوین ۴۴۷

- نسل‌کشی سادات و مسلمانان شیعه، ۱۲۶
نسیم بیداری، ۲۷۳
نسیم معرفت حج: سیره و سخن اخلاقی و عرفانی بزرگان در مناسک حج، ۵۳
نظام واسطه در خلقت، ۲۷۴
نظرة علی کتاب حقیقة و لیس افتراء ۲۷۴
نظرة فی کتاب البدایة و النهایة، ۲۷۴
نظرة فی کتاب السنة و الشیعة لمحمد رشیدرضا، ۲۷۴
نظرة فی کتاب الصراع بین الاسلام و الوثنیة لعبدالله علی القصیمی، ۲۷۵
نظرة فی کتاب الفصل فی الملل و الالهواء و النحل لابن حزم الظاهری، ۲۷۵
نظرة فی کتاب الوشیعة لموسی جارالله، ۲۷۵
نظرة فی کتاب منهاج السنة النبویة، ۲۷۵
نفحات من سیرة اهل البيت (علیهم السلام)، ۱۲۶
نقی ظواهره التکفیر عند الإمامیه، کتاب یقوم بإبطال دعوی الوهابیه و الدمشقیه، فی اتهام الإمامیه بتکفیر جمیع اهل السنّة ۲۷۶
نقد الحدیث بین الاجتهاد و التقليد المهدی فی احادیث المسلمین حقیقة ثابتة، ۲۷۶
نقد کتاب وحدت و شفقت صحابه و اهل بیت بایکدیگر، ۲۷۶
نقد مبانی و آرای وهابیت (از دیدگاه محمدسعید رمضان البوطی، حسن بن فرحان مالکی، محمد بن علوی مالکی و حسن سقاف)، ۲۷۷
نقد و بررسی کتاب «پیاده روی اربعین»، ۴۱۸
نقد و بررسی کتاب «فلسفه امامت و تحلیلی از سیره سیاسی امامان معصوم (علیهم السلام)»، ۴۱۸
نقد وهابیت از برون: دیدگاه دانشمندان اهل سنت، ۲۷۷
نقد وهابیت از درون (محمد بن علوی مالکی .
- حسن بن فرحان)، ۲۷۷
نقد وهابیت از منظر تفسیر المیزان، ۲۷۸
نقدی بر افکار ابن تیمیه مؤسس وهابیت، ۲۷۸
نقش انقلاب اسلامی ایران در تحولات و تغییر دیپلماسی، ۴۱۸، ۴۱۹
نقش اهدای خیرات در تکامل برزخی اموات، ۲۷۸
نقش حج و زیارت در تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، ۴۱۸
نقش شیعه در تاریخ نگاری اسلامی: بررسی و نقد «اثر التشیع علی الروایات التاريخیه فی القرن الاول الهجری»، ۲۷۸
نگاهی به برخی ظرفیت‌های پیاده‌روی اربعین، ۳۶۵
نمادها و رموزهای حج، ۳۳
نماذج من مواقف علماء المذهب الحنفی من ابن تیمیه، ۲۷۹
نماز جمعه، ۱۹
نور هدایت: در نقد کتاب آن‌گاه که صحابه را شناختم، ۲۷۹
نهایة الدراية شرح الوجیزة للشیخ البهائی، ۲۰
نیایش‌های آسمانی در اشواط طواف و سعی، ۳۹۳
- 9
وجه اختصاص زیارت اربعین به سیدالشهدا (علیهم السلام)، ۴۱۹
وضوء النبی (صلی الله علیه و آله) من خلال ملابسات التشريع، ۲۸۰
وضوء عبدالله بن عباس و دور السياسة فی اختلاف النقل عنه، ۲۸۰

۳. نماز و دعا در کنار قبور، ۲۸۷
الوهابیون والبیوت المرفوعة، ۲۸۹
- ه**
- هتل داری در امور زیارتی، ۱۶۷
هدیه الزائرین، ۱۲۷
هدیه و سوغات در سفرهای زیارتی، ۵۴
هدیه های الهی در رد افکار و هابیت، ۲۸۹
هستم اگر می روم، ۱۴۳
هشدار در خصوص تکفیرهای بی رویه، ۲۸۹
هم نفس با کربلا، محمود تازی، ۱۸۶
هم اندیشی پیرامون جاماندگان زیارت اربعین،
۴۱۹
همراه با حج ۸۱ شمسی، حوزه نمایندگی ولی
فقیه در حج و زیارت، ۱۸۰
همراه با خلیل: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله
کاشانی در سال ۱۳۳۱ شمسی، ۱۴۳
همراه با زائران خانه خدا، ۵۴
همراه زائران حج تمتع، ۵۴
همراهان سوارانند، ۱۸۵
همسفر: ره توشه زائران عتبات عالیات، ۳۶۵
همقدم با کاروان: سفرنامه منظوم عتبات
عالیات، ۱۸۶
- و**
- یحیی بن عمر علوی، ۳۳۴
- وضوء عثمان بن عفان من النشأة الى الانتشار،
۲۸۰
وقفه مع الدكتور الشيخ البراک (استاذ جامعة
ام القرى بمكة المكرمة)، ۲۸۱
وقوف در عرفات و مشعر الحرام از دیدگاه
مذاهب اسلامی، ۸۵
ولایت تکوینی ائمه معصومین علیهم السلام، ۲۸۱
ولایت در کتاب و سنت، ۲۸۱
وهابی کیست و چه می گوید؟، ۲۸۲
وهابیان تکفیری، ۲۸۲
وهابیه دعاوی و ردود: دراسة فی افکارهم و
مناقشة لآرائهم، ۲۸۸
وهابیه فرقه لتفرقة بین المسلمین: دراسة
تاریخیه شاملة، و مواتیق و مستندات عن
دورها الخیانی فی هزائم الامة الاسلامیه،
۲۸۸
وهابیه وأصول الاعتقاد، ۲۸۸
وهابیت در ترازوی نقد، ۲۸۲، ۲۸۳
وهابیت در یک نگاه، ۲۸۳
وهابیت و بازنگری از درون، ۲۸۳
وهابیت و تبرک، ۲۸۴
وهابیت و تعظیم شعائر، ۲۸۴
وهابیت و تقرب مذاهب، ۲۸۵
وهابیت و توجه به اولیاء (قسم)، دعا، نذر و
قربانی، ۲۸۵
وهابیت و توحید، ۲۸۴
وهابیت و توسل، ۲۸۵
وهابیت و شرک، ۲۸۶
وهابیت و شفاعت، ۲۸۶
وهابیت و عالم برزخ، ۲۸۶
وهابیت و غلو، ۲۸۷
وهابیت و مسئله قبور، ۱. بنای قبور، ۲. زیارت قبور

379

HADİS-İ ŞİBLÎ 379

Hajj A to Za, Javad Mazloumi, 372

Holy Fatima's Mushaf. 372

HZ. MUHAMMED (S. A. A) VE

AL'INE SOYUNA - SALAVAT

GETİRME SNNETİ 380

I

Islam Da Oluye Aglamak 380

K

KAZA VE KADER 381

KU'RÂN DİYARINDA GENÇLERİN

BİLMESİ GEREKENLER 380

M

Mahdism the Common Grounds in

Shi'a and Sunni Beliefs. Javad

Jafari, 373

Manasik of Hajj in Brief. 373

MEHDİLİK ŞİA VE EHLİSÜN-

NET'TE MEHDİLİK İNANCI

ÜZERİNE ORTAK NOKTALAR

381

MEKKE VE MEDİNE'DEKİ İSLA-

MI ESERLER. 381

MERVE ŞEHİDİ 382

Mescid-Un-Nebi (S.A.V) 382

B

Bakiy 376

BEDA 376

(BELGELERİN DİLİYLE BAKİ'NİN

TAHRİBİ VE YENİDEN İNŞA

EDİLMESİ) 376

BİDAT Ölçüler ve Kazanımlar 377

Blessings of the land of revelation.

by Muhammad Muhammadi

Rayshahri; 372

Büyük Taklit Mercileri ve İs-

lam Düşünürlerinin Fetva ve

Görüşleri Esasınca 377

C

Cecici Muta Nikahi 378

(CİDAL-I AHSEN : HAKİKATİ

ORTAYA KOYMADA EN GÜZEL

TARTISMA KONUSU VE TAR-

TISMA BİÇİMİ) 378

D

DU'A ARAFAH, 372

H

HAC RİSALESİ 379

HAC YOLCULUGU ÂDÂBİ 379

HACCIN SİRLARI KOMİSYON

The supplication of Kamail. 375

MMETIN ONIKI IMAMT 382

MUSHAF 383

U

UHUD. Ceviren Ismail Bendiderya.
375

P

Peygamber Nimeti 383

*Politico-Religious Fundamentals for
the Declaration of Dissociation
from Polytheists,* 373

*Prohibition Of Excommunicating
Muslim And Insulating The
Sacred Symbols Of Islamic Sects,*
374

S

SAHHABENIN ADALETI 383

Supplication no Noble Moral Traits.
374

T

TEKFİRCİ VAHABİLER 383

TERAZI: İSLAM TARTISINDA
VAHABİLİĞİN 384

TETHIR AYETI 384

*The Rituals of the Hajj. Mission of
the great leader.office of educa-
tion and research.* 374

*The Sanctity and Security of the
Holy Shrin.* 374

نمایه پدید آورندگان

ا	آ
اباذری، عبدالرحیم، ۳۱۴	آتام، تورگوت، ۳۷۷، ۳۷۹، ۳۸۱
ابن بطریق، یحیی بن حسن، ۲۴۸	آجرلو، حسین، ۴۱۳
ابن شبه نمیری، عمر بن شبه، ۹۶	آخوندی، مصطفی، ۸۳
ابوسلیمان، عبدالوهاب ابراهیم، ۱۲۴	آریانفر، مهری، ۱۷۷
ابوطالبی، عمار، ۱۸۵	آزیر، حمیدرضا، ۱۹۴
احسانی، محمد، ۵۴	آصفی، محمدمهدی، ۳۱، ۱۹۶، ۲۸۱
احمدی، حمید، ۴۰۹، ۴۱۸	آقاسامان، حمید، ۱۶۷
احمدی، زهرا، ۱۴۱	آقامحمدی، مرتضی، ۱۱۸
احمدی، علی، ۹۱، ۱۷۹	آقامیری، کریم، ۳۹۵
احمدی، محمد، ۱۰۲	آکین، علی، ۳۷۷
احمدی میانجی، علی، ۲۰۹، ۲۳۶	آل اسحاق، محمدصادق، ۱۵
احمدی ندوشن، محمدرضا، ۲۳۵	آل شیخ، محمد عبدالمحسن، ۲۵۷
اختری، عباسعلی، ۲۳۳	آل طعمه، سلمان هادی، ۱۰۰، ۱۱۵، ۱۲۶
اذکائی، پرویز، ۳۴۴	آل مجدد، سیدحسن، ۴۰۵
اراوغلو، شادمان، ۳۸۴	آل محسن، علی، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۴، ۲۰۸
اردشیری لاجیمی، حسن، ۳۲، ۳۱۳	۲۳۱، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۹، ۲۶۲
ارکیا، فرشته، ۳۹۵	۲۹۲، ۲۶۵
استادی، رضا، ۲۴۱	آل مکباس، محمد عیسی، ۱۸
استادی، کاظم، ۳۴۸	آل مرتضی مؤمن، ماجده، ۱۰۲
اسحاقی، سیدحسین، ۱۸، ۳۹، ۴۲، ۴۵، ۴۸	آیتی، عبدالمحمد، ۱۰۰، ۱۰۳، ۱۲۲
۴۹، ۵۲، ۱۴۷، ۱۵۳، ۱۷۳، ۲۳۲، ۲۷۳	
۲۹۶، ۳۰۴، ۳۰۵	

- اسد الموسوی، سید حکمت، ۲۷۳
 اسد نژاد، احمد، ۲۵۸
 اسدی، علی اکبر، ۴۰۴
 اسدی، محسن، ۱۰۲
 اسفندیاری، حمزه، ۶۶
 اسلامی کاشانی، سید عباس، ۳۰
 اسلامی فر، جعفر، ۳۸۸، ۱۸۱
 اسماعیل زاده، رسول، ۳۷۹
 اصغر نژاد، محمد، ۳۱۸
 اعتماد السلطنه، علی خان، ۱۳۷
 افتخاری گلپایگانی، علی، ۱۱۵، ۷۵، ۲۷، ۵۷
 افضل آبادی، محسن، ۲۷۹، ۲۲۸، ۲۱۷
 اکبری، حسن، ۲۷۱، ۲۷۲
 البانی، عصری، ۲۲۰
 الله اکبری، محمد، ۴۰۶، ۴۱۰، ۴۱۱
 الله بداشتی، علی، ۲۴۰
 الهی نژاد، حسین، ۲۷
 امامی، سید مجید، ۴۱۱
 امامی خوانساری، محمد، ۳۱
 امرایی، رحیم، ۲۰۰
 امیری، جهانگیر، ۲۶۴
 امیری، سلیمان، ۱۹۵
 امینی، ابراهیم، ۴۱، ۳۰۵
 امینی، عبدالحسین، ۳۶، ۲۳۵، ۲۴۹، ۲۷۴
 ۳۰۶، ۳۰۲، ۲۷۵
 انصاری، حیدر، ۲۱۰
 انصاری، عبد الرحمن طیب، ۱۰۴
 انصاری، عبد الرحمن، ۸۳
 انصاری، محمد حسن عبدالقادر، ۱۰۰، ۱۲۲
 انصاری، هادی، ۱۱۶، ۱۳۷، ۱۴۲
 انصاری خزرچی، علی بن عبدالکافی، ۲۳۸
 انصاریان، حسین، ۱۳، ۲۵، ۲۸، ۳۷
 اوسطی، حسین، ۵۰، ۲۹۷، ۳۱۲
 ایدرم، حسن، ۱۱۰
 ایماندار، حمید، ۱۰۹
- ب**
- بابایی، حبیب الله، ۴۰۴، ۴۱۳، ۴۱۵
 بابایی، رضا، ۱۷۳
 بابایی آریا، علی، ۱۸۷
 بابایی حائری، سعید، ۱۱۷
 باجلان، حسن، ۱۴۶
 باذلی، رضا، ۲۷۰
 باغی، محمد جواد، ۲۸۸
 بافکار، حسین، ۱۴۵، ۱۴۸، ۳۱۳، ۳۱۴
 باقرزاده، عبد الرحمن، ۲۹۶
 باقرزاده، محمد علی، ۱۳۸، ۳۴۹
 باقری، مجتبی، ۱۲۱، ۲۱۸، ۲۳۵
 باقری، محمد رضا، ۴۱۸، ۴۱۹
 باقریان موحد، سید رضا، ۳۴۸
 بای بادو، پابلیتو، ۴۱۴
 بتونوی، محمد لیب، ۱۳۷
 بحر العلوم، سید محمد مهدی، ۹۸
 برکت رضایی، روزبه، ۸۵، ۳۸۵
 بزاز، میسون، ۱۹۱
 بستان، حسین، ۴۰۷
 البصری، صادق، ۲۰۲
 بصیری، عباس، ۹۲
 بصیری، علیرضا، ۵۱
 بکائی، محمد حسن، ۳۴۹
 بلادی، عاتق، ۱۲۲
 بنت الشاطی، عایشه، ۳۲۶

نمایه پدید آورندگان ۴۵۳

- بنددریا، اسماعیل، ۳۷۶، ۳۷۸، ۳۸۰، ۳۸۱،
 ۳۸۳، ۳۸۲
 بورکهارت، یوهان لوییس، ۱۳۵
 بهادری، ابراهیم، ۲۴۸
 بهبودی، هدایت الله، ۱۷۸
 بهرام پور، ابوالفضل، ۱۲
 بیات، حجت الله، ۱۷۳
 بیاتی، جعفر، ۱۹۸، ۳۷۷
 بیانکی، رابرت آر، ۱۵۶
 بی آزار شیرازی، عبدالکریم، ۲۵۰
 بینش، عبدالحسین، ۲۰۱، ۲۴۰

ج

- جایی (سیادت)، سید عبدالرزاق، ۹۰
 جباری، محمدرضا، ۱۸
 جبرئیلی، محمدصفر، ۴۱۸
 جزایری، جعفر، ۱۹۶
 جعفرپیشه فرد، مصطفی، ۳۳۶
 جعفری، جواد، ۲۰۴، ۲۴۶، ۲۹۱، ۳۷۳، ۳۸۱،
 ۴۰۷، ۴۱۷
 جعفری، حیدرعلی، ۱۸۴
 جعفری، سیدذاکر حسین، ۳۶۹
 جعفری، یعقوب، ۲۰۱، ۲۱۲، ۳۶۷
 جعفریان، رسول، ۸۷، ۹۶، ۱۰۶، ۱۳۴، ۱۳۸،
 ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۹۱، ۱۹۴، ۳۷۱، ۳۸۱
 جلالی، سیدمحمد جواد، ۹۸
 جلالی، عباس، ۲۰۰، ۲۹۷
 جلیسه، مجید، ۳۴۶
 جمعی از نویسندگان (با پژوهشگران)، ۲۲، ۵۸،
 ۶۰، ۱۶۲، ۲۰۶، ۲۶۶، ۲۶۸، ۲۶۹،
 ۳۲۵، ۳۳۷، ۳۵۳، ۳۵۵، ۳۵۷،
 ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴،
 ۳۸۶، ۳۸۵، ۳۶۵
 جناتی، محمد ابراهیم، ۶۶

پ

- پارسا، رحیم، ۱۹۲
 پاشا، مرتضی علی، ۲۶۱
 پروین، نورالدین، ۲۶۴
 پورامینی، محمدامین، ۱۷، ۹۴، ۹۳، ۴۰۸
 پورتر، وینیشا، ۱۴۹
 پیرمرادیان، مصطفی، ۱۰۹
 پیشوایی، مهدی، ۶۱، ۱۱۱
 پیمانی، احمد، ۲۴۹

ت

- تاری، محمود، ۱۸۴، ۱۸۶
 تیراثیان، محمدحسن، ۷۰، ۳۸۶
 تحقیقی وطنی، محسن، ۸۵
 ترابی شهرضایی، اکبر، ۲۰۸، ۲۵۷
 ترکاشوند، حسن، ۲۱۳، ۲۴۷، ۳۰۳، ۴۱۸، ۴۱۹
 تسخیری، محمدعلی، ۳۰۰
 تقوی قزوینی، سیدمحمد حسین، ۱۳۸
 تقوی میلانی، سمانه، ۱۳۳

حسین پوری، امین، ۴۱۶
 حسین زاده، سلمان، ۷۴
 حسین زاده، محمد علی، ۲۴۲، ۲۰۴
 حسینی، داود، ۲۱، ۲۳، ۳۷، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۶، ۴۷، ۵۰، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۶۷، ۳۶۰، ۳۹۲
 حسینی، سید احمد حسین، ۳۶۹، ۳۷۰
 الحسینی، عبدالله، ۱۹۰
 حسینی ادیانی، سید ابوالحسن، ۴۳
 حسینی آل مجدد، سید حسن، ۱۱۸
 حسینی جلالی، سید محمد رضا، ۱۱۵، ۲۰۱
 ۲۲۷، ۲۳۸، ۲۶۳، ۲۷۶
 حسینی عصار، سید محمد بن محمود، ۲۳۱
 حسینی فاضل، سید مرتضی، ۱۰۴، ۱۲۳، ۲۲۶، ۳۸۹
 حسینی فیروزآبادی، سید مرتضی، ۳۰۵
 حسینی قزوینی، سید محمد، ۲۱۹، ۲۲۱
 حسینی کاشانی، زین العابدین، ۱۲۴
 حسینی کمال آبادی، سید مرتضی، ۸۹
 حسینی میلانی، سید علی، ۲۶۳
 حسینیان مقدم، حسین، ۳۱۷
 حسینی نسب، سید رضا، ۲۴۰
 الحصنی الدمشقی، ابوبکر
 حضوربخش، محمد رضا، ۱۵۶
 حقی، محمد، ۱۴۷
 حکیم، سید محمد باقر، ۱۰۲
 حکیم، سید محمد حسین، ۴۱۰
 حکیم، محمد علی، ۲۸۸
 حمو، محمود محمد، ۱۲۲
 حمید، سعید، ۲۲۳
 حمیری، عیسی بن عبدالله، ۲۲۶
 حنیف، احمد، ۳۷۴

جوادی، محمد جواد، ۳۲۵، ۴۹
 جوادی آملی، عبدالله، ۲۳، ۲۴، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۷۴
 جوادی آملی، مرتضی، ۴۰۳
 جوادی نیا، حسین، ۱۹۶
 جوانفکر، علی اکبر، ۱۷۳
 جوهری، شکیباسادات، ۳۵
 الجیاشی، فاضل، ۲۶۱

ج

چیتیک، ولیام، ۳۷۲، ۳۷۴، ۳۷۵

ح

حائمی طبری، کاظم ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۶، ۲۸۹
 حاج سید جوادی، سید کمال، ۸۹
 حاج علی، عبدالله، ۱۸
 حائری، ایوب، ۳۸۸، ۹۴
 حب الله، حیدر، ۲۴
 حجازی، جعفر، ۲۱۵
 حجتی، سید محمد باقر، ۲۸، ۲۹۹، ۳۰۰
 حجتی کرمانی، علی، ۱۲، ۲۳
 الحجی، محمد سلمان، ۲۹۱
 حداد عادل، غلامعلی، ۲۷
 حسام السلطنه، مراد میرزا، ۱۳۸
 الحسن، طلال، ۴۶
 حسن بیگی، ابراهیم، ۱۳۶
 حسنی، علی اکبر، ۱۱۰
 الحسینی (ابن الغباشی)، محمد، ۱۹۳
 الحسون، علا، ۲۱۴، ۲۴۸
 الحسون، فارس، ۱۹۲، ۲۴۹
 الحسون، محمد، ۲۳۵، ۲۷۵

نمایه پدید آورندگان ۴۵۵

دجوی، یوسف احمد، ۲۱۶
 دحلان، احمد زینی، ۲۵۱
 دخیل، علی محمد علی، ۲۹۲، ۲۹۸، ۳۰۰

۳۰۷

درخشان، عدنان، ۱۹۳، ۲۵۹، ۳۷۰

درزی رامندی، محمدرضا، ۱۴۰

درزی، مجید، ۱۶۷

درگاهی، مهدی، ۶۸، ۶۹، ۷۴، ۴۰۸

درویش، زکریا برکات، ۲۱۹

درآباد، حامد، ۱۹۲

دشتی، عبدالله، ۲۰۶

دفتر مقام معظم رهبری، ۷۸، ۳۷۳

الدقس، فؤاد حمدو، ۳۰۹

الدقن، محمد، ۱۱۶

دملوجی، سلمی سمر، ۱۰۸

دوخی، یحیی عبدالحسین، ۲۲۲، ۲۴۳، ۲۶۵

دوغان، اسرا، ۱۷۱، ۱۷۷

دهقان، اکبر، ۳۳۵

ر

راجی، علی، ۵۳

راعی، مسعود، ۶۷، ۶۸، ۱۱۳

راهیما، غلامرضا، ۴۱۰

ریانی گلپایگانی، علی، ۳۳۹

ریانی، محمد علی، ۱۱۲

رجائی، سیدجواد، ۱۶۲، ۱۶۵

رجبی، حسین، ۱۹۶، ۲۰۱، ۲۰۷، ۲۱۶

رجبی، عباس، ۴۷

رجبی، محسن، ۳۶

رجبی، محمد حسین، ۱۷۲

رجبی، محمد حسین، ۱۷۲

حیدری، ابراهیم، ۱۶۳

حیدری، سیدکمال، ۴۶، ۲۱۴، ۲۳۹، ۲۵۵

۳۰۲

حیدری، فاطمه، ۱۴۳، ۱۸۵، ۳۰۹، ۳۱۲

حیدری، مجتبی، ۴۱، ۴۴، ۴۵، ۵۱، ۳۶۰

حیدری، محمد، ۳۹۲

خ

خاقانی، محمد عبدالمنعم، ۸۲

خامه یار، احمد، ۸۸، ۱۰۱، ۱۰۷، ۱۰۸، ۳۲۹، ۳۳۲

۳۶۴، ۴۰۶، ۴۱۶، ۴۱۹

خانیجانی، قاسم، ۳۲۸

خدایان آرانی، مهدی، ۱۲۷

الخرایشه، سلیمان، ۱۰۶

خراسانی، م.م، ۲۲۲

الخرزاعی، طالب، ۳۰۵

خرزائی، آیت الله، ۲۹۳

خرزائیلی، محمدباقر، ۱۰۱

خرزلی، انسیه، ۲۸۳

خسروی، محمد علی، ۱۶۹

خلیفات، مروان، ۲۵۵

الخلیلی، جعفر، ۱۴۲

خلیلی، عبدالناصر، ۱۴۶، ۱۴۹

خلیلی، علی، ۱۴۹

خوشنویس (جعفر الهادی)، محمد حسین،

۲۲۲، ۲۹۲، ۳۰۴

خوشنویس، محمد حسین، ۳۳۰

خویند، عبدالرحمن، ۱۲۱

د

داداش نژاد، منصور، ۴۱۶

۳۲۸، ۲۹۶

رئیس، علی، ۲۷۷

ز

زارع خورمیزی، محمد رضا، ۱۲۶، ۳۰۵

زارعی سبزواری، عباسعلی، ۲۰۲، ۲۲۵، ۲۳۵

۳۶۴

زاهدی مقدم، محمد، ۱۱۴

زمانی، احمد، ۱۴۰

زمانی، علی، ۲۱۲

زمانی، محمد حسن، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۷، ۴۱۵

زمانی، محمود، ۲۴۶

زهاوی، جمیل صدقی، ۲۵۱

زیدی، احتشام عباس، ۳۶۹، ۳۷۱

زینلی، غلامحسین، ۳۰۶

س

السابقی، محمد حسنین، ۸۸

ساجدی، مهدی، ۶۱، ۶۵، ۷۱، ۷۳

سازمان حج و زیارت، ۳۳۵

الساعدی، ابومحمد، ۲۷۶

الساعدی، شاکر، ۱۹۴

الساعدی، محمد عبدالرضا، ۱۴۶

سالاریان، خادمعلی، ۱۶۲، ۱۶۵

سامانی، سید محمود، ۹۲، ۹۸، ۱۲۳، ۱۷۱

۳۸۷، ۳۵۳، ۳۳۲، ۳۲۶، ۳۲۱، ۳۱۰، ۱۷۹

السباعی، احمد، ۹۶

سیحانی، جعفر، ۷۰، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۹۹، ۲۰۵

۲۱۰، ۲۱۳، ۲۱۵، ۲۱۷، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵

۲۲۷، ۲۲۸، ۲۳۰، ۲۳۲، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸

۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۵۴

رجبی نیا، داود، ۵۱

رحمانی، جعفر، ۴۱۴

الرحمه، الحکمه، ۲۲۰، ۲۹۳

رستگارااصل، مهدی، ۱۷۷

رستم نژاد، مهدی، ۱۸

رسولی، علی، ۱۶

رسولی محلاتی، سید هاشم، ۳۲۳

رضایی، اسدالله، ۲۰۷

رضایی، علی اکبر، ۹۴، ۲۴۷

رضایی، غلامرضا، ۲۲۰، ۲۴۲، ۲۵۳، ۲۵۴

۲۷۸

رضایی، محمد مهدی، ۳۰۴

رضایی، یوسف، ۱۳۱

رضایی اصفهانی، محمد علی، ۱۳، ۱۳۵

رضایی بیرجندی، علی، ۴۱۶

رضائی مهر، حسین، ۳۰

رضوانی، حسین، ۲۹

رضوانی، علی اصغر، ۱۸۹، ۱۹۲، ۱۹۵، ۱۹۷

۲۰۹، ۲۲۴، ۲۲۷، ۲۳۱، ۲۳۴، ۲۳۷، ۲۴۱

۲۴۷، ۲۴۸، ۲۶۱، ۲۷۴، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۸۲

۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۳۸۳

رضوی، سید قلبی حسین، ۳۷۱

رضوی، مراد رضا، ۳۶۸

الرفاعی، عبدالجبار، ۳۵۲

الرفاعی، یوسف هاشم، ۲۰۸

رفعت پاشا، ابراهیم، ۱۴۲

رفیعی، بهروز، ۱۲۴

رفیعی، حمیدالله، ۲۵۶

رفیعی قوچانی، علی، ۱۱۲

رمضانی فرخانی، حسین، ۱۴۰

روحانی، حسن، ۳۳۷

رهبر، محمد تقی، ۳۸، ۵۴، ۱۰۷، ۱۴۶، ۱۶۳

نمایه پدید آورندگان ۴۵۷

- شجاعی فرد، محمد حسن، ۱۴۱، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۶۲، ۲۷۴، ۲۷۶، ۲۹۲، ۲۹۴، ۲۹۶، ۲۹۸، ۳۰۰، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۶، ۳۴۰، ۳۴۵، ۳۷۸، ۳۷۱، ۳۶۵
- سیحانی، سید محمد جعفر، ۲۶۵
- سبکی، علی بن عبدالکافی، ۲۳۸
- سجادی پور، حسن، ۹۴
- سرحدی، مهدی، ۳۸۹
- سرمدی، محبوبه، ۲۹۳
- سرهنگی، مرتضی، ۱۷۸
- سعیدی، غلامرضا، ۱۳۱
- سفیدرو، صفر، ۲۸۳
- سلطانی مقدم، حمیده، ۱۷۱
- سلطانی مقدم، سعیده، ۹۰
- سلم آبادی، رضا، ۶۳
- سلیمی، بشیر، ۲۹۹
- سمنائیان، سعید، ۱۸۴
- سمهودی، نورالدین، ۸۹
- سند، محمد، ۲۶۲
- سندی، محمد عابد، ۲۱۵
- سنقری حائری، محمد علی، ۲۸۹، ۲۶۳
- سید ابراهیمی، ناصر، ۱۴۹
- سید اصفهانی، سید هادی، ۴۰۶
- سید علوی، سید ابراهیم، ۱۰۸
- سید کریمی، سید عباس، ۲۲۱
- شجاعی فرد، محمد حسن، ۱۴۱، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۶۲، ۲۷۴، ۲۷۶، ۲۹۲، ۲۹۴، ۲۹۶، ۲۹۸، ۳۰۰، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۶، ۳۴۰، ۳۴۵، ۳۷۸، ۳۷۱، ۳۶۵
- شرباب، محمد محمد حسن، ۳۴۵
- شرف الدین، سید عبدالحسین، ۲۲۹
- شریفی، مجتبی، ۳۳
- شریفی، محمود، ۱۹۳
- شریفی اقدم، محمود، ۳۹۳
- شریفی پور، مصطفی، ۲۲۸
- شفیعی مازندرانی، سید محمد، ۳۰۱
- شکوهی، مسعود، ۵۳
- شکوئی، عبدالجبار بن زین الدین، ۵۲
- شمس الدین، محمد مهدی، ۲۹۷
- شوشتری، نورالله بن شرف الدین، ۲۴۳
- شوقی مکی، محمد ابرهیم، ۳۴۴
- شهربانوی بیگم، ۱۳۸
- شهرخانی، حسین، ۱۲۵
- شهرستانی، سید علی، ۲۳۲، ۲۶۰، ۲۸۰
- شهیدی، سید جعفر، ۱۱۴، ۱۳۳، ۳۲۶، ۳۲۹
- شهیدی پاک، محمدرضا، ۱۲۲
- شیخانی، علی باقر، ۵۰، ۱۸۸، ۲۱۹
- شیخی، حمیدرضا، ۳۴۵

ص

- صابری، حسین، ۱۲۵، ۱۱۵، ۹۶
- صاحبی، مسلم، ۱۰۰
- صادقی اردستانی، احمد، ۲۵، ۲۲۹، ۳۲۴
- ۳۳۳

- صادقی فدکی، سید جعفر، ۵۲
- الصاعدی، سعود بن عبدالمحیی، ۸۹
- الصاعدی، سعود بن عید، ۳۰۷
- صالحی، مهدی، ۱۹۳
- صانعی، نیره سادات، ۲۰۳

ش

- شاکری، صدیقه، ۳۱۶
- شالچیان، عبدالرضا، ۳۰۷، ۲۲۳
- شاهرخ، کمال الدین، ۱۱۱
- شجاع السلطان، حسین بن محمد، ۱۳۷
- شجاعی، محمد، ۱۸۲، ۱۸۳

ب

ظرافتی کامران، علی، ۲۶۰
ظهیری، عباس، ۴۰۸، ۱۶۰، ۵۷

ع

عابدی، احمد، ۲۰۷، ۲۱۴، ۲۱۵، ۳۶۸، ۴۰۹
عابدی، مرضیه زینب، ۳۶۷
عابدینی، احمد، ۱۸۵
عارف زاده، محمدامین، ۱۶۵
عالمیان، علی اکبر، ۳۱۴
عاملی، جعفر مرتضی، ۱۱۲، ۲۴۹
عاملی، خلیل، ۲۱۴
عبادت، مقداد، ۱۳۵
العبادی، علی حمود، ۱۹۰
عبدالغنی، محمد الیاس، ۱۲۰، ۱۲۵
عبدالکریم، حیدر، ۳۰۴
عبدالله، حامد ابراهیم، ۲۸۸
عبداللهی، لطف الله، ۳۶۲
عبداللهی نژاد، ۴۰۸
عبدالوهاب، سلیمان، ۲۵۳
عبدالوهاب، محمد رجب، ۲۳۵، ۲۶۲
عبدالوهابی، مرتضی، ۲۱۹
عبدخدایی، مجتبی، ۱۴۵
عبدی، مهدی، ۶۲، ۶۳
عبید، ابراهیم مکی، ۳۸۹
عرب احمدی، امیربهرام، ۴۱۲
عزیزان، مهدی، ۲۲۹، ۲۶۲
عزیزی، ناصر، ۲۱۱
عسکری، سیدمرتضی، ۱۸۸، ۱۹۰، ۱۹۷، ۲۰۲،
۲۱۸، ۲۲۶، ۲۳۳، ۲۴۴، ۲۴۷، ۲۶۳، ۲۶۴،
۲۶۵، ۳۷۶، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴

صبری پاشا، ایوب، ۱۴۱، ۲۰۹

صحتی سردرودی، محمد، ۱۱۰، ۱۱۷،
صدر، سیدحسن، ۲۰
صدری، ایرج، ۱۷۸
صفری فروشانی، نعمت الله، ۱۱۷

ض

ضیاءآبادی، سیدمحمد، ۲۵
ضیاءتوحیدی، حسن، ۴۰۵
ضیائی، رحمت الله، ۲۰۴، ۲۰۶، ۲۱۸، ۲۲۴،
۲۳۹، ۲۵۶، ۲۷۰
ضیائی، علی اکبر، ۴۱۷

ط

طالقانی، سیدعبدالوهاب، ۱۶۱
طالقانی، سیدمحمود، ۱۳۰
طاوسی، سیدخلیل، ۱۳۷
طاهری، سیدمحمود، ۲۳۳، ۵۳
طاهری، سیدمهدی، ۱۵۴
طاهریان، سعید، ۱۲۹
طباطبایی، زهره، ۳۹۵، ۳۹۶
طباطبایی، سیدجواد، ۵۲
طباطبایی، سیدکاظم، ۴۰۵، ۴۱۷
طباطبایی حکیم، محمدسعید، ۳۰۴
طبری، حسن بن علی، ۱۹۱
طبری، محمد، ۲۰۴
طیسی، محمدجواد، ۲۰۲
طیسی، نجم الدین، ۲۵۲، ۲۸۳، ۲۸۸، ۳۸۴،
۴۰۸
طه نیا، حسین، ۸۸، ۹۷، ۱۰۳، ۱۲۰،
طیسی، ناهید، ۳۲۰

ف

الفاسی، محمد بن احمد، ۱۱۳
 فاضل لنکرانی، محمدجواد، ۷۳، ۴۰۵، ۴۰۸
 ۴۱۷، ۴۱۱
 فاکرمیبدی، محمد، ۱۸، ۳۳۸
 فتاحی زاده، فتحیه، ۳۱۷، ۳۱۹
 فخلعی، محمدتقی، ۱۸۷، ۲۶۰
 فرامرز قراملکی، احد، ۴۱۴
 فرضی پوریان، محمد، ۲۷۰
 فرطوسی، صلاح مهدی، ۹۷
 فرقانی، محمد، ۱۰۹
 فرهنگ، عبدالجلیل، ۴۱۵
 فرهنگ، محمدرضا، ۱۴۲
 فعالی، محمدتقی، ۳۳۸، ۲۲
 فقیه جلالی (بحرالعلوم)، محمد مهدی، ۱۰۷،
 ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۴۹، ۳۱۰، ۳۱۳، ۳۱۵، ۳۲۷
 ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴
 فقیهی، سید محمد علی، ۷۱
 فکری، مسعود، ۲۹۷، ۳۴۵
 فلاح زاده، محمد حسین، ۵۸، ۵۹، ۶۹، ۷۷، ۷۹،
 ۸۱، ۸۴، ۳۳۷، ۳۴۰، ۳۶۹، ۳۷۴، ۳۹۶
 فلاح زاده، محمد هادی، ۴۱۱
 فلاحی، احمد حسن، ۱۸۷
 فهیم کرمانی، مرتضی، ۲۸۲
 فهیمی، عزیزالله، ۵۸، ۴۱۳

ق

قاسمی، فرج الله، ۱۵۲
 قاسمی، محمد علی، ۲۷، ۳۸۰
 قاضی عسکر، سید علی، ۱۵، ۱۹، ۲۶، ۳۵، ۳۶،
 ۹۹، ۱۱۴، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۱

عسکری، فاطمه، ۲۹۵

عطار، سید ضیاء بن محمد، ۱۲۱
 العطار، قیس، ۲۶۰، ۲۸۰
 عطائی اصفهانی، علی، ۲۰۵، ۴۰۷
 علائی، سید احمد، ۳۴۵
 علوی، سید علی، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱
 علوی، سید محمد حسن، ۲۲۲
 علوی مقدم، سید محمد، ۱۴
 العلی، صالح احمد، ۱۰۳
 علی آبادی، عبدالصمد، ۶۴
 علی بخشی، عبدالله، ۹۰
 علی دوست، ابوالقاسم، ۴۰۷، ۴۰۸
 علیزاده موسوی، سید مهدی، ۱۴۳، ۱۷۵
 ۴۰۴، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۵، ۴۱۶
 علی محمدی، ناصر، ۴۷
 عماره، محمد، ۱۰۹
 عمید زنجانی، عباس علی، ۱۵۱
 عندلیب، ناصر، ۱۶۷
 عندلیبی، رضا، ۶۸، ۶۹، ۷۱، ۷۳، ۷۴، ۱۶۴،
 ۴۰۸

غ

غاوجی، وهبی سلیمان، ۱۹۸
 الغریاوی، ماجد، ۲۰
 غضنفری، سید ابوالقاسم، ۱۴۶، ۲۴۶، ۲۵۱
 غفرانی، عبدالله، ۱۱۵
 غفوری، خالد، ۹۸
 غفوری، محمد، ۲۷۸
 غلامعلی، احمد، ۲۹۵
 غیب غلامی، محمد، ۲۰۸

کسار، جواد علی، ۱۲۹
کشاورز، زهراسادات، ۱۴۸
الکعبی، اسعد، ۲۱۲، ۲۱۳
کلانتری، علی اکبر، ۱۴۷
کلیددار، عبدالجواد، ۱۰۰
کمالی اردکانی، حمید، ۶۱، ۶۳، ۷۲
کمره ای، محمدباقر، ۱۸
الکنانی، احمد، ۲۷۵
کوثری، محمد زاهد، ۲۰۳
کورانی، علی، ۲۳۰

گ

گنمیری، سیدمنصور، ۱۴۰
گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده، ۲۲، ۳۱۶، ۳۵۶،
۳۸۷، ۳۶۵، ۳۵۷
گروه تاریخ و سیره پژوهشکده، ۳۵۶، ۳۶۱، ۳۶۲
گروه فقه و حقوق پژوهشکده، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۹،
۸۳، ۳۵۶
گروه کلام و معارف پژوهشکده، ۳۵۵، ۳۵۸،
۳۶۰، ۳۵۹

پ

گودرزی، حسین، ۶۱
گودرزی، مجتبی، ۲۷۲
گوکان، صلاح الدین، ۸۲
گیویان، عبدالله، ۱۷۸
مال الله، حیدرلفته، ۱۲۴
مالک بن نبی، ۱۲
مالکی حسنی، سیدمحمد، ۲۳۴، ۲۸۳، ۲۸۹
محب الرحمان، محمد مهدی، ۷۲
محدثی، جواد، ۱۶، ۱۷، ۲۵، ۲۸، ۳۰، ۳۲

۱۴۳، ۳۱۱، ۳۳۶، ۳۶۸، ۳۷۱، ۳۷۶، ۳۷۹،
۴۱۸، ۳۸۲
قائدان، اصغر، ۹۱، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۱۱۳
قائم پور، محمد علی، ۱۴۵
قائمی، آفرین، ۲۸۱
قائمی، محمد، ۷۱، ۴۰۸
قرائتی، حامد، ۱۲۱، ۳۱۸
قرائتی، محسن، ۱۱، ۴۲
قربانی لاهیجی، زین العابدین، ۱۳
قرشی، باقر شریف، ۱۱، ۱۲۶
قریشی، عبدالامیر، ۱۱۹
قلوز، عزالدین، ۱۳۳
قمی، محمد رضا، ۹۱
قنبری، حشمت الله، ۲۹۶
قوچانی غروی، محمد امین، ۲۷۱
قهرمانی نژاد، بهاء الدین ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰،
۳۲۱

ک

کارآموزیان، محمود، ۱۵۲، ۳۹۰
کارگر محمدیاری، رحیم، ۴۳، ۱۶۰، ۱۸۲، ۱۸۳
کاظم زاده ایرانشهر، حسین، ۱۷۷
کافی، محمد مهدی، ۴۹
کامگار، معصومه، ۱۷۶
کامل نواب، حمیدرضا، ۵۹
کثیری، سیدمحمد، ۲۱۲
کردی مکی، محمد طاهر، ۱۱۶، ۲۱۰
کردی، محمد امین، ۱۲۵
کروی (القیسی)، محمد، ۲۵۴
کریمی، عبدالسلام، ۴۱۴
کریمی، فاطمه، ۳۸۷

نمایه پدیدآورندگان ۴۶۱

- مظاهری، منصور، ۸۵، ۸۴، ۷۸، ۵۹، ۲۵۸، ۲۳۸، ۱۳۳، ۱۱۵، ۱۰۶، ۴۷، ۳۹، ۳۸
 مظفر، محمدحسین، ۳۰۰، ۲۹۹، ۳۴۰، ۲۵۹
- مظفری، محمدحسن، ۵۱
 مظلومی، جواد، ۳۷۲
 معارف، مجید، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۷، ۳۲۵، ۳۷۰
- معاونت امور روحانیون، ۱۷، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۶۰، ۱۵۹، ۱۶۱، ۱۶۳، ۱۶۴، ۳۳۵، ۳۳۹، ۳۷۹
- معاونت آموزش و تحقیقات بعثه، ۱۴، ۱۵، ۴۵، ۵۴، ۶۰، ۷۷، ۸۲، ۹۳، ۱۱۲، ۱۲۲، ۱۸۳، ۳۴۱، ۳۴۴، ۳۷۶، ۳۸۵، ۳۹۰
- معرفت، محمدهادی، ۱۹۳
 معروف، یحیی، ۱۶۶
 معصومی زارع، هادی، ۴۱۲
 معلم، مرتضی، ۲۷۸
 معین الاسلام، مریم، ۴۸
 معینی پور، مسعود، ۳۵۷، ۳۵۸
 مغیثه، غلامرضا، ۲۳۰، ۲۸۱
 مقدادی، محمدعلی، ۶۷، ۳۳۱
 مقدس، احسان، ۱۱۹، ۳۸۹
 مقدس، محمد، ۱۱۳
 ملامحمدی، مجید، ۳۹۷
 ملکی، علی، ۳۸۸
 ممدوح، محمود سعید، ۲۰۰
 منشی تبریزی، عبدالرسول، ۱۴۱
 منصور، جواد، ۱۷۴
 منصور لاریجانی، اسماعیل، ۲۸، ۳۰۱
 منفرد، الهه، ۱۸۴
 منگنه چی، حجت، ۲۲۸
 الموسوی، سیدجاسم، ۱۹۶، ۱۹۷، ۲۱۲، ۲۱۹، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۴۳، ۲۴۵، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۵۲
- محسن زاده، محمدعلی، ۲۴۹، ۳۲۳
 محقق، محمداکبر، ۲۶
 محمدحسینی، کامران، ۳۲۲، ۳۳۱
 محمدی، رضا، ۲۰۷، ۲۲۵
 محمدی، رمضان، ۱۲، ۱۰، ۹۴، ۱۰۱، ۳۲۱
 محمدی، محسن، ۱۵۰، ۱۵۱، ۴۱۲، ۴۱۵
 محمدی، ناصرعلی، ۴۷
 المحمدی، یوسف بن مطر، ۸۹
 محمدی آشنائی، علی، ۲۸۲
 محمدی ری شهری، محمد، ۱۶، ۱۲۹، ۲۹۵، ۳۴۶، ۳۶۹، ۳۷۲
- محمدی صبور، حمید، ۲۵۲
 محمدی مجد، کمال، ۳۹۵، ۳۹۶
 محمدی نژاد، حسینعلی، ۶۶
 محمودی، مالک، ۲۴۸
 محمودی، محمدجواد، ۲۹۴
 محمودی، محمدرضا، ۷۸، ۸۰
 مختاری، رضا، ۶۵، ۱۲۲، ۱۷۲، ۴۰۹
 مرادی، خدارحم، ۱۹۹
 مرادی، لیلا، ۲۷۸
 مرادی نسب، حسین، ۳۱۷
- مرکز تحقیقات حج، ۷۷، ۸۴، ۸۸، ۸۹، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۶۳، ۱۶۶، ۱۸۳، ۳۴۳، ۳۸۶، ۳۹۱، ۳۹۳، ۴۰۰
- مرکز تخصصی ترجمان دینی، ۱۹۸، ۲۰۳، ۲۱۵
- مروارید، محمدرضا، ۱۰۸
 مسعودی، عبدالهادی، ۱۶
 مشهدی، علی، ۴۱۳
 مطیعی، مرتضی، ۲۷۲

- موسوی، سید حکمت اسد، ۲۷۳
 موسوی اصفهانی، میرزا حسن، ۱۳۴
 موسوی شاهرودی، سید مرتضی، ۶۵، ۶۶، ۸۰
 موسوی مقدم تربتی، مهناز، ۱۷۶
 موسوی نژاد، سید محمد، ۱۲۷
 مهاجرانی، سید محمد، ۳۹۴
 مهدویان، حسن، ۱۷۳
 مهدوی راد، محمد علی، ۱۷۰، ۲۰۶، ۳۷۲
 مهدی پور، علی اکبر، ۲۰۹
 میرابی، عبدالجبار، ۴۰۴
 میردامادی، حسن، ۲۱۸
 میرزاعلی، عبدالحی، ۴۱۵
 میرزایی اصفهانی، محمدرضا، ۳۹۵
 میرزایی شیخ آبادی، تقی، ۱۷۹
 میرزایی، علیرضا، ۱۹۱، ۲۶۴
 میرشریفی، سید علی، ۳۳۷
 میرفندرسکی، زهرا، ۱۴۹
 میرمحمدی، سید مصطفی، ۴۱۲، ۴۱۷
 میری خضری، سید عباس، ۴۵، ۴۸
- نجفی روحانی، مجتبی، ۳۹۱
 نجفی روحانی، نجف، ۲۱، ۲۳
 نجفی یزدی، سید محمد، ۲۷۹
 نجمی، محمد صادق، ۶۴، ۹۵، ۳۱۶
 نصار، عمار عبودی، ۱۲۴
 نصر اصفهانی، اباذر، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۷، ۳۴۸
 ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱
 النصری، نعمان، ۱۸، ۲۳۱، ۳۰۶
 نصیری، عبدالله، ۸۹
 نظری، محمد، ۴۰
 نعمتی، محمدرضا، ۳۴۵، ۳۴۷
 نفیسی، حمیدرضا، ۱۳۴
 نقوی، احمد، ۶۹
 نقیب، سید محمد، ۳۱۱
 نقیبی، عابد، ۴۰۴، ۴۱۴
 نقی زاده، محمد، ۲۳
 نکویی سامانی، مهدی، ۲۱۳، ۲۵۶، ۲۶۹
 نوایی، علی اکبر، ۳۰۹
 نوربخش خراسانی، علی، ۱۴۹
 نیرومند، محمد حسن، ۲۵۸

ن

- الناصر، محمد عیدالله، ۲۵۹
 ناطقی، احمد، ۱۸۴
 نجاتی، محمد سعید، ۷۰، ۱۰۴، ۱۲۶، ۱۳۵
 ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۲۲، ۳۲۴، ۳۲۹، ۳۵۵
 نجارزادگان، فتح الله، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۳۷
 نجف، محمدمهدی، ۷۲، ۲۲۵، ۲۹۷
 نجفی، حافظ، ۲۱، ۳۶، ۳۹، ۱۰۳، ۱۴۸، ۲۹۵
 ۲۹۸، ۳۶۰، ۴۱۸
 نجفی، سید محمد باقر، ۱۱۸، ۲۰۲
 نجفی، محمد علی، ۲۴۲
- و
 واتقی راد، محمد حسین، ۳۳۸، ۴۰۶
 واحد بقیع پژوهی پژوهشکده، ۳۶۱، ۴۱۷
 واسطی، عبدالحمید، ۳۴۱
 واعظ قمی، عبدالملک بن اسحاق، ۱۹۱
 واعظی محمدی، حسن، ۳۰
 الوردانی، صالح، ۱۸۹، ۱۹۴، ۲۱۶
 ورعی، سید جواد، ۱۷۴، ۱۵۴، ۳۷۳، ۳۹۰
 وزیر وظایف، داود بن علینقی، ۱۳۹
 ولی پور، هادی، ۱۳۵

ه

- هاجری ، عبدالرسول ، ۱۷۵
الهادی (خوشنویس) ، جعفر ، ۲۲۲، ۲۹۲، ۳۰۴
هادی ، محمد ، ۲۵۵
هادی منش ، ابوالفضل ، ۳۲۳، ۳۲۴
هاشمی نوریخس ، حسین ، ۹۲
هاشمی ، سیدحامد حسین ، ۶۲
هاشمی ، سیدعلیرضا ، ۱۵۲
هاشمی ، سیدمحمدعلی ، ۶۷
هاشمی ، نجمه السادات ، ۳۹۵، ۳۹۶
هانی ، ادریس ، ۲۶۳
هدایتی فخرداود ، ابوالفضل ، ۵۰
هدایتی ، سیداحمد ، ۱۳۱
همتی ، همایون ، ۲۵۱
همدانی ، سیدضغیم عباس ، ۳۶۸، ۳۷۱

ی

- یزدانی ، خلیل الله ، ۱۸۲
یوسفی غروی ، محمدهادی ، ۴۰۷، ۴۱۴

